VOLDA KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utvalg:	**Kommunestyret**
Møtestad:	**1. etg., Samfunnshuset i Volda**
Dato:	**16.06.2016**
Tid:	**14:00**

Medlemar som er ugilde i ei sak vert bedne om å gje melding, slik at varamedlemar kan bli kalla inn. Jf. § 8, 3. ledd i forvaltningslova.

Vi ber om at forfall vert meldt til servicekontoret/utvalssekretær på telefon 700 58 700 eller postmottak@volda.kommune.no.

Varamedlemar får særskilt melding når dei skal møte.

B- saker er underlagt teieplikt og er unnatekne offentleg innsyn.

Møtet er ope for publikum, med unnatak når b-saker vert handsama. Saksdokumenta er lagt ut til gjennomsyn på servicekontoret og på folkebiblioteket til møtet vert halde.

VOLDA KOMMUNE

SAKLISTE

Saksnr.	Sak
PS 72/16	**Godkjenning av innkalling og sakliste**
PS 73/16	**Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte**
PS 74/16	**1. Tertialrapport 2016**
PS 75/16	**Korrigering av budsjett 1.halvår 2016**
PS 76/16	**Kommunereforma - Endeleg vedtak av alternativ**
PS 77/16	**Kulturminneplan - Oppstart av planarbeid**
PS 78/16	**Alkoholpolitisk handlingsplan for Volda kommune 2016-2020**
PS 79/16	**Kommunen sin kriseberedskap -Planverk mm**
PS 80/16	**Bustadfelt K10- Engeset/ KleppFastsetjing av tomtepris**
PS 81/16	**Planid 200700-01 - Volda Fergekai- rv. 651. Dispensasjon frå reguleringsplan. Forvaltningsstyret sak PS86/15 - 8.12.2015**
PS 82/16	**Søknad om midlar til kartlegging av prosjekt "Destinasjon Volda"**
PS 83/16	**Opprette fleire lærlingstillingar i Volda kommune**
PS 84/16	**Tilstandsrapport Voldaskulen 2015-2016**
PS 85/16	**Framlegg til tiltak for å betre resultata i basisfaga norsk, matematikk og engelsk på ungdomsskulesteget**
PS 86/16	**Val av forliksråd for perioden 1. januar 2017 til 31. desember 2020**
PS 87/16	**ORIENTERINGSSAKER**
OS 26/16	**Søknad om Regionale utviklingsmidlar for delfinansiering av forprosjekt - Volda kunnskapspark**

VOLDA KOMMUNE

OS 27/16	**Mellom Bygningane i Volda - referat styringsgruppemøte 25.05.2016**
OS 28/16	**Søknad om utsett frist til å ta stilling til kommunesamanslåing som kryssar fylkesgrensa**
OS 29/16	**Samferdselpakke Volda Ørsta - 24.05.2016 - arbeidsmøte Ørsta**
OS 30/16	**Forvatningsrevisjon barnevernet - orientering om nytt prosjekt**
OS 31/16	**Fråsegner frå Noregs Mållag**
PS 88/16	**DELEGERTE SAKER FRÅ AVDELINGANE**
DS 97/16	**Løyve til tiltak, garasje Gbr 6/35**
DS 98/16	**Løyve til tiltak, bustad med integrert garasje Gbr 20/375**
DS 99/16	**Ferdigattest Gbr 20/594**
DS 100/16	**Ferdigattest, hytte Gbr 135/4**
DS 101/16	**Løyve til tiltak, garasje Gbr 30/202**
DS 102/16	**Ferdigattest, altan/påbygg Gbr 17/61**
DS 103/16	**Løyve til tiltak, tilbygg og fasadeendring Gbr 34/2**
DS 104/16	**Løyve til tiltak, gjerde Gbr 20/380**
DS 105/16	**Løyve til tiltak, ombygging Gbr 144/2**
DS 106/16	**Ferdigattest, endring av skilt/reklame Gbr 30/231**
DS 107/16	**Ferdigattest, bustad Gbr 21/154**
DS 108/16	**mellombels bruksløyve, nyebygget Gbr 30/194**
DS 109/16	**Løyve til tiltak, redskapshus Gbr 25/2**
DS 110/16	**Dispensasjon frå krav i TEK10**

GRUPPEMØTE
Måndag 13.06.16

AP	kl. 18:00-20:00	Møterom Dalsfjorden
V	kl. 20:00-22:00	Møterom Dalsfjorden
KRF	kl. 19:30-21:30	Møterom Voldsfjorden
SP	kl. 19:30-21:30	Møterom Austefjorden - evt. anna møterom
SV	kl. 18:00-20:00	Møterom Austefjorden
MDG	kl. 20:00-22:00	Møterom Austefjorden

VOLDA KOMMUNE

Tysdag 14.06.16

H	kl. 17:30-19:30	Møterom Austefjorden
FRP	kl. 18:15	Møterom Voldsfjorden

PS 72/16 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 73/16 Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Andreea Beleuta	Arkivsak nr.:	2016/829
		Arkivkode:	151

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
104/16	Formannskapet	07.06.2016
74/16	Kommunestyret	16.06.2016

1. TERTIALRAPPORT 2016

Handsaming:
Økonomisjef Henrik Skovly møtte under handsaminga av saka.

Røysting:

Tilrådinga frå administrasjonen vart samrøystes vedteken.

Tilråding i formannskapet - 07.06.2016 til kommunestyret:

1. ***1. Tertialrapport 2016 vert teken til vitende.***
2. ***Finansrapport (passiva) vert teken til vitende (vedlegg nr. 1)***
3. ***Finansrapport (aktiva) vert teken til vitende (vedlegg nr. 2)***

Administrasjonen si tilråding:

4. **1. Tertialrapport 2016 vert teken til vitende.**
5. **Finansrapport (passiva) vert teken til vitende (vedlegg nr. 1)**
6. **Finansrapport (aktiva) vert teken til vitende (vedlegg nr. 2)**

1 INNLEIING

Nivået på frie inntekter (skatt og rammetilskot), generelle statstilskot, eigedomsskatt og netto finanskostnader avgjer kor mykje kommunen kan bruke på tenesteproduksjon. Dette vert kalla budsjettskjema 1A (kapittel 2 i tertialrapporten).

Netto løyvingar til sektorane (inkludert felles utgifter og inntekter) er omtalt i kapittel 3 (budsjettskjema 1B).

Investeringar er kort omtalt i kapittel 4. Neste kapittel omtalar sjukefråvær. Kapittel 6 tek for seg rapportering på måloppnåing.

Finansrapport for 1.tertial 2016 vert ikkje fremja som eiga sak, og er ein del av denne tertialrapporten. Det vert vist til punkt 2 og 3 i tilrådinga.

2 BUDSJETTSKJEMA 1A

Budsjettskjema 1A består av:

- Frie inntekter
- Generelle statstilskot
- Eigedomsskatt
- Finansområdet

Frie inntekter

Rammetilskot og skatt på inntekt og formue utgjer det som vert kalla kommunen sine frie inntekter:

Budsjett	2016	Prognose 2016
Rammetilskott	244 498 000	249 693 000
Skatteinntekter	212 524 000	208 643 000
Sum frie inntekter	457 022 000	458 336 000

Det er skatteinngangen på landsbasis som er den mest sentrale faktoren på kor mykje vi får i frie inntekter. Dette er fordi vi har utjamning mellom skatterike kommunar og skattefattige kommunar (slik som Volda kommune). Dette er eit element i rammetilskotet. Jo mindre skatteinngangen er på landsbasis, desto mindre vert det å fordele til dei skattefattige kommunane. Volda kommune har skatteinntekter på 64,1 mill kr ved utgangen av april, og er ca 2 mill kr mindre enn det budsjetterte beløpet for same periode. Volda kommune får kompensert 95% dersom skatteinntektene vert mindre enn budsjettert.

Kommunestyret har som tabellen ovanfor viser budsjettert med frie inntekter på 457 mill kr. i 2016. Regjeringa kom med ny prognose for skatteinntektene på landsbasis ved framlegging av kommuneproposisjonen/revidert nasjonalbudsjett den 11.mai. Prognosemodellen frå KS

viser ei prognose på 458,3 mill kr ved årets slutt for Volda kommune (ca 1,3 mill meir enn budsjettert).

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med 16 mill kr i inntekt frå eigedomsskatt. Eigedomskattekontoret har utarbeidd prognose som indikerer at inntektene frå eigedomskatt vert ca 17 mill kr i 2016.

Generelle statstilskot

Tabellen under viser budsjetterte generelle statstilskot for 2016:

Generelle statstilskot	**2016**
Integreringstilskott	25 825 000
Gr.97/investering i skulebygg	1 311 082
Omsorg	3 144 829
Kyrkjebygg	65 309
Sum	**30 346 220**

Innvandrarkontoret har laga denne prognosen for 2016:

Busetjingsår	Sats	Tal flyktningar	Budsjett 2016	Prognose
År 1 (2016)	234 000,00	24		5 616 000,00
År 1 (2016)	184 000,00	16		2 944 000,00
År 2 (2015)	220 000,00	49		10 780 000,00
År 3 (2014)	160 000,00	35		5 600 000,00
År 4 (2013)	83 400,00	24		2 001 600,00
År 5 (2012)	70 000,00	24		1 680 000,00
Familiesameinte 2016	184 000,00	1		184 000,00
Alternativ mottaksplassert		1		162 900,00
Ekstratilskot IT 2016	50 000,00			-
SUM		**172**	**25 825 000**	**28 968 500**

Tabellen ovanfor viser at prognosen for integreringstilskot er kr 143.500,- større enn budsjettert. Husbanken har truleg dei andre tilskota klare i sommar.

Finansområdet

Finansutgifter

Det er budsjettert med følgjande utgifter på finansområdet i 2016:

	Budsjett 2016
Renteutgifter (inkl startlån)	18 073 000
Avdrag	25 000 000
Sum finansutgifter	**43 073 000**

Renteutgifter

Det er budsjettert med kr 17.273.000 i renteutgifter på våre investeringslån (kr 800.000 i renteutgifter på Startlån kjem i tillegg). Prognose viser at renteutgiftene vert ca kr 300.000 mindre enn budsjettert.

Minimumsavdrag

I 2015 vart det endelege minimumsavdraget ca 20,6 mill.kr. Det vart opphavleg budsjettert med 25 mill i minimumsavdrag for 2016. Førebelse utrekningar indikerer at minimumsavdraget vert ca 21,5 mill kr.

Finansinntekter

	2016
Renteinntekter formidlingslån	600 000
Ordinære renteinntekter	1 500 000
Utbytte Tussa	3 000 000
Verdiauke obligasjonsfond m.m.	1 500 000
Sum	**6 600 000**

Renteinntekter

Ved utgangen av april, så har vi bokført 402.836 i renteinntekter, og kjem truleg til å nå det budsjetterte beløpet.

Plasseringar i obligasjonsfond m.m.

Storebrand forvaltar våre plasseringar. Ved utgangen av april hadde plasseringane ein samla marknadsverdi på ca 57.175.000 mill kr, og er ei auke på kr. 561.000 hittil i år.

Utbytte Tussa

Volda kommune får utbytte på kr. 6.460 per aksje. Dette utgjer kr. 3.126.640 og er kr. 126.640 meir enn budsjettert.

3 BUDSJETTSKJEMA 1B

Sektorane

Tabellen under viser status for sektorane ved utgangen av april. Utheva skrift indikerer rapporteringsnivå.

Tekst	Rekneskap 2016	Periodisert revidert budsjett 2016	Opprinneleg budsjett 2016	Rekneskap 2015
Rådmann	**799 114**	**605 116**	**1 660 059**	**568 803**
Samfunn og rådgjeving	**544 981**	**545 488**	**1 480 272**	**724 079**
Personal og løn	2 198 950	2 375 417	6 535 879	2 750 611
IKT	861 784	1 778 133	5 121 646	941 946
Innvandring	-970 810	382 814	1 105 927	-81 703
Personal og organisasjon	**2 089 924**	**4 536 364**	**12 763 452**	**3 610 854**
Økonomi	**2 560 110**	**2 454 148**	**6 753 769**	**2 475 639**
NAV Kommune	**2 534 874**	**2 719 399**	**8 158 196**	**3 008 230**
Stab opplæring og oppvekst	8 037 398	11 792 653	18 745 285	17 446 341
Helsestasjon	2 231 021	2 218 637	5 997 443	1 759 084
Barnehage	11 529 684	13 324 191	36 452 709	10 147 903
Grunnskule med SFO	38 538 702	40 142 364	110 012 753	37 379 065
Kulturskule	1 023 316	1 075 073	3 256 121	940 335
Volda læringssenter	8 060 494	7 944 450	22 561 715	5 809 527
Opplæring og oppvekst	**69 420 615**	**76 497 369**	**197 026 026**	**73 482 255**
Stab helse og omsorg (inkl.servicetenester)	4 820 412	6 697 568	7 424 309	2 223 042
Sjukeheim 2. etasje	9 370 750	9 875 031	27 157 396	9 099 142
Sjukeheim 3. etasje	8 125 931	8 779 741	24 175 825	7 868 730
Heimetenester	5 602 813	6 476 356	17 751 537	5 334 100
Heimetenester omsorgsbustader	11 315 153	11 986 729	32 964 008	11 548 698
Rus og psykisk helseteneste	6 425 190	5 601 702	15 266 006	5 636 699
Tenesta for funksjonshemma	4 794 493	4 089 684	11 001 316	4 025 560
Butenesta for funksjonshemma	9 991 627	11 398 115	31 345 201	10 154 050
Førebygging, rehabilitering og legeteneste	6 764 323	5 424 565	15 131 513	4 584 095
Helse og omsorg	**67 210 692**	**70 329 491**	**182 217 111**	**60 474 116**
Kultur	1 278 955	1 849 672	5 162 953	1 645 946
Servicekontor	2 147 279	1 949 385	5 441 764	1 936 081
Service og kultur	**3 426 234**	**3 799 057**	**10 604 717**	**3 582 027**
Politisk verksemd	**851 746**	**910 538**	**2 695 392**	**751 971**
Drift og anlegg	5 708 357	3 548 768	9 943 106	4 167 561
Brann	2 718 854	2 553 587	7 306 154	1 960 804
Eigedom	4 324 001	4 916 177	13 914 169	4 473 608
Teknisk	**12 751 213**	**11 018 531**	**31 163 429**	**10 601 973**
Sjølvkosttenester	**3 296 405**	**-843 550**	**0**	**3 758 645**
Plan	975 334	1 193 811	3 324 205	722 425
Landbruk	312 367	437 717	1 313 151	593 717
Kart, oppmåling og byggesak	968 794	584 533	1 371 774	1 693 868
Utvikling	**2 256 495**	**2 216 060**	**6 009 130**	**3 010 009**
Barnevern	**15 732 674**	**7 684 993**	**18 539 580**	**15 831 463**
SUM SEKTORANE	**183 475 076**	**182 473 005**	**479 071 133**	**181 880 063**
Felles utgifter og inntekter	1 561 434	-896 077	-2 688 230	1 245 002
Sum inkludert felles utgifter og inntekter	**185 036 510**	**181 576 928**	**476 382 903**	**183 125 066**
Finansområdet, statsilskott og frie inntekter	-166 912 984	-169 461 365	-476 382 903	-149 480 272
SUM HEILE KOMMUNEN	**18 123 526**	**12 115 564**	**0**	**33 644 794**

Her er forklaringane til tabellen ovanfor:

- Kolonne 1 viser kva som er ført i rekneskapen pr utgangen av april.
- Kolonne 2 viser periodisert budsjett ved utgangen av april.
- Kolonne 3 viser budsjettet for heile året (2016).
- Kolonne 4 viser rekneskapen for same periode i 2015.

Sektorane har ved utgangen av april eit forbruk på kr. **183.475.076** (grøn linje i tabellen ovanfor). Periodisert budsjett er kr. **182.473.005** for same periode. Sektorane ligg med andre ord om lag 1 mill. kroner over budsjettert forbruk ved utgangen av april. Når vi inkluderer fellesutgifter (blå linje i tabellen ovanfor), så er forbruket om lag 3,4 mill. kroner meir enn budsjettert ved utgangen av april.

Siste linje i tabellen viser at kommunen ved utgangen av april har ei netto utgift på kr. **18.123.526**. Dette er omlag 6 mill kr meir enn budsjettert for same periode. Dette har i all hovudsak samanheng med periodisering.

Under følgjer tilbakemelding frå sektorane og stabane:

Personal og organisasjon

Personal og organisasjon vil vere i balanse ved slutten av året.

Økonomistaben

Staben ventar å gå i balanse ved slutten av året.

Opplæring og oppvekst

Opplæring og oppvekst reknar med å gå i balanse ved utgangen av året.

Nokre opplysande merknader:

1. Etter 1. terial har opplæring og oppvekst eit mindreforbruk i høve til periodisert budsjett. Hovudgrunnen til dette er at hovudtyngda av dei statlege tilskota til norskopplæring kjem tidleg i kalendaråret.

2. Noko uventa har det også kome tilskot til å auke pedagogtettleiken i 1. – 4. klasse, ei inntekt som er rekneskapsført, men det er ikkje gjort budsjettkorrigering slik at utgiftssida har kome med.

Helse og omsorg

Forbruket ved utgangen av april er ca 3,1 mill kr mindre enn periodisert budsjett. Dette er forventa ettersom det er vedtekne tiltak på driftsbudsjettet for 2016 som enno ikkje er sett i verk. Sektoren reknar med å vere i balanse ved slutten av året.

Under er tilbakemeldinga frå sektoren:

"Tabellen under viser grovt oppsummert periodisert status på ulike tenesteområder pr.30.april.

Tenesteområde	***Meirforbruk***	***Mindreforbruk***
Stab og service		*2.073.000,-*
Institusjonsteneste 2.etg		*504.000,-*
Institusjonsteneste 3.etg		*654.000,-*
Sentralkjøkken	*195.000,-*	
Heimeteneste, heimebuande inkl. dagavd		*872.000,-*
Heimetenester, omsorgsbustader		*672.000,-*
Rus- og psykisk helseteneste	*823.000,-*	
Hamna Dagsenter	*330.000,-*	
Avlastingsteneste barn og unge	*375.000,-*	
Buteneste for funksjonshemma		*1.406.000,-*
Førebygging, rehabilitering og legeteneste	*1.340.000,-*	
Samla	*3.063.000*	*6.180.000,-*
Differanse		*3.118.000,-*

Mange av tenestene har forventa inntekter gjennom driftsåret. Stipulert refusjonskrav pr 2 mnd er lagt inn i tabellen under. Lista er ikkje komplett. Desse inntektene er altså ikkje bokførte.

Tenesteområde	***SUM***
Felles kommuneoverlege:	*250.000,-*
Førebygging, rehab, legeten.	*1.770.000,-*
Hamna Dagsenter	*410.000,-*
Samla	*2.430.000,-*

Årsaksforholda til meirforbruk/ mindreforbruk:

- *Stab og service: Her ligg både løn og driftmidlar til mange tenester. Grunnen til mindreforbruket er av rekneskapsmessig art. Variabel løn for desember 2015 vert belasta jan.2016. For at dette skal verte korrekt, er tilsvarande beløp ført som inntekt. Tidleg på året vil effekten av dette vere stor, men jamnar seg til fleire månader som går.*
- *Institusjonsteneste: Både 2. og 3 etg har mindreforbruk så langt. For andre etg har dette ei hovudårsak. Til tross for at fleire bebuarar treng utvida tilsyn, har budsjettstyrkinga til 2016 så langt dekt meirkostnadene. Sengekapasiteten i 3 etg., og spesielt Klokkarstova(korttidsavdelinga) har hatt jamt svært høgt belegg siste månadane. Ein har så vidt unngått betalingsdøgn på sjukehuset.*
- *Sentralkjøkkenet: Utgiftssida ved drifta av sentralkjøkkenet balanserer i høve budsjettet. Meirforbruket kjem i all hovudsak av at inntekter ikkje er ajourførte.*

- *Heimetenestene inkl. Dagsenter: ca. 400.000,- vart gitt i tilskot frå helsedir. for tilrettelegging av fleire dagaktivitetsplassar for heimebuande demente. Ein del av desse midlane har vorte brukte. Driftsmessig har heimetenestene hatt eit godt og stabilt år så langt. God planlegging og kompetanse gir resultat.*
- *Heimetenester, døgnbemanna omsorgsbustader for eldre: Totalt ser det greitt ut, internt ser ein forskjellar i forbruk mellom dei tre store døgnbemanna omsorgsbustadbygga våre, Barstadtun, Fjordsyn og Mork Bustader.*
- *Rus- og psykisk helseteneste: Meirforbruk, ein del av dette er knytt til tiltak der ein ikkje lenger vil få refusjonsinntekt frå anna kommune, men har tenesteansvar for personar. Konsekvensen av dette vil kunne vere aukande utover året. Tre utflyttingar og tre nye bebuarar i døgnbemanna tilbod, gjer det vanskeleg å ta bemanninga ned, til tross for at ein har tapt refusjonsinntekter.*
- *Hamna Dagsenter: Er nesten i balanse. Korrigert refusjon frå Ørsta ville gitt pluss på periodisert forbruk.*
- *Avlastingsteneste for barn og unge: Tiltaket vart styrka til 2016 med 750.000,-. Ein finn meirforbruket derfor urimeleg (høgt). Eit djupdykk har vist at budsjettet for fastløn er redusert samanlikna med 2015, noko som stemmer dårleg med vedteken auke. Ein har ikkje fått sett nok på årsaka til dette endå.*
- *Buteneste for funksjonshemma: Vart styrka til 2016 og har no mindreforbruk. Det er likevel sett fokus på noko variabel løn som eininga må jobbe med for å unngå.*
- *Førebygging, rehabilitering og legeteneste: Eininga består av fleire deltenester. Fysioterapi, ergoterapi, frisklivssentral, interkommunal nattlegeteneste, kommunal- og privat legeteneste. Det er mindre variasjonar i dei ulike deltenestene. I tabell to viser ein manglande refusjonar på to av områda i denne eininga. Dette gir samla eit anna bilete av stoda så langt*

Rekneskapsmessig har trenden så langt i år i nesten heile sektoren har vore god. Den største utfordringa ser ut til å ligge i rus- og psykisk helseteneste. Utanforliggande årsaker forklarer langt på veg utfordringa her. I tillegg må ein sjekke grundigare ut styrkinga av avlastinga for barn og unge, den synest vere utsett for noko mistyding. Ferievikarposten har lite forbruk så langt i år, men i periodisert budsjett vil denne likevel ha ein viss storleik. På andre områder kan store kvartalsvise innbetalingar gi høgt forbruk som vil jamne seg når fleire månader har passert. Etter fire månader har sektoren eit mindreforbruk, ein god tendens for rekneskapsåret.

Service og kultur

Sektoren ventar å gå i balanse ved slutten av året.

Teknisk

Brann og redning estimerer eit underskot på ca en halv mill kr ved slutten av året.

Eigedom forventar ei overskriding på kr 600.000 av budsjettramma i 2016.

Kommunalteknisk har eit meirforbruk på over 2 mill. kr. Dette har som grunn snøbrøyting, som har kosta ca 1,5 mill meir enn i 2015.

Utvikling

Sektoren ventar å gå i balanse.

Sjukefråværet for første kvartal ligg på 2,74%. Dette er lågt og sektoren håpar å helde seg på dette nivået.

Barnevernstenesta

Slik stoda er no i tenesta/talet på barn med tiltak, ligg ein innafor budsjettramma.

NAV

Basert på tala per utgang av april, forventar NAV å vere i balanse ved slutten av året.

Oppsummering

Her er ei kort oppsummering av driftssida ved utgangen av april :

Frie inntekter

Prognose for frie inntekter er ca 1,3 mill. kr. meir enn det som er budsjettert.

Generelle statstilskot

Prognosen for integreingstilskot viser ca kr. 140.000 meir enn det budsjetterte beløpet. Husbanken har dei andre tilskota klare i sommar.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med 16 mill kr i inntekt frå eigedomsskatt. Eigedomskattekontoret har utarbeidd prognose som indikerer at inntektene frå eigedomskatt vert ca 17 mill kr i 2016.

Finans

Prognosen for renteutgifter viser ca kr 300.000 mindre enn budsjettert. Minimumsavdraget for 2016 er ca. kr. 3,5 mill. mindre enn budsjettert.

Sektorane

Det er knytt usikkerheit til situasjonen på Teknisk. Det ser ut til at denne sektoren kan gå på eit meirforbruk på 2,5 mill kr ved slutten av året. Ingen av dei andre sektorane melder forventa avvik ved slutten av året. Her er det ein føresetnad at Oppvekst og opplæringssektoren får ei tilleggsløyving på kr. 600.000 for å halde fram drifta av Austefjord ungdomskule.

4 INVESTERINGAR

Verd utgangen av 1.tertial er det utgiftført for ca 61,5 mill kr på investeringsrekneskapen. Det er budsjettert med ca 248 mill kr (ikkje inkludert ubrukte løyvingar frå tidlegare år).

46,7 mill kr av forbruket ved utgangen av 1.tertial gjeld bygging av ny Øyra skule. 4 mill kr er knytt til investeringar på sjølvkostområda.

Tabellen under inneheld kommentarar frå Teknisk sektor på nokre av investeringsprosjekta:

Prosjektnr	Prosjektnamn	Kommentar
131500	Volda rådhus - Inventar	Forsikringsoppgjer frå KLP med ekstrautbetaling på inventar skal førast her. Det står att enkelte arbeid/innkjøp for å komplettere rådhuset. All kostnad blir ført her. Dette gjeld blant anna møteromfasilitetar, inventar kantine osv. Dette er forventa ferdigstilt 2016.
501301	Branndepot Dravlaus	Prosjekt er ferdig og ei lita tilleggløyving vert fremja.
501303	ENØK tiltak (klimaplan)	Dette er eit levande prosjekt som ber delar av kostnadar i mellom anna EPC prosjektet og vil være aktivt vidare.
501602	Etablering FDV base	Prosjektet er i rute og er planlagt ferdig i 2016
501401	Energimerking bygg	Dette er eit prosjekt som blir ein del av finansiering av tiltak i EPC og energimerking vil bli gjennomført i dette prosjektet.
501500	Oppgradering Mork/Nilletun	Prosjekt er satt i verk, det er gjennomført fleire naudsynte tiltak på bygget, dette prosjektet vil samarbeide med EPC med gjennomføring av tiltak i begge prosjekt tilknytt dette bygg.
501510	Bustad Smalebakken	Prosjektet ligg litt bak i forventa ferdigstilling, dette grunna tilsetting av tømrarar i eigedom som skal arbeide med investeringsprosjekt. Vi har tilsett begge tømrarane, oppstart mai 2016 på den eine og august 2016 på den andre. Dette vil føre prosjektet vidare.
501512	Legesenteret (turnuslege)	Prosjektet er ferdig.
501605	EPC gjennomføringstiltak	Blir behandla i KS den 26.05.2016
501608	Oppgradering kommunale bygg.	Vi har tilsett begge tømrarane, oppstart mai 2016 på den eine og august 2016 på den andre. Dette vil føre prosjektet vidare. Her vil ein til årets start ha klar arbeidsplan for kommande år med tidsplan og budsjett avsetting. Det blir oppretta underprosjekt for kvart oppgraderingstiltak som blir gjennomført.
500908	Volda u-skule opprusting	Plan for lærarfasilitetar er planlagde. Det er gjennomført brannteknisk analyse på bygget. Det er krav om total oppgradering og tilrettelegging for meir læringsareal og det må utarbeidast ein plan for gjennomføring av alt arbeid.
501312	Brannskade Røyslidvegen 11A	Arbeid står att i kjellar der vi har satt tilsett tømrar i gang med ferdigstilling av 2 hyblar. Dette prosjektet vil være ferdig i 2016.
701400	Vikeneset og Mork Silanlegg	Nytt hovudreinseanlegg - Volda Sentrum Vatn og Avløpsetaten har utlyst ei konkurranse for å få eit betre kostnadsbilete over investeringane og dei tekniske utfordringane og løysingane som må til for å kunne bygge eit nytt reinseanlegg for Volda sentrum. Konkurransefristen var satt til fredag 29. april med

		kontraktsforhandlingar i veke 21. Målet til VA etaten vil være å få på plass rapporten i løpet av sommaren 2016. Det må takast eit lite atterhald om leveringstida på rapporten. Om rapporten er ferdig i løpet av Juli vil saka kunne sendast til kommunestyret i det første kommunestyret etter sommaren, om rapporten sklir ut i august vil ikkje saka komme opp i kommunestyret før i september. Forprosjekt Mork: Fire alternativ er utgreia. - Overføring til klippa - 2 ulike løysingar slamavskillar - Lokalt reinseanlegg
701508 og 701600	Flomsikring Volda sentrum Melshornsida og Flomførebygging Heltneelva	Dette er to svært viktige prosjekt som vi ikkje har kome skikkeleg igong med, då vår prosjektingeniør har vore fullt oppteken med prosjekta Botnavegen, Myrtun på Rotset, tilbygg for vassverket og skulebakken Lauvstad. Administrasjonen meiner at desse to flaumførebyggingsprosjekta er så viktige at dei bør prioriterast. Dette kan gå utover framdrifta på andre prosjekt.
701504	Skulebakken Haugen Lauvstad	Skulebakken er no til prosjektering og er planlagt ferdig prosjektert ca 1. Juli 2016. Dersom prosjektet overstig det som er avsett i budsjettet, må det til politisk handsaming før gjennomføring.
701102	Utbetring veg frå Rotevatn til Vassbotn	Prosjektet er no under prosjektering hos konsulent. Anbodsdokument skal vera ferdig til sommaren 2016, slik at valgt entreprenør kan starte arbeidet hausten 2016.
701200	Næringsområde Øvre Rotset	Dette prosjektet har der ikkje vore kapasitet til å arbeide direkte med til no i 2016. Vi har ei byggeklar tomt som er klar til sal, då Haugen bok likevel ikkje ville nytte denne tomta. Utvidinga av Myrtun på Rotset er likevel eit steg på vegen i dette prosjektet, då kommunalteknisk treng ny løysing for lagring av strøsand før undergongen til vestre del av feltet kan åpnast. Der pågår eigedomsforhandlingar med sjøn som må på plass før heile feltet kan utviklast. Vi planleggjer prosjektering og kanskje byggestart på vestre del av feltet til hausten.
700903	Myrtun på Rotset, tilbygg for vassverket	Asplan Viak prosjekterar per dags dato det nye tilbygget. Planlagt byggjestart hausten 2016
701511	Utbytting veglys til LED finansiert ved straumsparing	Etter utlysning via Regionrådet har Volda kommune inngått avtale med Mørenett om utskifting av 1200 lysarmatur til LED over 3 år. 400 armaturer skal skiftast hausten 2016.

Teknisk sektor har redusert kapasitet, og greier ikkje å gjennomføre alle prosjekt som er budsjettert i 2016. Prosjekt som etter prosjektering og anbod kan verte dyrare enn budsjettert vil det verte lagt fram eigne saker om prioritering og finansiering. Prioritering må også

vurderast ut frå realistisk gjennomføring og prosjektet sitt omfang og konsekvensar for andre rekkjefølgjetiltak. Dette kan resultere behov for aksept for å utsetje mindre prosjekt, og at Skulebakken på Lauvstad vert utsett til 2017.

Helse og omsorg har desse kommentarane til sine investeringsprosjekt:

Prosjektnummer	*Namn*	*Status*
461400	*Utskifting av fatvaskarar*	*Har starta gradvis utskifting, 2 er skifta. Ein ny vert bestilt med det første.*
461401	*Buss*	*Utskifting av raudebussen. Administrasjonen har hatt begrensa kapasitet til å jobbe vidare med denne anskaffinga. Kravspesifikasjon er klar. Innkjøpsavdelinga i Ålesund har vore førespurt om hjelp til anskaffinga, men dei kan ikkje hjelpe og kjenner heller ikkje til andre som har gjort slik anskaffing. Ein vil be om ekstern innkjøpskompetanse for anskaffinga.*
501404	*Utskifting av alarmanlegg*	*Nytt pasientvarslingsanlegg er montert på omsorgssenteret, Fjordsyn, Barstadtun, Folketadtun og Mork bustader. Om ca. to veker vil varsling på anlegget vere kopla opp mot Smart- telefonar, og dermed verte sett i full drift.*
461200	*Kombidamparar på avdelingskjøkkena*	*Det er skifta 4 damparar. Administrasjonen har ikkje hatt kapasitet til å køyre ei innkjøpskonkurranse på dette.*
461300	*Handstyrte terminalar*	*Heimetenestene har tatt dette i bruk, no står rus- og psykisk helseteneste for tur. Behov for innkjøp av fleire terminalar.*
	Elektromedisinsk utstyr	*Har kjøpt inn noko utstyr, har ikkje fått oppretta prosjektnummer på dette endå.*
	Bilar Styrk arbeid	*Hadde eiga sak tidlegare i år, vart bevilga 350.000,-. Har kjøpt inn to bilar, ein Nissan Pathfinder og ein VW Toruran."*

Forbruket på investeringsrekneskapen (sortert på prosjekt) ved utgangen av 1.tertial er med som trykt vedlegg til saka (budsjettskjema 2B). Kommunestyret vedtok 26 mai at ubrukte løyvingar i 2015 skal overførast til 2016. I budsjettkolonnen i vedlegget er desse tala ikkje med.

5 SJUKEFRÅVER

Sjukefråveret viser ein nedgang 1. tertial i år samanlikna med 1. tertial ifjor. Sjukefråveret og det å auke nærveret blir det jobba med på mange områder. I budsjettsaka så vart det sett eit mål om nærver på 92% for 2016. Det er eit stykke igjen før dei store sektorane nærmar seg målet.

Det vi ser når vi går inn i detaljane på fråveret er at størstedelen av fråveret gjeld fråver mellom 17 dagar og opptil 3 månader. Korttidsfråveret er ikkje urovekkjande stort. Viktig å merke seg at fråveret på arbeidsplassar med få tilette gjev store utslag i prosentutrekning.

Nokre sektorar er meir utsette enn andre med omsyn til kva arbeid som blir utført og tilbakemeldingar frå m.a. teknisk sektor er at i høve til hardt fysisk arbeid samt fleire arbeidstakarar er over 60 år så er ikkje sjukefråveret urovekkjande høgt. Dei har i tillegg nokre langtidssjukemeldingar som dreg prosenten opp.

I andre avdelinga med mange unge kvinner og fleire av dei gravide så blir det jobba med å leggje til rette for at dei skal kunne vere i jobb fram til fødsel. Men i somme høve så må det sjukmelding til eller svangerskapspengar heilt eller delvis. Desse er også med i sjukefråversstatistikken.

Opplæring og oppvekst melder at dei er ikkje nøgde med fråversprosent på 8,89. Dei har fokus på nærvær og oppfylgjing av sjukmelde, samt trykk på å få til avklaringar der det har vore ei lengre sjukehistorie.

Mange av avdelingane jobbar tett opp mot Arbeidslivssenteret for å finne løysingar for å få sjukmelde tilbake på jobb. I mange avdelingar har dei lukkast med arbeidet og greidd å få ned sjukefråversprosenten.

Ein omfattande arbeidsmiljøprosess pågår i helse- og omsorgssektoren. Den starta i november 2015 og vil pågå ut juni 2016. Bedriftshelsetenesta Stamina leier prosessen. Det blir planlagt oppfølgjing i etterkant av arbeidsmiljøkartleggjinga.

Drøfting av situasjonen og tiltak vert kontiunerleg teke opp med arbeidstakarorganisasjonane og hovedverneombodet. Det nyoppretta forumet for trepartssamarbeid mellom politikarane, administrasjonen og arbeidstakarorganisasjonane vil ha fokus på dette området.

Sektor	**Fråver i % 1. tertial 2016**	**Fråver i % Pr. 1.12.2015**	**Fråvær i % 1. tertial 2015**
Rådmann & stab (11 og 12)	21,05	2,34	1,66
Pers, IKT,innvandr. (13)	2,45	8,21	6,49
Økonomistaben (14)	6,23	5,14	10,13
Service og kultur (40)	3,38	3,87	9,16
Oppl. og oppvekst (20)	8,89	6,73	8,25
Barnevernstenesta (70)	9,62	9,87	14,03
Helse og omsorg (30)	10,69	11,05	13,72
Teknisk (50 og 51)	10,54	8,72	10,76
Utvikling (60)	2,68	8,91	12,72
Heile kommunen	**9,43**	**8,62**	**10,90**

6 RAPPORTERING PÅ MÅL

Personal og organisasjon

MÅL 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
IKT Brukarane skal vere tilfredse med dei tenestene IKT yter.		IKT opplever stort arbeidspress p.g.a. lita bemanning
IKT-investeringar skal gje positiv kost/nytte		
Innvandring Busetje flyktningar i samsvar med gjeldande kommunestyrevedtak og samarbeidsavtale med IMDI		Vedtak i k-sak 4/16 om å busetje 28 flyktningar i 2016. Einslege mindreårige (EM) kjem i tillegg. K-sak om busetjing av EM skal handsamast medio 2016. Pr. 23.05.16 er det søkt ut/busett 15 flyktningar i Volda, derav 1 EM med slekt i kommunen.
50 % av flyktningane skal bu i privat bustad innan tre år etter busetjing		22 av 32 vaksne/familiar vart busett direkte på den private bustadmarknaden, og det vart nytta 6 kommunale bustader til busetjing i 2015. Arbeidet med gjennomstrøyming i kommunale bustader er godt i gang, og fleire har overgang frå kommunal til privat bustad.
30 % av flyktningane skal eige privat bustad innan seks år etter busetjing		Grunna høge bustadprisar er terskelen høg for å kome i posisjon til å kjøpe eigen bustad. Arbeidet med sjølvstendig bustadkarriere for flyktningar og gjennomstrøyming i kommunale bustader har resultert i at nokre har kjøpt eigen bustad.
Løn og personal Administrere gjennomføring av medarbeidarundersøking		Medarbeidarundersøking er planlagt på nyåret 2017
Profesjonell rekruttering som fremjar Volda kommune som arbeidsgjevar		Prosedyrar for tilsetting er revidert, og rutinar for intern utlysning er under revisjon. Volda kommune får mange søkjarar til dei fleste stillingar og framstår som ein attraktiv arbeidsgjevar.

Sjukefråværsoppfølging som fremjar nærvær		Rutinane er under revisjon. Det skal igangsettast internopplæring på tema, samt eit særskilt opplegg for leiarar i Helse- og omsorg.
Tilsette og leiarar får pålitelege svar på spørsmål		Personalavdelinga har høg kompetanse på dei fleste område.
Korrekte tenester til rett tid		Personalavdelinga har vore underbemanna i periodar, men opplever å levere tenester innan rimeleg tid.
Initiere og gjennomføre utviklings- og omstillingsprosjekt for å effektivisere tenesteproduksjonen og auke kvaliteten		Vi er godt i gang med fleire prosessar, t.d verdiprosess, arbeidsgjevarstrategi, internoppplæring. Personalreglementet er under revisjon, og rutinar på nye områder er under utarbeiding.
Initiere prosess for å implementere bruken av Kvalitetslosen i heile organisasjonen (avklare systemansvarleg funksjon, gjennomgang av rutinar og organisering av opplæring)		Implementering av systemet er ikkje fullført, og tema må stå kontinuerleg på dagsorden for å halde systemet vedlike.

Økonomistaben

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Vere à jour med føring av rekneskapen gjennom året, og utarbeide tertialrapporter og årsrekneskap i samsvar med lov og regelverk		
Innfordring av korrekte skatter og avgifter til rett tid, samt vere ajour med innfordringa av kommunale krav		
Betale fakturaer til rett tid		Dette føreset at avdelingane attesterar og tilviser i god tid før betalingsfristen
Økonomireglement som gir god internkontroll		
Sektorane oppleve god støtte og opplæring		Evaluering frå sektorane
Økonomirapportering basert på gode oppdaterte rekneskapsgrunnlag, tidleg oppdaging av ev avvik og prognoser som gir god oversikt over økonomisk status		
Nærver min 93,1 %		
Medarbeidarsamtale med alle tilsette		
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		

Opplæring og oppvekst

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Barnehageplassar til alle, også til dei som ikkje har lovfesta rett til barnehageplass.		
Informasjon på kommunen sine heimesider skal vere oppdatert.		Heimesidene har framleis utviklingspotensiale
Gjennomføre fire tilsyn etter barnehagelova.		Er i gong med dette
Oppdage barn som treng ekstra hjelp og støtte tidleg ved hjelp av kompetanseheving.		Opplæring og oppvekst er inne i fleire prosjekt i dette arbeidet som, Tidleg inn, Volda prosjektet og Zippys venner. Registrere antal barn som får særskilt oppfølging/tiltak gjennom året.
50 % pedagogtettleik i dei kommunale barnehagane		Frå hausten vil målet vere nådd
Gjennom formaliserte prosedyrar sikre ein god overgang mellom barnehage og skule.		Gode prosedyrar er utarbeidd
Redusere sjukefråværet med 10 %		Trass iherdig innsats har fråværet i barnehagane bite seg fast på eit for høgt nivå. Blir arbeidd målretta med dette.
Medarbeidarsamtale med alle tilsette etter oppsett plan.		
Grunnskulepoeng og resultata på eksamen skal vere høgare enn fylkes- og landsgjennomsnittet.		**Kan ikkje rapportere før til hausten**
Talet på elevar som på dei nasjonale prøvene presterer på meistringsnivå 1 i 5. klasse og meistringsnivå 1 og 2 i 8. og 9. klasse, skal reduserast med 15 % samanlikna med sist skuleår.		**Kan ikkje rapportere før til hausten**
Voldaskulen skal syne framgang i rekning på dei nasjonale prøvene samanlikna med 2015.		**Kan ikkje rapportere før til hausten**
Ei styrking av den ordinære undervisninga skal redusere behovet for spesialundervising.	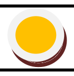	
Volda skal ha ei skulefritidsordning som støttar opp under den språklege og sosiale utviklinga til elevane.		Kanskje særleg for born frå språklege minoritetar er SFO ein viktig arena med omsyn til språkleg utvikling.
60 % av deltakarane i introduksjonsprogram skal gå over til arbeid eller vidaregåande utdanning etter avslutta program.		**Kan ikkje rapporter før til hausten**
Alle einslege mindreårige flyktningar skal gå ut med grunnskuleeksamen som kvalifiserer til vidaregåande skulegang og utdanning.		**Kan ikkje rapporter før til hausten**
Etablere/vidareføre gruppetilbod ✓ Etablere barselgrupper til ei permanent ordning ✓ Jentegrupper i ungdomsskulen – 2 pr år ✓ Etablere grupper for barn som opplever skilsmisse – ei gruppe i 2016		
Styrke innbyggarane sin kunnskap om kosthaldet og aktivitet gjennom tverrfagleg samarbeid inn mot foreldre til 1. klassingar.		
Barselomsorga skal følgje nasjonal fagleg retningslinje.	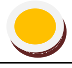	

Rekruttere kommunepsykolog		Psykologen starta etter påske
Utarbeide rammeplan og mål for kulturskuledrifta		**Dette arbeidet er i startfasen**
Utarbeide oppvekstplan for sektoren		**Arbeidet er sett i gong**

Utvikling

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Folkehelseperspektivet skal vere med i all planlegging		Høyt fokus
Søke om tilskot til minst eit friluftstiltak		
Følgje opp plan for idretts- og friluftsliv gjennom spelemiddelsøknadar		Skal gjerast no i vår og ny runde til hausten
Gjennomføre kartlegging og verdisetjing av friluftslivsområda i kommunen		
Halde den økonomiske ramma		
Medarbeidarsamtale med alle tilsette		Skal vere ferdig før sommarferien
Kritikkverdige forhold skal varslast i samsvar med kommunen sine rutiner etter arbeidsmiljølova		
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		
Nærver 95 %		Ligg no på 97 %
Sjukefråver pga av arbeidsmiljø skal ikkje forekome		
Rett kompetanse i alle stillingar		
Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk		Antal avvik og oppfølgingstiltak for å følgje opp målsettinga
Alle som vender seg til Volda kommune skal få svar i samsvar med krava i forvaltningslova		
Forbetre innhald og struktur på heimesida		Det er forbetra noko, men framleis under arbeid.
Koordinering av gjennomføring av planar saman med teknisk sektor		Ikkje kome skikkeleg i gong enno, men har eit mål om å få dette betre i løpet av året.
Revidere den kommunale planstrategien		
Ferdigstille kommuneplanen sin samfunnsdel		Skal etter planen verte vedteken 26.mai i kommunestyret.
Starte opp revisjon av kommuneplanen sin arealdel		Prosessen er i gang.
Landbrukskontoret delta på planmøta i Volda kommune		

Helse og omsorg

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Medarbeidarsamtale med alle fast tilsette		Helse- og omsorg har relativt store tenesteområder med mange små stillingar, slik at det vert ulike tidsinterval og måtar å gjennomføre samtalar på. *Vil vere ein kontinuerleg prosess som aldri vert ferdig.*
Initiere innovative/nytenkjande tiltak 1. Kvardagsrehabilitering er implementert frå prosjekt til ordinær teneste 2015. 2. Omorganisering i heimetenestene med endra driftseiningar og implementering av handhålte terminalar og aktiv bruk av Gerica gir auka ATA(ansikt til ansikt tid).	 	1. Måltal –Effekt av kvardagsrehabilitering skal målast kvarttalsvis ved standardisert og anonymisert evalueringsverkty. *Den er implementert, måldelen er ikkje tilstrekkeleg utarbeidd endå.* 2.Bruke eksisterande teknologi til måling av ATA, både i heimetenestene og i døgnbemanna omsorgsbuster for eldre. *Teknologien er ikkje heilt på plass endå, i omsorgsbustad vil nye pasientvarslingsanlegget logge når ein er inne hjå brukar, men ikkje brukarkontakt i fellesrom.*
Nærvær på 90 %		Nærværprosent pr. august 2015 er 91,375 % *Samla sjukefråvær i Helse og Omsorg jan – april var på 10,69. Fråvær i april 8,6%.*
Månadleg økonomirapportering med fokus på å halde økonomisk ramme på alle nivå i sektoren.		Månadleg rapportering frå leiar til økonomiansvarleg med oppfølging av avvik frå økonomiansvarleg. Tett dialog og godkjenning frå leiing ved evt. ekstrabehov utover tildelt ramme. Fokus på økonomi/budsjett på leiarmøte kontinuerleg. *Gode rutiner etablert. Meldingar om situasjon som krev innleige vert meldt.*
Tildelingskontoret er forvaltareining i sektor helse og omsorg, rett teneste på rett nivå.		Rett teneste på rett nivå Standardardar vert forankra i kommunestyre. *Lik sakshandsaming innført, standardar ikkje forankra i Kstyret.*
Aktiv omsorg og frivilleg koordinering Deltaking i kulturelle aktivitetar.		Tal frivillege som engasjerer seg i høve brukarane. Tal kulturelle arrangement og tal deltakarar på arrangementa, både avdelingsvis og større arrangement t.d. kulturelle spaserstokk. Kartlegging tre gongar i 2016, januar,

		august og november. *Har jobba for å frigjere ressursar til "fritidskontakter", blir truleg 2 x 30%. Desse vil få viktig og koordinerande funksjon for frivilleg arbeid inn mot tenesteområda.*
Utskrivingsklare pasientar frå sjukehus vert overtekne innan fristen, og kommunen skal ikkje betale for liggjedøgn på sjukehus		*Til tross for marginal situasjon har vi fortsatt klart å unngå betalingsdøgn på sjukehuset.*
Styrka kompetanseutvikling		Tal på antal tilsette som har gjennomført ulike kurs og kompetanseutviklingstiltak. *Dette er kontinuerleg prosess. Ulike tiltak i gang heile tida, men det store "lyftet" har vi ikkje på plass endå.*
Førebyggjande helsearbeid		Konkretisering av pågåande tiltak/arbeid med førebygging som målsetting. *Noko av arbeidet og vegleiinga vi gjer har førebyggande funksjon, men system for registrering er ikkje utarbeidd. Sektoren har planar ulike som endå ikkje er sette ut i livet.*
Integrering og deltaking for brukarar med rusproblem		Tal på brukarar med rusproblem som deltek i arbeidsretta tiltak etter behandling. *Tal vil kome, men det er fleire nye deltakarar i Styrk arbeid i 2016.*
Gjennomgang av kvalitetsrutinene i sektoren med dokumentasjon og opplæring (jfr avvik og oppfølging i Kvalitetslosen)		*Tema både i kvalitetsrådet og intern opplæring i ulike fora, men vanskeleg å seie ein er i mål.*
Sikre opplæring av tilsette for å ivareta personopplysningskrava i fagsystemet	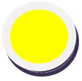	Kjennskap til personvernhandboka for Volda kommune. Rutinemessig opplæring i "Normen" – antal som har fått opplæring (Norm for informasjonssikkerheit for helse- og omsorgstenestene). *Stadig tema og infomøter, men utfordring å nå alle.*
Gjennomføring av arbeidsmiljøundersøking med oppfølgingstiltak		Resultatet av undersøkinga vil avklare nærare behov for tiltak. Leiarutvikling vil i alle høve verte sett på dagsorden. *Fortsatt pågåande, handlingsplanar blir utarbeidde og det vert jobba med tiltak utover.*

Service og kultur

SATSINGAR 2016	RESULTAT	KOMMENTAR
Aktiv informasjon om kommunen sine tenester, tilrettelegging av tenester på skjema og profilering av Volda		Gjennomsnittleg antal nyhendeoppslag pr veke på Facebook, Twitter og websida. Antal profileringsartiklar og anskaffing av profileringsmateriell
Elektroniske skjema på heimesida skal gi forenkla tenester for brukarane og frigjorde ressursar i administrasjonen.		Antal tenester det vert utvikla skjema for. Anslag på effekt for brukar og frigjort tid
Ingen negativ omtale av avdelinga i media		
Ungdomsklubben skal opparbeide eit fungerande crew i rett aldersgruppe		Crew er ungdom som jobbar på dugnad på ungdomsklubben
Ungdomsklubben skal arrangere minst 8 temakvelder/kurs for ungdom		
Arrangere to debattmøter i biblioteket		Den nye biblioteklova seier mellom anna at *"Folkebibliotek skal være en møteplass og arena for offentlig samtale og debatt"* .
Volda filmteater skal ha eit besøkstal på minimum 14000.		
Frivilligsentralen skal arrangere minimum eit opplæringstiltak/kurs for frivillig sektor		
Alle institusjonane i kommunen få tilbod om eit variert kulturtilbod frå den kulturelle spaserstokken.		
Ajuorføring av personsikkerheitshandboka og ivareta overordna funksjon for at denne er kjent ute i organisasjonen		Organisere opplæring av leiarane i personvernhandboka og sikre oppfølging av overordna rutiner

Teknisk

MÅL	RESULTAT	KOMMENTAR
Alle skriftlege førespurnadar skal gjennomgå ein mottakskontroll og få tilbakemelding innan 3 veker		Grunna sjukemelding i administrasjon er det noko lengre svartid på henvendingar
Tilpasse standard på tenestene og gjere tiltak for å halde budsjettramma		Brøyting er eit stort område som har drege med ekstrakostnadar i 2016. Der er forhold kring budsjett på kommunalteknisk som ikkje er avklart og må reviderast. Det er blant anna avvik i forutsetningar på nedtrekk i drift grunna veginvesteringar på fast dekke. Der effekt på nedtrekk i drift ikkje er effektuert grunna flytting av investeringsmidlar i KS.
Behalde og rekruttere personell		Har fått inn det personell vi har søkt etter. God tilgang på kvalifiserte søkjarar i dag.
Nærver på min 95 %		Det er sagt for høgt mål på dette med tanke på arbeidsart og samansetnad i alder blant tilsette.
Brannberedskapen skal opplevast som god		God beredskap.
Brannberedskap som tilfredsstiller dimensjoneringsforskrifta og vurdert risiko i heile kommunen		Brannmeister er tilsett og er i full drift.
Redusere tal unødige brannalarmar	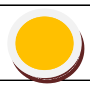	Har ei positiv utvikling, men for tidleg på året for å konkludere.
Tilsyn i minst 90 % av §13 objekta		Branningeniør er langtidssjukemeldt, dette medfører avvik i tilsyn.
Feiing kvart 2 år og tilsyn kvart 4 år i alle bustadar		Feiar er tilsett og har gjennomført kursing. Er i god gang med planmessig arbeid.
Brannmannskapa gjennomført opplæring, øving/kurs og tryggleiksutstyr slik at dei kan utføre redningsinnsats på ein trygg måte		Har gjennomført øvingar etter oppsett plan. Det må likevel påpeikast at manglande resursar gjer at øvingane ikkje alltid vert godt nok opplagt.
Førebyggande brannvernopplæring for alle 6. klassingar i kommunen		Gjennomførast på hausten i samband med brannvernveka.
Vedlikehald og rehabiliteringsplan for å gi brukarane brukarvenlege lokale så langt det er mogleg innanfor den kommunale bygningsmasse		Har god plan med første fase i oppgradering av kommunale bygg gjennom EPC prosjektet. I etterkant av dette er det viktig med vidare oppfølging og vidareutvikling av vedlikehald/planar. Her vil det krevjast fokus på å setje av

		tilstrekklige ressursar for å følgje dette opp.
God prosjektstyring ved koordinering og planlegging med rett progresjon i høve regulering, finansiering og grunnkjøp.		Det er ei opphoping av investeringsprosjekt der ein vil bruke ei tid å komme à jour etter at prosjektleiarar no er tilsett.
Etablere gode rutinebeskrivinga, organisere dette i kvalitetslosen.		Byggavvik/rutinar blir teke gjennom FamacWeb. Avvik på personell eller brukarar (HMS) blir gjennomført i kvalitetslosen.
Få etablere base for driftsteknikarane og reinhaldarane på Gjersdalbygget		Arbeidet er godt i gang, er forventa avslutta i løpet av 2016.
Regelmessige møter med alt personell og rutine på enkeltvis samtalar /medarbeidarsamtale med alle tilsette etter avtalt intervall.		Manglar gjennomføring av medarbeidarsamtale på enkelte områder grunna sjukemelding hjå leiar.
Initiere innovative/nytenkjande tiltak		EPC prosjekt som er stort framtidsretta prosjekt som er til behandling i KS 26.05.2016. Gjennomført omorganisering der ein spesialiserar arbeidsoppgåver etter kompetanse/arbeidsområde.

Barneverm

Meldingar

Vi har motteke 100 nye meldingar på barn denne perioden. Desse er fordelt slik på kommunane:

Hareid	Ulstein	Volda	Ørsta
21	21	27	31

Det kom flest meldingar frå skulane (20), frå politiet (18), frå foreldre (14), andre offentlege tenester som asylmottaka (13) og frå andre barnevernstenester (8). Helsestasjonane (5), barnehagane (5) og legetenesta (6) meldar færre. Dei resterande er meldingar frå familiemedlemar og naboar.

Fristbrot: Vi har ca 20 % fristbrot i undersøkingsfasa. Her vil vi truleg hamne også ved halvårsrapporteringa pr 30.6. Dette er framleis for høgt, men representerer ein nedgang frå 2015 på ca 10 %. Vi har sett inn tiltak for å få betre kontroll, og vi arbeider for å kome ytterlegare ned. Men her må vi vere bevisst at det alltid vil vere nokre saker som også av eksterne årsakar ikkje let seg ferdigstille innan fristen på 3 mnd.

Heimebuande barn med tiltak

Hareid	Ulstein	Volda	Ørsta	Samla
38	42	77 (inkl 22 EM)	82 (inkl 18 EM)	239

10 av desse hadde ikkje aktiv tiltaksplan pr 30.4. Dette kan skuldast at planen akkurat har gått ut på dato, er under evaluering og/eller endring, og at ny ikkje er aktivert.

Barn som bur utafor heimen

Hareid	Ulstein	Volda	Ørsta	Samla
17	29	19	14	79

Av desse hadde 53 barn krav på omsorgsplan (bvl §4.12). 7 av desse mangla aktiv omsorgsplan pr 30.4. Dette kan skuldast at planen akkurat har gått ut på dato, er under evaluering og/eller endring, at ny ikkje er aktivert, eller at det nyleg har vore endringar i barnets omsorgssituasjon. Barn på ettervern (§4.4.4.), barn som er frivillig plassert (§4.4), akuttplasserte (§§ 4.6 el 4.24), eller på såkalla atferdsparagraf (§ 4.26), har ikkje rett på omsorgsplan, som dessutan vil vere lite hensiktsmessig. Nokre av desse har likevel tiltaksplan.

Vedleggsliste:

- Finansrapport (passiva) (vedlegg nr. 1)
- Finansrapport (aktiva) (vedlegg nr. 2)
- Budsjettskjema 2B (status investeringsprosjekt)

Økonomiske konsekvensar:

Tertialrapporten i seg sjølv har ingen økonomiske konsekvensar. Korrigering av budsjett for 1. halvår vert handsama samtidig med denne saka.

Rune Sjurgard Rådmann	Henrik Skovly Økonomisjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Alle stabs og avdelingsleiarar
Rekneskapssjef
Sakshandsanar

Klageinstans:

Volda kommune.

Låneporteføljen

Rapport 30. april 2016.

Forklaring av ord og uttrykk finnes på siste side i rapporten.

Innhold:

- Kort sammendrag.
- Rapportering i hht. krav i forskrift og eget finansreglement.

Kort sammendrag:

Norges Bank senket styringsrenten, slik analytikerne forventet, ved fremleggelsen av PPR1 i mars. I tillegg la Sentralbanken frem en rentebane (forventning til fremtidig renteutvikling) som var lavere enn markedsaktørene forventet. Begrepet negative renter bringes også inn i vurderingene og drøftes. Bakgrunnen er den lave oljeprisen og følgeeffektene av denne på norsk økonomi. Oljerelatert næring sliter og sysselsettingen faller. Samtidig ser vi effekten av en svekket krone, som slår positivt ut for andre konkurranseutsatte næringer i vår åpne økonomi. Låneporteføljens samlede volum er på 724 millioner ved utløpet av 1. tertial. Långivere er Kommunalbanken og verdipapirmarkedet. Av samlet lånevolum er 14% sikret med fast rente. Rentesikringene er gjort mens rentenivået var høyere, men siden volumet av sikringer er beskjedent bidrar dette i liten grad til å prege gjennomsnittlig porteføljerente som er på 2,10%. Store deler av lånemassen er etablert med lang løpetid (82%), mens resten forfaller i 2016 (18%). Kommunalbanken har i mars på nytt økt marginen på flytende lån med 0,15 prosentpoeng og dette utgjør mer enn fallet i fallet i den korte renten. Flytende rentekostnad blir med andre ord høyere i 2. kvartal enn i 1. kvartal selv om den korte renten har falt.

Rapportering i hht. krav i forskrift og eget finansreglement.
Markedet for lån med kommunal risiko.

Norges Bank innfridde forventningene til et samlet analytikerkorps og senket styringsrenten med 0,25 prosentpoeng til 0,5% ved styremøtet i mars. Samtidig la de frem en rentebane (anslag på fremtidig renteutvikling) som var lavere enn det som lå i markedsaktørenes forventninger gjennom prisingen i FRA-markedet. Oljeprisfallet, og andrehåndseffektene av dette, gjør sentralbanken usikker på fremtidig rentesetting: "Når styringsrenten nærmer seg en nedre grense, øker også usikkerheten om virkningen av pengepolitikken. Det taler nå for å gå mer varsomt fram i rentesettingen. Skulle norsk økonomi bli utsatt for nye store forstyrrelser, vil hovedstyret likevel ikke utelukke at styringsrenten kan bli negativ". I rentevifta som ble

lagt frem i PPR1 2016 kommer muligheten for negativ rente til syne (ulike sannsynlighetsanslag):

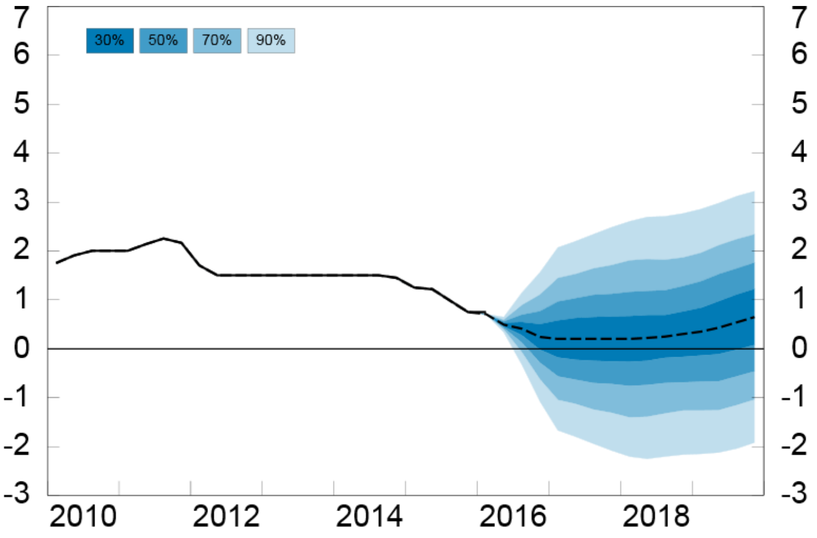

Spreaden (prisen) på lån med kommunal og fylkeskommunal risiko påvirkes av flere forhold. Av stor betydning er hvordan regelverket omkring vekting av slike lån er, dvs. i hvilken grad det binder egenkapital hos långiveren. Kort beskrevet har norske myndigheter lagt seg på en streng linje. Dette medfører at lån blir dyrere enn de hadde vært med et regelverk slik det er i mange andre land. I praksis innebærer vårt regelverk at det kreves mer egenkapital for å gi lån til kommuner/fylkeskommuner. Med høyere egenkapitalbinding må marginen på lånet økes for å gi tilfredsstillende avkastning hos långiver. Også lengden på lånet har betydning, da et langsiktig lån (som er å fortrekke for låntager), binder mer egenkapital hos långiver enn et kortsiktig lån. Dette er noe av forklaringen på hvorfor kommuner/fylkeskommuner har økt innslaget av kortsiktig finansiering.

Regelverket får også betydning for sektorens største långiver, Kommunalbanken. De har igjen økt sin margin på niborlån med 0,15 prosentpoeng (fra mars måned). Kommunalbanken er i tillegg definert som systemviktig (som 1 av totalt 3 i Norge), noe som øker kravet til egenkapital ytterligere.

Av nye regler som ennå ikke er avklart er det såkalte uvektede kapitalkravet. Signaler fra EU kan tyde på at det legges opp til et krav på 3%. Her hjemme har Finanstilsynet tatt til orde for at dette kravet bør legges betydelig høyere, da de fleste banker allerede ligger over 6%. Dersom et slikt krav også blir gjort gjeldende for Kommunalbanken (som har omkring 2,5% i dag) vil det ramme hardt: man kan se for seg et scenario der egenkapitalen må dobles eller at utlånene halveres. Dersom noe slikt blir gjort gjeldende vil marginene på lån måtte økes vesentlig.

I grafen under er markedsaktørenes forventninger til fremtidig kortrente fremstilt (FRA-kurven). I denne kurven ligger det selvfølgelig stor usikkerhet. I tillegg kommer usikkerheten på marginsiden, som omtalt ovenfor.

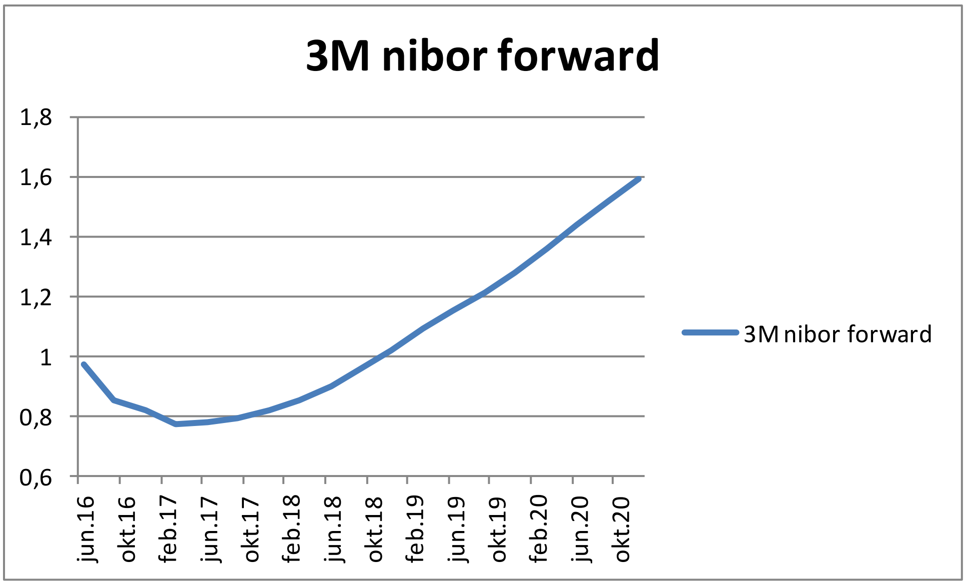

Prisen på rentebinding (swaprenter) fremgår av grafen under. I tillegg til swaprenten kommer margin på kreditten (lånet). Nivået på marginen er avhengig av lengden den bindes for. Generelt kan man si at marginen er høyere jo lengre den låses/sikres.

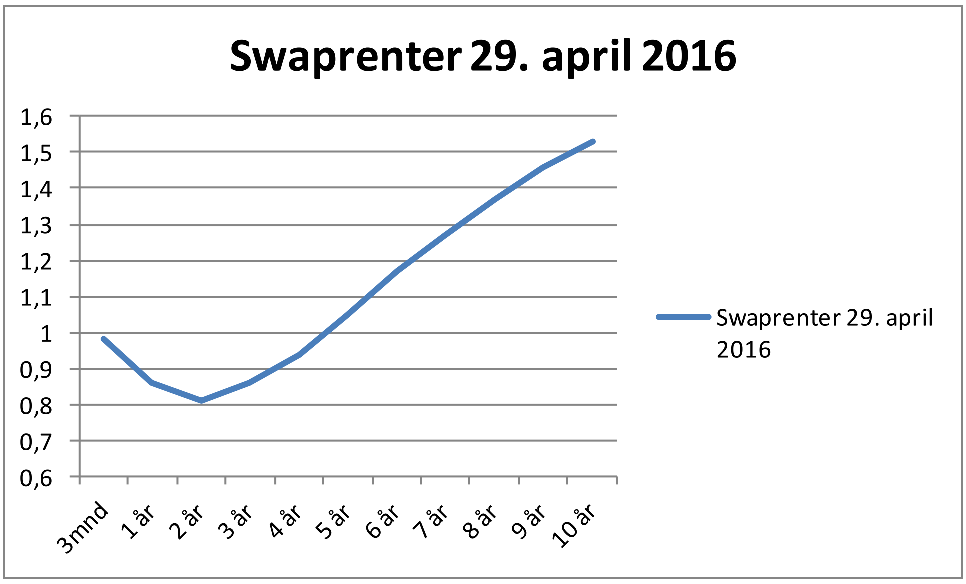

Sammensetning av låneporteføljen.
Ved utløpet av 1. tertial er låneporteføljens samlede volum på 724 millioner. Lånene er etablert via Kommunalbanken og verdipapirmarkedet.

Långiver	30.apr.16	andel
Verdipapirmarkedet	130	0,18
Kommunalbanken	594	0,82
(tall i mill.)	724	1,00

Endringer i låneporteføljen/risikoeksponering i perioden (januar - april).
Det er ikke foretatt tilpasninger i porteføljen i 1. tertial

Løpetid på lånene.
Lånene fra Kommunalbanken har lang løpetid og forfallsdato ligger stort sett 10 år, eller mer, frem i tid. Kommunen har ett sertifikatlån pålydende 130 millioner. Dette forfaller til innfrielse i juni 2016. Lån med lang løpetid utgjør 82% av lånemassen, mens det kortsiktige lånet utgjør 18%.

Kommunen forsøker alltid å finansiere seg billig innenfor rammene i finansreglementet. Da det er slik at kortsiktige lån har lavere pris (margintillegg) enn langsiktige lån, blir det en avveining hvordan kommunen skal tilpasse forholdet mellom lang og kort finansiering. I vinter har det vært fokus på kommunenes økte bruk av kort finansiering for å få lavere rente. Kommunalbanken priser sine langsiktige niborlån med en margin på 0,7 prosentpoeng. Til sammenligning har kommunens sertifikatlån en margin på pluss 0,19 prosentpoeng.

Sammensetningen av låneporteføljen er innenfor begrensningene i finansreglementet og anses som akseptabel. Tabellen nedenfor illustrerer alle lån med volum og endelig utløpsdato:

Långiver	saldo 30.04.2016	utløps-dato
Sertifikatlån FRN +19 ff 06/16	130 136 000	juni 2016
Kommunalbanken flytende margin	175 725 521	desember 2025
Kommunalbanken flytende margin	170 000 000	desember 2025
Kommunalbanken flytende margin	79 621 790	desember 2025
Kommunalbanken flytende margin	87 683 000	juni 2030
Kommunalbanken flytende margin	40 000 000	mars 2031
Kommunalbanken flytende margin	21 525 000	desember 2036
Kommunalbanken flytende margin	19 370 000	september 2037

Om kommunens låneportefølje.
Lånene i Kommunalbanken har flytende rente basert på 3M nibor og de renthereguleres hver 3. måned på IMM. I tillegg til niborrenten kommer et margintillegg som er økt med 0,15 prosentpoeng til 0,70 prosent fra mars 2016. Margintillegget kan endres på kort varsel.
Ved siste renteregulering i mars var 3M nibor på 1,02% og med tillegg på 0,70% i margin gir dette en flytende rente på 1,72% for lånene i Kommunalbanken.

Kommunen har ikke inngått nye fastrenter på flere år. De eksisterende fastrentene er etablert ved bruk av rentebytteavtaler. Disse sikrer kontantstrømmen for det etablerte volumet og gjør porteføljerenten mer stabil. Rentebytteavtalene utgjør kommunens samlede rentesikring. Totalt utgjør faste renter kun 14% av den samlede lånemassen. Eksisterende rentebytteavtaler er etablert på andre nivåer enn dagens fastrente. Da omfanget av rentesikringer er lavt, preger ikke fastrentene den gjennomsnittlige porteføljerenten i noen stor grad. I grafen nedenfor er fastrenteandelen fremskrevet for økonomiplanperioden:

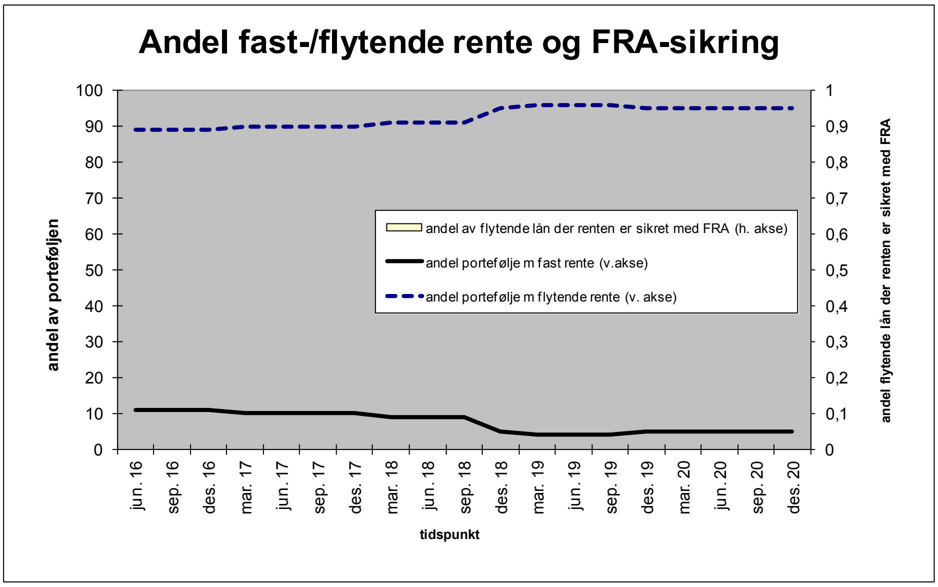

Andelen fast rente er lav - og den faller utover i økonomiplanperioden fordi fastrenter kommer til forfall.

Tabellen nedenfor viser fastrenteposisjonene med utløpstidspunkt, volum og rentenivå. Nivået sikringene er gjort på viser at de er etablert på tidspunkter da renten var høyere enn i dag.

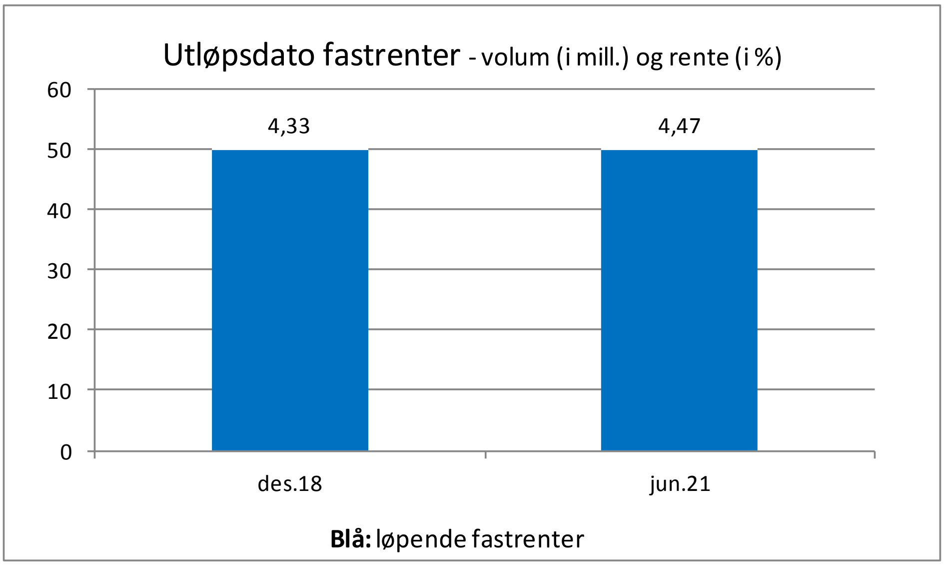

Låneporteføljen har en gjennomsnittlig durasjon (varighet) på 0,61 år, mens rentefølsomheten ligger på 0,6 %.

Strategi for rentesikringer.
Kommunens finansreglement innholder regler og rammer for bruk av rentesikring. Rentesikringer tas i bruk for å skape forutsigbarhet og stabilitet i kontantstrømmen knyttet til renteutgifter. Etablering av rentesikring skjer i hht. intern strategi for innlån og rentesikring. Rentesikringene foretas under forutsetning om lang tidshorisont og at de vil bli holdt til forfall.

Verdi på låneporteføljen og rentesikringer.
Fastrentenes verdi (kurs) endres når markedsrentene endres. Jo lengre en rentebinding er, jo større vil kursutslagene bli ved renteendringer. I og med at kommunens fastrenter er etablert på tidspunkter da markedsrentene var høyere enn nå, er det en overkurs på sikringene. Overkursen utgjorde på porteføljenivå 2% ved utløpet av 1. tertial.

Flytende lån rentereguleres fortløpende til riktig markedsrente og det vil derfor ikke oppstå nevneverdig kursutslag på denne delen av lånemassen.

Tabellen under viser løpende renteswapper med motpart, hvilken fastrente som betales på disse, sluttdato for fastrenten og markedskursen på rentesikringen. Endringer i markedskursen på rentesikringer skal ikke regnskapsføres så lenge påkrevd dokumentasjon for slik regnskapsføring er etablert. Kommunen har etablert slik dokumentasjon.

Verdivurdering renteswapper
Renteswapper - motpart, kupong, kurs og verdi.

Anvendt sikringsinstrument: renteswap/rentebytteavtale.
Type risiko: variabilitet i kontantstrøm.
Sikringsobjekt: portefølje av flytende lånemasse.
Sikringseffektivitet: Meget høy.
Formål med sikringen: sikring av kontantstrøm.

motpart	kupongrente	sluttdato	volum	markedskurs	markedsverdi	startdato	type sikring
SMN1	4,3300	imm des 18	50 000 000	109,00	54 500 000	løpende	kontantstrøm
DNB	4,4700	imm jun 21	50 000 000	118,60	59 300 000	løpende	kontantstrøm

Ved utløpet av rentebindingsperioden ("sluttdato") vil markedsverdien være lik pålydende ("volum").

Avvik mellom faktisk forvaltning og krav i finansreglementet.
Ingen bestemmelser i finansreglementet er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette i perioden. I denne sammenheng vises til vedlegget "Avviksanalyse" lengre bak i rapporten.

Markedsrenter og egne betingelser.
Låneporteføljen har en gjennomsnittsrente på 2,10%. Dette er 0,06 prosentpoeng høyere enn ved siste årsskifte. Selv om niborrenten har falt øker altså porteføljerenten. Årsaken til dette er den marginøkning som har funnet sted på lån i Kommunalbanken.

Låneporteføljens gjennomsnittsrente er fremskrevet for økonomiplanperioden i grafen nedenfor. Basis for fremskrivingen er markedets forventninger til fremtidig flytende rente (FRA-renten), forventede låneopptak og avdrag, samt fastrenter som forfaller i perioden. Framskrivingen er gjort eksklusiv margin, da denne kan endres på kort varsel på lånene i kommunalbanken. I prognosesammenheng er dagens gjeldende margin på 0,70 prosentpoeng lagt til grunn for hele økonomiplanperioden.

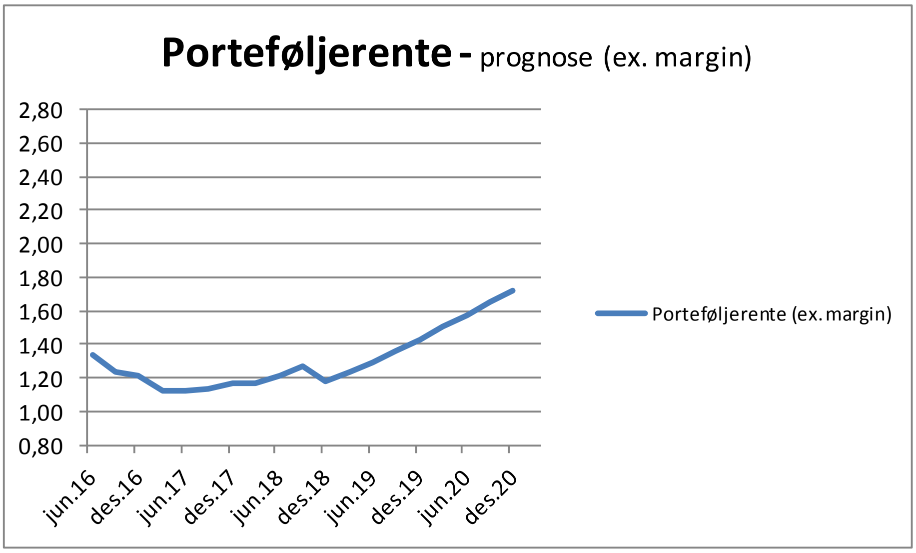

Sammenligning av renteutgifter (benchmarking).
Benchmarking av lånerenten foretas mot en referanserente som er sammensatt av 3M nibor (34% vekt) og 4 års fastrente (66% vekt). Gapet som oppstår mellom porteføljerenten og referanserenten i grafen skyldes at porteføljerenten inkluderer den kredittmargin som betales, mens referanserenten er oppgitt uten kredittmargin. Kredittmarginen har vært økende de siste årene, fra nivåer på minus 0,15 prosentpoeng og opp til dagens nivå på pluss 0,70 prosentpoeng. I tillegg betyr det svært mye at referanserenten hele tiden får inn i seg de nye lave fastrentene som er gjeldende, mens porteføljerenten beholder de gamle fastrentene som er etablert på høyere nivåer.

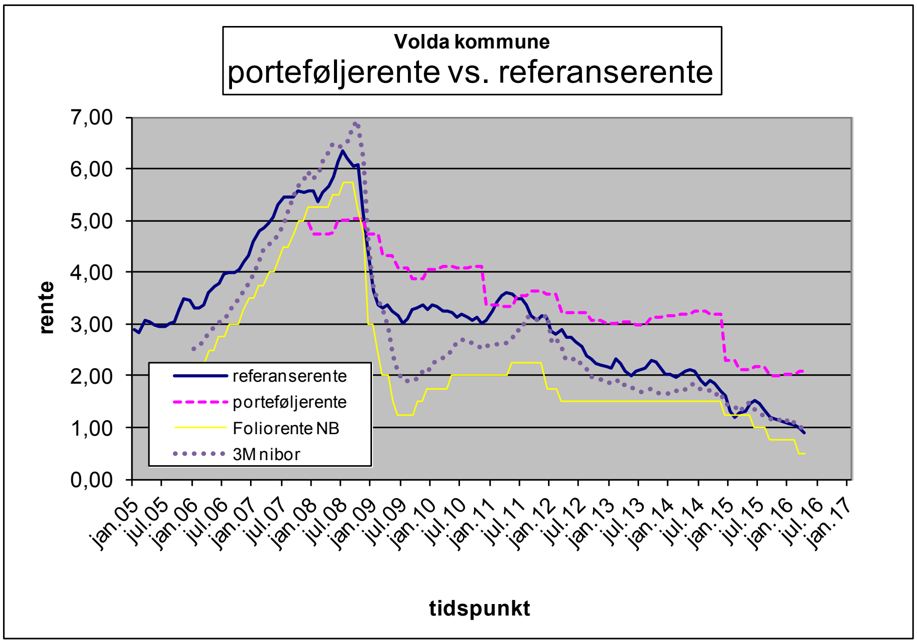

Av grafen fremgår det at porteføljerenten ikke har kommet ned den siste tiden selv om den korte renten har falt og at kommunen har 86% av lånemassen flytende. Årsaken er marginøkningen på 0,15 prosentpoeng for lån i Kommunalbanken, både i desember 2015 og i mars 2016.

Vurdering og håndtering av finansiell risiko.
Kommunen vurderer den finansielle risikoen i henhold til interne rutiner for finansforvaltning. Dette innebærer periodiske vurderinger, i tillegg til vurderinger i forkant av risikotilpasninger og låneopptak. Vurderingene som gjennomføres blir arkivert.

Samlet vurderes den finansielle risikoen å være tilfredsstillende, ønsket og innenfor rammene i vedtatt finansreglement, intern låne-/sikringsstrategi, forskrift og gjeldende lov.

Rentesjokk.
Nedenfor illustreres prognosen på kommunens brutto renteutgifter for økonomiplanperioden. I tillegg er det beregnet hvordan en umiddelbar renteoppgang på 2 prosentpoeng vil slå ut. En slik beregning kalles "stresstest" og har som formål å vise effekten av et markedssjokk.

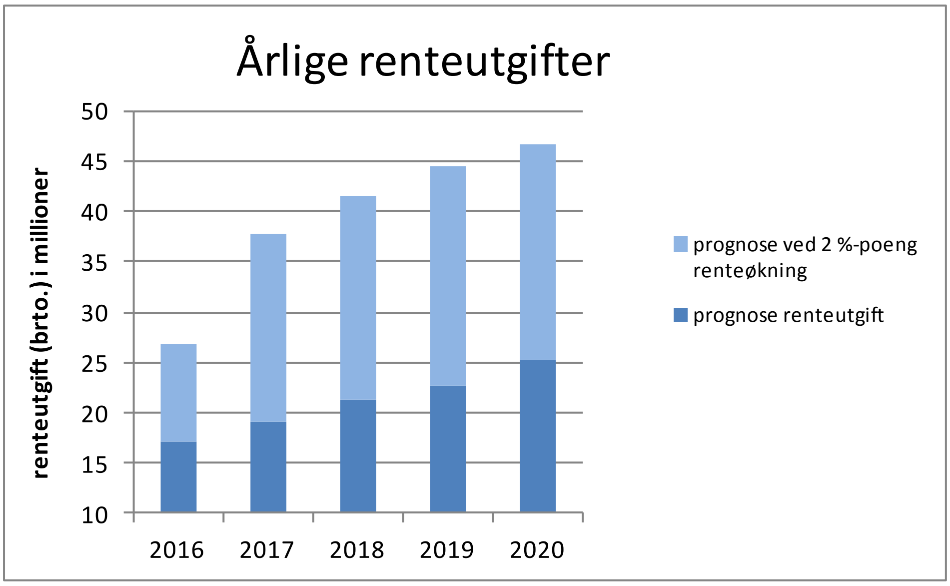

En eventuell renteoppgang vil også ha betydning for kommunens selvfinansierende lån og aktivaside. Det ikke tatt høyde for dette i beregningen ovenfor.

Levanger, mai 2016.
Einar Bangstad

Avviksanalyse låneporteføljen - nøkkeltallsrapport.

Volda kommune

jfr. forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, vedtatt finansreglement og intern rutinebeskrivelse for finansområdet.

Rapport "Nå" :	30. april 2016
Rapport "Forrige" :	IMM mars 2016

Sammensetning av passiva:	**Nå**	**Forrige**			**Krav/limit**
Andel lån med fast rente:	14 %	14 %		Minimumskrav:	
Andel lån med flytende rente:	86 %	86 %		Minimumskrav:	
herav rentesikret for (resten av) 2016	0 %	0 %			
herav rentesikret for 2017	0 %	0 %			
Gjennomsnittsdurasjon (år):	0,61	0,71		Min.-/makskrav:	0-4 år
Rentefølsomhet (%)	0,6	0,7			
Utløp lengste rentebinding (år)	2021	2021			
Andel største enkeltlån i porteføljen:	24 %	24 %		Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	2,10 %	2,10 %			
Anslag renteutgift 2016 (mill. kroner)	17,11	16,48		Budsj. renteutg.	
Anslag renteutgift 2017 (mill. kroner)	19,08	17,08			
Innløsningsverdi passiva (i prosent). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-2,00 %	-2,20 %			
Innløsningsverdi passiva (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-14	-16			
Innløsningsverdi FRA-sikring (mill. kr)	0	0			
Lån som skal refinansieres innen 1 år (%)	18 %	18 %		Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

Kommunalbanken hevet på nytt marginen med 0,15 prosentpoeng i 1. tertial. Nå til 0,7%.

Begrensningene i Finansreglementet er overholdt.

Dato:

signatur

Volda kommune

Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Kontrollskjema

Risiko	Beskrivelse	ja	nei	merknad
Kredittrisiko	**Plassering:** egen beskrivelse. **Lån/sikring:** Finansreglement kap 5, avsnitt 1. **Stikkord**: kvalitet på motpart.	X		
Markedsrisiko	**Plassering:** egen beskrivelse. **Lån/sikring:** Finansreglement kap 5, avsnitt 1 / kap 7, avsnitt 2, 3 + kulepkt 1, 2. S**tikkord**: verdisvingninger i markedet.	X		
Renterisiko	**Plassering:** egen beskrivelse. **Lån/sikring:** Finansreglement kap 7, avsnitt 2, 3 kulepkt 6, 7, 8. Stikkord: stabil finansiering av kommunens virksomhet.	X		
Likviditetsrisiko	**Plassering:** egen beskrivelse. **Lån/sikring:** Finansreglement kap 7, avsnitt 1, 3 kulepkt 1, 2. Stikkord: mulighet for realisering på kort varsel.	X		
Valutarisiko	**Plassering:** egen beskrivelse. **Lån/sikring:** Finansreglementet kap 6 avsnitt 1. Stikkord: kun norske kroner.	X		
Systematisk/ generell markedsrisiko	**Plassering:** egen beskrivelse. **Lån/sikring:** Finansreglement kap 7 avsnitt 3 kulepkt 6,7,8. Stikkord: sannsynlighet for verdiendring i et marked.	X		
Usystematisk/ spesifikk risiko	**Plassering:** egen beskrivelse. **Lån/sikring:** Finansreglementet kap 7:, avsnitt 2 (liten mulighet for denne risikoen her, gitt samme låntager). Stikkord: sannsynlighet for at avkastning på objektet avviker fra den generelle markedsutviklingen.	X		
Finansiell risiko samlet	**Plassering:** egen beskrivelse. **Lån/sikring:** Finansreglementet kap 5, avsnitt 1. Stikkord: stabil finansiering, samt betalingsdyktig og lite eksponert for risiko.	X		
Rapportering/ rutiner	**Finansreglementet kap 10.** Er finansreglementets bestemmelser om rapportering oppfylt ?	X		

Ja = i samsvar med finansreglement

Nei = avvik fra finansreglement

Dato:

____

signatur

ORDLISTE - forklaring til ord og uttrykk.

Niborrente: interbankrente, en rente som bankene kan låne til seg imellom. Mer presist: hva de største bankene i kronemarkedet i utgangspunktet er villig til å tilby likviditet til gjennom valutabytte. Priser stilles for ulike perioder. Mest brukt er 3 mndr.

IMM: internasjonale oppgjørsdatoer - 3. onsdag i hhv. mars, juni, september og desember.

FRA (forward rate agreement): En FRA-kontrakt er en avtale mellom to parter om å låse rentesatsen for et lån eller en plassering for et gitt volum og en gitt periode på et fremtidig tidspunkt. Avtalen gjøres opp til gjeldende Niborrente på tidspunktet for avtalens begynnelse. Mest brukt er 3M-perioder. Det utveksles kun rentebeløp (netto) ved avregning, ingen hovedstol. Kontraktene avregnes på IMM (lik tidspunktet for renteregulering av underliggende lån). Prisen (renten) på kontrakten styres av balansepunktet der låntagere og långivere finner det attraktivt å handle. Dette balansepunktet styres igjen ut fra aktørenes forventninger til økonomisk utvikling og bl.a. Sentralbankens rentebane (prognose). Ved å sette de ulike kontraktene etter hverandre kan man finne **forwardkurven** - som blir markedets prising av fremtidig kortrente. Forwardkurven benyttes i budsjettsammenheng for å finne kostnaden på den flytende delen av låneporteføljen for fremtidige perioder (f.eks. økonomiplanperioden).

Durasjon: Lån (og plasseringer) tilbakebetales ved forfall - og renter underveis betales på avtalte termindatoer frem til forfall. Til sammen utgjør dette lånets/plasseringens kontantstrømmer. Durasjon er den gjennomsnittlige tid (antall år) det tar før disse kontantstrømmene utveksles. Kontantstrømmene veies med størrelsen. Mer folkelig (men ikke korrekt) kan man si at durasjonen er et uttrykk for gjennomsnittlig rentebinding.

Rentefølsomhet: et uttrykk som henger nært sammen med durasjon (modifisert durasjon) og gir uttrykk for hvor stor kurssvingningen (verdiendringen) på et lån (eller en plassering) blir ved renteendringer. Følsomheten oppgis i prosent. En rentefølsomhet på 2% betyr at et lån (eller en plassering) vil endre seg i kurs (verdi) med 2% dersom renten endres med ett prosentpoeng.

Obligasjon: En obligasjon er et rentebærende, omsettelig verdipapir, gjerne lagt ut som et standardisert lån i et organisert marked, med lengre løpetid enn ett år ved utleggelse.

Sertifikat: som obligasjon, men med løpetid under ett år ved utleggelse.

Renteswap: (også kalt rentebytteavtale) er en kontrakt mellom to parter (f.eks en bank og kommunen) om bytte av rente. En slik avtale innebærer bytte av fast rente mot flytende/kort rente (for eksempel 3M nibor). Kommunen benytter renteswapper for å få en ønsket struktur med fast-/flytende rente i sin låneportefølje. Det utveksles ingen hovedstol i en renteswap men kun rentedifferansen (mellom fast- og flytende rente) for det avtalte volum. Nåverdien av renteswappen er null ved inngåelse. Senere vil verdien av den svinge i takt med utviklingen for markedsrenten for den avtalte perioden. Ved utløpet av perioden vil nåverdien igjen være null.

Referanserente: en rente det er naturlig å sammenligne egne resultater (porteføljerenten) med (også kalt benchmarking).

Stresstest: Test for å måle effekten av et forhåndsdefinert markedssjokk. Eksempler på mulige stresstestscenarioer er 30 prosents aksjekursfall og 2 prosent renteøkning.

Aktiva (plasseringer i obligasjonsfond, pengemarkedsfond og eigedomsfond)

Volda kommunes portefølje er plassert hos Storebrand . Tabellen nedenfor viser porteføljen fordelt på aktivaklasser og fond ved utgangen av april 2016:

Aktiva	Verdi pr 30.04.2016	Andel
Storebrand Norsk Kreditt IG 20	13 507 887	23,6 %
Storebrand Global Kreditt IG	8 513 596	14,9 %
Sum obligasjonsfond	**22 021 483**	**38,5 %**
Storebrand Likviditet	19 203 010	33,6 %
Storebrand Rente+	9 400 174	16,4 %
Sum pengemarkedsfond	**28 603 184**	**50,0 %**
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	**6 546 933**	**11,5 %**
Sum totalt	**57 171 600**	**100,0 %**

* Markedsverdi ekskl. bankbeholdning.

Porteføljen ga en totalavkastning på 1,12 % i pr 30. april 2016, som er 0,05 % høyere enn referanseindeksen. Globale obligasjoner og Storebrand Eiendomsfond bidro mest til avkastningen i 2016, mens pengemarked ga en . Grafen nedenfor viser porteføljens utvikling i 2016 sammenliknet med benchmark/referanse.

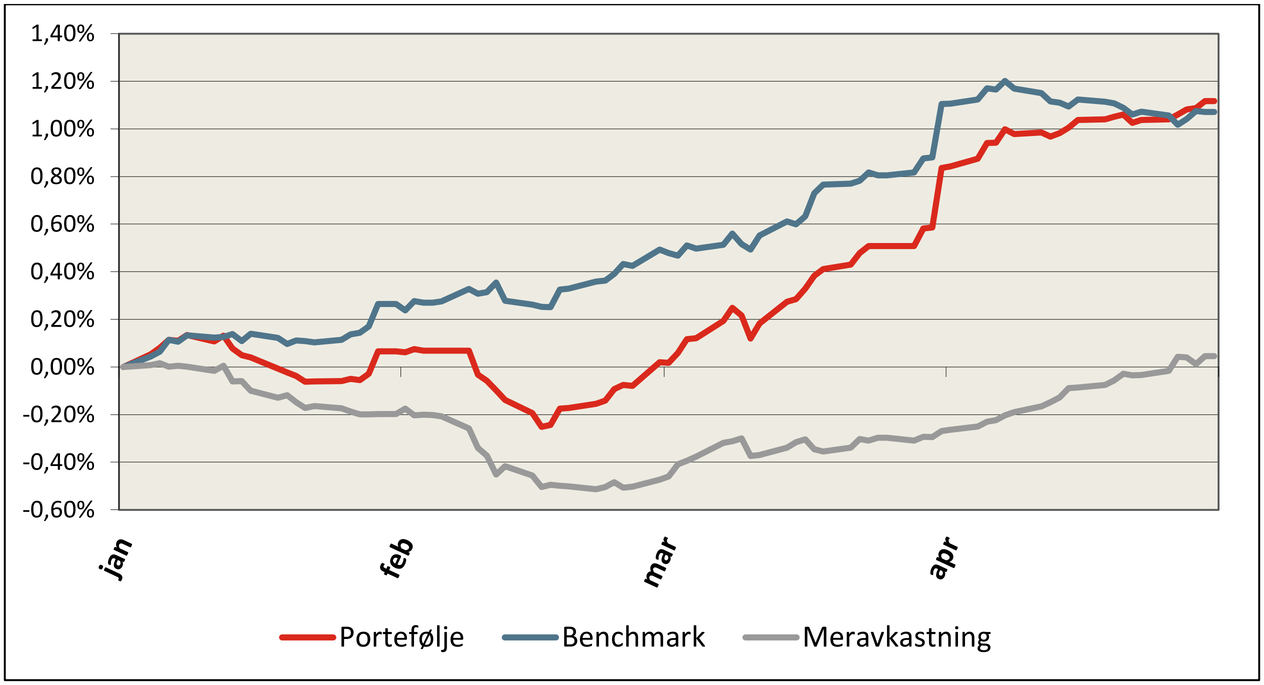

Det etablert et sett av forhåndsdefinerte referanseindekser for å kunne evaluere forvalternes avkastning i forhold til markedet forøvrig. En referanseindeks gir uttrykk for en veid

sammensetning av verdipapirene (f.eks. obligasjoner) i et marked. Endringer i indeksens verdi viser markedets utvikling i gjennomsnitt.

Alle Storebrands fond og pensjonsmidler har krav til samfunnsansvar.

Vurdering og håndtering av finansiell risiko

Kommunen vurderer fortløpende sin finansielle risiko i porteføljen.

Markedskommentar

Fra halvtomt til halvfullt

Etter en turbulent start på året i finansmarkedene, viste de globale BNP-tallene for første kvartal fortsatt svak vekst i realøkonomien. Det var ingen stagnasjon, men til dels store regionale forskjeller. Svakest av de store var USA, som kun vokste med 0,5 prosent (annualisert) i første kvartal. Selv om veksten i privat konsum og boliginvesteringer fortsatt holdt seg bra, dro fallet i oljeinvesteringene den samlede veksten tydelig ned. BNP-veksten i Eurosonen overrasket derimot positivt og steg med hele 2.2 prosent i første kvartal, godt hjulpet av høy vekst både i Spania og Frankrike. Samlet er BNP-nivået for Eurosonen dermed tilbake på 2008-nivå og har hentet inn fallet fra både finans- og statsgjeldskrisen. I Kina var årsveksten i første kvartal på 6.7 prosent. Dette er noe som er lavere enn historiske vekstrater, men langt fra noen hard landing det har vært mye snakk om. Med avtagende frykt for stagnasjon i den globale økonomien, opptrapping fra den europeiske sentralbanken (ECB), stigende oljepriser og fallende dollar, ble stemningen i markedene inn i andre kvartal dermed snudd til det positive.

Aktiviteten i Kina øker

Mye av frykten og usikkerheten i første kvartal var knyttet opp mot utviklingen i Kina. Fall både i aksjemarkedet og valutaen bidro til å skape usikkerhet om situasjonen i den kinesiske økonomien, hvor vekstratene gradvis har avtatt og skiftet karakter mot mer konsum- og tjenestedrevet økonomi. De fleste er enige nå om at aksjemarkedet var spekulasjonsdrevet og ikke ga et bilde av realøkonomien. Færre tror også nå at Kina vil være med i en valutakrig og la valutaen svekke seg markert. De siste månedene har man i tillegg sett tegn til oppgang i de gamle og tradisjonelle vekstdriverne, som infrastrukturinvesteringer og industri etter stimuli fra de kinesiske myndighetene. Selv Kina-pessimistenes favorittindeks (den såkalte Li Keqiang indeksen) som vekter sammen jernbanefraktvolum, elektrisitetsforbruk og bankenes utlånsvekst viser en klar oppgang etter lang tids fall. Boligmarkedet er også på vei opp igjen med prisoppgang i de store byene. Mye tyder dermed på at de vil klare vekstmålet på 6.5-7 prosent og at frykten for hard landing nok en gang var overdrevet.

Dollarsvekkelsen fortsetter

Den handelsvektede dollaren nådde i april den laveste verdien på seks måneder. Nesten som et speilbilde av dette, nådde oljeprisen også sitt høyeste nivå på fem måneder. Vendepunktene ser ut til å ha sammenfalt slutten av januar. I tillegg til ren dollareffekt ved at oljeprisen noteres i dollar, ser man at oljeproduksjonen også gradvis har falt videre i USA. Dollarsvekkelsen kom blant annet etter at den

amerikanske sentralbanken (Fed) signaliserte en mer gradvis rentehevingssyklus med svakere vekstutsikter i USA og globalt. Markedsuroen i første kvartal har også bidratt til en mer forsiktig tone. Når Fed faktisk startet rentehevingene i desember, virker det også som om markedene har inndiskontert dette etter en lang periode med spekulasjoner. Det kan også ha virket forløsende i seg selv.

REGNSKAPSSKJEMA 2B
INVESTERINGSREGNSKAPET FORDELT PÅ PROSJEKT OG SEKTOR

Tall i 1 kr	Prosjekt	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
Fra regnskapsskjema 2A:					
Investeringer i anleggsmidler		61 521 237	248 963 000	248 963 000	16 543 459
Fordeling på Sektor					
Sektor Samfunn og rådgjeving:					
Prosjekt 121404	Næringsområde i Furene (pel)	0	0	0	2 957
Sum: 12 Samfunn og rådgjeving		0	0	0	2 957
Sektor Personal og organisasjon:					
Prosjekt 120900	EDB-utstyr rådhus (aho)	49 344	600 000	600 000	141 353
Prosjekt 121300	Interkommunale IKT investeringar	-158 124	1 350 000	1 350 000	40 000
Prosjekt 121500	Lesebrett til politikarane	5 074	0	0	0
Prosjekt 131500	Volda rådhus - Inventar (GAR)	117 084	0	0	377 994
Prosjekt 200900	IKT-satsing i grunnskulen (khe)	258 160	500 000	500 000	0
Prosjekt 471500	Volda rådhus - Inventar Barnevern	0	0	0	786 995
Sum: 13 Personal og organisasjon		271 538	2 450 000	2 450 000	1 346 341
Sektor Opplæring og oppvekst:					
Prosjekt 200900	IKT-satsing i grunnskulen (khe)	0	0	0	62 058
Sum: 20 Opplæring og oppvekst		0	0	0	62 058
Sektor Helse og omsorg:					
Prosjekt 461200	Kombidamparar avdelingskjøkkena (jn)	0	355 000	355 000	0
Prosjekt 461201	Utskifting av dect-telefonar	1 357	0	0	4 495
Prosjekt 461300	Håndstyrte terminalar PLO	0	0	0	9 363
Prosjekt 461400	Utskifting av fatvaskarar (SBR)	0	0	0	78 619
Prosjekt 461600	Trygghetsalarmer	0	400 000	400 000	0
Prosjekt 461601	Elektromedisinsk utstyr	0	250 000	250 000	0
Prosjekt 501404	Alarmanlegg Omsorgssenteret (KMR)	2 507 488	0	0	0
Sum: 30 Helse og omsorg		2 508 845	1 005 000	1 005 000	92 477
Sektor Service og kultur:					
Prosjekt 151600	IKT utstyr for servicekontoret - kurs med mer (ijj)	0	300 000	300 000	0
Prosjekt 600900	Skatepark (ga)	0	0	0	11 390
Sum: 40 Service og kultur		0	300 000	300 000	11 390
Sektor Teknisk:					
Prosjekt 131500	Volda rådhus - Inventar (GAR)	58 308	0	0	0
Prosjekt 500908	Volda u-skule, opprusting	171 022	0	0	0
Prosjekt 501004	Ny Øyra skule (ki)	46 709 126	162 500 000	162 500 000	687 351
Prosjekt 501101	Omsorgsbustader, erstatning for Mork bustader (ki)	0	200 000	200 000	0
Prosjekt 501200	Varmepumpe omsorgssenteret	0	0	0	14 262
Prosjekt 501201	Ombygging Folkestadtun	2 392	0	0	0
Prosjekt 501205	Bratteberg skule, byggetiltak (ki)	0	0	0	70 000
Prosjekt 501301	nytt branndepot Dravlaus	69 751	0	0	11 528
Prosjekt 501302	Bygging av midlertidige husvære - ved Maurtua	624	0	0	0
Prosjekt 501303	ENØK tiltak (i henhald til klimaplanen)	19 163	0	0	7 007
Prosjekt 501304	Ombygging ny brannstasjon	35 008	0	0	44 210
Prosjekt 501305	Volda rådhus, brann - oppattbygging og servicetilrettelegging	0	0	0	6 022 627
Prosjekt 501312	Brannskade Røyslidvegen 11A, forsikringssak (ki)	39 406	0	0	-55 104
Prosjekt 501401	Energimerking kommunale bygg	482 637	500 000	500 000	0
Prosjekt 501404	Alarmanlegg Omsorgssenteret (KMR)	0	0	0	6 975
Prosjekt 501406	Rådhus 2. etasje, ombygging (amf)	54 962	0	0	4 303 977
Prosjekt 501409	Kyrkja i postlokala - ombygging/tilpassing av lokalet ((KMR)	0	0	0	17 537
Prosjekt 501410	Omsorgssenteret - renovering varmeanlegg (KMR)	32 941	0	0	22 458
Prosjekt 501500	Oppgradering Mork/Nilletun	235 113	500 000	500 000	0
Prosjekt 501501	Omsorgsbustader (5stk) Doktorhaugen	171 401	13 000 000	13 000 000	0
Prosjekt 501505	Bilar i høve omorganisering driftt./vaktmeister	0	0	0	211 100
Prosjekt 501506	Maurtua/gamle gymnas - taktekking	0	0	0	12 500
Prosjekt 501508	Voldahallen - tilstand, rehabilitering, nybygg (KMR)	157 473	0	0	0
Prosjekt 501510	Bustad Smalebakken (KMR)	101 683	0	0	0
Prosjekt 501512	Legesenteret, kontorplass turnuslege(KMR)	68 078	0	0	0
Prosjekt 501600	Volda omsorgsenter automatisk døråpner	0	300 000	300 000	0
Prosjekt 501601	Fjordsyn - Fellesareal barn	0	200 000	200 000	0
Prosjekt 501602	Etablere FDV/ombygging FDV avdeling	264 231	800 000	800 000	0
Prosjekt 501603	Leikeplassar (skular/barnehagar)	0	200 000	200 000	0
Prosjekt 501604	ROP (rus og psykisk helse) 7 stk midl.bustadar	63 235	12 000 000	12 000 000	0
Prosjekt 501605	EPC gjennomføringstiltak	3 182	25 000 000	25 000 000	0
Prosjekt 501606	Mork skule - kapasitetsutviding	0	2 000 000	2 000 000	0
Prosjekt 501608	Oppgradering kommunale bygg	211 631	4 000 000	4 000 000	0
Prosjekt 501609	Oppgradering klasserom	0	150 000	150 000	0
Prosjekt 501610	4.etasje omsorgsenteret	0	200 000	200 000	0
Prosjekt 700903	Myrtun på Rotset, tilbygg for vassverket	64 086	0	0	0
Prosjekt 700905	Bustadfelt Bratteberg	0	0	0	0
Prosjekt 700919	Kommunale vegar, utbetring (aaa)	40 292	2 000 000	2 000 000	37 688
Prosjekt 700920	Trafikktrygging og miljøtiltak (aaa)	28 411	0	0	0
Prosjekt 700923	Gatelys, utskifting PCB-armatur	0	0	0	123 939
Prosjekt 701001	Friluftsliivstiltak (rt)	0	333 000	333 000	86 538
Prosjekt 701004	Bustadfelt Urbakkfoten - Håmyra (aaa)	0	3 000 000	3 000 000	0
Prosjekt 701102	Utbetring veg frå Rotevatn til Vassbotn (aaa)	130 904	0	0	0
Prosjekt 701103	Turveg Rotevatnet (aaa)	38 238	0	0	0
Prosjekt 701200	Næringsområde Øvre Rotset	3 869	4 000 000	4 000 000	33 880
Prosjekt 701300	Kommunal del sentrumsutvikling	485 775	0	0	41 120
Prosjekt 701400	Vikeneset og Mork Silanlegg (AAAS)	0	0	0	0
Prosjekt 701401	Utbygging bustadfelt K 10, Klepp	1 081 557	0	0	0
Prosjekt 701404	Bustadfelt Myragjerdet - utbyggingsavtale	28 309	0	0	0
Prosjekt 701405	Sambindingsveg over Håmyra	76 929	0	0	0
Prosjekt 701406	Lerkane - Storgata, veg og rundkøyring	128 428	0	0	1 887 936
Prosjekt 701409	VA-anlegg Gymnasvegen - Porsemyrvegen (rt)	0	0	0	0
Prosjekt 701504	Skulebakken Haugen Lauvstad	51 269	200 000	200 000	0
Prosjekt 701508	Flomsikring Volda sentrum Melshornsida	44 411	1 000 000	1 000 000	0
Prosjekt 701510	Vaktbil Teknisk vakt (2015)	0	0	0	393 125

Tall i 1 kr	Prosjekt	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
Prosjekt 701511	Utbytting veglys til LED finansiert ved straumsparing	31 688	2 200 000	2 200 000	17 000
Prosjekt 701514	Hjullastar (2015) (rto)	2 447 033	0	0	0
Prosjekt 701600	Flomførebygging Heltneelva	0	2 000 000	2 000 000	0
Prosjekt 701601	Fast dekke kommunale areal/vegar finansiert drift	0	1 500 000	1 500 000	0
Prosjekt 701602	Kommunal andel Volda Idrettspark	0	250 000	250 000	0
Prosjekt 701603	Maskiner til parkdrift	100 197	150 000	150 000	0
Prosjekt 701604	Maskiner til vegdrift	0	800 000	800 000	0
Prosjekt 701606	Torvmyrvegen, samarbeid med Ørsta	0	250 000	250 000	0
Prosjekt 701607	Trafikktrygging og parkering Oppigarden og Sollia barnehagar	914 044	0	0	0
Prosjekt 721400	Nødnett (RIH)	3 175	0	0	106 953
Prosjekt 721600	Brann kjøretøy	119 000	400 000	400 000	0
Sum: 50 Teknisk		54 768 980	239 633 000	239 633 000	14 104 605
Sektor Sjølvkosttenester:					
Prosjekt 700905	Bustadfelt Bratteberg	0	0	0	68 014
Prosjekt 700909	Kommunal kloakk, hovudplan	60 448	0	0	0
Prosjekt 700911	Kommunal kloakk, avlaupsreinsing samla pott	173 280	0	0	550
Prosjekt 701201	Hovudplan vatn (leidningsnett, behandling, reinsing)	3 040 424	0	0	0
Prosjekt 701201A	Dravlausbygda vassverk ny inntaksledning (aaa)	114 730	0	0	0
Prosjekt 701201D	Vassleidning Porsemyrvegen - Kårstadvegen (rt)	163 015	0	0	0
Prosjekt 701215	Sunndal - Gjersdal	10 050	0	0	0
Prosjekt 701305	Hjartåbygda, behandlingsanlegg vatn (aaa)	34 818	0	0	0
Prosjekt 701400	Vikeneset og Mork Silanlegg (AAAS)	273 732	0	0	0
Prosjekt 701401	Utbygging bustadfelt K 10, Klepp	92 628	0	0	0
Prosjekt 701406	Lerkane - Storgata, veg og rundkøyring	0	0	0	5 767
Prosjekt 701409	VA-anlegg Gymnasvegen - Porsemyrvegen (rt)	0	0	0	821 810
Prosjekt 701605	Avløp samleinvestering	0	5 000 000	5 000 000	0
Prosjekt 721601	Feiing	0	400 000	400 000	0
Sum: 51 Sjølvkosttenester		3 963 125	5 400 000	5 400 000	896 142
Sektor Utvikling:					
Prosjekt 710900	Program GIS (jv)	0	0	0	27 488
Prosjekt 711000	Digitalt kartleggingsprosjekt (lke)	8 750	175 000	175 000	0
Sum: 60 Utvikling		8 750	175 000	175 000	27 488
Sektor Barneverntenesta (vertskommune):					
Prosjekt 471500	Volda rådhus - Inventar Barnevern	0	0	0	0
Sum: 70 Barneverntenesta (vertskommune)		0	0	0	0
Sum fordelt		**61 521 237**	**248 963 000**	**248 963 000**	**16 543 459**

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Andreea Beleuta	Arkivsak nr.:	2016/850
		Arkivkode:	210

Utvalsaksnr	**Utval**	**Møtedato**
105/16	Formannskapet	07.06.2016
75/16	Kommunestyret	16.06.2016

KORRIGERING AV BUDSJETT 1.HALVÅR 2016

Handsaming:
Økonomisjef Henrik Skovly var til stades under handsaminga av saka.

Røysting:

Tilrådinga frå administrasjonen vart samrøystes vedteken.

Tilråding i formannskapet - 07.06.2016 til kommunestyret:

1. ***Frie inntekter vert auka med kr 1.300.000***
2. ***Integreringstilskot vert auka med kr.140.000***
3. ***EMI-tilskotet vert auka med kr 879.500,-.***
4. ***Vertskommunetilskotet vert auka med kr 397.000,-.***
5. ***Minimumsavdraget vert redusert med 3,5 mill kr***
6. ***Utbytte frå Tussa vert auka med kr 126.000.***
7. ***Budsjettramma til Teknisk vert auka med 2,5 mill kr***
8. ***Budsjettramma til opplæring og oppvekst vert auka med kr 600.000***
9. ***Disposisjonsfondet vert styrka med kr. 4.242.500.***
10. ***Det vert sett av kr 40.000 til kulturbyggingsnemnda på rådhuset. Finansiering vert ved å redusere ramma til personal og organisasjonsstaben (kr. 25.000) og økonomistaben (kr. 15.000).***

11. *Det vert gjort følgjande endringar på investeringsbudsjettet:*

- ***Det vert løyvd kr 210.000 til innkjøp av videokonferanseutstyr. Finansiering vert ved bruk av ubundet investeringsfond.***
- ***Det vert løyvd kr.70.000 til branndepot på Lauvstad. Finansiering vert ved bruk av ubundet investeringsfond***
- ***Det vert brukt 9 mill kr av ubrukte løyvingar på investeringsbudsjettet til å medfinansiere EPC- prosjektet (jmfr tabell i saksutgreiinga).***

Administrasjonen si tilråding:

12. **Frie inntekter vert auka med kr 1.300.000**
13. **Integreringstilskot vert auka med kr.140.000**
14. **EMI-tilskotet vert auka med kr 879.500,-.**
15. **Vertskommunetilskotet vert auka med kr 397.000,-.**
16. **Minimumsavdraget vert redusert med 3,5 mill kr**
17. **Utbytte frå Tussa vert auka med kr 126.000.**
18. **Budsjettramma til Teknisk vert auka med 2,5 mill kr**
19. **Budsjettramma til opplæring og oppvekst vert auka med kr 600.000**
20. **Disposisjonsfondet vert styrka med kr. 4.242.500.**
21. **Det vert sett av kr 40.000 til kultutbyggingsnemnda på rådhuset.. Finansiering vert ved å redusere ramma til personal og organisasjonsstaben (kr. 25.000) og økonomistaben (kr. 15.000).**
22. **Det vert gjort følgjande endringar på investeringsbudsjettet:**

- **Det vert løyvd kr 210.000 til innkjøp av videokonferanseutstyr. Finansiering vert ved bruk av ubundet investeringsfond.**
- **Det vert løyvd kr.70.000 til branndepot på Lauvstad. Finansiering vert ved bruk av ubundet investeringsfond**
- **Det vert brukt 9 mill kr av ubrukte løyvingar på investeringsbudsjettet til å medfinansiere EPC- prosjektet (jmfr tabell i saksutgreiinga).**

Saksopplysningar:

Det vert foreslått å gjere desse endringane på driftsbudsjettet:

Frie inntekter

Rammetilskot og skatt på inntekt og formue utgjer det som vert kalla kommunen sine frie inntekter:

Budsjett	**2016**	**Prognose 2016**
Rammetilskott	244 498 000	249 693 000
Skatteinntekter	212 524 000	208 643 000
Sum frie inntekter	**457 022 000**	**458 336 000**

Det er skatteinngangen på landsbasis som er den mest sentrale faktoren på kor mykje vi får i frie inntekter. Dette er fordi vi har utjamning mellom skatterike kommunar og skattefattige kommunar (slik som Volda kommune). Dette er eit element i rammetilskotet. Jo mindre skatteinngangen er på landsbasis, desto mindre vert det å fordele til dei skattefattige kommunane. Volda kommune har skatteinntekter på 64,1 mill kr ved utgangen av april, og er ca 2 mill kr mindre enn det budsjetterte beløpet for same periode. Volda kommune får kompensert 95% dersom skatteinntektene vert mindre enn budsjettert.

Kommunestyret har som tabellen ovanfor viser budsjettert med frie inntekter på 457 mill kr. i 2016. Regjeringa kom med ny prognose for skatteinntektene på landsbasis ved framlegging av kommuneproposisjonen/revidert nasjonalbudsjett den 11.mai. Prognosemodellen frå KS viser ei prognose på 458,3 mill kr ved årets slutt for Volda kommune.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med 16 mill kr i inntekt frå eigedomsskatt. Eigedomskattekontoret har utarbeidd prognose som indikerer at inntektene frå eigedomsskatt vert ca 17 mill kr i 2016.

Integreringstilskot

Prognosen på integreringstilskot er ca kr 140.000 meir enn budsjettert.

EMI-tilskot (einsleg mindreårige innvandrarar)

Kommunen vil få kr. 4.191.500 i EMI-tilskot. Dette tilsvarar ei auke på kr 879.500 i forhold til opphavleg budsjett.

Vertskommunetilskot

Vertskommunetilskotet er knytt til tenesteyting overfor bebuarar ved Volda mottak. Kommunen vil få kr 2957.000 i Vertskommunetilskot. Dette tilsvarer ei auke på kr 397.000 i forhold til opphavleg budsjett .

Utbytte Tussa

Volda kommune får kr. 6.460 per aksje. Dette utgjer kr. 3.126.640 og er kr. 126.640 meir enn budsjettert.

Minimumsavdrag

I 2015 vart det endelege minimumsavdraget ca 20,6 mill.kr. Det vart opphavleg budsjettert med 25 mill i minimumsavdrag for 2016. Førebelse utrekningar indikerer at minimumsavdraget vert ca 21,5 mill kr. Ein gjer merksam på at utrekninga ikkje er kvalitetssikra. Dersom minimumsavdraget vert større enn det førebelse estimatet, så kjem ein tilbake til det på hausten. Finansieringa vert da å redusere avsetninga til disposisjonsfondet.

Teknisk sektor

Det er lagt inn forslag til tilleggsløyving på 2,5 mill kr Teknisk sektor, og det vert vist til 1. tertialrapport for nærmare informasjon.

Opplæring og oppvekst

Det er lagt inn forslag til tilleggsløyving på kr 600.000 (fortsatt drift av Austefjord skule) .

Helse og omsorg

Sektoren får ca 1 mill kr i ekstrautgifter i psykiatritenesta. Dette vert imidlertid dekt inn ved forseinka oppstart på fleire av driftstiltaka i 2016. Ein vil vurdere om det er rom for å redusere ned ramma for 2016 ved seinare korrigering når ein får nærare oversikt over effekten av utsette tiltak.

*A*vsetning til disposisjonsfond

Unytta midlar på kr, 4.242.500 vert sett av til disposisjonsfond.

Ein gjer merksam på at dette er ei budsjettert avsetning til disposisjonsfond. Det er den endelige rekneskapen som avgjer om det er rom for å gjennomføre den budsjetterte avsetninga. Utrekning av minimumsavdrag vil bli ytterlegare kvalitetssikra i løpet av sommaren. Eventuelle avvik i høve den førebelse utrekninga, vil gje tilsvarande mindre rom for avsetning til disposisjonsfond.

Oppsummering driftsbudsjettet

Tabellen under viser tilrådingane som vert foreslått på driftsbudsjettet:

	Auka utgifter/reduserte inntekter	**Auka inntekter/reduserte utgifter**
Frie inntekter		1 300 000
Eigedomsskatt		1 000 000
Utbytte Tussa		126 000
Intgreringstilskot		140 000
Tilskot EMI		879 500
Vertkommunetilskot		397 000
Reduserte avdrag		3 500 000
Avsetning til disposisjonsfondet	4 242 500	
Austefjord skule	600 000	
Auka ramme Teknisk	2 500 000	
Sum	**7 342 500**	**7 342 500**

Investeringsbudsjettet

Tabellen under viser ubrukte løyvingar som er med på å finansiere EPC- prosjektet:

Prosj	**Prosj (T)**	**Tilgjengelig 30.05.16**	**Bruk**	**Rest etter EPC**
131500	Volda rådhus - Inventar	417 505	417 505	0
501002	Skular, spelemiddeltiltak	357 180	357 180	0
501201	Ombygging Folkestadtun	1 636 636	500 000	1 136 636
501300	Dusj/garderobe Voldahallen	831 910	831 910	0
501305	Volda rådhus, brann - oppattbygging og servicetilr	1 472 719	9 463	1 463 256
501401	Energimerking kommunale bygg	849 149	849 149	0
501402	Samfunnshuset - taktekking	1 673 816	1 673 816	0
501406	Rådhus 2. etasje, ombygging	941 604	941 604	0
501409	Kyrkja i postlokala - ombygging/tilpassing av loka	792 491	792 491	0
501410	Omsorgssenteret - renovering varmeanlegg	702 212	502 212	200 000
501411	Fjordsyn - renovering varmeanlegg	724 670	524 670	200 000
501506	Maurtua/gamle gymnas - taktekking	1 600 000	1 600 000	0
	SUM	**11 999 892**	**9 000 000**	**2 999 892**

Her er kommentarar til tabellen ovanfor:

Midlar som er teke frå opprinnlige prosjekt i tabellen blir overført til EPC prosjekt. Alle bygg som midlar er henta frå er med i EPC prosjektet og vil få tiltak gjennomført i sitt bygg. Tiltaket på det enkelte bygg kan koste meir en det som er overført, men samla sett skal kommunen sjølve gjennomføre tiltak for 7,2 mill eks mva. Resten av tiltaka er finansiert gjennom sjølve hovuddelen i EPC prosjeket i kontrakt med NEE**.**

Avsluttande kommentarar

Budsjettkorrigering skal i prinsippet omhandle nødvendige endringar for å sikre at budsjettet er realistisk og kan fungere som eit styringsreiskap. Meirinntekter skal budsjetterast inn, og utgifter som ikkje har vore planlagde/oppståtte behov eller har vore utegløymt i budsjettet skal dekkjast inn. Budsjettkorrigering skal primært ikkje nyttast for å auke aktiviteten.

Rune Sjurgard Rådmann	Henrik Skovly Økonomisjef

Utskrift av endeleg vedtak:

- Alle avdeling og stabsleiarar
- Marija Ostojic
- Sakshandsamar

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Asbjørn Moltudal	Arkivsak nr.:	2014/137
		Arkivkode:	020

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
106/16	Formannskapet	07.06.2016
76/16	Kommunestyret	16.06.2016
26/16	Ungdomsrådet	08.06.2016
113/16	Formannskapet	14.06.2016

KOMMUNEREFORMA - ENDELEG VEDTAK AV ALTERNATIV.

Handsaming:
Sakshandsamar Asbjørn Moltudal, var til stades under handsaminga av saka.

Rådmannen orienterte om saka.

Ordføraren kom med slikt framlegg:

Saka vert utsett.

Røysting:

Utsetjingsframlegget vart samrøystes vedteke.

Vedtak i formannskapet - 07.06.2016:
Saka vert utsett.

Administrasjonen si tilråding:

1. **Volda kommune slutta seg i 2014 til intensjonane om ei nasjonal kommunereform. I tråd med intensjonane for reforma har kommunen lagt til rette for involvering av innbyggarane, gjennomført nabopratar og kartleggingar av samanslåingsalternativ. Volda kommune har gjennomført forhandlingar om samanslåing med Ørsta kommune. Intensjonsavtale om å slå saman kommunane Volda og Ørsta vart signert 15. mars 2016. Rådgjevande folkerøysting om dette alternativet vart avvikla 19. mai 2016. I**

Volda svarte 68,9 % nei, 30,5 % svarte ja. Blanke stemmer var 0,8 %. I Ørsta svarte 61,8 % av dei frammøtte nei, 37,3 % svarte ja. Blanke stemmer var 0.9 %.

2. **Med bakgrunn i resultatet av rådgjevande folkerøystinga tilrår Volda kommunestyre at Volda kommune ikkje vert samanslegen med Ørsta kommune.**

Saksvedlegg:
- Intensjonsavtale Volda-Ørsta kommune
- Økonominotat. Vedlegg til intensjonsavtalen om felles Volda-Ørsta kommune
- Innbyggarundersøking i Ørsta kommune og Volda kommune, mai 2015
- Swot-analyse av reformalternativ, ved leiargruppene, februar 2016
- Intensjonsavtale Volda-Hornindal og Stryn kommune
- Notat dat.11.04.2016–BasisinformasjonVolda, Hornindal og Stryn - Kommunereform
- Kommunereforma- Ev oppfølging av alternativ til Volda og Ørsta.

Uprenta saksvedlegg:
- Samanfatting Open-space-prosess; Saman mot nye høgder… Muligheiter og utfordringar i ein ny kommune

Tidlegare saker om kommunereforma handsama i Volda kommunestyre:
1. PS-sak 107/14 Kommunereform - Prosess med utgangspunkt i komm.prp. 2015, 28.08.14,
2. PS-sak 164/14 Kommunereform – Strategi for vidare arbeidet,18.12.14
3. PS-sak 70/15 Kommunereform – Status pr. 1. halvår 2015, 18.06.15
4. PS-sak 126/15 Kommunereform – Oppnemning av forhandlingsnemnd, 26.11.15
5. PS-sak 10/16 Kommunereform - Rådgjevande folkerøysting om intensjonsplan for å slå saman Volda kommune og Ørsta kommune, 02.02.16
6. PS-sak 21/16 Kommunereform – Utviding av mandat, 25.02.16,
7. PS-sak 46/16 Melding om politisk vedtak - Kommunereforma - Intensjonsavtale om å slå saman Volda og Ørsta kommunar. 21.04.16
8. PS-sak 47/16 Melding om politisk vedtak - Kommunereforma - Intensjonsavtale om å slå saman Volda, Hornindal og Stryn kommunar. 21.04.16

Samandrag:
Stortinget fatta våren 2014 vedtak om å gjennomføre ei kommunereform. Hovudmåla for reforma er:

- Gode og likeverdige tenester til innbyggarane
- Heilskapleg og samordna samfunnsutvikling
- Berekraftig og økonomisk robuste kommunar
- Styrka lokaldemokrati

I tråd med framdriftsplanen for reformarbeidet skal kommunen fatte endeleg vedtak om samanslåing **innan 1. juli 2016, som er Fylkesmannen sin frist**.

Saksopplysningar:

INNLEIING

I samband med at kommunane skal fatte endeleg vedtak har Fylkesmannen bedt kommunane om å greie ut om lokal prosess og resultat av prosessen, og å synleggjere fordelar og ulemper ved å halde fram som eiga kommune kontra samanslåingsalternativ. Saka fyl oppgitt mal frå Fylkesmannen. **Vedlegg til saka er dokumentasjon av lokal prosess.**

Grunnlaget for saka er i hovudsak eigne kartleggingar og drøftingar (SWOT-analysar), innbyggjarhøyringar, framforhandla intensjonsavtale med Ørsta, og rådgjevande folkerøysting. I saka er gitt att hovudtendensar frå undersøkingane. Rapportar og analyser i sin heilskap ligg som vedlegg.

Vidare vert det synt til framforhandla intensjonsavtale med Hornindal og Stryn som er eit alternativ til konstellasjonen Volda og Ørsta.

Fylkesmannen si tilråding til ny kommunestruktur i Møre og Romsdal vil ligge føre 1. oktober 2016. Deretter skal kommunaldepartementet utgreie lovproposjonar for ny kommunestruktur og oppgåver til kommunane som vert lagt fram for Stortinget våren 2017. Nye kommunar vil gjelde frå 1. januar 2020.

Stortinget skal også handsame regionstrukturen våren 2017.

PROSESS I VOLDA.

Milepælsplan

Fase 1, haust 2014.Volda kommune - vedtak om løp II oppstart analysearbeid.
- Innbyggarundersøking haust 2014

Fase 2, vår og haust 2015: Internt analysearbeid og møtedeltaking på ulike areaner.
- Døftingsnotat 1-6 til formannskapet (vinter-vår)
- Innbyggjarundersøking (mai 2015)
- Juni 2015: Vedtak i kommunestyret om å inngå forhandlingar med Ørsta kommune og evt andre interesserte kommunar.
- 05.11.15, 18.12.15, 11.01.16, 21.01.16: Sonderingsmøter Volda/Ørsta
- 19.12.15: Uformelt møte med Hornindal og Stryn

Fase 3, vinter-vår 2016:
- 20-21.01.16: Felles ope kommunestyremøte med Ørsta.
- 21.01.16: Førebuande samtalar sluttført
- 29.01, 04.02, 11.02, 18.02, 23.02, 15.03.16: Forhandlingsmøter om intensjonsavtale
- 15.03.16: Intensjonsavtale Volda-Ørsta kommune signert
- 31.03.16: Felles kommunestyremøte Volda-Ørsta. Gjennomgang av intensjonsavtalen
- Sonderings- og forhandlingsmøte med Hornindal og Stryn i perioden mars og april
- 14.04.16: Intensjonsavtale Volda-Hornindal-Stryn signert
- 21.04.16: Politisk vedtak i kommunestyret om at framforhandla intensjonsavtale blir lagt til grunn for folkerøysting 19. mai.
- 21.04.16: Politisk sak i kommunestyret om Volda kommune sitt forhold til Hornindal og Stryn kommunar

- 19.05.16: Folkerøysting.
- 26.05.16: Politisk sak i kommunestyret der intensjonsavtalen med Hornindal og Stryn vart vedteken, og der det vart gjort vedtak om innbyggjarundersøking i høve ulike alternativ i høve til Hornindal og Stryn.
- 16.06.16: Endeleg vedtak i kommunestyret

Denne saka vil også gå til ungdomsrådet til uttale. Denne vil liggje føre til kommunestyret 16. juni.

Utgreiingar

Byregionen Volda-Ørsta. Utfordringar og mulegheiter for regional utvikling og attraktivitet. Møreforsking/ Telemarksforsking, januar 2015. Oppdragsgivar Volda kommune og Ørsta kommune.

Utfordringsnotat i forbindelse med gjennomføring av kommunereformen.
Analyse av dagens kommunestruktur på Sunnmøre og anbefalingar til vidare lokale prosessar. BDO, februar 2015. Oppdragsgivar Sunnmøre regionråd.

Kommuneanalyser: 5 rapportar frå formannskap med bakgrunnsnotat frå rådmannen om dei mest sentrale område i kommunereforma. Haust 2014/vår 2015.

Kommunebilde - Volda kommune - eit grunnlagsdokument for dialog mellom Volda kommune og Fylkesmannen 19.05.2015

Saman mot nye høgder…. Muligheiter og utfordringar i ei ny kommune.
Rapport frå felles kommunestyremøte for Ørsta og Volda kommunar, Loen 20.-21.januar 2016, med tema kommunereform. Open Space metodikk. Ordførarar frå Stryn og Hornindal, ungdomsråda i Ørsta og Volda og leiarar i Ørsta og Volda til stades. Prosessleiing og rapport ved Hege Steinsland.

Planprogrammet for revisjon av kommuneplanen, sjå http://www.volda.kommune.no/sjolvbetening/rullering-av-kommuneplanen-sin-samfunnsdel.28455.aspx.

SWOT-analyse leiargruppene Ørsta og Volda kommunar, 3. februar 2016.

Andre sentrale dokument som er lagt til grunn for saksutgreiinga:
- Regjeringa sette ned eit ekspertutval som kom med ei delutgreiing i mars 2014. http://www.regjeringen.no/upload/KMD/KOMM/rapporter/Kriterier_for_god_kommunestruktur_rettet.pdf
- Meldingsdel til kommuneproposisjonen 2015 som inneheld viktige utviklingstrekk, mål for reforma, reformprosessen og virkemiddel i reforma. http://www.regjeringen.no/pages/38624199/Meldingsdel_kommunereform_og_vedlegg.pdf
- Kommunal- og forvaltningskomiteen la fram si innstilling 12. juni (Innst. 300 S (2013-2014)) om kommuneproposisjonen 2015. Saka vart handsama i Stortinget 18. juni. https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2013-2014/140618/1/

Val av alternativ
Volda kommune vurderte tidleg sonderingar med kommunar i ytre (Vanylven, Sande, Herøy, Ulstein, Hareid) og etter kvart også over fylkesgrensa (Hornindal, Stryn). Det var også kontakter mot regionkommune Sunnmøre, Stranda og Eid. Politisk valde ein tidleg å prioritere førstevalet med Ørsta, og har målretta arbeidd for ein intensjonsavtale med Ørsta. Volda har også hatt samtalar med Hornindal og Stryn, og forhandla intensjonsavtale med Stryn og Hornindal.

Intensjonsavtalar
Volda kommune har utarbeidd intensjonsavtale med

- Ørsta kommune (signert 15.mars 2016)

• Hornindal og Stryn kommunar (signert 14. april 2016)

Involvering av tillitsvalde og ungdomsrådet

Volda har aktivt søkt å involvere ulike grupper i arbeidet med kommunereform. Dei har aktivt hatt dialog med og følgt opp ungdomsrådet, og tillitsvalde har vore informert og inviterte til møter, også i forhandlingsmøta.

Involvering av innbyggarar

Kommunen har aktivt søkt å involvere ulike grupper i arbeidet med kommunereform. Tidleg i prosessen vart det etablert ein 'tenketank' med brei samansetjing, tillitsvalde og leiargruppa er jamleg informert og har levert innspel til prosessen. Tillitsvalde er representert i intern arbeidsgruppe for reformarbeidet og var inviterte til forhandlingsmøta (observatør). Ungdomsrådet, formannskapet og kommunestyret i Ørsta er jamleg informert om framdrift og resultat i prosessen.

Det har vore gjennomført to innbyggjarhøyringar og ei folkerøysting:

- *September 2014, ved Sentio Research på oppdrag av Sunnmøre regionråd*
- *Mai 2015, ved Sentio Reaserch på oppdrag av Ørsta kommunestyre og Volda kommunestyre*
- *19. mai 2016, rådgjevande folkerøysting*

Som førebuing til folkerøysting 19. mai la Ørsta og Volda i fellesskap ein informasjonsstrategi. Det vart m.a. utarbeidd felles brosjyre og felles informasjon på nettet. Brosjyren er distribuert til alle husstandar og bedrifter i Ørsta og Volda.

Særlege aktivitetar i Volda i forkant av rådgjevande folkerøysting:

- *Møte om kommunereforma og forelesning ved Geir Vinsand NIVI-analyse på Volda vidaregåande skule.*
- *Folkemøte i 2. mai i Austefjorden og i Volda sentrum 3. mai.*
- *I veke 15 arrangerer ungdomsrådet i Volda konkurranse mellom skuleklassene på ungdomsskulane og Volda vidaregåande skule om kommunereform. Vinnarane vert kunngjort 11. mai*
- *Ope møte med ordføraren, Volda folkebibliotek, 4.mai*
- *Kafebesøk, Ørsta og Volda, 7. mai. Begge ordførarane på ulike kafear for å svare på spørsmål*
- *Volda ungdomsråd arrangerer informasjonsmøte på Volda ungdomsskule med tema kommunereform. Ørstaungdomen vart invitert.*

RESULTAT VOLDA

Innbyggarundersøking september 2014

På oppdrag av Sunnmøre regionråd vart det hausten 2014 gjennomført ei innbyggarundersøking blant alle sunnmørskommunane om kommunereforma. Undersøkinga viser at det både i Ørsta og Volda er der stor del av innbyggjarane som ønskjer kommunesamanslåing generelt. Ved spørsmål om kven dei kan tenkje seg å slå seg saman med svarar heile 86 % av dei spurte frå Volda at dei føretrekk Ørsta kommune. Neste prioriterte kommune er Ulstein med 13 %. Tilsvarande har 94 % av dei spurte i Ørsta prioritert Volda som den kommunen dei helst vil slå seg saman med. I kommunane Ørsta og Volda er det elles låge andelar som ynskjer samanslåing med andre kommunar i regionen.

VOLDA VIL HA	VIL DEI HA VOLDA?
Ørsta (86 %)	Ørsta (94 %)
Vanylven (12 %)	Vanylven (32 %)
Hareid (11 %)	Hareid (11 %)
Ulstein (13 %)	Ulstein (12 %)
Herøy (12 %)	Herøy (9 %)
Sande (8 %)	Sande (14 %)

Innbyggarundersøking mai 2015

Våren 2015 vart det gjennomført ny innbyggarundersøking i Ørsta og Volda, denne gongen på oppdrag av dei to kommunestyra. Føremålet var å kartlegge innbyggjarane sitt syn på kva alternativ kommunen skal arbeide vidare med fram mot folkeavrøysting våren 2016. Sentio gjennomførte undersøkinga og skriv dette i si oppsummering:

> *I Volda mener 11 prosent at spørsmålet om kommunesammenslåing er svært viktig, og 15 prosent mener det ikke er viktig. Hovedvekten ligger også her på midten av skalaen. 56 prosent av de spurte mener Volda bør slå seg sammen med en eller flere av nabokommunene, og gir indikasjon på et relativt sikkert flertall. 34 prosent ønsker kommunestruktur som i dag. Motstanden mot kommunesammenslåing er betydelig større blant de under 30 enn blant de eldre. Dersom det blir bestemt at kommunesammenslåing skal gjennomføres nevnes Ørsta av 88 prosent av de spurte, og er dermed kommunen som er klart oftest nevnt som kandidat for sammenslåing.*
>
> *I Ørsta mener 15 prosent at spørsmålet om kommunesammenslåing er svært viktig, og like mange mener det ikke er viktig. Hovedvekten ligger på midten av skalaen. Videre mener nær halvparten av de spurte at Ørsta i fremtiden bør slås sammen med en eller flere kommuner, mens fire av ti mener kommunestrukturen bør være som i dag. Tendensen er likevel ikke entydig nok til å konkludere med et sikkert flertall for kommunesammenslåing.*
> *Dersom det blir bestemt at kommunesammenslåing skal gjennomføres, skiller Volda seg soleklart ut som det foretrukne alternativet, nevnt av 87 prosent av de spurte.*

SWOT-analyse av reformalternativ, ved leiargruppene i Ørsta og Volda

I februar 2016 gjennomførte leiargruppene i Ørsta og Volda ei SWOT-analyse. Seksjonane vurderte hovudmåla i reformarbeidet med utgangspunkt i eigen fagståstad, og i høve ulike reformalternativ. Jamt over er dei tilsette i båe kommunane positive til ei samanslåing, og trekte særleg fram føremoner ved større og styrka fagmiljø, felles utviklingsarbeid og arealplanlegging og økonomistyring. Resultat frå kartlegginga ligg som vedlegg i saka.

Folkerøysting 19. mai 2016

19. mai vart det gjennomført folkerøysting i Ørsta og Volda over framforhandla intensjonsavtale. Innbyggarane i Ørsta skulle svare ja eller nei til om Ørsta kommune skulle slå seg samen med Volda kommune. Både i Ørsta og Volda var det røysterett for 16-åringar.

Resultat av folkerøystinga i Volda:

Valdeltaking: 48,9 %
Ja til Volda-Ørsta: 30,5 %
Nei til Volda-Ørsta: 68,9 %
Blank: 0,8 %

Resultat av folkerøystinga i Ørsta:

Valdeltaking: 50,4 %
Ja til Volda-Ørsta: 37,3 %
Nei til Volda-Ørsta: 61,8 %
Blank: 0,9 %

VURDERING AV ALTERNATIV I EIT FRAMTIDSPERSPEKTIV

Volda vurderte tidleg sonderingar med kommunar på Ytre søre Sunnmøre, og over fylkesgrensa. I løpet av fase 2 valde ein politisk å prioritere Ørsta kommune som det klare førstevalet, og har deretter arbeidd målretta for ein intensjonsavtale med Ørsta. Intensjonsavtalen opnar for Hornindal og Stryn i neste fase.

Under fyl kommunen si vurdering av på kva måtar hovudmåla for kommunereforma vert oppfylt innanfor alternativa Volda åleine og ei samanslåing av Volda og Ørsta kommunar. Vurderinga bygger i hovudsak på Planprogrammet for revisjon av kommuneplanen, eigne kartleggingar (SWOT), innbyggjarhøyringar og framforhandla intensjonsavtale med Ørsta.

Vurdering av kommunen si rolle som tenesteutøvar i lys av framtida sine utfordringar

Kommunen må ha tilstrekkeleg kapasitet fagleg/administrativt for å kunne gje innbyggjarane dei tilboda dei etter lov, føresegner og statlege føringar elles har krav på.

Det er sterke sentraliserande prosessar på gang. Kor vidt desse kan få konsekvensar for strukturen for dei ulike tenestene kommunen leverer i dag er vanskeleg å spå.
Rekruttering av fagpersonar innan dei ulike tenesteområda vil bli ei utfordring i åra som kjem

Om Volda held fram åleine vil dette få konsekvensar for tenesteproduksjonen. Ein hovudårsak er store demografiske endringar.

Volda har hatt ein positiv folketalsvekst siste åra. I 2010 var tal på innbyggjarar 8 573. Ved inngangen til 2016 budde det 9 037 personar i Volda. Tala viser at Volda i åra framover får fleire eldre og færre yngre innbyggjarar. At andelen av eldre aukar skuldast både at folk lever lengre og at det vert fødde færre born enn tidligare. I fylkeskommunen sin Kommune-statistikk har Volda demografisk sårbarheit på 7 av 10.

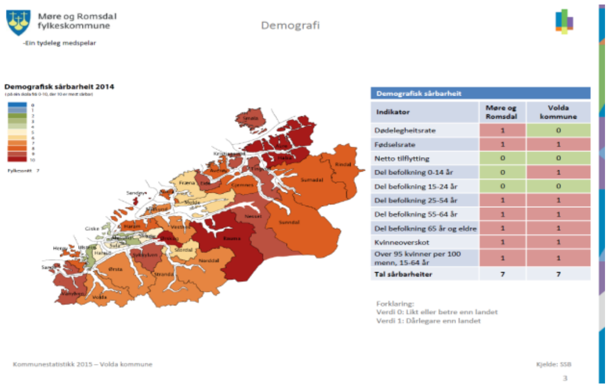

Demografisk sårbarheit		
Indikator	Møre og Romsdal	Volda kommune
Dødelegheitsrate	1	0
Fødselsrate	1	1
Netto tilflytting	0	0
Del befolkning 0-14 år	0	1
Del befolkning 15-24 år	0	0
Del befolkning 25-54 år	1	1
Del befolkning 55-64 år	1	1
Del befolkning 65 år og eldre	1	1
Kvinneoverskot	1	1
Over 95 kvinner per 100 menn, 15-64 år	1	1
Tal sårbarheiter	**7**	**7**

Ei aldrande befolkning får konsekvensar for tenestetilbodet. I dag har Volda i overkant av 3 arbeidstakarar per pensjonist, som er under fylkesgjennomsnittet. I takt med endringane i folkesamansettinga (fleire eldre- færre yngre) vil dette talet synke i åra framover og forsørgarbyrden per arbeidstakar vert større.

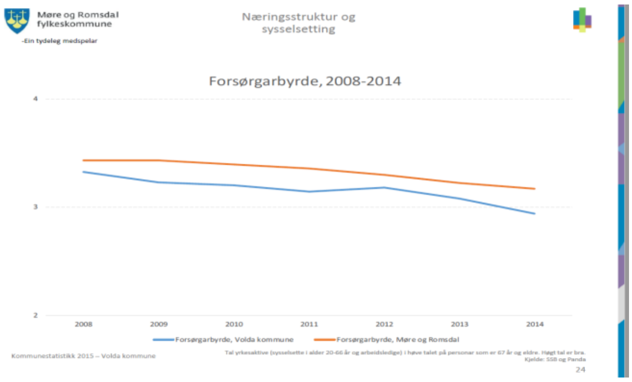

Regjeringa sitt opplegg til nytt inntektssystem favoriserer kommunar som slår seg saman, og det vil gje ein strammare kommuneøkonomi for kommunar som vel å stå åleine utan at dei kjem under kategorien ufrivillig åleine (sjå punkt om økonomi under). Ein strammare kommuneøkonomi i kombinasjon med demografiske endringar vil gje utfordringar for det kommunale tenestetilbodet, og for rekruttering til kommunale stillingar. Dette kan medføre mindre fleksibilitet og tilbod i kommunale tenester. Prinsipp om likeverd i tenestetilbod kan verte utfordra. Ein føremon ved å halde fram som eigen kommune er større nærleik til tenester, og større grad av politisk myndigheitsutøving.

Om Volda og Ørsta vert ein kommune vil ein få større og sterkare fagmiljø og meir spesialisering og spisskompetanse til å levere kommunale tenester. Med dette vil ein vere i stand til å tilby meir spesialiserte tenester, og tenester for marginale grupper. Sjølv om det på grunn av store avstandar og vanskelege kommunikasjonar sikkert vil verte verande mindre kommunar enn Volda etter reforma, så opplever rådmannen at Volda til tross for ein storleik på vel 9 000 innbyggjarar har for små og sårbare miljø innanfor enkelte felt. Dette kan på dei fleste område kompenserast med interkommunalt samarbeid, men dette er ikkje like effektivt som når det ligg direkte i stryringslina under kommunestyret og rådmann. Beredsskap er eit døme på eit slikt spesialisert felt der kommunar som Volda og Ørsta i lag kunne samla seg om ein større ressurs som kunne spesialisere seg og drive førebyggjane arbeid som ein i heile organisasjonen kunne dra veksel på i høve til risikovurdering og planlegging. Topografiske og klimamessige faktorar tilseier at Volda og Ørsta burde hatt større ressurs til å prioritere beredsskapsarbeid.

Habilitetsutfordringar vil også minske og det vil truleg verte lettare å rekruttere.

Staten har sterkt fokus på kommunen som tenesteytar, og tilsyns-/kontrollregimet gjenspeglar at staten er meir oppteken av kommunane som reiskap for rettigheitssamfunnet enn som samfunnsutviklar. Leiarane i kommunar på storleik med Volda og mindre vert sterkt involvert i det operative, og strategisk utviklingsarbeid vert det ofte for lite tid til. Større kommune vil gi rom for større kapasitet til utviklingsarbeid og innovasjon som vil ha positiv verknad for både tenesteutviklinga og samfunnet.

På minussida kjem lengre avstandar mellom tenesteytar og (ein del av) innbyggarane. Mange einingar, t.d. innanfor barnehage, kan verte utfordrande.

Ei anna minusside kan vere at folket etter ei kommunesamanslåing vil ha store forventingar til målsettingar og opplevde lovnader i intensjonsavtalen som vil liggje til grunn for ev samanslåing. Dersom kommunestyret i den nye kommunen på grunn av nødvendige økonomiske prioriteringar eller ynske om annan politisk retning, må gå vekk frå til dømes lovnad om å halde på dagens tenestestruktur, fordeling av kommunale areidsplassar mv, så kan det gi negativ oppleving og reaksjonar hos ein del av innbyggjarane. Ein intensjonsavtale er ikkje bindande.

Framtidig behov for interkommunalt samarbeid

Mange av dei kommunale tenestene Volda leverer i dag er organisert gjennom interkommunalt samarbeid. Døme på dette er barnevern (Ørsta, Volda, Hareid, Ulsteinvik), renovasjon, dagtilbod funksjonshemma, landbruk, NAV og PPT (Ørsta, Volda) og IKT (Vanylven, Sande, Hareid, Herøy, Ulstein, Ørsta og Volda). Samarbeid om desse og andre tenester vil ein framleis vere avhengig av i framtida, og truleg i større grad enn i dag om Volda held fram som eiga kommune. Motsett vil ein truleg kunne redusere talet på slike samarbeid ved ei samanslåing mellom Volda og Ørsta.

Vurdering av kommunen si rolle for å ivareta rettstryggleiken til innbyggarane

Ut frå klagestatistikken frå fylkesmannen ser det ut til at Volda kommune ligg rimeleg godt an. Kommunen sin storleik må vere slik at kompetansen og kapasiteten kan vere god nok, med t.d. spesialkompetanse på ulike felt. Ikkje alle får svar innan rimeleg tid etter forvaltningslova. Dette går ikkje på kompetanse, men på ressursprioritering.
Tillit er sentralt ved myndigheitsutøving, slik at vurderingar og avgjerder vert gjort rett, og oppfatta som rette. Dei som skal handsame sakene (administrativt og politisk) er objektive og ikkje let seg påvirke. Av og til er det ein fordel med nærleik og lokal kunnskap, medan i andre samanhengar kan det vere det ein fordel å vere større og ha større avstand.
Om Volda held fram som eiga kommune vil kapasitet, relevant kompetanse og habilitetsproblematikk ha same utfordringsnivå som i dag. Problemstillingar knytt til habilitet og rettstryggleik vil truleg verte betre ivaretekne i ein større kommune.

Det kan i dag i enkelte høve vere vanskar med rekruttering til enkelte fagområde og dette er ein svakheit som kan påverke rettstryggleiken til innbyggarane. Ein dobbelt så stor kommune som Volda er i dag vil ha eit større fagmiljø på alle fagfelt. Dette vil medføre mindre sårbarheit og eit miljø som samla sett er tyngre fagleg. Føresetnaden er at ein har tydeleg og god toppleiing som set standard for god kultur med høg grad av brukarperspektiv. Her kan det vere ulik kultur mellom kommunane i dag, og ved ev samanslåing vil det vere ein stor prosess å utvikle ein felles kultur der ein får brukt ressursane best mogleg i høve til oppdraget.

Vurdering av kommunen si rolle som samfunnsutviklar

Samfunnsansvaret til kommunen handlar i hovudsak om tilrettelegging overfor næringsliv/arbeidsliv og frivillig arbeid. Vidare handlar det om arealpolitikk (planlegg/utvikling) og ha tilstrekkeleg kapasitet.

Heilskapleg utvikling er sentralt. Volda kommune har i dag etter måten god ressurstilgong, godt med areal og tilgjengelege tomter. Kommunikasjonane i kommunen er relativt gode, men mellom sentrum og vestsida i Volda er det ei utfordring

Dei offentlege arbeidsplassane i Volda er kanskje ikkje trygge. Må ha fokus på dette, samtidig må ein ha fokus på utvikling av private arbeidsplassar.

For at lokalsamfunnet skal fungerer optimalt, må det leggast slik til rette at innbyggjarane både skal kunne <u>trivast</u> og <u>meistre</u> kvardagen. Først då er grunnlaget for vekst og utvikling til stade.

Lokalkunnskapen er god. Dette er føremoner med tanke på samfunnsutvikling på lokalt nivå. Fagmiljø for utvikling i kommunen er små og sårbare, og kommunen har i dag åleine relativt lite utviklingskraft. For å ivareta ei heilskapleg utvikling av areal- og transportinteresser, miljøomsyn mm i framtida må Volda kommune søke meir samarbeid, lokalt og regionalt.

Alternativet Volda-Ørsta vil få vesentleg større strategisk kapasitet og har potensial til å verte eit regionalt tyngdepunkt. Ørsta og Volda er i dag senter for Søre Sunnmøre og Nordfjord. Om lag 50 000 personar kan nå Volda-Ørsta i løpet av ein time, og på 1,5 timar heile 120 000.

Alternativet vil gje betre og meir samordna arealutnytting til bustad- og næringsføremål, samordna og spissa satsing på næringsarbeid og etablerarar. Volda-Ørsta vil få meir påverknadskraft overfor sentrale og regionale styresmakter, og bli ein større og meir ressurssterk kommune betre rusta til å handtere nye og større oppgåver. Gjennom å utvikle Volda-Ørsta til den fjerde byen i fylket vil ein vere i ein posisjon for betre å behalde og styrke statleg arbeidsstyrke og realisere viktige samferdsel-, tryggleik- og miljøprosjekt i kommunen og regionen.

Utfordringane knytt til demografi, urbanisering, sentralisering og teknologisk utvikling stiller vesentleg større krav til at kommunane har eigenkraft til å initiere samfunnsutvikling og trekkje veksel på aktørane rundt i partnarskap for å skape attraktive samfunn. Dette er særleg viktig for distriktskommunar som står i sterk konkurranse med byregionssamfunn etter regjeringa sin definisjon. Ein ser at det er til større byar at statlege arbeidsplassar vert sentraliserte når statlege institusjonar vert flytta frå regiontettstadane som følgje av statleg reformpolitikk (t.d prosessane rundt tingrettane, jordskifte, politi, skattekontora, sjukehusa mv) . Det er ikkje unaturleg at folk i distrikta vert urolege for dei mange reformene som går parallelt, og effekten av statleg sentralisering som kjem i tillegg til dei ytre faktorane som verkar sentraliserande. Dette kan truleg også vere medverkande til negative resultat for samanslåing ved folkerøysting.

For Volda er særleg viktig å ha eigenkraft til å skape attraktivitet til å rekruttere kompetanse/nye innbyggjarar som skal arbeide på sjukehuset, høgskulen mv. Framtida for desse institusjonane handlar om at dei greier å konkurrere om den beste kompetansen. Dette føreset at vi er attraktiv som bukommune. Gode tenester er det grunnleggjande, men vertsstaden Volda må også ha opplevingstilbod som dekkjer urbane behov. Rådmannen meiner at for samfunnsutviklinga ville vi ha tent på at Volda og Ørsta var ein kommune som samordna ressursane og planla heilskapleg. Ein skal ikkje leggje skjul på at det kan ta tid før ein får ut ein slik effekt, da ein ev ny kommune vil kunne få prioriteringsutfordringar og geografiske interessekonflikter.

Vurdering av kommunen som demokratisk arena

Deltaking og engasjement i lokalpolitisk arbeid er ei utfordring i dagens samfunn
Nærleik til dei styrande og dei styrte har lange tradisjonar i det norske demokratiet, noverande struktur er kjent og lett å forholde seg til: Ordføraren si dør er open for alle….

Større kommune kan gje auka avstand til dei styrande generelt, vanskelegare å nå tak i ordføraren for den enkelte. Men: Kan vere positivt med fleire veljarar bak kvar representant.
Volda kommune har m.a. gjennom prosessen med revisjonen av Samfunnsplanen gjort eit vesentleg arbeid med tanke på involvering av innbyggarane og ulike grupper i kommunen. Medverknad og involvering er også ein del av lokaldemokratiet.

Volda kommune i dag har stort politisk engasjement. Alle parti er representerte i kommunepolitikken og den geografiske representasjonen er god. Politikarane har god lokalkunnskap. Dette gir reell innflytelse lokalt. Samarbeid med politisk nivå og administrasjonen er godt. Om Volda held fram som eiga kommune vil ein halde fram med lokal politisk styring og eit levande folkestyre lokalt. Habilitetsproblem og fokus på småsaker er trekt fram som svakheiter ved dagens styringsform.

Alternativet Volda-Ørsta vil ha formannskapsmodellen etter kommunelova § 8 som styringsform. Talet på kommunestyrerepresentantar i første valperiode er 43 medlemmar, som samla sett er ein reduksjon i høve til dagens nivå (Ørsta har i dag 33 medlemmer, Volda 27 medlemmer). Intensjonsavtalen har som mål å engasjere fleire innbyggarar i politiske prosessar og legg opp til at grende- og bygdeutval med politisk mynde kan vere alternativ til nye medverknadsformer. På denne måten vil ein legge til rette for framleis levande folkestyre og ein aktiv lokalpolitikk. Ei identifisert utfordring i alternativet Volda-Ørsta kommune kan vere 'fogderikamp' og nominasjonsutfordringar.

Vurdering av økonomisk status og utvikling

Vurderinga under er frå Økonominotat, vedlegg til intensjonsavtalen. Dei siste prognosane om nytt inntektssystem er lagt inn:

- **Eingongsstønad og reformstønad**
  Volda-Ørsta kommune vil få ein **eingongsstønad** på **20 mill kr** og **reformstønad** på ytterlegare **20 mill kr**. Eingongsstønaden vert utbetalt når Stortinget har godkjent samanslåinga, medan reformstønaden vert utbetalt når samanslåinga er gjennomført (dvs. 01.01.2020).

- **Inndelingstilskot**
  Dagens ordning med inndelingstilskot vert vidareført for dei kommunane som slår seg saman. Volda-Ørsta kommune får difor behalde sine **to** basistilskot i 17,5 år (15+5nedtrapping). Etter 15+5 perioden vil dei få same endringar i inntektssystemet som ikkje-samanslåtte kommunar. Det gir kommunen god tid til å tilpasse seg nye rammevilkår. Eit basistilskot utgjer ei årleg overføring på **13,2 mill kr**. Periodeeffekt 13,2 mill kr * 17,5 = **231 mill kr.**

  Volda-Ørsta kommune har eit effektiviseringspotensiale når dei får behalde **to** basistilskot i 17,5 år. I kva grad og korleis ein vel å ta ut dette vert eit politisk spørsmål som eit nytt kommunestyre må ta stilling til.

- **Nytt inntektssystem**
  Dei kommunane som gjer vedtak om samanslåing innan ramma av kommunereforma, får behalde dagens inntektssystem i 17,5 år (15+5nedtrapping).
  For dei kommunane som ikkje gjer eit slikt vedtak har Regjeringa sendt eit utkast til **nytt inntektssystem** på høyring med høyringsfrist 1.mars 2016, og ev iverksetjing frå 2017.

Forslag om nytt inntekssystem frå 2017 (avtale H, Frp, V).

KRD notat 26.04.	**KS prognosemodell 02.05.16**
2,0 mill kr mindre i året for Ørsta	3,63 mill kr mindre i året for Ørsta
2,6 mill kr mindre i året for Volda	4,96 mill kr mindre i året for Volda
Samla 80,5 millionar kroner	Samla 150,3 millionar kroner

(Ørsta+Volda) x 17,5 år + eingongsovergangsstøtte

Samla inntektstap for Volda-Ørsta kommune i inndelingsperioden dersom ein ikkje gjer vedtak om samanslåing: **80,5 mill kroner/ 150,3 mill kroner.**
Om ein ser på inntektstap for Volda isolert ser tala slik ut: 2,6 mill x 17,5 = **45,5 mill kroner** / 4,96 mill x 17,5 = **86,8 mill kroner. Dette er tal ein må ta med visse forbehald da dei ikkje gir sikre indikasjonar på total effekt ettersom ein har med utgiftsutjamninga i desse tala. Ein veit ikkje kva samla effekt på endring i utfgiftsutjamninga for Volda/Ørsta-alternativet endeleg vil utgjere.**

Stortinget si handsaming av nytt inntektssystem vil ikkje vere ferdig før vedtak om samanslåinga er gjennomført. Dei endelege endringane i inntektssystemet kan difor avvike frå prognosane som er vist her.

I kommuneproposisjonen som vart presentert 11. mai er det teke omsyn til fleirtalsopplegget mellom Høgre, Frp og Venstre. Som følgje av dette vert verknaden for Volda at vi vil tape årleg 3 mill. kr på strukturkriteriet dersom vi held fram som sjølvstendig kommune. Volda taper i tillegg på utgiftsutjamninga, og for 2017 er dette kalkulert til ein nedgang frå 11,3 mill kr i 2016 til 6 mill kr i 2017 (- 5,3 mill). Dersom Volda vel å slå seg saman med ein annan kommune kjem tillegg for strukturkriteriet, slik at nedgangen vert frå 11,3 mill kr til 9 mill kr i 2017 (- 2,3 mill). Effekten av sjølve utgiftsutjamninga vil vere rett å halde utanfor dette bildet ettersom ein ikkje har oversikt over korleis dette vert ved samanslåing til ny kommune.

Endringar av inntektssystemet og bortfall av delar av basistilskotet vil medføre at både driftsbudsjett og økonomiplanar vil måtte reduserast. Ein strammare økonomi i kombinasjon med demografiske endringar vil gje utfordringar for det kommunale tenestetilbodet, og for rekruttering til kommunale stillingar.

Volda kommune har i dag god økonomistyring med overskot på drifta i 2015 på netto driftsresultat 27 mill. Analyse av KOSTRA-tal viser at kommunen driv effektivt og under forventa kostnadsbehov på mange tenesteområde. Eigedomsskatt er på lågaste nivå, 2 promille. Ut frå investeringsbehov og økonomiplan må Volda kommune pårekne ein auke i eigedomsskatten om tenestetilbodet skal oppretthaldast i framtida.

Etablering av den nye kommunen vil på sikt kunne frigjere økonomiske midlar, hovudsakleg ved samanslåing av felles administrative funksjonar. Ei samanslåing inneber derfor betydelege midlar som dei to kommunane elles vil gå glipp av, og betyr mulegheiter for å realisere gevinstar og felles prosjekt. I tillegg kjem reformstønad og muligheiter til å søke på regionale utviklingsmidlar.

Avslutningsvis til vurdering av økonomi: Gjennom forhandlingane med Ørsta fann ein løysingar for verdifordeling (m.a. Tussa), lånegjeld og felles investeringar, jf. økonominotatet. Dette var på førehand identifisert som 'dei vanskelege spørsmåla'.

Forholdet til Hornindal og Stryn.

Volda kommunestyre handsama sak om *Kommunereforma - Intensjonsavtale om å slå saman Volda, Hornindal og Stryn kommunar* som PS-sak 47/16 21.04.16.

Det vart gjort slikt vedtak:

1. ***I spørsmålet om kommunesamanslåing ser Volda kommunestyre alternativet Volda-Ørsta som det primære.***
2. ***Volda kommunestyre tek i denne omgang til vitande framforhandla Intensjonsavtale om slå saman kommunane Volda, Hornindal og Stryn datert 14. april 2016.***
3. ***Kommunestyret tek ikkje i denne saka stilling til om Volda kommune skal halde fram som eiga kommune eller slå seg saman i ny og større kommune. Det skal kommunestyret ta stilling til i juni 2016.***
4. ***Før eit vedtak om ei eventuell samanslåing med Hornindal og/eller Stryn skal det haldast folkerøysting.***

Volda, Hornindal og Stryn kommune har i dag få kommunale samarbeid. Dette er tradisjonelt betinga i høve til kommunikasjonane. Ein ser allereie at Kvivsvegen har medført stor auke i mobilitet mellom kommunane våre og pendlinga mellom kommunane har auka monaleg. Denne trenden vil som fylgje av kommunikasjonane heilt sikkert berre auke anten kommunane slår seg saman eller ei.

Ei samanslåing vil sjølvsagt berre styrke denne trenden. Det vil likevel vere eit omfattande arbeid å endre på dei gjeldande kommunesamarbeida dei tre kommunane har i dag dersom kommunane vel å slå seg saman.

Intensjonsavtalen som vart framforhandla med Stryn og Hornindal var meint å utdjupe eit grunnlag for eit retningsval i kommunereforma. Avtalen peikar på muligheiter for ny Volda-Stryn kommune og kva ein kan oppnå i fellesskap ved å slå seg saman.

Volda kommune har heile tida vore klar på at alternativet med Volda-Ørsta er det primære, men ynskjer å sjå andre alternativ dersom dette alternativet ikkje kan realiserast.
I avtalen mellom Volda og Ørsta kommunar ligg der og føringar i pkt. 14 på at dersom Volda og Ørsta vel og slå seg saman kan Volda og Ørsta **samla** *"gå i forhandlingar med Hornindal og Stryn"*.

Rådmannen er av den oppfatning at høve til å legge føringar for framtidig kommunalt tenestetilbod og ei heilskapleg samfunnsutvikling er meir føreseieleg ved å fylgje intensjonsavtalen som no ligg føre så langt det er realistisk dersom alternativet er å stå åleine.

Rådmannen meiner at avtalen viser korleis kommunane kan møte framtida og sjå moglegheitene med ny og større kommune. Dette er ei god tilnærming til endring, der ein er aktiv med tanke på kva ein kan skape. Samtidig er spørsmålet om kryssing av dagens fylkesgrense eit interessant tema som ein også bør sjå i samanheng med regionreforma og framtida for organiseringa av sjukehusa (foretaksmodellen).

Som fylgje av resultatet av folkerøystinga 19. mai som gav eit fleirtal både i Volda og Ørsta om samanslåing av dei to kommunane vart sak om forholdet til Hornindal og Stryn handsama i kommuestyyremøtet 26.05.2016

Det vart gjort slikt vedtak:

1. Volda kommunestyre vedtek Intensjonsavtalen med Hornindal og Stryn kommune, datert 11. april 2016. Kommunestyret finn at avtalen også kan leggast til grunn dersom vidare prosess medfører at Volda og Hornindal kan verte eit sjølvstendig alternativ.

2. Kommunestyret vedtek at det før vedtak i juni om kommunesamanslåing skal gjennomførast ei loka l innbyggjarundersøking der Volda, Hornindal og Stryn er invitert til å delta. Dette for å kartlegge innbyggjarane sitt syn på aktuelle alternativ og som eit supplement til intensjonsavtalane og folkerøystinga om samanslåing mellom Volda og Ørsta kommune.

Finansiering av undersøkinga er tildelte midlar frå Fylkesmannen tiltenkt arbeidet med kommunereforma.

3. Volda kommune ber om at det vert søkt om forlenga frist for endelig vedtak om eventuell kommunesammenslåing.

Vurdering og konklusjon:

Volda kommunestyre slutta seg til kommunereformarbeidet hausten 2014. I tråd med intensjonane for reforma har kommunen lagt til rette for lokale prosessar og involvering av innbyggarane, gjennomført nabopratar, kartleggingar av samanslåingsalternativ. Lokale prosess i Volda har fylt nasjonal framdriftsplan, med endeleg vedtak innan sommaren 2016.

Volda vurderte tidleg sonderingar med kommunar på Ytre søre Sunnmøre, og over fylkesgrensa. I løpet av våren 2015 valde ein politisk å prioritere Ørsta kommune som det klare førstevalet, og har deretter arbeidd målretta for ein intensjonsavtale med Ørsta. Intensjonsavtalen opnar for Hornindal og Stryn i neste fase. Intensjonsavtalen med økonominotat vart signert 15. mars 2016, og var grunnlag for rådgjevande folkerøysting i Volda kommune og Ørsta kommune 19. mai 2016.

Prosessen har vist at alternativet Volda-Ørsta kommune m.a. vil gje samdriftsfordelar, auka strategisk kapasitet, styrka fagmiljø og profesjonalisert tenesteyting, meir føreseieleg og styrka økonomi. Volda-Ørsta kommune utgjer i dag eit funskjonelt samfunnsområde med stor grad av dagleg arbeidspendling mellom dei to sentra. Mykje av utviklinga i desse to kommunane må i større grad i framtida skje på aksen mellom Hovdebygda og Furene. Desse to kommunane har potensial til å verte eit tydeleg regionsenter og realisere og få gehør for å vere den fjerde byen i fylket. Føringane i nytt inntektssystem, gjeldande frå 2017, er også tydelege på at kommunar som slår seg saman får økonomiske fordelar kontra dei som vel å halde fram åleine.

Rådmannen er av den oppfatning at høve til å legge føringar for framtidig kommunalt tenestetilbod og ei heilskapleg samfunnsutvikling er meir føreseieleg ved å fylgje intensjonsavtalen som no ligg føre om ny Volda-Ørsta kommune, enn ved at Volda held fram som kommune åleine.

Alternativet Volda som eiga kommune inneber å vidareføre dagens struktur. Ein strammare kommuneøkonomi i kombinasjon med demografiske endringar vil gje utfordringar for det kommunale

tenestetilbodet, og for rekruttering til kommunale stillingar. Dette kan medføre mindre fleksibilitet og tilbod i kommunale tenester. Interkommunalt samarbeid vert truleg viktigare i framtida. Resultatet av folkerøystinga i båe kommunane var tydeleg nei til samanslåingsalternativet Volda-Ørsta kommune. I Volda svarte 68,9 % nei, 30,5 % svarte ja. Blanke stemmer 0,8 %. I Ørsta svarte 61,8 % av dei frammøtte nei , 37,3 % svarte ja. Blanke stemmer var 0.9 %.

Spørsmålet om kommunesamanslåing er komplisert. Kommuneekspert Geir Vinsand i Nivi Analyse har sagt at dette er så vanskeleg at ein kan ikkje forvente at innbyggjarane greier å skaffe seg tilstrekkeleg oversikt over dette, og at kommunestyret må ta eit sjølvstendig ansvar for å konkludere. Sjølv om vi veit ein del om dei økonomiske rammevilkåra, iallfall basert på forslaget til endra inntektssystem, så vert det meste basert på ein del tvil og tru. Dette gjeld både nullalternativet og alternativet med samanslåing. Samtidig så ser vi ut frå samfunnstrendane at samanslåing truleg er meir fordelaktig alternativ enn å halde fram åleine. Det er særleg det regionale perspektivet og kva ein gjennom større kommune kan få til for å styrke samfunnsutviklinga som er sentralt. Større fagmiljø vil også gi betre tenester og større kapasitet på utviklingsressursar. Ekspertutvalet (Vabo-utvalet) gjorde ei grundig utgreiing, og etter rådmannen si meining trefte dei godt da dei rådde til at kommunar på 15 - 20 000 er tilfredsstillande storleik.

Prosessen med sonderingar, kartleggingar og forhandlingar tilseier at alternativet Volda-Ørsta kommune har potensial for å kunne verte eit tydeleg regionsenter og ha dei kvaliteter som er lagt som mål for kommunereforma. Alternativet med Volda og Ørsta treffer godt i høve til målsettinga og kriteria for kommunereforma. Desse to kommunane utgjer felles bu- og arbeidsmarknad og eit felles funksjonelt samfunnsområde. Sentruma er integrerte samtidig som dei utfyller kvarandre. Kommunane har utstrakt interkommunalt samarbeid, og desse to samfunna er avhengig av kvarandre. Innbyggjarundersøkinga i begge kommunane er positive til samanslåing. Kommunestyra valte også å innhente råd frå innbyggjarane ved folkerøysting. Dersom rådmannen berre sat med informasjon frå innbyggjarundersøkingane og vurderingane opp mot mål og kriterier for kommunereforma, så ville rådmannen ha rådd til at desse to kommunane skulle slå seg saman. Dette ville da ha virka opplagt, med atterhald om usikkerheita omkring kor lang tid det ville ta for at desse to samfunna ville fungere slik at ein kunne ta ut potensialet. Dette er det ingen som veit på førehand. Resultat av folkerøystinga i båe kommunar er imidlertid tydelege på at innbyggjarane ikkje ønskjer dette alternativet no.

Storting og regjering har lagt opp til at kommunereforma skal vere ein demokratisk prosess bygd på lokal deltaking og engasjement. Kommunalministeren kommuniserte tidleg at denne reforma er tenkt å vere lokasamfunna og dei lokale kommunestyra sin prosess. Dette ga forventingar til at lokalsamfunna også vert lytta til. Det har stilt seg annleis dersom reforma frå starten vart presentert med premissar om sterk statleg styring av framtidig struktur. Med relativt stor valdeltaking og sterk overvekt i retning av resultat, vert det ut frå demokratiomsyn svært vanskeleg å seie at ein ikkje tek omsyn til kva folket meiner. Ordførarane i både Volda og Ørsta var rett etter resultata vart kunngjorde tydelege på at ein vil lytte til folket. Med bakgrunn i resultat av folkerøystinga, rår rådmannen derfor til at kommunestyret i Volda gjer vedtak om at Volda kommune ikkje slår seg saman med Ørsta kommune no.

Hornindal og Stryn:

Kommunestyret har no gjort vedtak om Intensjonsavtalen med Hornindal og Stryn kommune. Det er vidare gjort vedtak om at avtalen også kan leggast til grunn dersom vidare prosess medfører at Volda og Hornindal kan verte eit sjølvstendig alternativ og at det vert søkt om forlenga frist for endelig vedtak om eventuell kommunesamanslåing.

Spørsmål om forlenga frist heng også saman med PS-sak 47/16 21.04.16 pkt.4. der det vart gjort vedtak om at før eit vedtak om ei eventuell samanslåing med Hornindal og/eller Stryn skal det haldast folkerøysting.

Innbyggjarundersøkinga som kommunestyret vedtok 26.05 der Volda, Hornindal og Stryn er invitert til å delta, er no i ferd med å bli gjennomført. Resultatet av denne vil kunne gje ei avklaring på korleis dei 3 kommunane ser på ei evt. samanslåing. I tillegg skal Stryn kommune ha folkerøysting den 13.

juni. Før resultatet av desse er det vanskeleg for rådmannen å konkludere kva ein skal tilrå i høve samanslåing med desse kommunane.

Vonaleg ligg resultata føre før den 14.juni då formannskapet skal gje innstilling til kommunestyret den 16. juni. Rådmannen vil då kunne gje si tilråding i høve til vidare prosess med Hornindal og ev også Stryn. Med bakgrunn i kommunestyret sitt vedtak om folkerøysting vil ein ev vidare prosess vere avhengig av at fylkesmannen godkjenner utsett frist til å gjere endeleg vedtak.

Med så mange parallelle prosessar både lokalt, regionalt og nasjonalt er bildet nokså uoversiktleg. Dette gjer at mange kommunar synest det er vanskeleg å ta så prinsipielle viktige val med store konsekvensar for framtida. Dette må staten ta ansvar for. Rådmannen ser ikkje vekk frå at det betyr at staten må opne for ein runde to på kommunereforma, og at dei kommunane som ikkje er klar for å slå seg saman med nokon no, kan få høve til å avklare og kome attende til dette innanfor ein fastsett frist. Dette er det Stortinget som må avgjere, men det kan vere klokt om Fylkesmennene og regjeringa lyttar til slike signal for å ta ansvar for at dette landet får eit kommunesystem som heng saman, er funksjonelt og legg grunnlag for berekraftig utvikling i heile landet. Samtidig må staten syte for ei økonomisk utvikling og økonomisk fordeling mellom kommunane som understøttar dette. Her gjenstår det enda mykje å gjere.

Rådmannen har ikkje funne det naturleg å drøfte andre kommunealternativ enn dei som kommunestyret har gjort vedtak om som aktuelle, og som det er inngått intensjonsavtale for.

Likestillingsmessige sider ved saka: Nei
Konsekvensar for folkehelsa: Nei
Miljøkonsekvensar: Vurdert i tidlegare saker
Økonomiske konsekvensar: Vurdert i tidlegare saker
Beredskapsmessige konsekvensar:Nei
Konsekvensar for barn og unge: Vurdert i tidlegare saker

Rune Sjurgard Rådmann	Asbjørn Moltudal Rådgjevar

Forhandlingsnemnda i Volda
Ørsta kommune
Hornindal kommune
Stryn kommune
Sunnmøre regionråd
KS Møre og Romsdal

Utskrift av endeleg vedtak, saksutgreiing og vedlegg:
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

VOLDA-ØRSTA KOMMUNE

Intensjonsavtale om å slå saman kommunane Volda og Ørsta

15. MARS 2016

FORHANDLINGSUTVALA

Ørsta og Volda

Innhald

1. Bakgrunn

2. Innleiing og verdiar

3. Visjon og mål

4. Samfunnsutvikling

5. Kommunale tenester

6. Lokaldemokrati. Styring og organisering

7. Kommunal organisering. Namn. Kommunevåpen

8. Arbeidsgjervarpolitikk/tilsette

9. Frivillige lag og organisasjonar

10. Økonomi

11. Planverk og areal

12. Fellesnemnd

13. Innbyggarinvolvering

14. Hornindal og Stryn

1. Bakgrunn
Stortinget har vedtatt å gjennomføre ei nasjonal kommunereform der alle kommunar skal utgreie alternativ til dagens struktur.

Målsetjinga er ein ny felles kommune frå 1. januar 2020. Det er kommunestyra som avgjer om kommunane skal slå seg saman eller ikkje, etter råd frå innbyggjarane (rådgjevande folkerøysting).

Måla for reforma er gode og likeverdige tenester til innbyggarane, ei heilskapleg og samordna samfunnsutvikling, økonomisk robuste og berekraftige kommunar, og styrka lokaldemokrati.

2. Innleiing - verdiar
Arbeidet med ein ny felles kommune skal vere prega av openheit, tillit, respekt, rausheit og likeverd. Ein vil tenkje felles mulegheiter, kva vi kan bli betre på, korleis skape vekst og velstand, basert på ein framtidsvisjon om levande bygder og eit sterkt felles regionsenter.

Ørsta og Volda kommunar er ulike, men likevel likeverdige. Den nye kommunen skal etablerast, driftast og vidareutviklast med utgangspunkt i kvar av dei gamle kommunane sine tradisjonar og identitetar, fortrinn og utfordringar. Struktur, organisasjonskultur og system skal vektleggjast, og utvikling av nærdemokrati skal gjevast høg prioritet.

3. Visjon og mål

Eit sterkt regionsenter med attraktive sentrum og levande bygder.

Ørsta og Volda er i dag senter for Søre Sunnmøre og Nordfjord. Om lag 50 000 personar kan nå Volda-Ørsta i løpet av ein time, og på 1,5 time heile 120 000.

- Visjonen er å bygge eit tydeleg regionsenter med større samla attraktivitet og avanserte tenester for heile regionen.
- Ivareta og utvikle arbeidsplassar.

  Volda og Ørsta har fleire enn 1300 statlege og fylkeskommunale arbeidsplassar, m.a. høgskule, sjukehus, tingrett, jordskifterett, lånekasse, vegvesen, prosti, politi, flyplass, HELFO og NAV. Arbeidsplassane er viktige fordi dei tiltrekkjer seg og bidreg til utvikling av kompetanse i regionen, og utfyller den private arbeidsmarknaden.

- Noregs fremste senter for medieutdanning og nynorsk. Høgskulen i Volda har medie-utdanning på masternivå med unik posisjon og renommé. Eit nytt mediesenter på campus er eit viktig steg for framleis å vere Noregs fremste medieutdanningssenter. Lærarutdanning, sosialarbeidarutdanning og andre er viktig å oppretthalde for å bygge ein sterk region.

- Nynorsk er del av ein felles identitet. Ivar Aasen-tunet er i dag eit nasjonalt opplevings- og dokumentasjonssenter for nynorsk. Forsking på nynorsk skriftspråk, nynorske læremiddel og nynorsk litteratur er viktig for høgskulen og Nynorsk kultursentrum.

- Volda-Ørsta kommune skal vere attraktiv for busetjing av familiar og unge.

4. Samfunnsutvikling

Auka attraktivitet og større slagkraft: Ein ny kommune av Volda og Ørsta gir nye mulegheiter; utvikle moderne sentrum med urbane kvalitetar, sterkare fagmiljø som sikrar rekruttering og god kompetanse. Ein ny kommune kan gje betre kvalitet og mangfald i tenestetilbodet, betre og samordna arealutnytting til bustad- og næringsformål, samordna og spissa satsing på næringsarbeid og etablerarar. Volda-Ørsta vil få meir påverknadskraft overfor sentrale og regionale styresmakter, og bli ein større og meir ressurssterk kommune betre rusta til å handtere nye og større oppgåver.

Strategi og tiltak

- Etablere Volda-Ørsta som eit moderne regionsenter med attraktive sentrum og levande bygder. Utarbeide ny arealplan som sikrar attraktiv og tenleg lokalisering av næringsverksemder og tenester, attraktive bustadområde, og landbruks- og miljøinteresser.
- Utvikle Noregs fremste senter for medieutdanning og nynorsk i samarbeid med Høgskulen, Nynorsk kultursentrum og andre. Utvikle samarbeidet med Høgskulen og næringslivet, og arbeide strategisk for å sikre og utvikle regionale og statlege funksjonar, spesielt sjukehuset.
- Arbeide målretta for at Volda sjukehus vert vidareutvikla som eit velfungerande lokalsjukehus med gode akuttfunksjonar, herunder akuttkirurgisk beredskap og fødeavdeling for regionen.
- Volda-Ørsta er den største landbruksregionen på Søre Sunnmøre, og den nye kommunen skal ha fokus på landbruk, skogbruk og arbeidsplassar som bygg på primærnæringane.
- Realisere viktige samferdsel-, tryggleik- og miljøprosjekt i heile Volda-Ørsta kommune og regionen. Arbeide aktivt for å realisere tunnel Volda-Ørsta og Ørstafjord-kryssing som del av ny E-39/stamveg.
- Volda-Ørsta kommune skal legge til rette for ei spissa satsing på innovasjon og grunderverksemd i dialog med næringslivet og kompetansemiljø, og spesielt retta mot kompetansekrevjande tenester. Danne eit felles utviklingsselskap for Ørsta og Volda med offentleg og privat kapital og kompetanse.
- Skape den beste skule- og utdanningskommunen på Vestlandet. Vere ein motor for å utvikle skule- og oppvekstmiljø gjennom samarbeid med Høgskulen.
- Arbeide for dei vidaregåande skulane i Ørsta og Volda slik at dagens struktur vert vidareført, og at det vert lagt til rette for renovering og nybygg av skular og idrettsbygg.
- Planlegge og realisere universell utforming slik at alle menneske skal ha like mulegheiter til arbeid og leve gode og meiningsfulle liv.

5. Kommunale tenester

Kommunale basistenester skal framleis vere lokaliserte nær innbyggarane. Dette betyr gode tilgjengelege tenester både i bygdene og i sentrum. Innbyggarane skal ha medverknad på utviklinga av tenestene gjennom ulike brukarutval. Kommunen skal ha ressursar og kompetanse til å møte demografiske endringar med fleire eldre med omsorgsbehov i framtida. Kommunane vil i åra som kjem oppleve vanskelegare økonomiske føresetnader, og ein ny samanslått kommune vil kunne møte desse utfordringane. Større fagmiljø gir mulegheiter til å profesjonalisere og imøtekome behovet for spesialiserte tenester og spisskompetente fagmiljø.

Strategi og tiltak

- Vidareutvikling av tenestetilbod skal bygge på eksisterande struktur for skular, sjukeheimar og helse
- Bygge solide fagmiljø i alle delar av den nye kommunen
- Eit aktivt samarbeid mellom kommunen sitt fagmiljø og dei regionale/statlege funksjonane for å sikre vidare vekst og utvikling
- Forsterke det gode samarbeidet med frivillige lag og organisasjonar som legg ned ein formidabel innsats for lokalsamfunna
- Bruke mulegheiter som ligg i digital tenesteproduksjon og legge til rette for innovasjon og nyskaping i tenesteproduksjon for betre ressursutnytting

6. Lokaldemokrati. Prinsipp for styring og organisering

Volda-Ørsta kommune skal ha formannskapsmodellen etter kommunelova § 8 som styringsform. Kommunestyret skal i første valperiode ha 43 medlemmar. Tal på hovudutval og medlemmar i desse vil bli vurdert. Det er eit mål å engasjere fleire innbyggarar i politiske prosessar. Her kan grende- og bygdeutval med politisk mynde vere eit alternativ saman med nye medverknadsformer gjennom til dømes sosiale media.

Det interkommunale samarbeidet mellom Ørsta og Volda vil bli ein del av ordinær drift. Nye kommunegrenser vil medføre ein gjennomgang av alle interkommunale samarbeid. Nokre vil bli bevarte, nokre vil inngå i den nye kommunane og nye ordningar kan bli vurderte.

Strategi og tiltak

- arbeide vidare med ulike modellar for medverknad og involvering
- begge rådhus skal ha sentrale funksjonar i den nye kommunen
- finne ei tenleg fordeling av administrasjonstenester i dei to tettstadane

7. Kommunal organisering. Namn. Kommunevåpen.

Kommunenamn blir Volda-Ørsta. Administrasjonssenter/kommunesenter blir lagt til Ørsta. Dei strategiske leiarfunksjonane (ordførar/rådmann med stab) skal vere i Ørsta, og leiarfunksjonane for dei mjuke tenestene i Volda (t.d. oppvekst og helse/omsorg). Det skal vere servicekontor i begge rådhusa. **Det er ein klar intensjon at det skal vere balanse mellom ansvar og arbeidsplassar i dei to rådhusa/kommunale bygg.**

Einingsleiingane for basistenester (t.d. barnehagar, grunnskular, sjukeheimar, eldrebustader) skal framleis vere ved einingane ute. Fellesnemnda og prosjektorganiseringa vil fram til 2020 gjennom ein grundig og inkluderande prosess gå gjennom organisasjonsstruktur og tilrå kvar dei ulike administrative ansvarsområda skal vere. Gjennomgangen bør ha som utgangspunkt å samle fagmiljø som høyrer saman.

Volda-Ørsta kommune skal få nytt kommunevåpen som kan vere ein kombinasjon av dei to kommune-våpena, eller eit heilt nytt uttrykk. Det er naturleg å arrangere ein open idèkonkurranse om dette.

8. Arbeidsgjevarpolitikk / tilsette

Dei tilsette er kommunen sin største ressurs og har samla ein unik kompetanse. Vi er samde om å etablere ein arbeidsgjevarpolitikk som bidrar til å samle og utvikle arbeidstakarane i den nye kommunen, og som skaper eit løysingsorientert miljø med gode relasjonar mellom arbeidsgjevar og

arbeidstakarar. Det føreset høg grad av medverknad både på lokalt og sentralt nivå, både under etablering av den nye kommunen og etter at den er etablert. Volda-Ørsta kommune skal ha ein tydeleg og inkluderande arbeidsgjevarpolitikk, vidareføre det gode trepartssamarbeidet, og legge til rette for mangfald blant dei tilsette.

Strategi og tiltak

- Høg grad av medverknad frå arbeidstakarorganisasjonane både under og etter etablering av den nye kommunen.
- Alle tilsette sine noverande rettar vert vidareførte i samsvar med lov- og avtaleverk
- Ingen tilsette må slutte som følgje av kommunereforma. Alle tilsette vil få tilbod om stilling i tilsvarande størrelse og tidsperiode som ein har i noverande kommune. Dersom det blir overtallige, vil den nye kommunen gje tilbod om anna passande arbeid.
- Byggje ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon, og sikre gode fagmiljø som stimulerer til god rekruttering og godt omdømme som arbeidsgjevar.
- Dei tilsette vil framleis vere sikra pensjonsordning gjennom KLP/SPK.

Det skal opprettast eit partssamansett utval for handsaming av saker som gjeld forholdet mellom den nye eininga som arbeidsgivar og dei tilsette. jfr. Inndelingslova §26 2. ledd

9. Frivillige lag og organisasjonar

Ørsta og Volda har eit omfattande idretts- og kulturtilbod som blir drive av frivillige lag, organisasjonar og kyrkja. Den samla frivillige innsatsen er avgjerande for innbyggarane og lokalsamfunna, og avlastar kommunen på sine ansvarsområde. Volda-Ørsta kommune skal vidareføre sterk satsing på og støtte til det frivillige arbeidet.

Strategi og tiltak

- Vidareføring av Frivilligsentral utifrå erfaringar og ressursinnsats som er i Ørsta og Volda i dag
- Gode tilskotsordningar for frivillig arbeid, lag og organisasjonar
- Samarbeid med frivillig sektor i kommunal tenesteyting og innovasjonsprosjekt

10. Økonomi

Volda-Ørsta kommune skal ha ei sunn økonomiforvaltning der kommuneøkonomien er i balanse i eit langt perspektiv. Budsjett og økonomiplan skal ha eit stabilt tenestetilbod som målsetjing, slik at det ikkje blir brukt unødvendige ressursar på midlertidige omstillingar. Det er eit mål at økonomiplanen over tid skal ha eit netto driftsresultat minst på 1,75% av samla inntekter for å bygge opp eigenkapital.

Kommunane er fram til den nye kommunen er oppretta samde om å vise varsemd og berre gjennomføre tiltak som er i samsvar med kommunane si økonomiske bereevne. Vi skal:

a) Ha dialog med kvarandre under budsjett- og økonomiplanarbeidet, og foreleggje forslaga for kvarandre før politisk handsaming
b) Ikkje selje verdiar som t.d. kraftaksjar utan etter drøfting med kvarandre

Lånegjeld og framtidige investeringar

Kvar kommune har ansvar for å planlegge og prioritere økonomisk berekraft. Det er ønskeleg at Fylkesmannen følgjer opp dette overfor den enkelte kommune i samband med oversendinga av årsbudsjett og økonomiplan fram til 2020. Etter 2020 vil eit nytt felles kommunestyre ha ansvaret for å prioritere mellom investeringsprosjekta innanfor ein forsvarleg økonomisk politikk. Intensjons-

avtalen sin investeringsplan vil vere eit viktig politisk dokument for prioriteringar av investeringar også etter 2020.

Eigarskap Tussa
Volda-Ørsta kommune vil få aksjemajoritet i Tussa og nye mulegheiter gjennom majoritetsstyring. Utbytte frå Tussa og konsesjonskraft vil variere frå år til år.

Eigedomsskatt og avgiftsnivå
Både Ørsta og Volda har eigedomskatt i dag, og nivået blir harmonisert seinast frå 2020. Det er ein intensjon at midlar frå eigedomsskatt skal brukast til prioriterte byggeprosjekt og vedlikehald i heile den nye kommunen.

Kommunale avgifter er berekna utifrå sjølvkostprinsippet, dvs at avgiftene dekkjer inn driftsutgifter og utjamna investeringskostnader. Felleskommunen vil ha likt avgiftsnivå basert på same utrekningsmetode.

Strategi og tiltak
- Bruke frigjorte midlar og omstillingsmidlar til utvikling
- Sikre ein kommuneøkonomi i balanse med netto driftsresultat minimum 1,75%
- Realisere prioriterte investeringar som har regional verdi

11. Planverk og areal
Kommunane vil arbeide med separate planstrategiar/kommuneplanar/arealplan i 2016/2017. I arbeidet skal begge partar vurdere kva planoppgåver som er naturleg å prioritere i lys av føreståande kommunesamanslåing. Juridisk bindande planar vert overført til den nye kommunen og gjort gjeldande. Samla planportefølje vert gjennomgått i samband med utarbeiding av planstrategi for den nye kommunen, og naudsynte prioriteringar av planoppgåver vert gjort der.

Strategi og tiltak
- Felles og styrka plankontor. Utarbeide felles arealplan for Ørsta og Volda
- Utarbeide felles planar for andre samfunnsområde og tenester
- Sikre ei god utvikling der ein har meir og ulike typar areal å spele på
- Lettare å utløyse statlege og regionale midlar til samfunnsutvikling

12. Fellesnemnd
Det skal opprettast ei Fellesnemnd i samsvar med Inndelingslova §26 som har ansvar for å styre og følgje opp samanslåingsprosessen i perioden frå det er gjort vedtak og fram til samanslåinga vert sett i verk.

Fellesnemnda skal ha fire medlemmar frå Volda og fire medlemmar frå Ørsta. Dei tilsette vil ha medverknad gjennom eit nytt partssamansett utval for den nye kommunen. Fellesnemnda kan gjere bruk av arbeidsutval og -grupper etter behov.

13. Innbyggarinvolvering

Kommunane har gjort vedtak om å halde rådgivande folkeavstemming 19. mai med røysterett frå 16 år. Kommunane skal vere aktive for å informere grundig og balansert. Begge kommunestyra må vedta intensjonsplanen før folkeavstemming blir halde.

14. Hornindal og Stryn

Denne intensjonsavtalen gjeld mellom Ørsta og Volda. Begge kommunar er opne for eit nærare samarbeid med Hornindal og Stryn, men vil vurdere resultatet av folkeavstemming om Ørsta og Volda før ein samla går i forhandlingar med Hornindal og Stryn.

Furene

15.mars 2016

--	--
Jørgen Amdam	Stein Aam
Ordførar Volda	Ordførar Ørsta

Økonominotat –

vedlegg til intensjonsavtalen om felles kommune Volda- Ørsta

15. MARS 2016

FORHANDLINGSUTVALA

ØRSTA OG VOLDA

Målsetjing

Volda-Ørsta kommune skal utøve ei sunn økonomiforvaltning der kommuneøkonomien er i balanse i eit langt perspektiv. Budsjett og økonomiplan skal ha eit stabilt tenestetilbod som målsetjing, slik at det ikkje blir brukt unødvendige ressursar på midlertidige omstillingar. Det er eit mål at økonomiplanen over tid skal ha eit netto driftsresultat minst på 1,75% samla inntekter (resultatgrad) for å bygge opp eigenkapital.

Inngangsverdiar

Vi har her lagt fram nokre punkt som viser inngangsverdiane til Volda og Ørsta kommunar. Vi kunne tatt med fleire punkt, men meiner at desse er dei viktigaste.

- **Lånegjeld**

i-1000 kr.	**Volda**	**Ørsta**
Lånegjeld pr. 31.12.2015	**kr 779 692**	**kr 668 400**
Startlån	kr 55 631	kr 25 340
Sjølvfinansierande lån VAR	kr 66 802	kr 120 000
Rentekomp (oms.b. skule)	kr 81 250	kr 83 712
Lån som belaster kommunen sin økonomi	**kr 576 009**	**kr 439 348**

- **Fond/Akkumulert overskot**

i-1000 kr.	**Volda**	**Ørsta**
Disposisjonsfond	kr 31 956	kr 24 043
Bundne driftsfond	kr 23 881	kr 22 780
Ubundne investeringsfond	kr 65 214	kr 14 725
Bundne investeringsfond	kr 6 271	kr 4 544
Total fond	**kr 127 323**	**kr 66 093**

Akkumulert overskot	**kr 28 474**	**kr 29 816**

Rekneskapstala på Lånegjeld og Fond 2015 er p.t. ureviderte.

- **Eigarskap**

Tussa:

Ørsta kommune 1056 aksjar	34,8%
Volda kommune 484 aksjar	16.0%
Tilsaman	**50.8%**

Verdien på Tussa vart i årsrapporten for 2012 stipulert til rundt 2mrd. Etter dette har nettverksemdene til Tussa og Tafjord fusjonert og inntektsrammereguleringa for nettverksemder gitt betre økonomisk utteljing. På den andre sida har reduksjonar i kraftprisane redusert verdien av årsproduksjonen vesentleg. Verkeleg økonomisk verdi er difor vanskeleg å angi konkret før eit konkret tilbod ligg føre. Med ein stipulert verdi på rundt 1,6 mrd. vil Ørsta kommune ha ein urealisert verdi på om lag 300 mill meir enn Volda.

Ørsta og Volda har i tillegg eigarskap i ei rekkje selskap. Det skal utarbeidast ein eigarstrategi i den nye kommune.

- **Demografi**
  Demografien gir eit grunnlag for å vurdere andel innbyggjarar i produktiv alder og andel innbyggjarar i aldersgrupper som kan ha eit tenestebehov.

  Alderssamansetjing. Framskriven utvikling for 6 ulike aldersgrupper. Framskrivinga er basert på SSB sitt mellomalternativ.

2015						
Kommune	**0 - 5 år**	**6 - 15 år**	**16 - 19 år**	**20 - 66 år**	**67 - 79 år**	**80 år og eldre**
Samla	1366	2466	1098	11497	2034	1105
Volda	584	1131	542	5314	933	473
Ørsta	782	1335	556	6183	1101	632
2040						
Kommune	**0 - 5 år**	**6 - 15 år**	**16 - 19 år**	**20 - 66 år**	**67 - 79 år**	**80 år og eldre**
Samla	1583	2843	1187	12712	2968	1938
Volda	750	1374	582	6274	1363	861
Ørsta	833	1469	605	6438	1605	1077

Framskrivingar av alderssamansetjinga viser at Volda vil ha ein sterkare auke av innbyggarar i produktiv alder (20-66 år) enn det Ørsta har.

Oversikt over kjønnsbalanse i kvar av kommunane
Siste tala frå SSB syner at det er balanse mellom kjønna i Volda (100,4%) medan det i Ørsta er stort overskot av menn (104,5%).

Tenestebehov
Estimert framtidig tenestebehov i årsverk per 1000 innbyggarar 20-66 år.

Kommune	2014	2020	2040
Samlet	49,8	48,9	67,8
Volda	44,8	43,4	57,5
Ørsta	54,2	53,8	77,8

Årsverkbehova i barnehage og grunnskule per 1000 innbyggar vil i 2040 vere om lag som i dag. Begge kommunane får auka tenestebehov i pleie- og omsorgstenestene frå 2020 til 2040, men tenestebehovet aukar vesentleg meir i Ørsta.

Arbeidsmarknad - ulik grad av pendling
Data er henta frå SSB sine pendlingstal for 2014.
Ørsta/Volda har felles bu- og arbeidsmarknadsregion.

Kommune	Arbeidstakarar	Pendlar ikkje	Pendlar til
Samla	9 110	8 011	
Volda	4 318	2 714	Ørsta: 798
Ørsta	4 792	3 554	Volda: 945

Med ei gjennomsnittsløn utgjer dette ein "inntektsoverføring" mellom Volda og Ørsta på omlag 60 mill. kroner pr. år. Volda har 98% arbeidsplassdekning, medan Ørsta har 88% arbeidsplassdekning.

Meir om demografi finn ein ved å gå inn i heftet "Basisinformasjon Ørsta og Volda.

Økonomien inn i ein ny felles kommune:

- Kommunaldrift
  Volda-Ørsta kommune må tilpasse si drift i forhold til inntektsføresetnadene, skatt og rammetilskot frå staten. Begge kommunane er i dag "låginntekts-kommunar" og har relativt lite handlingsrom**.** Endringar av inntektssystemet og bortfall av delar av basistilskotet (dersom ein vel å stå åleine), vil medføre at både driftsbudsjett og økonomiplanar vil måtte reduserast.

    - Etter samanslåing;

  Etablering av den nye kommunen vil kunne frigjere økonomiske midlar, hovudsakleg ved samanslåing av felles administrative funksjonar. Ei samanslåing inneber derfor betydelege midlar som dei to kommunane elles vil gå glipp av, og betyr mulegheiter for å realisere gevinstar og felles prosjekt.

- Plan for investeringar
    - Før samanslåing;

  Kommunane sin gjeldande Økonomiplan fram mot ei samanslåing;

Volda	2016	2017	2018	2019
Byggefelt og industriområde	7 000 000	9 500 000	1 000 000	8 300 000
Sjølvkost-området (vatn, avløp og feiing)	5 400 000	20 000 000	24 500 000	8 000 000
Omsorgsbustader m.m.	29 900 000	23 500 000	30 000 000	14 000 000
Andre investeringar	211 012 500	128 073 500	53 858 000	22 458 000
Sum investeringar	**253 312 500**	**181 073 500**	**109 358 000**	**52 758 000**
Ørsta	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Byggefelt	3 900 000	15 200 000	15 000 000	0
Industriområde	20 750 000	0	0	0
Sjølvkost-området (vatn, avløp og feiing)	14 200 000	6 000 000	11 000 000	7 000 000
Omsorgsbustader m.m.	42 748 000	54 000 000	4 000 000	4 000 000
Andre investeringar	103 091 000	157 010 000	65 560 000	36 460 000
Sum investeringar	**184 689 000**	**232 210 000**	**95 560 000**	**47 460 000**

  Kommunane sin økonomiplan er basert på **gjeldande inntektssystem og inntektsføresetnader.**

  I tillegg til ovannemnde investeringsplanar er ein samde om følgjande **regionale investeringar:**

  Ørsta:
    - I tillegg til vedteken fleirbrukshall skal Ørsta realisere ein regional symjehall.

  Volda:
    - I tillegg til vedteken idrettshall realisering av eit mediehus med kultursal i Volda.

- **Harmonisering av sjølvkostområde og avgifter**
  Midlar frå eigedomsskatt skal som intensjon brukast til prioriterte byggeprosjekt og vedlikehald i heile den nye kommunen.
  Kommunale avgifter er berekna utifrå sjølvkostprinsippet, dvs at avgiftene dekkjer inn driftsutgifter og utjamna investeringskostnader. Ein ny felleskommune vil ha likt avgiftsnivå basert på same utrekningsmetode.

- **Eigedomsskatt**
  Både Ørsta og Volda har eigedomskatt i dag, og nivået blir harmonisert seinast frå 2020.

- **Felles eigarskap i Tussa, utbytte og konsesjonskraftinntekter.**
  Den nye kommunen vil få aksjemajoritet i Tussa som gir nye mulegheiter gjennom majoritetsstyring.

  Utbytet frå Tussa frå 2014 var 5,8 mill. for Ørsta og vel 2,6 mill. for Volda.
  Volda-Ørsta kommune har som mål at drifta blir uavhengig av årleg utbyte frå Tussa.

Nytt inntektssystem / statlege overføringar

- **Eingongsstønad og reformstønad**
  Volda-Ørsta kommune vil få ein **eingongsstønad** på **20 mill kr** og **reformstønad** på ytterlegare **20 mill kr**. Eingongsstønaden vert utbetalt når Stortinget har godkjent samanslåinga, medan reformstønaden vert utbetalt når samanslåinga er gjennomført (dvs. 01.01.2020).

- **Inndelingstilskot**
  Dagens ordning med inndelingstilskot vert vidareført for dei kommunane som slår seg saman. Volda-Ørsta kommune får difor behalde sine **to** basistilskot i 17,5 år (15+5nedtrapping). Etter 15+5 perioden vil dei få same endringar i inntektssystemet som ikkje-samanslåtte kommunar. Det gir kommunen god tid til å tilpasse seg nye rammevilkår. Eit basistilskot utgjer ei årleg overføring på **13,2 mill kr**. Periodeeffekt 13,2 mill kr * 17,5 = **231 mill kr.**

  Volda-Ørsta kommune har eit effektiviseringspotensiale når dei får behalde **to** basistilskot i 17,5 år. I kva grad og korleis ein vel å ta ut dette vert eit politisk spørsmål som eit nytt kommunestyre må ta stilling til.

- **Nytt inntektssystem**
  Dei kommunane som gjer vedtak om samanslåing innan ramma av kommunereforma, får behalde dagens inntektssystem i 17,5 år (15+5nedtrapping).

  For dei kommunane som ikkje gjer eit slikt vedtak har Regjeringa sendt eit utkast til **<u>nytt inntektssystem</u>** på høyring med høyringsfrist 1.mars 2016, og evt iverksetjing frå 2017.

  KS (Kommunenes Sentralforbund) har laga ein berekningsmodell som viser følgjande effekt for Ørsta og Volda dersom endringane vert vedtekne:

Kommune	Utslag ny kostnadsnøkkel	Endra basisitilskot. Strukturkriterium 25,4 km	Samla utslag per år
Volda	-1 738 000	-6 010 000	-7 748 000
Ørsta	-961 000	-4 895 000	-5 856 000
Samla			**13 604 000**

  Samla inntektstap i Inndelingsperioden dersom vi ikkje gjer eit vedtak om samanslåing:
  13,6mill x 17,5= **238 mill**

  Stortinget si handsaming av nytt inntektssystem vil ikkje vere ferdig før vedtak om samanslåinga er gjennomført. Dei endelege endringane i inntektssystemet kan difor avvike frå KS sin berekningsmodell.

- **Auka folketalsvekst = auka økonomisk styrke**
  SSB har gjort ulike framskrivingar av folketalsveksten i Volda-Ørsta kommune.
  I kva grad folketalsveksten i VØ-kommune vil vere høg, middels eller låg, vil verte påverka av mange ulike faktorar. Vi trur likevel at ei felles VØ-kommune som samlar ressursane sine med eit felles mål om å halde på / bygge eit sterkt regionsenter for Søre Sunnmøre og Nordfjord, vil gi ei sterkare folketalsutvikling enn alternativet om å stå åleine.

SSB bruker tre ulike folketalsframskrivingar; lav – middels - høg

Kommune	**1972**	**2016**	**2020 middels**	**2040 middels**	**2040 høg**
Samla	17 053	19 714	20 467	23 231	26 606
Volda	7 478	9 037	9 543	11 204	12 836
Ørsta	9 575	10 677	10 924	12 027	13 770

Auka folketalsvekst gir auka økonomisk styrke i form av auka inntekter til området.
VØ-kommune vil også få eit auka tenestebehov med fleire innbyggarar, noko som vil verte kompensert med auka overføringar.

Ein auke på 1000 nye innbyggarar (snitt alder og fordelt med 500 på kvar av kommunane) vil gi auke i dei kommunale inntektene med omlag **23 mill. kr i året**.

Volda/Ørsta 15.03.2016

Ørsta og Volda:
INNBYGGJARUNDERSØKING OM HOVUDALTERNATIV I KOMMUNEREFORMA

Ivar Aasen-tunet 1. juli 2015

SPØRSMÅL

Ørsta og Volda kommune. 15 år +
600 intervju i hver kommune.

1. Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for de? Svar på en skala fra 1 til 5 der 1 er ikke viktig og 5 er svært viktig. (6=vet ikke. IKKE LES)

2. Hvordan mener du den fremtidige kommunestrukturen for din kommune bør være? Bør kommunen slås sammen med en eller flere av nabokommunene, eller bør din kommune være en egen kommune som i dag?

- Sammenslåing med en eller flere av nabokommunene
- Være egen kommune som i dag
- Vet ikke/ingen mening

3. Dersom din kommune skulle slå seg sammen med en eller flere av nabokommunene, hvilken eller hvilke av nabokommunene burde kommunen din slå seg sammen med? (flere svar mulig)

- Sykkylven
- Stranda
- Hornindal
- Volda
- Ulstein
- Hareid
- Stryn
- Sande
- Vanylven
- Eid
- Hele Søre Sunnmøre
- Andre noter
- Vet ikke

RESULTAT VOLDA, spm. 1

Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?

	Frekvens	Prosent
1 ikke viktig	92	15 %
2	92	15 %
3	181	30 %
4	159	27 %
5 svært viktig	66	11 %
IKKE LES vet ikke	10	2 %
Total	600	100 %

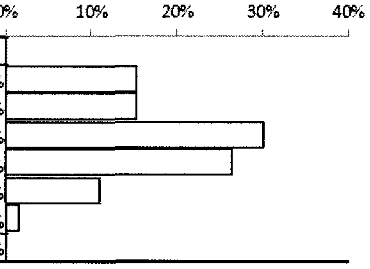

RESULTAT VOLDA, spm. 1 (framhald)

Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?
Brutt ned på bakgrunnsvariabler

		1 Ikke viktig	2	3	4	5 Svært viktig	IKKE LES vet ikke	Valid N
Kjønn	Mann	13%	16%	26%	27%	12%	1%	(n=303)
	Kvinne	13%	15%	34%	26%	10%	2%	(n=296)
Alder	Under 30 år	20%	16%	33%	22%	▼4%	4%	(n=163)
	30-39 år	14%	15%	28%	31%	10%	1%	(n=71)
	40-49 år	▼8%	13%	33%	31%	15%	▼0%	(n=104)
	50-59 år	9%	18%	28%	31%	13%	1%	(n=85)
	60 år eller eldre	19%	15%	27%	25%	14%	1%	(n=179)
Total		15%	15%	30%	27%	11%	2%	(n=600)

▲ Signifikant høyere
▼ Signifikant lavere

Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?
Standardiserte gjennomsnitt

		Antall	Snitt
Kjønn	Mann	(n=299)	50
	Kvinne	(n=291)	51
Alder	Under 30 år	(n=155)	▼43
	30-39 år	(n=70)	51
	40-49 år	(n=103)	▲58
	50-59 år	(n=85)	53
	60 år eller eldre	(n=177)	50
Total		(n=590)	51

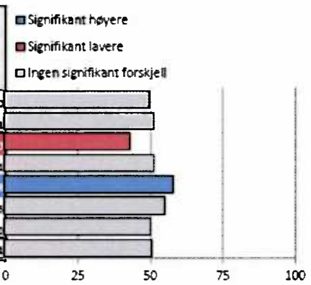

RESULTAT VOLDA, spm. 2

Spørsmål 2: Hvordan mener du den fremtidige kommunestrukturen for din kommune bør være? Bør kommunen slås sammen med en eller flere av nabokommunene, eller bør din kommune være en egen kommune som i dag?

	Frekvens	Prosent
Sammenslåing med en eller flere av nabokommunene	339	56 %
Være egen kommune som i dag	205	34 %
Vet ikke/ingen mening	57	9 %
Total	601	100 %

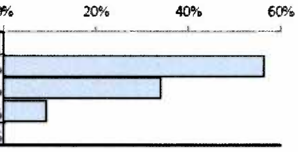

Spørsmål 2: Hvordan mener du den fremtidige kommunestrukturen for din kommune bør være? Bør kommunen slås sammen med en eller flere av nabokommunene, eller bør din kommune være en egen kommune som i dag?
Brutt ned på bakgrunnsvariabler

		Sammenslåing med en eller flere av nabokommunene	Være egen kommune som i dag	Vet ikke/ingen mening	Valid N
Kjønn	Mann	58%	32%	10%	(n=303)
	Kvinne	55%	36%	9%	(n=297)
Alder	Under 30 år	▼ 36%	▲ 50%	14%	(n=161)
	30-39 år	69%	22%	8%	(n=72)
	40-49 år	65%	27%	8%	(n=103)
	50-59 år	▲ 69%	▼ 22%	8%	(n=85)
	60 år eller eldre	59%	34%	7%	(n=178)
Total		56%	34%	9%	(n=601)

▲ Signifikant høyere
▼ Signifikant lavere

RESULTAT VOLDA, spm. 3

Spørsmål 3: Hvilken eller hvilke av nabokommunene burde kommunen din slå seg sammen med?
Flere svar mulig.

	Frekvens	Prosent
Sykkylven	2	0 %
Stranda	4	1 %
Hornindal	40	7 %
Ulstein	26	4 %
Hareid	20	3 %
Stryn	13	2 %
Sande	11	2 %
Vanylven	26	4 %
Eid	14	2 %
Hele Søre Sunnmøre	16	3 %
Ørsta	525	88 %
Andre noter	18	3 %
Vet ikke	43	7 %
Total	599	100 %

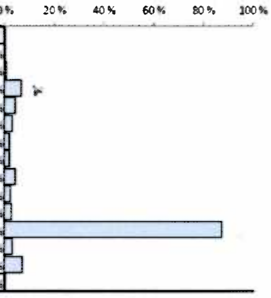

Spørsmål 3: Hvilken eller hvilke av nabokommunene burde kommunen din slå seg sammen med?
Flere svar mulig.
Brutt ned på bakgrunnsvariabler

		Sykkylven	Stranda	Hornindal	Ulstein	Hareid	Stryn	Sande	Vanylven	Eid	Hele Søre Sunnmøre	Ørsta	Andre noter	Vet ikke	Vekt N
Kjønn	Mann	0%	1%	7%	5%	4%	3%	2%	4%	3%	3%	85%	5%	7%	(n=501)
	Kvinne	0%	1%	6%	3%	2%	1%	1%	5%	1%	2%	90%	5%	7%	(n=297)
Alder	Under 30 år	0%	▼0%	▼1%	2%	▼1%	▼0%	▼0%	3%	2%	1%	▼81%	6%	▲[illegible]	(n=160)
	30-39 år	0%	1%	6%	7%	1%	▼0%	3%	▼0%	1%	3%	[illegible]	▼0%	4%	(n=71)
	40-49 år	0%	▼0%	10%	7%	6%	3%	2%	6%	▼0%	3%	93%	1%	5%	(n=103)
	50-59 år	0%	▼0%	6%	7%	7%	▼0%	2%	6%	2%	7%	[illegible]	2%	▼2%	(n=85)
	60 år eller eldre	1%	2%	11%	3%	5%	▲[illegible]	2%	6%	4%	1%	[illegible]	3%	6%	(n=179)
Total		0%	1%	7%	4%	3%	2%	2%	4%	2%	3%	[illegible]	3%	7%	(n=599)

▲ Signifikant høyere
▼ Signifikant lavere

RESULTAT ØRSTA, spm. 1

Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?

	Frekvens	Prosent
1 ikke viktig	90	15 %
2	113	19 %
3	175	29 %
4	115	19 %
5 svært viktig	87	15 %
IKKE LES vet ikke	20	3 %
Total	600	100 %

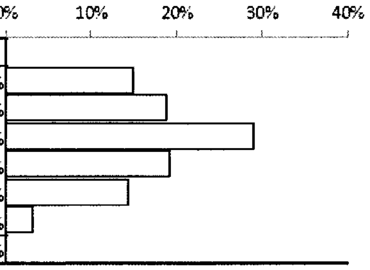

RESULTAT ØRSTA, spm. 1 (framhald)

Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?
Brutt ned på bakgrunnsvariabler

		1 Ikke viktig	2	3	4	5 Svært viktig	IKKE LES Vet ikke	Valid N
Kjønn	Mann	▲19%	18%	31%	18%	13%	2%	(n=305)
	Kvinne	▼11%	20%	27%	21%	16%	5%	(n=295)
Alder	Under 30 år	9%	20%	28%	21%	10%	▲12%	(n=139)
	30-39 år	15%	22%	▲45%	▼6%	12%	▼0%	(n=67)
	40-49 år	13%	20%	28%	23%	16%	▼0%	(n=116)
	50-59 år	9%	13%	38%	20%	21%	▼0%	(n=82)
	60 år eller eldre	▲23%	18%	▼22%	19%	15%	2%	(n=195)
Total		15%	19%	29%	19%	15%	3%	(n=600)

▲ Signifikant høyere
▼ Signifikant lavere

Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?
Standardiserte gjennomsnitt

		Antall	Snitt
Kjønn	Mann	(n=300)	47
	Kvinne	(n=280)	53
Alder	Under 30 år	(n=123)	50
	30-39 år	(n=67)	44
	40-49 år	(n=116)	52
	50-59 år	(n=82)	58
	60 år eller eldre	(n=191)	46
Total		(n=580)	50

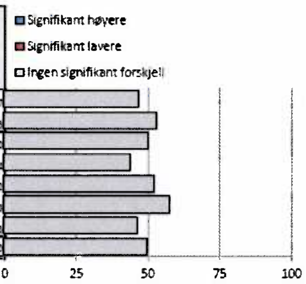

RESULTAT ØRSTA, spm. 2

Spørsmål 2: Hvordan mener du den fremtidige kommunestrukturen for din kommune bør være? Bør kommunen slås sammen med en eller flere av nabokommunene, eller bør din kommune være en egen kommune som i dag?

	Frekvens	Prosent
Sammenslåing med en eller flere av nabokommunene	290	48 %
Være egen kommune som i dag	244	41 %
Vet ikke/ingen mening	65	11 %
Total	599	100 %

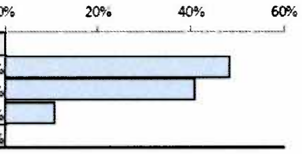

Spørsmål 2: Hvordan mener du den fremtidige kommunestrukturen for din kommune bør være? Bør kommunen slås sammen med en eller flere av nabokommunene, eller bør din kommune være en egen kommune som i dag?
Brutt ned på bakgrunnsvariabler

		Sammenslåing med en eller flere av nabokommunene	Være egen kommune som i dag	Vet ikke/ingen mening	Valid N
Kjønn	Mann	53%	38%	9%	(n=305)
	Kvinne	43%	43%	13%	(n=295)
Alder	Under 30 år	▼ 37%	44%	▲ [illegible]	(n=139)
	30-39 år	53%	35%	12%	(n=68)
	40-49 år	▲ 61%	34%	▼ 5%	(n=116)
	50-59 år	52%	39%	9%	(n=82)
	60 år eller eldre	45%	45%	10%	(n=196)
Total		48%	41%	11%	(n=599)

▲ Signifikant høyere
▼ Signifikant lavere

RESULTAT ØRSTA, spm. 3

Spørsmål 3: Hvilken eller hvilke av nabokommunene burde kommunen din slå seg sammen med?
Flere svar mulig.

	Frekvens	Prosent
Sykkylven	2	0 %
Stranda	4	1 %
Hornindal	25	4 %
Volda	521	87 %
Ulstein	23	4 %
Hareid	12	2 %
Stryn	9	2 %
Sande	2	0 %
Vanylven	6	1 %
Eid	1	0 %
Hele Søre Sunnmøre	10	2 %
Andre noter	6	1 %
Vet ikke	58	10 %
Total	599	100 %

Spørsmål 3: Hvilken eller hvilke av nabokommunene burde kommunen din slå seg sammen med?
Flere svar mulig.
Brutt ned på bakgrunnsvariabler

		Sykkylven	Stranda	Hornindal	Volda	Ulstein	Hareid	Stryn	Sande	Vanylven	Eid	Hele Søre Sunnmøre	Andre noter	Vet ikke	Valid N
Kjønn	Mann	0%	1%	6%	88%	3%	3%	▲ [illegible]	0%	1%	0%	2%	1%	7%	(n=305)
	Kvinne	0%	0%	3%	85%	5%	1%	▼ 0%	1%	1%	0%	1%	1%	13%	(n=294)
Alder	Under 30 år	0%	▼ 0%	2%	80%	2%	1%	2%	0%	1%	0%	1%	▼ 0%	▲ [illegible]	(n=138)
	30-39 år	0%	▼ 0%	1%	85%	6%	1%	▼ 0%	0%	▼ 0%	0%	▼ 0%	1%	12%	(n=67)
	40-49 år	0%	▼ 0%	4%	91%	7%	4%	1%	2%	▼ 0%	0%	3%	▼ 0%	5%	(n=116)
	50-59 år	1%	4%	11%	88%	6%	1%	4%	0%	▼ 0%	0%	1%	1%	10%	(n=82)
	60 år eller eldre	1%	1%	4%	91%	2%	2%	1%	1%	3%	1%	3%	2%	6%	(n=194)
Total		0%	1%	4%	87%	4%	2%	2%	0%	1%	0%	2%	1%	10%	(n=599)

▲ Signifikant høyere
▼ Signifikant lavere

Oppsummering Volda

- 11 prosent meinar kommunereform er svært viktig, 15 prosent meinar det ikkje er viktig. Fleirtalet er midt på skalaen
- 56 prosent meinar Volda bør slå seg saman med ein eller fleire nabokommunar. Ein indikasjon på eit relativt sikkert fleirtal. 34 prosent ønskjer kommunestruktur som i dag. Størst motstand blant dei under 30
- Om det vert bestemt at kommunesamanslåing skal gjennomførast, er Ørsta første alternativ (88 prosent)

Oppsummering Ørsta

- 15 prosent meinar kommunereform er svært viktig, om lag like mange meinar det ikkje er viktig. Fleirtalet er midt på skalaen også her

- Nær halvparten meinar Ørsta bør slå seg saman med ein eller fleire kommunar, medan fire av ti meinar kommunestrukturen bør vere som i dag. Tendensen likevel eintydig nok til å konkludere med et sikkert fleirtal for samanslåing

- Om det vert bestemt at kommunesamanslåing skal gjennomførast, er Volda soleklart alternativ (87 prosent)

Referat leiargruppene 03.02.16

Tid 13.00-16.00

Tilstades.
Kjell Magne Rinda,Rune Sjurgard, Rolf Magnus Sundgot, Liv Bente Viddal, Eldar Øye, Wenche Solheim
Per Ivar Kongsvik, Knut Åmås, Inger Liadal, Kristin Vik, Wenche Flo, Svein Berg Rusten ,
Andrea Fivelstad, Inger-Johanne Johnsen, Henrik Skovly, Oddny Vatnehol, Elisabeth Sæbønes,
Idun Lee Hofset

Andre:
Per Ivar Lied Sunnmøre regionråd, Gro Anita Bårdseth og Asbjørn Moltudal,

Hensikt:
Forventningsavklaring --- kva ser vi for oss i framtida.
Få fram mulighetsrommet

Program:

13.00 - 13.15	**Introduksjon**
13.15 - 14.15	**Gruppearbeid SWOT**
14.15 - 14.45	**Presentasjon**
14.45 - 15.00	**Pause**
15.00 - 15.30	**Nødvendige behov neste 15 år**
15.30 - 16.00	**Presentasjon/ diskusjon**

Per Ivar Lied leidde samlinga og innleidde først om dei aktuelle samanslåingane på Sunnmøre og om korleis grauppearbeidet skulle gjennomføraast.
4 Grupper:
- **Økonomi, stab**
- **Helse, sosial, omsorg**
- **Oppvekst**
- **Plan/teknisk/næring**

Gruppe Teknisk/Plan/Næring		
Eiga kommune	**Ørsta - Volda**	**Ørsta-Volda ++**
Styrker	**Styrker**	**Styrker**
Eit naturleg senter Nærheit Meir demokratisk Færre periferiar	Godt integrert/naboar Felles identitet Stordrift God ressursutnytting Strategisk kapasitet Arealplan	Sterkare Regional posisjon Godt integrert/naboar Felles identitet Stordrift God ressursutnytting Strategisk kapasitet Arealplan
Muligheter	**Muligheter**	**Muligheter**

Styrka identitet	Samordning Økonomi Fagmiljø Regional tyngde Sterkare næringsapparat /utvikling Utvikle/Befeste høgskulen	Utvikle reiseliv Samordning Økonomi Fagmiljø Regional tyngde Sterkare næringsapparat /utvikling Utvikle/Befeste høgskulen
Svakheter	**Svakheter**	**Svakheter**
Sårbare fagmiljø – små	Utkantar	Meir utkantar
Truslar	**Truslar**	**Truslar**
Sårbare fagmiljø – små Attraktivitet Liten åleine Mindre regional tyngde Økonomi	Fleire utkantar	Fleire utkantar

Gruppe Oppvekst		
Eiga kommune	**Ørsta - Volda**	**Ørsta-Volda ++**
Styrker	**Styrker**	**Styrker**
Overiktleg Mykje godt utviklingsarbeid Gode prosessar	Felles administrasjon Spesialisering, fordjupning spes.komp Kjenner kvarandre Samarbeid som er etablert God kompetanse	
Muligheter	**Muligheter**	**Muligheter**
Avhengig av satlege midlar Framhald av satsingar	Betre sakshandsaming Betre stetta krav til jur. Komp. Grunnlag for betre kvalitetssikring Meir rom for utvikling/innovasjon Samarbeid med høgskulen Strategisk tenking og analyse Meir føreseieleg økonomi	Økonomi
Svakheter	**Svakheter**	**Svakheter**
Innhaldet meir utsett enn struktur. Konsekvens for innhald	Misser ein god konkurrent	Endå fleire einingar Hornindal OK
Truslar	**Truslar**	**Truslar**
44 eininga barnehage /skule i drift i dag	Blir større avstandar skuleeigar Mange einingar	Dei som har ei teneste ynskjer å framleis ha det
Økonomi		
rekruttering		

Gruppe Helse-og sosial		
Eiga kommune	**Ørsta - Volda**	**Ørsta-Volda ++**
Styrker	**Styrker**	**Styrker**

Lokal kunnskap Nærleik til beslutning Forutsigbart for tilsette/ innbyggarar Tryggheit	Større fagmiljø/større kompetanse Lettare å rekruttere Spisskompetanse Betre teneste Tilbod for marginale grupper med spesielle behov Habilitet i tildelingskontor Ressursutnytting Har samarbeidserfaring i dag	Lettare å bevare sjukehusfunksjonane (føresett at grensene i helseforetaket blir endra) +fylkesgrense
Muligheter	**Muligheter**	**Muligheter**
Slepp å bruke tid/energi på omstillinga Halde fokus på tenesteproduksjon	Samfunnsutvikling/fagutvikling Bygge opp spesialteneste/tilbod Tilbod for meir utfordrande tenester Styrka økonomi	Region/sterkare saman. Samfunnsutvikling/fagutvikling Bygge opp spesialteneste/tilbod Tilbod for meir utfordrande tenester Styrka økonomi
Svakheter	**Svakheter**	**Svakheter**
Å vere åleine/verte små i forhold til omkringliggande kommuner i regionen	Avstandar/utkantar Svekka økonommi	2 helseforetak 2 helseforetak/spesialisthelsetenesta Større avstand mellom behov og beslutning Lokaldemokratiet fjernare
Truslar	**Truslar**	**Truslar**
Dårlegare rammevilkår Økonomi	Usikkerhet	?Det ukjende

Mange av perspektiva er lik med oppvekst

Gruppe Økonomi/stab		
Eiga kommune	**Ørsta - Volda**	**Ørsta-Volda ++**
Styrker	**Styrker**	**Styrker**
Ø/V God økonomistyring Ø/V Verdi Tussaaksjar Ø; Lav lånegjeld 31.12. 173 mill	Beheld Basistilskot i 15 år V:Får del i Tussa-aksjane Styrker fagområda/Større fagmiljø Sterkare aktørar	Beheld Basistilskot i 15 år Styrka fagområde
Muligheter	**Muligheter**	**Muligheter**
Ø:Fortsatt god drift Ø: Beheld identiteten V:Meir kommunalt samarbeid	V: Større investeringsmusklar Felles skular Felles Økonomiavdeling Eitt sentralbord Spennande med endring – å få bygge opp noko heilt nytt	Eigedomsskatt?? V: Større investeringsmusklar Felles skular Felles Økonomiavdeling Eitt sentralbord Spennande med endring – å få bygge opp noko heilt nytt
Svakheter	**Svakheter**	**Svakheter**
Små i forhold til resten av regionen	Nytt inntektssystem V: 400 hyllemeter arkiv Ø: 750 hyllemeter arkiv	Nytt inntektssystem Lange avstandar Misse kompetanse Dårlegare skattereglar for

		pendlarar
Truslar	**Truslar**	**Truslar**
Nytt inntektssystem	Nytt inntektssystem Ulike i kultur Høgre sjukefråver Ekstraarbeid i overgangsfase Ekstraarbeid ved ny kommune/nytt org.nr.	Ekstraarbeid i overgangsfase

Andre oppsummeringar:

Andre fagområde som t.d. IKT burde også ha vore med
Betre kvalitet - på stell
Skule barnehage og til dels helse og sosial "kunne sett seg saman og jobbe saman i morgon"
Diskusjon om sentralisering (indre sentralisering/ytre sentraliserng) -----motsats

Nødvendige behov neste 15 år

Her var ynskjet å kome fram med dei investeringsbehova som ein ser for seg utover det vedtekne økonomiplanperioden.

Av det som er lista opp ser vi at der er ei blanding både av vedtekne invetseringar og andre behov:

Aktuelle Investeringar	**Ørsta**	**Volda**
Næringsareal; Hovden, Melsbygda, osb	X	
Legesenter/omsorgsbustader	X	
Fleirbrukshall	X	
Symjehall	X	
Barneskular; Sentrum,Vartdal,Vikemarka,Hovden	X	
Kulturhus	X	
Sentrum opprustning/Europlan P-areal,fellesarenaer/park/sentral plass	X	
Infrastruktur (veganlegg – Ringrute) Bruer - Melsgjerdet	X	
Bustadareal sentrum/bygder	X	X
Rassikring	X	
Trafikksikring (gang/sykkelveg)	X	X
IKT-investering	X	X
Rådhusoppgradering	X	
Vedlikehaldsetterslep	X	X
Spesialiserte tenester (viss felles) små einingar	X	X
"Hardbruks-bustader" (viss felles) små einingar	X	X
Korttidsbustader(viss felles) små einingar	X	X
Bustader for utviklingshemma (same alder)	X	X
Økonomi Fagsystem	X	X
Sentrumsplan		X
Campusutbygginga Volda		X
Skule Mork		X
Ungdomsskulen Volda		X
IKT-Fiber	X	X
Torvmyrvegen	X	X
Reinseanlegg sentrum		X

Idrettshall/kroppsøvingsanlegg		X
Næringsareal		X
Rassikring Vartdal/Bondalen	X	

2014/137

Intensjonsavtale
Samanslåing av Hornindal, Stryn og Volda kommunar

Innleiing

Hornindal, Stryn og Volda kommunar tek sikte på å slå seg saman til ein kommune frå 01.01.2020. Det er kommunestyra i kommunane som gjer vedtak om kommunane skal slå seg saman eller ikkje.

Måla for reforma er gode og likeverdige tenester til innbyggarane, ei heilskapleg og samordna samfunnsutvikling, kommunar som er bærekraftige og økonomisk robuste og eit styrka lokaldemokrati.

1. Verdiar og mål

Arbeidet med ein ny felles kommune skal vere prega av openheit, tillit, rausheit og likeverd. Ein vil tenkje felles muligheiter, kva vi kan bli betre på, korleis skape vekst og velstand, basert på ein framtidsvisjon om levande bygder og eit sterkt felles regionsenter.

Volda, Stryn og Hornindal kommunar er ulike, men likevel likeverdige. Den nye kommunen skal etablerast, driftast og vidareutviklast med utgangspunkt i kvar av dei gamle kommunane sine tradisjonar og identitetar, fortrinn og ufordringar. Struktur, organisasjonskultur og system skal vektleggast, og utvikling av nærdemokrati skal gjevast høg prioritet.

Vi er samde om at hovudmålet med samanslåinga er å:

- Ta ein posisjon for vekstkraft og utvikling i ein større region
- Sikre gode tenester med høg kvalitet for innbyggarane
- Attraktiv lokaliseringsstad for næringsverksemd og sentrale tenester.
- Sterkare gjennomslagskraft utad
- Vere ein utviklingsaktør

Delmåla er å:

- Skipe ein vekstkraftig og attraktiv ny kommune
- Legge til rette for samfunnsutvikling og skape attraktive bu-, arbeids- og fritidsområde i alle deler av kommunen.
- Styrke folkevald styring, brei deltaking og involvering
- Byggje ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon med gode fagmiljø
- Byggje på dagens kommunar sine identitetar og styrker innan reiseliv, anna næringsverksemd, utdanning, helse, språk og kulturarv, for å gje dette større kraft i regional samanheng
- Løyse strategiske oppgåver og prøve ut nye modellar for tenesteyting og samfunnsutvikling i partnarskap med t.d. sjukehus, vidaregåande skular, Høgskulen i Volda, NAV og næringslivet.

2. Samfunnsutvikling

Det skal vere ei overordna målsetjing å realisere lokalsamfunna sine behov og interesser, samstundes sjå desse i regional samanheng og vere konkurransedyktig i landsdel og landet.

Arbeide målretta for dei vidaregåande skulane i Stryn og Volda slik at dagens struktur vert vidareført og at det blir lagt til rette for vidareutvikling knytt til lokale og regionale nærings- og samfunnsbehov.

Arbeide for at Volda sjukehus vert vidareutvikla som eit velfungerande lokalsjukehus med gode akuttfunksjonar, herunder akuttkirurgisk beredskap og fødeavdeling for regionen. Utvikle samarbeidet med høgskulen og næringslivet og støtte høgskulen i arbeidet med å styrke utdanning og forsking knytt til nasjonale og regionale behov; spesielt nynorsk, nytt bygg for medie- og kultur og kulturnæringspark og stimulere til innovasjon og kommersialisering.

Det skal vere ei overordna prioritering å byggje ut gode kommunikasjonstilbod innanfor den nye kommunen. Det skal arbeidast for løysingar som gjer den nye kommunen til ein reell felles bu og arbeidsregion.

Breibandstilbod og mobildekning må sikrast for folk og arbeidsliv i alle deler av kommunen. Kommunen skal vere ein pådrivar for utbygging av følgjande prosjekt:

- Realisering av E39 i samsvar med føreliggande planar
- RV 15, Strynefjellsvegen
- FV 60 Grodås – Møre grense

I framtidig arealplanlegging skal det leggast til rette for vekst og utvikling i dei ulike sentera.

3. Betre tenester

Vi er samde om å ha kostnadseffektive tenester ut frå tilgjengelege økonomiske ressursar.

- Utvikle desentraliserte tenestetilbod som skular, sjukeheimar, helse, herunder legeteneste, barnehagar, tekniske tenester, brannberedskap og kulturtilbod der dei er no
- Austefjord skal inngå i opptaksområdet til Hornindal skule
- Vere ein aktiv samfunns- og næringsutviklar og etablere møteplassar, partnarskap og samhandling
- Vere ein utviklande og attraktiv arbeidsplass for dei tilsette i eit styrka fagmiljø
- Rekruttere dyktige medarbeidarar inn i ein samla kompetanseorganisasjon
- Vere på høgde med den digitale utviklinga

4. Nye oppgåver

Vi er samde om å sikre at den nye kommunen er i stand til å ta på seg nye oppgåver frå sentral og regional stat og frå fylkeskommunen. Første prioritet har oppgåver som kan leggast inn i eksisterande organisasjon og som er tenlege for innbyggarane. Det må følgje resursar med.

5. Prinsipp for politisk styring

Vi er samde om at den nye kommunen skal bygge på formannskapsmodellen etter KL. § 8 som styringsform.

Kommunestyret skal ha minimum 37 medlemmer, dette vert nærare fastlagd av Fellesnemnda.

Fellesnemnda skal vurdere ulike demokratiske modellar for å møte behova for deltaking i ei større geografisk eining. Fellesnemnda tek avgjerd om korleis ein elles skal utforme den politiske organiseringa, mellom anna gjere vurderingar knytt til oppretting av kommunedelsutval etter Kommunelova sin § 12. Herunder skal Fellesnemnda også gjere vurderingar knytt til direkte val av medlemmar til kommunedelsutvala (Kommunelova § 12.2).

6. Kommunesenter og administrativ fordeling

Vi er samde om at kommunesenteret blir lagt til Volda

Vi er og samde om at kommunesenteret bør innehalde det strategiske leiingsnivået og administrative støttefunksjonar knytt til dette.

Kommunale administrative arbeidsplassar skal så langt det er praktisk mogleg fordelast etter folketal. For å få til dette vert områdeorganisering lagt til grunn som prinsipp, som til dømes:

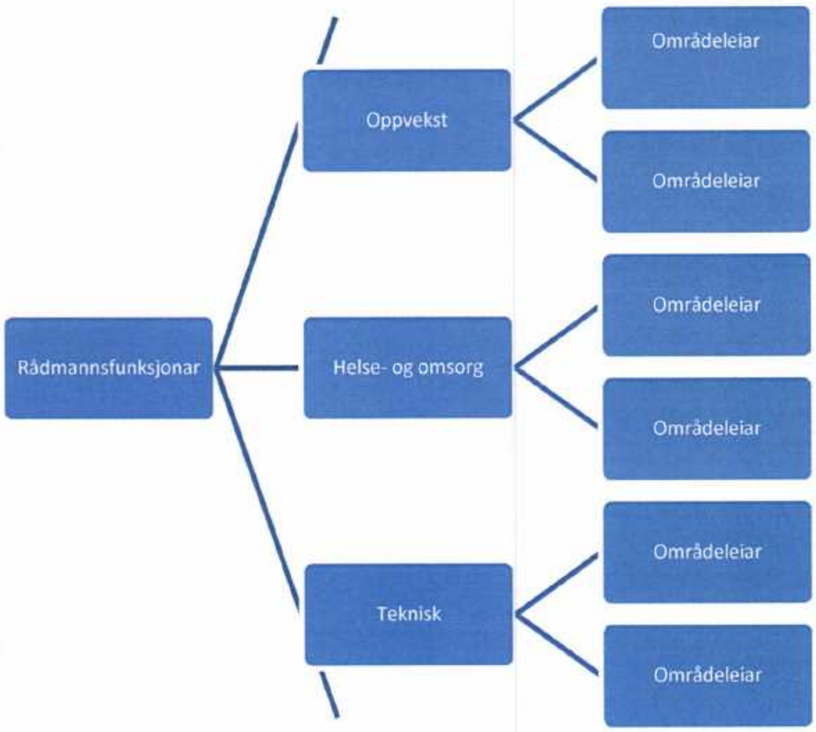

Dei tidlegare kommunesentra skal stimulerast gjennom å vere lokale knutepunkt ved bruk av servicetorg, og plassering av publikumsretta og andre tenester som det er naturleg ligg desentraliserte. Ein skal ha representasjon knytt til NAV og sosiale tenester i dei tidlegare kommunane. Omsynet til kompetansebygging bør i stor utstrekning byggje på å samle spesialiserte fagmiljø (t.d PPT og barnevern).

Ved framtidig administrativ effektivisering vil vi søkje å balansere effekten.

Fellesnemnda (FN – jfr. inndelingslova § 26) har ansvar for å styre og følgje opp samanslåingsprosessen i perioden – herunder politisk og administrativ organisering - frå det er gjort vedtak og fram til samanslåinga vert sett i verk. Det operative arbeidet skal utførast av ein prosjektorganisasjon og vere beskrive i ein prosjektplan. Politikarar, administrasjon og tillitsvalde skal ha definerte roller i prosjektorganisasjonen. Intensjonane frå denne avtalen skal ligge til grunn for Fellesnemnda sitt arbeid.

7. Kommunenamn og kommunevåpen

Vi er samde om at kommunenamnet vert Stryn - Volda.
Den nye kommunen skal få nytt kommunevåpen.

8. Interkommunale selskap/samarbeid

Vi er samde om at Fellesnemnda skal gå gjennom samarbeidet med andre kommunar (som ikkje vert del av den nye kommunen) for å endre vedtekter, kostnadsfordeling m.m. og/eller avvikle/melde oss ut av samarbeidet/ev inngå nye samarbeid.

Målet er at den nye kommunen ivaretek flest mogeleg av oppgåvene sjølv. Vi er difor alt no samde om å avvikle, endre eller rydde samarbeid.

9. Økonomi

Denne delen av avtalen gjeld frå 01.07.2016 til Fellesnemnda er etablert. Vi er samde om å vise varsemd og berre gjennomføre tiltak som er i samsvar med kommunane si økonomiske bereevne. Vi skal:

a) Orientere kvarandre om investeringar slik dei ligg i vedteken budsjett- og økonomiplan.
b) Peike ut dei viktigaste tiltaka slik at dei andre kommunane får innsyn i dei
c) Ikkje selje verdiar som t.d. kraftaksjar utan etter drøfting med dei andre.

Fellesnemnda skal gjennomgå kommunane sine posisjonar i fond, stiftingar, aksjeselskap og pensjonsfond. Fornuftig finansforvaltning skal sikre at realverdien av kommunane sine investeringar vert oppretthaldne. Budsjettert avkastning skal vere realistisk og ta omsyn til prisstigning.
Fellesnemnda skal foreta ein gjennomgang av investeringstrongen i den nye kommunen.

Investeringsprosjekt som allereie er innarbeidd i dei tidlegare kommunane sine økonomiplanar, skal prioriterast i den nye kommunen sitt budsjett og økonomiplan. Det er ein føresetnad at prosjekta er fullfinansiert i balansert budsjett/økonomiplan.

10. Samordning av planverk

Vi skal orientere kvarandre om kommuneplanen sin arealdel og samfunnsdel. Kvar kommune skal peike ut sine viktigaste tiltak, slik at dei andre kommunane får innsyn i dei innan 01.07.2016.

Vi er samde om at alle juridisk bindande planar vert overført til den nye kommunen og gjort gjeldande. Planane vert samla og gjennomgått i tida fram til den nye kommunen er formelt skipa.

11. Arbeidsgjevarpolitikk

Dei tilsette er kommunen sin største ressurs og har samla ein unik kompetanse. Kommunesamanslåingsprosessen skal ivareta dei tilsette på ein god måte. Det er viktig å legge tilhøva til rette slik at arbeidstakarane ynskjer å fortsette å jobbe i den nye kommunen. Vi er samde om å etablere ein arbeidsgjevarpolitikk som legg vekt på at det er tre ulike organisasjonskulturar som skal utviklast til ein felles organisasjonskultur i den nye kommunen. Dette bidreg til å samle og utvikle arbeidstakarane i den nye kommunen, og skaper eit løysingsorientert miljø med gode relasjonar mellom arbeidsgjevar og arbeidstakarar. Det føreset høg grad av medverknad både på lokalt og sentralt nivå, både før, under og etter etablering av den nye kommunen.
Den nye kommunen skal ha ein tydeleg og inkluderande arbeidsgjevarpolitikk, vidareføre det gode trepartssamarbeidet, og legge til rette for mangfald blant dei tilsette.
Ein kommunesamanslutning er ei verksemdsoverdraging, Jf.Arbeidsmiljølova § 16..

Bemanningsreduksjon skal skje gjennom naturleg avgang. Eventuelle overtallege skal tilbydast andre oppgåver i den nye kommunen i tilsvarande storleik og tidsperiode som ein har i noverande kommune. Effektiviseringstiltak skjer gjennom naturleg avgang. Alle tilsette sine noverande rettar og tilsetjingstilhøve vert vidareført i samsvar med lov- og avtaleverk .
Ingen skal gå ned i løn og dei tilsette sine pensjonsrettigheiter skal ikkje verte svekka som fylgje av samanslåingsprosessen. Dei tilsette vil framleis vere sikra pensjonsordning i samsvar med dei til kvar tid gjeldande tariffavtalane (KLP/SPK). Arbeidsgjevarpolitikken skal spela på lag med fagforeningane og fylgja regelverket på ein god måte. Målet er å byggje ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon, og sikre gode fagmiljø som kan stimulere til god rekruttering og godt omdøme.

12. Fellesnemnd

Det skal opprettast ei Fellesnemnd i samsvar med Inndelingslova § 26 som har ansvar for å styre og følgje opp samanslåingsprosessen i perioden frå det er gjort vedtak og fram til samanslåing vert sett i verk.
Fellesnemnda skal ha 3 medlemmar frå Volda, tre medlemmar frå Stryn og 3 medlemmar frå Hornindal. Dei tilsette vil ha medverknad gjennom eit nytt partssamansatt utval for den nye kommunen, Jf Inndelingslova § 26, 2.ledd. Fellesnemnda kan gjere bruk av arbeidsutval og –grupper etter behov.

Volda, 14. april 2016

Jørgen Amdam	Stig Olav Lødemel	Sven Flo
Ordførar Volda	Ordførar Hornindal	Ordførar Stryn

NOTAT

Dok. ref.
16/429-1/K1-002, K3-&23//HAR

Dato:
06.04.2016
Oppdatert 11.04.2016

Basisinformasjon Volda, Hornindal og Stryn. Kommunereform

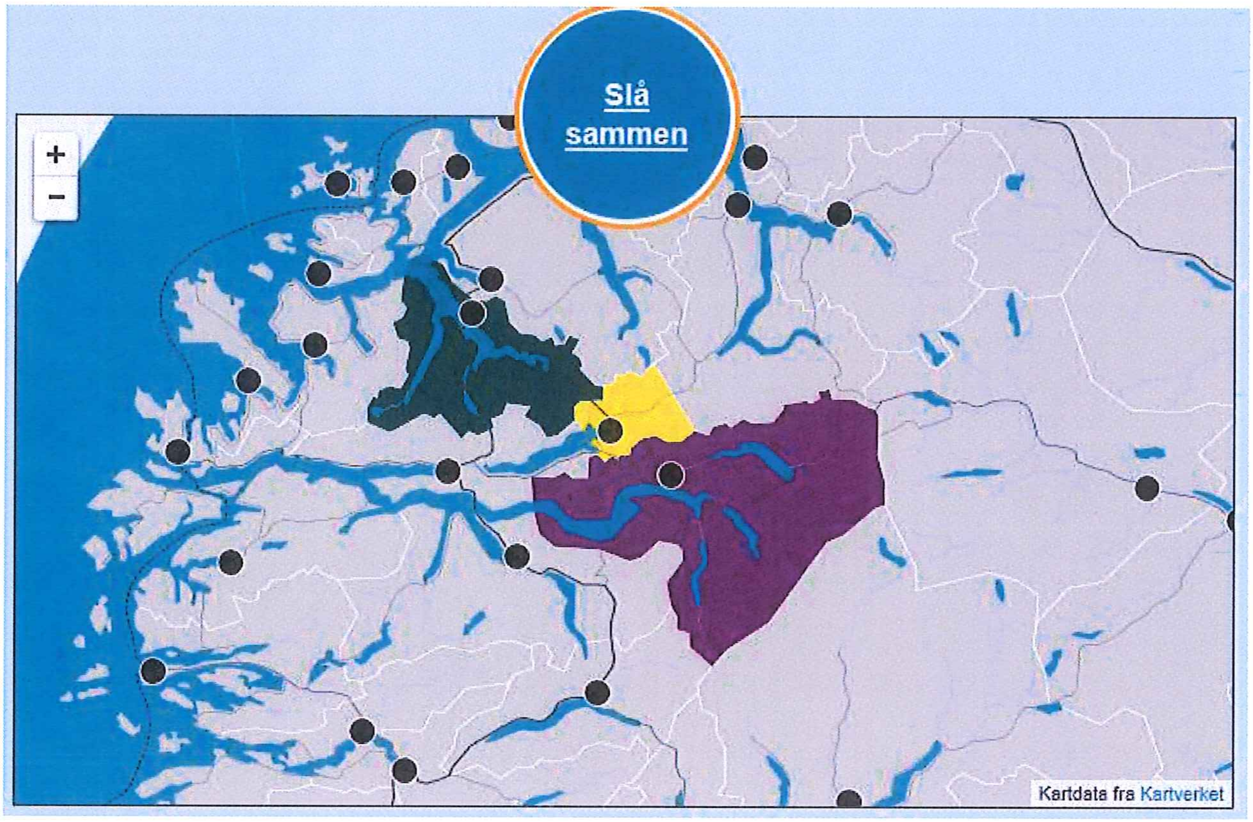

Innhald

Folketal – framskriving Side 2
Arbeidspendling 3
Alderssamansetting 3
Innbyggarar 20-66/eldre 4
Pleie og omsorg. Estimert framtidig tenestebehov 4
Driftsresultat, lånegjeld, inntekter, fond 4
Aksjar 6
Reformstøtte 6
Endringar i inntektssystemet 6
Kommunebarometereer Kommunal rapport 2015 7
NHOs Kommune NM 2015 8
Kostra Nøkkeltal – Økonomisk status 8

Side 106

Folketal – framskriving (SSB)

Kommune|	1980	2015	2020 middels	2040 middels	2040 høg
Samla	15 854	17 353	18 111	20 577	23 647
Volda	8 020	8 977	9 543	11 204	12 836
Hornindal	1 247	1221	1183	1146	1 325
Stryn	6 587	7155	7385	8227	9 486

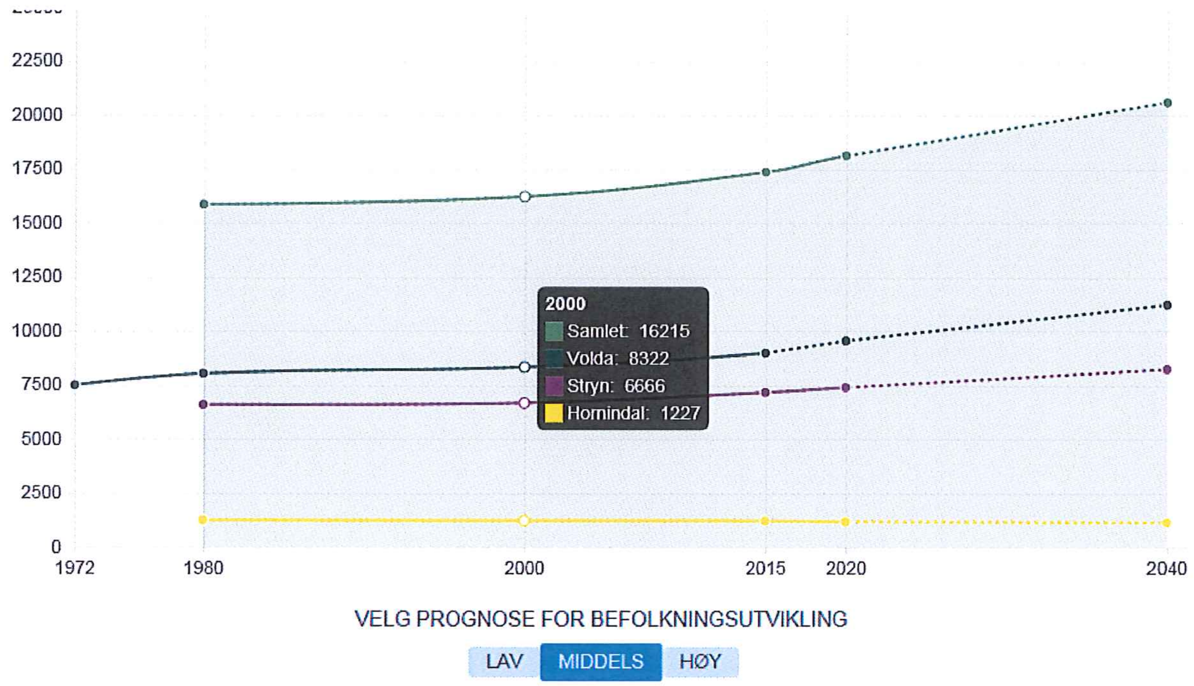

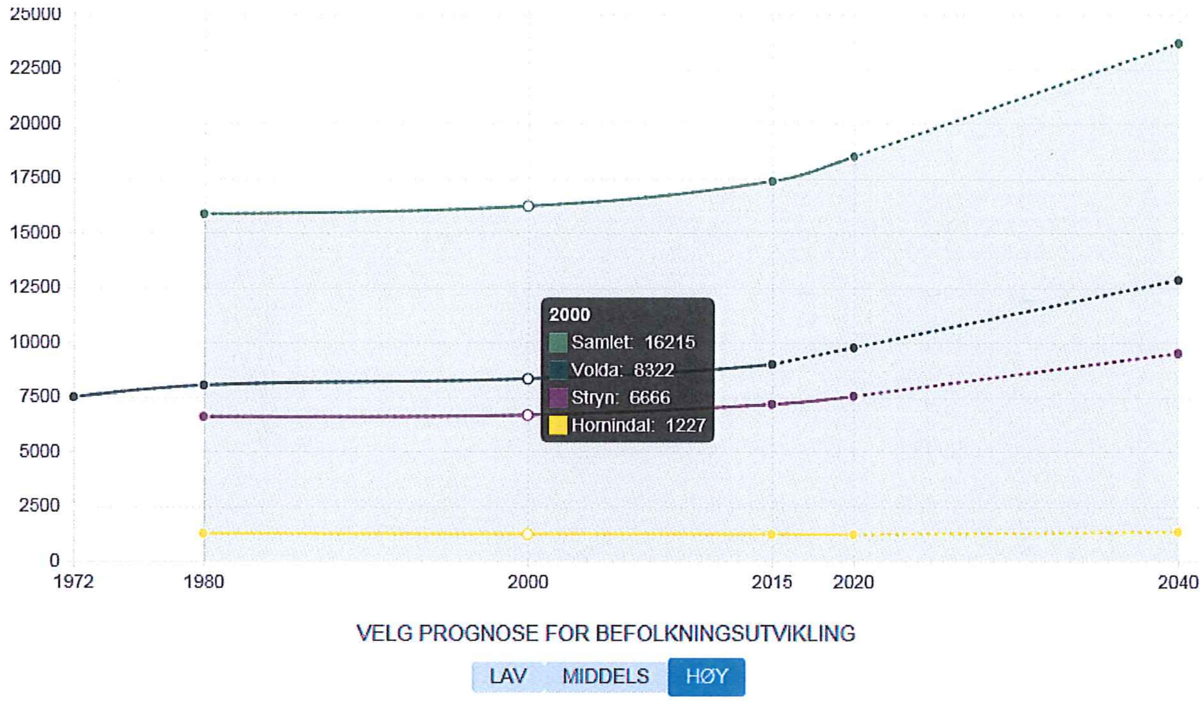

Arbeidspendling

Utpendling Første kollonne viser samla arbeidstakarar busett i kommunen. Kolonne to frå venstre viser arbeidstakarar som arbeider i kommunen og er busett i kommunen. Dei fem neste kolonnene viser kva kommune dit dei fleste pendlar til, og den siste kolonnen viser talet på pendløarar til andre kommunar.
Innpendling. Første kolonne viser totalt tal sysselsette i kommunen, kolobbe 2 viser antal personar som er busett og arbeider i kommunen (lik kolonne 2 i utpendlingstabellen). Dei neste fem kolonnene viser kommunane dei fleste pendlar frå og siste kolonne summen av dei som pendlar frå andre kommunar. Summen av kolonne 2 til 8 gir totalt antall sysselsette i kommunen noko som tilsvarar kolonne 1. Data er henta frå SSB sine pendlingstal for 2014.

SAMLET	8 852 ARBEIDSTAKERE	6 530 PENDLER IKKE	820 ØRSTA	154 ÅLESUND	154 EID	139 ULSTEIN	132 OSLO	923 ANDRE
VOLDA	4 397 ARBEIDSTAKERE	2 714 PENDLER IKKE	798 ØRSTA	134 ULSTEIN	126 ÅLESUND	70 OSLO	61 BERGEN	494 ANDRE
HORNINDAL	613 ARBEIDSTAKERE	325 PENDLER IKKE	140 STRYN	34 EID	22 STRANDA	13 OSLO	12 FØRDE	67 ANDRE
STRYN	3 842 ARBEIDSTAKERE	3 262 PENDLER IKKE	77 EID	74 GLOPPEN	49 OSLO	47 BERGEN	43 FØRDE	290 ANDRE

UTPENDLING INNPENDLING

SAMLET	8 555 ARBEIDSTAKERE	6 530 PENDLER IKKE	956 ØRSTA	138 EID	86 ULSTEIN	59 VANYLVEN	57 HERØY (M. OG R.)	729 ANDRE
VOLDA	4 318 ARBEIDSTAKERE	2 714 PENDLER IKKE	945 ØRSTA	85 ULSTEIN	57 HERØY (M. OG R.)	51 ÅLESUND	43 VANYLVEN	423 ANDRE
HORNINDAL	399 ARBEIDSTAKERE	325 PENDLER IKKE	29 STRYN	18 EID	10 VOLDA	4 ØRSTA	3 BERGEN	10 ANDRE
STRYN	3 838 ARBEIDSTAKERE	3 262 PENDLER IKKE	140 HORNINDAL	94 EID	41 GLOPPEN	26 SELJE	25 OSLO	250 ANDRE

UTPENDLING INNPENDLING

Alderssamansetting. Framskrivven utvikling for 6 ulike aldersgrupper

2015 Kommune	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år og eldre
Samla	**1 173**	**2 247**	**1 005**	**10 165**	**1 847**	**916**
Volda	584	1131	542	5314	933	473
Hornindal	76	165	73	689	134	84
Stryn	513	951	390	4162	780	359

2040 Kommune	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år og eldre
Samla	**1 367**	**2 523**	**1 043**	**11 338**	**2 645**	**1 661**
Volda	750	1374	582	6274	1363	861
Hornindal	68	135	56	598	174	115
Stryn	549	1014	405	4466	1108	685

Innbyggarar 20-66 år – eldre innbyggarar

Tabellen viser tal personar i arbeidsfør alder samanlikna med to ulike grupper av eldre i 2015, 2020 og 2040. Arbeidsfør alder 20-66 år, medan eldre arbeidsgrupper er 67 år og over, og 80 år og over. Ein reduksjon i forholdstalet mellom de to aldersgruppene betyr at det er færre innbyggarar i yrkesaktiv alder per innbyggar i den eldre aldersgruppa. Framskrivinga er basert på SSB sitt mellomalternativ.

67 år og over Kommune	2015	2020	2040
Samla	**3,7**	**3,4**	**2,6**
Volda	3,8	3,6	2,8
Hornindal	3,2	3,1	2,1
Stryn	3,7	3,2	2,5

80 år og over Kommune	2015	2020	2040
Samla	**11,1**	**11,4**	**6,8**
Volda	11,2	12,4	7,3
Hornindal	8,2	8,4	5,2
Stryn	11,6	10,9	6,5

Pleie og omsorg

Estimert framtidig tenestebehov i årsverk per 1000 innbyggarar 20-66 år.

Kommune	2015	2020	2040
Samla	**46.5**	**47,3**	**64,2**
Volda	44,8	43,4	57,5
Hornindal	10,2	10,3	15,1
Stryn	54,8	58,4	80,2

Årsverkbehova **i barnehage og grunnskule** per 1000 innbyggarar vil i 2040 vere om lag som i dag.

Driftsresultat og lånegjeld.

Netto driftsresultat er hovudindikatoren for den økonomiske balansen i kommunen. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskot etter at renter og avdrag er betalt, og er eit uttrykk for kva kommunen har til disposisjon til avsetningar og investeringar. I følgje *Det tekniske berekningsutval for kommunal og fylkeskommunal økonomi /TBU)* bør netto driftsresultat for kommunesektoren over tid utgjere om lag 3 pst. Av inntektene. Netto lånegjeld er langsiktig

gjeld fråtrekt utlån og ubrukte lånemidlar. i prosent er brutto driftsinntekter for same kommune. Tala er frå KOSTRA 2014.

Kommune	Netto driftsresultat % (2014)	Netto lånegjeld % (2014)
Samla	2,0	76,7
Volda	1,9	89,9
Hornindal	-0,5	82,6
Stryn	2,4	57,4

Driftsinntekter
Driftsinntektene er summen av skatteinntekter, rammetilskot, øyremerka tilskot til løpande drift og gebyr/sals og leigeinntekter. Tala er i 1000 kroner.

Kommune	Per innbyggar	Sum kommunen
Samla	80	1 389 408
Volda	84	750 149
Hornindal	87	106 024
Stryn	75	533 235

Fond – storleik
Kommunane si fondsbeholdning fordeler seg på disposisjonsfond og rekneskapsmessig mindreforbruk. Fonda er kommunen sine økonomiske reservar. Tala er i 1000 kroner.

Kommune	Per innbyggar	Sum kommune
Samla	3	112 976
Volda	4	35 702
Hornindal	3	30 315
Stryn	7	46 959

Lånegjeld

I 1000 kroner	Volda	Hornindal	Stryn
Lånegjeld per 31.12.2014	**762 753**	**130 937**	**447 909**
Startlån	65 393	17 824	21 269
Sjølvfinansierande lån	58 214	29 967	97 709
Rentekompensasjon	84 355	13 436	38 467
Lån som belastar kommunen sin økonomi	**554 791**	**69 710**	**290 463**

Ubrukte lånemidlar og fond. I 1000 kroner

	Volda	Hornindal	Stryn
Ubrukte lånemidlar	40 594	130 937	72 621
Fond:			
Disposisjonsfond	17 099	17 687	12 285
Bundne fond	30 572	7 017	15 908
Ubundne investeringsfond	63 104	5 153	20 582
Bundne investeringsfond	12 152	358	37 533
Sum fond	122 927	30 215	86 308

I 1000 kroner	Volda	Hornindal	Stryn
Akkumulert overskot	18 603	**523**	**0**

Aksjar og andelar	Bokført verdi aksjar og andeler	Tilgang konsesjonsavgift	Sal konsesjonskraft
Volda	36 136 408	737 258	2 033 040
Hornindal		596 832	0
Stryn	29 639 231	0	0

Reformstøtte

1. Eingongsstøtte				
	0-20.000 innb.	**20-50.000 innb.**	**50-100.000 innb.**	**>100.000 innb.**
2 kommunar	20 mill	25 mill.	30 mill	35 mill
3 kommunar	30 mill (VHS)	35 mill	40 mill	45 mill
4 kommunar	40 mill	45 mill	50 mill	55 mill
5 kommunar el fl	50 mill	55 mill	60 mill	65 mill

2. Refomrstøtte	
0-15.000 innbyggjarar	5 mill
15-30.000 innb.	20 mill
30-50.000 innb.	25 mill
➢ 50.000 innb.	30 mill.

3. Inndelingstilskot	Endra inntektssystem

Dei kommunane som gjer vedtak om samanslåing i år/innan ramma av kommunereforma, får behalde m.a. basistilskot og småkommunetilskot som i dag i 17,5 år (15+5 nedtrapping) i kvar (tidlegare) kommune. Etter 15+5 perioden vil dei få same endringar i inntektssystemet som ikkje-samaslegne kommunar. Regjeringa ar nettopp sendt utkast til **nytt inntektssystem** på høyring med **høyringsfrist 1. mars 2016,** og evt. iverksetjing frå 2017.

KS (Kommunenes Sentralforbund) har laga ein berekningsmodell (14.01.16) som viser følgjande effekt for Volda, Hornindal og Stryn dersom endringane vert vedtekne:

Kommune	Utslag ny kostnadsnøkkel	Endra basistilskot Strukturkriterium 25,4 km	Samla utslag per år
Volda	-1 738 000	-6 010 000	-7 748 000
Hornindal	+1 339 000	-2 483 000	-1 144 000
Stryn	-3 835 000	-1 880 000	-5 715 000
Samla	-4234 000	-10 373 000	-14 607 000

Samla inntektstap i inndelingsperioden: 14,6 mill x 17,5 = 255,5 mill

Usikkerheit knytt til det nye inntektssystemet:

1. Det er skissert fleire ulike modellar. 2 alternativ på kostnadsnøkkel på barnehage og grenseverdiar på reiseavstand er døme på det. Kor mykje kommunane taper er avhengig av kva for modell som vert alt.
2. Høyringsnotatet seier ingenting om framtidig skatteandel. Nivået på skatteandel har store fordelingsverknader mellom kommunane.

3. Forslaget gir ikkje gode nok avklaringar på kva som skal gjelde frå 1. januar 2017 dersom ein har vedtak om kommunesamanslåing. Skal nytt basistilskot, eller skal dagens basistilskot, gjelde fram til samanslåingstidspunktet? (Mellom 2017-2020).

Inntektssystemet er eit omfordelingssystem der staten fastheld storleiken på kaka, slik at endringar inneber at ein må redusere frå nokre kommunar for å styrke andre. Det store grepet i dette forslaget er at kommunar rundt 12 000 innbyggarar og oppover vert bidragsytarar for å styrke byane. Det kan sjå ut som om endringane er lagt opp til å stimulere kommunesamanslåing og kompensere for kostnadane med den demografiske utviklinga knytt til hovudsakleg urbanisering rundt dei sentrale områda i landet.

Dersom det vert mange kommunar som slår seg saman og utløyser eingongstilskot og reformtilskot, så skal dette også dekkjast av den same kaka til kommunesektoren. Det vil resultere i at kommunane samla sett får lågare overføring frå staten. Det er viktig at tilskota i samband med kommunereforma kjem oppå nivåret for samla overføring til kommunesektoren.

Kommunebarometer Kommunal repport 2015 (Kostra juli 2015)

Samla ulike tenester

Knr	Kommune	Fylke	Gruppe	Korrigert inntekt	Rangering nøkkeltal åleine	Endeleg plassering-justert for inntektsnivå
1444	Hornindal	S og Fj	G04	102	115	89
1449	Stryn	S og Fj	G10	95	52	15
1519	Volda	M og R	G11	92	126	43

Grunnskule, eldreomsorg, barnevern, barnehage

Knr	Kommune	Fylke	Gruppe	Grunn -skule	Eldreomsorg	Barnevern	Barnehage
1444	Hornindal	S og Fj	G04	144	399	216	81
1449	Stryn	S og Fj	G10	7	270	234	243
1519	Volda	M og R	G11	72	109	371	264

Helse, sosial, økonomi, kostnadsnivå

Knr	Kommune	Fylke	Gruppe	Økonomi	Kostnads-nivå	Helse	Sosial
1444	Hornindal	S og Fj	G04	253	253	18	
1449	Stryn	S og Fj	G10	134	42	142	21
1519	Volda	M og R	G11	225	121	121	202

Kultur, miljø, saksbehandling, VAR

Knr	Kommune	Fylke	Gruppe	Kultur	Miljø og ressursar	Saks-behandling	Vatn, avløp, renovasjon
1444	Hornindal	S og Fj	G04	135	111	235	
1449	Stryn	S og Fj	G10	250	164	268	73
1519	Volda	M og R	G11	317	136	126	92

NHOs-kommuneNM 2015

Firdeling av arbeidsplassar	Volda	Hornindal	Stryn
Jord/skogbruk/fiske	3,4%	21,6%	6,9%
Industri og olje	5,8%	29,6%	19,7%
Byggevirksomheit	8,1%	10,5%	7,8%
Varehandel	10,5%	8,3%	14,3%
Overnatting og servering	2,1%	3,8%	7,0%
Offenleg administrasjon	2,4%	2,0%	2,9%
Undervisning	17,0%	4,3%	6,6%
Helse-sosial	32,3%	8,0%	15,2%
Tenester	18,6%	12,0%	19,5%
Sum	100,0%	100%	100%
%endring siste 3 år	1,27%	-14,38%	-0,93%
Kjelde SSB 4. kvartal 2014			

NHOs Kommune-NM 2015

Kommune	Rangering fylke	Rangering landet
Volda	8	98
Hornindal	12	172
Stryn	10	158

NHOs Kommune NM 2015
Totalresultat kommuar.

Kommune	Total	Næringsliv	Arbeids-marked	Demografi	Kompe-tanse	Kommunal økonomi
Volda	98	357	71	66	90	179
Hornindal	172	91	48	156	326	318
Stryn	158	155	121	222	154	189

Økonomisk status

Dei finansielle nøkkeltala og netto driftsutgifter syner ulikskapar.

Finansielle nøkkeltal 2014 (Kjelde KOSTRA SSB)

2014	Volda	Gjennoms M og R	Hornind.	Stryn	Gjennoms. S og Fj	Gjennoms. Landet u/Oslo
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	89,6	71,9	83,0	57,3	77,7	69,8
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekt	1,6	3,3	19,4	2,3	3,8	5,2
Overføring frå drifts-rekneskapen, i prosent av brutto investeringsutgift	0	2,2	0	3,1	1,6	2,8
Eigedomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter	1,9	3,7	0	2,0	5,3	3,0

Netto driftsutgift i kroner per innbyggar	51 047	53 836	63 924	53 608	60 123	52 152
Netto driftsresultat i kroner per innbyggar	1 596	-98	-483	1 816	936	687
Netto lånegjeld i kroner per innbyggar	73 876	53 316	70 670	42 694	67 286	50 139

VOLDA KOMMUNE
Rådmann

NOTAT

Kommunestyret mottakarar:

Sak: Kommunereformen

Arkivsak nr.	*Løpenr.*	*Arkivkode*	*Avd/Sakshandsamar*	*Dato*
2014/137	*6055/2016*	*020*	*ADM/RUNSJU*	*23.05.2016*

KOMMUNEREFORMA - EV OPPFØLGING AV ALTERNATIV TIL VOLDA OG ØRSTA

Resultatet av folkerøystinga for alternativet Volda og Ørsta
Folkerøystinga om samanslåing av kommunane Volda og Ørsta vart saman med fleire andre folkerøystingar på Sunnmøre gjennomført 19. mai.

Folkerøystinga syner at det er eit fleirtal for **nei** på spørsmålet om "*Skal Volda kommune og Ørsta kommune slå seg saman til ein kommune*"

Volda
Resultat:

Ja	- 1075 røyster (30,5%)
Nei	- 2419 røyster (68,7%)
Blank røystesetel	- 28 (0,8%)
Røysteføre 7191	- 3522 røyster Valdeltaking 49%

Ørsta
Resultat:

Ja	- 1593 røyster (37,3%)
Nei	- 2636 røyster (61,8%)
Blank røystesetel	- 39 (0,9%)
Røysteføre 8468	- 4268 røyster Valdeltaking 50,4%

Politisk må ein no ta stilling til korleis dette resultatet i den rådgjevande folkerøystinga skal vektleggast ved kommunen sitt endelege val i juni og vidare om kva resultatet kan ha av betydning for Volda kommune sitt vegval vidare.

Ev oppfølging av forhandlingsutvalet sitt utvida mandat
Kommunestyret ga i K-sak 21/16 følgjande vedtak:

> *«Kommunestyret syner til K-sak 760/15 pkt. 3. Det vert vidare synt til møte mellom ordførarane i Volda, Ørsta, Hornindal og Stryn.*

Under føresetnad av at kommunestyra i Hornindal og ev også Stryn gjer initiativ overfor Volda og/el. Ørsta, vedtek kommunestyret at mandatet i pkt. 3 i ovannemnde sak vert utvida til også å gjelde forhandlingar om intensjonsplan med desse kommunane. Mandatet dekkjer både forhandlingar om mogleg samanslåing, og i alle høve samarbeid for å utvikle regionen med visjon om å kunne ta ein posisjon mellom Ålesund og Førde.»

Hornindal og Stryn kommune som Volda kommune har framforhandla intensjonsavtale med, vil no gjennomføre innbyggarundersøking for å kartlegge innbyggarane sitt syn på aktuelle alternativ. For Stryn kommune skal den vere eit supplement til rådgjevande folkerøysting 13. juni. Undersøkinga vil starte umiddelbart og endeleg rapport skal vere levert innan 20. juni. Truleg vil ein kunne få ut resultat litt tidlegare enn det.

Dersom Volda kommune vil ta del i den undersøkinga for å sjekke ut innbyggarane sitt syn på ei eventuell samanslåing med Hornindal og evt. Stryn må kommunestyret med bakgrunn i handsaminga i PS-sak 47/16 slutte seg til det.

Ei slik undersøking vil kunne gje ein peikepinn på om det vil vere aktuelt å gå vidare med ein søknad om utviding av fristane for å gjennomføre ny rådgjevande folkerøysting på hausten i samsvar med vedtaket i K-sak 47/ pkt. 4, jfr følgjande vedtak:

1. *I spørsmålet om kommunesamanslåing ser Volda kommunestyre alternativet Volda-Ørsta som det primære.*

2. *Volda kommunestyre tek i denne omgang til vitande framforhandla Intensjonsavtale om slå saman kommunane Volda, Hornindal og Stryn datert 14. april 2016.*

3. *Kommunestyret tek ikkje i denne saka stilling til om Volda kommune skal halde fram som eiga kommune eller slå seg saman i ny og større kommune. Det skal kommunestyret ta stilling til i juni 2016.*

4. *Før eit vedtak om ei eventuell samanslåing med Hornindal og/eller Stryn skal det haldast folkerøysting.*

I nemnde kommunestyrevedtak er alternativet med Hornindal og/eller Stryn ikkje utelukka, jfr punkt 4. Spørsmålet er om kommunestyret vil sjekke dette nærare ut ved å spørje innbyggjarane før ei ev folkerøysting. Prosessane i Hornindal og Stryn vil for sin del avklare om dei to kommunane etter innbyggjarundersøking og folkerøystinga i Stryn da vil gå i vidare prosess med Volda kommune. Dei to kommunane vil naturleg nok også i ei slik vurdering vere interessert i å vite kva innbyggjarane i Volda meiner.

Det er mogleg å gjennomføre ei innbyggjarundersøking innan 13. juni med førebelse resultat til kommunestyret 16. juni. Dersom kommunestyret vel å gjennomføre innbyggjarundersøking, så bør ein samtidig vurdere om intensjonsavtalen med Hornindal og Stryn bør vedtakast som grunnlag for undersøkinga. Kommunestyret må ta stilling til om det ev også er aktuelt å spørje ut om andre alternativ enn Hornindal og Stryn. Dersom kommunestyret ikkje vil gå vidare med alternativet med Hornindal og ev også Stryn, så må Volda kommune kvittere ut dette alternativet.

For at ein skal ha eit best mogleg grunnlag når kommunestyret skal gjere vedtak den 16. juni, bør kommunestyret drøfte situasjonen etter det klare **nei-fleirtalet** i folkerøystinga både i Volda og Ørsta ta stilling til om ein også skal gjennomføre innbyggjarundersøking for alternativet Hornindal og ev også Stryn. Administrasjonen har tidlegare uttrykt at ut frå målsettinga i kommunereforma

og framtidig inntektssystem vil det vere lite tenleg med nullalternativet der Volda held fram som eiga kommune.

Med helsing

Rune Sjurgard
Rådmann

Vedlegg:
Utskrift av K-sak 47/16 med alle vedlegg i saka (Intensjonsavtale om å slå saman Volda, Hornindal og Stryn kommunar)

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Heidi Istad/Martine Øverberg Kragseth	Arkivsak nr.:	2016/102
		Arkivkode:	144

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
101/16	Formannskapet	07.06.2016
77/16	Kommunestyret	16.06.2016

KULTURMINNEPLAN - OPPSTART AV PLANARBEID

Handsaming:
Sakshandsamar Heidi Istad, møtte under handsaminga av saka.

Røysting:

Tilrådinga frå administrasjonen vart samrøystes vedteken.

Tilråding i formannskapet - 07.06.2016 kommunestyret:

1. ***Kommunestyret godkjenner oppstart og gjennomføring av arbeidet med kulturminneplan. Formannskapet vert styringsgruppe. Administrasjonen får i oppgåve å setje saman prosjektgruppe.***

2. ***Prosjektet er kostnadsrekna til kr 200 000,- og skal finansierast slik:***
   Møre og Romsdal fylkeskommune, tilskot etter søknad: kr 100 000,-
   Bruk av midlar på investeringsbudsjettet (omdisponering/fond) kr 40 000,-
   Eigeninnsats i Sektor for Utvikling/Kultur og service kr 60 000,-

Administrasjonen får i oppdrag å iverksetje arbeid med kulturminneplan som skildra i saksutgreiinga

Administrasjonen si tilråding:

3. Kommunestyret godkjenner oppstart og gjennomføring av arbeidet med kulturminneplan. Formannskapet vert styringsgruppe. Administrasjonen får i oppgåve å setje saman prosjektgruppe.

4. Prosjektet er kostnadsrekna til kr 200 000,- og skal finansierast slik:
   Møre og Romsdal fylkeskommune, tilskot etter søknad: kr 100 000,-
   Bruk av midlar på investeringsbudsjettet (omdisponering/fond) kr 40 000,-
   Eigeninnsats i Sektor for Utvikling/Kultur og service kr 60 000,-

5. Administrasjonen får i oppdrag å iverksetje arbeid med kulturminneplan som skildra i saksutgreiinga.

Vedleggsliste:
Søknad om tilskot til utarbeiding av kulturminneplan for Volda kommune
Tilsegnsbrev – Kulturminne i kommunane 2016

Uprenta saksvedlegg:

Samandrag av saka:
Volda kommune ønskjer å kartleggje og synleggjere kulturminne og kulturmiljø i kommunen. Ein slik plan vert eit viktig bidrag i plan- og byggjesakshandsaminga. I februar 2016 søkte Volda kommune om tilskot til utarbeiding av kulturminneplan, og denne søknaden vart imøtekomen. Ein rår til å starte opp arbeidet med kulturminneplan.

Saksopplysningar:
<u>Om Kulturminneplan:</u>
Riksantikvaren og Klima- og Miljødepartementet har sett mål om kunnskapsløft for kulturminneforvaltninga for å styrke kompetansen om kulturminne i kommunane. I samband med dette er det oppretta eit prosjekt, KIK-prosjektet (Kulturminne i Kommunen) som er Riksantikvaren si satsing for ei kunnskapsbasert, effektiv og målretta kulturminneforvaltning. Difor vil Riksantikvaren gjennom kunnskapsløftet gi eit tilskot på inntil kr. 100.000 til kommunar som ønskjer å utarbeide ein kulturminneplan.

Formålet med Riksantikvaren sitt prosjekt er å redusere tapet av verneverdige kulturminne. Det er sett nokre nasjonale miljømål for kulturminne og kulturmiljø, der eitt av dei er at det årlege tapet av verneverdige kulturminne og kulturmiljø ikkje skal overstige 0,5 prosent innan år 2020. For at ein skal nå dette målet, er ein dermed avhengig av å ha oversikt over dei ulike kulturminna og kulturmiljøa i kommunen. Det er gitt signal frå Riksantikvaren om at dei kommunane som har utarbeidd kulturminneplan vert prioritert ved tildeling av ulike tilskot.

Volda kommune søkte i februar 2016 Møre og Romsdal fylkeskommune v/Kulturvernseksjonen om tilskot til utarbeiding av kulturminneplan for Volda kommune. Kommunen mottok svar på denne søknaden i mars 2016, og fekk tilsegn om tilskot på kr. 100 000. Før desse midlane vert utbetalt, er det stilt følgjande vilkår til kommunen:
- Kommunen har ein prosjektplan fram til vedtatt plan.
- Det er politisk vedtak om utarbeiding av kulturminne - /kommunedelplan
- Verneverdige kulturminne som er prioriterte i den vedtekne planen skal leggast inn i Askeladden.
- Kommunen rapporter til fylkeskommunen.

Første steg i denne prosessen er då å få til ei politisk forankring av arbeidet med kulturminneplan.

Rammer og føringar:
Plan- og bygningslova

- PBL legg føringar om utarbeiding av planar for kommunen.

Lov om kulturminner (kulturminnelova)

- Kulturminnelova seier at kulturminne og kulturmiljø skal vernast som ein del av vår identitet og kulturarv, som ledd i ei heilskapleg miljø- og ressursforvaltning. Når vedtak som blir treft påverkar kulturminna, skal kulturminnelova ein legge vekt på kulturminnelova sitt formål. Kulturminne frå oldtid og middelalder inntil år 1537 er automatisk freda.

Nasjonale føringar:
St.meld. Nr. 16 (2004-2005) Leve med kulturminner
St.meld. Nr. 26 (2004-2007) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand
St. meld. Nr. 35 (2012-2013) Framtid med fotfeste – kulturminnepolitikken
NOU 2002: 1 Fortid former framtid – Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk

Regionale føringar:
Regional delplan for kulturminner av regional og nasjonal verdi (2015)
Fylkesplan for Møre og Romsdal (2013-2016)
Regional planstrategi (2012-2016)

Lokale føringar:
Volda kommune sin kommuneplan (samfunnsdelen) 2016-2028 (vedteken 26.05. 2016)

Vurdering og konklusjon:
Volda kommune har per i dag ikkje nokon samla lokal oversikt over kulturminna i kommunen. Informasjonen om kulturminna er lagra i forskjellige databasar slik som til dømes SEFRAK-registeret og Askeladden, og ein ser at det er behov for ein meir samla lokal oversikt over kulturminna. Difor bør ein no ta tak i arbeidet med kartlegging av desse. Ved å ta for seg dette arbeidet, vil kommunen få auka kunnskap og kompetanse om kulturarven i kommunen, samtidig som ein får kartlagt dei ulike kulturminna. På denne måten vil ein avklare kva kulturminne som må takast vare på, og korleis ein skal gjere dette.

Volda kommune har kulturminne og kulturmiljø av både nasjonal, regional og lokal verdi. Å ta vare på desse minna om fortida er svært viktig, fordi det bidreg til identitetsskaping og kjensle av tilhøyre hos innbyggarane, lokalhistorie vert gjort kjent og det gir eit grunnlag for turisme. Ein kulturminneplan vil vere ei kjelde til informasjon og kunnskap, og på denne måten vidarefører ein kulturarven vår. Dette er også viktig for at kommunen skal framstå som attraktiv for folk utanfrå. Det å framheve kommunen si kulturarv og identitet vil også vere eit fortrinn i arbeidet med å bygge regionsenteret.

Kartlegging av kulturminna vil gi ny kunnskap og informasjon om kulturminne i dei ulike bygdelaga, og grunnlag for betre skilting av kulturminna slik at ein kan bruke dei i til dømes natursti. Dette kan dermed brukast i skule og undervisning i kommunen, for å styrke kunnskapen til innbyggjarane.

Kulturminneplan vil vere ein viktig reiskap i plan- og byggjesakshandsaminga. Ved å ha ein politisk vedteken kulturminneplan legg ein føringar for korleis det skal takast omsyn til kulturminne og kulturmiljø i kommuneplanen sin arealdel. Døme på dette er bruk av arealformål, bestemmelsar og omsynssoner.

Organisering og medverknad:

Arbeidet med kulturminneplan bør organiserast som eit eige prosjekt. Ein tek sikte på at temaplanen for kulturminne skal gjelde for ei periode på 4 år, med jamleg revisjon. Prosjektet bør bli leia av Sektor for Kultur og Service med bistand frå Sektor for Utvikling. For å gjennomføre arbeidet vil det bli oppretta ei prosjektgruppe. Formannskapet bør vere styringsgruppe og med ansvar for oppfølging, framdrift og økonomistyring i planprosessen. Prosjektgruppa vil ha ansvaret for den praktiske gjennomføringa av arbeidet, og vil bestå av representantar frå:

- Sektor for kultur og service
- Sektor for utvikling
- Lokale lag og organisasjonar
- Andre ressurspersonar

Aktuelle organisasjonar og lag/ressurspersonar:

- Representant for Austefjord museumslag
- Representant for Dalsfjord Sogelag / fyrmuseum
- Representant for Bjørkedal kystlag / båtsamlingane
- Representant frå Volda sogelag / Volda bygdetun
- Høgskulen i Volda
- Andre enkeltpersonar

Prosjektgruppa bør ikkje ha fleire enn 6-7 medlemmar. Ved behov kan prosjektgruppa heller utvidast slik ein finn det tenleg.
Ein legg opp til ein brei planprosess med medverknad frå sogelag, lag og organisasjonar og ressurspersonar frå ulike område i kommunen. Det kan også vere aktuelt å søke kontakt med kompetansemiljøet ved Høgskulen i Volda. Det vert opp til prosjektgruppa å avgjere korleis arbeidet skal gjennomførast, og innanfor prosjektet sine økonomiske rammer kan det vere aktuelt med kjøp av tenester.

Mykje registreringsarbeid er allereie gjort av dei ulike sogelaga og organisasjonane i kommunen. Utfordringa vidare er å samle saman informasjonen som finnast, kartlegge kven som har kunnskapen ein treng og eventuelt registrere nye kulturminne. I registreringsarbeidet legg ein difor opp til møteverksemd og informasjon i dei ulike bygdene for å engasjere innbyggjarane i kommunen til å ta del i prosjektet.

<u>Framdriftsplan:</u>

Varsling av planoppstart med ope møte:	August - september 2016
Utarbeiding av planforslag, med registrering, verdsetjing og prioritering av kulturminne:	September 2016 – april 2017
Medverknad gjennom møte- og informasjonsverksemd:	September 2016 – april 2017
Kulturminneplan vert lagt ut til høyring (minimum 6 veker):	Mai 2017
Merknadshandsaming:	Mai - juni 2017
Handsaming av kulturminneplan, godkjenning (kommunestyret):	Juni 2017

<u>Finansiering:</u>
Kommunen har motteke tilsegn om tilskot frå Riksantikvaren på kr. 100 000 for å styrke kommunen sitt arbeid med kulturminne. Som del av finansieringa vert kr. 40 000 av budsjettpost i investeringsbudsjettet/fond omdisponert. Restfinansieringa på kr. 60 000 er administrasjonen sin eigeninnsats.
I hovudsak vil desse midlane gå til innleige av eksterne fagkonsulentar og møteverksemd, eventuelt vil noko gå til formgjeving, trykking av plan for å gjere den tilgjengeleg for

innbyggjarane i kommunen. I tillegg kan det vere aktuelt å nytte noko midlar til profilering av einskilde kulturminne og sjølve arbeidet med kulturminneplan.

Budsjett:

Utgifter - kva	**Kroner**
Lønnsutgifter eigen arbeidsinnsats	60 000
Møteverksemd/reisekostnader	10 000
Innleige av eksterne fagkonsulentar	100 000
Formgjeving, trykking av plan og profilering	30 000
Sum	**200 000**

Finansieringsplan:

Kven	**Kroner**
Riksantikvaren	100 000
Eigeninnsats - Volda kommune	60 000
Løyving (omdisponering) - Volda kommune	40 000
Sum	**200 000**

Kommuneplanen sin samfunnsdel:
Utarbeiding av kulturminneplan er eit tiltak som vil vere heilt i samsvar med den strategi som er valt for å nå mål innanfor temaområde Volda i regionen:

Temaområde:	*Mål:*	*Strategi:*
Volda i regionen	Bruke Volda – Ørsta sin kulturarv og identitet bevisst i arbeidet med å bygge regionsenteret.	Kartlegge, formidle og marknadsføre kulturminne og kulturmiljø.

Helse og miljøkonsekvensar:
Kulturminneplanen vil ikkje medføre negative konsekvensar for helse og miljø. Auka kjennskap til kulturminne i nærmiljø kan derimot vere positivt når det kjem til lokal identitet og stadkjensle.

Økonomiske konsekvensar:
I finansieringsplanen er det lagt opp til omdisponering av midlar/fond.

Beredskapsmessige konsekvensar:
Gjennom planarbeidet vil ein få betre kjennskap til kulturminna i kommunen og verdien av dei, noko som gjer dei betre sikra mot tiltak som kan redusere kvaliteten og verdien av einskilde kulturminne og kulturmiljø.

Rune Sjurgard
Rådmann

Jørgen Vestgarden
utviklingssjef

Utskrift av endeleg vedtak:
Inger-Johanne Johnsen

Jørgen Vestgarden
Marija Ostojic
Andreea Beleuta

Klageinstans:

Riksantikvaren
Dronningensgate 13
Pb. 8196 Dep
0034 Oslo

Volda kommune
Stormyra 2
6100 VOLDA

Vår referanse er saknr. 16-00102 dokumentnr. 16-00102-42

Dette er en forside for dokument som er sendt digitalt fra Riksantikvaren.
Har du spørsmål om forsendelsen, kontakt oss via e-post postmottak@ra.no eller telefon 22 94 04 00

Med vennlig hilsen
Riksantikvaren
www.riksantikvaren.no

SAKSHANDSAMAR
Sissel Carlstrøm

VÅR REF.
16/00102-42

DYKKAR REF.

ARK. Forvaltningsarkivet

318.5

INNVALSTELEFON

DYKKAR DATO
9.2.2016

VÅR DATO
31.03.2016

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Møre og Romsdal fylkeskommune
Fylkeshuset Postboks 2500
6404 MOLDE

Tinging av arbeid i Møre og Romsdal - Kulturminne i kommunane 2016

Riksantikvaren viser til invitasjon av 18.12.15 til å søke midlar for å styrke kommunane sitt arbeid med kulturminne. Vi viser også til kontakt med Møre og Romsdal fylkeskommune om dette. Vi har mottatt søknad datert 15.2.16 frå fylkeskommunen om midlar til følgjande kommunar; Stordal, Volda, Midsund, Vestnes, Stranda, Smøla og Halsa.

Vi ser med glede at det er stor interesse, og vi har mottatt mange søknader frå kommunar og fylkeskommunar. Dessverre er budsjettposten også i år for liten til å kome alle i møte. I valet av kommunar har vi lagt vekt på om det er ein bykommune, da dette er prioritert i inneverande år. Riksantikvaren har prioritert kulturminneplanarbeidet i kommunane og tingar, etter avtale med fylkeskommunen, arbeid i sju kommunar i Møre og Romsdal; Stordal, Volda, Midsund, Vestnes, Stranda, Smøla og Halsa.

Søknaden vert imøtekomen med kr. 700 000 til fordeling på kommunane Stordal , Midsund, Vestnes, Stranda, Volda, Smøla og Halsa. Når det gjeld dei tre sistnemnde ber vi om at fylkeskommunen ikkje betalar ut midlane før komplette søknader ligg føre. Særleg er det viktig at framdrift og politisk forankring av planarbeidet er på plass.

Mål
Arbeidet med kommunale kulturminneplanar skal vere eit verkemiddel for å setje kulturminne på den lokalpolitiske dagsorden og etablere ein større grad av lokal forankring og medverknad i valet av viktige kulturminne som skal takast vare på. Kommunale kulturminneplanar skal styrkje kunnskapsgrunnlaget for politiske og administrative vedtak i kommunen, gjere det føreseieleg for forvaltning, eigarar og utbyggjarar og vere eit reiskap for å synliggjere kulturarven som ressurs.

Det vert stilt følgjande vilkår til fylkeskommunane
Fylkeskommunen bestiller arbeid frå kommunane for inntil kr. 100.000 til kvar kommune til utarbeiding av kulturminne-/kommunedelplan for kulturminne. I bestillingsbrevet frå dykk

skal det visast til Riksantikvaren si vegleiing for utarbeiding av kulturminne-/kommunedel-plan for kulturminne: www.ra.no/kik

Før midlane til kommunane vert betalt ut er det viktig at søknaden/kulturminneplanarbeidet er politisk forankra. Anten som del av planstrategien som blir vedtatt i løpet av året eller anna vedtak.

Riksantikvaren ber fylkeskommunen om å etablere tett samarbeid med alle kommunane som ønskjer å utarbeide kulturminneplan. Samarbeidet skal vere i tråd med målet, vere langsiktig, og vere mellom fylkeskommunen og kommunane og andre lokale aktørar der opplæring, kurs, nettverksarbeid og ulike typar bistand til kommunane inngår. Kunnskapsoppbygging og kompetanseheving er stikkord for arbeidet. Vi ønskjer å bli orientert om regionale samlingar og deltar gjerne på desse dersom det er ønskjeleg.

Fylkeskommunen skal sende rapport om framdrift til Riksantikvaren ein gang pr. år. Fristen for dette er 15.9. Riksantikvaren har utarbeidd eit rapporteringsskjema både for kommunane og fylkeskommunen som skal nyttast. Riksantikvaren skal også ha sluttrapport frå kommunen med rekneskap og vedtatt plan når arbeidet er sluttført. Rekneskapen skal vere underteikna. Fylkeskommunen må også innhente rapportar frå kommunar som har mottatt midlar i tidlegare år, og som ikkje er ferdige med arbeidet. Det er viktig at kommunane blir ferdige med arbeidet og får vedtatt planen. Erfaringsmessig tar arbeidet to til fire år. Vi minner om at mykje av registreringsarbeidet gjerne kan takast inn i planen sin handlingsdel, og gjennomførast som del av oppfølginga av denne. I første omgang er det viktig å få utarbeidd ein kommunal kulturminneplan basert på den kunnskap og dei data ein i stor grad allereie har i kommunen og fylkeskommunen.

Det vert stilt følgjande vilkår til kommunane
I tingingsbrevet til kommunen skal det vere krav om at:

- ✓ kommunen har ein prosjektplan fram til vedtatt plan
- ✓ det er politisk vedtak om utarbeiding av kulturminne-/kommunedelplan
- ✓ verneverdige kulturminne som er prioriterte i den vedtatte planen skal leggast inn i Askeladden
- ✓ kommunen rapporter til fylkeskommunen

Kommunane skal ha oppdaterte oversikter/lister over prioriterte, verneverdige kulturminne i kommunen. Verneverdige kulturminne og kulturmiljø som kommunen vil prioritere, skal sikrast i kommune(del)plan eller kulturminneplan som vert vedtatt av kommunen. Lista over prioriterte, verneverdige kulturminne i kommunen skal vere oppdatert og leggast inn i Askeladden etter at planen er vedtatt.

Vi viser til brukarvegleiing for den kommunale brukarfunksjonen i Askeladden her: http://www.ra.no/Veiledning/Data-og-tjenester/Askeladden/Veiledninger

Nye kommunar vert oppmoda å setje seg inn i krava til innlegging i Askeladden før planarbeidet startar. Krava går fram av dokumentasjonsmal (excel)

Det er også mogleg å registrere kulturminne i Kulturminnesøk, som alle kan bruke. Kulturminnesøk er ei publikumsløysing med hovudvekt på dokumentasjon og formidling av kulturminne, men har begrensa funksjonalitet for forvaltninga.

Avtale
Vi ser denne bestillinga som eit avtaledokument. Ved avvik frå bestillinga vil Riksantikvaren kunne gjere kjøpsrettslege sanksjonar gjeldande. Dersom det oppstår noko som gjer at framdriftsplanen ikkje kan oppfyllast skal Riksantikvaren straks underrettast skriftleg om dette. I følgje § 17 i Bevilgningsreglementet har Riksantikvaren og Riksrevisjonen høve til å kontrollere bruken av midlane.

Ved publisering, presentasjonar, føredrag og annen offisiell omtale skal det gå fram at prosjektet har fått midlar frå Riksantikvaren. Kulturminneforvaltninga har høve til å nytte alt publisert materiale vederlagsfritt ved behov.

Vi ber om rask, signert tilbakemelding med aksept på denne bestillinga. Pengane blir overførte fylkeskommunen når aksept av vilkår og oppmoding om utbetaling ligg føre. Gjev også opp bankgironummer på kontoen pengane skal overførast til, ev. også merknad.

Beste helsing

Leidulf Mydland (e.f.)

Sissel Carlstrøm
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent

Kopi til: Stordal kommune, Kommunehuset, 6250 STORDAL/ Volda kommune, Stormyra 2, 6100 VOLDA/ Midsund kommune, -, 6475 MIDSUND/ Vestnes kommune, Rådhuset, 6390 VESTNES/ Stranda kommune, Øyna 13, 6200 STRANDA/ Smøla kommune, Postboks 34 Hopen, 6571 SMØLA/ Halsa kommune, Rådhuset - Liabøen, 6683 VÅGLAND

VOLDA KOMMUNE
Utvikling

Møre og Romsdal fylkeskommune v/kulturvernseksjonen
Fylkeshuset

6404 MOLDE

Arkivsak nr.	*Løpenr.*	*Arkivkode*	*Avd/Sakshandsamar*	*Dato*
2016/102	1483/2016	144	UTV/ TORGSTE	08.02.2016

SØKNAD OM TILSKOT TIL UTARBEIDING AV KULTURMINNEPLAN FOR VOLDA KOMMUNE

Eg viser til brev frå Møre og Romsdal fylkeskommune datert 18.01.2016 og e-post frå Toril Moltubakk den 02.02.2016 vedrørande tilskotsordning for utarbeiding av kulturminneplanar i kommunane.

Volda kommune har som kjend ikkje utarbeidd slik plan, men det er ønskjeleg at ein no kjem i gong med dette og ein ser føre seg at planen kan utgjere eit grunnlagsdokument i kommuneplanprosessen, der arbeidet med arealdelen tek til i mars 2016.

I det vedtekne planprogrammet knytt til rullering av kommuneplanen for Volda (vedteke 07.07.2015) er kulturminneplan sett opp som ein av dei planar, rapportar og utredningar som kan vere aktuelle å lage, men det er ikkje fatta eige politisk vedtak om oppstart av dette arbeidet. Det er heller ikkje oppnemnd plangruppe eller laga prosjektplan.

Premissane for søknaden vil derfor vere at politisk forankring der finansiering, prosjektplan, oppnemning av plangruppe m.m. vert etablert når eventuelt tilsegn om tilskot ligg føre.

Vi ønskjer no å prioritere dette arbeidet og tillèt oss derfor å søkje om tilskot på kr. 100.000,- for å kunne gjere nødvendig kartlegging og registrering av kulturminne i Volda kommune.

Med helsing

Torgeir Stensø
planleggar

Kopi til:
Inger-Johanne Johnsen
Regine Solberg Aklestad
Per Heltne

Postadresse: postmottak@volda.kommune.no
Telefon: 70058755
www.volda.kommune.no
Org. nr: 939 760 946
Bankgiro: 3991.07.81727

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Bente Engeseth	Arkivsak nr.:	2016/346
		Arkivkode:	144

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
32/16	Driftsstyret	01.06.2016
102/16	Formannskapet	07.06.2016
78/16	Kommunestyret	16.06.2016

ALKOHOLPOLITISK HANDLINGSPLAN FOR VOLDA KOMMUNE 2016-2020

Handsaming:
Rådmannen og sakshandsamar Bente Engeseth orienterte om saka.

Margrete Bjerkvik kom med slikt framlegg til endringar i rådmannen sitt framlegg til plan:

Under Pkt 4.1
Stryk to siste setningar. (Alkohol er ikkje nødvendig i kultur samanheng. Campus er neppe oppe og går før det er ny revisjon av planen i 2020)

Pkt 4.2 Skjenketider
Stryk Skjenketida kan i einskilde høve utvidast etter søknad

Pkt For skjenkesteder som er lokalisert utanfor tettstadsområde og på stader der naboar ikkje vert sjenert. ..osv stryk den, ser at det kan vere vanskelig å avgjere kvar ein evt ikkje er til sjenanse. Lyd kan høyrast veldig langt frå der kilda er.

Pkt 4.2
Kulepunkt 7 Stryke: Det kan gjevast skjenkeløyve for varegruppe 3 på uteareal.

Anders Egil Straume kom med slikt framlegg til endringar i rådmannen sitt framlegg til plan:

Stryke setning 2 i kulepunkt 5. Alminnelig løyve ved einskildhøve.

Odd Harald Sundal kom med slikt framlegg:

<u>Tilråding til endringar i alkoholpolitisk handlingsplan.</u>

4.2 Skjenketider alminneleg skjenkeløyve

Normal skjenketid:

- *varegruppe 1 og 2 skal vere avgrensa til mellom kl 11.00 og kl 01.00 søndag – torsdag, og mellom kl 11.00 og kl 02.00 fredag og laurdag.*

- *varegruppe 3 skal vere avgrensa til mellom kl 13.00 og kl 24.00 alle dagar.*

- *Driftskonseptet hotell kan få skjenketid for varegruppe 1 og 2 frå kl 09.00.*

- *Det er generell utvida skjenketid til kl 02.00 for romjula (2. juledag – 1. nyttårsdag) og påskeveka (frå måndag etter palmesøndag til 2. påskedag).*

For skjenkestadar som er lokalisert på stadar der naboar kan bli sjenert, kan skjenketida ute bli avgrensa til kl 24.00 alle dagar.

5. Allminneleg skjenkeløyve ved einskildhøve

Desse løyva vert tildelt einskildarrangement i inntil 5 dagar.

Konsept det ikkje vert gitt løyve til:

- *Arrangement som er retta imot barn og unge*

- *Reine skulebygg. I kombinerte anlegg for skule og andre føremål kan det ved særlege høve gjerast unntak når desse anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skuletida.*

- *Campingplassar*

- *Soner som elles vert rekna som rusfrie som symjehallar, skisenter, ungdomsklubber og idrettsarenaer i samband med idrettsarrangement og idrettsaktivitet.*

- *Bensinstasjonar/gatekjøkken/kioskar og liknande konsept*

Røysting:

Det vart røysta punktvis over innhaldet i planen.

Pkt. 1 Formål løyvepolitikken, vart samrøystes vedteke.
Pkt. 2 Handsaming av søknader om sals- og skjenkeløyve, vart samrøystes vedteke.
Pkt. 3 Gruppeinndeling alkoholhaldig drikk, vart samrøystes vedteke.
Pkt. 4.1 Konsept, vart samrøystes vedteken.
Pkt. 4.2 Skjenketider alminneleg skjenkeløyve:

- Pkt. 1-5 vart samrøystes vedteke
- Pkt. 6: Det vart røysta alternativt mellom tilrådinga frå administrasjonen og framlegget frå Margrete Bjerkvik om å stryke punktet. Tilrådinga frå

administrasjonen fekk sju røyster og vart vedteke. Framlegget frå Margrete Bjerkvik fekk to røyster (Margrete Bjerkvik og Anders Egil Straume) og fall.

- Pkt 5-7: Det vart røysta alternativt mellom tilrådinga frå administrasjonen og framlegget frå Odd Harald Sundal. Framlegget frå Odd Harald Sundal fekk åtte røyster og vart vedteke. Anders Egil Straume røysta imot.

Pkt. 4.3 Vilkår for å få skjenkeløyve vart samrøystes vedteke.
Pkt. 5 Alminneleg løyve ved einskildhøve:
Odd Harald Sundal trekte framlegget sitt. Det vart røysta alternativt mellom tilrådinga frå administrasjonen og framlegget frå Anders Egil Straume om å stryke siste periode i kulepunkt 5. Tilrådinga frå administrasjonen fekk seks røyster og vart vedteken. Tre røysta imot (Øyvind Festø, Margrete Bjerkvik og Anders Egil Straume).

Det vart røysta samla over resterande tilrådd plan (pkt 5-9, med vedlegg), som vart samrøystes vedteken.

Det vart røysta samla over planen, med endringar frå formannskapet. Planen med endringar, vart samrøystes vedteken.

Tilråding i formannskapet - 07.06.2016 til kommunestyret:
Kommunestyret vedtek "Alkoholpolitisk handlingsplan for Volda kommune 2016-2020, Løyvepolitikken", slik den ligg føre som vedlegg 1.

Løyveperioden er inntil 4 år med opphør seinast 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Dette gjer at:

1. ***Gjeldande løyve vert vidareført til 30.09.2016***
2. ***Nye løyve etter gjeldande plan vert for perioden 01.10.2016- 30.09.2020.***
3. ***Alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020 trer i kraft 01.10.2016 og er gjeldande til ny plan vert vedtatt.***

<u>Tilråding til endringar i alkoholpolitisk handlingsplan.</u>

4.2 Skjenketider alminneleg skjenkeløyve

Normal skjenketid:

• varegruppe 1 og 2 skal vere avgrensa til mellom kl 11.00 og kl 01.00 søndag – torsdag, og mellom kl 11.00 og kl 02.00 fredag og laurdag.

• varegruppe 3 skal vere avgrensa til mellom kl 13.00 og kl 24.00 alle dagar.

• Driftskonseptet hotell kan få skjenketid for varegruppe 1 og 2 frå kl 09.00.

• Det er generell utvida skjenketid til kl 02.00 for romjula (2. juledag – 1. nyttårsdag) og påskeveka (frå måndag etter palmesøndag til 2. påskedag).

For skjenkestadar som er lokalisert på stadar der naboar kan bli sjenert, kan skjenketida ute bli avgrensa til kl 24.00 alle dagar.

Handsaming:
Skriv av 27.05.16 frå Erling Ulvestad til driftsstyret v/Rebecca Bjerknes vart delt ut.
Det er eit innspel til alkoholpolitisk handlingsplan for Volda.

Driftsstyret samla seg om fylgjande innspel til planen:
Fellesframlegg frå driftstyret til sak 32/16 Alkoholpolitisk handlingsplan

4.2 Skjenketider alminneleg skjenkeløyve

Normal skjenketid:

• varegruppe 1 og 2 skal vere avgrensa til mellom kl 11.00 og kl 01.00 søndag – torsdag, og mellom kl 11.00 og kl 02.00 fredag og laurdag.

• varegruppe 3 skal vere avgrensa til mellom kl 13.00 og kl 24.00 alle dagar.

• Driftskonseptet hotell kan få skjenketid for varegruppe 1 og 2 frå kl 09.00.

• Det er generell utvida skjenketid til kl 02.00 for romjula (2. juledag – 1. nyttårsdag) og påskeveka (frå måndag etter palmesøndag til 2. påskedag).

• Skjenketida for uteareal er avgrensa til kl 24.00 alle dagar. Skjenketida kan i einskilde høve utvidast etter søknad.

• For skjenkestadar som er lokalisert utanfor tettstadsområde og på stadar der naboar ikkje vert sjenert, kan skjenketida setjast lik skjenketida innandørs.

• Det kan gjevast skjenkeløyve for varegruppe 3 på uteareal. Konsum av utskjenka alkoholhaldig drikke må opphøyre seinast 30 minutt etter at skjenketida har gått ut. Når det gjeld uteareal skal alkohol takast med inn i skjenkelokalet når skjenketida er gått ut.

Stryk kulepunkt 5

• Skjenketida for uteareal er avgrensa til kl 24.00 alle dagar. Skjenketida kan i einskilde høve utvidast etter søknad.

***Stryk kulepunkt** 7*

• Det kan gjevast skjenkeløyve for varegruppe 3 på uteareal. Konsum av utskjenka alkoholhaldig drikke må opphøyre seinast 30 minutt etter at skjenketida har gått ut. Når det gjeld uteareal skal alkohol takast med inn i skjenkelokalet når skjenketida er gått ut.

Endringsframlegg til kulepunkt 5

For skjenkestadar som er lokalisert på stadar der naboar kan bli sjenert, kan skjenketida ute bli avgrensa til kl 24.00 alle dagar.

5. Allminneleg skjenkeløyve ved einskildhøve

Desse løyva vert tildelt einskildarrangement i inntil 5 dagar. Konsept det ikkje vert gitt løyve til:

- Arrangement som er retta imot barn og unge

- Reine skulebygg. I kombinerte anlegg for skule og andre føremål kan det ved særlege høve gjerast unntak når desse anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skuletida.

- Campingsplassar

- Soner som elles vert rekna som rusfrie som symjehallar, skisenter, ungdomsklubber og idrettsarenaer i samband med idrettsarrangement og idrettsaktivitet.

- *Løyve når det er arrangement for unge under 18 år. Ein kan gjere unntak frå denne regelen dersom der er arrangement med fysisk avskilte soner for dei under 18 år og for type arrangement som er oversiktelege og kontrollerbare.*

- Bensinstasjonar/gatekjøkken/kioskar og liknande konsept

Stryk nest siste kulepunkt:

- ***Løyve når det er arrangement for unge under 18 år. Ein kan gjere unntak frå denne regelen dersom der er arrangement med fysisk avskilte soner for dei under 18 år og for type arrangement som er oversiktelege og kontrollerbare.***

Røysting:
Driftsstyret vedtok samrøystes endringane til alkoholpolitisk handlingsplan for Volda kommune 2016 - 2020

Tilråding i Driftsstyret - 01.06.2016 til kommunestyret

Kommunestyret vedtek "Alkoholpolitisk handlingsplan for Volda kommune 2016-2020, Løyvepolitikken", slik den ligg føre som vedlegg 1.

Løyveperioden er inntil 4 år med opphør seinast 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Dette gjer at:

4. ***Gjeldande løyve vert vidareført til 30.09.2016***
5. ***Nye løyve etter gjeldande plan vert for perioden 01.10.2016- 30.09.2020.***
6. ***Alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020 trer i kraft 01.10.2016 og er gjeldande til ny plan vert vedtatt.***

Tilråding til endringar i alkoholpolitisk handlingsplan.

4.2 Skjenketider alminneleg skjenkeløyve

Normal skjenketid:

- ***varegruppe 1 og 2 skal vere avgrensa til mellom kl 11.00 og kl 01.00 søndag – torsdag, og mellom kl 11.00 og kl 02.00 fredag og laurdag.***

- ***varegruppe 3 skal vere avgrensa til mellom kl 13.00 og kl 24.00 alle dagar.***

• Driftskonseptet hotell kan få skjenketid for varegruppe 1 og 2 frå kl 09.00.

• Det er generell utvida skjenketid til kl 02.00 for romjula (2. juledag – 1. nyttårsdag) og påskeveka (frå måndag etter palmesøndag til 2. påskedag).

For skjenkestadar som er lokalisert på stadar der naboar kan bli sjenert, kan skjenketida ute bli avgrensa til kl 24.00 alle dagar.

5. Allminneleg skjenkeløyve ved einskildhøve

Desse løyva vert tildelt einskildarrangement i inntil 5 dagar.

Konsept det ikkje vert gitt løyve til:

• Arrangement som er retta imot barn og unge

• Reine skulebygg. I kombinerte anlegg for skule og andre føremål kan det ved særlege høve gjerast unntak når desse anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skuletida.

• Campingplassar

• Soner som elles vert rekna som rusfrie som symjehallar, skisenter, ungdomsklubber og idrettsarenaer i samband med idrettsarrangement og idrettsaktivitet.

• Bensinstasjonar/gatekjøkken/kioskar og liknande konsept

Administrasjonen si tilråding:
Kommunestyret vedtek "Alkoholpolitisk handlingsplan for Volda kommune 2016-2020, Løyvepolitikken", slik den ligg føre som vedlegg 1.

Løyveperioden er inntil 4 år med opphør seinast 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Dette gjer at:

7. *Gjeldande løyve vert vidareført til 30.09.2016*
8. *Nye løyve etter gjeldande plan vert for perioden 01.10.2016- 30.09.2020.*
9. *Alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020 trer i kraft 01.10.2016 og er gjeldande til ny plan vert vedtatt.*

Vedleggsliste:

1. Alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020, Løyvepolitikken
2. Innspel til plan frå Det Grøne Treet AS
3. Innspel til plan frå Volda Næringsforum
4. Innspel til plan frå Ivar Otto Kristiansen
5. Innspel til plan frå Lensmannen i Volda og Ørsta
6. Innspel til plan frå Margrete Bjerkvik
7. Innspel frå plan frå Mattilsynet

8. Alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020, Løyvepolitikken. Høyringsutkast.
9. Rusmiddelpolitisk handlingsplan for 2012-2016

Uprenta saksvedlegg:
1. Alkohollova (sjå www.lovdata.no)
2. Alkoholforskrifta (sjå www.lovdata.no)
3. Rettleiar for kommunal rusmiddelpolitisk handlingsplan (https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/veileder-for-kommunal-rusmiddelpolitisk-handlingsplan)

Samandrag
Framlegg til alkoholpolitisk handlingsplan vert lagt fram for handsaming og vedtak. Planen har vore til høyring i perioden 22.04.16-13.05.16. Det har kome seks innspel til planen.

Det er lagt opp til at alkoholpolitikken vert handsama som eigen plan, og at den heilskaplege tilnærminga til ruspolitikk vert ivareteke gjennom kommuneplanrevisjonen og oppfølging av kommuneplanen ved eigne temaplanar, handlingsprogram mv.

Saksopplysningar
I framlegget til revisjon av samfunnsdelen i kommuneplanen er det formulert som eige mål at: *"Ingen skal ta skade av eigne eller andre sine rusmiddelvanar",* og som strategi er det m.a formulert slik: "*Føre ein konsekvent og ansvarleg rusmiddelpolitikk og bidra til ein trygg og ikkje-skadeleg rusmiddelbruk.*"

Alkoholpolitisk handlingsplan for Volda kommune 2016-2020 har vore til høyring i perioden 22.04.16-13.05.16. Dette vart kunngjort på heimesida til kommunen og på kommunen sine kanalar i sosiale media. Det vart også sendt ut informasjonsbrev til alle sals- og skjenkestadane i Volda. I tillegg vart det sendt ut brev til NAV Ørsta/Volda, Vinmonopolet, Mattilsynet, Volda Næringsforum, Volda og Ørsta Lensmannskontor, Helsestasjonen i Volda, Kommunelege, Folkehelsekoordinator, Barnevern, Rus og psykiatritenesta og Skulesjefen. Planen har også vore oppe som orienteringssak i nokre utval. Innan høyringsfristen var ute hadde det kome inn seks innspel til planen. Desse er vurdert opp mot høyringsutkastet og nytt framlegg til plan. Planen skal til endeleg handsaming og vedtak i kommunestyret.

Planen er ei rullering av gjeldande "Rusmiddelpolitiske handlingsplan for Volda kommune 2012-2016". Etter alkohollova § 1-7d skal alle kommunar utarbeide alkoholpolitiske handlingsplanar. Planen har endra namn frå Rusmiddelpolitisk handlingsplan til Alkoholpolitisk handlingsplan då denne planen berre handlar om alkoholpolitikken og løyvepolitikken.

Med planen ynskjer ein å utforme ein løyvepolitikk som balanserer næringslivet sine interesser med sosiale og helsepolitiske omsyn. Kommunen er ansvarleg for den utøvande løyvepolitikken og for kontroll av sals- og skjenkestadar etter den alkohollovgjevinga som til ei kvar tid er gjeldande. Alkohollova gjer det mogleg for kommunane å utforme lokal alkoholpolitikk innan lovverket. Planen skal reviderast kvar kommunestyreperiode for å vere oppdatert og aktuell og legge føringar for eit målretta arbeid innan rusfeltet.

Denne planen er utarbeidd av ei interkommunal arbeidsgruppe med mål om å utarbeide ein mest mogleg lik alkoholpolitikk på Søre Sunnmøre. Den interkommunale arbeidsgruppa består av representantar frå kommunane som til dagleg arbeidar med alkohollova og rusrelatert arbeid.

Å ha ein felles plan er særleg tenleg med:

- Felles retningsliner for sals - og skjenketider av omsyn til mellom anna trafikktryggleik i helgane og like vilkår i bransjen i heile regionen
- Felles kontrollorgan, eller at kontrollorgana har felles praksis når det gjeld frekvens av kontrollar
- Lik praksis for reaksjonar på brot på alkohollova
- Gjere vedtak i samsvar med gjeldande lovverk og gjeldande plan
- Opplæring av løyvehavarar

Planforslaga til kommunane på Søre Sunnmøre er noko ulike i verbaldelane, men er likelydande i formuleringar om sals- og skjenketider og gebyr. Dei inneheld ganske like reglar om konsept og kva løyve desse kan få. Dei andre kommunane sine planar er å finne på kommunane sine heimesider.
Det har kome ein del lovendringar i alkohollova og alkoholforskrifta sidan den førre planen vart vedteken. Dei viktigaste er:

- Salstider, kap 3 alkohollova (lov med sal av alkohol på valdagar)
- Løyveperioden, §1-6 alkohollova (kommunen kan bestemme at perioden ikkje skal opphøyre men gjelde vidare for ei ny periode på ***inntil*** 4 år med opphør seinast ***30. september***)
- Alkoholreklameforbodet, kap 14 forskrifta
- Nytt prikktildelingssystem, kap 10 forskrifta
- Nye krav til kontrollørar og kontroll av skjenkestad, kap 5 og 9 i forskrifta
- Auka gebyr for sals- og skjenking, kap 6 i forskrifta

Innspel til planen

Det har kome innspel til planen frå Lensmannen i Volda og Ørsta, Mattilsynet, Det Grøne Treet AS, Volda Næringsforum, Ivar Otto Kristiansen og Margrete Bjerkvik.

Frå lensmann har det kome innspel om at skjenkestadar som vert tildelt alminneleg skjenkeløyve bør vere trivelege, godt vedlikehaldne og ha god standard. Framtidige nye skjenkestadar bør har universell utforming, dvs bygningar som ikkje ligg på gateplan må ha heis. God standard og gode utelys verkar dempande i høve lovbrot og uro. Det bør normalt ikkje gjevast løyve til uteservering etter midnatt der det bur folk tett ved. Skjenkestader med høg musikk som ein del av konseptet bør vere lokalisert i bygg utan bueiningar. Om skjenking i idrettsarena, idrettsbygg og skisenter vil lensmann tilrå at løyve vert gjeve dersom det er i tidsrom der det ikkje er idrettsaktivitet. Lensmannen i Volda og Ørsta meinar at skjenkeareal ute bør vere fysisk avgrensa. Skjenkeareal bør ha 18-års aldersgrense, også arrangement i grendehus. Vaksne treng treffstader der barn og unge ikkje er til stades, og kontrollert skjenking vert vanskeleg utan aldersgrense.

Kommentar til innspel:
Det er lagt inn endring i punktet som vedkjem 18-års aldersgrense ved einskildløyve. Dette for å ha ein litt meir fleksibel regel, slik at ein kan gje løyve dersom det skal vere arrangement der dette vil vere forsvarleg og kontrollert skjenking vil vere mogleg å få til.

Mattilsynet har i sitt innspel kome med positiv uttale om at rusmiddelpolitikken har like vilkår i eit større område, og dermed einsarta tilsyn og kontroll. Dei har kome med gode innspel som kommunen kjem til å innarbeide i sakshandsamingsrutinane. Mattilsynet ynskjer meir samarbeid, både med kommunane, Skatteetaten og Politiet. Dette vil vi også innarbeide i sakshandsamingsrutinane. Det har også kome tips til nye reglar hjå Mattilsynet. Tidlegare

skulle dei ha melding om oppstart, no skal sals- og serveringsstadar vere registrert i tilsynssystemet. Kommunane kan difor hente ut kvittering for at dette er gjort før sals- eller skjenekløyve vert gitt.

Det Grøne Treet har i sitt innspel gjort greie for at det er viktig for konseptet deira å få behalde uteområdet som skjenkeareal. Dette er med på å gje Volda eit levande sentrumsbilde. Sjølv om uteplassen ligg i sentrum, ligg den slik til at den ikkje er til sjenanse og støy for naboar. Uteområdet er med på å gje dei større skjenkeareal totalt, slik at dei får spreidd gjestane utover eit større område, noko som gir betre oversikt for dei tilsette.

Det Grøne Treet AS ber Volda kommunestyre vurdere å stryke følgende punkt i rusmiddelpolitisk handlingsplan - løyvedelen 2016 -2020. Sitat frå innspel:
" Pkt 4.2. vedrørende skjenketider "Skjenketida for uteareal er avgrensa til kl 24.00 alle dagar " Subsidiært at man endrer det til " For skjenkestadar som er lokalisert utanfor tettstadsområde ***og*** *på stadar der naboar ikkje vert sjenert, kan skjenketida setjast lik skjenketida innandors."*

Forslag til endring: *"For skjenkestadar som er lokalisert utanfor tettstadsområde* ***eller*** *på stadar der naboar ikkje vert sjenert, kan skjenketida setjast lik skjenketida innandørs."*

Slik forslaget til hoveddokument" rusmiddelpolitisk handlingsplan —loyvedelen 2016 — 2020" foreligger vil dette være med på å begrense arealet Det Grøne Treet har til disposisjon for sine gjester etter klokken 24:00. Denne begrensningen slik vi ser det vil ikke ha alkoholpolitisk effekt, da antallet gjester vil være det samme, men vil kun være en forringelse av et levende sentrum og konseptet til Det Grøne Treet AS. Uteplassen til Det Grøne Treet er både et viktig konsept for foretaket og et vesentlig bidrag til trivsel i Volda sentrum.

Det er etter vårt syn viktig at man ser sammenhengen mellom å ha en ansvarlig rusmiddelpolitikk og det å kunne opprettholde næringsgrunnlaget for virksomhetene, samtidig med man har et godt tilbud til innbyggerne med et levende sentrum.
Det Grøne Treet AS er et helhetlig konsept der ute området utgjør en vesentlig del av det totale konseptet, noe som gjenspeiler seg i arealdisponeringen. Det opparbeidede utearealet er av vesentlig størrelse og har stor betydning for driften.
Det er dette utearealet som har vært med og gitt Det Grøne Treet sitt særpreg, og gjort dette til det unike serveringsstedet det er. Det fins ikke tilsvarende konsept i nærheten.
Vi er redd for at generelle regler kan ødelegge dette unike særpreget og driften, uten at det oppnår sin opprinnelige hensikt , derfor ber vi om at dere tar dette med i vurderingen."

Kommentar til innspel:
Det er lagt inn forslag til endra punkt i saksutgreiinga, slik at ein kan vurdere skjenketida ute ved kvar einskild søknad. Det er argument som talar både for og imot skjenketid på uteareal og kor lang den bør vere.

Volda næringsforum har dette innspelet til planen. Sitat:
"Vi syner til høyringsutkastet og vil på generelt grunnlag gi Volda kommune ei positivt tilbakemelding på utkast til plan. Volda kommune ynskjer å gjere det enklare for dei som ynskjer innsyn i kva for rammer og reglar som gjeld på det alkoholpolitiske området. Gjennom å forenkle planen reduserer ein derfor risikoen for feiltolkingar og misforståing ved bruk av planen. Dette gjeld både frå sakshandsamarane og politikarane i Volda kommune si side, og frå dei som til dømes ynskjer å søkje løyve til alkoholservering, mv. i Volda.
Ein plan som er enkel å nytte er òg viktig i samband med å bygge Volda som ein attraktivt handels- og opplevingsdestinasjon. Til dømes for dei mange festivalane som

finn plass i Volda kvart år.

Merknad til planens punkt 4. "Tildeling av alminneleg skjenkeløyve"
Vi syner til planens punkt 4., der det i innleiinga til punktet står "Kommunen ser det ikkje som tenleg å sette tak for talet på skjenkeløyve. Kommunen tildeler løyve etter lov og planverk."
Under punkt 4.1 "Konsept", står det "Det skal førast ein restriktiv line til nye konsept". Volda Næringsforum vil be om at lina "Det skal førast ein restriktiv line til nye konsept" blir fjerna frå planen. Slik vi ser dette, vil lov- og planverk være tilstrekkeleg gode verkty for å vurdere einskilde nye konsept. Vidare er punktet lite nyansert, og gir lite rom for å forstå kva ei restriktiv line inneber. Alternativt kan ein nyansere dette slik at det tydeleg framgår av punktet kvifor ein ynskjer å føre ein slik restriktiv line til nye konsept, og på den måten kan klargjere for dei som ynskjer å etablere nye konsept kva omsyn dei må ta i ei etablerings- og søknadsprosess."
Merknad til planens punkt 8. "Kontroll med sals- og skjenkestader"
Volda Næringsforum er opptekne av at næringsdrift og –etablering skjer innafor de gjeldande rammer og lover/reglar.
Vi syner til saksdokumentet som ligg ved høyringsutkastet, og til kommentar om at reaksjonane på brot på skjenkeløyve no er blitt mjuka opp i ei viss grad.
Volda Næringsforum vil då berre oppmode Volda kommune om å nytte dei verktya som punkt 8 legg opp til, og at ein fylgjer dei kontrollregima som er beskrive. På denne måten kan ein sikre at ein har ein forsvarleg kontroll med skjenkeløyva som er gitt, og at dei overordna måla om å "føre ein konsekvent og ansvarleg rusmiddelpolitikk og bidra til ein trygg og ikkje-skadeleg rusmiddelbruk" blir teke i vare.

Kommentar til innspel:
Innspelet frå Volda Næringsforum understrekar kor viktig det er med føreseielege planar, som vil gjere det enklare for dei som er aktørar i bransjen. Punktet om å føre ei restriktiv line til nye typar konsept er likevel ikkje fjerna i det nye framlegget til plan. Det er vanskeleg å spesifisere nærare kva typar dette er, då ein ikkje klarar å ta høgd for å få med alle variantar. Det viktige med dette punktet er å fange opp nye typar konsept der det ikkje tradisjonelt har vore vanleg å involvere alkoholhaldig drikk. Dette må ein vurdere dersom det kjem slike søknader.

Ivar Otto Kristiansen har dette innspelet til høyringsutkastet. Sitat:

"Innspill til alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020 for Volda Kommune
Gjeldene Rusmiddelpolitiske handlingsplan for Volda Kommune 2012-2016 har hatt et godt reglement, men med vedlegg og intensjoner som til tider har kunnet virket utfordrende. I utkastet til ny alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020 er det ryddet og gjort et godt stykke arbeid for å gi bedre oversikt og en mer brukervennlig handlingsplan. Grunnarbeidet som er gjort før den blir lagt ut på høring, er oversiktlig og beundringsverdig.
Før det blir fattet endelig vedtak har jeg noen innspill som jeg mener generelt forenkle saksgangen og sikre at vedtak blir fattet etter gjeldende lover og regler.
Alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020 vil bli et vedtak av kommunestyret som skal etterleves i 4 år. Legger man for mange føringer vil man oppleve at saker med gode intensjoner vil få en uforholdsmessig tidkrevende saksbehandling, da de etter loven skal behandles av vedtaksorganet (Kommunestyret) ved dispensasjoner fra gjeldende vedtak med retningslinjer. Det er rådmannens oppgave å jfr. Kommunelovens § 23 andre ledd at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Bakgrunnen for at jeg ta opp dette er at det i foregående periode ble laget en plan med tilhørende tillegg, som det i ettertid ikke var politisk støtte for. Nevner kjøpesenter, nye konsept, tildeling til lag og foreninger ved arrangement. Så sent om i driftsstyret den

11.05.2016 ble det fattet vedtak om to løyve som ikke er etter den gjeldende Russmiddelpolitiske handlingsplanen, og skal man følge den som er ute til høring nå ville man minst ha måttet sagt nei til 1 av søknadene eller sendt den til kommunestyret for behandling. Prinsippet må være at det blir vedtatt en handlingsplan som kan etterleves. Det er et krav jfr alkoholloven at det skal utarbeides en alkoholpolitisk handlingsplan og det føler av lov at den skal følges, brudd fra bevilgningshaver vil bli sanksjonert. Vi må kunne lage en plan som også administrasjon og folkevalgte organ kan etterleve."

Kommentar til innspel:
Det vert i dette innspelet understreka kor viktig det er å ha ein klar og tydeleg plan, der reglane er enkle å tolke. Dette er årsaka til at mykje av tekstdelane er fjerna. Det som er bestemt i andre planar, lover og forskrifter, og som det ikkje er intensjon om å lage nye reglar for, er unødvendig å repetere i denne lokale planen. Omformuleringar av lovtekster kan skape vanskelege situasjonar med usemje om korleis ein skal tolke det som står.

Ein lokal alkoholpolitisk plan må finne ein god balanse mellom det rusførebyggjande arbeidet og samtidig stette behov som er i lokalsamfunnet. Det er forsøkt å nyansere reglar som var i den førre planen, slik at reglane ikkje går utover det som har vore intensjonen. Det er likevel viktig å behalde nokon av punkta som avgrensar tilgangen til alkohol, mellom anna å behalde soner som vert rekna som rusfrie. Punktet om rusfrie soner er endra, slik at det lyder slik:
"Punkt 5 Alminnelege løyve ved einskildhøve.
Konsept det ikkje vert gitt løyve til:

- *Soner som elles vert rekna som rusfrie som symjehallar, skisenter, ungdomsklubber og idrettsarenar* ***i samband med idrettsarrangement og idrettsaktivitet****"*

Margrete Bjerkvik har dette innspelet til høyringsutkastet. Sitat:
"Under Pkt 4.1
Stryk to siste setningar. (Alkohol er ikkje nødvendig i kultur samanheng. Campus er neppe oppe og går før det er ny revisjon av planen i 2020)

Pkt 4.2 Skjenketider
Stryk   Skjenketida kan i einskilde høve utvidast etter søknad
Pkt For skjenkesteder som er lokalisert utanfor tettstadsområde og på stader der naboar ikkje vert sjenert. ..osv   stryk den, ser at det kan vere vanskelig å avgjere kvar ein evt ikkje er til sjenanse. Lyd kan høyrast veldig langt frå der kilda er.
Pkt 4.2
Kulepunkt 7 Stryke : Det kan gjevast skjenkeløyve for varegruppe 3 på uteareal."

Kommentar til innspel:
Punktet om Campus er ikkje fjerna, då dette skal vere ei opning for revurdering av planen når dette prosjektet kjem på plass.
Det er viktig å ha ein fleksibel plan, der ein kan gjere unntak frå faste reglar ved behov, difor er heller ikkje punktet som gir høve til å utvide skjenketida ved einskildhøve fjerna. Det med skjenketid på uteareal er noko av det vanskelegaste å handsame. Ulempene kan vere store både for bebuarar i nærleik til skjenkestad og for skjenkestaden som vert råka av redusert skjenketid. Det er lagt inn forslag til nytt punkt i saksutgreiinga. Der er også andre løysingar å hente får større byar.
Kulepunkt 7 gir opning for at det er tillatt å gje løyve for alle alkoholgrupper på uteområde. Denne regelen er lik dei andre kommunane på Søre Sunnmøre, og det vert difor ikkje fjerna i framlegget til plan for Volda kommune.

Kommentarar til føreslegne endringar i forhold til førre plan for Volda kommune

I det nye planutkastet er dette nokre av dei viktigaste endringane i alkoholpolitikken for Volda kommune:

Tekstdelen er mindre:
For å få ein oversiktleg plan som det er lett å slå opp i og bruke, er det fjerna mykje tekst i det nye planutkastet. Grunngjevinga for dette er at det som er bestemt i andre planar, lover og forskrifter, og som det ikkje er intensjon om å lage nye reglar for, er unødvendig å repetere i denne lokale planen. Omformuleringar av lovtekster kan skape vanskelege situasjonar med usemje om korleis ein skal tolke det som står.

Nye reglar om løyveperioden:
Handsaming av søknader om sals- og skjenkeløyve pkt 2 i planutkastet.
"*Løyveperioden er inntil 4 år med opphør seinast 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Dette gjer at:*

1. *Gjeldande løyve vert vidareført til 30.09.2016*
2. *Nye løyve etter gjeldande plan vert for perioden 01.10.2016- 30.09.2020.*
3. *Alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020 trer i kraft 01.10.2016 og er gjeldande til ny plan er vedtatt.*

Utover reglane og retningslinene her gjeld reglane i alkohollova med forskrifter, forvaltningslova, og delegeringsreglementet i kommunen."

For å kome inn i rett loop vert det føreslått at ein utvidar noverande gjeldande løyve fram til 30. september. Seinare kan ein ikkje gje løyve for lengre enn **inntil** 4 år med opphør seinast 30. september jf alkohollova § 1-6.

Sjølv om kommunen ikkje nødvendigvis endar opp med å endre alkoholpolitikken vesentleg etter nytt kommuneval, er det viktig at kommunestyret har eit bevisst forhold til løyvepolitikken i kommunen, og at det blir gjort ei faktisk vurdering av korleis løyvepolitikken bør vere utforma.

Ei løysing der alle løyve går ut etter fire år, men med høve for kommunane til å gjere unnatak, tydeleggjer best kommunen si plikt og rett til å føre ein bevisst løyvepolitikk. Dette vil venteleg også gi ei betre oppfølging av intensjonen bak regelverket.

Vedlegg er fjerna og innarbeidd i planen
Vedlegget "*1.1. Retningsliner/kriteria for tildeling av sals- og skjenkeløyve*" og "*Elles skal følgjande leggjast til grunn i høve søknad om skjenkeløyve*" er fjerna frå planen. Det er i staden lagt inn liste over konsept som ikkje kan få alminnelege løyve og løyve ved einskildhøve (er å finne i planutkastet pkt 4.1 og 5, sitert under):

"Pkt 4.1 - Det vert ikkje gitt <u>alminneleg løyve</u>:

- *Frisørsalongar/hudpleiesalongar/butikkar og liknande konsept*
- *Arrangement som er retta imot barn og unge*
- *Reine skulebygg. I kombinerte anlegg for skule og andre føremål kan det ved særlege høve gjerast unntak når desse anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skuletida.*
- *Mosjon- og idrettsarenaer*
- *Konditori*
- *Galleri og utstillingar*

- *Grendehus*
- *Campingsplassar*
- *Soner som elles vert rekna som rusfrie*
- *Bensinstasjonar*
- *Kioskar*

Berre restaurantar med eige kjøkken som er ope fram til ein time før serveringsstaden stenger, kan få alminneleg løyve for alkoholgruppe 3 (alkohol inntil 60 vol. %).

Det skal førast ei restriktiv line til nye konsept."

Volda har potensiale for å vere ein sentral kulturstad i regionen, både som senter, som vertskommune og med sin geografiske plassering. Ein bør ta høgde for å revidere planen dersom det vert utvikla eit kultursenter i tilknyting til utbygging på Campus som kan inneha eit konsept basert på behov for skjenkeløyve.

"Pkt 5 – Alminneleg løyve ved einskildhøve
Desse løyva vert tildelt einskildarrangement i inntil 5 dagar.

Konsept det ikkje vert gitt løyve til:
- *Arrangement som er retta imot barn og unge*
- *Reine skulebygg. I kombinerte anlegg for skule og andre føremål kan det ved særlege høve gjerast unntak når desse anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skuletida.*
- *Campingplasser*
- *Soner som elles vert rekna som rusfrie som symjehallar, skisenter, ungdomsklubber og idrettsarenar i samband med idrettsarrangement og idrettsaktivitet.*
- *Arrangement for unge under 18 år. Ein kan gjere unntak frå denne regelen dersom der er arrangement med fysisk avskilte soner for dei under 18 år og for type arrangement som er oversiktelege og kontrollerbare.*
- *Bensinstasjonar/gatekjøkken/kioskar og liknande konsept"*

Det er sett ny grense på 5 dagar for løyve ved einskildhøve.

Det kjem av og til ynskje om å få skjenkeløyve på arrangement utan 18-års aldersgrense. Dette gjeld særskilt i dei mindre bygdene. Tilråding frå politiet er at det vert stilt krav om 18-års aldersgrense ved slike arrangement. Vaksne treng treffstader der barn og unge ikkje er til stades, og kontrollert skjenking vert vanskeleg utan aldersgrense, skriv politiet i sin uttale.

Dei med alminneleg skjenkeløyve har ikkje krav om 18-års aldersgrense. Dette bestemmer dei sjølv. Det er vanleg at unge under 18 år kjem inn på dag og tideleg kveld. Ved arrangement på kveldstid har dei fleste 18-års aldersgrense. På restaurantar er det enklare å ha oversikt og kontroll med skjenkinga, fordi der sit gjestane til bords. Dessutan har dei med fast skjenkeløyve krav om opplæring og innarbeidde rutinar for å sikre ansvarleg alkoholhandtering.

Det vil uansett vere opp til dei som får skjenkeløyve å ha kontroll slik at det ikkje skjer ulovleg skjenking.

Av dei andre kommunane på Søre Sunnmøre ser det ut til at det berre er Ørsta som har tilsvarande punkt om at det ikkje vert gitt løyve når det er arrangement for unge under 18 år.

Ørsta praktiserar at det ikkje vert gitt løyve til arrangement retta spesifikt mot barn under 18 år. Dei har ikkje fast krav om 18- års grense ved tildeling av skjenkeløyve ved einskildhøve.

Det har kome innspel til planen om å fjerne kulepunkt 4: ”

- *”Soner som elles vert rekna som rusfrie som symjehallar, skisenter, ungdomsklubber og idrettsarenar i samband med idrettsarrangement og idrettsaktivitet”*

Det stemmer at det har vore fleire søknader om skjenkeløyve på areal som er definert som idrettsarena. Desse sakene har blitt sendt til politisk handsaming, då det var i strid med den førre planen. Der står det **”** *Ungdomsklubbar, ungdomsdiskotek, skisenter, svømmehall/badeland og idrettsarenaer er område som tradisjonelt er sett på som rusfrie soner. Desse skal ikkje ha skjenkeløyve.*”. Intensjonen var at ein ikkje skal blande idrett og alkohol, fordi det vil vere med på å føre alkohol inn i situasjonar der det ikkje har vore tradisjon for å kunne nyte alkohol.
Når ein no har fått lagt til *”…i samband med idrettsarrangement”,* så har ein fått nyansert dette punktet til å berre omfatte det som var intensjonen med dette punktet.
Å fjerne heile punktet vil gi signal om at den lokale alkoholpolitikken opnar for å fjerne rusfrie soner. Ein kan likevel kunne gje skjenkeløyve for slike type areal og bygg, no som ein har fått med at det berre er i kombinasjon med idrettsarrangement ein ikkje kan gje skjenkeløyve til desse sonene. Det er viktig å oppretthalde rusfrie soner, det er også definert i målet med denne planen, pkt 1. ”*Formål løyvepolitikken”*, siste avsnitt. Rådmannen ser ikkje at dette punktet vil skape konfliktsituasjonar med behovet for å kunne bruke denne type lokale til arrangement som omfattar alkohol.

Ungdomsklubben i Volda har tidlegare vore nytte i samband med Dokumentarfilmfestivalen. Dei har ikkje fått nytta dette lokalet som skjenkeareal siste åra. Det vil vere feil å bruke lokalet dette viktige rusfrie ungdomstilbodet som skjenkeareal.

Endring av skjenketid:
Endring i skjenketider, pkt 4.2 Skjenketider alminneleg skjenkeløyve

”Normal skjenketid:

- *varegruppe 1 og 2 skal vere avgrensa til mellom kl 11.00 og kl 01.00 søndag – torsdag, og mellom kl 11.00 og kl 02.00 fredag og laurdag.* **Ingen endring**
- *varegruppe 3 skal vere avgrensa til mellom kl 13.00 og kl 24.00 alle dagar.* **Ingen endring**
- *Driftskonseptet hotell kan få skjenketid for varegruppe 1 og 2 frå kl 09.00.* **Ingen endring**
- *Det er generell utvida skjenketid til kl 02.00 for romjula (2. juledag – 1. nyttårsdag) og påskeveka (frå måndag etter palmesøndag til 2. påskedag).* **Ingen endring**
- *Skjenketida for uteareal er avgrensa til kl 24.00 alle dagar. Skjenketida kan i einskilde høve utvidast etter søknad.* **Endring. Tidlegare same som skjenketida inne.**
- *For skjenkestadar som er lokalisert utanfor tettstadsområde og på stadar der naboar ikkje vert sjenert, kan skjenketida setjast lik skjenketida innandørs.* **Nytt punkt.**
- *Det kan gjevast skjenkeløyve for varegruppe 3 på uteareal.* **Ingen endring**
- *Konsum av utskjenka alkoholhaldig drikke må opphøyre seinast 30 minutt etter at skjenketida har gått ut. Når det gjeld uteareal skal alkohol takast med inn i skjenkelokalet når skjenketida er gått ut.”* **Endring på det som gjeld uteareal.**

Det er foreslått å endre skjenketid på uteareal til kl 24.00. Dette er gjort for å ha lik skjenketid med dei andre kommunane på Søre Sunnmøre. Det er ikkje det offentlege si oppgåve å legge tilrette for støy i sentrum. Det har kome fleire bueiningar i sentrum og å leggje tilrette for støy på uteområdet er ein dårleg kombinasjon med bustader.

På den andre sida så er det ikkje mange dagane i året at vêret tillèt at ein kan sitje ute på sein nattid. Det kan også vere utfordrande for skjenkestaden å kontrollere at gjestar ikkje tek med seg alkoholhaldig drikk ut på utearealet etter kl 24.00. Dette kan skape både konfliktsituasjonar og føre til at gjestar drikk meir. Det viser seg at gjestar som skal ut for å lufte seg eller røyke, vel å drikke opp i staden for å setje igjen drikken innandørs. For så å kjøpe ny når han/ho kjem inn igjen.

Eit alternativ kan vere at uteområdet vert vurdert ved kvar einskild søknad. Dette alternativet er vanleg i byar. Ulempa med det er at det vil vere vanskeleg å administrere og det vil skape ulikt konkurransegrunnlag.
Pr dags dato er der ikkje bueiningar som vert veldig sjenert av støy frå utestadar, som kommunen kjenner til, men dette kan fort endre seg. Det er stadig aktørar som vurderer ulike lokale i Volda med ynskje om å starte opp skjenkestad.

Ein bør ha ei retningsline i planen slik at ein kan sikre miljøet og bukvaliteten til dei som bur i sentrum. Kommunen bør ikkje gjere seg forplikta til å gje løyve på uteareal der dette vil skape konflikt med ro og orden for dei som bur tett på.

Dersom kommunestyret ynskjer å gjere om punktet om skjenketid på uteareal, til at tida er lik skjenketida inne, kan det vere eit alternativ å gjere punktet om til:

- Skjenketid for uteareal vert avgjort etter uttale frå lensmann og kommuneadministrasjonen som vil vurdere arealet i forhold til bueiningar i området.

Ved å gjere om på dette punktet kan ein også ta særskilt omsyn til stadar der det er bueiningar tett på, slik at ein kan setje eit tidlegare tidspunkt, der det vil vere føremålstenleg.

Endring av skjenketid for ambulerande skjenkeløyve, pkt 6:
"Skjenketider for ambulerande løyve vert som for ordinære løyve, jf 4.2."
Dette er endring i forhold til førre plan. Det er ikkje uvanleg at det vert søkt om skjenketid fram til kl 03.00 for ambulerande skjenkeløyve.

Reaksjonar ved brot på alkohollova:
Vedlegget "*1.2. Retningsliner for reaksjonar på brot på alkohollova og vilkår for løyve*" er bytta ut med eit nytt vedlegg, "*Reaksjonar ved brot på alkohollova*". Etter endring i alkoholforskrifta er det kome eit eige kapittel om inndraging av sals- og skjenkeløyve etter prikktildeling, kapittel 10. Utover reglane i kapittel 10 i forskrifta gjeld alkohollova § 1-8, "*Inndraging av salgs- og skjenkebevillinger*".

Det nye regelverket i alkoholforskrifta er langt mildare når det gjeld reaksjonar på brot, enn det som var bestemt lokalt i førre plan for Volda kommune. Det er difor enda viktigare at løyvemynde vurderar kvar einskild søknad kritisk.

Vilkår for løyve pkt 7.2
Det er sett inn krav om at alle vedlegg til søknad skal vere levert inn før søknader vert ferdighandsama. Det har vist seg å vere vanskeleg å drive inn slike dokument etter at løyve er

gitt. Dei nye reglane ved brot på alkohollova, set krav om at det blir utført ei grundig sakshandsaming. Det er sett inn nytt krav om at også internkontrollrutinane skal ligge ved søknad. I dette dokumentet skal det vere innarbeidd rutinar som sikrar forsvarleg og lovleg drift. Dette dokumentet skal mellom anna innehalde plan og system for opplæring av tilsette og sjekklister for dagleg drift. Ved å krevje at sals- og skjenkestadane utarbeider desse rutinane, kan ein sikre at gode rutinar vert utarbeidd før oppstart.

Endring av skjenkegebyr, pkt 9
For handsaming av søknad om løyve som gjeld slutta lag gjeld gebyrsatsane som er gjevne i forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk § 6-2, pr. 2016 kr 340.
I samband med einskilde arrangement kan gebyret setjast til kr 1000.- pr. gong.
Gebyr for skjenkeløyve ved einskildhøve er i samsvar med vedtak gjort i KST PS 180/13, men endring i forhold til førre plan der det var sett til kr 500 jf pkt 1.8.

Vurdering og konklusjon:
Rådmannen rår til at Alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020 vert vedtatt f.o.m. 01.10.2016.

Denne er i hovudsak i samsvar med tilrådinga frå den interkommunale arbeidsgruppa, men med litt justering.

Når det gjeld kva politisk utval som skal handsame prinsipielle saker etter alkohollova, så vert dette å regulere i samband med revisjon av delegeringsreglementet. Inntil vidare er det driftsstyret som handsamar alkoholpolitiske saker som ikkje er delegert til rådmann.

Helse og miljøkonsekvensar:
Tilgang på alkohol kan føre til uønska forbruk, med dei ulemper dette kan skape for den einskilde og samfunnet. Kontrollert sal og skjenking gjennom løyve til aktørar, som kan dokumentere kunnskap og haldningar til rusmiddel generelt og alkohol spesielt, er viktig med tanke på førebygging. Dette gjeld og ikkje minst dei tiltak kommunen gjennom framlagd plan vil søkje å følgje opp. Viktig er også kvar einskild av oss si haldning til rusmiddel, gjennom å vere gode føredøme.

Med bakgrunn i kommunen sitt ansvar i Folkehelselova er det naturleg at ruspolitisk handlingsplan vert vurdert i høve kommunen sin overordna helsepolitikk.

Økonomiske konsekvensar:
Ikkje relevant
Beredskapsmessige konsekvensar:
Ikkje relevant

Naturmangfaldlova:
Ikkje relevant

Rune Sjurgard
Rådmann

Inger-Johanne Johnsen
sektorsjef kultur og service

Utskrift av endeleg vedtak:
Sals- og skjenkestadane i Volda
Politiet
Securitas AS
Mattilsynet

Klageinstans:

ALKOHOLPOLITISK HANDLINGSPLAN

FOR

VOLDA KOMMUNE

2016 – 2020

Løyvepolitikken

Vedtatt i kommunestyret 16.06.16

Gjeldande frå: 01.10.16

Innhald

1. Formål løyvepolitikken ... 3
2. Handsaming av søknader om sals- og skjenkeløyve ... 3
3. Gruppeinndeling alkoholhaldig drikk ... 4
4. Tildeling av alminneleg skjenkeløyve ... 4
5. Alminneleg løyve ved einskildhøve ... 5
6. Ambulerande skjenkeløyve ... 6
7. Tildeling av salsløyve ... 6
8. Kontroll med sals- og skjenkestader ... 7
9. Sals- og skjenkegebyr ... 7
Vedlegg: Reaksjonar ved brot på alkohollova ... 8
Oversikt over prikktildeling etter kapittel 10: ... 9

1. Formål løyvepolitikken

Kommunen skal regulere omsetting av alkohol, slik at ein i størst mogleg grad avgrensar samfunnsmessige og individuelle skadar som alkoholbruk kan medføre, derimellom avgrense forbruk av alkoholhaldige drikkevarer i lokalsamfunnet.

Det er særleg tenleg med:

- Felles retningsliner for sals - og skjenketider av omsyn til mellom anna trafikktryggleik i helgane og like vilkår i bransjen i heile regionen.
- Felles kontrollorgan, eller at kontrollorgana har felles praksis når det gjeld frekvens av kontrollar.
- Lik praksis for reaksjonar på brot på alkohollova.
- Gjere vedtak i samsvar med gjeldande lovverk og gjeldande plan
- Opplæring av løyvehavarar

Løyvepolitikken er også viktig med omsyn til folkehelsa. Dette vil særleg gjelde kommunen sin politikk med omsyn til skjenketider og tilgjenge til alkohol. Kommunen må elles legge til rette for rusfrie soner.

2. Handsaming av søknader om sals- og skjenkeløyve

Kommunen er ansvarleg for den utøvande løyvepolitikken, og for kontroll av sals- og skjenkestadar etter den alkohollovgjevinga som til ei kvar tid gjeld.

Løyveperioden er inntil 4 år med opphør seinast 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Dette gjer at:

1. Gjeldande løyve vert vidareført til 30.09.2016
2. Nye løyve etter gjeldande plan vert for perioden 01.10.2016- 30.09.2020.

Utover reglane og retningslinene her gjeld reglane i alkohollova med forskrifter, forvaltningslova, og delegeringsreglementet i kommunen.

2.1 Delegering

Reglement for politiske organ skal reviderast 1. valår. Inntil gjennomgang av reglementet foreslår ein at driftssytet handsamar saker etter alkohollova.

Etter "*Delegeringsreglementet om delegering frå kommunestyret til rådmannen*" (vedteke i kommunestyret den 28.08.2014 sak PS 108/14), punkt 5.14 Alkohollova har rådmannen delegert slikt mynde:

- Godkjenne ny styrar og stedfortredar ved skifte i løyveperioden (§ 1-7c).
- Godkjenne utviding av skjenkelokale for ei enkelt tilstelling (§ 4-2).
- Avgjere søknader om ambulerande løyve til slutta lag (§ 4-5).
- Fastsetjing av avgifter etter § 7-1 i alkohollova og §§ 11-1, 11-2 og 11-3 i forskriftene.
- Alminneleg løyve til enkeltarrangement (§17)

– Tiltak etter ruspolitisk handlingsplan og vedtak om sanksjonar ved brot på alkohollova. 5.15

Sakshandsamarane i samarbeidskommunane skal ha jamlege samarbeidsmøte for å drøfte og samordne ulike problemstillingar i høve sakshandsaming av saker etter alkohollova m/forskrift.

3. Gruppeinndeling alkoholhaldig drikk

Alkoholfri drikk	Under 0,7 %
Alkoholsvak drikk	0,7%- 2,5 %
Gruppe 1	Over 2,5 % - høgast 4,7%
Gruppe 2	Over 4,7 % - høgast 22 %
Gruppe 3	Over 22 % - høgast 60 %

4. Tildeling av alminneleg skjenkeløyve

Kommunen ser det ikkje som tenleg å sette tak for talet på skjenkeløyve. Kommunen tildeler løyve etter lov- og planverk.

4.1 Konsept

Det vert ikkje gitt alminneleg løyve:

- Frisørsalongar/hudpleiesalongar/butikkar og liknanda konsept
- Arrangement som er retta imot barn og unge
- Reine skulebygg. I kombinerte anlegg for skule og andre føremål kan det ved særlege høve gjerast unntak når desse anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skuletida.
- Mosjon- og idrettsarenaer
- Konditori
- Galleri og utstillingar
- Grendehus
- Campingsplassar
- Soner som elles vert rekna som rusfrie
- Bensinstasjonar
- Kioskar

Berre restaurantar med eige kjøkken som er ope fram til ein time før serveringsstaden stenger, kan få alminneleg løyve for alkoholgruppe 3 (alkohol inntil 60 vol. %)

Det skal førast ei restriktiv line til nye konsept.

4.2 Skjenketider alminneleg skjenkeløyve

Normal skjenketid:

- **varegruppe 1 og 2** skal vere avgrensa til mellom kl 11.00 og kl 01.00 søndag – torsdag, og mellom kl 11.00 og kl 02.00 fredag og laurdag.
- **varegruppe 3** skal vere avgrensa til mellom kl 13.00 og kl 24.00 alle dagar.
- Driftskonseptet hotell kan få skjenketid for varegruppe 1 og 2 frå kl 09.00.
- Det er generell utvida skjenketid til kl 02.00 for romjula (2. juledag – 1. nyttårsdag) og påskeveka (frå måndag etter palmesøndag til 2. påskedag).
- Skjenketida for uteareal er avgrensa til kl 24.00 alle dagar. Skjenketida kan i einskilde høve utvidast etter søknad.
- For skjenkestadar som er lokalisert utanfor tettstadsområde og på stadar der naboar ikkje vert sjenert, kan skjenketida setjast lik skjenketida innandørs.
- Det kan gjevast skjenkeløyve for varegruppe 3 på uteareal.
  Konsum av utskjenka alkoholhaldig drikke må opphøyre seinast 30 minutt etter at skjenketida har gått ut. Når det gjeld uteareal skal alkohol takast med inn i skjenkelokalet når skjenketida er gått ut.

4.3 Vilkår for å få skjenkeløyve

Kommunen kan sette vilkår for løyva i tillegg til dei krav lovverket krev. Det vert vurdert å sette eit eller fleire vilkår for løyve. Internkontrollrutinar skal ligge ved søknad om skjenkeløyve. Søknadar vert ikkje ferdighandsama før alle vedlegg er levert inn til kommunen.

Desse er:

- Skjenkestaden skal delta på første mulige kurs i ansvarleg vertskap, så lenge kommunen tilbyr dette. Dette gjeld minimum styrar og stedfortredar. Ved skifte (styrar og stedfortredar) gjeld same vilkåret.
- Politiet kan krevje ordensvakter. Når dette vert gjort vert dette stilt som vilkår for løyvet.

5. Alminneleg løyve ved einskildhøve

Desse løyva vert tildelt einskildarrangement i inntil 5 dagar.

Konsept det ikkje vert gitt løyve til:

- Arrangement som er retta imot barn og unge
- Reine skulebygg. I kombinerte anlegg for skule og andre føremål kan det ved særlege høve gjerast unntak når desse anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skuletida.
- Campingsplassar
- Soner som elles vert rekna som rusfrie som symjehallar, skisenter, ungdomsklubber og idrettsarenaer i samband med idrettsarrangement og idrettsaktivitet.

- Løyve når det er arrangement for unge under 18 år. Ein kan gjere unntak frå denne regelen dersom der er arrangement med fysisk avskilte soner for dei under 18 år og for type arrangement som er oversiktelege og kontrollerbare.
- Bensinstasjonar/gatekjøkken/kioskar og liknande konsept

5.1 Skjenketider einskildhøve

Normal skjenketid vert som for alminneleg løyve (jf 4.2), men løyve for varegruppe 3 vert kun gitt til arrangement retta imot matservering.

5.2 Vilkår

Kommunen kan sette vilkår ved arrangement og normalt vil dette vere knytt til vakthald under arrangement, løyve til bruk av bygg/areal og tryggleik.

6. Ambulerande skjenkeløyve

Det kan gjevast ambulerande løyve for skjenking til slutta lag. Med slutta lag meiner ein at det allereie før arrangementet tek til er danna eit slutta/privat krins av personar som samla for eit bestemt formål i eit bestemt lokale. Arrangementet er ikkje ope for andre. Eit slikt løyve kan omfatte øl, vin og brennevin. Døme på slutta lag er bryllaup, åremål, jubileum, firmafestar og liknande, der det vert omsett alkohol.

Arrangement som vert haldne av lag og foreiningar er ikkje å rekne som slutta lag.

Det er ikkje krav om skjenkeløyve i samband med private arrangement som bryllaup, åremål, jubileum og liknande så sant det ikkje vert teke betalt for drikke og huseigar kun leiger ut lokala til arrangementet.

Skjenketider for ambulerande løyve vert som for ordinære løyve, jf. 4.2.

7. Tildeling av salsløyve

Det vert ikkje sett tak på salsløyve i kommunen. Løyve kan verte gitt til daglegvare- butikkar og gjeld varegruppe 1.

7.1. Salstider

Kvardagar	kl 09.00 og kl 20.00
Laurdag og dagar før heilagdagar	kl 09.00 og kl 18.00

Alkoholhaldige varer skal vere betalte innan salstida. Butikkane som sel alkohol skal ha sperre i kassa.

7.2 Vilkår salsløyve

Kommunen kan sette vilkår for løyva i tillegg til dei krav lovverket krev. Det vert vurdert å sette eit eller fleire vilkår for løyve. Internkontrollrutinar skal ligge ved søknad om salsløyve. Søknadar vert ikkje ferdighandsama før alle vedlegg er levert inn til kommunen.

Desse er:

- Salstadane skal delta på første mulige kurs i ansvarleg sal, så lenge kommunen tilbyr dette. Dette gjeld minimum styrar og stedfortredar. Ved skifte (styrar og stedfortredar) gjeld same vilkåret.

8. Kontroll med sals- og skjenkestader

Skjenkekontrollen skal kontrollere løyve gitt av kommunen; både alminnelege skjenkeløyve, ambulerande løyve, løyve for einskildhøve og salsløyva.
Den kommunale kontrollplikta omfattar ikkje A/S Vinmonopolet sine utsal eller løyve til engrossal.

Kontrollane skal til ei kvar tid gjennomførast i samsvar med kravspesifikasjon og eventuelle pålegg gitt av kommunen. Kontrollane skal utførast i nært samarbeid med kontaktpersonen i kvar kommune. Talet på kontrollar for sals- og skjenkekontrollar skal vere i samsvar med forskrifta, § 9.7.

Kontrollplan skjenkestadane:

- 2/3 av kontrollane skal skje fredag og laurdag frå kl. 23.00 og fram til stengetid.
- Halvparten av desse skal skje ved skjenkestaden si stengetid.
- Det skal berre førast kontroll med 2 skjenkestadar pr. kveld i kommunen.
- Kontrollane skal vere jamt fordelt utover året.

Kontrollplan salsstadane:

- Kontrollen bør skje i slutten av salstida og då primært torsdag, fredag og laurdag.
- Maks kontroll er 3 butikkar pr. kontrolldag.
- Kontrollane skal vere jamt fordelt utover året.

8.1 Reaksjonar på brot på alkohollova

Det er kome nasjonale retningsliner for brot på alkohollova som vert nytta ved brot. jf vedlegg "Reaksjonar ved brot på alkohollova".

9. Sals- og skjenkegebyr

Sal- og skjenkegebyra i kommunen følgjer til ein kvar tid satsar satt i forskrift til alkohollova.

Sakhandsamingsgebyr ved søknad om alminneleg løyve til einskildarrangement vert sett til kr. 1000,-.

Gebyr for ambulerande løyve vert sett etter gjeldande sats i alkoholforskrifta.

Vedlegg: Reaksjonar ved brot på alkohollova

Reglane om prikktildeling og inndraging er nasjonale føringar nedfelt i alkohollova § 1-8 og forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk mv. jamfør §§ 10-2 til 10-6. Desse gjeld der det er gjennomført kontroll i samsvar med kapittel 9 i forskrifta, eller det er motteke rapport frå andre mynde og avdekt at løyvehavar ikkje har oppfylt reglane i alkohollova, reglar i medhald av alkohollova, alkohollova sitt føremål, eller vilkår for løyvet.

Dersom løyvehavar vert tildelt til saman 12 prikkar i løpet av ein periode på to år, skal løyvet dragast inn i eit tidsrom på 1 veke. Dersom det i løpet av toårsperioden vert tildelt fleire enn 12 prikkar, skal lengda på inndraginga aukast tilsvarande jamfør alkoholforskrifta § 10-2. Toårsperioden gjeld uavhengig av om løyvet er fornya i løpet av perioden. Ved overdraging begynner ny periode på overdragingstidspunktet. Likearta brot avdekt ved same kontroll skal vurderast som eitt einskilt brot. Tidspunktet for regelbrotet skal leggast til grunn for utrekning av toårsperioden.

Det er opning for å bruke skjønn jamfør forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk mv. § 10-4.

Tildeling av prikkar skal førehandsvarslast etter forvaltningslova § 16. Inndraging av løyve skal også førehandsvarslast etter forvaltningslova § 16. Det er klagerett på vedtak om tildeling av prikkar jamfør forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk mv § 10-5 og 10-6.

Kommunen bør setje i verk vedtak om inndraging innan fire veker etter vedtaksdato jamfør forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk mv § 10-6.

Oversikt over prikktildeling etter kapittel 10:

Prikkar	Regelbrot
8	Sal og skjenking til mindreårige
	Brot på bistandsplikta
	Brot på kravet om forsvarleg drift
	Hindring av kontroll
4	Sal og skjenking til openbart påvirka person, eller skjenking på ein måte som ein må anta at personen vert openbart påvirka
	Brot på på reglane om sals- og skjenketid
	Skjenking av alkoholhaldig drikk gruppe 3 til person på 18 og 19 år
	Brot på alderskrav for den som sel eller skjenkar alkoholhaldig drikk
2	Openbart påvirka person i lokalet
	Manglar ved løyvehavar sin internkontroll
	Manglande levering av omsetningsoppgåve innan frist sett av kommunen
	Manglande betaling av gebyr innan fris sett av kommunen
	Brot på krav om styrar og stadfortredar
	Gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestad
	Gjentatt diskriminering
1	Brot på reglane om alkoholfrie alternativ
	Brot på reglane om skjenkemengd
	Konsum av medbrakt alkohol
	Gjestar tek med alkohol ut av skjenkearealet
	Brot på reglane om plassering av alkoholhaldig drikk på salsstad
	Brot på vilkår sett i vedtaket om løyve m.m.
	Brot på reklameforbodet
	Andre brot som er omfatta av alkohollova jf. § 10-3 i forskrifta

Det Grøne Treet
Café — Restaurant

VOLDA KOMMUNE
Sak: 2016/346 Avd: Svk
Løpenr. Sbh: Beneng
13 MAI 2016
Arkivdel: Emne 2
Klassering P: 144
Klassering S:

Det Grøne Treet AS
Cafe – Restaurant
Halkjelsgt 8 B, 6100 Volda
Postboks 154
6100 Volda Norway
Tlf 70 07 88 16
Org nr. 940 334 217

Kommunestyret Volda Kommune
Volda Kommune
6100 Volda

Kommentarer til rusmiddelpolitisk handlingsplan – løyvedelen 2016-2020

Referanse: Høringsutkast til rusmiddel politisk handlingsplan 2016-2020 – pkt. 4.2

Det Grøne Treet AS har vært en del av sentrumsbildet i Volda siden skipningsmøte 1. august 1986, og opparbeidet seg status som en institusjon i sentrumsbildet i Volda. Uteplassen som er etablert på utsiden av lokalet er og har vært en del av det totale konseptet for driften av Det Grøne Treet. Lokalet til Det Grøne Treet AS er lite og intimt med plass til ca 100 gjester. Uteplassen bidrar ikke til at man kan ta inn flere gjester, men åpner for en mer oversiktlig og bedre spredning av gjestene over et større areal og er en viktig del av atmosfæren.

Det Grøne Treet ligger fint til i nedre del av sentrum skjermet og utenfor sjenanse for den bebodde bebyggelsen av Volda, samtidig som det er med å sette preget på og å skape et levende sentrum. For det Grøne Treet og Volda sentrum er det viktig at man får anledning til å opprettholde konseptet slik det i dag foreligger. Selv om uteplassen ligger i sentrum, ligger den slik til at den ikke er til sjenanse og støy for naboer.

I Volda har Det Grøne Treet også en spesiell plass i sentrumsbildet for turister, lokalbefolkning, dagens studenter og tidligere studenter som vender tilbakefor å besøke Volda. Det Grøne Treet er ikke bare enn serveringsplass, men en samlingsplass i sentrumsbildet som har vært der i 30 år.

Det Grøne Treet har utviklet seg til å bli et kultur konsept der også lokale musikere får vist seg fram. I forbindelse med musikk i det intime lokalet veksler gjestene mellom å være ute å snakke og inne å høre musikk. Uteplassen er en viktig del av dette helhetlige konseptet, og en del av lokalet som nyttes.

Det Grøne Treet AS ber Volda kommunestyre vurdere å stryke følgende punkt i rusmiddelpolitisk handlingsplan – løyvedelen 2016 -2020 – " Pkt 4.2. vedrørende skjenketider " *Skjenketida for uteareal er avgrensa til kl 24.00 alle dagar* " Subsidiært at man endrer det til " *For skjenkestadar som er lokalisert utanfor tettstadsområde* ***og*** *på stadar der naboar ikkje vert sjenert, kan skjenketida setjast lik skjenketida innandørs."*

Forslag til endring: *"For skjenkestadar som er lokalisert utanfor tettstadsområde* ***eller*** *på stadar der naboar ikkje vert sjenert, kan skjenketida setjast lik skjenketida innandørs."*

Det Grøne Treet
Café – Restaurant

Det Grøne Treet AS
Cafe – Restaurant
Halkjelsgt 8 B, 6100 Volda
Postboks 154
6100 Volda Norway
Tlf 70 07 88 16
Org nr. 940 334 217

Slik forslaget til hoveddokument" rusmiddelpolitisk handlingsplan – løyvedelen 2016 – 2020" foreligger vil dette være med på å begrense arealet Det Grøne Treet har til disposisjon for sine gjester etter klokken 24:00. Denne begrensningen slik vi ser det vil ikke ha alkoholpolitisk effekt, da antallet gjester vil være det samme, men vil kun være en forringelse av et levende sentrum og konseptet til Det Grøne Treet AS. Uteplassen til Det Grøne Treet er både et viktig konsept for foretaket og et vesentlig bidrag til trivsel i Volda sentrum.

Det er etter vårt syn viktig at man ser sammenhengen mellom å ha en ansvarlig rusmiddelpolitikk og det å kunne opprettholde næringsgrunnlaget for virksomhetene, samtidig med man har et godt tilbud til innbyggerne med et levende sentrum.

Det Grøne Treet AS er et helhetlig konsept der ute området utgjør en vesentlig del av det totale konseptet, noe som gjenspeiler seg i arealdisponeringen. Det opparbeidede utearealet er av vesentlig størrelse og har stor betydning for driften.

Det er dette utearealet som har vært med og gitt Det Grøne Treet sitt særpreg, og gjort dette til det unike serveringsstedet det er. Det fins ikke tilsvarende konsept i nærheten.

Vi er redd for at generelle regler kan ødelegge dette unike særpreget og driften, uten at det oppnår sin opprinnelige hensikt , derfor ber vi om at dere tar dette med i vurderingen.

Med vennlig hilsen

Trude Lid

Daglig leder Det Grøne Treet AS

Merknad til alkoholpolitisk handlingsplan for Volda kommune 2016 – 2020

Innleiing
Volda Næringsforum er høyringsinstans, og sender uttale på vegne av sine medlemmar. Bedriftane representerer private og offentlege verksemder innan industri, handel, privat tenesteyting og reiseliv, mv. Volda Næringsforum sender inn nokre overordna merknader til planen på vegne av desse medlemmane. Dette utelukkar ikkje at einskilde/grupperinger av verksemder sender inn sine eige merknader til saka.

Volda Næringsforum har òg ei rolle i utviklinga av Volda sentrum. Merknad til planen må også då sjåast i eit utviklingsperspektiv for Volda sentrum, der det er viktig å ta i vare moglegheitene for utvikling gjennom til dømes etablering av sosiale møteplasser der alkohol kan inngå som ein del av konseptet.

Overordna om planen
Vi syner til høyringsutkastet og vil på generelt grunnlag gi Volda kommune ei positivt tilbakemelding på utkast til plan. Volda kommune ynskjer å gjere det enklare for dei som ynskjer innsyn i kva for rammer og reglar som gjeld på det alkoholpolitiske området. Gjennom å forenkle planen reduserer ein derfor risikoen for feiltolkningar og misforståing ved bruk av planen. Dette gjeld både frå sakshandsamarane og politikarane i Volda kommune si side, og frå dei som til dømes ynskjer å søkje løyve til alkoholservering, mv. i Volda.

Ein plan som er enkel å nytte er òg viktig i samband med å bygge Volda som ein attraktivt handels- og opplevingsdestinasjon. Til dømes for dei mange festivalane som finn plass i Volda kvart år.

Merknad til planens punkt 4. "Tildeling av alminneleg skjenkeløyve"
Vi syner til planens punkt 4., der det i innleiinga til punktet står "Kommunen ser det ikkje som tenleg å sette tak for talet på skjenkeløyve. Kommunen tildeler løyve etter lov- og planverk."

Under punkt 4.1 "Konsept", står det "Det skal førast ein restriktiv line til nye konsept".

Volda Næringsforum vil be om at lina "Det skal førast ein restriktiv line til nye konsept" blir fjerna frå planen. Slik vi ser dette, vil lov- og planverk være tilstrekkeleg gode verkty for å vurdere einskilde nye konsept. Vidare er punktet lite nyansert, og gir lite rom for å forstå kva ei restriktiv line inneber. Alternativt kan ein nyansere dette slik at det tydeleg framgår av punktet kvifor ein ynskjer å føre ein slik restriktiv line til nye konsept, og på den måten kan klargjere for dei som ynskjer å etablere nye konsept kva omsyn dei må ta i ei etablerings- og søknadsprosess.

Merknad til planens punkt 8. "Kontroll med sals- og skjenkestader"
Volda Næringsforum er opptekne av at næringsdrift og –etablering skjer innafor de gjeldande rammer og lover/reglar.
Vi syner til saksdokumentet som ligg ved høyringsutkastet, og til kommentar om at reaksjonane på brot på skjenkeløyve no er blitt mjuka opp i ei viss grad.
Volda Næringsforum vil då berre oppmode Volda kommune om å nytte dei verktya som punkt 8 legg opp til, og at ein fylgjer dei kontrollregima som er beskrive. På denne måten kan ein sikre at ein har ein forsvarleg kontroll med skjenkeløyva som er gitt, og at dei overordna måla om å "føre ein konsekvent og ansvarleg rusmiddelpolitikk og bidra til ein trygg og ikkje-skadeleg rusmiddelbruk" blir teke i vare.

Vi ber om at endeleg vedtak i saka blir sendt i kopi til Volda Næringsforum.

På vegne av Volda Næringsforum

Stefan N. Halck – sign-

Dagleg leiar, Volda Næringsforum

Ivar-Otto Kristiansen
Vevendelvegen 39
6102 Volda

Volda den 12.05.2016

Volda Kommune

Innspill til alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020 for Volda Kommune

Gjeldene Rusmiddelpolitiske handlingsplan for Volda Kommune 2012-2016 har hatt et godt reglement, men med vedlegg og intensjoner som til tider har kunnet virket utfordrende. I utkastet til ny alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020 er det ryddet og gjort et godt stykke arbeid for å gi bedre oversikt og en mer brukervennlig handlingsplan. Grunnarbeidet som er gjort før den blir lagt ut på høring, er oversiktlig og beundringsverdig.

Før det blir fattet endelig vedtak har jeg noen innspill som jeg mener generelt forenkle saksgangen og sikre at vedtak blir fattet etter gjeldende lover og regler.

Alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020 vil bli et vedtak av kommunestyret som skal etterleves i 4 år. Legger man for mange føringer vil man oppleve at saker med gode intensjoner vil få en uforholdsmessig tidkrevende saksbehandling, da de etter loven skal behandles av vedtaksorganet (Kommunestyret) ved dispensasjoner fra gjeldende vedtak med retningslinjer. Det er rådmannens oppgave å jfr. Kommunelovens § 23 andre ledd at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt.

Bakgrunnen for at jeg ta opp dette er at det i foregående periode ble laget en plan med tilhørende tillegg, som det i ettertid ikke var politisk støtte for. Nevner kjøpesenter, nye konsept, tildeling til lag og foreninger ved arrangement. Så sent om i driftsstyret den 11.05.2016 ble det fattet vedtak om to løyve som ikke er etter den gjeldende Russmiddelpolitiske handlingsplanen, og skal man følge den som er ute til høring nå ville man minst ha måttet sagt nei til 1 av søknadene eller sendt den til kommunestyret for behandling. Prinsippet må være at det blir vedtatt en handlingsplan som kan etterleves. Det er et krav jfr alkoholloven at det skal utarbeides en alkoholpolitisk handlingsplan og det føler av lov at den skal følges, brudd fra bevilgningshaver vil bli sanksjonert. Vi må kunne lage en plan som også administrasjon og folkevalgte organ kan etterleve.

Forslag til endringer jfr. Handlingsplan ute på høring, ved tillegg eller endring er det brukt ***kursiv.***

2. 1 Delegering
- Reglementet for politikse organ skal reviderast 1 valår. Inntil gjennomgang av reglementet foreslår ein at driftsstyret handsamar saker etter alkohollova ***og gjeldenade Alkoholpolitisk handlingsplan.***

4.2 Skjenketider alminneleg skjenkeløyve
- Femte kulepunkt **–**
- Skjenketida for uteareal er lik skjenketida innandørs
-Sjette kulepunkt-
- slettes
(Bakgrunn – det ble orientert på driftsstyret fra administrasjonen sin side vedrørende omsøkt skjenkeløyve for mørehallen, at all erfaring viser at om en får ta med seg på øl uteområdet så får et mindre konsum – må folk sette igjen ølen drikker de den opp før de går ut og kjøper ny når de kommer inn –Handlingsplanens oppgave er å ivareta intensjonen om redusert alkoholnivå – det er intensjonen i alkoholloven man skal ta stilling til i Handlingsplanen)

5. Alminneleg løyve ved einskildhøve
Konsept det ikkje vert gitt løyve til:
- fjerde kulepunkt-
- Dette punktet strykes i sin helhet –
-femte kulepunkt-
- Dette punktet strykes i sin helhet –
Bakgrunnen for å stryke disse punktene er at skal disse vedtakene bli stående vil det kunne være til hinder for lag og foreninger som er avhengige av denne typen arrangement for å kunne ha en forsvarlig økonomisk drift. Gevinsten er større ved at det blir lagt til rette for virksomheter og anlegg som gagner arbeidet mot rus. Intensjonen med å redusere alkoholbruken vil bli oppnådd ved å stryke disse punktene.

De to overnevnte punktene vil kunne være til hinder for søknadene fra Mørehallen og Austefjordagene til dømes.

Det bør være opp til rådmannen å gi slike løyver uten politisk behandling da rådmannen har deligert slik mynde.

- Alminnerleg løyve til enkeltarrangement

Intensjonen med endringene er å gi en enda bedre plan, der man får raskere og sikrere saksgang samtidig som man opprettholder intensjonen i alkohollovgivningen.

Med vennlig hilsen
Ivar-Otto Kristiansen

POLITIET

Volda kommune
Servicekontoret,
Stormyra 2,
6100 Volda

MØRE OG ROMSDAL POLITIDISTRIKT

Dykkar ref. 2016/346

UTTALE – ALKOHOLPOLITISK HANDLINGSPLAN FOR VOLDA KOMMUNE 2016-2020.

Det er god kommunikasjon mellom Volda kommune og lensmannen i skjenkesaker. Saksframlegga plar vere gode. I ny planperiode ynskjer eg at dette samarbeidet vert vidareført. Politiet har utvida sin kapasitet når det gjeld førebygging, og politibetjentar vil i større grad enn før ha kontakt med skjenkestadane og dørvakter.

Dei to siste åra har politiet hatt aktiv teneste døgnet rundt, det vil seie også kvardagane. Patruljer patruljerer fast i Volda sentrum, særleg natt til laurdag og natt til søndag. Ved større arrangement vert det kravd at arrangør dekker kostnad forbunde med ekstraordinær politiinnsats. I planperioden vil politiet sin teneste ha minst same nivå, og den førebyggande innsatsen skal vidareførast og utviklast.

Inne på sentrumsskjenkestadane plar det vere roleg. Politiet grip gjerne inn når gjestar vert avviste, eller i nærområda.

På bygdene plar det ikkje vere vanskar knytt til arrangement der det er gjeve ambulerande skjenkeløyve.

Volda sentrum:

Folketalet i Volda sentrum aukar, og Volda sentrum er viktig treffstad for unge frå Nordfjord og Søre Sunnmøre.

Føretak som vert tildelt alminneleg skjenkeløyve bør vere trivelege, godt vedlikehaldne og ha god standard. Brannsyn og Mattilsyn kan kvalitetssikre at standard er god. Framtidige, nye skjenkestader bør ha universell utforming. Det vil seie heis i bygningar med skjenkeareal som ikkje ligg på gateplan. God standard og gode utelys og verkar dempande i høve lovbrot og uro.

Uteservering: Det bør normalt ikkje gjevast løyve til uteservering etter midnatt der det bur folk tett ved.

Diskotek/levande musikk: Skjenkestader med høg musikk som del av konsept bør vere lokalisert i bygg utan bueiningar om arrangement normalt varer lenger enn til midnatt.

Møre og Romsdal Politidistrikt

Ålesund
Post: Postboks 1353 Sentrum, 6001 ÅLESUND
Besøk: Nedre Strandgate 50

Tlf: 70 11 87 00
Faks: 70 11 87 02
E-post: post.moreogromsdal@politiet.no

Org. nr.:
Giro:
www.politi.no

Idrettsarenaer, idrettsbygg og skisenter: Ambulerande skjenkeløyve på slike stader vil verte etterspurd i planperioden. Om skjenking skjer i tidsrom der det ikkje er idrettsaktivitet vil eg normalt tilrå at løyve vert gjeve. I forkant av større arrangement skal det vere kommunikasjon mellom arrangør og politiet for fastsetjing av gjennomføringsplan.

Skjenkeareal utandørs – ambulerande løyve: Skjenkeareal bør vere fysisk avgrensa om skjenkearealet er utandørs. Skjenkearealet bør ha 18 års aldersgrense. Det same gjeld arrangement i grendehus. Vaksne treng treffstader der barn og unge ikkje er til stades, og kontrollert skjenking vert vanskeleg utan aldersgrense.

SKJENKEKONTROLL

Det bør vere interkommunal skjenkekontroll på Søre Sunnmøre. Det er særleg viktig med skjenkekontroll seint laurdags kveld og natt til søndag.

Skjenketidene bør vere mest mogleg like i dei ulike kommunane, vanlegvis ikkje lenger enn til kl. 0200 natt til søndag.

Volda og Ørsta lensmannskontor, 12.5. 2016

Guttorm Hagen, lensmann i Volda og Ørsta

Bente Engeseth

Fra:	Margrete Bjerkvik [margretebj@gmail.com]
Sendt:	13. mai 2016 23:13
Til:	Bente Engeseth
Emne:	Alkoholpolitisk handlingsplan Kommentarer

Under Pkt 4.1
Stryk to siste setningar. (Alkohol er ikkje nødvendig i kultur samanheng. Campus er neppe oppe og går før det er ny revisjon av planen i 2020)

Pkt 4.2 Skjenketider
Stryk Skjenketida kan i einskilde høve utvidast etter søknad
Pkt For skjenkesteder som er lokalisert utanfor tettstadsområde og på stader der naboar ikkje vert sjenert. ..osv stryk den, ser at det kan vere vanskelig å avgjere kvar ein evt ikkje er til sjenanse. Lyd kan høyrast veldig langt frå der kilda er.
Pkt 4.2
Kulepunkt 7 Stryke : Det kan gjevast skjenkeløyve for varegruppe 3 på uteareal.

Håpe dette er greit å skjøne.
Mvh Margrete Bjerkvik

Uttale til høyringsframlegg – Rusmiddelpolitisk handlingsplan – løyvedelen – 2016 – 2010.

Punkt 1. Føremål med løyvepolitikken.

Positivt med at rusmiddelpolitikken skal ha like vilkår i eit større område, og einsarta tilsyn/kontroll.

Punkt 2. Handsaming av søknader om sals- og skjenkeløyve.

Positivt med samarbeidsmøter for sakshandsamarane. Kanskje bør det innhentast eksterne deltakarar på nokre av møta? Skatt, Politi, Mattilsynet mv er etatar som også arbeider opp mot serveringsbransjen.

Punkt 2.2. Sakshandsamingsreglar.

Det bør innhentast kvittering frå Mattilsynet, om serveringsstaden er registert i samsvar med krav i næringsmiddelregelverket. Alle serveringsstadar skal registrerast i tilsynssystemet, både dei som serverer kun drikkevarer, og dei som har meir omfattande servering av mat. Også utsalsstader for alkoholholdig drikkevarer har krav til registrering hos Mattilsynet.

Ved tildeling av løyve, må kopi av vedtaket sendast til andre myndigheiter, til orientering.

Det bør takast inn at løyvehavar skal informere myndigheitene om endringar i eigar/ansvarsforhold. Det er kjent at deler av serveringsbransjen skiftar eigar og/eller ansvarshavande rimelig ofte, og at det ikkje blir gitt informasjon til myndigheitene om dette. Det er også delar av bransjen som leiger ut drifta, der løyvehavar ikkje lenger er tilstades i verksemda. Jamfør Alkohollova sin § 1-7c.

Punkt 4.2. Vilkår. (Tildeling av løyve ved einskildhøve)

Det er her gitt vurdering om sakshandsaminga krev godkjenning frå med anna Mattilsynet, for tildeling av løyve ved einskildhøve. Mattilsynet stiller ikkje krav om godkjenning av servering av mat og drikke ved einskildhøve, men arrangementet, med ansvarlig, skal registrerast på lik linje med utsalsstadar og serveringsstadar i punkt 2.2.

Punkt 5. Tildeling av ambulerande skjenkeløyve.

Dersom arrangement med slutta lag foregår på forsamlingslokale, selskapslokale eller tilsvarande, der aktiviteten er regelmessig, skal lokalet være registrert hos Mattilsynet.

Punkt 6.2. Vilkår (Tildeling av salsløyve)

Også her bør det innhentast kvittering frå Mattilsynet, jamfør merknad til punkt 2.2.

Punkt 7. Kontroll med sals- og skjenkestadar.

Det er ynskjeleg frå Mattilsynet si side å kunne delta på kontrollar, saman med skjenkekontrollen. Dette er utført tidligare, og er etablert i andre kommuner på Sunnmøre. Mattilsynet har gode erfaringar med fellestilsyn, der det har blitt avdekt forhold, som ikkje er synlige i ordinær drift på dagtid. Samarbeid med andre kommunale etatar, som til dømes branntilsyn, kommunelege mv, samt politi og skatteetaten, har i andre delar av landet, men også lokalt, avdekt forhold som medfører reaksjonar overfor verksemdene. Dette gjeld bruk av smuglarkjøt, hygienisk utilfredsstillande forhold under produksjon og servering av mat, dårlig personlig hygiene mv. Også Skatteetaten og Politiet har ynskt utvida samarbeid.

RUSMIDDELPOLITISK HANDLINGSPLAN FOR VOLDA KOMMUNE

2012 - 2016

Kapittel 1 – LØYVEPOLITIKKEN

Vedteken i kommunestyret 24. mai 2012 i PS 6/12

Kapittel 1. Målet med løyvepolitikken

Kommunen skal regulere omsetting av alkohol, slik at ein i størst mogleg grad avgrensar samfunnsmessige og individuelle skadar som alkoholbruk kan medføre, derimellom avgrense forbruk av alkoholhaldige drikkevarer i lokalsamfunnet.

Kommunestyret ser nytteverdien av at kommunane på Søre Sunnmøre har ein løyvepolitikk som er mest mogeleg samordna. Det er særleg tenleg med:

- Felles retningsliner for sals- og skjenketider av omsyn til mellom anna trafikktryggleik i helgane og like vilkår i bransjen i heile regionen.
- Felles kontrollorgan, eller at kontrollorgana har felles praksis når det gjeld frekvens av kontrollar.
- Lik praksis for reaksjonar på brot på alkohollova.
- Gjere vedtak i samsvar med gjeldande lovverk og gjeldande plan
- Opplæring av løyvehavarar

Løyvepolitikken er også viktig med omsyn til folkehelsa. Dette vil særleg gjelde kommunen sin politikk med omsyn til skjenketider, tilgjenge og tilgjenge til alkoholsterk drikke. Kommunen må elles legge til rette for rusfrie soner.

1.1. Handsaming av søknader om sals- og skjenkeløyve

Volda kommune er ansvarleg for den utøvande løyvepolitikken, og for kontroll av sals- og skjenkestadar etter den alkohollovgjevinga som til ei kvar tid gjeld.

Løyveperioden er 4 år. Alle løyve som vert gjevne i medhald av denne planen skal såleis i utgangspunktet gjelde fram til og med 30. juni 2016. Salsløyvet til Vinmonopolet skal etter § 1-6 gjelde i 4 år.

Ut over reglane og retningslinene her gjeld reglane i alkohollova, med forskrifter.

1.1.1.Delegering

Driftsstyret er løyvemynde i Volda_ kommune, når det gjeld alminnelege sals- og skjenkeløyve. Mynde for tildeling av ambulerande løyve, løyve for einskildhøve og utviding av eksisterande løyve i einskilde høve vert delegert til rådmannen. Likeins vert mynde til å godkjenne skifte av løyvehavar, styrar for eit løyve og denne sin vara delegert til rådmannen.

Av delegasjonsreglementet går det fram at rådmannen har slikt mynde:

- avgjere einskildbevillingar delegert frå kommunestyret og som ikkje kan delegerast til anna organ.
- gjere vedtak om inndraging av skjenkeløyve for tidsrom som går ut over 8 veker.

Det er elles berre driftsstyret som kan ta avgjerd i saker om:

- Tidsavgrensing i sal og skjenking for alminnelege kommunale løyve
- Permanent flytting til nye lokale
- Endring av driftsform/konsept
- Permanent utviding av skjenkestad
- Omgjering av løyve med fastsetjing av nye vilkår.

Rådmannen har i samsvar med delegasjonsreglementet slikt mynde:

- avgjere søknader om skjenkeløyve ved einskildhøve
- avgjere søknad om utvida skjenketid for slutta lag
- avgjere søknad om utvida skjenkeareal og skjenketid for einskilde arrangement

- godkjenne ny sals- og skjenkestyrar, og vara for denne
- tildele ambulerande skjenkeløyve for slutta lag
- fastsetje gebyr for kommunale sals- og skjenkeløyve
- handheve retningsliner for reaksjonar på brot på alkohollova for periodar på inn til 8 veker

Sakshandsamarane i kommunane har kvartalsvis samarbeidsmøte for å drøfte/samordne ulike problemstillingar i høve dette.

1.1.2.Sakshandsamingsreglar

- Før alminneleg sals- og skjenkeløyve vert gjeve til ein serveringsstad, skal det ligge føre løyve etter lov om serveringsverksemd (serveringslova).

- **Uttale frå skatte- og avgiftsmynde**

Det skal innhentast uttale frå skatte- og avgiftsmynde i samband med handsaming av søknader om alminneleg sals- og skjenkeløyve.

- **Uttale frå politiet**

Alle søknader om alminneleg sals- og skjenkeløyve og opne einskildarrangement skal sendast til politiet for uttale. Unnataket er slutta lag, der politiet får melding om vedtak. Politiet skal ikkje vurdere alkoholpolitiske, men politimessige sider av søknaden. Tilhøve som bør vurderast særleg er trafikale omsyn, omsyn til offentleg ro og orden, og om det er andre tilhøve ved skjenkestaden, lokalisering, verksemda eller dei ansvarlege for verksemda som tilseier at ein ikkje kan tilrå søknad.

Politiet skal også gje uttale om søkjar og ansvarlege juridiske personar sin vandel dei siste 10 åra. Løyvehavar og ansvarlege verksemda og for løyvet må ha utvist uklanderleg vandel i høve reglane i alkohollova og anna lovgjeving som har samanheng med føremålet i alkohollova.

- **Uttale frå sosialtenesta**

Ved handsaming av alle søknader, med unnatak for dei som gjeld slutta lag, skal det innhentast uttale frå kommunen sin sosialteneste som har eit særlig ansvar for å vurdere søknaden ut frå et sosialpolitisk og helsemessig perspektiv.

- **Særskilt om løyve for einskildhøve**

Dersom slike arrangement skal vere utandørs, i telt eller liknande bør det stillast vilkår om at arrangøren hentar inn godkjenning frå grunneigar. Søknaden skal då innehalde teikning og kart over skjenkearealet. I samband med sakshandsaminga skal ein vurdere om det er behov for å stille krav om godkjenning frå mattilsynet, brannvernet og byggesaksavdelinga. Ein bør også vurdere om det er behov for å stille krav om aldersgrense.

Søknader om skjenkeløyve som manglar vesentleg dokumentasjon eller opplysningar, skal sendast i retur for ferdigstilling.

1.1.3.Typar løyve

υ Over 2,5 og høgast 4,7%	(gruppe 1)
υ Over 4,7 og mindre enn 22%	(gruppe 2)
υ Mellom 22 og 60%	(gruppe 3)
υ Alkoholfri drikk;	Inneheld under 0,7%
υ Alkoholsvak drikk;	mellom 0,7 og 2,5%

1.2. Tildeling av alminneleg skjenkeløyve

Volda kommune ser det ikkje som tenleg å sette tak for talet på skjenkeløyve.
Driftsstyret tildeler skjenkeløyve i samsvar med denne planen og etter ei samla vurdering, der ein legg vekt på:

- Kor mange skjenkeløyve ein ynskjer å ha i eit geografisk avgrensa område i kommunen.
- Kva slags profil og målgruppe kommunestyret ønskjer skjenkestandane skal ha. Ein skal her vurdere søknaden ut frå både ein alkoholpolitisk og ein næringspolitisk ståstad. Nokre skjenkestadar vil berre få løyve for øl og vin. Det vert føresett at nasjonale mål vert lagt til grunn for vurderingane.
- Eit alminneleg skjenkeløyve skal knytast til eit bestemt, definert konsept. Sjå retningsliner for handsaming i vedlegg 1- 1. Det skal førast ei restriktiv line med når det gjeld tildeling av løyve til nye typar konsept.

Løyvet skal tildelast den fysiske eller juridiske personen som eig og driv verksemda.

1.2.1. Vilkår for å få skjenkeløyve
I tillegg til dei vilkår for tildeling av skjenkeløyve som følgjer av lovverket, må den ansvarlege for skjenkestaden ha gjennomgått kurs i "ansvarleg vertskap" i løpet av første driftsår, så lenge kommunen tilbyr slike kurs. Der det er sett vilkår om ordensvakter skal desse vere godkjende.

Det er eit krav at skjenkestaden skal ha internkontrollrutinar. Desse skal ligge ved søknaden. For nye drivarar er det krav om at internkontrollrutinar skal vere levert til kommunen innan ein månad etter at løyvet er tildelt.

1.3. Tildeling av ambulerande skjenkeløyve og einskildløyve

Etter alkohollova kan kommunen gje ambulerande skjenkeløyve, som ikkje er knytt til ein bestemt person, eller skjenkestad.

a) Det kan gjevast ambulerande løyve for skjenking til deltakarar i *slutta lag*. Med slutta meiner ein at det allereie før skjenkinga startar er danna ein lukka/ privat krets av personar som er samla for eit bestemt føremål i eit bestemt lokale. Eit slikt løyve kan omfatte øl, vin og brennevin.
b) Det kan gjevast løyve for eit *einskildhøve*. Einskildhøve er opne arrangement i tilknyting til eitt bestemt høve som er klart avgrensa i tid, og som ikkje varer lenger enn 1- 6 dagar. Typiske døme kan vere festivalar , konsertar og messer. Eit slikt løyve kan omfatte alkohol inn til 22 vol %.

   For begge gjeld reglane om skjenketider i kapittel 1.5.

1.4. Tildeling av salsløyve

Det er høve til å gje salsløyve for alkohol i varegruppe 1 til ordinære daglegvarebutikkar. Det skal førast ei restriktiv line med tanke på tildeling av salsløyve til andre typar konsept, sjå retningsliner for sakshandsaming i vedlegg 1-1.

Salsløyvet skal vere knytt til eit bestemt lokale, med eit avgrensa areal. Løyvet skal tildelast den fysiske eller juridiske personen som eig og driv verksemda. Løyvemynde kan setje vilkår for løyvet i samsvar med alminnelege forvaltningsrettslege reglar. Vilkåret skal ha sakleg samanheng med det løyvet som vert gjeve. Omsyn til plassering av salsstadane skal takast ut frå lovverket.

Alkoholhaldige varer skal vere betalte innan salstida. Butikkane som sel alkohol skal ha sperre i kassa. Dei alkoholhaldige varene skal vere fysisk tildekte utanom salstida.

1.4.1. Vilkår for å få salsløyve

For å få salsløyve, vert det sett krav om at den som er ansvarleg for salsstaden har gjennomgått kurs i "ansvarleg vertskap/ansvarleg sal" i løpet av første driftsår, så lenge kommunen tilbyr slike kurs.

Det er eit krav at salsstaden skal ha internkontrollrutinar. Desse skal ligge ved søknaden. For nye drivarar er det krav om at internkontrollrutinar skal vere levert til kommunen innan ein månad etter at løyvet er tildelt.

1.5. Sals- og skjenketider

1.5.1. Salstider for varegruppe 1

I Volda kommune er *salstidene* for øl i butikk sett til mellom kl 09.00 og kl 20.00 på kvardagar. På laurdag og dagar før heilagdagar skal salstida vere mellom kl 09.00 og kl 18.00.

1.5.2. Skjenketider

Skjenketid er eitt av dei verktya kommunen kan nytte som edruskapspolitisk verkemiddel. Volda kommunestyre vil praktisere ein relativt stram politikk med omsyn til skjenketider for å avgrense tilgjenge til alkohol og alkoholtypar på sein kveld og natt.

Av omsyn til dei som bur og oppheld seg i sentrumsmiljøa, er det føremålstenleg å ha ei avgrensing av den tida det vert skjenka alkohol. Dette er særskilt viktig med omsyn til uteservering. Kommunestyret meiner at det ikkje er det offentlege si oppgåve å legge til rette for støy utandørs på nattetid. Etter midnatt bør det vere krav om alminneleg ro i det offentlege rom.

- Normal skjenketid for *varegruppe 3* skal vere avgrensa til mellom kl 13.00 og kl 24.00 alle dagar.
- Normal skjenketid for *varegruppe 1 og 2* skal vere avgrensa til mellom kl 11.00 og kl 01.00 søndag – torsdag, og mellom kl 11.00 og kl 02.00 fredag og laurdag.
- Driftskonseptet hotell kan få skjenketid for varegruppe 1 og 2 frå kl 09.00.
- Det er høve til å gje generell utviding av skjenketida til kl 02.00 for romjula (2. Juledag – 1. Nyttårsdag) og påskeveka (frå måndag etter Palmesøndag til 2. Påskedag).
- Skjenketida for uteareal skal fylgje normal skjenketid, jf. kulepunkt 1 og 2.
- Det kan gjevast skjenkeløyve for alkohol som er sterkare enn 22 vol. % på uteareal.
- Konsum av utskjenka alkoholhaldig drikke må opphøyre seinast 30 minutt etter at skjenketida har gått ut.

1.6 Kontroll med sals- og skjenkestader

Kommunen har ansvar for å føre kontroll med løyvehavarar si forvaltning av kommunale sals- og skjenkeløyve. 6 av kommunane på Søre Sunnmøre har felles avtale med eit eksternt kontrollfirma, som gjennomfører skjenkekontrollen. Kontrollplikta omfattar alle løyve som kommunen har gjeve, med unnatak for A/S Vinmonopolet sine utsal, eller løyve til engrossal.

Kontrollane skal føre strengt tilsyn med skjenking/sal til personar som ikkje oppfyller reglane om aldersgrense. Det same gjeld skjenking/sal til openbart rusa personar.

1.6.1 Gjennomføringa av sals og skjenkekontrollane
Kontrollane skal til ei kvar tid gjennomførast i samsvar med kravspesifikasjon og eventuelle pålegg gitt av kommunen. Kontrollane skal utførast i nært samarbeid med kontaktpersonen i kvar kommune. Talet på kontrollar for sals- og skjenkekontrollar skal vere i samsvar med forskrifta, § 9.7. Kontrollørane skal opphalde seg i lokalet i meir enn 20 minutt per kontroll og skal utførast til varierande tider, stadar og dagar.

Skjenkekontroll:
For skjenkestadane skal minst 2/3 av kontrollane skje på fredagar og laurdagar frå kl 23.00 og fram til stengetid. Halvparten av desse kontrollane skal gjennomførast på fredag og laurdag ved skjenkestaden si stengetid. Det skal maksimum gjennomførast 2 kontrollar per kveld, per kommune.

Salskontroll:
Det er spesielt viktig å kontrollere salstidene. Kontrollane bør i all hovudsak utførast ved slutten på salstida og då primært på torsdag, fredag og laurdag.

Det skal sendast rapport til kontaktpersonen i kvar kommune etter kvar kontroll innanfor den frist som går fram av forskrifta. I samband med skjenkekontroll skal kommunen sitt kontrollansvar i hht tobakkskadelova § 6 følgjast opp.

Kontrollane må organiserast slik at skjenkestadane får besøk av ulike kontrollørar gjennom avtaleperioden.

Skjenkekontroll bør lysast ut på anbod kvart 4. år.

Kommunestyret ønskjer også eit samarbeid med lensmennene i området, slik at kveldspatruljane og særleg nattpatruljane i helgane rutinemessig tek stikkontrollar på dei skjenkestadane som samlar mykje folk på sein kveldstid og i helgane. Kommunestyret ønskjer at det vert prioritert å få til eit slikt samarbeid med politiet, då ein ser stor nytteeffekt av eit slikt tiltak. I tillegg til å halde oppsikt med løyvehavar si forvaltning av løyvet og alkohollova, vil ei slik ordning ha positiv innverknad i høve ro og orden i sentrumsområda i helgane. Kommunestyret ønskjer at politiet nyttar sitt mynde til å gripe inn mot ulovlege tilhøve, eller at slike tilhøve vert rapportert til kommunen.

Når det gjeld sanksjonering av brot på lovverk eller vilkår, sjå vedlegg 1-2.

1.7. Reaksjonar på brot på alkohollova

Kommunen kan inndrage eit sals- eller skjenkeløyve for ein periode ved brot på alkohollova, vilkåra for løyvet eller brot på andre reglar som er gjevne i medhald av andre lover som har samanheng med føremålet i alkohollova. Jamfør alkohollova § 1-8.

Løyvet vil verte inndrege dersom det ikkje er nytta i løpet av dei siste 12 månadane. Kommunen kan også melde lovbrot.

Politiet har høve til å stengje ein sals- eller skjenkestad for inntil 2 dagar når dette er naudsynt for å hindre forstyrring av offentleg ro og orden, sikre tryggleiken for einskildpersonar eller ålmenta, eller for å hindre eller stanse lovbrot.

Volda kommunestyre ser på høvet til å sanksjonere regelbrot ved til dømes inndraging av løyve for kortare eller lengre periodar som ein del av kommunen sin alkohol- og edruskapspolitikk.

Saman med den generelle kontrollen og politiet sin kontroll/patruljering vil dette vere eit viktig verkemiddel for å motverke uheldige utslag av alkoholbruken og uheldig forvalting av sals- og skjenkeløyve. Inndraging av løyve er eit sterkt verkemiddel, som set krav til at kommunen si vurdering tek omsyn til forvaltningslova sine krav om forsvarleg sakshandsaming.

Det er viktig med eit konsekvent, rettferdig og føreseiande reaksjonssystem i dei tilfelle alkohollova sine reglar ikkje vert overhaldne. Påviste brot på reglane kan få fylgjer for løyvehavarane i form av inndraging av løyve (kommunen) og/eller straff (politiet).
Ved brot på alkohollova ligg det innanfor kommunen sitt frie forvaltningsskjøn å avgjere reaksjonsforma og lengda på inndraging. Reaksjonane skal settast etter vedlagde prikk-belastningssystem (vedlegg 1-2), og skal handhevast likt i kommunane. Handheving er delegert til rådmannen for rask iverksetting av reaksjon for brot. Rådmannen har delegert mynde til inndraging i inn til 8 veker. Reaksjonar ut over dette skal avgjerast av driftsstyret. Reaksjonen må stå i samsvar til brotet sin art og omfang.

Sjå vedlegg 1-2 – "Retningsliner for reaksjonar på brot i høve alkohollova og vilkår for løyve i Volda kommune".

1.8. Sals- og skjenkegebyr

I samsvar med alkohollova og forskrift til lova skal løyvehavar for alminneleg løyve kvart år betale sals- og skjenkegebyr i høve stipulert omsetjing av alkoholhaldig drikk. Ved årsskifte skal løyvehavar sende inn oppgåve over faktisk mengde omsett alkohol. Ved eventuell avvik mellom forventa og faktisk omsetjing, vil det verte gjennomført etteroppgjer. Utrekning og satsar følgjer av forskrifta. Gebyra skal sikre kommunen ei viss dekning av kostnadane med handsaming av søknader og kommunen sine kontrolloppgåver.

Manglande innrapportering skal føre til inndraging av løyve (Jfr. Retningsliner for brot). Innrapportert sal gir grunnlag for gebyr. Før krav vert sendt ut, skal innbetalt forskot for same år trekkjast frå.

For handsaming av søknad om løyve som gjeld *slutta lag* gjeld gebyrsatsane som er gjevne i forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk § 6-2, pr. 2012 kr 280,-

For handsaming av søknad om løyve som gjeld *einskildhøve* gjeld gebyrsatsane som er gjevne i forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk § 6-2, pr 2012 kr 4 000,-
I samband med einskilde arrangement, der alkohol ikkje er ein sentral del av arrangementet, eller der hovudsiktemålet ikkje er å tene pengar på sal av alkohol, kan gebyret setjast til kr 500.- pr. gong.

Vedlegg 1-1. Retningsliner/kriteria for tildeling av sals- og skjenkeløyve

Ved handsaming av søknader om sals- og skjenkeløyve skal løyvemynde leggje vekt på følgjande :

Det som går direkte fram av alkohollova § 1-7a:

- Talet på sals- og skjenkeløyve i kommunen
- Sals- og skjenkestaden sin karakter, storleik, driftskonsept m.m.
- Lokalisering
- Målgruppe
- Trafikk- og ordensmessige tilhøve
- Næringspolitiske omsyn
- Andre relevante omsyn

Nedanfor følgjer ei utgreiing av ulike typar verksemder som vert å nytte som kriteria ved tildeling av skjenkeløyve. Det kan vere grunnlag for inndraging/endring av løyve dersom driftskonseptet vert endra i løpet av løyveperioden, slik at kriteria for tildelinga ikkje lenger er oppfylt.

Når det gjeld vurderingar knytt til løyve for alkohol mellom 22 vol. % og 60 vol.%, skal det som hovudregel leggjast vekt på skjenkestaden sitt konsept. Konsept som satsar på matservering og tilbod til middagsgjestar kan få alle rettar. Konsept som har meir preg av pub/bar/kro, konsertscene eller dansestad kan berre få løyve for alkohol inn til 60 vol % etter ei særskilt vurdering.

Følgjande verksemder / driftskonsept kan få skjenkeløyve slik:

1) Hotell
Til hotelldrift vil det vere knytt restaurantar, diskotek, bar, nattklubb, selskapslokale og minibar på rom. Alle desse lokala vil vere ein naturleg del av vanleg hotelldrift, og vil verte omfatta av eit løyve. Søknaden skal handsamast ut frå det oppgjevne driftskonseptet. I tillegg kan søknaden vurderast særskilt med omsyn til turisme, reiseliv og andre næringspolitiske omsyn.

Hotell kan få løyve for all alkoholhaldig drikk inn til 60 vol. %.

Konseptet *sommarhotell* er å tolke som større overnattingsstadar/internat, som har fått godkjenning som sommarhotell etter plan- og bygningslova for å drive hotellverksemd i sommarhalvåret. Dette konseptet kan få løyve ein del av året for alkoholhaldig drikk inn til 60 vol %.

2) Anna serveringsstad/overnattingsstad – Gjestegard, gardsturisme, "kulturisme" i kombinasjon med servering av tradisjonsmat og/ eller overnatting.
Gjestegardar, serveringsstadar og/eller overnattingsstadar som driv som gardsturisme eller reiselivsverksemd i kombinasjon med servering av tradisjonsmat og kulturbasert oppleving som del av driftskonseptet, kan få skjenkerett for all alkoholhaldig drikk inn til 60 vol. %.

3) Restaurantar og enklare serveringsstadar.
Kjøkenet skal vere ope fram til ein time før serveringsstaden stengjer og hovudføremålet skal vere servering av mat. Slike restaurantar kan få løyve for alkohol inn til 60 vol. %.

4) Pub/bar

Dette konseptet vert kjenneteikna som ein uformell serveringsstad, med hovudvekt på omsetjing av øl og vin på kveldstid og i helgane. Det vert ofte servert enklare mat og snacks. Denne typen skjenkestadar kan få løyve for alkohol inn til 22 vol. %.

Berre etter nærare, særskilt vurdering; inn til 60 vol. %. Ein føresetnad for slikt løyve vil vere eige, avgrensa lokale, eigen inngang og med aldersgrense på minst 20.

5) Diskotek, nattklubb, restaurant med dans, konsertlokale.

Konsept med hovudfokus på musikkunderhaldning og dans på kveldstid og i helgane. Denne typen skjenkestadar kan få løyve for alkohol inn til 22 vol. %.

6) Selskapslokale

Dette er lokale som i utgangspunktet har som driftskonsept å servere *middagsgjestar* i slutta selskap. Slike stadar kan få innskrenka skjenkeløyve med alle rettar.

7) Bowlinghall

Lokale med bowlingbane som hovudkonsept. Kommunestyret opna for skjenkeløyve for denne typen verksemd for to periodar sidan, men på særlege vilkår. Erfaringane med dette har vore gode, då vilkåra om avgrensa skjenketid har gjort at det ikkje vert skjenkt alkohol før kl. 21.00, då born og unge gjer mest bruk av hallen.

Ein føreset ei restriktiv line med omsyn til skjenketida for det alminnelege løyvet. Bowlinghall kan få alminneleg skjenkeløyve for alkohol inn til 22 vol. %, etter kl 21.00. Dette av omsyn til barn og unge.

8) Ambulerande skjenkeløyve / einskilde høve.

Kan omfatte alkohol inn til 60 vol. % i slutta lag og einskildhøve. Eit kriterium for tildeling av løyve for alkohol mellom 22 vol. % og 60 vol. % skal vere om arrangementet primært er retta mot middagsgjestar.

9) Utandørs serveringsareal for serveringsstader med løyve

Det kan gjevast alminneleg skjenkeløyve for alkohol inn til 22 vol. % på godkjent uteområde i tilknyting til skjenkestadar med eksisterande alminneleg løyve. Bruken av utearealet skal vere godkjent i høve regulering og plan- og bygningslova, før det kan gjevast løyve. Skjenkearealet skal vere tydeleg definert og avgrensa.

10) Særlege tilfelle

I særlege tilfelle og etter ei nærare vurdering kan *kommunestyret sjølv* gjere unnatak frå typar av driftskonsept omhandla i punkta 1– 10 med omsyn til om det skal gjevast alminneleg skjenkeløyve. Kommunestyret ønskjer ei restriktiv line med omsyn til utviding av konsept- og verksemdstypar som skal få skjenkeløyve, og ser på dette som eit element i edruskapspolitikken. Difor skal spørsmål om løyve til nye konsept avgjerast av kommunestyret.

Elles skal følgjande leggjast til grunn i høve søknad om skjenkeløyve:

- Alminneleg skjenkeløyve skal ikkje verte gitt til *kulturhus og grendehus*. Her kan det ved søknad gjevast løyve for slutta lag eller einskildhøve. Det vert ikkje gitt løyve når det er arrangement for unge under 18 år.

- Det vert ikkje gjeve *alminneleg* skjenkeløyve til serveringsstader i skulebygg, eller bygg der hovudfokus er undervisning, eller andre alkoholfrie aktivitetar retta mot barn og ungdom. Jamfør opplæringslova § 9-5, 3. ledd.

- Det skal ikkje gjevast *ambulerande* skjenkeløyve til lokale i reine skulebygg. I kombinerte anlegg for skule og andre føremål kan det i særlege høve gjerast unnatak når desse anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skuletida. Jamfør opplæringslova § 9-5, 3. ledd.

- Det vert ikkje gjeve alminneleg skjenkeløyve som ei fast ordning for serveringsstader i direkte tilknyting til idrettsanlegg, idrettshallar, og anlegg med tilbod om mosjons- og idrettsaktivitetar.

- Det vert ikkje gjeve skjenkeløyve til arrangement som i hovudsak er retta mot born og ungdom.

- Det vert ikkje gjeve skjenkeløyve for serveringsstader i direkte tilknyting til kjøpe-/butikksenter i desse si opningstid. Unnatak kan gjerast for serveringslokale i slike anlegg når det er fysisk skilt og har eigen inngang og utanfor anlegget si generelle opningstid.

- Det vert ikkje gjeve sals – eller skjenkeløyve til gatekjøkken, kioskar, bensinstasjonar og serveringsstader i tilknyting til slike. Jf forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk § 3-4. Campinghytter, campingplassar og motell vert ikkje å vurdere som serveringsstader eller overnattingstadar, som skal få skjenkeløyve. Det skal ikkje gjevast skjenkeløyve til frisørsalongar, hudpleiesalongar og liknande typar konsept . Det skal førast ei restriktiv line i høve tildeling av løyve til nye typar konsept.

- Ungdomsklubbar, ungdomsdiskotek, skisenter, svømmehall/badeland og idrettsarenaer er område som tradisjonelt er sett på som rusfrie soner. Desse skal ikkje skjenkeløyve.

- Kommunal representasjon skal alltid vere alkoholfri.

Vedlegg 1-2. Retningsliner for reaksjonar på brot på alkohollova og vilkår for løyve

Interkommunale retningsliner for reaksjonar i høve brot på alkohollova for løyvehavarar:

1. Brot på alkohollova eller forskrift vert delt inn i 4 grupper:

1.1. Mindre alvorlege brot, 1 prikk

- Manglar alkoholfrie alternativ
- Manglar ved skjenkekart
- Brot på reglane om reklameforbod
- Brot på dei generelle reglane om opplæring av tilsette, der det er sett som vilkår for løyve.
- Manglande internkontroll og oppfølging av denne.

1.2. Alvorlege brot, 3 prikkar

- Alkohol vert teke med utanfor godkjent skjenkeareal, eller det vert nytt medbrakt
- Det vert nytt alkohol i utsalslokale.
- Det vert gjeve alkoholservering ved bord der det oppheld seg openbart rusa person.
- Manglande innmelding frå løyvehavar om endringar med omsyn til ansvarlege for løyvet eller skifte av eigarskap.
- Skjenking/sal utover tillaten skjenketid / utsalstid
- Openbart rusa vert gjeve tilgang til skjenkestaden / vert ikkje vist ut før kontrolløren gjer merksam på tilhøvet.

1.3. Grove brot, 8 prikkar

- Det vert skjenkt /selt til openbart rusa person
- Det vert skjenkt /selt til eller av personar som ikkje oppfyller reglane om aldersgrense
- Dersom det vert påvist gjenteken bruk og omsetnad av narkotika på skjenke- eller utsalsstaden.

1.5. Reaksjon

- 5 prikkar fører til inndraging av løyvet i 1 veke
- 8 prikkar fører til inndraging av løyve i 2 veker
- 10 prikkar fører til inndraging av løyve i 4 veker.
- 12 eller fleir prikkar fører til inndraging av løyve i 8 veker

2. Vesentlege brot på skatte-, avgifts- og rekneskapslovgivinga fører til inndraging av løyve i ei periode på minimum 3 månadar allereie ved fyrste gongs brot.

3. Manglande innsending av revisorstadfesta omsetningsoppgåve og manglande betaling av løyvegebyr fører til at kommunestyret eller den kommunestyret delegerer til, kan inndra løye inntil omsetningsoppgåva er innsendt eller gebyret er betalt.
Omsettingsoppgåve skal vere levert til kommunen innan 1. mars kvart år.

4. Ved oppsummering av prikkbelastningar, er det summen av prikkar/brot i den einskilde rapport som vert lagt til grunn. Ei inndragingsveke er å rekne frå og med måndag kl 00.00 til og med søndag kl 24.00. Etter inndragingsperiode og ved nytt løyve er prikkbelastninga sett til 0.

5. Rådmannen har fullmakt til å tildele prikkar etter gjeldande regelverk.

6. Iverksetjing av inndraging skal skje utan ugrunna opphald, etter at løyvehavar har fått høve til å uttale seg og saka er ferdig handsama.

7. Kommunen praktiserer ikkje oppsetjande verknad ved klage på vedtak.

ALKOHOLPOLITISK HANDLINGSPLAN

FOR

VOLDA KOMMUNE

2016 – 2020

Løyvepolitikken

Høyringsutkast

Høyringsperiode: 22.04.16-13.05.2016

Innhald

1. Formål løyvepolitikken 3
2. Handsaming av søknader om sals- og skjenkeløyve 3
3. Gruppeinndeling alkoholhaldig drikk 4
4. Tildeling av alminneleg skjenkeløyve.. 4
5. Alminneleg løyve ved einskildhøve 5
6. Ambulerande skjenkeløyve 6
7. Tildeling av salsløyve.. 6
8. Kontroll med sals- og skjenkestader 7
9. Sals- og skjenkegebyr.. 7
Vedlegg: Reaksjonar ved brot på alkohollova 8
Oversikt over prikktildeling etter kapittel 10: 9

Høyringsutkast

1. Formål løyvepolitikken

Kommunen skal regulere omsetting av alkohol, slik at ein i størst mogleg grad avgrensar samfunnsmessige og individuelle skadar som alkoholbruk kan medføre, derimellom avgrense forbruk av alkoholhaldige drikkevarer i lokalsamfunnet.

Det er særleg tenleg med:

- Felles retningsliner for sals - og skjenketider av omsyn til mellom anna trafikktryggleik i helgane og like vilkår i bransjen i heile regionen.
- Felles kontrollorgan, eller at kontrollorgana har felles praksis når det gjeld frekvens av kontrollar.
- Lik praksis for reaksjonar på brot på alkohollova.
- Gjere vedtak i samsvar med gjeldande lovverk og gjeldande plan
- Opplæring av løyvehavarar

Løyvepolitikken er også viktig med omsyn til folkehelsa. Dette vil særleg gjelde kommunen sin politikk med omsyn til skjenketider og tilgjenge til alkohol. Kommunen må elles legge til rette for rusfrie soner.

2. Handsaming av søknader om sals- og skjenkeløyve

Kommunen er ansvarleg for den utøvande løyvepolitikken, og for kontroll av sals- og skjenkestadar etter den alkohollovgjevinga som til ei kvar tid gjeld.

Løyveperioden er inntil 4 år med opphør seinast 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Dette gjer at:

1. Gjeldande løyve vert vidareført til 30.09.2016
2. Nye løyve etter gjeldande plan vert for perioden 01.10.2016- 30.09.2020.

Utover reglane og retningslinene her gjeld reglane i alkohollova med forskrifter, forvaltningslova, og delegeringsreglementet i kommunen.

2.1 Delegering

Reglement for politiske organ skal reviderast 1. valår. Inntil gjennomgang av reglementet foreslår ein at driftssytet handsamar saker etter alkohollova.

Etter "*Delegeringsreglementet om delegering frå kommunestyret til rådmannen*" (vedteke i kommunestyret den 28.08.2014 sak PS 108/14), punkt 5.14 Alkohollova har rådmannen delegert slikt mynde:

- Godkjenne ny styrar og stedfortredar ved skifte i løyveperioden (§ 1-7c).
- Godkjenne utviding av skjenkelokale for ei enkelt tilstelling (§ 4-2).
- Avgjere søknader om ambulerande løyve til slutta lag (§ 4-5).
- Fastsetjing av avgifter etter § 7-1 i alkohollova og §§ 11-1, 11-2 og 11-3 i forskriftene.
- Alminneleg løyve til enkeltarrangement (§17)

Høyringsutkast

– Tiltak etter ruspolitisk handlingsplan og vedtak om sanksjonar ved brot på alkohollova. 5.15

Sakshandsamarane i samarbeidskommunane skal ha jamlege samarbeidsmøte for å drøfte og samordne ulike problemstillingar i høve sakshandsaming av saker etter alkohollova m/forskrift.

3. Gruppeinndeling alkoholhaldig drikk

Alkoholfri drikk	Under 0,7 %
Alkoholsvak drikk	0,7%- 2,5 %
Gruppe 1	Over 2,5 % - høgast 4,7%
Gruppe 2	Over 4,7 % - høgast 22 %
Gruppe 3	Over 22 % - høgast 60 %

4. Tildeling av alminneleg skjenkeløyve

Kommunen ser det ikkje som tenleg å sette tak for talet på skjenkeløyve. Kommunen tildeler løyve etter lov- og planverk.

4.1 Konsept

Det vert ikkje gitt alminneleg løyve:
- Frisørsalongar/hudpleiesalongar/butikkar og liknanda konsept
- Arrangement som er retta imot barn og unge
- Det vert ikkje gitt løyve til reine skulebygg. I kombinerte anlegg for skule og andre føremål kan det ved særlege høve gjerast unntak når desse anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skuletida.
- Mosjon- og idrettsarenaer
- Konditori
- Galleri og utstillingar
- Grendehus
- Campingsplasser
- Soner som elles vert rekna som rusfrie
- Bensinstasjonar
- Kioskar

Berre restaurantar med eige kjøkken som er ope fram til ein time før serveringsstaden stenger, kan få alminneleg løyve for alkoholgruppe 3 (alkohol inntil 60 vol. %)

Det skal førast ein restriktiv line til nye konsept.

Høyringsutkast

4.2 Skjenketider alminneleg skjenkeløyve

Normal skjenketid:

- **varegruppe 1 og 2** skal vere avgrensa til mellom kl 11.00 og kl 01.00 søndag – torsdag, og mellom kl 11.00 og kl 02.00 fredag og laurdag.
- **varegruppe 3** skal vere avgrensa til mellom kl 13.00 og kl 24.00 alle dagar.
- Driftskonseptet hotell kan få skjenketid for varegruppe 1 og 2 frå kl 09.00.
- Det er generell utvida skjenketid til kl 02.00 for romjula (2. juledag – 1. nyttårsdag) og påskeveka (frå måndag etter palmesøndag til 2. påskedag).
- Skjenketida for uteareal er avgrensa til kl 24.00 alle dagar. Skjenketida kan i einskilde høve utvidast etter søknad.
- For skjenkestadar som er lokalisert utanfor tettstadsområde og på stadar der naboar ikkje vert sjenert, kan skjenketida setjast lik skjenketida innandørs.
- Det kan gjevast skjenkeløyve for varegruppe 3 på uteareal.
  Konsum av utskjenka alkoholhaldig drikke må opphøyre seinast 30 minutt etter at skjenketida har gått ut. Når det gjeld uteareal skal alkohol takast med inn i skjenkelokalet når skjenketida er gått ut.

4.3 Vilkår for å få skjenkeløyve

Kommunen kan sette vilkår for løyva i tillegg til dei krav lovverket krev. Det vert vurdert å sette eit eller fleire vilkår for løyve. Internkontrollrutinar skal ligge ved søknad om skjenkeløyve. Søknadar vert ikkje ferdighandsama før alle vedlegg er levert inn til kommunen.

Desse er:

- Skjenkestaden skal delta på første mulige kurs i ansvarleg vertskap, så lenge kommunen tilbyr dette. Dette gjeld minimum styrar og stedfortredar. Ved skifte (styrar og stedfortredar) gjeld same vilkåret.
- Politiet kan krevje ordensvakter. Når dette vert gjort vert dette stilt som vilkår for løyvet.

5. Alminneleg løyve ved einskildhøve

Desse løyva vert tildelt einskildarrangement i inntil 5 dagar.

Konsept det ikkje vert gitt løyve til:

- Arrangement som er retta imot barn og unge
- Løyve til reine skulebygg. I kombinerte anlegg for skule og andre føremål kan det ved særlege høve gjerast unntak når desse anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skuletida.
- Campingsplasser
- Soner som elles vert rekna som rusfrie som symjehallar, skisenter, ungdomsklubber og idrettsarenar i samband med idrettsarrangement

Høyringsutkast

- Løyve når det er arrangement for unge under 18 år
- Bensinstasjonar/gatekjøkken/kioskar og liknade konsept

5.1 Skjenketider einskildhøve

Normal skjenketid vert som for alminneleg løyve (jf 4.2), men løyve for varegruppe 3 vert kun gitt til arrangement retta imot matservering.

5.2 Vilkår

Kommunen kan sette vilkår ved arrangement og normalt vil dette vere knytt til vakthald under arrangement, løyve til bruk av bygg/areal og tryggleik.

6. Ambulerande skjenkeløyve

Det kan gjevast ambulerande løyve for skjenking til slutta lag. Med slutta lag meiner ein at det allereie før arrangementet tek til er danna eit slutta/privat krins av personar som samla for eit bestemt formål i eit bestemt lokale. Arrangementet er ikkje ope for andre. Eit slikt løyve kan omfatte øl, vin og brennevin. Døme på slutta lag er bryllaup, åremål, jubileum, firmafestar og liknande, der det vert omsett alkohol.

Arrangement som vert haldne av lag og foreiningar er ikkje å rekne som slutta lag.

Det er ikkje krav om skjenkeløyve i samband med private arrangement som bryllaup, åremål, jubileum og liknande så sant det ikkje vert teke betalt for drikke og huseigar kun leiger ut lokala til arrangementet.

Skjenketider for ambulerande løyve vert som for ordinære løyve, jf. 4.2.

7. Tildeling av salsløyve

Det vert ikkje sett tak på salsløyve i kommunen. Løyve kan verte gitt til daglegvare- butikkar og gjeld varegruppe 1.

7.1. Salstider

Kvardagar	kl 09.00 og kl 20.00
Laurdag og dagar før heilagdagar	kl 09.00 og kl 18.00

Alkoholhaldige varer skal vere betalte innan salstida. Butikkane som sel alkohol skal ha sperre i kassa.

7.2 Vilkår salsløyve

Høyringsutkast

Kommunen kan sette vilkår for løyva i tillegg til dei krav lovverket krev. Det vert vurdert å sette eit eller fleire vilkår for løyve. Internkontrollrutinar skal ligge ved søknad om salsløyve. Søknadar vert ikkje ferdighandsama før alle vedlegg er levert inn til kommunen.

Desse er:

- Salstadane skal delta på første mulige kurs i ansvarleg sal, så lenge kommunen tilbyr dette. Dette gjeld minimum styrar og stedfortredar. Ved skifte (styrar og stedfortredar) gjeld same vilkåret.

8. Kontroll med sals- og skjenkestader

Skjenkekontrollen skal kontrollere løyve gitt av kommunen; både alminnelege skjenkeløyve, ambulerande løyve, løyve for einskildhøve og salsløyva.
Den kommunale kontrollplikta omfattar ikkje A/S Vinmonopolet sine utsal eller løyve til engrossal.

Kontrollane skal til ei kvar tid gjennomførast i samsvar med kravspesifikasjon og eventuelle pålegg gitt av kommunen. Kontrollane skal utførast i nært samarbeid med kontaktpersonen i kvar kommune. Talet på kontrollar for sals- og skjenkekontrollar skal vere i samsvar med forskrifta, § 9.7.

Kontrollplan skjenkestadane:

- 2/3 av kontrollane skal skje fredag og laurdag frå kl. 23.00 og fram til stengetid.
- Halvparten av desse skal skje ved skjenkestaden si stengetid.
- Det skal berre førast kontroll med 2 skjenkestadar pr. kveld i kommunen.
- Kontrollane skal vere jamt fordelt utover året.

Kontrollplan salsstadane:

- Kontrollen bør skje i slutten av salstida og då primært torsdag, fredag og laurdag.
- Maks kontroll er 3 butikkar pr. kontrolldag.
- Kontrollane skal vere jamt fordelt utover året.

<u>8.1 Reaksjonar på brot på alkohollova</u>

Det er kome nasjonale retningsliner for brot på alkohollova som vert nytta ved brot. jf vedlegg "Reaksjonar ved brot på alkohollova".

9. Sals- og skjenkegebyr

Sal- og skjenkegebyra i kommunen følgjer til ein kvar tid satsar satt i forskrift til alkohollova.

Sakhandsamingsgebyr ved søknad om alminneleg løyve til einskildarrangement vert sett til kr. 1000,-.

Gebyr for ambulerande løyve vert sett etter gjeldande sats i alkoholforskrifta.

Høyringsutkast

Vedlegg: Reaksjonar ved brot på alkohollova

Reglane om prikktildeling og inndragning er nasjonale føringar nedfelt i alkohollova § 1-8 og forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk mv. jamfør §§ 10-2 til 10-6. Desse gjeld der det er gjennomført kontroll i samsvar med kapittel 9 i forskrifta, eller det er motteke rapport frå andre mynde og avdekt at løyvehavar ikkje har oppfylt reglane i alkohollova, reglar i medhald av alkohollova, alkohollova sitt føremål, eller vilkår for løyvet.

Dersom løyvehavar vert tildelt til saman 12 prikkar i løpet av ein periode på to år, skal løyvet dragast inn i eit tidsrom på 1 veke. Dersom det i løpet av toårsperioden vert tildelt fleire enn 12 prikkar, skal lengda på inndraginga aukast tilsvarande jamfør alkoholforskrifta § 10-2. Toårsperioden gjeld uavhengig av om løyvet er fornya i løpet av perioden. Ved overdraging begynner ny periode på overdragingstidspunktet. Likearta brot avdekt ved same kontroll skal vurderast som eitt einskilt brot. Tidspunktet for regelbrotet skal leggast til grunn for utrekning av toårsperioden.

Det er opning for å bruke skjønn jamfør forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk mv. § 10-4.

Tildeling av prikkar skal førehandsvarslast etter forvaltningslova § 16. Inndraging av løyve skal også førehandsvarslast etter forvaltningslova § 16. Det er klagerett på vedtak om tildeling av prikkar jamfør forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk mv § 10-5 og 10-6.

Kommunen bør setje i verk vedtak om inndraging innan fire veker etter vedtaksdato jamfør forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk mv § 10-6.

Høyring

Oversikt over prikktildeling etter kapittel 10:

Prikkar	Regelbrot
8	Sal og skjenking til mindreårige
	Brot på bistandsplikta
	Brot på kravet om forsvarleg drift
	Hindring av kontroll
4	Sal og skjenking til openbart påvirka person, eller skjenking på ein måte som ein må anta at personen vert openbart påvirka
	Brot på på reglane om sals- og skjenketid
	Skjenking av alkoholhaldig drikk gruppe 3 til person på 18 og 19 år
	Brot på alderskrav for den som sel eller skjenkar alkoholhaldig drikk
2	Openbart påvirka person i lokalet
	Manglar ved løyvehavar sin internkontroll
	Manglande levering av omsetningsoppgåve innan frist sett av kommunen
	Manglande betaling av gebyr innan fris sett av kommunen
	Brot på krav om styrar og stadfortredar
	Gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestad
	Gjentatt diskriminering
1	Brot på reglane om alkoholfrie alternativ
	Brot på reglane om skjenkemengd
	Konsum av medbrakt alkohol
	Gjestar tek med alkohol ut av skjenkearealet
	Brot på reglane om plassering av alkoholhaldig drikk på salsstad
	Brot på vilkår sett i vedtaket om løyve m.m.
	Brot på reklameforbodet
	Andre brot som er omfatta av alkohollova jf. § 10-3 i forskrifta

Høyringsutkast

Bente Engeseth

Fra: Rebecca Riise Bjerknes
Sendt: 1. juni 2016 10:29
Til: Bente Kristin Krøvel; Bente Engeseth
Emne: VS: Rusmiddelpolitisk handlingsplan Vanylven 2013-16
Vedlegg: Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2013-2016.pdf; Tiltaksplan - oppfylgjing.pdf

Hei

Har fått dette innspelet etter fristen for høyringssvar. Kan du skrive ut sjølve mailen til alle i driftstyret Bente Kristin? Ettersom at eg har fått den som leiar av driftstyret, tenkjer eg at det er rett at dei andre også får den.

Så får du også det Bente, slik at du veit om det.

Rebecca

Fra: Erling Ulvestad [mailto:erling.ulvestad@eiksenteret.com]
Sendt: 27. mai 2016 16:37
Til: Rebecca Riise Bjerknes
Emne: VS: Rusmiddelpolitisk handlingsplan Vanylven 2013-16

Fra: Erling Ulvestad
Sendt: 27. mai 2016 11:59
Til: 'rebecca.bjernes@orsta.kommune.no' <rebecca.bjernes@orsta.kommune.no>
Emne: VS: Rusmiddelpolitisk handlingsplan Vanylven 2013-16

Til Driftsstyret v/Rebecca Bjerknes

Hei sender planen frå Vanylven. Slik eg forsto Kvangarsnes vart der berre endringar på skjenketidspunkta for å gjere det likt med nabokommuner. Der står ingenting i planen om aldersgrense ved dans der det vert selt øl/vin
Det me ser på Lauvstad etter at når dei under 18 ikkje får sleppe inn på dans når det vert selt alkohol, er att dei misser relasjonane til bygda, og når dei vert 18 år fer dei andre plassar når dei skal ut. Ungdommane på Lauvstad føler dette dobbelt urettferdig. Fordi: når det er dans på Lauvstad med øl/vinsalg er det 18års grense. Når det er dans på Rovdestranda eller andre stadar i Vanylven med øl/vinsalg er det 15års grense. Dette sjølv om det ikkje er avgrensa området det vert selt øl/vin på. Me er ikkje fleire folk på bygdene en at me må samlast alle når det er eit arrangement, og øl/vinsalg er eit so stort økonomisk bidrag til arrangementet at det er komt for å bli. Me opplever elles att det er mykje roligare på dansane etter at det vart øl/vinservering, dette på grunn av att ingen har med seg noko på lomma. Det er vel også slik at om ein vaksen vert overstadig rusa og skjemmer seg ut , då er det den vaksne som har eit problem og ikkje dei unge som slepp inn på dansen.

Med helsing
Erling Ulvestad
Daglig Leder
Eik Senteret Ørsta
Anders Hovden gate 16
6151 Ørsta

Mobil 95452053
E-post erling.ulvestad@eiksenteret.com

Fra: Kåre Kvangarsnes [mailto:kare.kvangarsnes@vanylven.kommune.no]
Sendt: 27. mai 2016 09:30
Til: Erling Ulvestad <erling.ulvestad@eiksenteret.com>
Emne: Rusmiddelpolitisk handlingsplan Vanylven 2013-16

Hei

Viser til samtale. Oversender planen; jfr. vedlegg

Med helsing

Kåre Kvangarsnes
Vanylven kommune

VANYLVEN

Tlf 700 30000 | Dir 700 30037 | Mob 95729242

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Per Ernst Lundberg	Arkivsak nr.:	2016/476
		Arkivkode:	X20

Utvalsaksnr	**Utval**	**Møtedato**
	Beredskapsrådet	
103/16	Formannskapet	07.06.2016
79/16	Kommunestyret	16.06.2016

KOMMUNEN SIN KRISEBEREDSKAP -PLANVERK MM

Handsaming:
Sakshandsamar Asbjørn Moltudal, var til stades under handsaminga av saka.

Rådmannen kom med slikt tillegg til tilrådinga frå administrasjonen:

Ordføraren får mynde til å gjere kurante oppdateringar/endringar i kommunen sine overordna planar for beredskap/kriseleiing.

Røysting:

Tilrådinga frå administrasjonen vart samrøystes vedteken.

Tilråding i formannskapet - 07.06.2016 til kommunestyret:
Kommunestyret godkjenner kommunens overordna planar for beredskap/kriseleiing slik dei følgjer av vedlegga 1-4 i denne saka.

Ordføraren får mynde til å gjere kurante oppdateringar/endringar i kommunen sine overordna planar for beredskap/kriseleiing.

Administrasjonen si tilråding:
Kommunestyret godkjenner kommunens overordna planar for beredskap/kriseleiing slik dei følgjer av vedlegga 1-4 i denne saka.

Vedleggsliste:

1. Reglement for kommunen sitt beredskapsarbeid
2. Beredskapsplan/plan for kriseleiinga i Volda kommune
3. Overordna ROS-analyse
4. Kvalitetssystem for beredskapsarbeidet

Uprenta saksvedlegg:

1. http://www.volda.kommune.no/tenester/individ-og-samfunn/beredskap-og-tryggleik/
2. http://www.volda.kommune.no/nyhende/beredskap-i-hove-varsla-uver.aspx
3. http://www.volda.kommune.no/tenester/bustad-og-eigedom/tekniske-tenester/brannvern-og-eksplosjonsvern/beredskapsavdeling.aspx
4. http://www.volda.kommune.no/nyhende/volda-kommune-etablerer-loysing-for-innbyggjarvarsling.27814.aspx
5. http://www.volda.kommune.no/nyhende/sms-varsling-nar-fv-40-i-dalsfjorden-vert-stengt.27363.aspx

Samandrag av saka:
Kommunestyret vert rådd til å godkjenne forslag til overordna planverk for kommunen sitt beredskapsarbeid.

Saksopplysningar:
Kommunene har ei sentral rolle i arbeidet med samfunnssikkerheit og beredskap. Denne rolla er tydeleggjort gjennom kommunal beredskapsplikt, slik denne kjem fram m.a. i "sivilbeskyttelsesloven". Beredskapsplikta pålegg kommunen å arbeide heilskapleg og systematisk med samfunnssikkerheit og beredskap, og understrekar samtidig kommunens viktige rolle som samordnar og pådrivar i dette arbeidet.

Grunnlaget for et godt arbeid med samfunnssikkerhet i kommunen, er kunnskap om risiko og sårbarhet. Utarbeiding av heilskapleg ROS (Risiko Og Sårbarhetsanalyse) skal gi ei slik oversikt. Analysen skal videre danne grunnlaget for kommunen sitt målretta arbeid for å redusere risiko og sårbarheit - gjennom forebyggjande arbeid, styrka beredskap og berre evne til krisehandtering. Krav til kommunal beredskapsplikt erstatter ikkje, men utfyller beredskapspliktene gitt i annet regelverk.

Kommunestyret har tidlegare gjort vedtak om "Reglement for kommunen sitt beredskapsarbeid". I dette reglementet går det fram at det er kommunestyret som skal trekkje opp hovudlinene for arbeidet med dei beredskapsoppgåvene som kommunen har ansvaret for, og at formannskapet skal føre tilsyn med, og samordnar, beredskapsarbeidet i kommunen. Det går vidare fram at kommunestyret oppnemner eit beredskapsråd, som i fredstid skal vere kommunen sitt samarbeids- og rådgjevande organ i beredskapsspørsmål.

Kommunen si kriseleiing er følgjande:

- Ordførar (leiar)
- Varaordførar
- Rådmann
- Kommuneoverlege

- Teknisk sjef
- Helse - og omsorgssjef
- Beredskapskonsulent
- Brannsjef
- Lensmann
- IKT-sjef

Sist det vart gjort endringar i dette reglementet var i 1998. Etter som samfunntilhøva endrar seg, ikkje minst organisatorisk, er det no grunn til å gjere endringar i nemnde reglement. Kriseleiinga har drøfta dette, og gjer framlegg overfor beredskapsråd/formannskap/ kommunestyre om at reglementet vert endra slik det går fram av *vedlegg 1.*

Fylkesmannen hadde tilsyn med kommunens beredskapsarbeid i 2013, og i ettertid har kriseleiinga arbeidd med å revidere beredskapsplan/plan for kriseleiinga, utarbeide overordna ROS-analyse og kvalitetssystem/årshjul for beredskapsarbeidet.

Kriseleiinga legg no fram for beredskapsrådet/formannskapet/kommunestyret nemnde planar til godkjenning, jfr. *vedlegga 2- 4.*

Det er også etablert eit system for SMS-varsling av befolkninga, sjå *uprenta vedlegg 4*. Dette i eit samarbeid med kommunalteknisk sektor, som nyttar dette systemet for varsling av t,d, vassavbrot. Enn vidare har Statens Vegvesen innført SMS- varsling for stenging av Fv 40, jfr. *uprenta vedlegg 5.*

Vurdering og konklusjon:
Beredskapsarbeid er ein kontinuerlig prosess, og trass i gode kriseplanar er kriseleiing mange gongar ein kunst i improvisasjon. Men like viktig som at kommunen har eit godt planverk og ressursar til nytte for felleskapet er det at den enkelte tek ansvar for seg og sitt. Samla står ein sterkare når uføresette ting skulle skje.

Rådmannen rår til at beredskapsråd/formannskap/kommunestyre godkjenner kommunens overordna planar for beredskap/kriseleiing slik dei følgjer av vedlegga i denne saka.

Helse og miljøkonsekvensar:
Går fram av ROS-analysen, jfr. *vedlegg 3.*

Økonomiske konsekvensar:
Er omtalt i punkt 3 i Kriseplan/plan for kommunen, jfr, *vedlegg 2*

Beredskapsmessige konsekvensar:
Eit godt planverk er grunnlaget for god beredskap

Rune Sjurgard
Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:
Adminstrasjonen

15.1.15

Kriseleiinga sitt forslag til endra

REGLEMENT FOR VOLDA KOMMUNE SITT BEREDSKAPSARBEID

Vedteke av Volda kommunestyre i møte 25.10.90, sak 151/90.
Endra i møte 28.04.94, K-sak 71/94. Endra i møte 30.04.98, sak 68/98 og ……………..

---

§ 1 FOLKEVALDE ORGAN SINE OPPGÅVER.
Kommunestyret trekkjer opp hovudlinene for arbeidet med dei beredskapsoppgåvene som kommunen har ansvaret for.
Formannskapet fører tilsyn med og samordnar beredskapsarbeidet i kommunen.

§ 2 BEREDSKAPSRÅD/KRISELEIING.
Kommunestyret oppnemner eit beredskapsråd som i fredstid skal vere kommunen sitt samarbeids- og rådgjevande organ i beredskapsspørsmål. Beredskapsrådet har slik samansetjing:

- Ordførar (leiar)
- Varaordførar
- Rådmann
- Kommuneoverlege
- Teknisk sjef
- Helse - og omsorgssjef
- Beredskapskonsulent
- Brannsjef
- Lensmann
- IKT-sjef
- Leiar for beredskapssekretariatet
- Leiar kriseomsorgsgruppa
- Økonomisjef
- Oppvekstsjef
- Landbrukssjef
- HV-områdesjef
- Leiar for sivilforsvaret
- Tussa Kraft AS v/beredskapskoordinator
- Leiar ambulansetenesta
- Kontaktperson Vegvesenet
- Soknepresten
- NAV-leiar
- Representant frå Volda Røde Kors

Dei 10 første utgjer kommunen si **Kriseleiing**. Kriseleiinga har det operative ansvaret etter vedteken "Beredskapsplan/Plan for Kriseleiing i Volda kommune".

Beredskapsrådet skal ha møte minst 1 gong årleg. Beredskapskonsulenten er ansvarleg for innkalling og for å føre møtebok.

Når rådet handsamar sivilforsvarssaker skal det utvidast med ein representant frå dei tenestepliktige i Sivilforsvaret.

Andre kan verte innkalla til møte i rådet når det trengst. På same måte kan ein kalle inn berre delar av rådet dersom det er berre spesielle saker som skal handsamast.

§ 3 RÅDMANNEN SINE OPPGÅVER.
Rådmannen eller den han gjev fullmakt, er dagleg leiar for beredskapsarbeidet i kommunen. Rådmannen er ansvarleg for at:

- beredskapsarbeidet vert føremålstenleg samordna,
- beredskapsmessige omsyn vert tekne med ved planlegginga i kommunen,
- beredskapsplanane i kommunen vert ajourførte,
- planlagde førebuingar av beredskapstiltak i fred vert gjennomførde,
- beredskapsrådet, som rådgjevande organ, vert kalla inn til årleg møte.

Rådmannen eller den han gir fullmakt, er og ansvarleg for beredskapsjournalen og for handsaming og arkivering av graderte dokument.
Han er ansvarleg for tryggleiksklarering av personell og at skjema for teieplikt vert underteikna.

§ 4 FULLMAKTER VED BEREDSKAP OG KRIG.
Kommunale organ utøver avgjerdsmynde i samsvar med kommunelova og andre særlover når slik fullmakt er gjeve med heimel i lov og forskrift.

§ 5 ØKONOMI.
Planlagde tiltak som fører med seg kostnader ut over den einskilde sektoren sitt budsjett, må drøftast med kommuneleiinga før iverksetjing.

Beredskapsplan/plan for Kriseleiinga i Volda kommune

VERSJON: Desember 2015,rev mars-16

Innhaldsliste:

1. Plan for kriseleiing
2. Den kommunale Kriseleiinga
3. Fullmakt og budsjett
4. Oversikt over Kriselleiinga i Volda kommune
5. Kriseleiinga sine oppgåver
6. Etablering og lokalisering
7. Ansvarsdeling mot politi/lensmann og fylkesmann
8. Ansvar i nedtrappingsfase/etterarbeid
9. Fordelingsliste
10. Det overordna planverk

Vedlegg:

1. Varslingsliste
2. Ressursoversikt
3. Evakueringsplan/befolkningsvarsling
4. Plan for krisekommunikasjon
5. Oversikt over sektorane/einingane sine beredskapsplanar

1. **Plan for kriseleiing**:

Kommunen må vere budd på å handtere uønska hendingar, og har med utgangspunkt i risiko- og sårbarheitsanalysen utarbeidd ein overordna beredskapsplan. Kommunens overordna beredskapsplan skal samordne og integrere andre beredskapsplanar i kommunen. Den skal også vere samordna med andre relevante offentlige og private krise- og beredskapsplanar.

Beredskapsplanen har følgjande innhald:

a) ein plan for kommunen si kriseleiing som gir opplysningar om kven som kommunens kriseleiing og deira ansvar, roller og fullmakter, og kven som har fullmakt til å bestemme at kriseleiinga skal settast (*dette dokumentet*)

b) ei varslingsliste over aktørar som har ei rolle i kommunen si krisehandtering. Kommunen skal informere alle som står på varslingslista om deira rolle i krisehandteringa (*vedlegg 1.)*

c) Ei ressursoversikt med opplysningar om kva ressursar kommunen sjølv har til rådvelde og kva ressursar som er tilgjengelige hjå andre aktørar ved uønska hendingar (*vedlegg 2.)*

d) evakueringsplanar og plan for befolkningsvarsling basert på den heilskaplege risiko- og sårbarheitsanalysen (ROS) *(vedlegg 3).*

e) plan for krisekommunikasjon med befolkninga, media og eigne tilsette *(vedlegg 4)*

Kommunen har som målsetting å oppdatere kommuneplanen sin areal- og samfunnsdel i høve ROS, beredskapsplanar, tekniske planar og forventa endra klima.

2. **Den kommunale Kriseleiinga:**

Det skal i utgangspunktet vere organisasjonen si ordinære leiing som også fungerer som kriseleiing. I ei krise må det ikkje herske tvil om kven som er leiaren. Det vil seie at kan krisa handterast utan at det vert **sett stab** (dvs. at den overordna kriseleiinga må tre i funksjon), er det verksemda si ordinære leiing som leiar krisearbeidet, evt. med dei ekstra ressursar som vert stilt til rådvelde.

Ved ei omfattande ulykke eller katastrofe kan ordførar/rådmann bestemme at Kriseleiinga skal tre i funksjon. Den kommunale Kriseleiinga har ein overordna funksjon, og Kriseleiinga skal ikkje delta på skadestaden. I akuttfasen vil det normalt vere LRS (**L**okal**R**ednings**S**entral leia av Politiet) eller overbefal i brann- og redningstenesta eller som har ansvaret.

Kriseleiinga er:

- Ordførar (leiar)
- Rådmann
- Teknisk sjef
- Brannsjef
- Helse – og omsorgssjef
- Kommuneoverlege
- Beredskapskonsulent
- Lensmann (eller den han utpeikar)
- IKT-leiar

Ordføraren er leiar av Kriseleiinga, og utfører vervet i nært samarbeid med rådmannen. Om ordføraren ikkje er til stades, går varaordføraren inn i denne rolla, med same ansvar som ordføraren. Om verken ordførar eller varaordførar kan tiltre kriseleiinga, kan andre representantar frå formannskapet eller kommunestyret kallast inn (for oversikt/varslingsliste Kriseleiinga sjå punkt 4).

3. Fullmakt og budsjett:

Fullmakter:

Kriseleiinga vert tilpassa ulike krisesituasjonar. Det er naudsynt med delegert mynde og vide fullmakter for at krisestaben kan utføre sitt arbeid på best mogleg måte.

I ein akuttsituasjon, der det ikkje er tid til å kalle saman formannskap eller kommunestyre, har kriseleiinga v/ordførar ved kommunestyrevedtak den 30.04.98, sak 67/98, fått fullmakt til å nytte **inntil kr 2.000.000,-** for å avverje eller avgrense skade.

Kriseleiinga har mynde til å gjere vedtak i saker der det er akutt fare for skade på liv og helse, eller store materielle verdiar gjer dette naudsynt utan at sak må gå til kommunestyret eller formannskap. Alle slike vedtak skal leggjast fram for kommunestyret i etterkant til orientering.

Økonomisk ansvar:

Kommunen vil normalt stå økonomisk ansvarleg for utgifter i tilknyting til katastrofeinnsats for dei tiltak den sjølv har tatt initiativ til. Om desse er betydelege, er det mogleg i ettertid å søkje staten om delvis dekking av desse.

Kommunen er, i samsvar med ”Direktiv for redningstjenesten”, pliktig til vederlagsfritt å stille ressursar til disposisjon for den offentlege redningstenesta om dei ber om dette. Normalt vil vi på førespurnad kunne få naudsynt støtte frå andre offentlege organ vederlagsfritt i ein krisesituasjon.

Dei tingingar og rekvisisjonar som skjer gjennom politiet t.d. LRS (lokal redningssentral) og sivilforsvaret, står dei sjølv ansvarlege for. Det kan vere hensiktsmessig å vurdere om ansvaret for oppgåvene ligg hjå politiet og avklare kven som har det økonomiske ansvaret før ein gjennomfører enkeltaksjonar

Andre beredskapskostnader:

Utgifter ut frå gjeldande situasjon:

- Leige av maskintenester og anna utstyr
- samarbeidsavtaler med frivillige organisasjonar til drift av diverse krise- og beredskapstiltak som senter for evakuerte og pårørande, senter for hjelpemannskap, pressesenter m.m.

Avgjerder etter OVBO:

Alle innsatsplanar bør starte med kva som er målet for innsatsen. Målet vert formulert etter at vurderingar er gjort. Eit eksempel på mål er "Brannen skal ikkje spreie seg til andre bygg"

O **OBSERVERE**	• Få oversikt over situasjonen • Hente inn nødvendig informasjon
V **VURDERE**	• Få klare retningsliner for handtering, m.a. tryggleik for innsatspersonell • Berekne behov for personell og materiell
B **BESTEMME**	• Etablere kontakt med dei andre funksjonane, innsatsleiar på staden m.m. • Etablere nødvendig intern organisering • Etablere nødvendige ressursar for handtering av hendinga • Til ei kvar tid kunne gi orientering om situasjonen • Etablere nødvendig kommunikasjon/ samband
O **ORDRE**	• Vere bindeledd til eigen operativ leiar på innsatsstaden • Leie og informere sektorleiarar, gi informasjon til innsatspersonell og utforme operative ordre for å ivareta innsatsplanen • Utforme nødvendige direktiv for hendinga

Momentlister til vurdering i ein krisesituasjon:

Oppgåver:	**Moment:**
Situasjonsvurdering	Kva har skjedd, kvar, når, kven er råka? Iverksetting av strakstiltak. Kva er omfanget? Vurder mulig utvikling/skadepotensial. Få oversikt over situasjonen. Eigen representant på staden (med samband)
Varsling/innkalling	Internt: Innkalling av aktuelle ressursar/ nøkkelpersonell Eksternt: Ambulanse, brannvesen, politi
Vurdering og avgjerd om tiltak	Akutte behov (redning, evakuering, sikring /avsperring). Ivaretaking av personell. Interne ressursar. Behov for eksterne ressursar – t.d. helseteneste/krisepsykiatrisk hjelp. Prioriteringar. Hovudfokus

Administrativ og operativ leiing	Kontinuerlig vurdering av situasjonen. Kontakt med kriseleiing. Kontakt med operative einingar. Ivaretaking av pårørande. Intern informasjon. Så snart leiinga har skaffa seg oversikt over situasjonen bør det sendast ut melding til alle tilsette med orientering og tildeling av ansvar. Mediekontakt/ ekstern informasjon vert teke i vare av ordførar og intern informasjon vert teke i vare av rådmann.
Normalisering og etterarbeid	Debrief med alle involverte. Ettervern. Starte normal drift. Oppsummering av årsaker og kva skjedde. Evaluering og dokumentasjon av beredskapsarbeidet (rapport). Kva vart gjort riktig og fungerte bra? Kva må forbetrast? Kva var vanskeleg? Forslag til førebyggande tiltak og beredskap. Forslag til oppdatering av dokumentasjon

4. Oversikt over Kriseleiinga i Volda kommune:

Stilling	**Namn**	**Adresse**	**Mobiltlf/ fasttlf.**
Ordførar	**AMDAM, Jørgen**	Smalebakken 10, 6103 Volda	954 63 942
Varaordførar	**SORTEHAUG, Fride**	Askevegen 1 D, 6102 Volda	905 50 914
Rådmann	**SJURGARD, Rune**	Sandvegen 6 B 6153 Ørsta	90 05 37 52
Beredskaps-konsulent	**MOLTUDAL, Asbjørn**	Engesetgeila 13, 6102 Volda	97 51 52 25
Teknisk sjef	**TOTLAND, Rune**	Skogvegen 41, 6150 Ørsta	99 46 50 02
Brannsjef Vakthavande brannbefal	**HELTNE, Roy Inge**	Vikebygdvegen 67, 6104 Volda	97 14 96 58 91 15 21 10

Helse – og omsorgssjef	**TOMASGARD, Jorunn A**	Kirkhornsbakkane 86 6763 Hornindal	90 23 33 13
Lensmann i Volda	**HAGEN, Guttorm** **guttorm.hagen@politiet.no**	6150 Ørsta	92 82 28 81 70118700
Kommuneoverlege	**GOTTEBERG,Arne**	Fransvegen 21 6104 Volda	41 66 01 24
IKT	**Knut Sverre Nes** **Øyvind Semb**	Solsida 50, 6110 Austefjord Driveklepp 31, 6104 Volda	913 49 711 950 65 492

Kriseleiinga kan ved behov og ut frå situasjonen peike ut andre til å gå inn i Kriseleiinga.

5. Kriseleiinga sine oppgåver:

- Skaffe informasjon om situasjonen i kommunen Jfr. OVBO framanfor
- Gjere vedtak om tiltak for å hindre/redusere skade på personar, miljø og materielle verdiar, vurdere evakuering i høve fare for snøras (jfr. delplan: Plan for rasstengde vegar)
- Prioritere ressursar frå kommunen si side
- Halde kontakt med LRS, eventuelt leiinga på skadestaden, dersom ikkje LRS er etablert.
- Utarbeide og sende ut informasjon til innbyggjarane og media

  NB: Dersom LRS er etablert, skal all informasjon om sjølve skaden gå ut derifrå!
- Gi rapport om situasjonen i kommunen til fylkesmannen.

Instansar kriseleiinga skal etablere kontakt med:

- Lokal redningssentral (LRS tlf. 02800 = Politiet sin operasjonssentral = 70118700)
- Fylkesmannen sitt beredskapskontor (tlf. 71258443)

6. Etablering og lokalisering:

* Kriseleiinga etablerer seg i **formannskapssalen** i rådhuset (møterom A) (ved **straumbrot ,** eller fare for straumbrot skal Kriseleiinga etablere seg i Omsorgssenteret, som har aggregat.

* Beredskapssekretariatet etablerer seg i servicekontoret.

* **Samband:**

Møterommet har ei fasttelefonlinje. Kriseleiinga disponerer mobiltelefonar.

Dersom telesambandet (fasttelefon/mobiltelefon) ikkje fungerer, har Kriseleiinga til disposisjon satellitt-telefonar. Ein kan også improvisere ved hjelp av radiosamband, jfr ressursoversikta (*vedlegg 2*).

* **Utstyr:**

Naudsynte kart kan hentast fram via GIS-line innsyn og /eller www.sunnmorskart.no. Kart i målstokk 1:50000 på papir er tilgjengeleg på servicekontoret.

Beredskapskonsulenten syter for skjema for loggføring, evt. direkte loggføring i CIM, og andre beredskapsplanar m m.

* **Ansvar:**

Beredskapskonsulenten er ansvarleg for organiseringa.

Relokalisering av kriseleiing:

Om noko gjer at Kriseleiinga ikkje kan nytte ressursane ved Rådhuset som planlagd tidlegare i denne planen, vert dei relokalisert til alternative lokale ved Volda Omsorgssenter, som har eige aggregat. (NB; må avklarast med Jorunn Anne kva lokale som kan nyttast).

7. Ansvarsdeling mot politi/ lensmann og fylkesmann:

Politiet (LRS) har generelt ansvar for å leie (leiing betyr også informasjonsansvar):

- Redningsaksjonar der det er fare for tap av menneskeliv, fare for skade på menneske med tap av store verdiar.
- Saker der det er gjort straffbare handlingar, eller det er mistanke om dette.

Kommunal leiing må vere forsiktig med å kommentere hendingar som vil bli etterforska for straffbare handlingar, også om forhold som ikkje direkte vedkjem etterforskinga. Dersom tvil: kontakt LRS.

LRS kan i samråd med kommunen overdra deler av ansvaret for krisehandteringa til den kommunale Kriseleiinga.

Kommunen vil normalt ha ansvaret for kriseleiing for hendingar som strekkjer seg over lengre tid og der fare for menneskeliv er lav, eksempelvis ekstreme vêrtilhøve

8. Ansvar i nedtrappingsfase/etterarbeid:

- Naudsynt etterbehandling av innsatspersonell og eventuelt pårørande i ein kort nedtrappingsfase, med vekt på debriefing, omsorg og normalisering.
- Eventuelle behov for seinare behandling/ vidare behandling vert teke over av primærhelsetenesta og kommunen si bedriftshelseteneste.

- Bestilling av vidare oppfølging/ skissering av behov for oppfølging vert gjort av Kriseleiinga og kontakt vert etablert med dei som tek over oppfølgingsansvar frå Kriseleiinga.
- Det er ikkje nok å opplyse kvar personar som har vorte råka av krise kan vende seg for å få hjelp. Kriseleiinga skal leggje til rette for ein overføringsfase i form av eit direkte møte mellom dei som er råka og dei som skal overta, der det skal gjerast klart at kommunen si Kriseleiing no går ut av oppfølginga og profesjonelle tek over. Dei som tek over , informerer om sitt tilbod og gjer seg tilgjengeleg for første kontakt med den einskilde. Etter dette møtet har Kriseleiinga avslutta sitt ansvar for oppfølging.
- Kriseleiinga gjer vedtak og loggfører dette i CIM når krisa er over, og kommunen går tilbake til vanlig drift
- Evaluering (av hendinga og gjennomføring av kriseleiinga). Skal loggførast i CIM.

9. Fordelingsliste plan for Kriseleiing: (oppdatert plan ligg i Kvalitetslosen)

- Ordførar
- Varaordførar
- Rådmann
- Ass.rådmann
- Oppvekstsjef
- Helse -og omsorgsjef
- Leiar Informasjon, kultur og service
- Teknisk sjef
- Utviklingssjef
- Kommuneoverlege
- IKT-leiar
- Leiande helsesøster
- Leiar av kriseomsorgsgruppa
- Lensmann
- Brannsjef
- Leiar ambulansetenesta
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal

10. Det overordna planverk:

Kommunen har no **ein** overordna kriseplan: ”Plan for kriseleiing i Volda kommune”.

Andre beredskapsplanar i kommunen (sektornivå/einingsniv) som inngår i heilskapleg beredskapsplan for Volda kommune:

Volda kommune er organisert med tonivåmodell. Ansvaret for beredskapsplanlegging er lagt på begge nivå (rådmann og sektorleiarar). Medan rådmannen har ansvar for den overordna planlegging som kjem til uttrykk i "Plan for kriseleiing i Volda kommune", skal alle sektorar og driftseiningar ha eigne planar av mindre format som fokuserer på beredskap i dagleg drift. Nokre av desse planane vil vere reine fagplanar. Eksempel på det er ”Plan for vassforsyning” innafor teknisk sektor og ”Smittevernplan” i helse- og omsorgssektor.

Fleire sektorar/einingar har innanfor sine fagområde krav om eigne beredskapsplanane. M.a. har skulane krav i opplæringsforskrifta om forsvarlig planlegging av skuledrifta. Helse -og omsorgsavdelinga er omfatta av krava i Lov om helsemessig- og sosial beredskap, medan eingane for teknisk sektor og utviklingsavdelinga vil vere omfatta av krava til beredskapsmessige omsyn i plan- og bygningslova osv.

Dei fleste beredskapsplanar i einingane er driftsrelaterte og fokuserer på førebygging av uønska hendingar i tenesta, og avgrensing av skade når uhellet skjer. "Kvardagslige" uønska hendingar vil einingane ofte greie å handtere sjølve. Terskelen for å varsle uønska hending til kriseleiinga skal likevel vere svært låg.

Varsling til Kriseleiinga skal skje når det er behov for praktisk hjelp frå Kriseleiinga, men også når det berre oppstår behov innafor informasjonsberedskap. Det skal svært lite til/det vert oppmoda om å varsle utan å ta omsyn til at hendinga er "for liten". Dette for å sikre at sektorane/eingane ikkje vert ståande aleine med en situasjon som den overordna Kriseleiinga kan og bør ha ansvar for.

Sektorane/einingane skal ha ROS-analyser for uønska hendingar i si verksemd. Einingane skal ha tiltakskort som er gjort kjent for dei tilsette, og som forklarer korleis hendinga skal handterast.

Sektorane/eininga skal ha fokus på førebyggande tiltak, m.a. i form av opplæring/orientering i personalmøte og rutiner for utøving av tenesta.

Volda, den 1.12.15/2.2.16

Jørgen Amdam	Rune Sjurgard
ordførar	rådmann

Vedlegg:

1. **Varslingsliste**
2. **Ressursoversikt**
3. **Evakueringsplan/befolkningsvarsling**
4. **Plan for krisekommunikasjon**
5. **Oversikt over sektorane/einingane sine beredskapsplanar**

VEDLEGG 1:

Varslingsliste utover kriseleiinga:

a) Varslingsliste for *Beredskapssekretariatet:*

Stilling	Namn	Adresse	Mobiltlf
Leiar	**Johnsen, Inger Johanne**	Dalsfjorvegen 556 6133 Lauvstd	95 90 10 61
Nestleiar og leiar for Informasjonsseksjon	**Engeseth, Bente**	Røysmyrvegen 17 6103 Volda	93 28 80 32
Administrasjons-seksjonen	**Mo, Anne Margrete**	Mosgeila 13 6154 Ørsta	91 57 19 71
Informasjons-seksjonen	**Vatnehol, Oddny**	Bregnevegen 4, 6103 Volda	975 48 572
Evakueringsleiar	**Rindal, Kjell Magne**	Lægdavegen 23, 6100 Volda	91 38 59 52
Forsyningsseksjonen	**Kvalen, Nina**	Bøgardsv. 5, 6104 Volda	91 36 47 87
Samband og ekspedisjon	**Haavik, Sonja**	Krikebøvegen 21 6104 Volda	92 88 93 26
Samband og ekspedisjon	**Myklebust, Berit**	Holmen 3C, 6100 Volda	99 44 89 01
Samband og ekspedisjon	**Lande, May-Lisbet**	Porsemyrv. 25, 6103 Volda	95 20 84 42

Varslingsliste nøkkelpersonell (utover Kriseleiinga og Beredskapssekretariatet):

Oppvekstsjef	**Kongsvik, Per Ivar**	Engesetgeila 21, 6102 Volda	90 53 67 57
Fagkonsulent	**Lene Nupen**	Rotsetgeila 6 6100 Volda	91 51 69 08
Rådgjvar	**Aasebø, Asbjørn**	Dalsfjordvegen 3763, 6120 Folkestad	99 09 19 46

Barnevernsjef	**Solvang, Brynhild**	Øvrelidvegen 1, 6102 Volda	46 87 90 19

b) KRISEOMSORGSGRUPPA I VOLDA KOMMUNE:

Tenestestad	Hovudmedlem	Tlf. arbeid	Tlf. privat	Vara	Tlf..arbeid	Tlf. privat
Helsestasjonen	Toril Høydal	70058820	91769920	Anne Skrede	70058820	99107835
Psykisk helseteneste	Gunnhild Kolås Leiar	48897584 70054053	97505741			
Legetenesta	Astrid Kipperberg	70058900	93849789	Bergliot R Langva	70058900	92680225
Politi	Even Haavik	70118700 90627182		Guttorm Hagen	70118700 92822881	
Den Norske Kyrkja	Kjell Roger Isene	48893706	48142685	Ingeborg Matre	48894197	94806965

Kriseomsorgsgruppa i Volda kommune er ei støtte- og omsorgsgruppe ved kriser/ulukker, tragiske dødsfall og melding om forsvinningar av ein karakter som er større enn det som ordinær tenesteapparat kan ta seg av i det daglige.

Målet med gruppa er å kunne sette inn rett ressurs på rett stad til rett tid.

Kriseleiinga i Volda kommune v/ordførar gjev i samarbeid med politiet fullmakt til å aktivere Kriseomsorgsgruppa. I samarbeid med leiar i gruppa vert alle eller enkeltmedlemar i gruppa kalla inn etter behov.

Gruppa vurderer etter kvart kva andre instansar som bør kontaktast/konsulterast, og som kan fungere som eit nettverk for dei råka.

Kriseomsorgsgruppa skal vere til støtte og hjelp i den akutte situasjonen og koordinere hjelpa til dei som er råka, fram til det ordinære hjelpeapparatet i kommunen kan ta over den vidare oppfølging

c) Varslingsliste for ikkje-kommunalt nøkkelpersonell i/utanfor kommunen:

Etat Stilling	**Namn**	**Adresse**	**Tlf arbeid**	**Mobiltlf**
Mørenett as: (Straumforsyning)		Langemyra 6 6150 Ørsta	70 05 01 00	
Driftssentral	Døgnbemanna, Ålesund		70 17 55 04	
Adm.dir.	Rune Kiperberg	Gamletunvegen 14, 6102 Volda	70 04 62 00	91 18 57 86
Beredskaps- koordinator	Peter W. Kirkebø	peter.kirkebo@ mørenett.no	70 04 62 00	90 88 80 28
Tussa Kraft AS (Kraftverk og damanlegg)	Driftssentral, sjå Mørenett AS	Langemyra 6 6150 Ørsta	70 04 62 00	

Heimevern:

Ørsta og Volda HV-område 11211				
Områdesjef NK/stedfortredar:	Jørgen Saure Jonny Bjørdal	Reset 1 6105 Volda Oklavegen 11, 6155 Ørsta		97568601 91518473

Interkommunalt utval for akutt forureining (IUA):

Sunnmøre interkommunale utval mot akutt forureining (IUA Sunnmøre)		Postboks 861, Sentrum, 6001 Ålesund	70 16 32 00	Fax: 70 11 62 00
Leiar	Geir Thorsen	Øvre Strandgate 38A 6005 Ålesund	70 16 32 00	90 54 82 89

Lokal redningssentral (LRS):

Sunnmøre politidistrikt	Nedre Strandgt. 50 6001 Ålesund 41 56 26 28	02800 70 11 87 00	95 05 30 60

Politiet

Lensmannen i Volda	Torvmyrane 11 B 6150 Ørsta	02800 70 11 87 00	

Mattilsynet:

Mattilsynet, avd. kontor Søre Sunnmøre		Dragsund 6080 Gurskøy	70 08 17 20	
Distr.sjef	Foldal, Anne Stine	Åmdal 6150 Ørsta	70 08 17 24 70 06 32 27	94 78 42 38 95 94 25 95

Sivilforsvaret:

Møre og Romsdal sivilforsvarsdistrikt		Enenvegen 2 a 6416 Molde	71 20 65 80	
Volda/Ørsta fredsinnsatsgruppe (FIG)		Strandgata 21, 6150 Ørsta	70 06 64 71	
FIG-leiar	Olsen, Lars Andre	Krikebøv. 11,Volda	70 16 12 90	90 60 92 46

Telenor:

Kundesørvis Driftssenter (døgnope)	Fornebu	05000	

d) Varslingsliste for friviljuge organisasjonar i kommunen:

Organisasjon Stilling	Namn	Adresse	Tlf arbeid	Privat
Volda Røde Kors		**Postboks 162 6101 Volda**	**70 07 69 49 (RK-huset)**	
Leiar	Høidal, Audun	Lindevegen 17, 6103 Volda		45 02 58 02
Beredskapsutvalet	Eldholm, Tormod	Rognelida 3 6102 Volda		92 01 54 36
Volda Røde Kors Hjelpekorps Varsling: 8800 8875 el. M&R rkh. 8800 1120 Satellitt-tlf (Iridium) 008816 – 3185 4318		Gamle Engesetv. 7 6102 Volda	70 07 69 49 (RK-huset)	
Leiar	Eldholm, Tormod	Rognelida 3 6102 Volda		92 01 54 36
Skredgruppa: Tormod Eldholm, Volda 92 01 54 36 Ronny Ferøy, Ørsta 97 56 18 20	Alarm via HRS, alt. 8800 8875	Gruppa har 2 satellitt-tlf:	Satellitt-tlf Volda: 008816 31854318	Satellitt-tlf Ørsta 00816 31854163
Besøkstenesta VRK	Svanhild Sporstøl	Koldå 14 6103 Volda		99 10 18 45
Bygderadio Vest A/S		6100 Volda	70 07 85 00	
Leiar	Andås, Gunnar	Nylenda 22 6104 Volda	70 07 85 11	91 35 57 82

e) Fylkesmannen i Møre og Romsdal:

Fylkesmennene har ikkje 24-timars vaktberedskap. Beredskapsvarsel til Fylkesmannen i Møre og Romsdal bør gå som epost til **fmmrberedskap@fylkesmannen.no**.

Nr	Stilling	Namn	Kontortelefon	Mobiltelefon
1	Fylkesberedskapssjef	Stine Sætre	71 25 84 85	95 22 44 19
2	Rådgjevar	Renate Frøyen	71 25 84 15	47 60 59 47
4	Rådgjevar	Atle Morsund	71 25 84 84	40 84 37 72
5	Direktør	Helge Mogstad	71 25 84 44	92 64 22 80
6	Fylkesmann	Lodve Solholm	71 25 84 41	41 51 55 24
7	Ass. fylkesmann	Rigmor Brøste	71 25 84 14	92 65 94 01

Andre viktige telefonnummer og adresser:

Sentralbord: .... 71 25 84 40 / 71 25 80 00
Telefaks: 71 25 85 10
Postmottak: .... fmmrpostmottak@fylkesmannen.no
Satellittelefon: .... +88 16 41 41 40 94

(Merk: satellittelefonen blir berre teken i bruk når anna telefonsamband er brote.)

Telefonar som ikkje hastar, skal i kontortida (yrkedagar 0800 – 1530) gå til sentralbord eller direkte til aktuell person. Bruk denne varslingslista dersom du i samanheng med krise- og beredskapssituasjonar har behov for å kome i kontakt med fylkesmannsembetet utanfor kontortida. Epostmeldingar som ikkje hastar, skal sendast til fylkesmannen sitt postmottak. Om det ikkje er bråhast gjeld dette også for meldingar som gjeld krise- og beredskapssituasjonar. Varslingsadressa **fmmrberedskap@fylkesmannen.no** skal berre brukast når det er viktig at meldinga straks (i løpet av få minutt) blir motteken av ansvarleg person.

VEDLEGG 2:

RESSURSOVERSIKT:

1. SAMBAND:

a) Satellitt-telefonar:

Volda kommune har 3 stk. satellitt- telefonar

Til bruk ved kriser av ymse slag.

1 stk. til bruk for kriseleiinga på rådhuset nr.

+88 1623442256

2 stk. til utlån ved behov som har nr.

+881623442257

+881623442258

Desse vert lagra på beredskskapskonsulenten sitt kontor, og ligg i svarte boksar med ladar og veske.

Dei må ladast før bruk, det tek ein time å lade dei opp.

Ved bruk må antenna alltid dragast ut og stå rett opp, det gir best signal. Ekstern antenne kan også koplast til.

Dei fungerar berre ute i det fri, ikkje nær tre og andre hinder.

BRUK ALTID 0047 FRAMOM TELEFON NR. I NORGE

VIKTIG.

Det er ikkje mulig å ringe naudnummera 110, 112 og 113 med satellitt - telefonar.

NAUDETATANE KAN NÅAST MED SATELLITT – TELEFON PÅ DESSE NR.

113 = AMK. SUNNMØRE TELEFON NR. 0047 70 15 44 60

110 = BRANNMELDING   TELEFON NR. 0047 70 12 77 40

112 = POLITIET VAKT   TELEFON NR. 0047 70 11 8 700

Satellitt-telefon politiet : ' 00881621419261/ 00881621419247

Sjukehuset har to satellitt-telefonar: Mottak/LV-sentral: +881641453086

Nattlegevakta: +881622469862

Ørsta Kommune

+88 16 23 44 22 68. til bruk for kriseleiinga

+88 16 23 44 22 66 til utlån

+88 16 23 44 22 67 til utlån

+88 16 22 46 99 24 Ørsta brann og redning

Vanylven kommune:

00881623442271

00881623442272

Hornindal kommune:

+881622461049

Eid kommune:

+88 1622476661 (kriseleiinga)

+88 1622476671 (Brannsjef)

b) Oversikt over radiosamband innan kommunen:

Nødnettet har god dekning i heile kommunen. Begrensa dekning utanfor områda der det bur folk. For nærare info sjå http://www.dinkom.no/

Dei enkelte brannformennene ved branndepota i kommunen kan kontaktast for å sende meldingar til og frå 110 -sentralen og/eller vakthavande brannbefal

Nødnettet vert brukt til kommunikasjon mellom dei ulike nødetatane og deira respektive sentralar.

Kommunikasjon med dei maritime kanalane må fortsatt gå i VHF sambandet. Brannvernet har to slike radio. Kommunalteknisk avdeling 5.

Mobiltelefonar:
Som reserve kan mobiltelefonane nyttast:

- brannvakt 91 15 21 10

- Teknisk vakt 90 17 80 08

c) Andre radiosamband:

Bruk av Heimevernet sitt radiosamband:

Dersom det blir aktuelt å kontakte heimevernet for at kommunen skal kunne nytte deira radiosamband, varslar kommunen områdesjef Oddbjørn Aam

Han varslar, i samsvar med eigen varslingsplan, sitt personell som skal til for å etablere radiostasjon i nærleiken av beredskapssekretariatet på rådhuset.

Tussa Kraft AS:
Ein kan nytte seg VHF-nett til Tussa - Ørsta - Vaktsentralen.

Radioamatørane sitt samband:

For å få ut meldingar kan kommunen ev. også utnytte samband hjå radioamatørar.

Kommunen har registrert at følgjande driv som radioamatørar:

- Norleif Bjørneseth, Øggardsvegen 4, 6102 Volda

- Tore Aarflot, Haslevegen 17, 6102 Volda

- Arne Eliassen, Lisjenakkvegen, 6103 Volda

- Øystein Sørheim, Morkavegen 52, 6105 Volda

VHF samband på røde kors kanalar og redningskanalar. Evt. kan repeater settast opp for lengre rekkevidde. Legevaktsentralen har også samband som kan nyttast.

Sivilforsvaret

VHF-samband på sivilforsvarskanalar og redningskanalar. FIG Ørsta/Volda har ein mobil repeater for sivilforsarskanal.

d) Anna:

Nærradioar:

Også nærradioar kan nyttast for å få ut meldingar.

Følgjande nærradioar er registrert i kommunen:

Bygderadio Vest A/S

Nærradio ved HVO - berre deler av året

Volda Røde Kors Hjelpekorps:

Har VHF som går på eigne kanalar og redningskanal. Faste repeatere med 2 døgns batteribackup dekkjer store deler av Volda, Ørsta og Vanylven. I tillegg kan små mobile repeatere med batteri plasserast ut for å dekke ”svarte” område ved behov. VHF-nettet er kopla til telefon/mobilnettet sli at ein kan ringe til/frå VHF-apparat.

2. OVERSIKT OVER LANDINGSPLASSAR FOR HELIKOPTER

Yksnøya:	Dyrka mark
Berknes/Lid	Dyrka mark nord for Berkneset
Mork/Ekset:	Dyrka mark
Sentrum:	Sjukehuset Stadion
Vikebygda:	Parkeringsplass på Volda Skisenter
Hjartåbygda:	Skuleplassen v/Hjartå skule
Fyrde:	Idrettsplassen (Vollane)
Austefjorddalen:	Dyrka mark
Høydalen:	Dyrka mark ved elveosen
Straumshamn:	"Brautabugen" på sydsida av Botnavika
Bjørkedal:	Skuleplassen
Folkestad:	Idrettsplassen i Myrane
	Skuleplassen ved ungdomsskulen
Dalsbygda:	Asfaltert plass ved Brødrene Dale A/S
	"Øyra" – mellom Dalebergane og Dale
Indre Dalsfjord:	Dyrka mark
Dravlausbygda:	Skuleplassen
Innselset/Aksnes:	Aksneshaugen
Ulvestad:	Ulvestad: Skuleplassen
Velsvik:	Fyllinga ved Velsvik kai ("Laberget") tilhøyrande Robert Welsvik,

Generelt i alle bygdene på dyrka mark der det høver best

3. Maritime ressursar:

Norled AS:

B/F Folkestad, 90 bilar, 295 passasjerar telefon 91 68 11 50

B/F Ørland, 50 bilar telefon 91 68 11 52

Reserve: B/F Frafjord, 34 bilar telefon 91 55 36 41

Lokalt stasjonerte farty

Leiar i Volda Småbåtlag: Inge Oddvar Innerdal tlf. 90 85 88 85

4. FRIVILJUGE ORGANISASJONAR

Volda Røde Kors Hjelpekorps:

* v/ korpsleiar Tormod Eldholm .... tlf. 92 01 54 36 el. 88 00 88 75

Korpset har ca 70 aktive medlemer og i tillegg 20 beredskapsvakt

Grendeutvala i Volda kommune:

Navn	Leiar	Adresse	Postnr	Poststad	e-postadresse
Austefjord grendautval	Maria Sundal		6110	Austefjorden	maria.sundal@hotmail.com
Mork Grendautval	Jan Norvald Jønsson				jan-norvald.jonsson@gjensidige.no
Engeset/Klepp/Nordalen Grendautval	Odd Paulen	Ekornveien 3	6102	Volda	odd.paulen@gmail.com
Volda Sentrum Grendautval	Idar Knutsen	Kyrkjegt. 5	6100	Volda	til@idar.no
Rotset Grendautval	Dag Nyheim	Rotsetgeila 29	6100	Volda	Rotsetgrendautval@gmail.com
Røyslid/Heltne Grendalag	Toril Mortensen	Legdavn. 24	6100	Volda	torill.mortensen@hivolda.no
Heltne/Bratteberg Grendalag	Nina Ulvøy		6101	Volda	
Vikebygda Grendautval	Siw Rotevatn Vikene	Botnavegen 20	6104	Volda	grendautval@vikebygda.no
Hjartåbygda Grendautval	Tonje Berg Bakkebø	Reitane 29	6106	Volda	bakkebo@tussa.com
Kalvatn Grendautval	Anders Bueide	Bueidevegen 123	6110	Austefjorden	**buedigre@tussa.com**
Høydal Grendautval	Gunnar Høydal	Dalevegen 158	6110	Austefjorden	hoydal.vel@gmail.com
Kilsfjord Grendalag	Lilli Brenne Røv	Stigedalsvegen 730	6120	Folkestad	lilli.rov@globalskolen.no
Bjørkedal Grendautval	Lars Kåre Kile	Nørdalsvegen 74	6120	Folkestad	killar4806@gmail.com
Folkestad Grendautval	Jon Arild Kvamme Sollid	Dalsfjordvegen 4260	6120	Folkestad	jks@hivolda.no
Dalsbygd Grendalag	Tove Nilsen Løset	Dalsbygdvegen 106	6120	Folkestad	toveloset@hotmail.com
Indre Dalsfjord Grendautval	Per L. Steinsvik	Steinsvik	6120	Folkestad	**perlsteinsvik@hotmail.com**
Dravlaus og Innselset Grendalag	Jorunn Beate Lillebø Lande		6133	Lauvstad	jobe_lilleboe@hotmail.com
Lauvstad og Velsvik Grendautval	Solgunn Sæterås		6133	Lauvstad	sseteras@gmail.com
Lid Grendalag	Øystein Bjerknes	Sersjantv.12	6105	Volda	elbirkos@hotmail.com

Norske Kvinners Sanitetsforening

**Volda sanitetslag*

Leiar:

Jorunn Kalland, Kapteinsvegen 9, 6100 Volda Tlf. 70 07 84 52 Mobil: 90 64 45 83

** Mork sanitetslag*

Leiar Åshild Yttredal Liaskar, Liaskar, 6100 Volda Tlf. 70 07 60 68 Mobil: 95 22 14 17

** Vikebygda sanitetslag*

Leiar: Anna Mjånes, Vikebygda, 6100 Volda Tlf. 70 07 72 04 Mobil: 90 93 48 93

** Hjartåbygda sanitetslag*

Leiar: Ingrun Aud Humberset, Hjartåbygda, 6100 Volda Tlf. 70 05 60 23 Mobil: 48 19 88 62

** Austefjord sanitetslag*

Leiar: Tordis Skare, 6110 Austefjorden, Tlf. 70 05 00 11 Mobil: 91 59 91 3

** Høydal sanitetslag*

Leiar: Anne Ryslett, Høydal, 6110 Austefjorden, Tlf. 70 05 60 60 Mobil: 91 34 1248

Nasjonalforeningen for folkehelsen

** Folkestadbygd Helselag*

Leiar: Mona Skålerud, 6120 Folkestad, Tlf. 70 07 30 71 Mobil: 40 61 88 82

** Dalsbygda Helselag*

Leiar: Kirsten Lillenes, 6120 Folkestad, Tlf. 70 05 30 08 Mobil: 48 26 81 30

** Indre Dalsfjord Helselag*

Leiar: Kjellrun Selbervik, Åmelfot, 6120 Folkestad, Tlf. 70 05 30 20 Mobil: 97 51 67 41

** Lauvstad Helselag*

Leiar: Turid Espenakk, 6133 Lauvstad, Tlf. 70 05 50 28 Mobil: 41 51 86 14

Møre og Romsdal bygdekvinnelag

** Austefjord bygdekvinnelag*

Leiar: Elin Kalvatn, 6110 Austefjorden, Tlf. 70 05 01 58 Mobil: 90 66 53 58

VEDLEGG 3:

a) EVAKUERING OG MOTTAK/INNKVARTERING AV EVAKUERTE

Hending	Rasfare, flaum, ekstreme vêrtilhøve, brann, radioaktivt nedfall, kjemikalieulykke eller andre hendingar gjer det naudsynt å evakuere menneskje - og kanskje dyr - frå avgrensa område innan kommunen.
Konsekvensar	Dei evakuerte må skaffast innkvartering, forpleining og anna støtte.
Førebuingar	Vedlikehalde beredskapen, kriseplanar, varslingslister m m. Evakueringsleiinga og dei ansvarlege for innkvartering må gjere seg kjent med planverket. Registreringsstad kan vere på servicekontor eller kulturhus. Hovudpunkt skal så meldast inn til 112 - Fellesoperativ eining i politdistriktet
Tiltak	**Ansvar for evakuering:** - ansvarleg leiar for evakuering vil normalt vere **politi/lensmann**. I tilfelle der brannsjefen kjem først til skadestaden, er han skadestadsleiar inntil politi/lensmann kjem - mannskap til evakuering blir kalla inn frå sivilforsvaret og Røde Kors. I alvorlege akuttsituasjonar vil skadestadsleiaren kunne nytte ressurspersonar blant dei som skal evakuerast. - i samband med snøras, sjå delplan: snøras. **Evakueringssleiinga må:** - skaffe oversikt over evakueringsområdet (kven bur kvar m m) - informere dei som skal evakuerast om kva dei skal ta med seg m m - skaffe eigna transport - syte for at eit mottaksapparat tar seg av innkvartering, forpleining m m - samle personar i eigna lokale når innkvartering ikkje kan skje direkte - registrere kven som er innkvartert kvar, kven flyttar på eiga hand m m - kontrollere at evakueringsområdet er tomt og setje ut vaktmannskap - hjelpe til med å behandle fysisk og psykisk skadde personar - samarbeide med lokal redningssentral (LRS)/skadestadsleiar - varsle kommunen si omsorgsberedskapsgruppe.

	- gi informasjon til dei evakuerte, andre innbyggjarar, presse m.m. **NB. Kriseleiinga i kommunen må varslast så tidleg som råd!**

b) Befolkningsvarsling

Kommunen har avtale med Fram Web AS om å nytte deira kartbasert system, www.varsling24.no , for varsling av befolkninga, via telefonoppringing og SMS. Systemet vil bli brukt for å varsle/ informere innbyggarane ved situasjonar der liv og helse, bygningar m.m. kan vere i fare ved brann, flom, ras, eksplosjon m.m.

I tillegg vil ein kunne varsle om endringar/problem med leveranse av lovpålagte kommunale tenester/infrastruktur slik som på vatn/ avløp, vegar m.m..

Det vert i denne samanheng også vist til det behov for befolkningsvarsling og evakuering som er omtalt i dei enkelte kapittel den overordna ROS-analysen.

Ved behov kan også tradisjonelle virkemiddel kunne takast i bruk: Aviser, radio (nrk/bygderadioen), kommunen si heimesida, sosiale media (facebook), bodstikke og høgtalarbil(ar) som køyrer rundt med varsel.

C) Sjølvhjelp og nabohjelp- Grendeutvala som ressurs:

Kvar og ein må vere budde på at uønska hendingar vil kunne skje. Det er viktig at vi alle tek ansvar og gjer naudsynte tiltak for å førebygge brann, flaum etc i og rundt eigen (og andre sin) bustad/eigedom.

Dei mange Grendeutvala vi har i kommunen er ein uvurderleg ressurs for Kriseleiinga og naudetatane dersom uønska hendingar likevel skulle skje. Aktuelle tiltak grendeutvala kan hjelpe til med er m.a. (leiaren må vere koordinator):

- Kjentmenn: vise veg, ”ta i eit tak”.
- Kvar fins slokkevatn
- Materielloversikt i krinsen: traktor, motorsag, tankvogn, båt m m
- Forsyningsoversikt: drivstoff, mat, kle osv.
- Improvisere transport
- ”Der der er hjarterom er der husrom” : treng naboen hjelp??

VEDLEGG 4:

INFORMASJON (INTERNT OG EKSTERNT) /ETABLERING AV PRESSE- OG PUBLIKUMSTENESTE

Hending	Uønska hending har skjedd - eller kan kome til å skje.
Konsekvensar	Det blir naudsynt med informasjonstiltak internt og eksternt, og etablering av publikumstelefonar.
Tiltak	**Ansvar for informasjon:** - **leiaren for informasjonsseksjonen** i Beredskapssekretariatet er ansvarleg for etablering av kommunen si informasjonsteneste - Ordføraren, eller den Kriseleiinga peikar ut, er pressekontakt. - informasjonsseksjonen i beredskapssekretariatet er ansvarleg for intern informasjon **Presseteneste:** **www.mre.no, www.morenytt.no , www.smp.no** Etablere senter for mediepersonell i Samfunnshuset, nyesalen. **Publikumstenesta:** Etablere senter for publikumstelefonar i kontor i 1.etasje i rådhuset (i samband med felleskontor/serviktr.). **NB. Telefonnummer for kommunen sine publikumstelefonar må snarast kunngjerast over NRK, lokal-TV og nærradio(ar).** **Aktiv bruk av kommunen sin heimeside på internett: www.volda.kommune.no og sosiale medium som Facebook og Twitter for rask informasjon til publikum.** Informasjon til publikum som ikkje har norsk som morsmål: For å bestille tolk kan ein ringe Tolkenett på tlf **22 99 32 99**, eller gå inn på heimesidene www.tolkenett.no . Opplys om kommune, avdeling og kven som er kontaktperson (e-postadresse og telefonnummer).

VEDLEGG 5:

Beredskapsplanar sektorane/avdelingane:

(her skal følgje ei fullstendig oversikt over dei planar sektorane og underliggande avdelingar/seksjonar har/må utarbeide/revidere…

Volda kommune

ROS-analyse

Ei heilskapleg ROS-analyse er ei systematisk kartlegging og vurdering av uønska hendingar som kan inntreffe, og risiko desse kan utløyse.

Planavdelinga v/student Britt Unni Skogly

2015

INNHALD:

Omgrep nytta i teksten...............................

1. INNLEIING

Korleis kommunen vil bruke analysen ....
Samandrag ....
Metodebruk ....

2. NATURRISIKO

Skredfare ....
Flaumområde ....
Stormflod ....
Skog- og lyngbrann ....
Vindutsette område ....
Radon..
Grunnforhold ....

3. VERKSEMDRISIKO

Verksemder med fare for brann eller eksplosjon .
Verksemd med fare for kjemikalieutslepp
Transport av farleg gods ....
Forureining frå landbruk ....
Forureina grunn ....
Forureining knytt til oppdrett...................
Fysisk øydelegging av kritisk infrastruktur ..
Trafikkfare ....
Trafikk på sjø...
Elektromagnetiske felt ....
Dambrot ....
Terror ....

4. SÅRBARE OBJEKT

Offentlege bygg ....
Vegnettet ....
Informasjons- og kommunikasjons installasjonar ....
El-forsyning ....
Drikkevassforsyning ....
Avløpsinstallasjonar ....
Natur ....
Kulturminne og kulturmiljø ....
Skogbruk ....

5. BEREDSKAPSTILTAK

riseleiinga ....
Katastrofar/stor ulukke ....
Pandemi/smittevern ....
Utrykkingstid ....
Sløkkevasskapasitet ....
Flaumvern ....
Behov for befolkningsvarsling /evakuering

6. PLANLEGGING FOR EIT ENDRA KLIMA

Konsekvensar av auka nedbør ....
Ekstremvær ....
Havnivåstigning ....
Gradvis endringar av klima ....

Kjelder ....
Personar som er intervjua ....

Omgrep nytta i teksten

ROS= Risiko- og sårbarheitsanalyse
DSB= Direktoratet for samfunnssikkerheit og beredskap
GIS= Geografiske informasjonssystemer
NVE= Norges vassdrags- og energidirektorat
NTV= Norges televisjon AS
NGU= Norges geologiske undersøkelser
§13 objekt= Objekt der brann kan føre til tap av mange mennskeliv, det er stor brannfare, fare for stor brann, for store samfunnsmessige konsekvensar ved brann, viktige kulturhistoriske bygg eller anlegg, t.d. institusjonar, skular, forsamlingslokale, tunnelar, butikksenter.
BEL= lov om vern mot brann, ekslosjon og ulukker med farleg stoff og om brannvernet sine arbeidsoppgåver.
LPG= Liquefied Petroleum Gas – Våtgass
SEFRAK-objekt= Register over bygningar eldre enn år 1900.

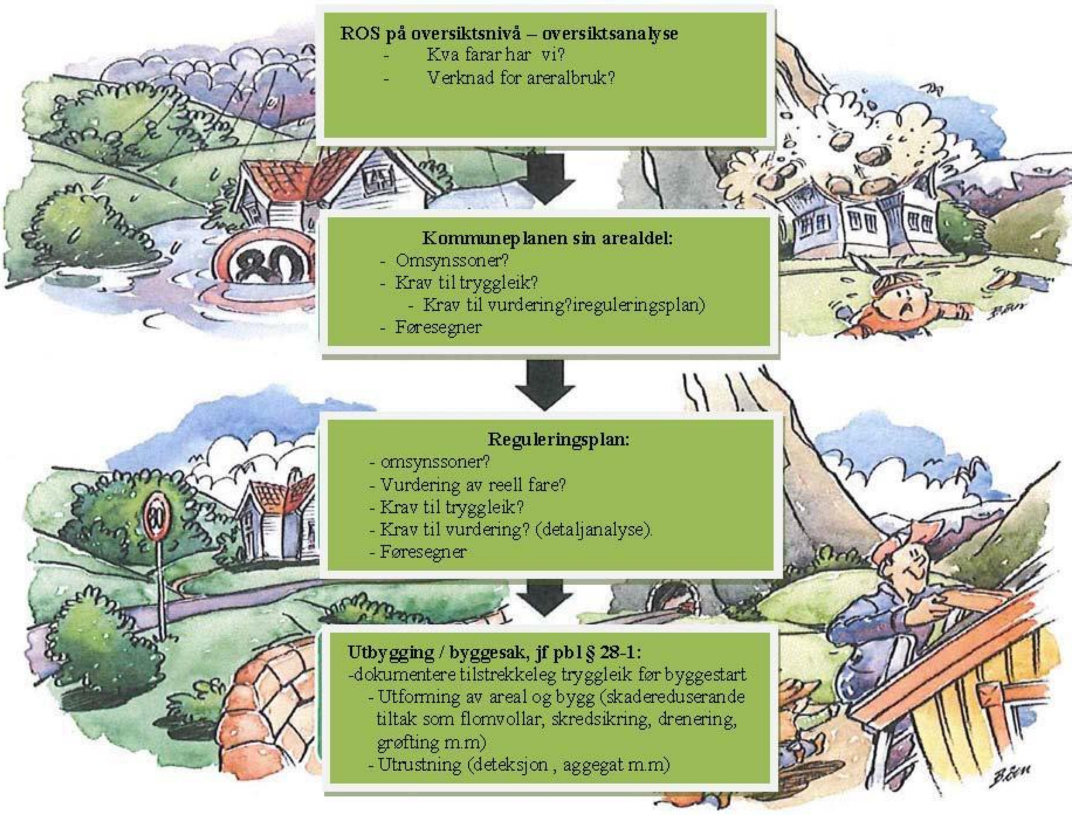

PBL § 28—1
Grunn kan bare bebygges, eller eiendom opprettes eller endres, dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold. Det samme gjelder for grunn som utsettes for fare eller vesentlig ulempe som følge av tiltak. For grunn som ikke er tilstrekkelig sikker, skal kommunen om nødvendig nedlegge forbud mot opprettelse eller endring av eiendom eller oppføring av byggverk, eller stille særlige krav til byggegrunn, bebyggelse og uteareal.
Departementet kan gi nærmere forskrifter om sikkerhetsnivå og krav til undersøkelser, sikringstiltak for person eller eiendom, dokumentasjon av tiltaket og særskilte sikringstiltak.

1. INNLEIING

Eit mål i kommunal planlegging er samfunnstryggleik. Å ivareta trygge omgjevnadar i lokalsamfunnet er viktig. Når kommunen planlegg for framtida, er det naudsynt å ha kjennskap til ulike risikofaktorar og sårbare objekt i lokalsamfunnet. Ei heilskapleg ROS-analyse er ei systematisk kartlegging og vurdering av uønska hendingar som kan inntreffe, og risiko desse kan utløyse. Kartlegginga skal gi eit grunnlag for avgjersle også når ein skal ta stilling til framtidig arealbruk. Ei slik kartlegging er med på å redusere risiko og førebygge ulukker. ROS-analysen skal difor ligge til grunn for, og vere integrert i overordna kommuneplanar. Heilskapleg ROS-analyse er også utgangspunkt for kommunen sin overordna beredskapsplan, som er samordna med andre relevante krise- og beredskapsplanar. ROS-analysen skal reviderast ved neste kommuneplanrevisjon. Arbeidet er heimla i sivilbeskyttelseslova og plan- og bygningslova. Forskrift om kommunal beredskapsplikt gir føringar for arbeidet.

Korleis kommunen planlegg å bruke analysen

Den heilskaplege ROS-analysen skal ligge til grunn for kommuneplanar, beredskapsplanar, kriseplanar, reguleringsplanar og byggjesaker. Ein ser føre seg at ein skal nytte seg av ROS-analysen ved utarbeiding av arealplanar og reguleringsplanar som overordna dokument.

I ROS-analysen har ein kartlagd og kommentert med ein tekstdel ulike risikoar og sårbare objekt slik at det vert enklare å finne fram til desse ved kommuneplanarbeid. Ein har prøvd å gjere ROS-analysen så brukarvenleg som mogleg, slik at ein kan nytte seg av analysen aktivt i kommuneplanarbeidet. I samband med byggjesaker og reguleringsplanar, skal det utarbeidast eigne detaljerte ROS-analyser som syner den faktiske faren.

Den heilskaplege ROS- analysen fungerer som eit overordna dokument for krise- og beredskapsplanar, og skal gi føringar for planlegging og utvikling av slike planar.

Neste steg i arbeidet med den heilskaplege ROS-analysen vert utarbeiding av beredskapsplanar på fleire område innan brann/redning, stor ulukke, forureining, krisesituasjonar og vern av sårbare objekt. Det vil vere naturleg at dei ulike seksjonane i kommunen utfører beredskapsplanar og detalj-ROS innanfor sitt fagfelt.

Kommunen har lagt vekt på å ha ein god beredskap for innbyggarane. Men det er viktig å peike på at også den enkelte har eit stort ansvar for eigen tryggleik og ikkje kan vente at det er kommunen som skal løyse alle hendingar som måtte oppstå. Ein legg til grunn at kvar enkelt har ansvar for tilstrekkeleg tryggleik i eigen bustad, t.d. brannslokkingsutstyr og nok røykvarslarar.

Samandrag

ROS-analysen tek føre seg sentrale risikomoment og sårbare objekt i kommunen, beredskapstiltak, og kva kommunal planlegging bør ta omsyn til i høve endringar i klima. For fleire av temaene er det gjort ei vurdering av risiko, der ein konkluderer med at risikoen er høg, tilstades eller låg.
Tema der ein har konkludert med høg risiko gjeld ras, flaum og stormflod, forureining og trafikkulykker. Store delar av kommunen er klassifisert som rasutsett. I dei aktuelle områda kan ein konkludere med at risikoen er høg for ras. Flaum og stormflod er kategorisert som høg risiko i kommunen, områda langs elvane og sjølina er særlege risikoområde. Forureining både i grunnforhold, frå landbruk og oppdrett blir klassifisert som relativ høg risiko. I dei aktuelle områda kan ein konkludere med høg risiko for forureina område. Risikoen knytt opp mot farar i trafikken kan ein konkludere med er høg, jamfør ulukkesstatistikkar. Tema der ein har konkludert med risiko tilstades er; Risiko knytt opp mot verksemder med fare for brann, eksplosjon , ulukker knytt til transport av farleg gods og vindutsette områder. Risiko for stråling frå elektromagnetiske felt og terror er vurdert som tilstades. Desse kategoriane er umogleg å kartlegge innanfor eit gitt tidsperspektiv, men dersom dei skulle førekome vil dei kunne få store fylgjer. Det er konkludert med ein låg risiko for skog/lyngbrann, radon, grunnforhold, kjemikalieutslepp og dambrot. Dette er risikoar som kan endre seg, og må difor vurderast på nytt ved revidering av ROS-analysen.
Farar knytt opp mot dambrot er konkludert med som låg risiko. Men om det skulle kome ei hending med eit dambrot med t.d. Dinglavatnet, vil det få store konsekvensar for mange husstandar og infrastruktur, som vegar, i det aktuelle området. Sårbare objekt har ein valt å ikkje vurdere i høve risiko. Svikt i eit eller fleire av dei sårbare objekta vil kunne få konsekvensar for store delar av busetnaden i kommunen.
Temakart med til dømes fareområder er i stor grad tilgjenglege i nettbaserte karttenester. Kommunen etablerer eit GIS-prosjekt der faresoner og liknande er samla og tilgjenglege i kommunen sitt interne kartsystem.

Metodebruk

Arbeidet med heilskapleg ROS-analyse vart sett i gong 1. februar 2013. Arbeidet har gått føre seg over ein periode på to månader, og er utført ved Planavdelinga. Analysen er utarbeidd med grunnlag i statleg krav om ROS-analyse som grunnlag for kommunen sitt beredskapsarbeid og kommunal planlegging. Arbeidet er gjennomført av planseksjonen i kommunen i samarbeid med alle aktuelle fagavdelingar. Prosjektansvarleg har vore student ved Høgskulen i Volda, Brit-Unni S. Skogly, og arbeidet inngår som ein del av bacheloroppgåva. Rettleiaren til Forskrift om kommunal beredskapsplikt frå Direktoratet for sivilt beredskap (DSB), Temaheftet Samfunnssikkerheit i arealplanlegging frå DSB og rettleiaren for kommunale risiko- og sårbarheitsanalyse frå DSB har gjeve føringar for arbeidet. Rettleiaren GIS i samfunnssikkerheit og arealplanlegging Vestlands-prosjektet, har blitt brukt som mal for analysen. Ein har nytta seg av foreslegne tema frå rettleiaren innan naturrisiko, verksemdrisiko, sårbare objekt og beredskap. Innan dei ulike temaområda har ein innhenta lokalkunnskap tilknytt tilhøva i Volda kommune. Ein har valt å legge til eit femte tema som er planlegging for eit endra klima. Kartinformasjon frå NVE, NTV, NGU, Statens strålevern og kartinformasjon frå kommunen sine kartbasar har blitt nytta i datainnsamlinga. Ulike fagpersonar og fagmiljø frå kommunale og private aktørar er nytta som informasjonskjelder (sjå kjeldeliste). Arbeidsprosessen har gått ut på å danne seg eit solid informasjonsgrunnlag gjennom intervju og datainnsamling i frå kart, databasar og ulike fagmiljø. Kartlegginga omfattar risiko for hendingar som vil få følgjer for større grupper og som går utover ulukker som det vanlege hjelpeapparatet taklar tilfredstillande. ROS-analysen skal leggast fram for Kriseleiinga, Beredskapsrådet, formannskap og til sist handsamast av kommunestyret.

Ein finn nærmare opplysningar om fareområda frå analysen i eksisterande kartmateriale som kommunen rår over. Her finn ein mellom anna detaljerte kart om rasfarar, flaumsoner, natur, kulturminne, oppskyllingssoner, radon, grunnforhold og forureina grunn. Kommunen etablerer eit GIS-prosjekt der faresoner og liknande er samla og tilgjenglege i kommunen sitt interne kartsystem. Risiko knytt opp mot brann og beredskap finn ein i kommunen sin beredskapsplan. Vatn og avløpsinstallasjonar er kartlagde i hovudplan for vatn og avløp. Innanfor kvart tema har ein vurdert om risikoen er høg, tilstades eller låg. Dette vert konkludert under kvart emne.

I risikovurderinga er nytta følgjande fargesymbol på graderinga:
Risiko høg
Risiko middels
Risiko tilstades.
Risiko låg

Trong om befolkningsvarsling/evakuering er kommentert under dei punkta dette er vurdert. Behovet for befolkningsvarsling og evakuering er i tillegg omtala i kapittel 5 om **Beredskapstiltak**

2. NATURRISIKO

Skredfare

Store delar av Volda kommune er klassifisert som rasutsett. I denne samanheng er det mest aktuelt å vurdere faren for steinsprang, snøskred, jordskred og flaumskred.
Målingane tek utgangspunkt i NGI-kart der målingane er rekna ut i frå hellingsgrad og vil bli noko uklåre. For å avklare den reelle skredfaren innanfor aktsemdsområda må det gjerast ei nærare vurdering av skredfaren. Til dette arbeidet må det nyttast tilstrekkeleg fagleg kompetanse. Skredfare bør vurderast for eksisterande og eventuell framtidig busetnad. Skred kan og ramme viktig infrastruktur som vegar og kraftleidningar. I hovudsak er det fylkesvegnettet i kommunen som er mest utsett. Kan her nemne fylkesvegen rundt Dalsfjorden, fylkesvegen gjennom Geislida, fylkesvegen i Osdalen, fylkesvegen Hunnes – Vatne, Fv 652 ved Voldshammaren som i snørike vintrar vert stengt i kortare eller lengre periodar.

I Volda kommune er det registrert 2 potensielle bergskred:

- Dalsfjorden nord for Aksneset
- Nordenden av Bjørkedalsvatnet
- Alida - steinsprang

Dette er områder som i dag ikkje vert overvaka.

Skredøving Røde Kors. Foto: Møre/Harald Engeset

Fare knytt til ras

Fare for liv, helse og materielle verdiar. Det kan i periodar medføre stenging av vegar og isolasjon av busetnad. Det er i kommunen få større skredutsette område med konsekvensar for busetnad. Ein del mindre områder har likevel busetnad innanfor område med potensiale for snøskred, t.d. Lid, i Hjartåbygda og Aurstad, Håvika, Høydalen, Bjørneset og på Kile og fleire enkeltbygg i Dalsfjordområdet.
Av vegstrekningar som er særleg utsett er fylkesvegen rundt Dalsfjorden, Fv i Osdalen, Fv i Geislida og Fv i Alida (Eikrem-Berknes).

I kommunen er det mange hytte- og seterområde som ligg rasutsett til. Dette gjeld område både i Aldalen, Osdalen/Grøndalen, Brundalen, Folkestaddalen, Dalsbygda (Sanden), Dravlausdalen og i Ulvestaddalen.

Historisk

Av kjende større ras i tilknyting til bustad og hytter kan nemnast:

På Lid ei større mjellsnofonn som tok gardshusa på Ytre Lid i 1841
Rindalsstøylen, heile støylen teken av ras – seinare oppatbygd på ny stad
Aldalen 1979 – 7 hytter tekne av snøras
Storlisetra – snøras i ? , flytta til ny stad.

Risiko høg

Befokningsvarsling/evakuering:

- Statens vegvesen varslar om stengte vegar på eigne heimesider og via NRK
- Kommunen kan nytte "Varsling24" i fall trong om befolkningsvarsling
- Politiet vurderer trong om evakuering, i så fall trer Kriseplanen i funksjon

Flaumområde

For byggjeområde i nærleiken av vassdrag må det vurderast om området kan vere utsett for flaum og erosjon. Volda har lite busetnad i nærleiken av vassdrag. Nye byggjeområde skal som hovudregel plasserast trygt mot ein 200- årsflaum jamfør NVE sine retningsliner. Kommunen må sørgje for at elver og bekkar som ikkje er flaumsonekartlagde blir vurdert der tryggleiken for busetnad langs desse vassdraga blir teke vare på, i følgje NVE.

Fare knytt til flaum

Flaum er ein fare for busetnad og materielle verdiar, det kan føre til erosjon og forureining. Flaum kan øydelegge verdifull natur og uerstattelege kulturminne. Flaum kan i periodar medføre stenging av vegar og isolasjon av busetnad.

Flaum i Elvadalen. Foto: Møre

Flaumutsette område i kommunen

Volda kommune har 2 store vassdrag: Mørevassdraget og Stigedalsvassdraget. Det er stort sett dyrka jord som er utsett ved skadeflaum her. I Volda sentrum må Heltneelva, frå oppsida av Vikebygdvegen der forbygginga sluttar så langt oppover som Heltne/ Brattebergutbygginga strekker seg, gjennomgå ein vurdering av behov for forbygging. Pågåande regulering av B 58 kan medføre behov for lenging av forbygging oppover langs Heltneelva.

Volda sentrum vil vere utsett for flaum ved havnivåstigning. Sjøgata vil med 70 cm havstigning over maks registrering, som vi har i dag, stå 40 cm under vatn. Elles er det lite busetnad/industri som er flaumutsett i ein 100 års-periode. Andre område i kommunen er ikkje kartlagde enda for flaumfare. Der er likevel mange bekkar/mindre elvar som kan føre til skadeflaum i utbygde områder der busetnad står nær bekkar/småelvar. Desse områda har i dag høg beredskap ved ekstremvarsel nedbør/snøsmelting m.m. i form av auka tilsyn med rister/inntak.

Risiko høg

Stormflod

Stormflod er høg vasstand kombinert med lågtrykk og sterk pålandsvind som skyv vatnet i ei bølgje mot kysten. Det er vindtrykket mot havoverflata som utgjer det største tilskotet til stormfloda. Stormflod er vanleg langs vestkysten av Noreg.

Høg flod vert også påverka av månefase. Registreringar som Volda kommune har gjort viser at maks flod kan vere like høg i dette tilfellet som ved lågtrykk og pålandsvind.

Område i kommunen som er mest utsett for stormflod er langs Voldsfjorden i Volda sentrum og ferjekaiene i Volda, Folkestad og Lauvstad. Ved ytterlegare havstigning kan dette føre til innstilt biltransport på ferja. Det er registrert materielle skader på asfaltdekker på veg/kaiareal, hus og bygningar i samband med stormflod.

Risiko høg

Befokningsvarsling/evakuering:

- Fylkesmannen sender varsel på bakgrunn av melding frå NVE
- Ut frå innhald i meldinga vurderer kommunen trong om befolkningsvarsling utover generell melding på kommunen si heimeside. I så fall trer Kriseplanen i funksjon

Skog- og lyngbrann

Volda har store skogsområder som inneheld variert blandingsskog og planta granfelt, ofte i ulendt terreng. Kommunen har relativt

store nedbørsmengder, vått klima og sjeldan lengre tørkeperiodar. I følgje brannvernet er det ikkje områder som har særskilt stor risiko for skogbrann. Nokre skogsområder ligg likevel tett inntil bustadområder og vil ved ein eventuell stor skogsbrann kunne vere ein viss risiko for spreiing til busetnad. Det same gjeld for nokre hytteområder. Ein ser heller ikkje at det er særskilt stor risiko for spreiing av skogbrann frå kommunar som grensar mot Volda.

Det er sidan 2000 ikkje registrert skogbrannar i Volda og kun eit fåtal mindre gras- og lyngbrannar.

Årstal	Omfanggrasbrannar
2000	0
2001	1
2002	0
2003	1
2004	1
2005	1
2006	3
2007	1
2008	1
2009	1
2010	1
2011	1
2012	0

Tabell l: *Oversikt over gras/lyngbrann siste tolv åra*

Forbod mot open eld i skogsmark frå 15. april til 15. september utan løyve gjeld i heile kommunen.

Risiko låg.

Vindutsette område

Erfaringar etter nyttårsorkanen i 1992 og orkanen 1. juledag 2011 viser at store delar av kommunen kan verte råka med store øydeleggingar på bygningar, gjenstandar/ lausøyre og barskog som resultat.

Med grunnlag i erfaring frå dei to siste orkanane, finn ein både ut frå kor ofte slike tilstandar kan førekome og dei konsekvensar som det har for skogsverdiar, fare for busetnad og bygningar, samt stengde vegar m.m., at risikoen bør vurderast relativt høg.

Risiko middels/ høg

Befokningsvarsling/evakuering:

- Fylkesmannen sender varsel på bakgrunn av melding frå NVE
- Ut frå innhald i meldinga vurderer kommunen trong om befolkningsvarsling utover generell melding på kommunen si heimeside. I så fall trer Kriseplanen i funksjon

Dagmar 2011. Foto: Alice Rotevatn/Volda kommune

Radon

Radon er ein radioaktiv edelgass som blir laga når radium blir nedbrote. Både radium og radon er eit dotterelement av uran. Noreg har mykje uran og radiumrike bergartar som for eksempel alunskifer og radiumrike granittar. Opphald i luftmiljø med høg radonkonsentrasjon over lenger periodar gir auka risiko for utvikling av lungekreft.

Noreg er eit av dei landa i verda som har dei høgaste radonkonsentrasjonane i innelufta. Radonkonsentrasjonane varierar med berggrunn og lausmasse.

Statens strålevern anbefaler at private husstandar utfører radonmålingar regelmessig. Særleg kjellar- og sokkelleilegheiter er utsett.

Kart over områder med høg konsentrasjon av radon syner at Volda kommune er i mindre grad utsett for radon . Her er ingen områder som har høg risiko.

Radon i innelufta er vanskeleg å kartleggje, her bør kvar enkelt husstand utføre målingar. I 1986 gjennomførte Volda kommune ei orienterande kartlegging av radon, og etter den tid har det ikkje vore sett i gong fleire kartleggingar i kommunen. I staden er det frå sentralt hald sett fram standardkrav om radonssperre (retningslinjer TEK10) i grunnarbeidet til alle nybygg som vert oppført.

Risiko låg

Grunnforhold

Store delar av grunnforholda i kommunen er morenemateriale, skredmateriale og bart fjell med tynt dekke. Ein finn og innslag av blokkhav, elve- og bekkeavsetning og avsmeltingsmorene. Morenemateriale er plukka opp, transportert og avsett av isbrear. Vanlegvis eit hardt og samanpakka material. Morenemateriale er relativt stabile massar som byggegrunn. Større områder i kommunen har morenemateriale som grunn. Skredmateriale er avsetningar som er laga av skred frå bratte fjellsider. Dette er fruktbart jordsmonn. Fleire av dalføra i kommunen har skred materiale som grunnforhold.

Elve- og bekkeavsetning er materiale som er avsett av elvar og bekkar. Sand og grus dominerer og er relativt stabile massar.

Særleg skal ein syne aktsemd der kvartærgeologiske registreringar syner marine avsettingar. Det er ikkje kartlagt marine avsettingar i kommunen som er relativt ustabile massar. Grunnundersøkingar i samband med lokalisering av ferjekai i volda ved Øyraelva viste svak bereevne ? Sjekke arkiv i rådhuset !

Risiko låg

3. VERKSEMDRISIKO

Brannøving Ørsta/Volda Lufthamn. Foto: Volda kommune.

Verksemder med fare for brann eller eksplosjon

DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap) held oversikt over alle objekt som lagrar farleg stoff (gass/ brannfarleg væske). Volda brannvern går tilsyn på desse objekta. På bakgrunn av desse tilsyna vert det utarbeidd innsatsplanar for beredskapsstyrken. Brannvernet nyttar sine lokalkunnskapar til å syte for at dei anlegg som ikkje gjer nødvendig registrering hos DBS, får pålegg om å registrere.

Anlegg som har mindre mengde enn det som vert kravd for registrering (< 0,4 m^3 gass, < 6 m^3 brannfarleg væske) vert vurdert å ha liten risiko.

På same måte som for farleg stoff er det DSB som har oversikt over lagra mengde eksplosivar. I Volda kommune er det ikkje slike permanente lager, men midlertidige lager knytt til veganlegg og liknande.

I fyrverkerisesongen kan kvart utsal gjevast løyve til å lagre fyrverkeri med inntil 500 kg netto eksplosivinnhald. Volda brannvern gjev nødvendig lagring- og salsløyve, og desse vert følgde opp med årlege kontrollar, både på lagring og sal. Det er difor ikkje vurdert å vere noko spesiell risiko knytt til dette.

I Volda sentrum er det eldre, tett trehusbusetnad med stor smittefare ved brann. Brannvernet har utarbeidd innsatsplanar for dette området med ekstra stor førsteinnsats for å hindre spreiing.

Brannvesenet har oversikt over alle særskilte brannobjekt i kommunen, såkalla § 13-objekt. Dei skal besøkast ein gang årlig der ein kontrollerer at branntryggleiken er ivareteken.

Tunnelane som er ein del av Eiksundsambandet (rv 653), Kvivsvegen (E39) og Rotset-tunnellen m fl høyrer inn under § 13-objekta. Alle tunnelane er utstyrt med brannventilasjon, brannslokkingsutstyr og naudtelefonar. Tunnelane er basert på sjølvbergingssprinsippet, dvs at viss det oppstår ei hending, skal trafikantar kunne kome seg ut av tunnelane ved eiga hjelp. Viss ein brann utviklar meir røyk enn det brannventilasjonen er dimensjonert for å ta unna, t.d. brann i vogntog, vil brannvesenet ikkje ha moglegheit for å kunne ta seg inn i tunnelen for å gjere ein innsats.

Risiko tilstades.

Befokningsvarsling/evakuering:

- Ved akutt eksplosjonsfare kan politiet/befalhavande brann sette i verk "Varsling24" og evakuering i samsvar med Kriseplanen.

Verksemder med fare for kjemikalieutslepp

Det er ingen verksemder i kommunen som er underlagt storulukkeforskrifta.

Det er ikkje registrert lager av kjemikaliar som er så store at det er søknads- eller meldepliktig. Dei små mengdene som kan vere lagra, utan at det er kjent, utgjer ein så liten risiko at det er lite truleg at ein vil oppleve ei storulukke med utslepp eller lekkasje.

Risiko låg.

Transport av farleg gods

Transport av farleg gods er regulert av forskrift nr. 384, "landtransport av farlig gods", og har som føremål å verne liv, helse, miljø og materielle verdiar mot uhell, ulukker og uønska hendingar knytt til transport av farleg gods.

I Volda er farleg gods i hovudsak knytt til E39, men også noko på fylkesvegar og kommunale vegar. Det er ingen bedrifter i kommunen som mottek eller leverer større mengder farleg gods. Mesteparten av transport inn til kommunen er drivstoff og fyringsolje til bensinstasjonar, bedrifter og privatpersonar.

Slik transport representerer ein viss fare i trafikkbiletet og uhell vil kunne vere sterkt forureinande, miljøbelastande og utgjere ein fare for omgjevnadane. Slike uhell kan også vere krevjande for brannvernet å handtere.

I Volda er det registrert eit større uhell med farleg gods siste 10 åra.

Risiko tilstades.

Forureining frå landbruk

Volda er ein stor landbrukskommune og jordbruk er ei viktig næring. Potensiell forureining frå landbruk vert ofte delt i to kategoriar: faren for punktutslepp og faren for arealavrenning. Store husdyrgjødsellager og pressafthandteringa frå siloar representerer største faren for punktutslepp. Feil lagring av rundballar og mangelfullt avløp frå mjølkerom kan og vere potensielle punktutslepp. Arealavrenning vil kunne skje ved feil bruk av gjødsel; anten i for store mengder eller til tider då ikkje plantene tek opp næringa. Alvorsgrada for potensielle punktutslepp og arealavrenning avheng også av kva resipient det er som mottek næringsstoffa (bekk, elv eller sjø). I tillegg til dette kan gjødselhandteringa lokalt medføre luktulemper, utan at dette er å rekne som forureining.

I kommunen er det brukt lite kjemiske middel mot ugras og skadegjerarar. Giftverknaden av dette er minimal.

Avrenning frå gjødsel og silo til vassdrag er vurdert som den største forureinings-utfordringa. Vassdraga kan få tilført for mykje næring, noko som kan føre til ei algeoppblomstring som er med på å kvele fisk og liv i vatnet.

Det er gjort eit stort arbeid for å hindre punktutslepp. Alle gardsbruk skal ha miljøplan og gjødselplan der det vert dokumentert rett bruk av gjødsel og sprøytemiddel. Silo og gjødselanlegg skal vere tette. I tillegg er det forbod mot å gjødsle på hausten etter 1. oktober. Det er ikkje kjende lekkasjar frå anlegga, men lokalt ville det verte stor forureining om eit lager skulle sprekke. Større driftseiningar fører til mykje leigejord, meir gjødseltransport og kanskje ujamn gjødsling, sidan mykje areal ligg langt unna driftsbygning.

I samband med klimaendringar og auka nedbør vil gjødselspreiing, erosjon og utvasking av terreng vere eit aukande problem for vassdraga. Dette kan kanskje og vere med på å påverke fjordsystema og særleg då inste del av Austefjorden og Kilspollen.

Risiko høg/ Risiko tilstades.

Forureina grunn

Utslepp og spreiing av miljøgifter utgjer ein alvorleg trussel mot miljøet og komande generasjonar. Miljøgifter er ikkje nedbrytbare i naturen. Ved endra arealbruk må det visast særleg aktsemd der det er registrert eller mistanke om forureina grunn. I Volda er det mistanke til tre område med sterkt forureina grunn. Desse er Scana (tidlegare Volda Mekaniske), Alida med grovfyllplassen og slippen i Høydalen. Vi har elles lite av gamle industritomter som erfaringsmessig er særleg utsett for forureining av ulike miljøgifter.

For Scana-området er det utarbeidd konsulentrapport om metode for utfylling i sjø. Grovfyllplassen i Alida og slippen i Høydalen er ikkje undersøkt.

Bensinstasjonar og verkstadar har mogleg forureina grunn.

Risiko tilstades/høg

Forureining knytt til oppdrett

Forureining frå oppdrettsannlegg kan vere ei miljøbelastning. Forureininga kjem i form av sjukdom og parasittar, utslepp av organiske stoff og næringssalt, oppblomstring av algevekst der fjorden er grunn eller har dårleg vassutskifting, og rømming av fisk med fylgjande genetisk påverknad.

Kommunen har utarbeidd ein havbruksplan som integrert del av Kystsoneplanen, der både utslepp og tilhøva til andre bruksinteresser innan fiske, ferdsel, friluftsliv og natur er avklara.
Strukturen i oppdrettsnæringa er mykje endra etter dette, både ut frå næringsmessige tilhøve, omsyn til smittespreiing og utslepp/ureining. Det er såleis eit klart behov for revisjon av Kystsoneplan/havbruksdelen.
Fleire tidlegare godkjende anleggslokalitetar er no tekne ut av produksjon og bør også gå ut av plan. Anlegga i kommunen ligg no i hovudsak lengst ute i fjorden, og det er dei beste lokalitetane, vurdert ut frå best mogleg vassgjennomstrøyming-, produksjonstilhøve og utslepp som er halde på.
Størst risiko er truleg knytt til rømming, sjølv om det siste åra er satsa tungt på betra forankringsløysingar og type mærer/matrialer i anlegga.

Risiko middels/høg

Fysisk øydelegging av kritisk infrastruktur

Kritisk infrastruktur blir vurdert ut i frå samfunnet sitt grunnleggande behov. For at

noko kan omtalast som kritisk infrastruktur må eit stort omfang menneskje vere avhengig av funksjonen. Forstyrring ein stad i systemet får konsekvensar for systemet i sin heilskap. Kritisk infrastruktur er mellom anna telenett, strømnett, vatn- og avløpsnett, transport, olje- og gassleidningar.

Ved risiko knytt til øydelegging av kritisk infrastruktur skal ei eiga konsekvensvurdering av det aktuelle området utførast (Sjå sårbare objekt).

Trafikkfare

Dødsulykkene som har skjedd i Volda kommune har alle skjedd utanfor tettbygd strok på overordna vegnett. Nokre av vegane skil seg ut. Fv 651 og E39 kjem dårleg ut når ein skal samanlikne med andre vegar i kommunen. Halvparten av alle ulukker har skjedd på desse 2 strekningane. Elles er det sentrumsområdet som er mest utsett for trafikkulykker med personskade i perioden 2002-2011. Her er ein del mørketal fordi ikkje alle ulykkene er meldt (politi og sjukehus).

Samfunnsøkonomiske kostnader for Volda kommune i løpet av dei siste 10 åra er høge: 8 drepte, 14 hardt skadde og 108 lettare skadde utgjer om lag 508, 7 mill.kr.

Gjeldande trafikktryggingsplan for Volda kommune har null drepne og null hardt skadde i trafikken i Volda kommune som visjon. Trafikktryggingsplan for Volda kommune er ein overordna kommunedelplan for trafikktrygging i Volda kommune. (I planarbeidet vil det vere fokus på medverknad frå lokalsamfunnet, omsyn til born, unge, eldre og menneske med nedsett funksjonsevne, jf PBL.)

Risiko høg.

Trafikk på sjøen

Det som er av rutegåande trafikk på fjordane i kommunen er i hovudsak ferjestrekningane Volda – Folkestad og Volda – Lauvstad. Og denne trafikken er godt regulert. Men også uhell knytt til ferdsel på sjø i grannekommunane kan ha konsekvensar for Volda kommune.

Risiko låg

Elektromagnetiske felt

Elektromagnetiske felt utgjer ein mogleg risiko for farleg stråling. Risikoen varierar utifrå avstand og strømstyrke, spenningsnivå og eksponeringstid. Eit generelt krav frå Statens Strålevern er at all eksponering skal vere så låg som mogleg og utbygging i område med elektromagnetiske felt over 0,4 mikrotesla bør unngåast.

Tussa har gjort målingar på at kablar som er under bakken har mindre stråleverdiar enn kablar som er i luftspenn. Anbefalt avstand frå busetnad er 35-40 m til ei 132 kV line. Ein har ikkje gjort systematisk kartlegging av elektromagnetiske felt. Ved bygging av nye anlegg vert det gjort utrekningar av magnetfelt, og plassering av anlegg vert gjort slik at ein ligg godt under 0,4 mikrotesla for næraste bustadhus og offentlege bygg som t.d. skular og barnehagar. Ein har enkelte tilfelle der kraftleidningar går nær bustad i kommunen. For enkelte av desse tilfella er det gjort målingar, og måleverdiane ligg under 0,4 mikrotesla.

Verdiar for elektromagnetiske felt varierer med variasjonen i energioverføringa som er på linja til ei kvar tid. Utrekningar som ein utfører vert gjort med gjennomsnittlig energioverføring. Det vert difor noko variasjon i dei ulike områda, avhengig av områda har høgt forbruk eller stor produksjonsinnmating som må transporterast ut av området.

Risiko tilstades.

Dambrot

Dambrot utgjer ein fare for liv, helse og materielle verdiar. Ein kan dele dambrot inn i

fire klasser. Dammar med mindre konsekvensar blir rekna som uklassifisert også kalla klasse 0.

Klasse	Bueiningar som vert råka	Infrastruktur
4	Meir enn 150 bueiningar	
3	21-150 bueiningar	Skade på sterkt trafikkert veg
2	1-20 bueiningar	Skade på middels trafikkert veg
1	Hytter/mellombelse opphaldsstader	

Tabell 2: Klassifisering av dammar

Dammar i kommunen:

- Dinglavatn, hoveddam (klasse 2)
- Dinglavatn, Osheia (klasse 2)
- Grøndalsvatn (klasse 2)
- Osdalsvatn (klasse 2)
- Lisjebøvatn, Dale (klasse 2)
- Storlivatn (klasse 2)
- Sarpavatn (klasse 2)
- Straumsvatn (klasse 1)
- Blåfjelldalsvatnet (klasse ?)
- Trevassdalsvatn (klasse ?)

Rørgater som er klassifisert:
Kopa klasse 1, Dale klasse 2, Folkestad klasse 2, Eidset klasse ?, Straume klasse ? Steinsvik kraftverk klasse ?

Kraftselskapet Tussa har planar om å utføre ei analyse av dammane i kommunen. Her vil dei rekne ut kvar flodbølgjene vil gå i tilfelle eit dambrot.

Risiko låg

Terror

Terror rammar blindt og er ei vanskelig hending å kartlegge. Sårbare objekt som vil svekke samfunnssikkerheita blir sett på som potensielle terrormål i følgje FN sin konvensjon om terrorisme. Offentlege bygningar, teknisk infrastruktur som informasjons- og kommunikasjonsinstallasjonar, straumforsyning, vassforsyning, sikkerheitsapparat som brann- og redningsteneste, politiet, sjukehus og stadar som samlar mykje folk, til dømes kjøpesenter, høgskulen og liknande er definert som terrorobjekt.
Det er lite sannsynleg at verksemder i kommunen er særskilt utsett for terrorhandlingar. Med unntak av kraftstasjonar, vassmagasin, sjukehus og flyplass.

Risiko tilstades.

4. SÅRBARE OBJEKT

Offentlege bygg

Offentlege bygg vert sett på som sårbare i enkelte kritiske situasjonar.
Kommunen har 1 omsorgsenter og 2 bemanna sjukeheimar, fleire omsorgsbustader og legesenter. Vidare; brannstasjon, rådhus, samfunnshus og idrettshall. Og det er 4 kyrkjer i kommunen. Volda kommune driv 7 barnehagar og 9 skular, 4 av skulane er kombinerte barne- og ungdomsskular. I tillegg vert 1 skule og 6 barnehagar drivne privat.

Andre offentlege bygg som ligg i Volda er sjukehus, høgskule, vidaregåande skule og sorenskrivarkontor.

Vegnettet

Samferdselsårane i kommunen er viktige både for innbyggjarar, næringsliv og beredskap. Ei stenging over lengre tid vil kunne gje store konsekvensar, og der det er råd må trafikken leiast inn på alternative ruter. Volda er avhengig av vegsambanda langs E39, Stigedalen og Eiksundsambandet. Ei stenging av tunnelar, vegar eller

ferjesamband vil gje store utfordringar. Dei fleste stadane vil det vere mogleg å få til omkøyringsruter, men konsekvensane vert vesentleg lenger køyreveg for mange.

Brannøving i Eiksundtunellen. Foto: Volda kommune.

Nokre vegar i kommunen er rasutsett, særskilt vinterhalvåret. Vegen rundt Dalsfjorden kan ofte vere stengd av ras eller rasfare, men sjeldan over mange dagar. Om vegen er stengd på begge sider av ei bygd, er einaste transportmoglegheita båt eller helikopter. Andre stader som er utsett for rasstengd veg er Osdalen. Der er einaste alternativet vegen over Heggjadalen til Eid, dersom denne er open. Geislida er også oftast rasstengd i delar av vinterhalvåret, men det har avgrensa konsekvensar så lenge ferja Volda – Folkestad går som normalt og vegen mellom Fyrde og Volda er open.

Ved trafikkuhell og andre årsaker som kan inntreffe trafikkårane kan vi få stenging av vegar, ferjesamband og tunellar. Trafikken må då regulerast gjennom andre alternativ. Ved tunnelstenging på Kvivsvegsambandet/Eiksundsambandet, må trafikken gå via omkøyringsvegar der det er mogeleg eller via ferjer. Trafikkflyten i kommunen er avhengig av at både vegsamband og ferjesamband.
Kommunen har rasutsette strekningar på Fv 40 Dalsfjordvegen og Fv 651 i Geislida. Kommunen har fleire rasoverbygg langs vegane, men mykje står att før vegen er sikra. På Fv 40 kan ein risikere innestengde bygdesamfunn. I Volda sentrum frå ferjekaiavkøyringa til kryss med Gamlevegen har vi berre Gamlevegen som omkøyringsveg. Ved trafikkuhell her vert i praksis E39 stengd for tung trafikk. Ved ras over vegane må det gjerast endringar straks, og kan medføre nye trafikkmønster til og frå bygdene som er råka. Her nyttar ein oftast båt/ ferje som eit alternativ. Ofte er eine sida av Dalsfjorden open for biltrafikk. Vatnedalen i Vatnesvingane på Ørsta-sida går ofte ras og her er vegen stengd i periodar. Dette er ei strekning der moglegheiter for omkjøring er via Volda sentrum.

Flyplassen er eit sårbart objekt då den ligg tett opp mot E39 og i nærleiken av bustadfelt og industriområde. Avinor har eigne risiko- og sårbarheitsanalyser som gjeld for flyplassområdet.

Befokningsvarsling/evakuering:

- Statens vegvesen varslar om stengte vegar på eigne heimesider og via NRK
- Kommunen kan nytte "Varsling24" i fall trong om befolkningsvarsling
- Politiet vurderer trong om evakuering, i så fall trer Kriseplanen i funksjon

Informasjons- og Kommunikasjonsinstallasjonar

Mangel på telenett i ein kritisk situasjon utgjer ein stor risiko for liv og helse.

Det er mobildekning omtrent i heile kommunen. Område med mindre/ingen dekning er: Nokre område i Osdalen, øvre del av Sundalen, Nysæterområdet og Laurdalsætra i Bjørkedalen, nokre område i øvre Dalsbygd, Storhorn/Nakkaneområdet og Åmelfotdal/Storlida i indre Dalsfjord. Dette i følgje Telenor sitt dekningskart slik det går fram her: http://www.telenor.no/privat/dekning/.

Erfaringane etter stormen "Dagmar" i julehelga 2011 synte at batterikapasiteten på basestasjonane var for kort. Telenor har signalisert at dei vil syte for lenger batterikapasitet, men for å vere betre budd har kommunen også skaffa tilveges tre satellitt-telefonar. Desse vil verte plassert

strategisk etter nærare vurdering av kriseleiinga.

I store delar av kommunen har ein dekning for mobilt internett.

Dei fleste stadane i kommunen har svært god til god dekning på radio og fjernsynssignal i nærleiken av busetnad, anten via sendenettet til Norkring/NTV og/eller parabol.

El-forsyning

Det går forsyningsliner igjennom heile kommunen. Hovudforsyninga (132 kV) kjem frå Sogn og Fjordane og Volda koplar seg på denne store lina på Haugen. Internforsyninga skjer gjennom eit lokalt 22 kV nett, med unntak av Volda sentrum – her er det 11 kV line.

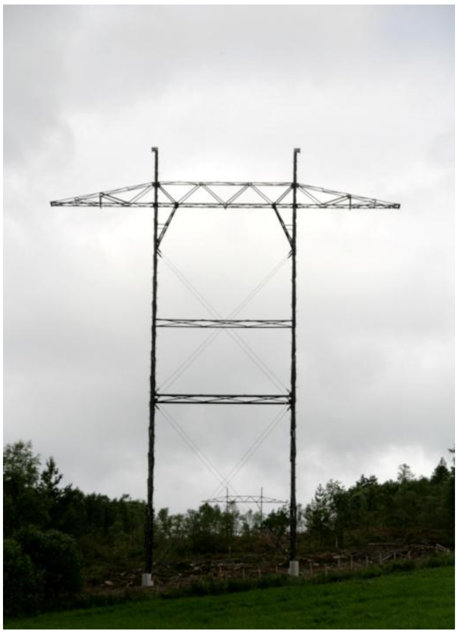

Straumforsyning. Foto: Møre

Hovudforsyninga (132 kV) er avhengig av kommunar utanfor kommunen sitt geografiske område. Svikt i El- forsyninga over lenger tid vil få store konsekvensar for busetnaden. For institusjonar, verksemder og næringsliv vil brot i straumforsyninga kunne medføre ein fare for tap av liv, helse og store materielle verdiar.

Risiko tilstades.

Befokningsvarsling/evakuering:

- Nettselskapet syter for varsling i samsvar med sine rutinar. Om behov kan dei be om at varsling vert sendt via kommunen sitt "Varsling24"-system

Drikkevassforsyning

Volda kommune har 10 kommunale vassverk som forsyner tilsamen ca. 8500 personar. Resten av innbyggjarane i kommunen vert forsynt gjennom private andelsvassverk og enkeltforsyningar. I hovudsak går vassforsyninga til privat bustadar, næringsverksemder, skular og institusjonar. Volda vassverk har kjelde Dinglavatnet og forsyner om lag 7500 personar i Volda sentrum – Vikebygda – Morkabygda. Av vassverka er det berre Berkneshalvøya vassverk (85 personar) og Nordre Bjørkedal vassverk (25 personar) som er grunnvassanlegg med borebrønnar i fjell. Resten har kjelde vatn eller bekkeinntak. Dei øvrige vassverka er Hjartåbygda (15 personar), Fyrde vassverk (60 personar), Straumshamn vassverk (90 personar), Søre Bjørkedal vassverk (75 personar), Steinsvik vassverk (50 personar), Dravlausbygda vassverk (200 personar), Lauvstad vassverk (340 personar). Alle renseanlegg har UV-anlegg med unntak av Fyrde vassverk har oppgraderte UV-anlegg frå 2012. Kontroll av vasskvalitet skjer etter oppsett prøvetakingsplan.

Kommunen har fleire område som er forsynt med private andelsvassverk: Eikrem, Mork vasslag, Rotset vassverk, Haukåsen vasslag, Høydal vassverk, Kalvatn vassverk, Folkestadbygda vassverk, Dalbygda vassverk, Helset vassverk. Utanom dette er det enkeltforsyningar og mindre fellesanlegg som er nytta. I kommunen er der 51 grunnvassforsyningar, herav 49 fjellbrønnar og 2 lausmassebrønnar. Drift og utbygging av dei kommunale vassforsyningane skjer i samsvar med vedteke budsjett/ økonomiplan.

Kritiske punkt

Aktuelle avviksituasjonar kan vere:

Koliforme bakteriar i reintvatn
Alvorlege endringar i råvass- eller reintvasskvalitet
Langvarig straumbrot
Svikt i desinfeksjon
Leidningsarbeid der den hygieniske tryggleiken sviktar
Leidningsbrot
Feilleverte råstoff
Forureina inntaksvatn
Sabotasje
Kapasitetsproblem på kjelde etter langvarig tørke/ frost

Tabell 3: *Aktuelle avvikssituasjonar for drikkevassforsyning.*

Tiltak innanfor nedslagsfelt skal vurderast særskilt opp mot tryggleik for vassforsyninga. Elles er lekkasjekontroll ved aktivt bruk av sonemålarar og målt minimums nattforbruk ein viktig del av drifta. Vassverka har lite leidningsbrot, i 2012 var det totalt xx hovudleidningsbrot.

Høgdebasseng Storleik
HB2 1800 m3
Røyslida 900 m3
HB3 Morkaåsen 900m3

Øvrige høgdebasseng på dei tidlegare andelsvassverka er dimensjonert for brannvatn 90- 120 m3.

Risiko tilstades.

Befokningsvarsling/evakuering:

- Kommunen kan nytte "Varsling24" i fall trong om befolkningsvarsling, i sasmvar med vedlegg 5-3 i "Beredskapsplan for Volda Vassverk"

Avløpsinstallasjonar

Svikt i avløpsinstallasjonar kan få store konsekvensar for busetnaden i kommunen, miljøet og for materielle verdiar. Kommunen har 3 reinseanlegg og fire slamavskiljarar, i tillegg til fleire private løysingar. Dei private løysingane er i liten grad kartlagde. Kommunen har ansvar for drift og vedlikehald av dei kommunale avløpsinstallasjonane. Dette skjer i samsvar med overordna hovudplan for avløp. Kommunale reinseanlegg: Vikeneset silanlegg frå 1997 og tek i mot avfall frå Volda sentrum frå Nordalen til Rotset/ Vikebygda med om lag 7000 personar. Vi har slamavskillarar på Folkestad 2007 tilknytt 230 personar, Straumshamn med 40 personar, Berkvika med 90 personar og Gotene på Lid med 35 personar. På Bjørkedalen har vi 2 mindre biologiske reinseanlegg Revsholen35 personar og på Nordre Bjørkedal med 65 personar.

Volda er med i Driftsassistansen for Møre og Romsdal. Utover dette er det ikkje noko samarbeid med nabokommunane om avløp. Leidningsnettet er i hovudsak av materialet PVC og betongrør. Kommunen har framleis ein del fellesleidningar av kloakk og overvatn.

Natur

Naturen er ein nasjonal arv som er grunnlag for menneska si verksemd, helse, trivsel og identitet. Ingen einskild generasjon har rett til å forbruke denne naturarven.

Samanhengen mellom estetiske kvalitetar og økologisk mangfald er sentralt i landskapsforvaltninga. Villmark utan synlege spor av menneskeleg påverknad er den mest vidtgåande forma for urørte landskap. Dette er ofte storslagne område med ein særleg opplevingsverdi.

Vadstein. Foto: Volda kommune

Inngrepsfri natur er eit viktig kriterium i landskapsfagleg samanheng. Naturområde med denne kvaliteten kan representere sentrale økologiske verdiar, men dei har også eit opplevingspotensiale som ikkje kan dekkast andre stader.

Nasjonalarven
Inngrepsfrie naturområde blir sett på som sjølve grunnpilaren i arbeidet med å ta vare på "naturleg natur", særleg med tanke på dei komande generasjonar. Naturgrunnlaget, som ein del av nasjonalarven, har ein eigenverdi som er nær knytta til kultur og livskvalitet i kommunane og i fylket.

Definisjon av inngrepsfrie naturområde

Alle område som ligg meir enn 1 km frå tyngre tekniske inngrep. Tyngre tekniske inngrep omfattar m.a. kraftliner, (>33kV), ulike vegtypar, regulerte vassdrag, magasin m.m.

Inngrepsfrie naturområde er vidare delt inn i soner basert på avstand til næraste inngrep:

Villmarksprega område:
>5 km frå tyngre tekniske inngrep

Inngrepsfri sone 1:
Mellom 3 og 5 km frå tyngre tekniske inngrep

Inngrepsfri sone 2:
Mellom 1 og 3 km frå tyngre tekniske inngrep.

I *Fylkesdelplan for inngrepsfrie naturområde* er det prioritert 18 inngrepsfrie område i Møre og Romsdal. Berre eit av dei ligg i Volda og er omtala som *Fjellområdet sør for Austefjorden.* Der er det omtala slik: *"Inngrepsfri sone 1 og 2. Sterkt kupert fjellområde, mest av alt over skogsgrensa. Fleire brear og mange fiskevatn. Tradisjonelt viktig hjorteområde og mykje småvilt. Regionalt friluftsområde (Søre Sunnmøre og Nordfjordsregionen) med innfallsport m.a. frå Høydal og Grøndalsvatnet. Grenser til område i Eid kommune (S&Fj.)."*

Forvaltning av dei inngrepsfrie områda:

Inngrepsfrie naturområde kan sikrast gjennom bruk av plan- og bygningslova m.a. ved:

- rikspolitiske retningsliner (§ 17-1)
- statleg regulering (§ 18)
- retningsliner gjennom fylkesdelplanar for arealbruk (§ 19-1)
- LNF-område i kommuneplanen (§ 20-4)
- regulering til spesialområde (§ 25)
- konsekvensutgreiingar (§ 33-2).

Plan- og bygningslova gir grunnlag for vedtak både når det gjeld *bruk og vern av ressursar* (§ 2 Formål).

Inngrepsfrie naturområde er ein avgrensa ressurs som kommunane må ta stilling til i ein planprosess eller ved handsaming av enkeltsaker.
I Volda er det fire sætrar som er rekna som inngrepsfri sone 2. Desse er: Langevassætra, Aurstadsætra, Årsetsætra og Sunndalssætra.

Kulturminne og kulturmiljø

Volda har eit SEFRAK-register med oversikt over verna og verneverdige bygningar og miljø i kommunen. I tillegg kjem alle automatisk freda kulturminne, som gravhaugar og liknande funnstader som er registrert i riksantikvaren si database.

Freda kulturbygg/miljø i Volda

I Volda er det fem freda bygningar og miljø. Dette er: Stabbur på Eikrem, gardstun på Egset (hovudbygning), uthus på Hundsnes (sengjabud), røykomnstove i Velsvik og kyrkjestad i Volda (Halkjelsvik) frå mellomalderen.

Volda Bygdetun. Foto: Volda kommune.

Verneverdige bygg og kulturmiljø i Volda

I kommunen har ein også fleire miljø med verneverdige bygg, dei mest markante er: Nedre Rotset - Garvarbuda, Volda Prestegard, Riste-tunet, Gamlegymnaset, Halkjelvik - tettstad og gatemiljø, Årsetøya, Kårstadbygget, Skrivargarden på Rotset, Skrivargarden i Skjerva, Volda Elektriske Mylne, Mylnefallet Elektrisitetsverk, Korsfurtunet og Brunebuda (museumsanlegg), setrar og stølar.

I kommunen finn ein to trekyrkjer og to steinkyrkjer. Dette er Austefjord kyrkje (1766/1879), Dalsfjord kyrkje (1910), Volda kyrkje (stein -1932) og Kilsfjord kyrkje (betong – 1974). Av desse er Austefjord og Volda kyrke listeført, og har rett på ekstra vern i saker som gjeld dei.

Møre og Romsdal fylke har teke initiativ til å lage ein ny fylkeskommunal plan for kulturminnevernet. I det høvet treng Volda kommune å utarbeide ein eigen temaplan, med eit godt samla digitalt kartgrunnlag for dei ulike kategoriar kulturminne.

Skogbruk

Volda har om lag 70 000 da produktiv skog, av dette utgjer kulturskog i underkant av 20 000 da. Kommunen har etter måten stor del naturskog av furu, dette har gjennom tidene vore ein viktig ressurs lokalt.

Risiko med omsyn til skade på skogen har tradisjonelt vore liten, men i hovudsak knytt til stormskadar. Store vindfellingar har ein dokumentasjon på òg frå tidlegare tider, men dette har teke eit nytt omfang med nyårsorkanen og ikkje minst no med Dagmar. Det er vanskeleg, om ikkje uråd, å verje seg mot stormfellingar når vindstyrken vert så ekstrem som i nemnde tilfelle.

Båe desse orkanane har ført til stor og øydeleggjande skade på skogen i Volda. Dette skuldast sjølvsagt ekstrem sterk vind, men og at der aldri før har vore meir skog enn no. Skogen har og ein stor innverknad på biologisk mangfald så vel på økosystemet og det visuelle inntrykk ein har av landskapet.

Dagmar 2011. Foto: Hans Peter Eidseflot

Skogen i Volda har hatt liten risiko knytt til sjukdommar og skadedyr som gjer skade. Dette skuldast dels at kulturskogen er førstegenerasjon: Denne skogen er mindre utsett for skadegjerarar i form av insekt og ikkje minst soppsjukdomar som ofte angrip eldre populasjonar av skog. Ein har hatt lite og ingen problem med biller i etablert skog, men i seinare år har diverre gransnutebilla vorte ein stor skadegjerar ved etablering av ny skog. Om ein ikkje finn rådegjerer mot dette vert det ei stor utfordring å få opp tilfredstillande foryngING.

I seinare år er skogen òg vore utsett for sterke angrep av granrustsopp. Denne er likevel eit mindre problem, ettersom den ikkje spreier seg til nye årgangar av nålemassen, grana veks seg ut av skadane, som berre medfører eit visst tilvekstap. Å verje seg mot slike soppangrep er i praksis uråd.

Eit problem, eller nærare ei utfordring, er den veksande attgroinga av kulturlandskapet. At ein bygg opp biomasse på denne måten er ikkje den største trusselen, men kanskje meir at det vert skipling mellom arter som har hatt sine biotopar, eks. arter som trives og veks på innmark/beitemark.

Skogen, òg kulturskogen, kan vere med å avgrense ras, både jord- og snøskred. Sjølv om skogen ikkje var planta med dette som primærformål, kan den vere eit vern på fleire lokalitetar i kommunen.

Oppsummert:
I seinare år er det naturkreftene som har utsett skogen for dei store skadane, dette er i praksis svært lite å gjere med av menneskelege tiltak.
Skadegjerarar i form av insekt og sopp kan ein til ei viss grad setje inn tiltak mot, men som i tilfellet snutebilla, viser det seg vanskeleg med sterke nok tiltak.
Skogbruket har med dette samla sett rimeleg store utfordringar på visse og viktige områder.

5. BEREDSKAPSTILTAK

Brannøving Ørsta/Volda Lufthamn. Foto: Volda kommune.

Kommunestyret har i sak 68/98 vedteke eit eige reglement for Volda kommune sitt beredskapsarbeid. Det er utarbeidd eigen "Kriseplan for Volda kommune". Denne planen skal ajourførast pr. første kvartal kvart år.

Kriseleiinga

Kriseleiina er samansett slik:

- Ordførar
- Rådmann
- Teknisk sjef
- Brannsjef
- Helse – og omsorgssjef
- Kommuneoverlege
- Beredskapskonsulent
- Lensmann (eller den han utpeikar)
- IKT-leiar

Dersom nokon av medlemane i kriseleiinga vert merksam på ei hending som vil kunne krevje handling frå kommunen, har kvart medlem både rett og plikt til å kalle saman kriseleiinga.

Kriseleiinga har ansvaret for at det blir gjort beredskapsførebuingar innan dei ulike kommunale aktivitetsområda, og har i tillegg eit generelt ansvar for innbyggjarane sitt ve og vel i ein krisesituasjon, både i fred og krig.

Kriseplanen for Volda kommune er ein samordna plan for kriseleiinga og vil vere eit naudsynt hjelpemiddel for at kommunen skal

kunne reagere raskt og effektivt i kritiske situasjonar, slik at tenestetilbodet blir oppretthalde eller vert gjenoppretta raskt. Planen inneheld mellom anna handlingsplanar for ulike hendingar.

Katastrofar/ stor ulukke

Som døme på katastrofar/større ulukker som kan inntreffe i vår kommune kan ein nemne:

- Storm/orkan
- Olje/kjemikalieforureining
- Flaum
- Svikt i straumforsyning
- Ras
- Større skog- og lyngbrannar
- Industribrannar
- Sabotasje
- Radioaktivt nedfall
- Eksplosjonar
- Større trafikkulukker

I dei fleste høve vil hendingane som er nemnt ovanfor, ikkje vere av større omfang enn at redningstenesta vil ha kapasitet til å takle situasjonen. Redningstenesta (LRS= LokalRedningsTeneste) vert leia av politiet og omfattar brannvernet, helsetenesta, industrivernet, forsvaret (heimevernet), sivilforsvaret, frivillige organisasjonar m.m. Dersom det skjer ei omfattande katastrofe eller ulukke, og dei ordinære innsatsorgana sine ressursar ikkje strekk til, kan kommunen bli engasjert i rednings- og oppryddingsaksjonar. I slike situasjonar vil det bli stilt store krav til kommunen. Difor er det viktig å ha eit oppdatert planverk og ei kriseleiing som er førebudd.

Pandemi/ smittevern

Kommunen sin pandemiplan tek føre seg ulike tiltak som skal setjast til verks for å gi sjuke behandling og pleie under ein pandemi. Under ein pandemi er organisering av arbeid ved helsestasjon, legekontor, institusjonar, organisering av eventuell vaksinering og administrasjon av antiviral behandling naudsynt. Planen definerar ulike scenario ved ein pandemi og tek føre seg ulike aktørar, mobilisering, kommunikasjonstiltak og handtering av ein eventuell pandemi. Prioriterte målgrupper vert og omtalt (for nærmare informasjon sjå pandemiplan/smittevernplan for Volda kommune).

Svineinfluensapandemien 2010. Foto: Arne Gotteberg.

Innsatstid

Innsatstida til sjukehus, sjukeheimar og tettbygging med særskilt fare for brannspreiing er under 10 min og til tettstaden elles under 20 min.

Frå sentrum er ein fleire stader avhengig av ferje for å kome fram og uttrykkingstida vil avhenge av tid på døgnet og kvar ferja er på fjorden. Volda brannvern har branndepot på Dravlaus, Steinsvika og Straumshamn, samt bistandsavtalar med nabokommunar, og kan nå dei fleste stadane i kommunen på under 30 minutt. Unntak er Årsetøya og Yksnøya der ein er avhengig av båt, men desse stadane har ikkje lenger fast busetnad. Viss det oppstår hendingar som gjer at vegar vert stengde, t.d. ras, vil utrykkingstida kunne verte høgare.

Sløkkevasskapasitet

Kommunen har god sløkkevasskapasitet i områder med tettbustad og kommunale bustadfelt både i sentrum og på bygdene. Men mykje av den spreidde busetnaden og gardsbruka har private vassforsyningar og avgrensa tilgong og mengde sløkkevatn. Branndepota på bygdene har ikkje bil med

vasstank og er avhengige av å hente vatn med brannpumpe frå open vasskjelde.

Kommunen har tankbil på 8000 liter, mannskapsbilar med 3000 og 2300 liter, og kan ved behov rekvirere fleire tankbilar frå Ørsta, Horningdal og Eid.

Siste åra har sprinkling av større industri-/ forretningsbygg vorte vanleg pga. krav i byggeføreskrifter og at det utløyser reduserte forsikringar for huseigar. Leidningsnettet er ikkje dimensjonert for uttak vassmengder som krev t.d. 50-65 l/s. Vassverkeigar kan heller ikkje påleggast å skaffe dette. Løysing er då at eigar monterer tank med tilstrekkeleg volum og pumpe. I Volda er industriområdet i Furene einaste staden som forholdsvis enkelt kan utbyggast til å levere sprinkelvatn med 65 l/s i mengde. Elles i forsyningsområda for Volda vassverk vil investeringane verte svært høge i form av oppdimensjonering av leidningsnett over lange strekk.

Flaumvern

Fleire delar av kommunen har ein risiko for flaum. Det er gjort fleire tiltak på flaumvern opp gjennom åra. Siste store tiltaket var Dalselva på Dale som vart ferdig i 2010. Elveforbyggingar er gjort både for å sikre busetnad / industri, men også for landbruksareal. I Volda kommune er der mange større og mindre forbyggingstiltak.

Flaumførebyggande tiltak i byggefelt: opne kanalar ovanfor byggefelta i Volda sentrum som avlastning for overvassystem inne i bustadfelta.

Behov for befolkningsvarsling og evakuering

Behovet for befolkningsvarsling og evakuering er i hovudsak knytt til naturulykker og verksemdrisiko, men også ulykker og uønska hendingar knytt til sårbare objekt, som til dømes el-forsyning og drikkevassforsyning.

Endringar i klima tilseier at ein må planlegge for meir ekstremvêr framover, jf. eige kapittel i denne analysen. Varslings- og evakueringsrutinar må ta høgde for endringar i klima, men også endringar i høve andre samfunnstrugslar.

System for varsling av innbyggjarane og evakuering inngår i kommunen sin beredskapsplan (Plan for kriseleiing). Til å varsle befolkninga har kommunen:

- Varsling24(tekst- og talemelding). Systemet er basert på moderne telekommunikasjon, slik at varsel både via faste og mobile telefonnettverk når ut til alle hushald og bedrifter i eit gitt geografisk område.
- Sivilforsvaret sine sirener og/eller bruke kyrkjeklokker, dette etter kontakt med fylkesmannen.
- 3 satellittelefonar til bruk i situasjonar der telenettet er nede. I tillegg har kommunen radiosamband (VHF).
- Heimeside og andre sosiale media kan nyttast til å varsle innbyggjarane.
- Varsling til bygdene kan også skje ved hjelp av brannvarsling til brannformennene frå 110 sentralen.

Evakuering og mottak/innkvartering av evakuerte kjem fram av kriseplanen (vedlegg3). Der er døme på hendingar, konsekvensar, førebuingar og tiltak skildra.

6. PLANLEGGING FOR EIT ENDRA KLIMA

Klimaendringar er ein del av risikobiletet i kommunen og er sentral i ein heilskapleg ROS-analyse. Menneskeleg aktivitet fører til betydelege og systematiske klimaendringar. I framtida vil episodar med ekstremvêr bli hyppigare der særleg økosystemet vil bli påverka . Planlegging er eit viktig verkemiddel for å ta omsyn til klimaendringar, der ein sikrar at utsette område ikkje blir tilrettelagt for utbygging. Klimatilpassing handlar primært om å førebygge skadeverknadane av eit endra klima, dette gjeld både naturrelaterte, men og endringar som skjer gradvis over lengre tid. Ulike scenario ein kan sjå føre seg ved klimaendringar er auka nedbør, meir ekstremvêr, havnivåstigning, gradvise endringar som vil få store konsekvensar for helseforhold, jordbruk/fiskeri, samferdsel, bygg/anlegg og naturmangfald.

Konsekvensar av auka nedbør

Overvatningsproblem er ein risiko knytt til auka nedbør. Her bør ein sjå på om vatn og avløpsinstallasjonar er dimensjonert for å ta i mot den auka nedbørsmengda. I planlegginga av avløpsinstallasjonar blir det i dag ikkje bygd fellessystem av kloakk og overvatn, men vi har mange gamle fellessystem i drift. Kvaliteten på vatn og reinsekapasitet er og noko som bør vurderast.

Flaumskade på veg, Bjørkedalen. Foto: Volda kommune.

Ved auka nedbør vil flaumfaren auke. Risikoen i eksisterande flaumområde vil auke, men og mindre vassdrag som tidlegare ikkje er sett på som nokon risiko kan verte risiko-område i framtida. Flaum i mindre vassdrag kan føre til skred, utgliding og erosjon. Meir planting rundt vassdraga gjer sitt til å hindre utgliding og erosjon. Ved auka nedbør vil skredfaren bli større. Meir snø om vintrane og mykje regn somrane vil føre til ein merkbar auka risiko for skred. Her vil område som allereie er skredutsette få ein auka risiko, men også nye rasutsette område vil kome til. Område i nærleiken av busetnad må vurderast på nytt.

Ekstremvêr

Klimaendringar gjer sitt til meir ekstremvêr og større skadeomfang på menneske og eigedom. Ekstremvêr som sterk vind, store nedbørsmengder, stor snøskredfare og ekstreme sjøtilstandar vil vere framtidige scenario. Ekstremvêr er ein risiko knytt opp mot tap av liv, eigedom, materielle verdiar og kan få store økonomiske konsekvensar for kommunen. Flaum og ekstremnedbør kan påverke avrenning, vere forureinande og påverke drikkevasskvaliteten.
Ein må sikre seg at mellom anna bygningar, vegar, dammar, avløpssystem og kraftliner er dimensjonert for, og tåler den belastninga klimaet og ekstremværet utset dei for.

Havnivåstigning

Havnivåstigning er eit resultat av oppvarming av havet og smelting av is på land. Det er venta at havnivået i løpet av det 21. århundre vil stige med rundt 70 cm på Vestlandet. Havnivåstigning kan føre til at stormflod og bølgjer strekk seg lenger inn på land enn kva tilfellet er i dag. Dette vil føre til at område som i dag ligg lavt og nært havet vil ligge meir utsett til i framtida.

I arealplanlegginga kan kommunen styre ny utbygging og infrastruktur til område som er mindre utsett for havnivåstigning og stormflod. Område som er sårbare i framtida for havnivåstigning er område som allereie i dag innimellom vert overfløymd av stormflod, område som kan bli permanent overfløymde av havnivåstigninga i det 2l. århundre og

område som er sårbare når dei lovpålagde sikkerheitskrava er oppfølgde.

Gradvise endringar av klima

Gradvise endringar av klimaet er endringar som skjer over lengre tid. Små endringar over lengre tid vil til slutt kunne få store konsekvensar. Risikoar knytt opp mot helseforhold vil vere ei utfordring i framtida . Nye parasittar og sjukdommar, forureining av drikkevatn, epidemiar som må handsamast vil vere ei utfordring for helsemyndigheitene. Kunnskap og beredskapsplanar på område vil vere svært nyttig.

Jordbruk/ fiskeri er viktige næringar i kommunen. Ved klimaendringar vil jordbruksområda vere sårbare, med tanke på auka nedbør vil avlingane verte dårlege/øydelagde, nye sjukdommar på buskap og avlingar, og attgroing av landskapet. Her vil det vere naturleg å planlegge for miljø og bærekraft, forsvarleg ressursutnytting og økologisk landbruk.

Fiskeri : Varmare hav kan føre med seg at fiskeførekomstar flyttar på seg og nye artar kan kome til. Havforsuring kan føre til store endringar i havet sine næringskjeder.

Samferdsel : Auka periodar med fryse- og tinesyklus kan gi store kostnadar på vedlikehald av infrastruktur. Flaum og havnivåstigning kan føre til at vegar rasar ut og vil medverke til store økonomiske konsekvensar for kommunen.

Bygg og anlegg : Eit varmare og våtare klima vil auke risikoen for fukt og råteskader på bygg og anlegg. Kommunen eig mykje eigedom, og med varmare ver og meir nedbør vil kostnadane til vedlikehald auke.

Naturmangfald: Biologisk mangfald og kjende dyreartar kan forsvinne, medan nye artar kan kome til. Eit varmare klima vil føre med seg at fleire framande artar kjem til. Tiltak for økosystemet og det biologiske mangfaldet er naudsynt i framtidig planlegging.

Kjelder

Rettleiarar, rapportar, internettlenkje m.m

Rettleiaren til Forskrift om kommunal beredskapsplikt frå Direktoratet for sivilt beredskap (OSB), 2012
Rettleiaren GIS i samfunnssikkerheit og arealplanlegging Vestlandsprosjektet 2005
Rettleiaren for kommunale risiko- og sårbarheitsanalyse frå DSB 1994
Temaheftet Samfunnssikkerheit i arealplanlegging frå OSB 2010
GISLlNE- Temakart i Volda kommune sitt kart system.
Kriseplan for Volda kommune 2012
Smittevernplan for Volda kommune 2009
Pandemiplan for Volda kommune 2009
Planstrategi for Volda kommune 2012 - 2015
Klimaplan for Volda kommune - 2010 - 2020
ROS- analyse Norddal kommune 2011
ROS- analyse Sykkylven kommune 2009
ROS- analyse VØR 2011
Temakart over hovudforsyning straum, Volda kommune
Trafikktryggingsplan 2007- 2010 for Volda kommune
Askeladden www.askeladden.no
Beredskap www.dsb.no
Dekningskart www.ntv.no
Forskrift om landtransport av farlig gods nr 384 www.lovdata.no
Geologiske undersøkingar www.ngu.no
Klima www.bioforsk.no
Klimaforskning www.met.no
Klima www.regjeringen.no
Klimatilpassing www.regjeringen.no
Natur www.naturnett.no
SEFRAK www.riksantikvaren.no
Skred registreringer www.skredatlas.nve.no
Statens strålevern www.nrpa.no
Telefondekning www.telenor.no
Terrorisme www.fn.no

Personar som har kome med materiell/er intervjua:

Beredskapsrådet, kommunikasjons- og informasjonsteknologi - Per Ernst Lundberg
Brann – beredskap - Roy Inge Heltne
Brann førebygging - Stein Husevåg
Drikkevassforsyning, avløp og kloakk - Asbjørn Aasebø
Eigedom - Knut Innselset
Smittevern/radon - Kommunelege Arne Gotteberg
Kultur - Gunnar Andenes
Landbruk - Steinar Drabløs
Skogbruk - Roger Nedreklepp
Skred, flaum og foreining - Per Heltne
Tussa nett - Arve Hovdenakk
Tussa nett – Arild Lystad

Vedlegg

A : Sjekkliste for vurdering av risiko og sårbarheit i samfunnsplanlegginga
B : GiS-prosjekt med omsynssone.

Vedlegg A:

SJEKKLISTE FOR VURDERING AV RISOKO OG SÅRBARHEIT I SAMFUNNSPLANLEGGINGA.

Emne		Er det knytt uakseptabel risiko til følgjande forhold?	Nei	Ja
Naturgitte forhold	a	Er området utsett for snø-, jord-, steinskred eller større fjellskred?		
	b	Er det fare for flodbølgjer som følgje av fjellskred i vatn/sjø?		
	c	Er det fare for utgliding av området (ustabile grunnforhold)?		
	d	Er området utsett for flaum eller flaumskred, også når ein tek omsyn til auka nedbør som følgje moglege av klimaendringar?		
	e	Vil skogbrann/lyngbrann i området vere ein fare for bustader/hus?		
	F	Er området sårbart for ekstremvêr/stormflo medrekna ei ev. havnivåstigning som følgje av endring i klima?		
	g	Er faren for radon vurdert i området?		
	h	Er det tatt omsyn til ein potensiell fare for radon (radonsperre)?		
	i	Anna (Spesifiser)?		
Omgivnad	a	Er det regulerte vassmagasin med spesiell fare for usikker is i nærleiken?		
	b	Er det terrengformasjonar som utgjer spesiell fare (stup etc.)?		
	c	Vil tiltaket (utbygging/drenering) kunne føre til oversymjing i lågare-liggande område?		
	d	Anna(spesifiser)?		
Verksemds-risiko	a	Omfattar tiltaket spesielt farlege anlegg?		
	b	Vil utilsikta/ukontrollerte hendingar i nærliggande verksemder (industriføretak etc.), utgjere ein risiko?		
Brann/-ulykkes-beredskap	a	Har området tilstrekkelig sløkkjevassforsyning (mengde og trykk)?		
	b	Har området gode tilkomstruter for utrykkingskjøretøy?		
Infrastruktur	a	Er det kjende ulykkespunkt på transportnettet i området?		
	b	Vil utilsikta/ukontrollerte hendingar som kan inntreffe på nærliggande transportårer inkl. sjø- og luftfart utgjere ein risiko for området:		
	c	Er det transport av farleg gods til/gjennom området?		
Kraftforsyning	a	Er området påverka av magnetfelt frå høgspentliner?		
	b	Er det spesiell klatrefare i høgspentmaster?		
	c	Vil tiltaket endre (styrke/svekke) forsyningstryggleiken i området?		
Vassforsyning	a	Er det tilstrekkeleg vassforsyning i området?		
	b	Ligg tiltaket i eller nær nedslagsfeltet for drikkevatn, og kan dette utgjere ein risiko for vassforsyninga?		
Sårbare objekt	a	Medfører bortfall av følgjande tenester spesielle ulemper for området: - elektrisitet ? - teletenester? - vassforsyning? - renovasjon/spillvatn?		
	b	Er det spesielle brannobjekt i området?		
	c	Er det omsorgs- og oppvekstinstitusjonar i området?		
Er området påverka/ forureina frå tidligare bruk	a	Gruver: opne sjakter, steintippar etc.?		
	b	Militære anlegg: fjellanlegg, piggtrådsperringar etc.?		
	c	Industriverksemd som t.d. avfallsdeponering?		
	d	Anna (spesifiser)?		
Ulovleg verksemd	a	Er tiltaket i seg sjølv et sabotasje-/terrormål?		
	b	Finst det potensielle sabotasje-/terrormål i nærleiken?		

Vedlegg B:

Ein finn nærare opplysningar om fareområda frå analysen i eksisterande kartmateriale som kommunen rår over. Her finn ein mellom anna detaljerte kart om rasfarar, flaumsoner, natur, kulturminne, radon, grunnforhold og forureina grunn.

Volda kommune

KVALITETSSYSTEM FOR BEREDSKAPSARBEIDET

Versjon2, 2014 140214_rev.160115

1. Mål for kvalitetsikringssystemet:

Kvalitetssikringssystemet skal sikre at beredskapsarbeidet i Volda kommune vert gjennomført på ein slik måte at det oppfyller krava i lov og forskrift. Vidare skal systemet sikre ei god implementering av beredskapsarbeidet i organisasjonen, godt samarbeid med andre offentlege og private aktørar og tilfredtillande trening av personell som har roller i beredskapsarbeidet.

2. Ansvarsfordeling av beredskapsarbeidet.

Kommunestyret trekkjer opp hovudlinene for arbeidet med dei beredskapsoppgåvene som kommunen har ansvaret for.

Kriseleiinga har det operative ansvaret etter vedteken "Beredskapsplan/Plan for Kriseleiing i Volda kommune".

Beredskapsrådet er eit rådgjevande organ for Kriseleiinga

Rådmannen, eller den han gjev fullmakt, er dagleg leiar for beredskapsarbeidet i kommunen. Rådmannen er ansvarleg for at:

- beredskapsarbeidet vert føremålstenleg samordna,
- beredskapsmessige omsyn vert tekne med ved planlegginga i kommunen,
- beredskapsplanane i kommunen vert ajourførte,
- planlagde førebuingar av beredskapstiltak i fred vert gjennomførde,
- Beredskapsrådet, som rådgjevande organ, vert kalla inn til årleg møte.

Rådgjevar i samfunnsutvikling og tilrettelegging har ved stillingsskildring 8.2.13 fått i oppdrag å vere rådgjevar/sakshandsamar i beredskapssaker og sekretær for Kriseleiinga (beredskapskonsulent).

3. Kommunen sitt plansystem:

Kommunen sine planar for handtering av krise er pr. dato:

Overordna ROS-analyse

Beredskapsplan/Plan for Kriseleiing i Volda kommune

Fagplanar (går fram av vedlegg 5 i Beredskapsplanen)

4. Årshjul for beredskapsarbeidet.

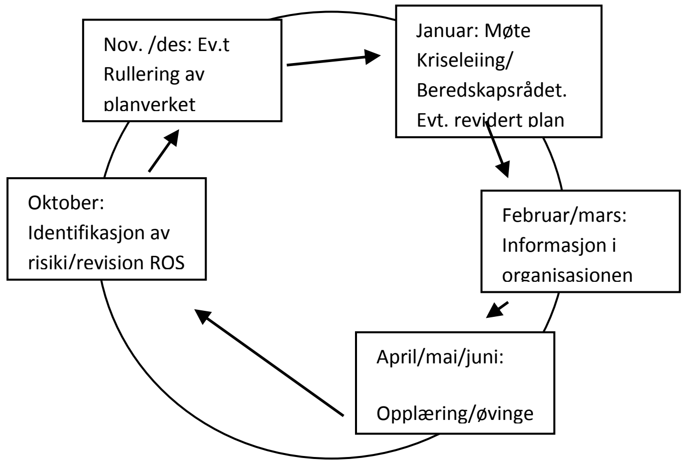

5. System for opplæring av tilsette i Volda kommune i beredskapsarbeid.

Grunnkurs i beredskapsarbeid:

- Kriseleiinga
- Beredskapskonsulent
- Beredskapssekretariatet.

Kurset vert repetert/vidareført kvart 4. år. Ved nytilsettingar skal kurset gjennomførast innan 6 mnd.

Kurs i DSB-CIM:

- Beredskapskonsulent
- Utpeika loggførarar i Kriseleiinga sitt sekretariat.

Informasjon til sektorsjefar:

Beredskapskonsulenten gjennomfører ei orientering på leiarmøta ein gong kvart år etter at Kriseplanen er rullert. Det vert avsett minimum 30 min. til gjennomgangen. Sektorsjefane har ansvar for å formidle denne informasjonen vidare til sine avdelings-/seksjonsleiarar. Dette skal skje minimum ein gong årleg.

Sektorsjefane skap rapportere til beredskapskonsulenten ein gong pr. år korleis beredskapsarbeidet i sektoren vert drive.

Kvar avdeling er ansvarleg for å utarbeide ROS-anayse for sin sektor.

6. Program for øving av Kriseplanen:

Fullskala øving med aktivering av Kriseleiinga og beredskapssekretariat: Slik øving bør gjennomførast kvart 5. år. Det er rekna med halv dag til gjennomføring av øvinga med første evaluering. Det vert føresett vegleiing frå beredskapsavdelinga hjå Fylkesmannen for gjennomføring og endeleg evaluering.

Øving av system for informasjon og dokumentasjon i DSB-CIM: Slik øving skal gjennomførast kvart år. Det vert sett av 2 timar til gjennomføring og evaluering.

Aktivering av system for informasjon og dokumentasjon i DSB-CIM: Slik aktivering skjer annankvar månad og består i at beredskapskonsulenten sender ut ei enkel melding i CIM som aktuelle personar i Kriseleiing og evt. andre må respondere på. Tidsforbruk for deltaking er minimalt.

Volda, den 16.1.15

Rune Sjurgard

Rådmann

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Asbjørn J. Aasebø	Arkivsak nr.:	2016/919
		Arkivkode:	L81

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
	Formannskapet	
80/16	Kommunestyret	16.06.2016

Administrasjonen si tilråding:
BUSTADFELT K10 – ENGESET/ KLEPP
FASTSETJING AV TOMTEPRIS

Administrasjonen si tilråding:

1. **I salspris for feltet skal anleggkostnad for fylgjande kostnadselement reknast inn og fordelast på tomtene i reguleringsplan K10 Engeset/ Klepp:**
   - **Tekniske anlegg for vegar, grønstruktur/ leikeplassar, gangstiar, va-anlegg og veglys.**

2. **Kjøpesum vert fastsett slik:**
   Kostnader tekniske anlegg skal fordelast på 11 tomteeiningar med:
   - **50 % av opparbeidingskostnad vert delt med lik sum pr. eining.**
   - **50 % av opparbeidingskostnad vert delt i høve til netto tomteareal på kvar eining.**

   Dette gir slik pris for tekniske anlegg pr. 15.03.2016:
   - **Pr. eining: kr. 328.355,-**
   - **Pr. m2: kr. 344/ m2 netto tomt.**

   Kostnader for grunn:
   Grunnpris var pr. juni 2015 kr. 72,31 pr. m2 med utgangspunkt i grunnpris for brun sone i Engeset Klepp. Justert med konsumprisindeks fram til 15.03.2016 vert pris 74,01 kr/ m2 for bruttoareal i K10. Bruttoareal K10 utgjer 17900 m2. Nettoareal tomtegrunn utgjer 10500 m2. Grunnpris pr. m2 netto tomt pr. 15.03.2016 vert då 126 kr./ m2. Samla grunnkjøpskostnader skal fordelast i høve til netto tomteareal på kvar tomt.

3. **I tillegg til salssummen kjem oppmålingsgebyr og tinglysing av målebrev, tinglysing av skøyte og eingongsgebyr for tilkopling av vatn- og avlaupsanlegg til ei kvar tid gjeldande satsar.**

4. **For tomter selde etter 15. mars 2016 skal det reknast ein prisauke som tek utgangspunkt i konsumprisindeks pr. 15. mars 2016.**

5. **Salsvilkåra for tomtene i K10 Engeset- Klepp, vert godkjende slik dei ligg føre som vedlegg til denne sak.**

Vedleggsliste:
1. Framlegg til salsvilkår for K10 Engeset – Klepp , datert 03.05.2016
2. Oversiktskart for tomtefelt K10 Engeset - Klepp datert 10.02.2016

Uprenta saksvedlegg:
Gjeldande salsvilkår for Engeset/ Klepp 3 og 4. byggesteg.

Samandrag av saka:
Volda kommune har under utbygging bustadfeltet K10 Engeset – Klepp. Tekniske anlegg skal verte ferdige medio juli 2016. Byggesteget utgjer:
- 17900 m2 bruttoareal. Tal einingar er 11 stk. som fastsett i reguleringsplan.

Administrasjonen har med utgangspunkt i grunnpris for området, prosjekteringskostnader, utbyggingskostnader inkl. tilleggsarbeid, veglysanlegg, venta tilleggsarbeid og påslag for administrasjonskostnader laga framlegg til tomtepris. Pris for ei gjennomsnittstomt på 1000 m2 vert om lag kr. 800.000 eks. mva , eks eingongsgebyr for tilkopling av vatn- og avlaup og oppmålingsgebyr.

Saksopplysningar:
Kommunen har under utbygging K10 Engeset – Klepp med ferdigdato medio juli 2016. Byggesteget utgjer i alt 17900m2 . Av dette utgjer:
- Vegar/ trafikkområde 4700m2
- Frittliggande småhus 10500m2
- Grønstruktur/ Leik 2700m2

Netto tomtegrunn utgjer 10500m2.

Opparbeidingskostnaden for feltet er fordelt på 11 einingar, frittliggande einebustadtomter med noko varierande storleik. Det kan byggast sekundærhusvære med inntil 3 hyblar for utleige i sokkeletasje.

Alle tomtekjøparar skal betale eingongsgebyr for tilknyting av vatn og kloakk etter til ei kvar tid gjeldande gebyrregulativ. I opparbeidingskostnader er det difor trekt i frå antatt totale eingongsgebyr for tilkopling vatn og avlaup. Med dagens satsar og eit antatt gjennomsnittleg bruksareal (BRA) på 250 m2 vert tilkoplingsgebyr som skal trekkast frå utbyggingskostnad kr. 412.500 eks. mva.

Eg nyttar same fordelingsprinsipp av kostnader som har vore nytta i kommunale bustadfelt tidlegare:
- 50 % av utbyggingskostnad skal fordelast med lik sum på kvar eining.
- 50 % av utbyggingskostnad vert delt etter netto tomtegrunn.

Administrasjonen har med utgangspunkt i grunnpris for området, prosjekteringskostnader, utbyggingskostnader, veglysanlegg, venta tilleggsarbeid og påslag for administrasjonskostnader laga framlegg til tomtepris. Med i grunnlaget er:

- Konsulenthonorar: 0,175 mill. kr. eks. mva
- Entreprise utbygging 6,159 mill. kr. eks. mva
- Tilleggsarbeid, 15% uføresett 0,924 mill. kr. eks. mva
- Påslag administrasjonsgebyr 5 % av utbyggingskostnader 7,566 mill. kr. 378.300.

Totalt kr.7.636.300.

Med dette som føresetnad vert sum grunnlag eks. mva. til fordeling som fylgjer:

Utbyggingskostnader tekniske anlegg eks. mva:	
Sum til grunnlag fordeling	kr. 7.636.300
Frådrag eingongsgebyr for tilkopling vatn/ avløp	kr. 412.500
Sum grunnlag til fordeling, pris eks. mva	kr. 7.223.800

Fordeling på eining:	kr. 3.611.900/ 11 einingar	= kr. 328.355
Fordeling på netto tomtegrunn areal	kr. 3.611.900/ 10500m2	= kr. 344,- pr. m2

Gjennomsnitt tomtestorleik: 1000m2 gir fylgjande prisar:

Råtomt: kr. 126/m2 x 1000m2		kr.	126.000,-
Tekniske anlegg:			
• Pr. eining:	kr. 328.355		
• Pr. m2 : 344kr/m2 x 1000m2	kr. 344.000	kr.	672.355,-
Pris på gjennomsnittstomt pr. 15.mars 2016 eks. mva		kr.	798.355,-

Avrunda kr. 800.000 eks. mva.

I tillegg kjem eingongsgebyr for tilkopling vatn og avlaup, oppmålingsgebyr og tinglysing. Det er ikkje rekna moms sidan kommunen får refundert moms ved utbygging (momskompensasjon).

Alle kostnader m.o.t VA-anlegg vert belasta K10-feltet og skal ikkje avskrivast på sjølvkostområdet**.**

Vurdering og konklusjon:
Salspris er utrekna etter tilnærma sjølvkostprinsipp med utgangspunkt i tilbodsprisar og med eit administrativt påslag på 5%. Det er ikkje rekna inn rente i byggetida, noko som kunne vore lagt inn. Dette er einaste form for subsidiering som vert gjort på feltet.

I kostnadane for feltet er der med 14 p-plassar for bil tiltenkt gjesteparkering i K10-feltet og ufartsparkering til innbyggarar i Volda kommune. Deler av kostnad til opparbeiding av p-plassar, kr. 400.000, kunne vore trekt ut som eksterne kostnader og ikkje fordelt på tomtene. I Bratteberg Aust er denne type kostnader også lagt på tomtene, så eg vel difor å ta kostnad med opparbeiding av p-plassar med i fordeling på tomtene i K10.

Tomtestorleik varierer frå 636m2 på den minste tomta til 1204m2 på den største. Salspris for ei standard bustadtomt, gjennomsnittstorleik på 1000m2, vert kr.800.000 eks. mva. I tillegg kjem eingongsgebyr for tilkopling vatn og avlaup, oppmålingsgebyr og tinglysing.

K10 er siste areal avsett til einebustadtomter i Engeset/ Klepp. Tomtene er solrike og med fantastisk utsikt. Etter rådmann sitt syn er dette einebustadtomter av høg kvalitet som bør vere svært attraktive for husbyggarar. Hovudårsak til den tross alt ”gunstige prisen” i

vanskeleg terreng er svært lav grunnpris i området og god konkurranse ved tilbodsinnhentinga på utbygginga av tekniske anlegg.

Helse og miljøkonsekvensar:
Vurdert i plansamanheng.

Økonomiske konsekvensar:
Volda kommune får ved denne utbygginga eit bustadfelt med fantastisk utsikt som vert selt til tilnærma sjølvkost.

Beredskapsmessige konsekvensar:
Brannvatn er vurdert i samanheng med prosjektering av dei tekniske anlegga.

Rune Sjurgard
Rådmann

Utskrift av endeleg vedtak:
Økonomivadelinga, revisor, kommunalteknisk avd.

Klageinstans:

SALSVILKÅR

FOR

K10 Engeset –Klepp

1. Kjøpesum.

Kjøpesum vert fastsett slik:

a) Utbyggingskostnader skal delast med 50% etter tomteeiningar og 50% etter netto tomteareal.

Det er nytta reguleringsplan ved fastsetjing av tal einingar:

- Frittliggande småhus, % BYA = 30% 11 einingar

Dette gir fylgjande:

- Samla tal einingar: 11 stk
- Samla netto tomteareal: 10.500 m2
- Samla bruttoareal for utbygginga (bustadareal, areal for nettstasjon, veggrunn, grønstruktur og leik: 17.900 m2.

b) Grunnpris skal fastsetjast med utgangspunkt i grunnpris for Engeset/ Klepp fastsett i skjøn xxxxx, jf. K-sak xxxxx. Justert med konsumpris fram til 15.03.2016 vert pris på bruttorareal kr. 74,07 pr. m2. Samla grunnkjøpskostnader skal fordelast i høve til netto tomteareal på kvar tomt.

Grunnpris pr. m2 netto tomtegrunn pr. 15.03.2016 vert då kr. 126,- pr. m2. For tomter selde etter 15.03.3016 skal det reknast ein prisauke som tek utgangspunkt i konsumprisindeks pr. 15.03.2016.

c) I tillegg til salsummen ovanfor kjem oppmålingsgebyr, byggesaksgebyr og eingongsgebyr for tilkopling vatn og avlaup.

2. Betalingstidspunkt.

Kjøpesummen forfell til betaling innan 1. månad etter melding om endeleg kjøpessum. Er ikkje kjøpesummen betalt innan 1 månad etter betalingsfristen, kan tomta tildelast andre. Rådmann kan fastsetje andre betalingsvilkår i einskilde høve, t.d. krevje forskot eller gje utsetjing med betalinga.

3. Byggefrist.
Byggefrist er 1. år frå tinglyst skøyte i samsvar med reguleringsplan. Er det ikkje starta byggearbeid på tomta innan 1 år pliktar eigar å skøyte tomta **heftefri** attende til kommunen til same pris og utan kostnad for kommunen.

4. Diverse reglar, leidningar over tomtene m.m.

a) Tomtekjøparane får varig bruksrett i:
   - felles leik-/ grønstruktur innanfor planområdet til K10 og desse skal vere opne for allmenn ferdsel.
   - Rett til å bruke grønstruktur/ leikeplass opparbeidd i byggesteg 4 Engeset/ Klepp og som grensar inn til o_G1
   - Dei som har bruksrett i fellesareal/ grønstruktur skal sjølve stå for fysiske installasjonar, leikeapparat utover det som reguleringsføresegnene for feltet seier og likeeins sjølve ha ansvar for drift og vedlikehald av desse. Likeeins får dei rådvelde og plikter over fellesareala/ grønstrukturane innan planområdet K10 og svarar for eitkvart krav som vedkjem fellesareala / grønstrukturane innan planområde K10.

b) Dersom tomteeigarar krev gjerde mot fellesareal/ offentleg friområde må dei sjølve koste det.

c) Kommunen har varig rett – til utan vederlag – å legge eventuelle skråningar inn på tomtene. Som veg reknast i denne samanheng også gangveg og snuplas.

d) Dersom kommunen ynskjer å legge vatn, kloakk og overvatn eller kabelanlegg til andre tomter har ein rett til å grave ned slike leidningar over eigedomen eller føre den over grunnen utan vederlag. Kommunen skal ha uhindra og vederlagsfri tilgong til når som helst å føre tilsyn, reparasjon og omlegging av slike leidningar. Etter at slikt arbeid er utført , pliktar kommunen å setje eigedomen i stand med opprydding, reparasjon av gjerder og tilstelling av plen slik den var før gravearbeidet vart sett i gong. Omfang av støttemurar over hovudleidningar inne på tomtene må avklarast med teknisk sektor i Volda før bygging. Minste avstand frå bygning til hovudleidningar er 2,0m. I heilt spesielle høve kan det søkast om endå mindre avstand til hovudleidning. Tiltaket kan også vere søknadspliktig etter Plan- og Bygningslova.

e) Kommunen har rett til å plassere koplingsboksar, kabelskap, leidningskummar og lysmaster inne på tomtene. Kjøpar må ikkje bygge over leidningane eller disponere eigedomen slik at leidningsnett med innretningar vert utsett for fare eller skade.

f) Stikkleidningar, for enkelttomter eller for 2 eller fleire tomter, som vert lagt av kommunen skal overtakast av kjøpar frå og med anboringsklave/ tilkoplingspunkt avløp. Viser elles til reglement for kommunalt vatn og avlaup.

g) Der kommunen etter avtale eller skjøn har gjerdeplikt mot andre eigedomar, overtek kjøpar av den enkelte parsell kommune si gjerdeplikt i samsvar med den avtalen kommunen har med vedkomande.

h) I grensa mellom tomtene 7og 8 og 9og 10 frå veg f_V3 er det lagt opp 200mm overvassleidning til 3m avstand frå fot fylling o_V1 for å leide bort overvatn som kjem ut av vegfylling mykje nedbør. Tomtekjøparar av desse tomtene må for eigen kostnad samle opp og leide overvatnet inn på dette røret ved utbygginga av tomta.

i) Tilkomstveg f_V3 er privat fellesveg for tomtene 11, 7,8 og 9. Oppsitjarane har i fellesskap ansvar for å drifte og vedlikehalde veganlegget.

--------¤--------

Reguleringsplan Engeset -Klepp K 10 slik det går fram av planomtale, plankart og føresegner datert januar 2014 vert godkjent i samsvar med reglane i plan og bygningslova §12-12.

For Administrasjonssjefen
Per Helme, Planleggar
e.f.m.

VOLDA KOMMUNE
UTVIKLING

TEGNFORKLARING

Reguleringsplan-Bygningar og anlegg (PBL2008 §12-5 NR.1)
- Bustader - frittliggjande småhus

Reguleringsplan-Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL2008 §12-5 NR.2)
- Køyreveg
- Gangveg/gangareal/gågate
- Annan veggrunn - tekniske anlegg
- Annan veggrunn - grøntareal
- Parkering
- Energinett

Reguleringsplan-Grøntstruktur (PBL2008 §12-5 NR.3)
- Friområde

Reguleringsplan - Felles for PBL 1985 og 2008
- Regulerings- og utbyggingsplanområde
- Planen si avgrensing
- Formålsgrense
- Regulert tomtegrense
- Eigedomsgrense som skal opphevast
- Byggjegrense
- Regulert senterlinje
- Regulert kant kjørebane
- Regulert kjørefelt
- Regulert parkeringsfelt
- Regulert fotgjengarfelt
- Målelinje/avstandslinje
- Avkjørsel

N

Kartgrunnlag i M: 1:1 000
Plandata er digitalisert fra manuskart i M: 1: 1 000

Ekvidistanse 1 m
Kartmålestokk 1:1000

Volda kommune	**REGULERINGSPLAN** **Engeset - Klepp K10** MED TILHØRENDE REGULERINGSBESTEMMELSER	Kartblad: Planid.: 2011001 Arkivnr.:

SAKSBEHANDLING IFLG. PLAN- OG BYGNINGSLOVEN	SAKS-NR.	DATO	SIGN.
Revisjon:			
Kommunestyrets vedtak:		30.01.2014	
Kommunestyret - eigengodkjenning		30.01.2014	
2. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Offentlig ettersyn fra ......14.10.2013.......til ....28.11.2013..................		24.09.2013	
1. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker		31.01.2011	
Kunngjøring av oppstart av planarbeidet		31.01.2011	
PLANEN UTARBEIDET AV: Volda kommune	PLANNR. 2011001	TEGNNR.	SAKSBEH. PH

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Per Heltne	Arkivsak nr.:	2015/1737
		Arkivkode:	200700-01

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
112/16	Formannskapet	14.06.2016
81/16	Kommunestyret	16.06.2016

PLANID 200700-01 - VOLDA FERGEKAI- RV. 651. DISPENSASJON FRÅ REGULERINGSPLAN. FORVALTNINGSSTYRET SAK PS86/15 - 8.12.2015

Administrasjonen si tilråding:

1. *Kommunestyret viser til vedtak i Forvaltningsstyret sak 76/15 og 86/15 og tek til vitande dei vilkår og føresetnader som der er gitt med omsyn til bygging/utforming av ny fergekai i Volda sentrum.*

2. *Kommunestyret sluttar seg til dei retningsliner som er gitt for vidare planutforming i kommunen sitt brev av 28.04.2016, og ber om at dette vert fylgt opp vidare i planarbeidet og i avtale med kommunen om grunnavståing, bruk og drift av anlegga i området etter riving av eksisterande kai.*

Vedleggsliste:
Forvaltningsstyret sak 76/15 med vedlegg
Statens vegvesen v/Ole Jan Tønnesen – brev/epost datert 27.11.2015
Forvaltningsstyret sak 86/15.
Referat frå møte med Statens vegvesen den 22.04.2016
Volda kommune – tilbakemelding – brev av 28.04.2015
Førebels situasjonsplan utbygging av ny kai m.m
Reguleringsplan Vikeneset

Samandrag av saka:
Statens vegvesen har den 29.07.2015 søkt dispensasjon frå reguleringsplan «Vikeneset», plan eigengodkjent 29.03.2007, for bygging av ny fergekai utanfor eksisterande kai i Volda sentrum.
Det vart 23.10.2015 gjennomført møte med Statens vegvesen der ulike spørsmål knytt til dispensasjonssøknaden vart drøfta.

Søknaden vart handsama av forvaltningsstyret i sak 76/15, den 17.11.2015, og det vart gitt dispensasjon på visse vilkår. M.a. var det sett krav om at krysset mot E39 skulle utbetrast samtidig med bygging av ny kai. (vilkår pkt 3).
Kommunen v/ordførar vart etter det kontakta pr telefon av avdelingsdirektør Jan Ole Tønnesen, og kommunen fekk etter det brev/e-post datert 27.11.2015 frå Statens Vegvesen. Her vart det bedt om at saka vart vurdert på nytt og at vilkår i pkt 3 vert gjort om.
Saka vart ut frå dette fremja for Forvaltningsstyret på nytt i sak PS 86/15 den 8.12.15 og tidlegare vedtak pkt 3. vart endra. Ordførar møtte i Forvaltningsstyret under handsaming av saka.

Etter vedtak i saka har det vore gjennomført arbeidsmøte den 22.04.2016 der ein drøfta nærare detaljar knytt til utforming og gjennomføring.
Jf. Referat frå møtet og tilbakemelding frå kommunen i notat av 28.04.2016.
Jf. Også seinare motteken justert skisse til utforming av venterom.

Med bakgrunn i dette vart saka lagt fram for Formannskapet som referatsak i møte den 10.05.2016, som sak OS 77/16.

Odd A. Folkestad reiste slikt spørsmål:
«Kven kan godkjenne ein "ny reguleringsplan»?
« Volda formannskap viser til K.sak 33/07 der ny reguleringsplan for Vikeneset vart eigengodkjend. - Formannskapet kan ikkje godkjenne at det i det framlagde forslaget er gjort store avvik i høve til reguleringsplanen t.d. vedr. aralbruk, talet på biloppstillingsplassar m.m. -Vegvesenet blir difor bedne om å leggje fram eit nytt forslag til løysing der også betra ut-/innkøyring til E39 er medteke, som ein del av det arbeidet som Statens vegvesen no planlegg å gjennomføre.»

Saka var ikkje på saklista, og etter drøfting vart det konkludert med at Formannskapet/-kommunestyret skulle få saka til handsaming.

Jf. Saksutgreiing nedanfor og tilråding i saka.

Saksopplysningar:
Statens vegvesen har den 29.07.2015 søkt dispensasjon frå reguleringsplan «Vikeneset», plan eigengodkjent 29.03.2007, for bygging av ny fergekai utanfor eksisterande kai i Volda sentrum.

I søknaden heitte det m.a.:
«Statens vegvesen vil med dette søke om dispensasjon frå gjeldande reguleringsplan for Vikeneset, vedtatt 29. mars 2007. Vi planlegg å bygge ny ferjekai som skal erstatte eksisterande kai for sambanda til Folkestad og Lauvstad. Vedlagte situasjonsplan viser kvar den nye kaia er plassert, og kva endringar ein får på landareala.
Tiltaka inneber berre små endringar i forhold til gjeldande reguleringsplan, og i møte med Volda kommune sin administrasjon var det einigheit om at endringane ikkje medfører krav om ny reguleringsplan. Vi vil difor søkje dispensasjon fri gjeldande reguleringsplan i samsvar med plan- og bygningslova §19-1.
Eksisterande kai er i dårleg forfatning og det er vurdert om denne kan utbetrast slik den ligg i dag. Dette meiner vi ikkje er teknisk- og fagleg forsvarleg og den vil difor måtte erstattast med ei ny kai. 1tillegg til skadane på ferjekaia, medfører også ferjetrafikken ei undergraving av E39 Sjøgata som er Øydeleggande for vegen og som etter kvart kan få alvorlege konsekvensar.
Både omsynet til E39 og behovet for å ha trafikk på eksisterande kai medan ein bygg ny, gjer at vi tilrår ei plassering av ny kai på ein annan stad enn det gjeldande reguleringsplan viser.

Det er eit mål at prosjektet har byggestart i 2016.

Skildring av endringar i forhold til gjeldande reguleringsplan:
I tillegg til bygging av ny kai og riving av eksisterande kai, vil tiltaket omfatte ny plastring langs E39, oppatt bygging av gang- og sykkeltilkomst, opparbeiding av grøntareal og mindre justering av oppstillingsarealet for ventande bilar. Utbygging av andre delar av areala som er innanfor reguleringsplanen for Vikaneset ferjekai, inngår ikkje i prosjektet med ny ferjekai.

Skildringav kai:
Ny tilleggskai i betong vil ha 90 meters lengde fundamentert på stålrørspelar. Ny ferjekaibru vil ha 12 meters breidde og 18 meters lengd

Bygging og trafikkavvikling under bygging:
For å kunne bygge mest muleg av den nye kaia før vi flytter ferjetrafikken til ny kai, er det planlagt å bygge nytt landkar og indre del av tilleggskaia først. Etter kvart som ny betongpir vert bygd utover kan det bli konflikt mellom ferjetrafikk og ny kai, men då kan det vere aktuelt å sette opp midlertidig stag mot gamlekaia (to punkt) slik at ein kan anløpe nyekaia medan ein bygg resten av tilleggskaia med ferjetrafikk. Tilsvarande løysning (dykdalb) vart gjort på Lauvstad ferjekai i 2012. Under bygging vil vi legge vekt på trygg ferdsel for fartøy og minst mulig driftsstans, samt at tryggleiken for dei som bygg skal vere ivaretatt. Elles vil bygginga skje i samsvar med gjeldande regelverk når det gjeld arbeidstid, støy, forureining, m.m.
Vi har vore i kontakt med rederiet Fjord 1 ved Lars Juvik, og etter deira vurdering er vår byggemåte og plassering av ny kai ok.

Verknadar:
Etter vår vurdering vil ny ferjekai med tilhøyrande tiltak ikkje medføre negative konsekvensar for naboane. Ferja vil kome lenger frå busetnaden og vere til mindre sjenanse i form av støy- iland- og ombordkøyring vil også skje lenger frå busetnaden og dermed vert støy frå desse også mindre. Dei andre endringane på land vil i all hovudsak gi ei forskjønning av området ved at ein får større grøntareal mellom ferjekaia og E39. Det vert lagt vekt på god gang- og sykkeltilkomst, samla plassering av containerar og avfall og gode forhold for iland- og ombordkøyring. Det vert også lagt til rette for at kommunen kan utvide sitt areal for pumpestasjon/silanlegg.
Nabovarsel ble sendt ut rekommandert til berørte naboar den 17.juni, og vi har ikkje mottatt merknader frå naboane.»

Dispensasjonssaka vart fremja for handsaming i Forvaltningsstyret til møte den 25.08.15, der det vart gjort slikt vedtak:
«Saka vert utsett. Forvaltningsstyret ber om eit møte med Statens vegvesen før vidare handsaming der spørsmål om kryssløysing mot E39 også skal drøftast.»

Slikt møte vart avtala og både ordførar, rådmann og sakshandsamarar i kommunen vart innkalla. Møtet vart gjennomført den 23.10.2015. Både ordførar og rådmann melde forfall, og berre representantar for administrasjonen møtte.

I referat frå møtet heiter det:
«Sak 1 – Volda kommune orientere om sakshandsaminga i Volda. Forvaltningsstyret utsette saka då dei ønskte eit møte med Statens vegvesen for å avklare følgjande forhold:
- *Endra plassering vil i betydeleg og uheldig grad redusere kaifronten i Volda sentrum*
- *Noko må/bør gjerast med krysset mot E39 - kvifor er ikkje utbering her i samsvar med gjeldande reguleringsplan med i prosjektet?*

- *Venteromfunksjon på området skal ivaretakast og utforming /bruk av auka landareal må avklarast jf. tettstadprosjektet.*

Sak 2 – Kva vert avklart i dispensasjonsaka og kva må avklarast i byggesøknad.
Statens vegvesen påpeiker at vårt hovudmål med dispensasjonssøknaden er å få avklart om ei kaiplassering som ikkje er i samsvar med gjeldande plan kan aksepterast.
Det er dei byggetekniske forholda som gjer at Statens vegvesen tilrår løysinga som er vist i dispensasjonssøknad. For at ferja ikkje skal undergrave fundamenteringa til E39 slik den gjer i dag, så er ferjekaia trekt vekk frå E39.
For at ein skal kunne oppretthalde trafikk på sambandet i anleggsperioden er kaia plassert slik at eksisterande kai kan nyttast store delar av anleggsperioden.
Plasseringa medfører at om lag 25 meter av den kommunale kaifronten ikkje lenger kan nyttast (sjå vedlagt teikning). Ein kan vurdere om ferjekaipir kan nyttast som liggekai for ferjer, men den kan ikkje nyttast av andre båtar, og vil heller ikkje vere attraktiv til det, då ferja skaper mykje sjø.
Om vi skulle fremje ein reguleringsplan for bygging av ny kai, ville Statens vegvesen som tiltakshavar foreslå same løysinga.
Statens vegvesen stiller spørsmål om plassering av venterom/toalett må avklarast i dispensasjons-saka. For kommunen sin del er det ok å plassere venterom på område som er regulert til vegareal, då tiltaket vert vurdert å vere i samsvar med arealføremålet. Statens vegvesen må avklare byggegrense mot veg.
Kommunen føreset at venteromfunksjon og toalett kan oppretthaldast på området også etter eventuell flytting av kaia. Vidare avklaringar omkring venterom skjer først i byggesaka. Då må også framtidig samarbeid avtalast mellom partane, men ein føreset at ein kan basere seg på den ordninga ein har i dag med driftstilskot.

Sak 3 – Kryss mellom E39 og rv. 651
Det er semje om at dette er eit kryss med dårleg trafikkavvikling og at tiltak i krysset er ynskjeleg. Det er ikkje midlar til dette tiltaket i NTP, og ev. midlar som ein får til bygging av ny ferjekai kan ikkje nyttast til utbetring av kryss. Bygging av ny kai vil verken forbetre eller forverre forholda i krysset, og Statens vegvesen meiner det er uheldig at kommunen koplar saker på ein måte som gjer at prioriterte prosjekt vert utsett.
Statens vegvesen stiller på møte forvaltningsstyret. Vi presenterer prosjektet og problemstillingar omkring bygging. Kommunen avklarer aktuell dato, mest sannsynlig 17. november.»

Søknaden vart handsama av forvaltningsstyret i sak 76/15, den 17.11.2015, og det vart gitt dispensasjon på visse vilkår. Planleggarane Siv Sundgot og Brage Bragason frå Statens vegvesen var til stades under handsaminga og orienterte og svarte på spørsmål i høve saka.

Sindre Kvangarsnes kom med fylgjande framlegg til vedtak, som vart vedteke med 7 mot 2 røyster:

«Forvaltningsstyret gir med heimel i plan- og bygningslova §19-2 dispensasjon frå reguleringsplan for flytting av fergekai i samsvar med søknad, med fylgjande atterhald/føresetnader:

1. *Situasjonsplan/byggeplan for prosjektet må endrast og oppgraderast sett i høve til føresetnadene gitt i førehandskonferanse om utforming og tilpassing til pågåande arbeid med sentrumsprosjektet. Utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 må gjennom slik endring av situasjonsplan/byggeplan nærare avklarast i dialog med kommunen.*

2. *Kommunen føreset at venteromfunksjonen vert teke i vare i området også etter utbygging, og at det vert gjort avtale for dette mellom statens vegvesen og kommunen som er eigar av eksisterande bygg.*
3. *Kommunen føreset at tiltak i gjeldande reguleringsplan for kryssløysing frå fergekaiområdet/E39 vert gjennomført samstundes med bygging av fergekai. Bruksløyve på ny fergekai vert ikkje gitt før tiltak i tråd med gjeldande reguleringsplan er gjennomført.*
4. *Kommunen føreset at Statens vegvesen erstattar Volda kommune sitt tapte kaiareal i forbindelse med tiltaket.»*

Tilrådinga frå administrasjonen fekk to røyster og fall (Rotevatn og Fylling), og lydde slik:

"Forvaltningsstyret gir med heimel i Plan og bygningslova §19-2 dispensasjon frå reguleringsplan for flytting av fergekai i samsvar med søknad, med fylgjande atterhald/føresetnader:
1. *Situasjonsplan /byggeplan for prosjektet må endrast og oppgraderast sett i høve til føresetnadane gitt i førehandskonferanse om utforming og tilpassing til pågåande arbeid med sentrumsprosjektet. Utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 må gjennom slik endring av situasjonsplan/byggeplan nærare avklarast i dialog med kommunen.*
2. *Kommunen føreset at venteromfunksjonen vert teke i vare i området også etter utbygging, og at det vert gjort avtale for dette mellom statens vegvesen og kommunen som er eigar av eksisterande bygg."*

Forvaltningsstyret sitt vedtak vart etter dette sendt søkjar og partar med høve til klage, jf forvaltningslova.
Innanfor gjeldande klagefrist vart kommunen v/ordførar kontakta pr telefon av avdelingsdirektør Jan Ole Tønnesen med spørsmål til saka. Kommunen fekk etter dette brev/e-post datert 27.11.2015 frå Statens Vegvesen, der det vart bedt om at saka vart vurdert på nytt og at vilkår i pkt 3 vart gjort om.
I brev/e-post frå statens vegvesen heiter det m.a:
«Til Jørgen Amdam

Vedrørende sak: Melding om politisk vedtak - PlanID 200700-01 - Dispensasjon fra reguleringsplan ny fergekai på RV. 651 i Volda, GNR 19/950 og 862.

Jeg viser til hyggelig telefonsamtale omkring realisering av utbedring av Volda fergekai, der det ble sagt at denne saken skulle tas opp igjen i Forvaltningsstyret den 8.12.2215. Saken er knyttet til vedtak den 19.11 der Volda kommune ved forvaltningsstyret fatter vedtak som sak 76/15. Vi skulle skrive en oppsummering av saken og et grunnlag til deg for å ta saken videre i egen organisasjon.

Generelt vil vi i dette sakskomplekset understreke at vegeierne og Statens vegvesen arbeider for en helhetlig utvikling av vegnettet. Ut fra et faglig grunnlag spiller vi inn forslag til bevilgede myndigheter, de prosjekter og tiltak som til enhver tid har best effekt for alle trafikanter. Det er ikke tvil om behovet for bl.a. bedre kryssløsning i Volda, men hvis kommunene i sin planbehandling av ett prosjekt, skulle sette vilkår om realisering av det neste, ville en helhetlig prioritering av vegprosjekt bli vanskelig. Vi ønsker et godt samarbeid med kommunen, dette er et viktig fundament for at Statens vegvesen skal utføre sine oppgaver for stat/fylkeskommune på en skikkelig måte.
Videre er det viktig for oss at vilkår som settes i et vedtak må ligge innenfor rammene av de hensyn plan og bygningsloven skal ivareta. Det må videre være en naturlig sammenheng mellom dispensasjonen og vilkåret, og vilkåret må være forholdsmessig. Dvs. at vilkåret må

stå i forhold til de hensyn det skal ivareta, og at det må ligge en viss balanse mellom det vilkåret som er satt, og tiltaket det gis tillatelse til. På bakgrunn av dette anser vi spesielt vilkår 3 som urimelig for saken og vil vi se oss nødt til å klage på vedtaket om ikke kommunen etter eget initiativ omgjør vedtaket. Vi mener vi heller burde gå i dialog med dere enn å måtte benytte klageretten i dette tilfellet.
For å kunne komme videre med bygging av ny fergekai ber vi derfor om at forvaltningsstyret ser på mulighetene for å omgjøre vedtaket fra 19.11, spesielt med tanke på vilkår 3 i vedtaket. Vi ber også om at utfallet av behandlingen orienteres vegvesenet snarest da klagefristen på vedtaket fra 19.11 er 10.12. Det settes også stor pris på om vi kan ha en dialog underveis på hvordan kommunen vil håndtere denne saken, da vi må vurdere behovet for å begynne å arbeide med å utforme en klage.
Vi viser også til referat fra møte den 23.10 mellom Volda kommune og vegvesenet, der det som omfattes av vilkår 2 og 3 er diskutert. Referat er vedlagt.
Avslutningsvis vil vi nedenfor vil vi gjøre en nærmere redegjørelse for det enkelte vilkåret.

Vilkår punkt 1:
Dette punktet ansees å ligge innenfor de rammene som skal hensynstas i et dispensasjonsvedtak. Vegvesenet vil ta med dette inn i det videre arbeidet. Vi kan imøtekomme i samarbeid med kommunen i en egen prosess i byggesaken.

Vilkår punkt 2:
Venteroms funksjonen, mener vi, ligger utenfor rammene som omhandler dispensasjonssaken for fergekaia. Det er satt et vilkår med manglende saklig sammenheng, og at en avtale om venterom er privatrettslige forhold, som faller utenfor rammene til plan- og bygningsloven.
I referat fra møtet med kommunen den 23.10 fremkommer følgende:
"Vidare avklaringar omkring venterom skjer først i byggesaka. Då må også framtidig samarbeid avtalast mellom partane, men ein forutset at ein kan basere seg på den ordninga ein har i dag med driftstilskot."
Vilkår punkt 3:
Midler til å gjennomføre tiltak på riksveg avklares gjennom NTP. Vi er enige i at det er utfordringer i krysset, men krysset er et prosjekt som må løses gjennom midler i NTP og pr. dags dato ligger det ikke inne midler til ombygging av dette krysset. Statens vegvesen kan derfor ikke forplikte staten til å gjennomføre utbygging samtidig med fergekaia på nåværende tidspunkt.

Vi mener at dette vilkåret ligger utenfor hensynene som skal tas i dispensasjonssaken, og at vilkåret ikke står i forhold til de endringer som tiltaket vil medføre i krysset. Da fjerning av 4-5 oppstillingsplasser til Lauvstad ikke i vesentlig grad forverrer forholda i krysset. Midlertidige tiltak kan vurderes fortløpende ut i fra en faglighet, tilgang på midler og sett ut i fra behov i hele fylket. Men kan ikke settes som vilkår for et annet prosjekt. Da vil vi varsle om at vi vil påklage vedtaket.

Vilkår punkt 4:
Som for alt annet grunnerverv som utføres av Statens vegvesen skal alle tap i forbindelse med bygging av veg og anlegg erstattes. Dette tas som et ledd i gjennomføringen der det inngås en avtale mellom vegvesenet og kommunen om erstatning.
Vi anser dette vilkåret som et privatrettslig forhold mellom kommunen og vegvesenet. Dette vilkåret blir ivaretatt gjennom en annen prosess, og berører ikke hensynene i dispensasjonssaken.»

Saka vart ut frå dette fremja for Forvaltningsstyret på nytt i sak PS 86/15 den 8.12.15.

Berre brevet frå statens vegvesen var nytt dokument i saka, og det var ikkje gitt ny saksutgreiing eller tilråding til vedtak frå administrasjonen.
Ordførar møtte i Forvaltningsstyret under handsaming av saka og orienterte om sin kontakt med statens vegvesen.

Sindre Rotevatn, H, kom med fylgjande framlegg som alternativ til pkt. 3 i vedtak i sak 76/15:

«3. Forvaltningsstyret gjer om inkje pkt. 3 i vedtaket i sak PS 76/15 handsama i forvaltningsstyret den 17.11.15.
Kommunen forventar at tiltak i gjeldande reguleringsplan for kryssløysing frå fergekaiområdet/E39 vert gjennomført samstundes med bygging av fergekai.»

Ved alternativ røysting mellom pkt. 3 i vedtaket i forvaltningsstyret i sak PS 76/15 og framlegget frå Sindre Rotevatn, fekk framlegget frå Rotevatn 5 røyster og vart vedteke. Pkt. 3 i vedtaket i sak PS 76/15 fekk 4 røyster og fall.
Dette vedtaket er ikkje påklaga og er såleis gjeldande.

Etter dette vedtak i saka har det vore gjennomført arbeidsmøte mellom statens vegvesen og administrasjonen i kommunen den 22.04.2016 der ein drøfta nærare detaljar knytt til utforming og gjennomføring av tiltak ved fergekaia, jf pkt 1-4.
Statens vegvesen har utarbeidd fylgjande referat frå møtet:
(ligg ved som eige dok.)

«Sak 01-01 Innledning
Spesialprosjekt konstruksjoner har fått bestilling på prosjektering av ny ferjekai i Volda kommune. Eksisterende kai er i dårlig stand og må erstattas med en ny kai. I tillegg til skadene på ferjekaia medfører også ferjetrafikken undergraving av E39 Sjøgata som er ødeleggende for vegen og som etter kvart kan få alvorlige konsekvenser. Gamle kaia rives i sin helhet.
Volda kommune har i 2015 gitt dispensasjon fra reguleringsplan for flytting av ferjekaia, formålet med dagens møte er å presentere forslag til utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 samt plassering og utforming av nytt venterom/toalett. I forkant av møtet har SVV sendt over tegning som viser forslag til løsning, samt beskrivelse av denne.
Sak 01-02 Plassering av ferjekai
Ny ferjekai blir plassert ca. 5m fra landkar på den gamle kaia. Ny kai har lengde på 90m og er fundamentert på stålrørspeler, med 12 x 18m ferjekaibru. Slik kaia foreslås plassert vil den komme inn på Volda kommune sitt areal, SVV ved Magne Krøvel er i dialog med kommunen om dette.
Sak 01-03 Landareal oppstillingsplass
Oversendt tegning viser forslag til utnytting av arealet ved ferjekaia. Det er i tillegg laget et notat som beskriver utforming og materialbruk for landarealet, se vedlegg for detaljer. Antall oppstillingsplasser til Folkestad blir redusert fra 36 til 27 og for Lauvstad fra 31 til 30. SVV anbefaler at det blir byttet om på oppstillingsplassen, slik at biler som skal til Folkestad bruker det største oppstillingsarealet.
Det skal gjennomføres grunnboringer i løpet av april/mai, skråningsutslag for ny fylling kan bli justert etter dette. Dette kan gi endret plassering av gangveg og venterom da disse må tilpasses skråningstopp.
Volda kommune opplyste i møtet at de ser veldig positivt på forslaget som er oversendt med løsning og utforming av nytt landareal/toalett/Wc.
De har likevel noen få kommentarer:
- Ber om at SVV vurdere om det er mulig å få kontinuerlig sti med granittheller fra venterommet og bort til den kommunale parkeringsplassen.
- Det er ønskelig med sykkelstativ (ca. 3- 5 sykler) i forbindelse med venterommet

- Det er ønskelig med mulighet for tilkomst til sjø fra treplattingen. I møtet ble det opplyst fra SVV at på grunn av stor propellstrøm og sikkerhetssone rundt ferjekaia kan ikke dette imøtekommes.
- Volda kommune gir i løpet av uke 17 tilbakemelding om størrelse av venterom/wc.
Volda kommune opplyser at de kan bidra med midler dersom ønsker fra kommunen gjør at omfanget i prosjektet blir større enn det som SVV har midler til. Dette må avklares senere når endelig løsning på arealbruken er avklart.
SVV har beskrevet forslag til farge- og materialbruk i notatet. Selv om dette ikke samsvarer med Volda kommune sin sentrumsplan var det i møtet enighet om at den kan fravikes da ferjekaia vil bli sett på som et eget område med sin egen identitet.
SVV sender Volda kommune tegning av eksisterende venterom/wc og tegning av nytt aggregathus. Drift og vedlikehold av nytt venterom/toalett må avklares.
SVV sjekker internt hvordan dette bør løses.
SVV kommer med forslag til ny plassering av eksisterende opplysningstavle.»

Som vedlegg til notatet var ulike forslag til materialbeskrivelse basert på andre bygde fergekaiområder i Statens vegvesen sin regi.

Det heiter elles vidare om utforminga:

«Biloppstilling/ferjekø
Innkøyring til og utforming av området for biloppstilling følgjer same prinsipp som før, men rekkjene vinklast slik at ombordkøyring blir lettare ved flytting av ferjekaia. Talet på oppstillingsplassar blir noko redusert, og vi foreslår at bilar til Folkestad står på det sørlegaste feltet som rommar flest bilar (30 bilar, mot 27 bilar på nordleg felt).
Utkøyring av ferja foregår i to filer, med fletting på land til éi fil etter ca 100 m.
Parkeringsplass
Parkeringsplassar blir ståande om lag som i dag, med ei tydeleg markering mellom ferjekøoppstilling og parkeringsplassar. Vi foreslår også å utvide rabattane i kvar ende av parkeringsplassen, slik at parkerte bilar står mindre utsett til.
Terreng og universell utforming
Ferjeleiet ligg på eit heilt flatt område, og er slik sett lett tilgjengeleg for alle. Utfordringa er utflytande asfalt-/betongareal som ikkje i stor nok grad skiljer mellom gangareal og anna vegareal. Gangvegen må vere gjennomgåande og tydeleg frå eksisterande gangveg i aust og heilt fram til gangsona på ferjekaibru. Bevisst materialbruk og naturlege leielinjer vil vere med på å trygge passasjerar i overgang mellom ferje og ferjekaibru.
Med etablering av eit større grøntområde mot Sjøgata kan ein bygge opp terrenget noko her for å skilje ferjeområdet frå vegtrafikken for øvrig.
Det er viktig å sørge for fall mot sluk/mot sjøen for å unngå ståande vatn på dei store flatene. Eksisterande sluk/kummar må flyttast slik at dei blir fornuftige ift nye linjeføringar/kantar. Terrenget/biloppstillingsplassane ligg på ca kote +2,20 og fv 651 ligg på ca kote 2,40. Nytt landkar blir liggande på ca 2,35. Venterommet foreslås plassert på ca kote 2,30.
Venterom/toalett
Vi foreslår å plassere nytt venterom i eit grøntområde mellom Sjøgata og ferja. Dette blir ei naturleg plassering for gåande frå sentrum. Venterommet vil få front med store vindauge mot biloppstillingsplassane, med inngang frå gangveg i søraust. Vi foreslår eit bygg med utgangspunkt i ein type brukt på for eksempel Lavik ferjekai.
Det skal monterast fotskraperister framfor inngangsdørene til venterom/toalett.
Rundt vegglivet skal det settast ei rad storgatestein som avgrensing av belegg/gras og forenkla vedlikehald. Det skal vere fall på terreng rundt bygget på min. 1:50 ut frå veggliv.
Gangareal og sitteplassar
Belegningsheller (betong 30x30) som er brukt på gangvegen i aust vidareførast vestover til

vegen endrar retning, der kaiområdet/gangområdet får nytt dekke av kjøresterke granittheller. Storgatesteinen som avgrensar den eksisterande kaipromenaden frå aust fortset som naturleg leielinje rundt nytt gangareal. Alle belegg skal avgrensast av to slike rader storgatestein. Breidda på gangvegen skal vere 3,3 m som eksisterande gangveg langs fv 651. I framkant av den steinlagte gangsona foreslår vi å etablere ei trebrygge på pålar som vil krage ut over sjøen, evt på mur over ny fylling. Utstrekning av denne og val av konstruksjon må tilpassast fylling for øvrig/evt ustrekning av betongfundament med avlastningsplate. Ved fjerning av eksisterande ferjekai vil det her bli fine sitteplassar ved sjøen med utsikt mot havnebassenget og sentrum.
Bygget har eit rett og enkelt formspråk, og vi foreslår at det blir opparbeidd ein sitteplass i fram- og bakkant av huset med same formspråk.

Materialbruk og utstyr

Fargebruk på armaturar og utstyr tilhøyrande ferjeanlegget foreslås endra til mørk grå standard RAL-farge: antrasittgrå RAL 7016. Farge på venterom kan haldast i lys grå, evt beisa i gråbrun/natur. Med såpass mykje grå/nøytrale farger i utstyr og belegg er det viktig å tilføre varme tonar i form av trebenkar og den nevnte trebrygga. Lys grå/kvit grus i liten fraksjon foreslås som «teppe» rundt venterommet.

Vegetasjon

Eksisterande trerekkje langs fv 651 skal behaldast og supplerast i ein forlenga rabatt mot gangfeltet i aust. Der rabatten er så smal at det er upraktisk å gjere vedlikehald med grasklippar skal det nyttast botndekkjande busker. Det store grøntområdet rundt venterommet skal vere grasareal, med busker inst mot Sjøgata. Alle grasareal og rabattar skal avgrensast av granittkantstein med fas og visflate 13 cm.
På sitteplassen ved venterommet skal det plantast eit mindre tre, som blikkfang frå vindauga i venterommet og som stemningsskapar ved sitteplassen. For eksempel kan dette vere eit prydkirsebærtre, som har blomstring og variasjon gjennom året.

Belysning

Plassering av lysmaster på biloppstillingsområdet justerast i tråd med endring av rabattane. I tillegg må effektbelysning ved venterom og gangareal vurderast. Vi foreslår uplight under prydtreet på sitteplassen og belysning av trebrygga. Her kan ein for eksempel montere innfelt belysning i ein steinmur mellom trebrygga og steinlagt gangareal, eller ein kan sjå for seg pullertar med indirekte belysning på trebrygga.

Illustrasjonsfoto/eksempelbilete

For å gje eit bilete på kva som er tenkt på Volda ferjeleie har vi sett saman ein del bilete som kan skape eit visst inntrykk av framtidig situasjon. (sjå foto i vedlegget til saka).
Ferjeleiet på Sæbø. God materialbruk og tydelege funksjonssoner. Innbydande kaiområde til inspirasjon for utforming av opphaldsareal.
Ferjeleiet på Ågskardet, Helgelandskysten. Trebrygge mot fjorden. Bygning med naturbeisa veggar og store vindauge med omramming i antrasittgrå farge.
Frå Sæbøferjeleie. Lys grå bygning med skiferdetaljar. To rader storgatestein som skilje mellom ulike typar dekke. Granittheller som gangbanedekke. Solid og flott.
Prydkirsebær som blikkfang. Her frå Bergen. Moderne og stilige benkar med tresete. Når benken er brei og låg gjev den inntrykk av å ligge tungt og godt på kaia i all slags vêr.
Avfallsbeholder i farge antrasittgrå , RAL 7016 . Lyspullert med synleg lyskjelde. Lyspullert med indirekte belysning. Innfelt belysning i mur. Antrasittgrå lysarmatur for innfelling»

Administrasjonen i kommunen gav tilbakemelding til Statens Vegvesen etter møtet den 22.04.2016 med brev datert 28.04.2016:

«Viser til referat frå møte i Ålesund den 22.04.2016 vedrørande forslag til utforming og materialbruk for området mellom ny fergekai og E39 samt plassering og utforming av nytt venterom/toalett i det same området. Spørsmål kring saka er reist som følgje av ombygging

av Volda fergekai etter at kommunen har dispensert frå reguleringsplan, jf forvaltningsstyret-sak 76/15 den 17.11.2015.
Ettersom fleire av kommunen sine representantar ikkje hadde høve til å stille på det aktuelle møtet vart det akseptert at saka kunne drøftast internt i kommunen før tilbakemelding til SVV i løpet av veke 17. Representantar frå teknisk sektor, eigedomsavdelinga, Sentrumsprosjektet "Mellom bygningane i Volda" (MBV) samt frå planseksjonen har etter møtet den 26.04.2016 følgjande tilbakemelding til Statens vegvesen.
Ein viser til pkt 4 i dispensasjonsvedtaket og ber om at innsida av den nye piren vert tilrettelagt som erstatning for tapt kaiareal og at det vert ordna slik at det er kommunen - etter avtalte retningsliner - som disponerer denne. Kaiarealet skal kunne nyttast t.d. av reserveferge, marinefarty, kystverket sine båtar og båtar som skal ligge ved kai i Volda for service/vedlikehald over kortare eller lengre tid. Det bør vere opplegg for landstraum på piren.
Med bakgrunn i den nye Utviklingsplanen for Volda sentrum ber ein om at SVV legg til rette for "strandpromenade" på den måten at gangareala langs Sjøgata (E39) vert etablert med gjennomgåande dekke, dvs einsarta materialbruk frå venteroms-området, over iland/-ombordkøyrings-arealet og i hop med gangareala på utsida av biloppstillingsplassane. Dette er eit viktig grep for å skape samanheng mellom sentrum og Vikenesområdet og vil truleg bidra til kanalisering av gangtrafikken og slik sett utgjere eit trafikktryggingstiltak.
Søppelkontainarar må plasserast i innbygde konstruksjonar med veggar og tak og ha eit formspråk harmonisert til det nye venteromsbygget.
Autovernet (føringskanten) mellom E39 og fergekaiområdet – bør erstattast med nytt med høgare estetisk kvalitet som er tilpassa eit by- og tettstadsområde som Volda sentrum.
Det bør settast av plass til turistinformasjonstavle innanfor planområdet og leggast til rette for montering av slik. Til orientering har kommunen eit prosjekt i gang med å utforme nye informasjonstavler som skal erstatte dei gamle.
Skissert fargeval på ny gateutrustning (lyktestolpar, benkar o.l) er ok. Lyktestolpane som i dag er montert på området har ikkje same farge som SVV tenkjer å nytte i det nye anlegget. Dette må endrast for å etablere ei heilskapeleg utforming av fergekaia.

Venterom – kommentarar til motteken skisse
Taket bør lengast mot nord-aust for å etablere sykkelparkering under tak. Taket bør snuast slik at høgste delen vender mot sør-aust (mot hamna). Teknisk rom bør flyttast slik skissa under viser. Det bør vere plass for benk og sykkelparkering under tak.
Overflatematerialar innvendig og utvendig bør tåle behandling som forenklar fjerning av tagging. Innreiing på venterommet bør vere av uknuselege materialar og ha innfelt belysning, veggmontert toalett o.l. Ståande klednig (jf tradisjon for bygg knytt til sjø)
Endeleg utforming av venteromsbygget bør avklarast med eigedomsavdelinga i kommunen.
Presisering:
I referatet frå møtet står det at Volda kommune kan bidra med midlar dersom ønskjer frå kommunen gjer at omfanget av prosjektet vert større enn det SVV har midlar til. Det korrekte her er at det i møtet vart signalisert ei løysing der midlar finansiert gjennom prosjektet "Mellom bygningane i Volda" (MBV), kan tilførast anlegget på Volda fergekai dersom det vert gjort vesentlege kvalitetshevingar på materialbruk, standard o.l. i samsvar med utviklingsplanen for Volda sentrum. MBV er eit samarbeidsprosjekt mellom kommunen, fylkeskommunen og Volda næringsforum».

Kommunen har seinare motteke justerte teikningsskisser for utforming av venterom.
Administrasjonen har såleis fylgt opp saka i samsvar med vedtak i Forvaltningsstyret, og etablert ein god dialog med statens vegvesen knytt til utvikling av området.
Med grunnlag i at kommunen også er grunneigar i området og at tiltaka har konsekvensar for kommunen sin eigedom og kai-areal vart saka lagt fram for Formannskapet som referatsak i møte den 10.05.2016, som sak OS 77/16.

Formannskapsmedlem Odd A. Folkestad reiste slikt spørsmål:
«Kven kan godkjenne ein "ny reguleringsplan»?
« Volda formannskap viser til K.sak 33/07 der ny reguleringsplan for Vikeneset vart eigengodkjend. - Formannskapet kan ikkje godkjenne at det i det framlagde forslaget er gjort store avvik i høve til reguleringsplanen t.d. vedr. aralbruk, talet på biloppstillingsplassar m.m. -Vegvesenet blir difor bedne om å leggje fram eit nytt forslag til løysing der også betra ut-/innkøyring til E39 er medteke, som ein del av det arbeidet som Statens vegvesen no planlegg å gjennomføre.»

Dette var ikkje ei sak på saklista, og det var ikkje grunnlag for vedtak. Etter drøfting vart det konkludert med at Formannskapet/- kommunestyret skulle få sak om dette til handsaming.

Vurdering og konklusjon:
Utgangspunkt for saka er behovet for utbetring av fergekaia og Statens vegvesen sitt framlegg om å bygge ny kai utanfor den eksisterande. Dette særleg av to omsyn:
- nesten umogeleg å få bygd om kaia der den ligg i dag utan stenging av sambandet,
- og nybygg med eksisterande plassering vil også vidare medføre skade/undergraving av Sjøgata.

Ut frå dei første framlagde planskisser har administrasjonen rådd til at dette kunne fremjast som dispensasjon frå plan.
Tiltaket endrar ikkje formålsgrensene i plan, og heller ikkje i vesentleg grad den gjeldande situasjon i området når det gjeld oppstillingsplassar eller trafikkløysing.
Det er elles truleg kjent at området ikkje er utbygd etter gjeldande reguleringsplan i dag. Kryssløysinga mot E39 er ikkje bygd etter godkjent plan, og oppstillingsområdet er sterkt redusert i høve til den planløysing som ligg i reguleringsplan.
Oppstillingsordninga på kaia har elles vore skifta tidlegare utan planendring.

Handsaming og vedtaksmynde for dispensasjonar er etter gjeldande forvaltningsordning lagt til Forvaltningsstyret. Jf. Kommunestyresak 126/14 den 24.09.2014 om ny politisk organisering i Volda kommune.
Ved handsaming av saka har administrasjonen og Forvaltningsstyret gitt si tilslutning til at det aktuelle tiltaket kan gjennomførast innanfor rammer gitt i plan og bygningslova §19-2 – dispensasjon. I det ein såleis har konkludert med at *«tiltaket ikkje medfører at planen sin intensjon vert vesentleg sett til side».*

Det er også her grunn til å understreke dei føresetnader som Forvaltningsstyret har lagt til grunn for dispensasjonsvedtaket, jf pkt 1- 4. Der er det sett vilkår knytt til kommunen sine interesser som grunneigar i området, tilpassing til pågåande tettstadutviklingsarbeid i Volda sentrum, omsyn til dei reisande med krav om venterom m.v, og krav til estetikk og materialbruk. Vilkår som seinare er fylgt opp i dialog med Statens vegvesen ved pågåande arbeid med detaljplanlegging.

Administrasjonen finn her særleg grunn til å understreke det som er sagt i kommunen si tilbakemelding til statens vegvesen vedkomande pkt 4:
- *ber om at innsida av den nye piren vert tilrettelagt som erstatning for tapt kaiareal og at det vert ordna slik at det er kommunen - etter avtalte retningsliner - som disponerer denne. Kaiarealet skal kunne nyttast t.d. av reserveferge, marinefarty, kystverket sine båtar og båtar som skal ligge ved kai i Volda for service/vedlikehald over kortare eller lengre tid. Det bør vere opplegg for landstraum på piren.*

Dette er ei mulegheit som kan utviklast for å gje ein positiv tilvekst som erstatning for tapt areal/kailengde ved flytting av fergekaia.
Det er elles lagt til grunn at Statens vegvesen i brev av 26.11.2015 har gitt tilbakemelding om at dei vil sjå nærare på mulegheitene for strakstiltak i kryssområdet mot E39.

Saka omhandlar sentrale samferdselstiltak i Volda sentrum der Volda kommune opptrer som forvaltningsmynde.
Vidare omhandlar saka privatrettslege forhold mellom Statens Vegvesen på den eine sida og Volda kommune på den andre sida, der Volda kommune har interesser som grunneigar og partnar i sentrumsutviklinga.
Det er tenleg med ei brei orientering av saksgangen til kommunestyret.
Forvaltningsstyret har etter fullmakt forvalta kommunen sitt mynde når det gjeld dispensasjon, og Statens Vegvesen har innretta seg etter vedtaket.
Kommunestyret kan i prinsippet gjere om vedtak som er gjort av underordna organ når føresetnadene i forvaltningslova § 35 er oppfylt:
«§ 35.(omgjøring av vedtak uten klage).
Et forvaltningsorgan kan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget dersom
a) endringen ikke er til skade for noen som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser eller
b) underretning om vedtaket ikke er kommet fram til vedkommende og vedtaket heller ikke er offentlig kunngjort, eller
c) vedtaket må anses ugyldig.
Foreligger vilkårene etter første ledd, kan vedtaket omgjøres også av klageinstansen eller av annet overordnet organ.
Dersom hensynet til andre privatpersoner eller offentlige interesser tilsier det, kan klageinstans eller overordnet myndighet omgjøre underordnet organs vedtak til skade for den som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser, selv om vilkårene etter første ledd bokstav b eller c ikke foreligger. Melding om at vedtaket vil bli overprøvd, må i så fall sendes ham innen tre uker etter at det ble sendt melding om vedtaket, og melding om at vedtaket er omgjort må sendes ham innen tre måneder etter samme tidspunkt. Gjelder det overprøving av vedtak i klagesak, må melding om at vedtaket er omgjort likevel sendes vedkommende innen tre uker.
Annet og tredje ledd gjelder ikke for kommunale, fylkeskommunale eller statlige organer som er klageinstans etter § 28 annet ledd første eller annet punktum. Statlige klageinstanser kan likevel oppheve vedtak som må anses ugyldige.
De begrensninger i adgangen til å omgjøre et vedtak som er forutsatt i første, annet og tredje ledd, gjelder ikke når endringsadgangen følger av annen lov, av vedtaket selv eller av alminnelige forvaltningsrettslige regler.»

Rådmannen vurderer at det ikkje er grunnlag for å gjere om dispensasjonsvedtaket, og om det hadde vore grunnlag for det, så ville det ut frå tida som har gått og partane si innretning av vedtaket kunne utløyse krav om økonomisk erstatning. Rådmannen rår til at kommunestyret tek forvaltningsstyret sitt vedtak til vitande, samt sluttar seg til dei privatrettslege innspela som administrasjonen har teke opp med Statens Vegvesen.

Utskrift av saka:
Går som melding til Statens Vegvesen.

Kopi:
Forvaltningsstyret til orientering
Utvikling
Teknisk sektor
Volda Næringsforum

VOLDA KOMMUNE
Servicekontoret

Statens vegvesen, Region midt

Fylkeshuset
6404 Molde

Arkivsak nr.	*Løpenr.*	*Arkivkode*	*Avd/Sakshandsamar*	*Dato*
2015/1737	11839/2015	200700-01	SVK/ UNNISTRA	19.11.2015

MELDING OM POLITISK VEDTAK - PLANID 200700-01 - DISPENSASJON FRÅ REGULERINGSPLAN NY FERJEKAI PÅ RV. 651 I VOLDA, GBR 19/950 OG 862

Vi melder med dette frå at forvaltningsstyret den 17.11.15, hadde føre ovannemnde som sak 76/15, der det vart gjort slikt vedtak:

Forvaltningsstyret gir med heimel i plan- og bygningslova §19-2 dispensasjon frå reguleringsplan for flytting av fergekai i samsvar med søknad, med fylgjande atterhald/føresetnader:

1. ***Situasjonsplan/byggeplan for prosjektet må endrast og oppgraderast sett i høve til føresetnadene gitt i førehandskonferanse om utforming og tilpassing til pågåande arbeid med sentrumsprosjektet. Utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 må gjennom slik endring av situasjonsplan/byggeplan nærare avklarast i dialog med kommunen.***

2. ***Kommunen føreset at venteromfunksjonen vert teke i vare i området også etter utbygging, og at det vert gjort avtale for dette mellom statens vegvesen og kommunen som er eigar av eksisterande bygg.***

3. ***Kommunen føreset at tiltak i gjeldande reguleringsplan for kryssløysing frå fergekaiområdet/E39 vert gjennomført samstundes med bygging av fergekai. Bruksløyve på ny fergekai vert ikkje gittt før tiltak i tråd med gjeldande reguleringsplan er gjennomført.***

4. ***Kommunen føreset at Statens vegvesen erstattar Volda kommune sitt tapte kaiareal i forbindelse med tiltaket.***

Sakutgreiinga med vedlegg følgjer vedlagt.

Postadresse:	postmottak@volda.kommune.no		www.volda.kommune.no	
Stormyra 2	Telefon:	Telefaks:	Org. nr:	Bankgiro:
6100 Volda	70058886	7005870170058701	939 760 946	3991.07.81727

Ettersom dette er eit enkeltvedtak som kan klagast på i høve forvaltningslova, legg vi ved skjema med meir opplysningar om klagefrist m.m.

Volda kommune, servicekontoret

Unni Strand
sekretær

Kopi til:
Volda næringsforum
Ordførar Jørgen Amdam
Teknisk sjef Rune Totland
Utviklingssjef Jørgen Vestgarden
Fagansvarleg plan Per Heltne

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Per Heltne	Arkivsak nr.:	2015/1737
		Arkivkode:	200700-01

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
76/15	Forvaltningsstyret	17.11.2015

PLANID 200700-01 - DISPENSASJON FRÅ REGULERINGSPLAN NY FERJEKAI PÅ RV. 651 I VOLDA, GBR 19/950 OG 862

Handsaming:

Planleggarane Siv Sundgot og Brage Bragason frå Statens vegvesen var til stades og orienterte og svarte på spørsmål i høve saka.

Sindre Kvangarsnes kom med fylgjande framlegg til vedtak:

Forvaltningsstyret gir med heimel i plan- og bygningslova §19-2 dispensasjon frå reguleringsplan for flytting av fergekai i samsvar med søknad, med fylgjande atterhald/føresetnader:

1. *Situasjonsplan/byggeplan for prosjektet må endrast og oppgraderast sett i høve til føresetnadene gitt i førehandskonferanse om utforming og tilpassing til pågåande arbeid med sentrumsprosjektet. Utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 må gjennom slik endring av situasjonsplan/byggeplan nærare avklarast i dialog med kommunen.*

2. *Kommunen føreset at venteromfunksjonen vert teke i vare i området også etter utbygging, og at det vert gjort avtale for dette mellom statens vegvesen og kommunen som er eigar av eksisterande bygg.*

3. *Kommunen føreset at tiltak i gjeldande reguleringsplan for kryssløysing frå fergekaiområdet/E39 vert gjennomført samstundes med bygging av fergekai. Bruksløyve på ny fergekai vert ikkje gittt før tiltak i tråd med gjeldande reguleringsplan er gjennomført.*

4. *Kommunen føreset at Statens vegvesen erstattar Volda kommune sitt tapte kaiareal i forbindelse med tiltaket.*

Røysting:
Ved alternativ røysting mellom tilrådinga frå administrasjonen og framlegget frå Sindre Kvangarsnes, fekk Kvangarsnes sitt framlegg sju røyster og vart vedteke. Tilrådinga frå administrasjonen fekk to røyster og fall (Rotevatn og Fylling).

Vedtak i Forvaltningsstyret - 17.11.2015

Forvaltningsstyret gir med heimel i plan- og bygningslova §19-2 dispensasjon frå reguleringsplan for flytting av fergekai i samsvar med søknad, med fylgjande atterhald/føresetnader:

1. ***Situasjonsplan/byggeplan for prosjektet må endrast og oppgraderast sett i høve til føresetnadene gitt i førehandskonferanse om utforming og tilpassing til pågåande arbeid med sentrumsprosjektet. Utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 må gjennom slik endring av situasjonsplan/byggeplan nærare avklarast i dialog med kommunen.***

2. ***Kommunen føreset at venteromfunksjonen vert teke i vare i området også etter utbygging, og at det vert gjort avtale for dette mellom statens vegvesen og kommunen som er eigar av eksisterande bygg.***

3. ***Kommunen føreset at tiltak i gjeldande reguleringsplan for kryssløysing frå fergekaiområdet/E39 vert gjennomført samstundes med bygging av fergekai. Bruksløyve på ny fergekai vert ikkje gitt før tiltak i tråd med gjeldande reguleringsplan er gjennomført.***

4. ***Kommunen føreset at Statens vegvesen erstattar Volda kommune sitt tapte kaiareal i forbindelse med tiltaket.***

Administrasjonen si tilråding:
"Forvaltningsstyret gir med heimel i Plan og bygningslova §19-2 dispensasjon frå reguleringsplan for flytting av fergekai i samsvar med søknad, med fylgjande atterhald/føresetnader:

1. *Situasjonsplan /byggeplan for prosjektet må endrast og oppgraderast sett i høve til føresetnadane gitt i førehandskonferanse om utforming og tilpassing til pågåande arbeid med sentrumsprosjektet. Utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 må gjennom slik endring av situasjonsplan/byggeplan nærare avklarast i dialog med kommunen.*
2. *Kommunen føreset at venteromfunksjonen vert teke i vare i området også etter utbygging, og at det vert gjort avtale for dette mellom statens vegvesen og kommunen som er eigar av eksisterande bygg."*

Vedleggsliste:
Forvaltningsstyret sak 63/15 med vedlegg
Referat frå møte med Statens vegvesen den 23.10.2015 med vedlegg
Uprenta saksvedlegg:
Reguleringsplan Vikeneset

Saksopplysningar:

Forvaltningsstyret hadde den 25.08.15føre sak om dispensasjon frå reguleringsplan Vikeneset for endra plassering av fergekaia i Volda sentrum. Sak PS 63/15.
Søknaden gjeld endra plassering av ny kai i høve til dagens plassering. På utsida av eksisterande kai for å skape betre avstand til E39 og med det redusere faren for vidare undergraving av grunnen i/ved vegområdet, og for at bygging då også kan gjerast utan vesentleg ulempe og behov for omlegging av trafikksystemet i samband med bygginga.

Administrasjonen hadde fylgjande tilråding i saka:

"Forvaltningsstyret gir med heimel i Plan og bygningslova §19-2 dispensasjon frå reguleringsplan for flytting av fergekai i samsvar med søknad, med fylgjande atterhald/føresetnader:

1. *Situasjonsplan /byggeplan for prosjektet må endrast og oppgraderast sett i høve til føresetnadane gitt i førehandskonferanse om utforming og tilpassing til pågåande arbeid med sentrumsprosjektet. Utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 må gjennom slik endring av situasjonsplan/byggeplan nærare avklarast i dialog med kommunen.*
2. *Kommunen føreset at venteromfunksjonen vert teke i vare i området også etter utbygging, og at det vert gjort avtale for dette mellom statens vegvesen og kommunen som er eigar av eksisterande bygg."*

I Forvaltningsstyret kom det fram klare motforstillingar til planane, mellom anna med grunnlag i den reduksjon dette ville gje i kaiområdet ved Vikeneset, og eit ynskje om at det no også vart teke initiativ til utbetring av krysset mot fergekaiområdet frå E39 som også er ein del av godkjent reguleringsplan.
Det vart bede om eit møte med Statens vegvesen før vidare handsaming.

Det vart i saka gjort fylgjande samrøystes vedtak:
"Saka vert utsett. Forvaltningsstyret ber om eit møte med Statens vegvesen før vidare handsaming der spørsmål om kryssløysing mot E39 også skal drøftast."

Eit møte der berre representantar for administrasjonen i kommunen var med vart gjennomført den 23.10.2015. Kopi av referat frå møte ligg ved.

Som ein ser av referatet kom det ikkje fram vesentlege nye moment i dette møtet, men avklara at kommunen ynskjer vidareført ordninga med venterom /toalett også etter utbygging og at det må takast høgde for det. Gjeldande ordning med kommunen som eigar og med statleg tilskot til drift bør vidareførast.
Utforming/plassering må ein kome attende til i byggeplan.
Statens vegvesen vil elles stille til møte i Forvaltningsstyret for å nærare orientere og svare på spørsmål knytt til dispensasjonssøknaden.
Vi tek sikte på ei ny handsaming i møte den 17.11.2015 og at det då vert sett av tid til slik orientering.

Vurdering og konklusjon:
Administrasjonen finn ikkje at situasjonen er vesentleg endra etter fremjing av sak 63/15 og held fast på si tilråding i saka.
Statens vegvesen vil delta i møte under handsaming av saka og orientere nærare om planlagt bygging og behov for flytting slik søkt om.

Jørgen Vestgarden
Utviklingssjef

Per Heltne
Fagansvarleg Plan

Utskrift av endeleg vedtak:
Går som melding til Statens Vegvesen

Kopi:
Ordførar
Teknisk sjef Rune Totland
Utviklingssjef Jørgen Vestgarden
Volda Næringsforum

Statens vegvesen

Referat

Dato:	23.10.2015	Saksbehandler/telefon:	
Tid:	10-11	Siv Karen Sundgot / 70175077	
Referent:	Siv K. Sundgot	Vår dato:	10.11.2015
		Vår referanse:	15/217360-1

Referat møte med Volda kommune ang. dispensasjonssøknad for rv. 651 Volda ferjekai

Møte nr.: 2

Sted: Ålesund

Møteleder: Siv K. Sundgot

Til stede: Per Heltne, Asbjørn Aasebø, Torgeir Stensø (VK) Lisbeth Smørholm og Marianne Nærø (SVV)

Forfall: Rune Sjurgard og Arild Iversen (VK)

Kopi: Lisbeth Smørholm
Marianne Nærø

	Ansvar / frist
Sak 1 – Volda kommune orientere om sakshandsaminga i Volda. Forvaltningsstyret utsette saka då dei ønskte eit møte med Statens vegvesen for å avklare følgande forhold: • Endra plassering vil i betydeleg og uheldig grad redusere kaifronten i Volda sentrum • Noko må/bør gjerast med krysset mot E39 – kvifor er ikkje utbering her i samsvar med gjeldande reguleringsplan med i prosjektet? • Venteromfunksjon på området skal ivaretakast og utforming /bruk av auka landareal må avklarast jf. tettstadprosjektet.	

Postadresse	Telefon: 02030	Kontoradresse	Fakturaadresse
Statens vegvesen		Vestre Olsvikveg 13	Statens vegvesen
Region midt	firmapost@vegvesen.no	6019 ÅLESUND	Landsdekkende regnskap
Fylkeshuset			
6404 MOLDE	Org.nr: 971032081		9815 Vadsø

	Ansvar / frist
Sak 2 – Kva vert avklart i dispensasjonsaka og kva må avklarast i byggesøknad. Statens vegvesen påpeiker at vårt hovudmål med dispensasjonssøknaden er å få avklart om ei kaiplassering som ikkje er i samsvar med gjeldande plan kan aksepterast. Det er dei byggetekniske forholda som gjer at Statens vegvesen tilrår løysinga som er vist i dispensasjonssøknad. For at ferja ikkje skal undergrave fundamenteringa til E39 slik den gjer i dag, så er ferjekaia trekt vekk frå E39. For at ein skal kunne oppretthalde trafikk på sambandet i anleggsperioden er kaia plassert slik at eksisterande kai kan nyttast store delar av anleggsperioden. Plasseringa medfører at om lag 25 meter av den kommunale kaifronten ikkje lenger kan nyttast (sjå vedlagt teikning). Ein kan vurdere om ferjekaipir kan nyttast som liggekai for ferjer, men den kan ikkje nyttast av andre båtar, og vil heller ikkje vere attraktiv til det, då ferja skaper mykje sjø. Om vi skulle fremje ein reguleringsplan for bygging av ny kai, ville Statens vegvesen som tiltakshavar foreslå same løysinga. Statens vegvesen stiller spørsmål om plassering av venterom/toalett må avklarast i dispensasjonssaka. For kommunen sin del er det ok å plassere venterom på område som er regulert til vegareal, då tiltaket vert vurdert å vere i samsvar med arealføremålet. Statens vegvesen må avklare byggegrense mot veg. Kommunen føreset at venteromfunksjon og toalett kan oppretthaldast på området også etter eventuell flytting av kaia. Vidare avklaringar omkring venterom skjer først i byggesaka. Då må også framtidig samarbeid avtalast mellom partane, men ein føreset at ein kan basere seg på den ordninga ein har i dag med driftstilskot. **Sak 3 – Kryss mellom E39 og rv. 651** Det er semje om at dette er eit kryss med dårleg trafikkavvikling og at tiltak i krysset er ynskjeleg. Det er ikkje midlar til dette tiltaket i NTP, og ev. midlar som ein får til bygging av ny ferjekai kan ikkje nyttast til utbetring av kryss. Bygging av ny kai vil verken forbetre eller forverre forholda i krysset, og Statens vegvesen meiner det er uheldig at kommunen koblar saker på ein måte som gjer at prioriterte prosjekt vert utsett.	
Statens vegvesen stiller på møte forvaltningsstyret. Vi presenterer prosjektet og problemstillingar omkring bygging. Kommunen avklarer aktuell dato, mest sannsynlig 17. november.	VK/3. nov

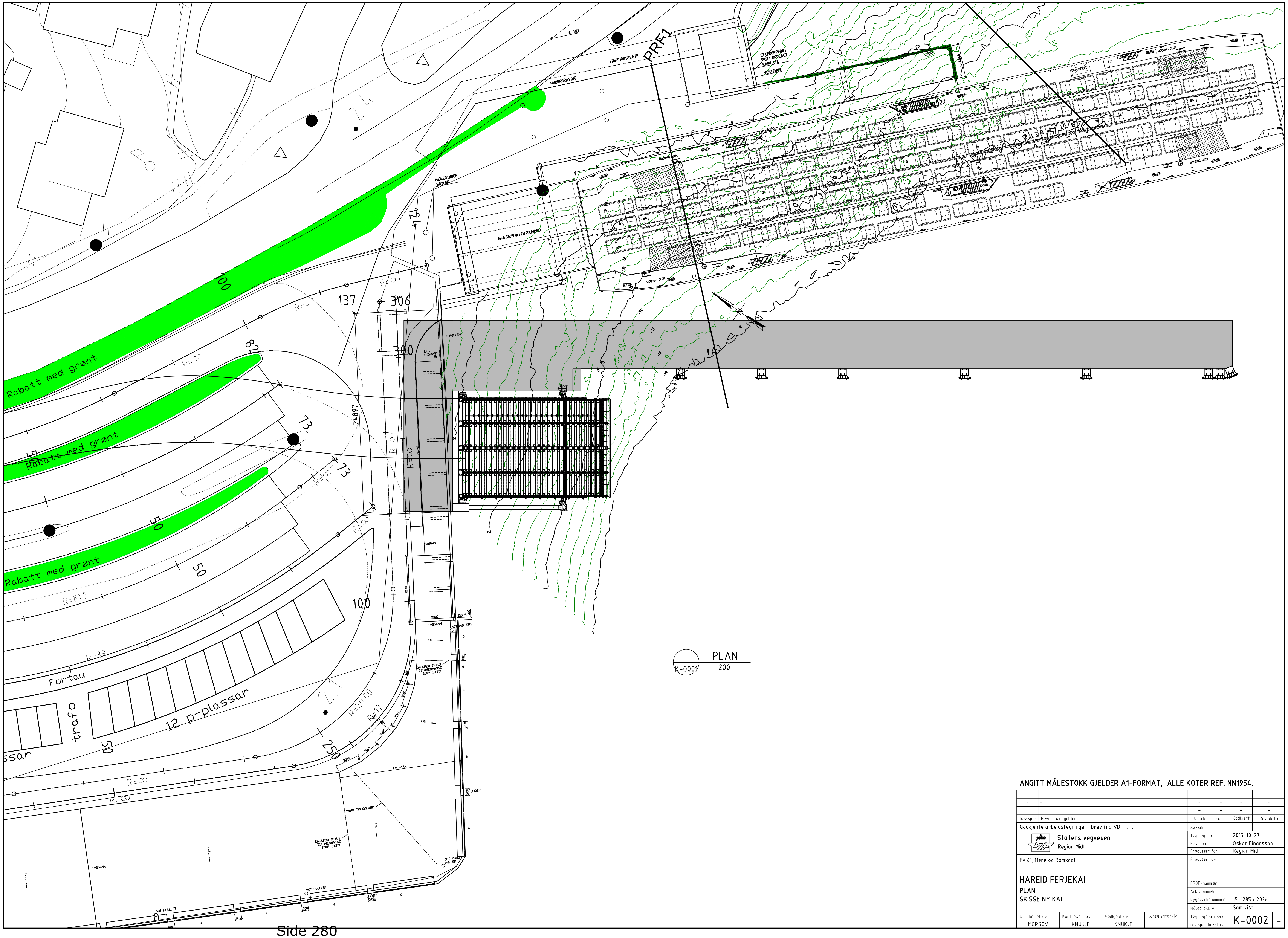

ANGITT MÅLESTOKK GJELDER A1-FORMAT, ALLE KOTER REF. NN1954.

Revisjon	Revisjonen gjelder	Utarb	Kontr	Godkjent	Rev. dato
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

Godkjente arbeidstegninger i brev fra VD __.__.____

Saksnr. ________ ___

Statens vegvesen
Region Midt

Tegningsdato	2015-10-27
Bestiller	Oskar Einarsson
Produsert for	Region Midt
Produsert av	
PROF-nummer	
Arkivnummer	
Byggverksnummer	15-1285 / 2026
Målestokk A1	Som vist
Tegningsnummer/ revisjonsbokstav	K-0002 -

Fv 61, Møre og Romsdal

-

HAREID FERJEKAI

PLAN

SKISSE NY KAI

-

Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av	Konsulentarkiv
MORSOV	KNUKJE	KNUKJE	

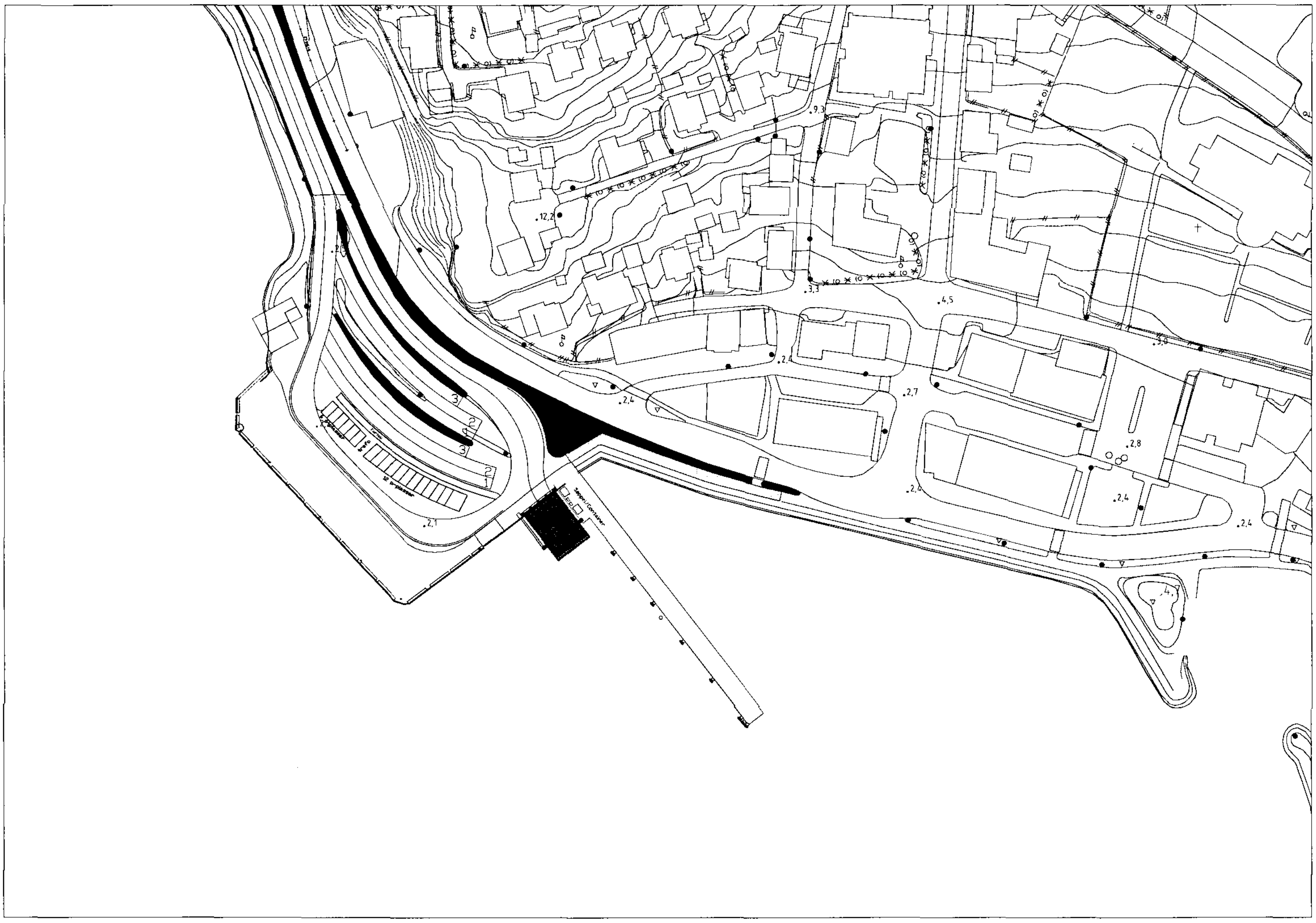

VOLDA KOMMUNE

Statens vegvesen, Region midt

Fylkeshuset
6404 Molde

Arkivsak nr.	*Løpenr.*	*Arkivkode*	*Avd/Sakshandsamar*	*Dato*
2015/1737	12654/2015	200700-01	SVK/ UNNISTRA	11.12.2015

MELDING OM POLITISK VEDTAK - PLANID 200700-01 - DISPENSASJON FRÅ REGULERINGSPLAN NY FERJEKAI PÅ RV. 651 I VOLDA, GBR 19/950 OG 862

Vi melder med dette frå at forvaltningsstyret den 08.12.15, hadde føre ovannemnde som sak PS 86/15, der det vart gjort slikt vedtak:

3. ***Forvaltningsstyret gjer om inkje pkt. 3 i vedtaket i sak PS 76/15 handsama i forvaltningsstyret den 17.11.15.***
   Kommunen forventar at tiltak i gjeldande reguleringsplan for kryssløysing frå fergekaiområdet/E39 vert gjennomført samstundes med bygging av fergekai.

Sakutgreiinga med vedlegg følgjer vedlagt.

Ettersom dette er eit enkeltvedtak som kan klagast på i høve forvaltningslova, legg vi ved skjema med meir opplysningar om klagefrist m.m.

Volda kommune, servicekontoret

Unni Strand
sekretær

Kopi til:
Volda Næringsforum v/Stefan N. Halck
Fagansvarleg plan Per Heltne
Utviklingssjef Jørgen Vestgarden

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Per Heltne	Arkivsak nr.:	2015/1737
		Arkivkode:	200700-01

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
76/15	Forvaltningsstyret	17.11.2015
86/15	Forvaltningsstyret	08.12.2015

PLANID 200700-01 - DISPENSASJON FRÅ REGULERINGSPLAN NY FERJEKAI PÅ RV. 651 I VOLDA, GBR 19/950 OG 862

Handsaming i forvaltningsstyret 08.12.15:

Ordførar Jørgen Amdam møtte under handsaming av saka.

Sindre Rotevatn, H, kom med fylgjande framlegg som alternativ til pkt. 3:

3. *Forvaltningsstyret gjer om inkje pkt. 3 i vedtaket i sak PS 76/15 handsama i forvaltningsstyret den 17.11.15.*
   Kommunen forventar at tiltak i gjeldande reguleringsplan for kryssløysing frå fergekaiområdet/E39 vert gjennomført samstundes med bygging av fergekai.

Røysting:
Ved alternativ røysting mellom pkt. 3 i vedtaket i forvaltningsstyret i sak PS 76/15 og framlegget frå Sindre Rotevatn, fekk framlegget frå Rotevatn 5 røyster og vart vedteke. Pkt. 3 i vedtaket i sak PS 76/15 fekk 4 røyster og fall (Kvangarsnes, Bjørkedal, Vik og Koppen).

Vedtak i Forvaltningsstyret - 08.12.2015

3. ***Forvaltningsstyret gjer om inkje pkt. 3 i vedtaket i sak PS 76/15 handsama i forvaltningsstyret den 17.11.15.***
   Kommunen forventar at tiltak i gjeldande reguleringsplan for kryssløysing frå fergekaiområdet/E39 vert gjennomført samstundes med bygging av fergekai.

Handsaming i forvaltningsstyret 17.11.15:

Planleggarane Siv Sundgot og Brage Bragason frå Statens vegvesen var til stades og orienterte og svarte på spørsmål i høve saka.

Sindre Kvangarsnes kom med fylgjande framlegg til vedtak:

Forvaltningsstyret gir med heimel i plan- og bygningslova §19-2 dispensasjon frå reguleringsplan for flytting av fergekai i samsvar med søknad, med fylgjande atterhald/føresetnader:

1. *Situasjonsplan/byggeplan for prosjektet må endrast og oppgraderast sett i høve til føresetnadene gitt i førehandskonferanse om utforming og tilpassing til pågåande arbeid med sentrumsprosjektet. Utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 må gjennom slik endring av situasjonsplan/byggeplan nærare avklarast i dialog med kommunen.*

2. *Kommunen føreset at venteromfunksjonen vert teke i vare i området også etter utbygging, og at det vert gjort avtale for dette mellom statens vegvesen og kommunen som er eigar av eksisterande bygg.*

3. *Kommunen føreset at tiltak i gjeldande reguleringsplan for kryssløysing frå fergekaiområdet/E39 vert gjennomført samstundes med bygging av fergekai. Bruksløyve på ny fergekai vert ikkje gitt før tiltak i tråd med gjeldande reguleringsplan er gjennomført.*

4. *Kommunen føreset at Statens vegvesen erstattar Volda kommune sitt tapte kaiareal i forbindelse med tiltaket.*

Røysting:
Ved alternativ røysting mellom tilrådinga frå administrasjonen og framlegget frå Sindre Kvangarsnes, fekk Kvangarsnes sitt framlegg sju røyster og vart vedteke. Tilrådinga frå administrasjonen fekk to røyster og fall (Rotevatn og Fylling).

Vedtak i Forvaltningsstyret - 17.11.2015

Forvaltningsstyret gir med heimel i plan- og bygningslova §19-2 dispensasjon frå reguleringsplan for flytting av fergekai i samsvar med søknad, med fylgjande atterhald/føresetnader:

1. ***Situasjonsplan/byggeplan for prosjektet må endrast og oppgraderast sett i høve til føresetnadene gitt i førehandskonferanse om utforming og tilpassing til pågåande arbeid med sentrumsprosjektet. Utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 må gjennom slik endring av situasjonsplan/byggeplan nærare avklarast i dialog med kommunen.***

2. ***Kommunen føreset at venteromfunksjonen vert teke i vare i området også etter utbygging, og at det vert gjort avtale for dette mellom statens vegvesen og kommunen som er eigar av eksisterande bygg.***

3. ***Kommunen føreset at tiltak i gjeldande reguleringsplan for kryssløysing frå fergekaiområdet/E39 vert gjennomført samstundes med bygging av fergekai. Bruksløyve på ny fergekai vert ikkje gitt før tiltak i tråd med gjeldande reguleringsplan er gjennomført.***

4. ***Kommunen føreset at Statens vegvesen erstattar Volda kommune sitt tapte kaiareal i forbindelse med tiltaket.***

Administrasjonen si tilråding:
"Forvaltningsstyret gir med heimel i Plan og bygningslova §19-2 dispensasjon frå reguleringsplan for flytting av fergekai i samsvar med søknad, med fylgjande atterhald/føresetnader:

1. *Situasjonsplan /byggeplan for prosjektet må endrast og oppgraderast sett i høve til føresetnadane gitt i førehandskonferanse om utforming og tilpassing til pågåande arbeid med sentrumsprosjektet. Utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 må gjennom slik endring av situasjonsplan/byggeplan nærare avklarast i dialog med kommunen.*
2. *Kommunen føreset at venteromfunksjonen vert teke i vare i området også etter utbygging, og at det vert gjort avtale for dette mellom statens vegvesen og kommunen som er eigar av eksisterande bygg."*

Vedleggsliste:
Forvaltningsstyret sak 63/15 med vedlegg
Referat frå møte med Statens vegvesen den 23.10.2015 med vedlegg
Uprenta saksvedlegg:
Reguleringsplan Vikeneset

Saksopplysningar:

Forvaltningsstyret hadde den 25.08.15føre sak om dispensasjon frå reguleringsplan Vikeneset for endra plassering av fergekaia i Volda sentrum. Sak PS 63/15.
Søknaden gjeld endra plassering av ny kai i høve til dagens plassering. På utsida av eksisterande kai for å skape betre avstand til E39 og med det redusere faren for vidare undergraving av grunnen i/ved vegområdet, og for at bygging då også kan gjerast utan vesentleg ulempe og behov for omlegging av trafikksystemet i samband med bygginga.

Administrasjonen hadde fylgjande tilråding i saka:

"Forvaltningsstyret gir med heimel i Plan og bygningslova §19-2 dispensasjon frå reguleringsplan for flytting av fergekai i samsvar med søknad, med fylgjande atterhald/føresetnader:

3. *Situasjonsplan /byggeplan for prosjektet må endrast og oppgraderast sett i høve til føresetnadane gitt i førehandskonferanse om utforming og tilpassing til pågåande arbeid med sentrumsprosjektet. Utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 må gjennom slik endring av situasjonsplan/byggeplan nærare avklarast i dialog med kommunen.*

4. *Kommunen føreset at venteromfunksjonen vert teke i vare i området også etter utbygging, og at det vert gjort avtale for dette mellom statens vegvesen og kommunen som er eigar av eksisterande bygg."*

I Forvaltningsstyret kom det fram klare motforstillingar til planane, mellom anna med grunnlag i den reduksjon dette ville gje i kaiområdet ved Vikeneset, og eit ynskje om at det no også vart teke initiativ til utbetring av krysset mot fergekaiområdet frå E39 som også er ein del av godkjent reguleringsplan.
Det vart bede om eit møte med Statens vegvesen før vidare handsaming.

Det vart i saka gjort fylgjande samrøystes vedtak:
"Saka vert utsett. Forvaltningsstyret ber om eit møte med Statens vegvesen før vidare handsaming der spørsmål om kryssløysing mot E39 også skal drøftast."

Eit møte der berre representantar for administrasjonen i kommunen var med vart gjennomført den 23.10.2015. Kopi av referat frå møte ligg ved.

Som ein ser av referatet kom det ikkje fram vesentlege nye moment i dette møtet, men avklara at kommunen ynskjer vidareført ordninga med venterom /toalett også etter utbygging og at det må takast høgde for det. Gjeldande ordning med kommunen som eigar og med statleg tilskot til drift bør vidareførast.
Utforming/plassering må ein kome attende til i byggeplan.
Statens vegvesen vil elles stille til møte i Forvaltningsstyret for å nærare orientere og svare på spørsmål knytt til dispensasjonssøknaden.
Vi tek sikte på ei ny handsaming i møte den 17.11.2015 og at det då vert sett av tid til slik orientering.

Vurdering og konklusjon:
Administrasjonen finn ikkje at situasjonen er vesentleg endra etter fremjing av sak 63/15 og held fast på si tilråding i saka.
Statens vegvesen vil delta i møte under handsaming av saka og orientere nærare om planlagt bygging og behov for flytting slik søkt om.

Jørgen Vestgarden
Utviklingssjef

Per Heltne
Fagansvarleg Plan

Utskrift av endeleg vedtak:
Går som melding til Statens Vegvesen.

Kopi:

Utviklingssjef Jørgen Vestgarden
Volda Næringsforum

VOLDA KOMMUNE
Servicekontoret

Postadresse:
Stormyra 2
6100 Volda

postmottak@volda.kommune.no
Telefon: 70058886
Telefaks: 7005870170058701

www.volda.kommune.no
Org. nr: 939 760 946
Bankgiro: 3991.07.81727

Statens vegvesen

Referat

Dato: 22.04.2016
Tid: 0930-1130
Referent: Bragi Freyr Bragason

Saksbehandler/innvalgsnr: Bragi Freyr Bragason -
Vår dato: 26.04.2016
Vår referanse: 16/18906 - 7

Rv. 651 Volda ferjekai, referat fra møte med Volda kommune.

Møte nr: 01

Sted: Ålesund

Møteleder: Marianne Nærø

Til stede: Volda kommune: Torgeir Steinsø, Svv: Marianne Nærø, Borghild Neergaard Aarset, Morten Søvde, Magne Krøvel og Bragi Bragasson.

Forfall: Per Heltne og Henning Bjørkedal.

Kopi til:

	Ansvar / frist
Sak 01-01 Innledning Spesialprosjekt konstruksjoner har fått bestilling på prosjektering av ny ferjekai i Volda kommune. Eksisterende kai er i dårlig stand og må erstattas med en ny kai. I tillegg til skadene på ferjekaia medfører også ferjetrafikken undergraving av E39 Sjøgata som er ødeleggende for vegen og som etter kvart kan få alvorlige konsekvenser. Gamle kaia rives i sin helhet. Volda kommune har i 2015 gitt dispensasjon fra reguleringsplan for flytting av ferjekaia, formålet med dagens møte er å presentere forslag til utforming og materialbruk for området mellom ny kai og E39 samt plassering og utforming av nytt venterom/toalett. I forkant av møtet har SVV sendt over tegning som viser forslag til løsning, samt beskrivelse av denne. **Sak 01-02 Plassering av ferjekai** Ny ferjekai blir plassert ca. 5m fra landkar på den gamle kaia. Ny kai har lengde på 90m og er fundamentert på stålrørspeler, med 12 x 18m ferjekaibru. Slik kaia	

Postadresse
Statens vegvesen
Region midt
Fylkeshuset
6404 Molde

Telefon: 02030
Telefaks: 71 27 41 01
firmapost-midt@vegvesen.no

Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Fylkeshuset
6404 MOLDE

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

	Ansvar / frist
foreslås plassert vil den komme inn på Volda kommune sitt areal, SVV ved Magne Krøvel er i dialog med kommunen om dette.	

Sak 01-03 Landareal oppstillingsplass

Oversendt tegning viser forslag til utnytting av arealet ved ferjekaia.
Det er i tillegg laget et notat som beskriver utforming og materialbruk for landarealet, se vedlegg for detaljer.

Antall oppstillingsplasser til Folkestad blir redusert fra 36 til 27 og for Lauvstad fra 31 til 30. SVV anbefaler at det blir byttet om på oppstillingsplassen, slik at biler som skal til Folkestad bruker det største oppstillingsarealet.

Det skal gjennomføres grunnboringer i løpet av april/mai, skråningsutslag for ny fylling kan bli justert etter dette. Dette kan gi endret plassering av gangveg og venterom da disse må tilpasses skråningstopp.

Volda kommune opplyste i møtet at de ser veldig positivt på forslaget som er oversendt med løsning og utforming av nytt landareal/toalett/Wc.
De har likevel noen få kommentarer:
- Ber om at SVV vurdere om det er mulig å få kontinuerlig sti med granittheller fra venterommet og bort til den kommunale parkeringsplassen.
- Det er ønskelig med sykkelstativ (ca. 3- 5 sykler) i forbindelse med venterommet
- Det er ønskelig med mulighet for tilkomst til sjø fra treplattingen. I møtet ble det opplyst fra SVV at på grunn av stor propellstrøm og sikkerhetssone rundt ferjekaia kan ikke dette imøtekommes.
- Volda kommune gir i løpet av uke 17 tilbakemelding om størrelse av venterom/wc.

Volda kommune opplyser at de kan bidra med midler dersom ønsker fra kommunen gjør at omfanget i prosjektet blir større enn det som SVV har midler til. Dette må avklares senere når endelig løsning på arealbruken er avklart.

SVV har beskrevet forslag til farge- og materialbruk i notatet. Selv om dette ikke samsvarer med Volda kommune sin sentrumsplan var det i møtet enighet om at den kan fravikes da ferjekaia vil bli sett på som et eget område med sin egen identitet.

SVV sender Volda kommune tegning av eksisterende venterom/wc og tegning av nytt aggregathus. Drift og vedlikehold av nytt venterom/toalett må avklares. SVV sjekker internt hvordan dette bør løses.

SVV kommer med forslag til ny plassering av eksisterende opplysningstavle.

Vedlegg: Notat med materialbeskrivelse.

Volda ferjeleie

Skildring landområde, 20.04.2016.

Biloppstilling/ferjekø

Innkøyring til og utforming av området for biloppstilling følgjer same prinsipp som før, men rekkjene vinklast slik at ombordkøyring blir lettare ved flytting av ferjekaia. Talet på oppstillingsplassar blir noko redusert, og vi foreslår at bilar til Folkestad står på det sørlegaste feltet som rommar flest bilar (30 bilar, mot 27 bilar på nordleg felt).

Utkøyring av ferja foregår i to filer, med fletting på land til éi fil etter ca 100 m.

Parkeringsplass

Parkeringsplassar blir ståande om lag som i dag, med ei tydeleg markering mellom ferjekøoppstilling og parkeringsplassar. Vi foreslår også å utvide rabattane i kvar ende av parkeringsplassen, slik at parkerte bilar står mindre utsett til.

Terreng og universell utforming

Ferjeleiet ligg på eit heilt flatt område, og er slik sett lett tilgjengeleg for alle. Utfordringa er utflytande asfalt-/betongareal som ikkje i stor nok grad skiljer mellom gangareal og anna vegareal. Gangvegen må vere gjennomgåande og tydeleg frå eksisterande gangveg i aust og heilt fram til gangsona på ferjekaibru. Bevisst materialbruk og naturlege leielinjer vil vere med på å trygge passasjerar i overgang mellom ferje og ferjekaibru.

Med etablering av eit større grøntområde mor Sjøgata kan ein bygge opp terrenget noko her for å skilje ferjeområdet frå vegtrafikken for øvrig.

Det er viktig å sørge for fall mot sluk/mot sjøen for å unngå ståande vatn på dei store flatene. Eksisterande sluk/kummar må flyttast slik at dei blir fornuftige ift nye linjeføringar/kantar.

Terrenget/biloppstillingsplassane ligg på ca kote +2,20 og fv 651 ligg på ca kote 2,40. Nytt landkar blir liggande på ca 2,35. Venterommet foreslås plassert på ca kote 2,30.

Venterom/toalett

Vi foreslår å plassere nytt venterom i eit grøntområde mellom Sjøgata og ferja. Dette blir ei naturleg plassering for gåande frå sentrum. Venterommet vil få front med store vindauge mot biloppstillingsplassane, med inngang frå gangveg i søraust. Vi foreslår eit bygg med utgangspunkt i ein type brukt på for eksempel Lavik ferjekai.

Det skal monterast fotskraperister framfor inngangsdørene til venterom/toalett.

Rundt vegglivet skal det settast ei rad storgatestein som avgrensing av belegg/gras og forenkla vedlikehald.

Det skal vere fall på terreng rundt bygget på min. 1:50 ut frå veggliv.

Gangareal og sitteplassar

Belegningsheller (betong 30x30) som er brukt på gangvegen i aust vidareførast vestover til vegen endrar retning, der kaiområdet/gangområdet får nytt dekke av kjøresterke granittheller. Storgatesteinen som avgrensar den eksisterande kaipromenaden frå aust fortset som naturleg leielinje rundt nytt gangareal. Alle belegg skal avgrensast av to slike rader storgatestein. Breidda på gangvegen skal vere 3,3 m som eksisterande gangveg langs fv 651. I framkant av den steinlagte gangsona foreslår vi å etablere ei trebrygge på pålar som vil krage ut over sjøen, evt på mur over ny fylling. Utstrekning av denne og val av konstruksjon må tilpassast fylling for øvrig/evt ustrekning av betongfundament med avlastningsplate. Ved fjerning av eksisterande ferjekai vil det her bli fine sitteplassar ved sjøen med utsikt mot havnebassenget og sentrum.

Bygget har eit rett og enkelt formspråk, og vi foreslår at det blir opparbeidd ein sitteplass i fram- og bakkant av huset med same formspråk.

Materialbruk og utstyr

Fargebruk på armaturar og utstyr tilhøyrande ferjeanlegget foreslås endra til mørk grå standard RAL-farge: antrasittgrå RAL 7016. Farge på venterom kan haldast i lys grå, evt beisa i gråbrun/natur. Med såpass mykje grå/nøytrale farger i utstyr og belegg er det viktig å tilføre varme tonar i form av trebenkar og den nevnte trebrygga. Lys grå/kvit grus i liten fraksjon foreslås som «teppe» rundt venterommet.

Vegetasjon

Eksisterande trerekkje langs fv 651 skal behaldast og supplerast i ein forlenga rabatt mot gangfeltet i aust. Der rabatten er så smal at det er upraktisk å gjere vedlikehald med grasklippar skal det nyttast botndekkjande busker. Det store grøntområdet rundt venterommet skal vere grasareal, med busker inst mot Sjøgata. Alle grasareal og rabattar skal avgrensast av granittkantstein med fas og visflate 13 cm.

På sitteplassen ved venterommet skal det plantast eit mindre tre, som blikkfang frå vindauga i venterommet og som stemningsskapar ved sitteplassen. For eksempel kan dette vere eit prydkirsebærtre, som har blomstring og variasjon gjennom året.

Belysning

Plassering av lysmaster på biloppstillingsområdet justerast i tråd med endring av rabattane. I tillegg må effektbelysning ved venterom og gangareal vurderast. Vi foreslår uplight under prydtreet på sitteplassen og belysning av trebrygga. Her kan ein for eksempel montere innfelt belysning i ein steinmur mellom trebrygga og steinlagt gangareal, eller ein kan sjå for seg pullertar med indirekte belysning på trebrygga.

Illustrasjonsfoto/eksempelbilete

For å gje eit bilete på kva som er tenkt på Volda ferjeleie har vi sett saman ein del bilete som kan skape eit visst inntrykk av framtidig situasjon.

Ferjeleiet på Sæbø. God materialbruk og tydelege funksjonssoner. Innbydande kaiområde til inspirasjon for utforming av opphaldsareal.

Ferjeleiet på Ågskardet, Helgelandskysten. Trebrygge mot fjorden.

Bygning med naturbeisa veggar og store vindauge med omramming i antrasittgrå farge.

Frå Sæbø ferjeleie. Lys grå bygning med skiferdetaljar.

To rader storgatestein som skilje mellom ulike typar dekke.

Granittheller som gangbanedekke. Solid og flott.

Prydkirsebær som blikkfang. Her frå Bergen.

Moderne og stilige benkar med tresete. Vroom frå Vestre.

Når benken er brei og låg gjev den inntrykk av å ligge tungt og godt på kaia i all slags vêr.

Avfallsbeholder i farge antrasittgrå, RAL 7016.

Lyspullert med synleg lyskjelde.

Lyspullert med indirekte belysning.

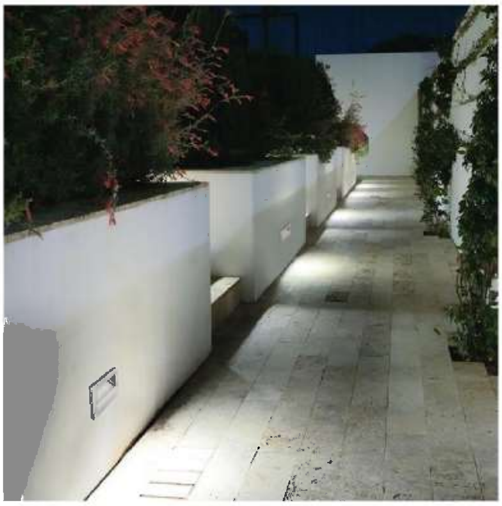

Innfelt belysning i mur.

Antrasittgrå lysarmatur for innfelling.

VOLDA KOMMUNE
Utvikling

Statens vegvesen v/Bragi Freyr Bragason
Fylkeshuset

6404 MOLDE

Arkivsak nr.	*Løpenr.*	*Arkivkode*	*Avd/Sakshandsamar*	*Dato*
2015/1737	5037/2016	200700-01	UTV/ TORGSTE	28.04.2016

–

TILBAKEMELDING ETTER MØTE MELLOM STATENS VEGVESEN OG VOLDA KOMMUNE DEN 22.04.2016

Viser til referat frå møte i Ålesund den 22.04.2016 vedrørande forslag til utforming og materialbruk for området mellom ny fergekai og E39 samt plassering og utforming av nytt venterom/toalett i det same området. Spørsmål kring saka er reist som følgje av ombygging av Volda fergekai etter at kommunen har dispensert frå reguleringsplan, jf forvaltningsstyret-sak 76/15 den 17.11.2015.
Ettersom fleire av kommunen sine representantar ikkje hadde høve til å stille på det aktuelle møtet vart det akseptert at saka kunne drøftast internt i kommunen før tilbakemelding til SVV i løpet av veke 17. Representantar frå teknisk sektor, eigedomsavdelinga, Sentrumsprosjektet "Mellom bygningane i Volda" (MBV) samt frå planseksjonen har etter møtet den 26.04.2016 følgjande tilbakemelding til Statens vegvesen.

> Ein viser til pkt 4 i dispensasjonsvedtaket og ber om at innsida av den nye piren vert tilrettelagt som erstatning for tapt kaiareal og at det vert ordna slik at det er kommunen - etter avtalte retningsliner - som disponerer denne.
> Kaiarealet skal kunne nyttast t.d. av reserveferge, marinefarty, kystverket sine båtar og båtar som skal ligge ved kai i Volda for service/vedlikehald over kortare eller lengre tid.
> Det bør vere opplegg for landstraum på piren.
>
> Med bakgrunn i den nye Utviklingsplanen for Volda sentrum ber ein om at SVV legg til rette for "strandpromenade" på den måten at gangareala langs Sjøgata (E39) vert etablert med gjennomgåande dekke, dvs einsarta materialbruk frå venteroms-området, over iland/ombordkøyrings-arealet og ihop med gangareala på utsida av biloppstillingsplassane. Dette er eit viktig grep for å skape samanheng mellom sentrum og Vikenesområdet og vil truleg bidra til kanalisering av gangtrafikken og slik sett utgjere eit trafikktryggingstiltak.

Postadresse: postmottak@volda.kommune.no www.volda.kommune.no
Telefon: 70058755
Org. nr: 939 760 946 Bankgiro: 3991.07.81727

Søppelkontainarar må plasserast i innbygde konstruksjonar med veggar og tak og ha eit formspråk harmonisert til det nye venteromsbygget.

Autovernet (føringskanten) mellom E39 og fergekaiområdet – bør erstattast med nytt med høgare estetisk kvalitet som er tilpassa eit by- og tettstadsområde som Volda sentrum.

Det bør settast av plass til turistinformasjonstavle innanfor planområdet og leggast til rette for montering av slik. Til orientering har kommunen eit prosjekt i gang med å utforme nye informasjonstavler som skal erstatte dei gamle.

Skissert fargeval på ny gateutrustning (lyktestolpar, benkar o.l) er ok. Lyktestolpane som i dag er montert på området har ikkje same farge som SVV tenkjer å nytte i det nye anlegget. Dette må endrast for å etablere ei heilskapeleg utforming av fergekaia.

Venterom – kommentarar til motteken skisse
Taket bør lengast mot nord-aust for å etablere sykkelparkering under tak.

Taket bør snuast slik at høgste delen vender mot sør-aust (mot hamna)

Teknisk rom bør flyttast slik skissa under viser.

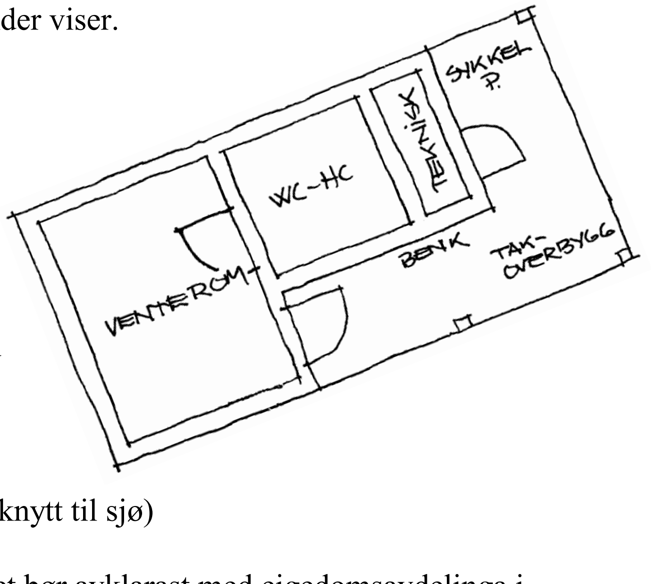

Det bør vere plass for benk og sykkelparkering under tak.

Overflatematerialar innvendig og utvendig bør tåle behandling som forenklar fjerning av tagging.

Innreiing på venterommet bør vere av uknuselege materialar og ha innfelt belysning, veggmontert toalett o.l.

Ståande klednig (jf tradisjon for bygg knytt til sjø)

Endeleg utforming av venteromsbygget bør avklarast med eigedomsavdelinga i kommunen.

Presisering:
I referatet frå møtet står det at Volda kommune kan bidra med midlar dersom ønskjer frå kommunen gjer at omfanget av prosjektet vert større enn det SVV har midlar til. Det korrekte her er at det i møtet vart signalisert ei løysing der midlar finansiert gjennom prosjektet "Mellom bygningane i Volda" (MBV), kan tilførast anlegget på Volda fergekai dersom det vert gjort vesentlege kvalitetshevingar på materialbruk, standard o.l. i samsvar med utviklingsplanen for Volda sentrum. MBV er eit samarbeidsprosjekt mellom kommunen, fylkeskommunen og Volda næringsforum.

Med helsing

Torgeir Stensø
Sektor for Utvikling

Kopi til:
Per Heltne
Kjell Magne Rindal
Jørgen Vestgarden
Asbjørn J. Aasebø

registrer på saK 2015/1732

Fra: Bragason Bragi Freyr [mailto:bragi.bragason@vegvesen.no]
Sendt: 22. april 2016 14:55
Til: Per Heltne; Torgeir Stensø
Emne: Rv.651 Volda ferjekai - Skisse Venterom WC

Hei

Sender her som avtalt skisse av venterom/wc Volda ferjekai.

God helg

Med hilsen
Bragi Freyr Bragason

Seksjon: Spesialprosjekt konstruksjoner
Postadresse: Statens vegvesen Region midt, Postboks 2525, 6404 MOLDE
Besøksadresse: Vestre Olsvikveg 13, ÅLESUND
Mobil: +47 46800938 **e-post/Lync:** bragi.bragason@vegvesen.no
www.vegvesen.no **e-post:** firmapost-midt@vegvesen.no

Tenk miljø - spar papir. Trenger du å skrive ut denne e-posten?

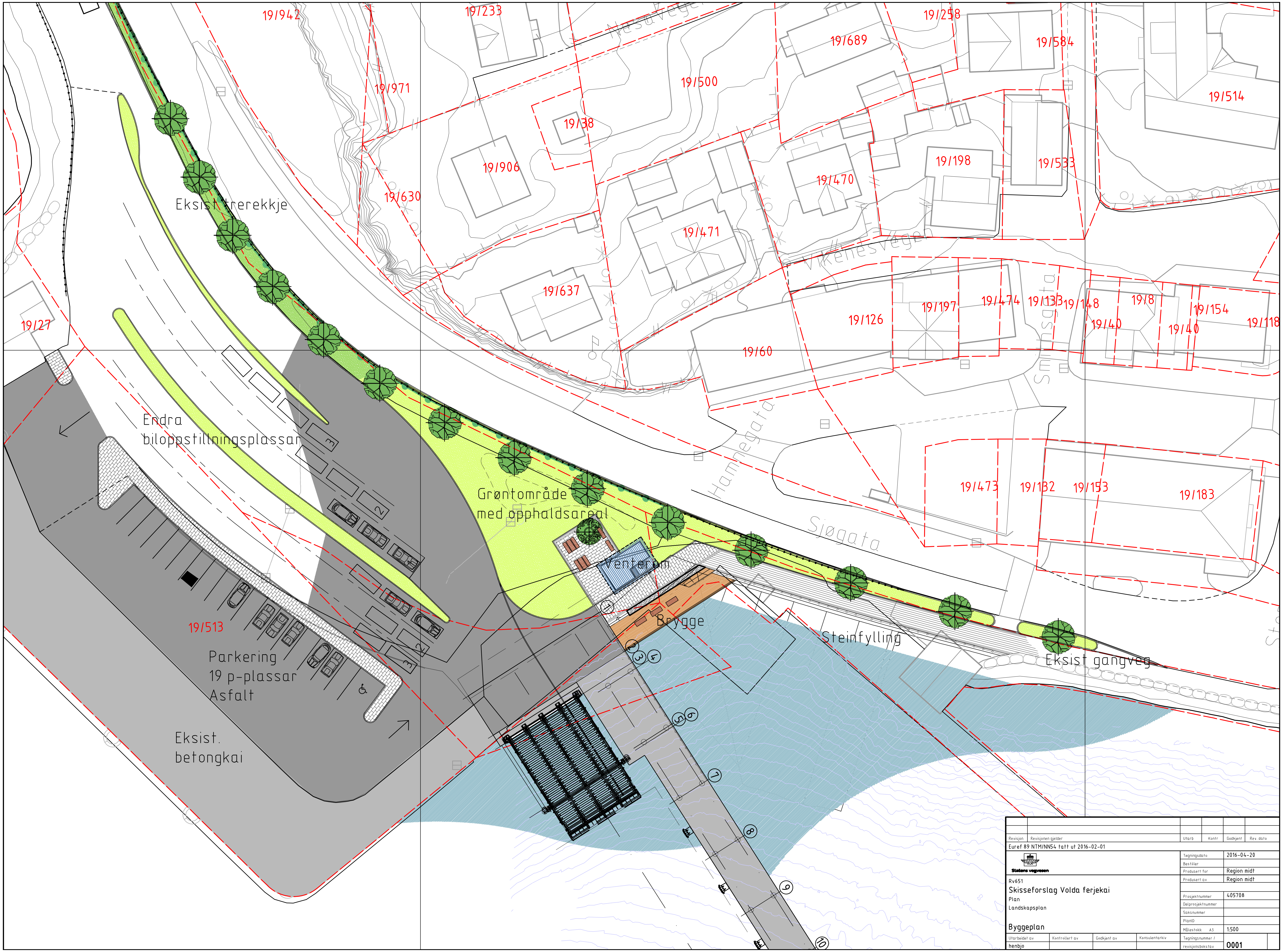
19/942
19/233
Nesavegen
19/258
19/689
19/584
19/971
19/500
19/514
19/38
19/906
19/198
19/533
19/470
19/630
Eksist trerekkje
19/471
Vikenesvegen
19/637
19/474
19/133
19/148
19/8
19/154
19/197
19/126
19/40
19/40
19/118
19/27
19/60
Smalgata
Endra
biloppstillningsplassar
Hamnegata
19/473
19/132
19/153
19/183
Grøntområde
med opphaldsareal
Sjøgata
Venterom
19/513
Brygge
Steinfylling
Parkering
19 p-plassar
Asfalt
Eksist gangveg
Eksist.
betongkai
Revisjon
Revisjonen gjelder
Utarb
Kontr
Godkjent
Rev. dato
Euref 89 NTM/NN54 tatt ut 2016-02-01
Statens vegvesen
Tegningsdato 2016-04-20
Bestiller
Produsert for Region midt
Produsert av Region midt
Rv651
Skisseforslag Volda ferjekai
Plan
Landskapsplan
Prosjektnummer 405708
Delprosjektnummer
Saksnummer
PlanID
Byggeplan
Målestokk A3 1:500
Utarbeidet av henbjo
Kontrollert av
Godkjent av
Konsulentarkiv
Tegningsnummer / revisjonsbokstav 0001

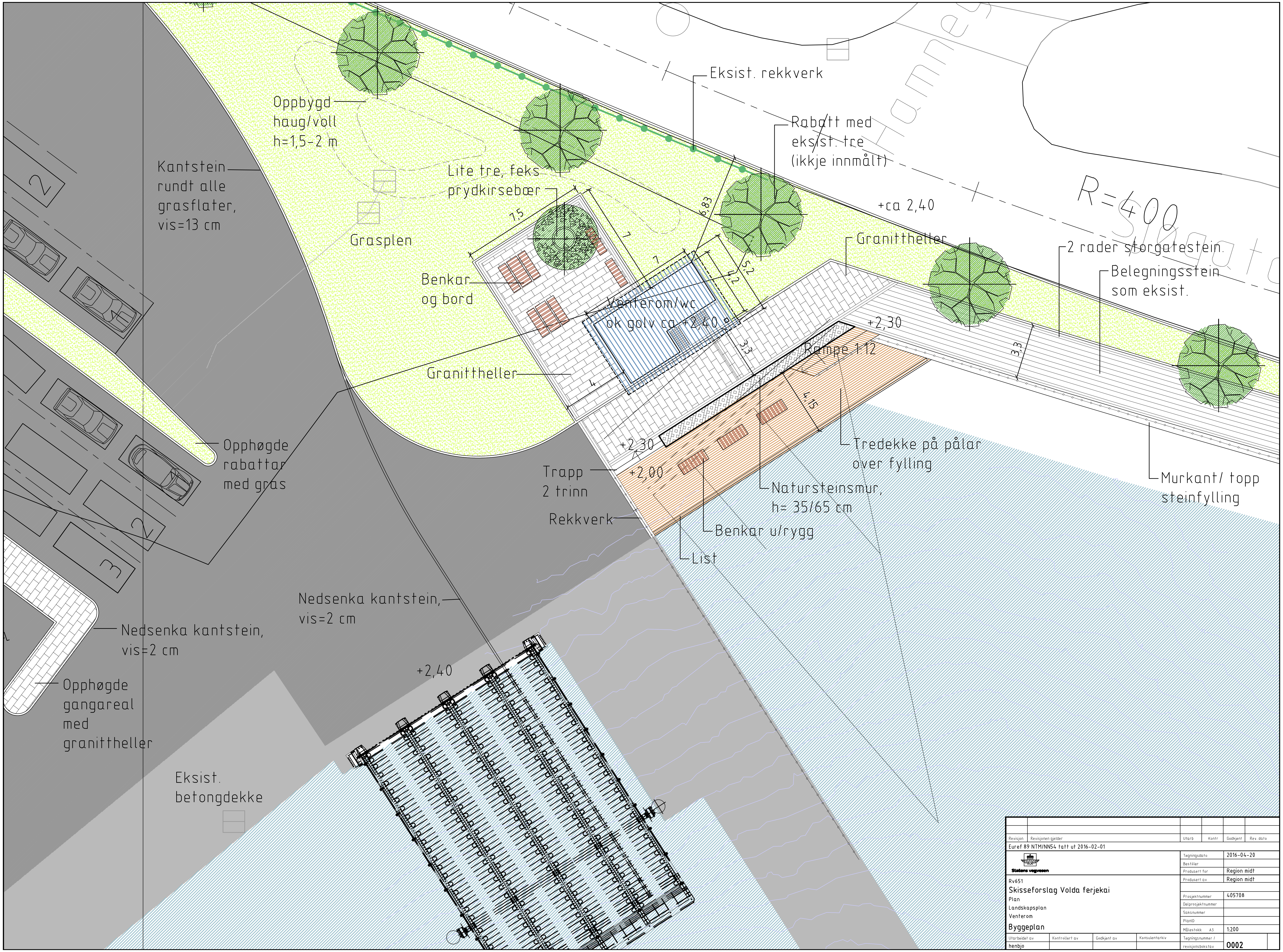

Revisjon	Revisjonen gjelder	Utarb	Kontr	Godkjent	Rev. dato
Euref 89 NTM/NN54 tatt ut 2016-02-01					

Statens vegvesen

Rv651
Skisseforslag Volda ferjekai
Plan
Landskapsplan
Venterom
Byggeplan

Tegningsdato	2016-04-20
Bestiller	
Produsert for	Region midt
Produsert av	Region midt
Prosjektnummer	405708
Delprosjektnummer	
Saksnummer	
PlanID	
Målestokk A3	1:200
Tegningsnummer / revisjonsbokstav	0002

Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av	Konsulentarkiv
henbjo			

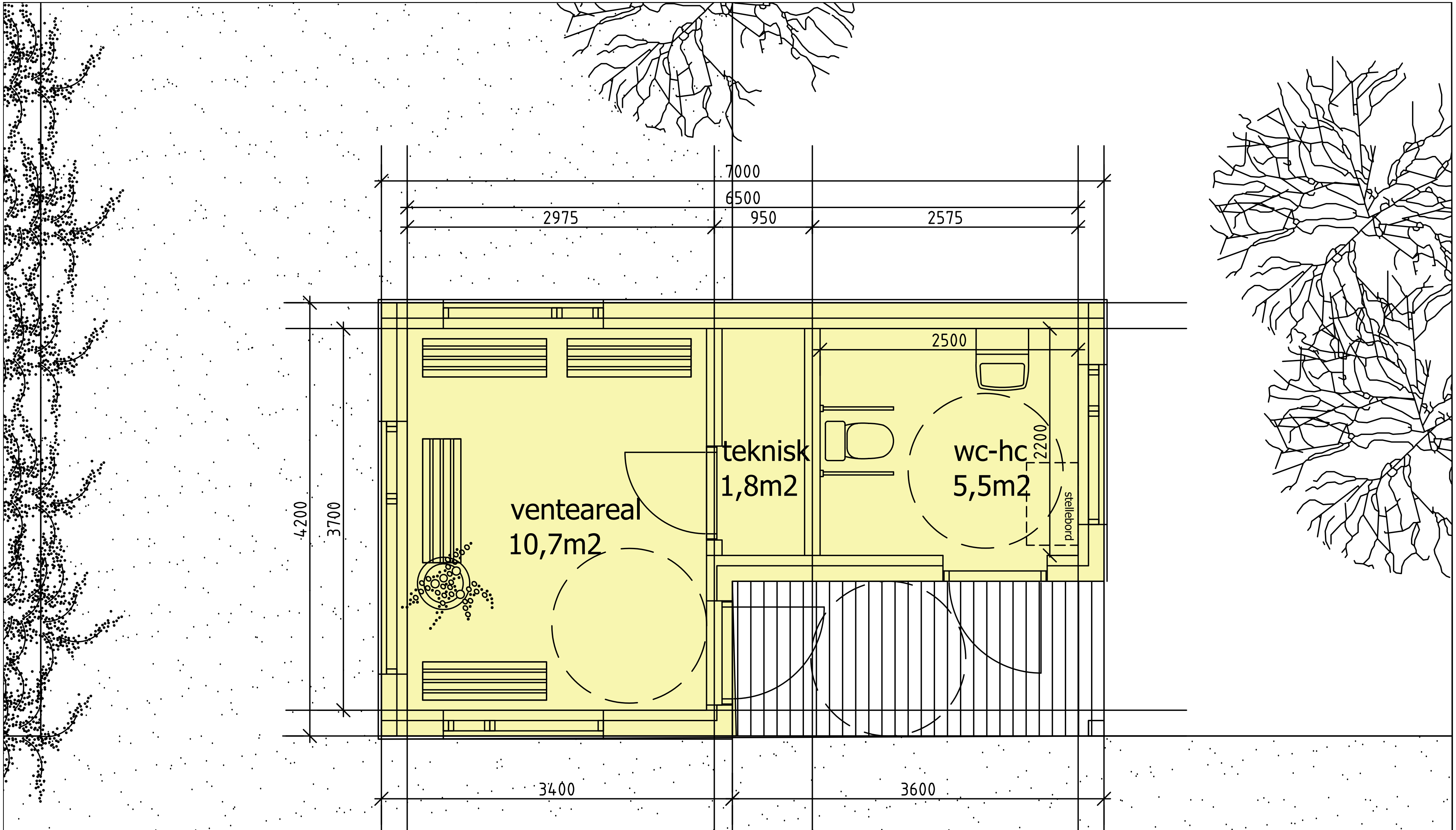

plan

servicebygg Volda ferjekai
m: 1:50
20.04.2016

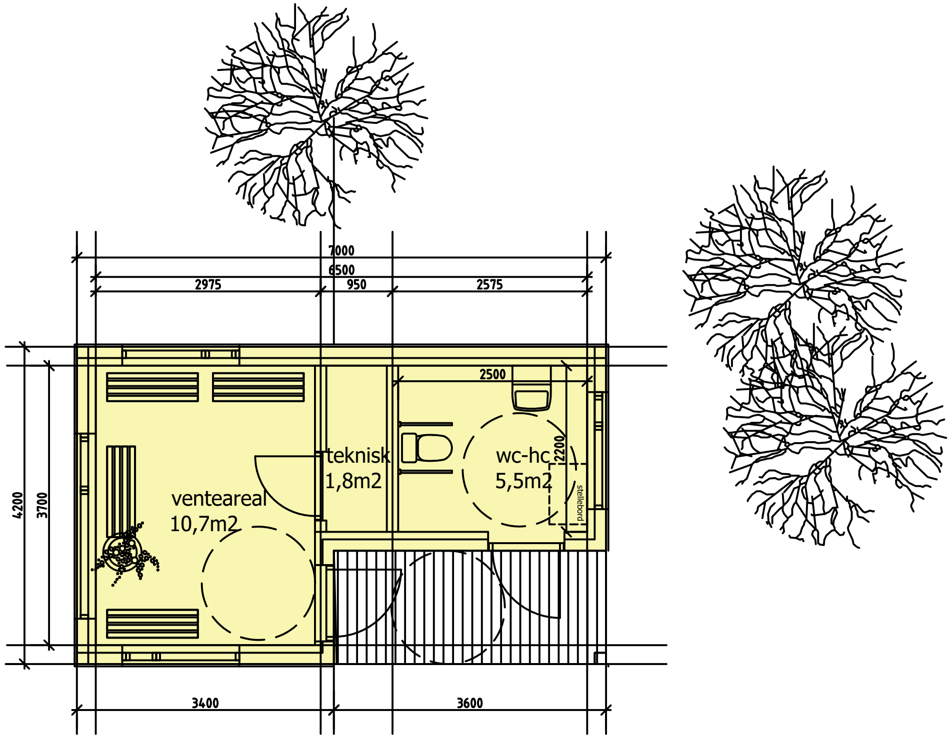

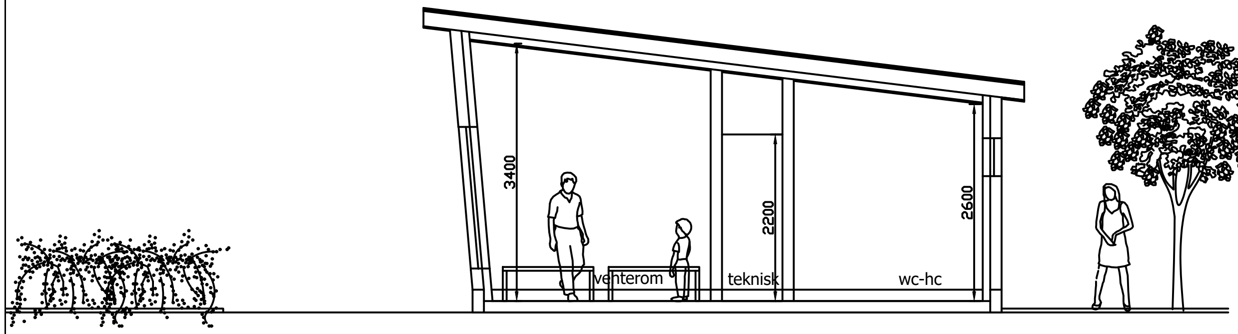

plan og snitt

servicebygg Volda ferjekai
m: 1:100
20.04.2016

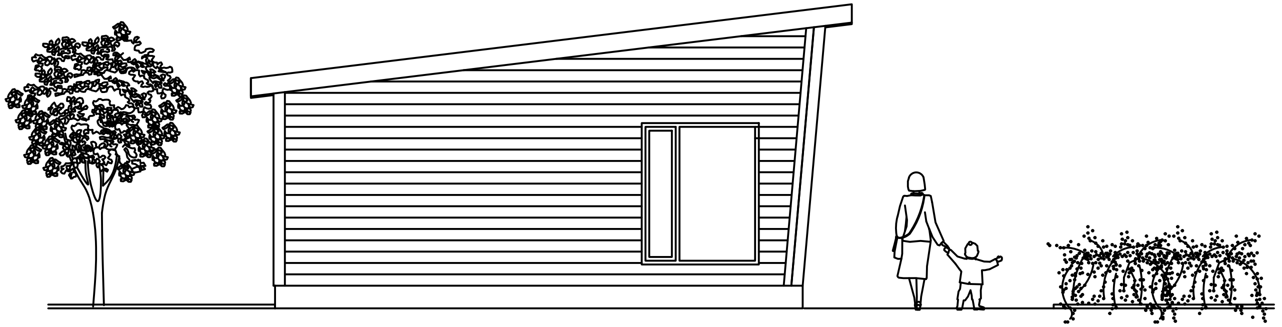

fasade mot nord

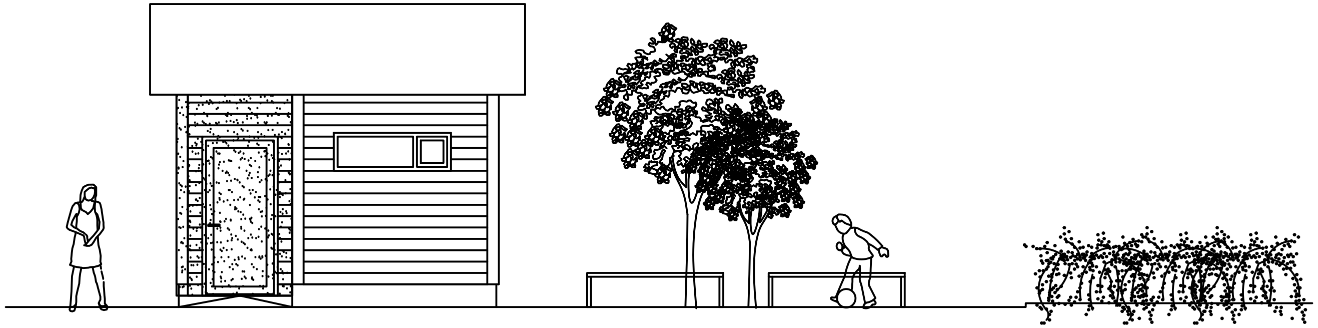

fasade mot øst

fasader

servicebygg Volda ferjekai

m: 1:100

20.04.2016

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Asbjørn Moltudal	Arkivsak nr.:	2015/2312
		Arkivkode:	U60

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
109/16	Formannskapet	07.06.2016
114/16	Formannskapet	14.06.2016
82/16	Kommunestyret	16.06.2016

SØKNAD OM MIDLAR TIL KARTLEGGING AV PROSJEKT "DESTINASJON VOLDA"

Handsaming:
Ordføraren kom med slikt framlegg:

Saka vert utsett.

Røysting:

Utsetjingsframlegget vart samrøystes vedteke.

Vedtak i formannskapet - 07.06.2016:
Saka vert utsett.

Administrasjonen si tilråding:

1. Volda kommunestyre godkjenner at avsette midlar for 2016, kr. 253.000,- til reiselivsutvikling vert overført Volda Næringsforum. Midlane skal øyremerkast til bruk i prosjektet og utviklingsarbeidet **"destinasjon Volda",** og vert organisert av Volda Næringsforum.

2. Kommunestyret ber om rapportering i årsrapport og ein prosjektrapport innan 1.juli 2017 i samsvar rådmannen sin konklusjon i denne saka.

3. Kommunestyret vil vurdere effekten av måloppnåing og resultat opp mot kor vidt det skal løyvast midlar vidare. Dette vil kommunestyret kome attende til i samband med budsjettet for 2017.

Vedleggsliste:

1. Søknad midlar til fase 1 av prosjekt "*Destinasjon Volda*"
2. Skriv frå Volda Reiselivslag av 9. Desember og 5. November 2015

Samandrag av saka:
Frå Volda Næringsforum har kommunen motteke skriv 20.05-2016 der dei ber om å få overført DÅS-midlane til Volda Næringsforum. Disse midlane er av næringsforumet meint å vere øyremerka til bruk i utviklingsarbeidet "destinasjon Volda", som vert organisert av Volda Næringsforum.

I tråd med kommunestyret sitt vedtak og skrivet frå Volda Næringsforum vil rådmannen tilrå at midlane for 2016 kr. 253.000,- vert overført til Volda Næringsforum i samsvar med søknaden.

Saksopplysningar:
Litt om bakgrunnen for saka.
Kommunestyret gjorde i 2013 vedtak om at kommunen skulle meldast ut av destinasjons-selskapet Ålesund og Sunnmøre (DÅS). Dette vart gjort og Volda kommune er såleis **ute av destinasjonen pr. 01.01.16**.

Med bakgrunn i formannskapet og Volda næringsforum sine signal tidleg i 2015 om å halde fram med å vere medlem, vart tiltaket frå rådmannen innarbeidd i budsjettet 2016 og i økonomiplan-perioden.

I samband med Budsjettet for 2016 gjorde kommunestyret m.a. slikt vedtak i pkt. 21:

> *Volda kommune ønskjer, i samarbeid med næringslivet, å prioritere å utvikle Volda som destinasjon og løyver midlar til slikt prosjekt tilsv. kontingenten i destinasjon Ålesund og Sunnmøre. Som del av del av dette prosjektet skal evt. framhalden medlemskap i DÅS vurderast som alternativt verkemiddel og strategi."*

Bak dette vedtaket ligg innspel frå Volda Næringsforum og Volda Reiselivslag.
Viser til brev fra Volda Reiselivslag av 9. Desember og 5. November 2015 som *fylgjer vedlagt til denne saka*. Begge breva er sendt til Volda Næringsforum sitt styre, og lagt ved innspel til budsjett for Volda kommune for 2016. Rådmannen gjer merksam på at det ikkje er løyvd midlar til å halde fram med medlemsskapen i tillegg. Sjølv om dette er nemnt verbalt, så er fakta at Volda kommune er ute av DÅS.

Med tanke på siste del av vedtaket ba Volda kommune v/rådmannen i skriv til Volda Næringsforum og Volda Reiselivslag 22.12.2015 om ei avklaring på korleis Volda Næringsforum og Volda Reiselivslag prioriterer, og om dei står fast på at kommunen ikkje skal melde seg inn att i DÅS.

Ovannemnde skriv der Volda Næringsforum ber om å få overført DÅS-midlane må sjåast å vere eit svar på rådmannen sin førespurnad frå desember 2015. Desse midlane er av

næringsforumet meint å vere øyremerka til bruk i utviklingsarbeidet **"destinasjon Volda"**, som vert organisert av Volda Næringsforum.

I brevet vert det vidare synt til kommunestyrevedtaket og at *"Som del av del av dette prosjektet skal evt. framhalden medlemskap i DÅS vurderast som alternativt verkemiddel og strategi."*

Det går vidare fram av skrivet;

> ***Konklusjonen er entydig:*** *Midlane ønskes kanalisert til Volda Næringsforum som øremerkede midler knyttet til utvikling av Volda som destinasjon.*
> *Vi må utvikle destinasjonen Volda gjennom fokus på å skape gode og attraktive kvaliteter for handel og opplevelse i Volda. Dette gjøres best lokalt og gjennom aktiv involvering av lokale ressurser organisert under Volda Næringsforum og MBV. Den dagen vi har attraktive produkter og godt innhold å selge Volda på, skal vi så vurdere hvilke kanaler destinasjonen Volda best kan markedsføres gjennom.*

Organisering av destinasjonsutviklingsarbeidet i Volda

Volda Næringsforum og Volda Reiselivslag ynskjer å organisere destinasjonsarbeidet med utgangspunkt i Volda Næringsforum (VNF).
Organisering av destinasjonarbeidet under VNF gir noen klare fordeler, både med tanke på nettverk og relasjoner. Videre gir en forankring inn mot Volda Næringsforum som nettverksaktør felles regler, normer og strukturer som er vesentlig for å oppnå målet om en Destinasjon Volda (jmf. "Om organisering av nettverkene", over).

Dei syner til allereie ein god og tett dialog med flere sentrale aktører i Volda som vi være viktige for destinasjonsarbeidet: Høgskulen i Volda, Ivar Aasen-tunet, X2 festivalen, Dokfilm-festivalen, Veka, Fadderveka, mv. I tillegg er det i StudiebygdA-partnerskapet vedtatt at partnerne skal yte Volda Næringsforum bistand etter nærmere henvendelse og klargjøring av ressursbehov.

Veien videre
Volda Næringsforum har også forberedt en struktur for selve utviklingsarbeidet. Dei ser klare synergier med arbeidet i Handlingsplan for Handel under Mellom Bygningane i Volda, og skal se nærmere på hvordan vi best mulig kan hente ut slike synergier.

> *Vi ønsker å involvere de ulike samarbeidspartnerne tett, og under tanken "de ulike aktørene har fokus på oppgaver eller roller knyttet til sine kompetanse- eller kjerneområder" slik at vi utfyller hverandre og ikke skaper nye strukturer eller roller der det ikke er behov for det. På en slik måte kan vi videreutvikle alle de gode aktørene og konseptene som allerede finnes, samt sammen skape nye handels- og opplevelsesprodukter. Vi holder samtidig kostnadsnivået på drift av dette på et minimum, men legger heller inn utviklingsmidler i å videreutvikle de allerede eksisterende strukturene i et mer definert nettverk av aktører og samarbeidspartnere.*

Konklusjon:
Skrivet frå Volda Næringsforum gjev ei orientering om korleis Volda Næringsforum og Volda Reiselivslag tenkjer seg organiseringa av reiselivsarbeidet i Volda ut frå deira synstad bør vere.

> Sitat;
> *Vi må utvikle destinasjonen Volda gjennom fokus på å skape gode og attraktive kvaliteter for handel og opplevelse i Volda. Dette gjøres best lokalt og gjennom aktiv involvering av lokale ressurser organisert under Volda Næringsforum og MBV. Den dagen vi har attraktive*

produkter og godt innhold å selge Volda på, skal vi så vurdere hvilke kanaler destinasjonen Volda best kan markedsføres gjennom.

Rådmannen er samd i denne vurderinga og ser det såleis at det prosjektet ein har lagt opp til for å utvikle Volda som destinasjon langt på veg er i tråd med vedtaket (pkt. 21) i kommunestyret frå desember 2015.

Rådmannen vil på same måte som Volda Næringsforum og Volda Reiselivslag påpeike at det no vil vere viktig å få fram gode produkt og godt innhald før ein avgjer kva kanaler **"destinasjonen Volda"** best kan marknadsførast gjennom.

I den samanheng må prosjektet **"destinasjon Volda"** gje svar på om hovudprosjektet ("*posisjonere Volda som den foretrukne handels- og opplevelsesstaden i regionen"*) er formålteneleg for Volda, om det let seg gjennomføre, i kva form (produkt og innhald), og med kva slags deltakarar. Prosjektet må også gje svar på kva kanaler **"destinasjonen Volda"** best kan marknadsførast gjennom.

Skrivet syner kva delprosjektet i fase 1 vil ta føre seg:

- *Utvikle eit nettverk av aktørar som gjennom gjensidige målsettingar og avtalar samhandlar om utvikling av Volda som handels- og opplevingsdestinasjon. Legge til rette for faste møteplassar og ei organisering som gir føreseielege rammer for eit slikt destinasjonsnettverk. Målgruppe vil vere til dømes være grunn- og huseigarar, drivarar, investorar, Volda kommune, Dei nynorske Festspela, Høgskulen i Volda, festivalane, mv. som har interesse for utvikling av Volda som handels- og opplevingsdestinasjon*
- *Utarbeide profilhandbok for bruk av kvalitetar, profileringsmateriell, skilt, mv. i Volda sentrum (og med moglegheit for å nytte ei slik profilhandbok også andre stader i Volda kommune). Skal søkje å vere forankra i Utviklingsplan for Volda sentrum, og opp mot dei fysiske byggetrinn i MBV, til dømes Hamnekvartal-prosjektet. Tar og sikte på å støtte konkrete profileringstiltak som utarbeiding av pakke til huseigarar og handelsdrivande (veggskilt, gateskilt til plakatar, mv.) eller historiske informasjonsskilt som legg opp til enkel navigasjon (jmf. og Utviklingsplanen for Volda sentrum, deler som omhandlar skilt og profilering)*
- *Utvikle planer og skisser for felles portal for Volda som handels- og opplevingsstad, med moglegheiter for god profilering av aktivitetar, møteplassar, tilbod, mv. Ein slik portal skal mellom anna innehalde funksjonalitet som byggjer opp under nettverks- og samhandlingsaktiviteten i destinasjonen. I forkant av dette ynskjer ein og å utvikle nokre enkle strategiar som partnarane kan einast om i høve til felles marknadsføring, profilering, mv.*

Søknaden verkar noko "vag" med tanke på tidsperspektivet på prosjektet, men rådmannen ser for seg at Næringsforumet innan eit år leverer ein rapport til kommunen der spørsmålsstillingane som er nemnt i avsnittet over er drøfta. Det er ynskjeleg med attendemelding på korleis dei øyremerka midlane er nytta i prosjektet. I første omgang vert dette gjennom årsrapport og rekneskap for Volda næringsforum for året 2016.

Ordførar og rådmann er assosierte medlemmer i Volda næringsforum. Det er naturleg at det vert løpande rapportert om prosjektet i styremøta framover.

Rådmannen føreset at Volda næringsforum utarbeidar prosjektplan med klare målsettingar og milepelar for framdrift. Det vert forventa at rapportering til styret i næringsforumet og i årsrapport og evalueringsrapport går fram korleis måla vert nådde og kva resultat ein får ut av prosjektet. Dette vil vere avgjerande for om kommunen skal løyve midlar vidare til destinasjonsarbeid via næringsforumet.

Kommunen står overfør krevjande prioriteringar, og storleiken på løyvinga må i alle høve vurderast i samband med budsjettethandsaminga for 2017.

Helse og miljøkonsekvensar:
Ingen
Økonomiske konsekvensar:
Ingen, Omfordeling av midlar
Beredskapsmessige konsekvensar:
Ingen

Rune Sjurgard
Rådmann

Asbjørn Moltudal
Rådgjevar

Utskrift av endeleg vedtak:
Volda Næringsforum
Økonomikontoret

Søknad midlar til fase 1 av prosjekt "*Destinasjon Volda*"

Opplysning om søkjar

Organisasjonsnummer: 997 669 665
Foretakets navn: Volda Næringsforum
Gateadresse: Storgata 8
Postnr 6100 Volda

Kontaktperson
Stefan N. Halck
stefan@voldaforum.no
+47 953 00 397

Om Volda Næringsforum (søkjar):

Volda Næringsforum utviklar offentleg og privat næringsliv i heile Volda og i Volda-området. Gjennom rådgiving, møteplassar og påverknadskraft hjelper vi medlemsbedriftene våre til å vokse og utvikle seg.

Volda Næringsforum er ein aktiv katalysator for å skape **samarbeid** og vinn-vinn-situasjonar for og mellom medlemmane våre. For å kunne oppnå dette målet, har vi samarbeidspartnarar både lokalt og regionalt.

Volda Næringsforum er ein **kunnskapsorganisasjon**. Med innsikt i og god kjennskap til dei lokale tilhøva og strukturane som er viktige for næringslivet, hjelper vi medlemsbedrifene våre i riktig retning.

Volda Næringsforum har **integritet**. Vi sikrar at medlemmane blir høyrt i viktige saker. Vi er opptatt av samfunnsansvar og eit berekraftig Volda-samfunn - no og i framtida.

Prosjektopplysingar: Destinasjon Volda
Midt opp i prosessar om kommunereformar, samanslåingar og andre strukturdebattar, har vi mista fokuset på Volda som eigen stad. Dette er Volda, uansett utfall av desse prosessane.

Volda treng ein identitet som samlar både innbyggjarar, næringsliv, og studentar. Ein god destinasjon for desse gruppene, er óg ein god stad for andre viktige målgrupper som tilreisande som ønskjer å handle, eller å oppleve det Volda har å by på.

Mange seier dei er best på handel eller på opplevingar i vår region, utan å verken vere det eller samle seg rundt det. Vi ønskjer å posisjonere Volda som den foretrukne handels- og opplevelsesstaden i regionen, og meinar at alt ligg til rette for å ta denne fana i vår region.

Dette er svært viktig både for å legge tilrette for auka verdiskaping for næringslivet, for etablering av nye næringar og arbeidsplassar, for at folk skal ønskje flytte heim, for at folk skal velje Volda som handelsdestinasjon ein laurdagsformiddag, velje å gå på konsert i Volda

kyrkje ein torsdagsettermiddag eller på Rokken ein fredagskveld. Dette - og mykje meir - vil Volda med ein klar strategi og identitet kunne vere.

Dette er også kommunestyre sitt ønskje, slik vi les det ut i frå budsjettvedtaket ved årsbudsjettet 2016:

Pkt 21 kommunestyret, budsjettvedtak årsbudsjettet 2016
Volda kommune ønskjer, i samarbeid med næringslivet, å prioritere å utvikle Volda som destinasjon og løyver midlar til slikt prosjekt tilsv. kontingenten i destinasjon Ålesund og Sunnmøre. Som del av del av dette prosjektet skal evt. framhalden medlemskap i DÅS vurderast som alternativt verkemiddel og strategi."

Bak dette vedtaket ligg innspel frå Volda Næringsforum og Volda Reiselivslag.
Viser til brev fra Volda Reiselivslag av 9. Desember og 5. November 2015. Begge til Volda Næringsforum sitt styre, og lagt ved innspel til budsjett for Volda kommune for 2016.

Viser her til kommunestyrevedtak i Volda kommune Som del av del av dette prosjektet skal evt. framhalden medlemskap i DÅS vurderast som alternativt verkemiddel og strategi."

Styret i VRL er særs positiv til at Volda kommune, etter gjennomført utmelding av DÅS, vidarefører årleg løyving tilsvarande kommunen si medlemsavgift i DÅS som årlege øyremerka midlar for utvikling og marknadsføring av Volda som destinasjon.

Styret i VRL vil peike på at det er nødvendig at midlane vert kanalisert gjennom VNF, og disponert av dei konkrete og relevante nærings- og serviseaktørane. Knytt til den siste gruppa vil vi særleg peike på at handelsnæringa og Høgskulen i særklasse er selgarar av Volda som destinasjon.

- *Grunnleggende fokus er på å utvikle Volda til en handels- og opplevelsesdestinasjon*
- *For nå nå målet er det avgjørende at vi i en kartlegging (avklarende prosess) gjør nødvendige analyser og kartlegging av alle tilgjengelige ressurser og modeller*

Henvisning til avklaring vedrørende DÅS: Det er som ønsket fra Volda Reiselivslag foretatt nødvendige avklaringer knyttet til alternative med å opprettholde medlemskapet i DÅS.

Konklusjonen er entydig: Midlane ønskes kanalisert til Volda Næringsforum som øremerkede midler knyttet til utvikling av Volda som destinasjon.
Vi må utvikle destinasjonen Volda gjennom fokus på å skape gode og attraktive kvaliteter for handel og opplevelse i Volda. Dette gjøres best lokalt og gjennom aktiv involvering av lokale ressurser organisert under Volda Næringsforum og MBV. Den dagen vi har attraktive produkter og godt innhold å selge Volda på, skal vi så vurdere hvilke kanaler destinasjonen Volda best kan markedsføres gjennom.

Vedtak i styret i Volda Næringsforum 19. November 2015, under sak 7 *"Destinasjon Ålesund og Sunnmøre (DÅS)"*

- *Vedtatt i styret: Gi et signal til rådmannen i Volda kommune om at Volda Næringsforum er innstilt på å utvikle Volda til handels- og opplevelsesdestinasjon. Styret ønsker å få kanalisert de midlene som skulle gå til medlemskontingent i 2016 inn mot dette arbeidet.*

E-post med vedlegg sendt til rådmann Rune Sjurgard, Per Ernst Lundberg og arbeidsutvalget i Volda Næringsforum 11. November 2015:

Konkret så ønsker styret i Volda Næringsforum at midler tilsvarende Volda kommunes medlemskap i DÅS tilføres Volda Næringsforum, øremerket til utvikling av Volda som handels- og opplevelsesdestinasjon (blant annet knyttet til sentrumsprosjektet Mellom bygningane i Volda (MBV) sitt delprosjekt "handlingsplan for handel", jmf. prosjektbeskrivelse MBV). Vi ønsker at tilskudd til et slikt arbeid gis ved inngangen til 2016, til bruk i utviklingsarbeid i 2016.

Vi støtter også Volda Reiselivslags ønske om en snarlig samling der aktuelle samarbeidspartnere møtes for å diskutere konkret organisering av dette arbeidet. Dette kan Volda Næringsforum ta initiativ til dersom øremerkede midler tilføres Volda Næringsforum til arbeidet med å utvikle Volda til handels- og opplevelsesdestinasjon.

Om destinasjonsutvikling:
En nettverksbasert destinasjonsutvikling har i økende grad gjort seg gjeldende [...], og i håndteringen av [Volda] sine ressurser kan organisering gjennom ulike former nettverk være et virkemiddel i utviklingen. Jörgen Elbe (2002, 38) betrakter en destinasjon som et nettverk bestående av i varierende grad gjensidig avhengige aktører som tilbyr ulike tjenester til [målgruppene]. Nettverkssamarbeid involverer relasjoner mellom interessenter når disse samhandler med hverandre i forhold til et felles problemområde (Bramwell og Lane 2000, 4). Interessentene besitter ulike kunnskaper, ekspertiser, kretser og monetære ressurser, men på egenhånd vil de trolig ikke inneha de nødvendige ressursene for å kunne nå sine mål.

Om organisering av nettverkene
Elbe (2002, 19) beskriver videre nettverk som relasjoner mellom forretningsaktører, hvor koblingene disse former, påvirker den økonomiske utviklingsprosessen. Wood og Gray (1991, referert i Bramwell og Lane 2000, 5) vektlegger felles regler, normer og strukturer i nettverkssamarbeid som premiss for måloppnåelse.

(Hentet fra Bacheloroppgave i reiselivsledelse ved BI Trondheim 2013, av Øyvind Rusten og Anna Mjelva Trøen).

Strukturen på utviklingsarbeidet
Volda Næringsforum har også førebudd ein struktur for sjølve utviklingsarbeidet. Vi ser ei klar samanheng med arbeidet i Handlingsplan for Handel under Mellom Bygningane i Volda, og skal se nærare på korleis vi best mogleg kan hente synergier av det allerede utførte arbeidet.
Vi ønsker å involvere dei ulike samarbeidspartnarane tett, og under tanken "dei ulike aktørene har fokus på oppgåver eller roller knytt til sine kompetanse- eller kjerneområder"

slik at vi utfyller kvarandre og ikkje skapar nye strukturar eller roller der det ikkje er behov for det. På ein slik måte kan vi vidareutvikle alle dei gode aktørane og konsepta som allerede finnest i Volda, og saman skape nye handels- og opplevingsprodukt. Vi held samstundes kostnadsnivået på drift av dette på eit minimum, men legg heller inn utviklingsmidlar i å vidareutvikle dei allerede eksisterande strukturane i eit tydeleg definert nettverk av aktørar og samarbeidspartnarar.

Delprosjekt under fase 1 vil ta føre seg:

- Utvikle eit nettverk av aktørar som gjennom gjensidige målsettingar og avtalar samhandlar om utvikling av Volda som handels- og opplevingsdestinasjon. Legge til rette for faste møteplassar og ei organisering som gir føreseielege rammer for eit slikt destinasjonsnettverk. Målgruppe vil vere til dømes være grunn- og huseigarar, drivarar, investorar, Volda kommune, Dei nynorske Festspela, Høgskulen i Volda, festivalane, mv. som har interesse for utvikling av Volda som handels- og opplevingsdestinasjon
- Utarbeide profilhandbok for bruk av kvalitetar, profileringsmateriell, skilt, mv. i Volda sentrum (og med moglegheit for å nytte ei slik profilhandbok også andre stader i Volda kommune). Skal søkje å vere forankra i Utviklingsplan for Volda sentrum, og opp mot dei fysiske byggetrinn i MBV, til dømes Hamnekvartal-prosjektet. Tar og sikte på å støtte konkrete profileringstiltak som utarbeiding av pakke til huseigarar og handelsdrivande (veggskilt, gateskilt til plakatar, mv.) eller historiske informasjonsskilt som legg opp til enkel navigasjon (jmf. og Utviklingsplanen for Volda sentrum, deler som omhandlar skilt og profilering)
- Utvikle planer og skisser for felles portal for Volda som handels- og opplevingsstad, med moglegheiter for god profilering av aktivitetar, møteplassar, tilbod, mv. Ein slik portal skal mellom anna innehalde funksjonalitet som byggjer opp under nettverks- og samhandlingsaktiviteten i destinasjonen. I forkant av dette ynskjer ein og å utvikle nokre enkle strategiar som partnarane kan einast om i høve til felles marknadsføring, profilering, mv.

Oppsummert

På vegne av styret i Volda Næringsforum ber vi om å få overført DÅS-midlene til Volda Næringsforum. Disse midlene skal øremerkes til bruk i utviklingsarbeidet "destinasjon Volda", som organiseres av Volda Næringsforum.
Vi ber om at midlene overføres så snart som mulig, og senest innen 1. August 2016. Detaljer om overføring kan fås ved henvendelse til dagleg leiar Stefan N. Halck, Volda Næringsforum.

Volda Reiselivslag
Skjervavegen 17
6100 Volda

Volda Næringsforum
Storgata 8
6100 Volda

Volda, 5. november 2015

VOLDA KOMMUNE, REISELIV OG DESTINASJON ÅLESUND & SUNNMØRE.

Styret i Volda Reiselivslag (VRL) syner til Volda kommune sine vurderingar av medlemskap i Destinasjon Ålesund & Sunnmøre (DÅS). Vi syner og til våre brev/innspel datert 8. september 2014 og 20. april 2015.

VRL har tidlegare peika på verdien av medlemskap i DÅS eller tilsvarande organisering. Med utgangspunkt i at omorganisering av DÅS (fusjon med Geiranger og Nordfjord) ikkje vart noko av, og innspel frå adm. i Volda kommune om å vidareføre årleg løyving tilsvarande medlemsavgifta til DÅS til destinasjonsrette tiltak i Volda, har styret i VRL handsama saka på ny og har i styremøte den 29.10.2015 gjort følgjanade vedtak:

> *Styret i VRL er særs positiv til at Volda kommune, etter gjennomført utmelding av DÅS, vidarefører årleg løyving tilsvarande kommunen si medlemsavgift i DÅS som årlege øyremerka midlar for utvikling og marknadsføring av Volda som destinasjon. VRL har tidlegare peika på at det er naudsynt at ein i utviklar Volda som ein konkret destinasjon basert på det samla nærings- og servisetilbodet som eksisterer og kan utviklast vidare i Volda. Vi syner i denne samanheng til våre innspel til Volda Næringsforum datert 8. september 2014 og 20. april 2015.*
>
> *Styret i VRL vil peike på at det er nødvendig at midlane vert kanalisert gjennom VNF, og disponert av dei konkrete og relevante nærings- og serviseaktørane. Knytt til den siste gruppa vil vi særleg peike på at handelsnæringa og Høgskulen i særklasse er selgarar av Volda som destinasjon.*

Vi legg til grunn at løyvinga først vil vere effektiv frå 2016. Vi vil likevel sjå fram til ei snarleg samling der eit utval av aktuelle partnerar gjennomfører ei innleiiande samtalerunde om temaet.

Vennleg helsing
Volda Reiselivslag

Eiliv Halkjelsvik - *sign.*	**Jakob Helset** – *sign.*
leiar	nestleiar

Journalsførast på meg.

Fra: Stefan N. Halck [mailto:stefan@voldaforum.no]
Sendt: 11. november 2015 15:17
Til: Rune Sjurgard; Per Ernst Lundberg
Kopi: Karl Erik Rønnestad; Eiliv Peter Halkjelsvik
Emne: Fwd: DESTINASJON VOLDA

Hei,

viser til samtale i møte med rådmann Rune Sjurgard oktober 2015, der ett av temaene var utvikling av Volda som handels- og opplevelsesdestinasjon, samt knyttet til Volda kommunes medlemskap i DÅS (Destinasjon Ålesund og Sunnmøre).

Slik det ble konkludert med i møtet, har Volda Næringsforum sitt styre nå behandlet denne saken i styremøte 092015. Vi har også som et ledd i behandlingen involvert de reiselivsaktører som er tilknyttet Volda Reiselivslag (se e-post under), og styret i Volda Reiselivslag.

Vi viser til vedlagte brev fra Volda Reiselivslag (datert 5. november 2015), som styret i Volda Næringsforum har gitt sin tilslutning til.

Konkret så ønsker styret i Volda Næringsforum at midler tilsvarende Volda kommunes medlemskap i DÅS tilføres Volda Næringsforum, øremerket til utvikling av Volda som handels- og opplevelsesdestinasjon (blant annet knyttet til sentrumsprosjektet Mellom bygningane i Volda (MBV) sitt delprosjekt "handlingsplan for handel", jmf. prosjektbeskrivelse MBV). Vi ønsker at tilskudd til et slikt arbeid gis ved inngangen til 2016, til bruk i utviklingsarbeid i 2016.

Vi støtter også Volda Reiselivslags ønske om en snarlig samling der aktuelle samarbeidspartnere møtes for å diskutere konkret organisering av dette arbeidet. Dette kan Volda Næringsforum ta initiativ til dersom øremerkede midler tilføres Volda Næringsforum til arbeidet med å utvikle Volda til handels- og opplevelsesdestinasjon.

På vegne av Volda Næringsforum og Volda Reiselivslag.

Mvh.

Stefan N. Halck
Dagleg leiar, Volda Næringsforum

stefan@voldaforum.no
+47 953 00 397
www.voldaforum.no

StudiebygdA Volda - ein møteplass for å dele og lære av kvarandre

Videresendt melding:

Fra: "Eiliv Halkjelsvik" <ehalkje@frisurf.no>
Dato: 6. november 2015 kl. 10.01.07 CET
Til: "Stefan N. Halck" <stefan@voldaforum.no>

Kopi: "Karl Erik Ronnestad" <kronnest@online.no>, <post@helset.net>
Emne: DESTINASJON VOLDA

Hei!

Syner til sak vedk. Volda kommune si utmelding frå DÅS og mogleg omdisponering av midlar tilsvarande kommunen si medlemsavgift. Styret i Volda Reiselivslag har handsama saka, og er særs positiv til skissert framlegg.

Vi legg ved skriv frå VRL. Då ikkje alle styremedlemmar hadde høve til å møte fysisk i styremøtet, og denne saka er sentral for reiselivet, valgde vi å ta ei runde også med ikkje møtande styremedlemmar. Det er såleis no avklart at det ikkje ligg føre nokon reservasjonar i høve vedtaket.

Vi legg og ved kopiar av tidlegare skirv som knyter seg direkte og indirekte til temaet. Vi ber om at også desse følgjer saka.

Med vennleg helsing
Volda Reiselivslag

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Solfrid Teigen	Arkivsak nr.:	2016/785
		Arkivkode:	A56

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
96/16	Formannskapet	31.05.2016
83/16	Kommunestyret	16.06.2016

OPPRETTE FLEIRE LÆRLINGSTILLINGAR I VOLDA KOMMUNE

Handsaming:

Røysting:

Tilrådinga frå administrasjonen vart samrøystes vedteken.

Tilråding i formannskapet - 31.05.2016 til kommunestyret:
Oppretting av nye lærlingstillingar og organisering av lærlingordninga vil bli vurdert i samband med budsjett 2017.

Administrasjonen si tilråding:
Oppretting av nye lærlingstillingar og organisering av lærlingordninga vil bli vurdert i samband med budsjett 2017.

Vedleggsliste:

Uprenta saksvedlegg:

Samandrag av saka:
Kommunestyret har ønskje om å auke tal lærlingstillingar i kommunen både av rekrutteringsomsyn og for å medverke til at unge får fullført fagutdanninga si. Volda kommune hadde 18 lærlingstillingar i fire ulike fag pr 01.01.16. Tre nye stillingar vart oppretta i april, i PS 48/16. Frå 2011 til no er tal lærlingstillingar dobla utan at administrativ og fagleg ressurs er endra. Lærlingstilling i nye lærefag vil krevje at kommunen søkjer og blir godkjend lærebedrift i desse faga.
Fleire lærlingstillingar i 2016 er lite aktuelt. Sak om nye stillingar frå haust 2017 og organisering av administrativt og fagleg arbeid med lærlingane blir lagt fram i samband med budsjettarbeid for 2017.

Saksopplysningar:
I PS 152/15 står det i punkt 32: "Volda kommune ønskjer fleire lærlingplassar, då dette er viktig i høve rekruttering av fagarbeidarar til alle tenesteområda i kommunen. Kommunestyret ber administrasjonen førebu sak om lærlingplassar til kommunestyret i forkant av revidert budsjett."

Volda kommune har no 18 lærlingstillingar innan fire ulike fag. Stillingane er fordelt slik: Åtte lærlingstillingar i helsearbeidarfag og åtte i barne og ungdomsarbeidarfag (BUA). Det blir tilsett inntil fire nye kvart år i kvart av dei to faga. Kommunen har også ei lærlingstilling i institusjonskokk-faget og ei i IKT service-faget. Det blir tilsett ein lærling annakvart år i kvart av dei to faga. Fagarbeidarutdanninga er normalt fire år, to år på vg.skule og to år i bedrift. Pr. 1.mai 2016 har vi 16 lærlingkontrakter.
I kommunestyret 21.april 2016 PS 48/16 vart det vedteke å sette av ressursar til tre nye lærlingstillingar i år. Stillingane er finansiert av tilskotsmidlar og er øyremerka til lærlingar med innvandrarbakgrunn. Det betyr at kommunen kan ha 21 lærlingar frå hausten dersom vi har kvalifiserte søkjarar til alle stillingane.

Volda kommune har behov for å rekruttere nye fagarbeidarar, særleg innan helse og omsorgssektoren. Utviding av tenestetilbod, auka fokus på kompetanse og kvalitet og mange medarbeidarar som nærmar seg pensjonsalder, gjer at behovet for helsefagarbeidarar er stabilt høgt. Innan barne- og ungdomsarbeidarfaget (BUA) er behovet mindre akkurat no fordi kommunen prioriterer å tilsetje barnehagelærarar til målet om 50% pedagogisk utdanna personell i barnehagane er nådd. På sikt vil behovet for BUA auke igjen.

I tillegg til eige rekrutteringsbehov har kommunen eit samfunnsansvar for at unge som vel fagarbeidarutdanning innan såkalla kommunale fag, får fullføre utdanninga si.

Tal søkjarar varierer mykje frå år til år. Nokre år må vi avvise fleire søkjarar, andre år klarer vi ikkje å fylle dei plassane vi har. I år er det godt med søkjarar til helsefag, men lite til dei andre faga. Vi har også årleg søkjarar til lærefag der vi ikkje har oppretta stillingar. Slike lærefag er kontor og administrasjonsfag, aktivitørfag, gartnerfag og maskinkøyrarfag. Før vi kan ta inn lærlingar i nye fag må utdanningsavdelinga i Møre og Romsdal fylkeskommune godkjenne aktuelle avdelingar som lærebedrifter.

Avdelingane som har/har hatt lærling har gode erfaringar og etterspør lærlingstillingar. Helse- og omsorg og oppvekst har nok lærlingstillingar pr i dag. IT-avdelinga og Sentralkjøkkenet ønskjer seg nye stillingar så dei kan ta inn ein lærling kvart år.

I tillegg til dei tre nyoppretta lærlingstillingane i år, kan det vere tenleg å opprette to-tre nye lærlingstillingar som ikkje vert knytta mot eitt bestemt fag, men kan nyttast der det er mest tenleg til eikvar tid. Før kommunen opprettar nye lærlingstillingar må administrativ og fagleg oppfølgjing av lærlingane planleggast.

Administrasjon og fagleg oppfølgjing av lærlingane
Administrativt ansvar for lærlingordninga ligg i personalavdelinga. I 2011 hadde kommunen 11 lærlingstillingar og det vart oppretta 30% stilling til dette arbeidet. Frå august 2016 har kommunen 21 stillingar, om lag ei dobling frå 2011. Lærlingarbeidet er no så omfattande at organiseringa må vurderast. Kommunen kan kjøpe seg inn i Opplæringskontoret for Søre Sunnmøre i Ulsteinvik, etablere opplæringskontor ilag med Ørsta eller halde fram med arbeidet i eigen regi, dvs at personalavdelinga har det administrative ansvaret for inntak av lærlingar, kontakt med vg.skule og fylkeskommunen og informasjons- og opplæringsansvar overfor avdelingane og instruktørane. Dagleg opplæringsansvar vil, uavhengig av organisering, ligge i den avdelinga som har lærling. Kvar lærling får ein instruktør/veileder pr avdeling som skal følgje dei opp gjennom heile praksisperioden. Uavhengig av organisering trengs ei styrking av den faglege oppfølgjinga av lærlingane i dei store lærefaga. Helse og omsorg og oppvekst bør få ressursar til å frikjøpe fagperson som har regelmessig kontakt med alle lærlingane innan eit fag for å kvalitetssikre opplæringa på tvers av avdelingane der lærlingen har praksis. Til dette bør det opprettast minst 30% stilling, 20% i helse og omsorg og 10% i oppvekst.

Tal lærlingstillingar er dobla siste fem åra utan å auke administrative ressursar. Tre nye stillingar vart oppretta av kommunestyret i april i år. Før kommunen tek stilling til fleire stillingar, bør organisering av lærlingordninga, inkludert den faglege oppfølgjinga drøftast for å sikre at lærlingane får god oppfølgjing både fagleg og administrativt.

Økonomi/finansiering:
Lærlingstillingane er no finansiert over sektorane sine budsjett og er bundne til dei lærefaga sektorane har. Dersom kommunestyret set av midlar til nye lærlingstillingar, vil det vere ein fordel å knyte lønsmidlane til prosjektkonto i personalavdelinga som årleg vil overfører lønsmidlar til den eller dei avdelingane som har desse lærlingane. Då kan lærlingstillingane nyttast fleire stader i kommunen etter kva for lærefag vi har søkjarar til.

Lærlingane får ei årsløn for fagarbeidar fordelt over to år. Pr. 1.mai 2016 er årsløna til fagarbeidar kr 326 300 eks. sosiale utgifter, kr 416 985 inkl sos.utg. Løn til ein lærling kostar kommunen kr 416 985 over to år. Evt. vakttillegg kjem i tillegg, likeeins funksjonstillegg til lærlinginstruktørane på kr 12 000 pr år. I prinsippet skal lærlingane, i løpet av dei to lærlingåra, ha ca eitt år opplæring og eitt år verdiskaping. Verdiskapinga kan vere i form av at lærlingen fungerer som vikar i periodar eller at dei gjer arbeid som bidreg til kvalitetsauke og/eller kvantitetsauke på arbeidsplassen. Mange lærlingar bidreg til meir verdiskaping enn kalkulert ved at dei dekkjer opp for vikarbruk, nokre få evnar ikkje dette.

Kommunen får lærlingtilskot frå stat/fylke. I 2016 er tilskotet kr 69 528 pr år for lærlingar med ungdomsrett og kr 50 748 pr år for andre lærlingar. Lærlingtilskotet vert i dag ført på prosjektkonto og dekkjer administrasjon og andre fellesutgifter med lærlingordninga. Slike fellesutgifter tilsvarer ca halvparten av tilskotet. Resten blir overført til sektorane ved slutten av året. I 2015 var overføringa kr 528 000. Tilskotet varierer i høve til kor mange aktive lælingkontrakter vi har gjennom året.

Kostnad pr lærling pr år:

Lønsutgifter	kr 208 500
Instruktørløn	kr 12 000
Administrative utgifter ca	kr 23 000 (inkl. ressurs til overordna fagleg oppfølgjing av ca 20 lærlingar)
Utgifter	kr 243 500
Lærlingtilskot	kr 69 528

Utgifter pr lærling pr år   ca kr174 000

Dersom verdiskapinga i form av innsparte vikarutgifter tilsvarande 30-40% stilling (1-2 dag/veke), vil utgifter og inntekter (verdiskaping + tilskot) balansere.

Vurdering og konklusjon:
Tal lærlingstillingar er dobla siste fem åra, frå 11 stillingar i 2011 til 21 stillingar i 2016. Administrative ressursar er uendra. Før kommunen tek stilling til fleire lærlingstillingar, bør organisering av lærlingordninga, inkludert den faglege oppfølgjinga, drøftast for å sikre at lærlingane får god oppfølgjing både fagleg og administrativt. Dersom kommunen skal ta inn lærling i nye fag må aktuelle avdelingar søke om å bli godkjende som lærebedrifter. Sak om organisering av lærlingordninga og oppretting av nye lærlingstillingar frå haust 2017 vil bli lagt fram i samband med budsjettarbeid for 2017.

Helse og miljøkonsekvensar:
Sjå sjekkliste, slett denne linken etter bruk.

Økonomiske konsekvensar:

Beredskapsmessige konsekvensar:

Naturmangfaldlova:
{Alle tiltak som kan få følgjer for naturen skal verte vurdert etter krava i naturmangfaldlova}

Rune Sjurgard
rådmann

Berit Lyngstad
personalsjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Klageinstans:

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Vibeke Berge	Arkivsak nr.:	2016/852
		Arkivkode:	A20

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
30/16	Driftsstyret	01.06.2016
84/16	Kommunestyret	16.06.2016

TILSTANDSRAPPORT VOLDASKULEN 2015-2016

Samrøystes vedtak i Driftsstyret - 01.06.2016

Tilstandsrapport Voldaskulen 2015-2016 vert teken til vitende.

Administrasjonen si tilråding:

Tilstandsrapport Voldaskulen 2015-2016 vert teken til vitende.

Vedleggsliste:
Tilstandsrapport Voldaskulen 2015-2016

Samandrag av saka:
Tilstandsrapporten stettar krava opplæringslova set for rapporten, og han er i tillegg meint å vere noko meir opplysande om aktiviteten i grunnskulen enn berre å fokusere på resultat. Rapporten omhandlar dei samla resultata for Voldaskulen, medan resultata for den enkelte skule er til handsaming i samarbeidsutvala på skulane. Slik får politikarane som er medlemer i samarbeidsutvala god innsikt i drifta og resultata på dei einskilde skulane.

Saksopplysningar:
Det er fastsett i opplæringslova og privatskolelova at skuleeigarar pliktar å utarbeide ein årleg rapport om tilstanden i opplæringa. Det er vidare fastsett i Volda kommune sitt forsvarlege system, pkt. 4.4, at rådmannen har ansvar for å førebu eit politisk saksframlegg der tilstandsrapporten er grunnlaget for saksframlegget.

I Stortingsmelding nr. 31 (2007-2008) går det fram at det er viktig at styringsorgana i kommunar og fylkeskommunar har eit medvite og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på grunnopplæringa. Dette er nødvendig for å følgje opp utviklinga av sektoren på ein god måte. Det heiter også i stortingsmeldinga at det ikkje er alle sider ved kvaliteten i skulen som let seg måle. Ei rekke mål for den norske skulen, som verdiar og haldningar, vert ikkje målt i undersøkinga.

Desse har ansvar for å utarbeide ein årleg tilstandsrapport:
- Kommunar
- Fylkeskommunar
- Private grunnskular som er godkjende etter opplæringslova § 2-12
- Private skular med rett til statstilskott

Rapport om tilstanden i opplæringa
Rapporten om tilstanden i opplæringa (tilstandsrapporten) skal omhandle læringsresultat, fråfall og læringsmiljø.

Den årlege rapporten skal drøftast av skuleeigaren, dvs. kommunestyret, fylkestinget eller den øvste leiinga ved dei private grunnskulane (jf opplæringslova § 13-10 andre ledd).

Det følgjer av forarbeida til føresegnene - Ot.prp. nr. 55 (2008-2009) s. 24 - at det skal vere mogleg å tilpasse arbeidet med å utarbeide ein årleg tilstandsrapport til det ordinære plan-, budsjett- og rapporteringsarbeidet hjå skuleeigaren.

Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem
Tilstandsrapporten er eit sentralt element i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Regjeringa har fastsett mål knytte til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø som grunnlag for å vurdere kvaliteten i grunnopplæringa, jf. St.meld. nr 31 (2007-2008).

Krav til innhald i tilstandsrapporten
Tilstandsrapporten skal som eit minimum omtale læringsresultat, fråfall og læringsmiljø, men kan byggjast ut med annan omtale som skuleeigaren meiner er føremålstenleg ut frå lokale behov. Det er data frå Skoleporten som hovudsakleg skal brukast som grunnlag for skuleeigaren si vurdering av tilstanden.

Det følgjer av Ot.prp. nr. 55 (2008-2009) s. 24, at tilstandsrapporten skal innehalde vurderingar knytte til opplæringa av barn, unge og vaksne. Dei data som er tilgjengelege i Skoleporten, innheld ikkje særskilde data om vaksne, dvs. deltakarar som får opplæring etter kapittel 4A i opplæringslova. I vurderinga av om rettane til vaksne blir tekne vare på når det gjeld områda læringsresultat, fråfall og læringsmiljø, må skuleeigaren derfor bruke andre kjelder for datainnhenting.

I St.meld. nr. 16 (2006-2007) går det fram at tidleg innsats er vesentleg for å betre ferdigheiter og fagleg utvikling hos elevane. Kartlegging av ferdigheitsnivået til elevane må følgjast opp med tiltak for dei som har behov for ekstra opplæring frå første stund. Den spesialpedagogiske innsatsen er her sentral. Dei data som er tilgjengelege i Skoleporten, innheld ikkje data om spesialundervisning, og skuleeigaren må derfor også på dette området bruke andre kjelder for datainnhenting.

Skuleeigaren står elles fritt til å utvide innhaldet i tilstandsrapporten.

Det generelle systemkravet

Den plikta skuleeigaren har til å utarbeide årlege rapportar om tilstanden i opplæringa, er ein del av oppfølgingsansvaret knytt til det generelle systemkravet (internkontroll), jf. opplæringslova § 13-10 andre ledd og privatskolelova § 5-2 tredje ledd. Ver merksam på at kravet til internkontroll, omfattar alle pliktene som ligg til skuleeigaren etter lov og forskrift. Det generelle systemkravet er derfor vidare enn det tilstandsrapporten dekker.

Volda kommune har utarbeidd eit forsvarleg system etter opplæringslova § 13-10.
Personvern
Tal som blir lasta direkte inn frå Skoleporten kan for små einingar innehalde indirekte identifiserbare opplysningar. Dette kan vere teiepliktige opplysningar etter forvaltningslova § 13 og/eller personopplysningar etter personopplysningslova § 2 nr. 1. Tilsvarande kan òg gjelde for lokale indikatorar. Derfor ei påminning om at desse opplysningane må handsamast i tråd med reglane i forvaltningslova og/eller personopplysningslova. Skular der færre enn 10 elevar har delteke i prøvene/undersøkingane er unnateke offentleggjering. Dette gjeld fleire av Volda sine skular.

Vurdering og konklusjon:
Tilrådinga bør vedtakast.

Helse og miljøkonsekvensar:
Resultata frå Elevundersøkinga viser at elevane i Volda opplever eit godt læringsmiljø, men alle må likevel arbeide aktivt for å vidareutvikle dette. Fleire av skulane våre dreg på åra, og ein ser at elevane gir uttrykk for at dei ynskjer eit betre fysisk læringsmiljø ved desse skulane.

Økonomiske konsekvensar:
Ingen.

Beredskapsmessige konsekvensar:
Ingen.

Rune Sjurgard	Per Ivar Kongsvik
Rådmann	oppvekstsjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Volda kommune

Opplæring og oppvekst

TILSTANDSRAPPORT VOLDASKULEN

2015-2016

Innhald

1 Innleiing 2
2 Voldaskulen 2015-2016 i tal 2
2.1 Elevtal i kommunen sine grunnskular 2
2.2 Prognose for elevtal i 1. klasse 4
2.3 Talet på elevar, skular, lærarar og lærarårsverk 4
2.4 Utgifter til grunnskuledrift 4
2.5 Overgang til vidaregåande opplæring 4
2.6 Gjennomføring vidaregåande skule 5
3 Læringsresultat 5
3.1 Kartleggingar og karakter- og læringsstøttande prøver 6
3.2 Nasjonale prøver 7
3.2.1 Nasjonale prøver i lesing 8
3.2.2 Nasjonale prøver i engelsk 9
3.2.3 Nasjonale prøver i rekning 11
3.3 Grunnskulepoeng 2015 13
3.4 Eksamen 2015 13
3.5 Elevundersøkinga 2015 14
3.5.1 Resultat 7. årssteg 15
3.5.2 Resultat 10. årssteg 16
3.5.3 Skulane sine kommentarar til eigne resultat i elevundersøkinga 18
4 Tiltak for å betre læringsresultata i Voldaskulen 25
4.1 Ungdomssteg i utvikling – motivasjon og meistring 25
4.2 Vurdering for læring 26
4.3 Tidleg innsats 27
4.4 Tilpassa opplæring 27
4.5 Spesialundervisning 28
4.5.1 Elevar i grunnskulen som får spesialundervisning – i prosent 28
4.5.2 Timar til spesialundervisning av lærartimar totalt – i prosent 29
4.6 Heilskapleg arbeid med læringsmiljøet 29
4.7 Tiltak på tvers av satsingsområda 31

1 Innleiing

Målet med denne rapporten er å gje kommunestyret som skuleeigar og andre betre forståing for, innsikt i og oversikt over sentrale område i det arbeidet som går føre seg i Voldaskulen.

Jf. opplæringslova § 13-10, skal skuleeigar årleg utarbeide ein rapport om tilstanden i grunnskuleopplæringa.

I St.meld. nr 31 2007-2008 *Kvalitet i skolen* punkt 4.5.3 *Krav til årlig tilstandsrapport* heiter det innleiingsvis:

> *«Det er viktig at de øverste styringsorganene i kommuner og fylkeskommuner har et bevisst og kunnskapsbasert forhold til den delen av grunnopplæringen som de er ansvarlig for, slik at de har mulighet til å følge opp utviklingen i denne sektoren på en god måte.»*

Tilstandsrapporten skal omhandle læringsresultat, fråfall og læringsmiljø, og han skal vere eit sentralt element i høve det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. I tillegg kan rapporten verte utvida med fagområde som skuleeigar meiner er formålstenleg ut i frå lokale behov. Rapporten skal handsamast av skuleeigar, dvs kommunestyret. Rapporten bygger på opplysningar frå www.skoleporten.no, og andre faktaopplysningar.

Vi gjer merksam på at det vert nemnd lite tiltak i gjennomgangen av resultata på dei nasjonale prøvene og Elevundersøkinga då vi har valt å lage eit eige kapittel om tiltak.

2 Voldaskulen 2015-2016 i tal

2.1 Elevtal i kommunen sine grunnskular

Austefjord skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 34 elevar** 1. kl: 2 (1 frå Ørsta kommune) 2. kl: 2 3. kl: 4 4. kl: 3 (2 frå Ørsta kommune) 5. kl: 1 6. kl: 6 (1 frå Ørsta kommune) 7. kl: 2 8. kl: 1 (1 frå Ørsta kommune) 9. kl: 4 10. kl: 9 (1 frå Ørsta kommune)
Bratteberg skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 209 elevar** 1. kl: 22 2. kl: 25 3. kl: 26 4. kl: 20 5. kl: 40 6. kl: 37 7. kl: 39

Dalsfjord skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 54 elevar** 1. kl: 4 6. kl: 5 2. kl: 4 7. kl: 5 3. kl: 4 8. kl: 6 4. kl: 8 9. kl: 5 5. kl: 10 10. kl: 3
Folkestad skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 72 elevar** 1. kl: 5 6. kl: 8 2. kl: 9 7. kl: 5 3. kl: 4 8. kl: 9 4. kl: 5 9. kl: 9 5. kl: 5 10. kl: 13
Mork skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 74 elevar** 1. kl: 14 5. kl: 6 2. kl: 11 6. kl: 12 3. kl: 14 7. kl: 9 4. kl: 8
Vikebygda skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 66 elevar** 1. kl: 18 2. kl: 15 3. kl: 14 4. kl: 19
Volda ungdomsskule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 269 elevar** 8. kl: 81 9. kl: 103 10. kl: 85
Øyra skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 350 elevar** 1. kl: 39 5. kl: 47 2. kl: 56 6. kl: 49 3. kl: 46 7. kl: 54 4. kl: 49

Bjørkedal nærskule har 12 elevar heimehøyrande i Volda kommune.
Ulvestad barneskule har 15 elevar heimehøyrande i Volda kommune.
Møre barne- og ungdomsskule har 1 elev heimehøyrande i Volda kommune.

2.2 Prognose for elevtal i 1. klasse

Skule	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Mork	12	11	10	11	10	8
Øyra	46	79	69	75	60	68
Bratteberg	26					
Vikebygda	16					
Austefjord	3	0	4	3+2	1	2
Folkestad	5	4	2	6	3	6
Dalsfjord	6	2	1	5	4	4

Prognosane for Dalsfjord er usikre, sidan ein ikkje har oversikt over kor mange som vil velje privatskule.

2.3 Talet på elevar, skular, lærarar og lærarårsverk

	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16
Talet på elevar	1156	1126	1093	1113	1128
Talet på skular	9	9	8	8	8
Talet på kontaktlærarar	91	87	81	82	70
Talet på lærarar	143	142	128	133	133
Talet på lærarårsverk	121,5	124,1	113,8	116,2	114,3

Kjelde: GSI

2.4 Utgifter til grunnskuledrift

	2014			2015		
	Volda	Kommunegr11	Nasjonalt	Volda	Kommunegr11	Nasjonalt
Driftsutg pr elev (funksjon 202)	84347	87929	80841	85363	89282	82077
Innbu/utstyr pr elev	942	760	931	821	802	973
Undervisningsmateriell pr elev	1499	1586	1395	1616	1684	1428

Kjelde: KOSTRA

Samanlikna med kommunegruppe 11 har Volda kommune lågare utgifter til grunnskuledrift. Det er likevel store ulikskapar mellom elevane i kommunen. Utgifter pr. elev på dei minste skulane er vesentleg høgare enn på dei største skulane.

2.5 Overgang til vidaregåande opplæring

Elevar (16 år)som er registrert i vidaregåande opplæring same år som avslutta grunnskule	2012	2013	2014	2015
VOLDA	99,2	96,3	99,1	99
KOMMUNEGR 11	98,6	98,2	98,3	98,7
NASJONALT	97,8	97,9	98	98

Kjelde: GSI

2.6 Gjennomføring vidaregåande skule

Elevar som starta vidaregåande skule grunnkurs i 2009. Status etter fem år.

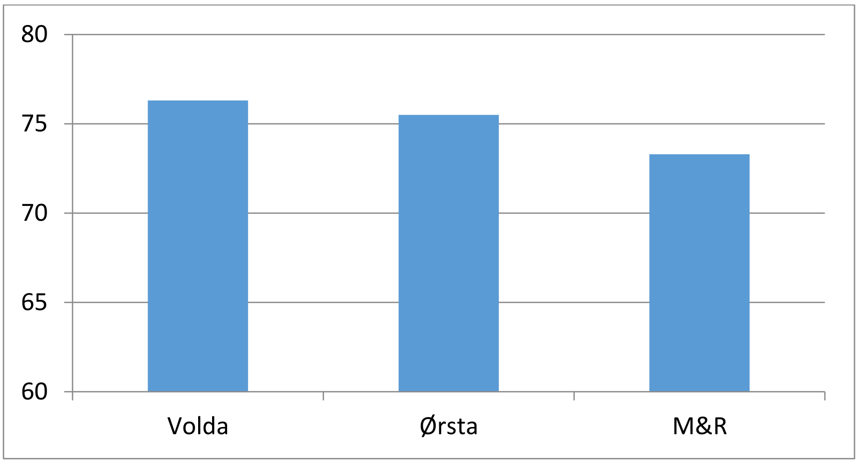

Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune pr 10.09.2015

Samanlikna med Ørsta og snittet i fylket er det fleire elevar frå Volda som fullfører vidaregåande skule.

3 Læringsresultat

Ulike vurderingsformer har ulike formål som på kvar sin måte bidrar til at skulen, ut frå eit variert vurderingsgrunnlag, kan gjere nødvendige tilpassingar i opplæringa for den enkelte elev og på skulenivået. Dei ulike elementa i vurderingssystemet har som formål å dekke ulike behov for informasjon på forskjellige nivå. Samla opnar mangfaldet av vurderingsformer for å sjå samanhengar som gir meir informasjon om opplæringa enn ei enkelt vurderingsform kan bidra med aleine.

Undervegsvurdering i grunnskulen er all vurdering frå 1. steg og fram til sluttvurdering på 10. steg. Undervegsvurdering skal brukast som ein reiskap i læreprosessen og som grunnlag for tilpassa opplæring.

Sluttvurdering skal gi informasjon om eleven si måloppnåing ved avslutninga av opplæringa i faget.

Eit viktig prinsipp for all undervegsvurdering er at ho skal fremje læring og utvikling, og dessutan legge til rette for tilpassa opplæring. Dette kan ein lese meir om i punkt 4.2. Som ein del av undervegsvurderinga, til hjelp for skulen og lærarane til å drive den kontinuerlege vurderinga for læring, har Utdanningsdirektoratet utarbeidd kartleggingsmateriell, karakter- og læringsstøttande prøver og nasjonale prøver.

Kartleggingsmateriellet skal hjelpe å avdekke behov for individuell oppfølging og tilrettelegging på individ- og skulenivå. Karakter- og læringsstøttande prøver skal undersøke kva eleven kan innanfor sentrale område av faget, og ut frå denne dokumentasjonen bestemme kvar kreftene må settast inn for at eleven skal meistre faget betre. Resultata på kartleggingar og karakter- og læringsstøttande prøver skal ikkje rapporterast til Utdanningsdirektoratet.

Nasjonale prøver skal kartlegge i kva grad elevane sine grunnleggande ferdigheiter er i samsvar med kompetansemåla i læreplanen. Dei gir informasjon til elevar, lærarar, føresette, skuleleiarar,

skuleeigarar, dei regionale myndigheitene og det nasjonale nivået som grunnlag for forbetrings- og utviklingsarbeid.

I Kunnskapsløftet er det definert fem ferdigheiter som utgjer grunnleggande føresetnader for læring og utvikling i skule, arbeid og samfunnsliv. Ferdigheitene er avgjerande reiskapar for læring og utvikling i alle fag i skulen og er derfor inkluderte i kompetansemåla i alle fag.

Dei grunnleggande ferdigheitene, slik dei er definerte i Kunnskapsløftet:

- å kunne skrive
- å kunne lese
- å kunne rekne
- munnlege ferdigheiter
- digitale ferdigheiter

I kvar læreplan for fag er det skildra korleis dei fem grunnleggande ferdigheitene skal bidra til å utvikle elevane sin kompetanse i faget, og korleis desse ferdigheitene er ein del av denne kompetansen.

Dei nasjonale prøvene skal kartlegge i kva grad elevane sine ferdigheiter er i samsvar med læreplanen sine mål for dei grunnleggande ferdigheitene rekning og lesing på norsk og engelsk, slik dei er integrert i kompetansemål for fag i LK06 etter 4. og 7. årstrinn.

Elevundersøkinga skal kartlegge elevane sine meiningar om forhold som er viktige for læring og trivsel i skulen. Undersøkinga er obligatorisk på 7. og 10. årssteg kvar haust. Elevane svarar på spørsmål om trivsel og læringsmiljø, men også om læring, motivasjon, støtte frå heimen, støtte frå lærarane. Undersøkinga gir lærarar og rektorar viktig informasjon som skal følgjast opp med rette tiltak for å gjere skulekvardagen betre.

Resultata frå Elevundersøkinga vert lagra og nyttast av skular, skuleeigarar og den statlege utdanningsadministrasjonen som ei hjelp til å analysere og utvikle læringsmiljøet.

3.1 Kartleggingar og karakter- og læringsstøttande prøver

Voldaskulen gjennomfører årleg nasjonale lese- og reknekartleggingar på 2. og 3. årssteg. Desse prøvene er laga for å kunne identifisere elevar med særskilde utfordringar, slik at skulen tidleg kan setje inn eigna tiltak.

Skulane i Volda nyttar læringsstøttande prøver i matematikk for 5. - 7. årssteg og for 8. - 10. årssteg. Formålet med læringsstøttande prøver er å gi læraren grunnlag for læringsfremjande tilbakemeldingar til eleven på alle prestasjonsnivå. Ein tilrår også bruk av læringsstøttande prøver i lesing for 5.-7. årssteg.

I løpet av 2016 vil Utdanningsdirektoratet også legge ut læringsstøttande prøver i lesing og rekning på 6. årssteg, i digitale ferdigheiter på 8. årssteg og i skriving på 5.- 8. årssteg.

Nokre av skulane nyttar også karakterstøttande prøver i samfunnsfag og naturfag på ungdomssteget. Prøvene gir informasjon om kva elevene meistrar og kva dei må arbeide meir med. Prøvene kan brukast til å gi tilbakemeldingar undervegs og som grunnlag for tilpassa opplæring på individ - og gruppenivå. Prøvene kan danne grunnlag for diskusjonar i kollegiet for eventuelt å justere opplæringa underveis. På 10. årssteg kan karakterstøttande prøver, saman med anna informasjon, danne grunnlag for standpunktvurdering i faget. Prøvene gir høve til å samanlikne gruppa sine resultat med nasjonalt nivå, og dei kan bidra til ei meir rettferdig standpunktvurdering.

VOKAL, som er eit nettbasert system, vert nytta til å samle og samanstille vurderingar og kartleggingar, slik at lærarane kan gje tilpassa undervisning og betre oppfølging av den einskilde eleven.

3.2 Nasjonale prøver

Formålet med nasjonale prøver er å vurdere i kva grad skulen har klart å utvikle ferdigheitene til elevane i lesing og rekning og delar av faget engelsk.

Verdien av gjennomføringa av dei nasjonale prøvene er avhengig av i kor stor grad det fører til utvikling og læring hos eleven. Kva som vert gjort med resultata er grunnleggande for å motivere til auka læring hos alle. På den enkelte skule skal resultata først og fremst brukast til å tilpasse opplæringa. Det er utarbeidd rettleiingsmateriell til lærarar som skildrar korleis dei kan følgje opp resultata. Ved å analysere resultata frå nasjonale prøver, får lærarane god informasjon om kva klassen og den enkelte eleven bør arbeide med for å få betre grunnleggande ferdigheiter. Dette gir læraren innspel til planlegging og gjennomføring av undervisning.

Resultata frå dei nasjonale prøvene er i tillegg eit godt grunnlag i foreldresamarbeidet. Diskusjon rundt meistring og utfordringar er sentralt i utviklingssamtalar og anna foreldresamarbeid.

Frå 2014 er det mogleg å måle elevane sine resultat og utvikling over tid på dei nasjonale prøvene i engelsk og rekning. Dei nasjonale prøvene i lesing vert digitaliserte frå hausten 2016 og det vil då vere mogleg å samanlikne resultata direkte mellom år og følgje den einskilde eleven sine resultat over tid også i lesing.

I løpet av hausthalvåret vert det gjennomført nasjonale prøver i lesing, rekning og engelsk på 5. og 8. årssteg, medan 9. årssteg gjennomfører nasjonale prøver i lesing og rekning.

Resultata er offentleg tilgjengeleg på www.skoleporten.no. Unnataket er resultat for små elevgrupper.

Resultata på 5. årssteg er delte inn i tre meistringsnivå. Elevar på nivå 1 har svake grunnleggande ferdigheiter, medan elevar på nivå 3 har gode grunnleggande ferdigheiter. På ungdomssteget er prøvene delte inn i fem meistringsnivå, der nivå 5 er høgast.

Vi har valt å ha eit eige kapittel om tiltak for å betre resultata i Voldaskulen og seier derfor lite om tiltak i gjennomgangen av resultata i dette kapitlet.

3.2.1 Nasjonale prøver i lesing

Nasjonale prøver i lesing kartlegg i kva grad ferdigheitene til elevane er i samsvar med mål for den grunnleggande ferdigheita lesing, slik ho er integrert i kompetansemål i læreplanar for fag i LK06. Dette inneber at nasjonale prøver i lesing ikkje er ei prøve i norskfaget. Dei nasjonale prøvene i lesing omfattar tre aspekt. Elevane viser at dei kan:

- finne informasjon
- forstå og tolke
- reflektere over og vurdere form og innhald i teksten

Resultat lesing 5. årssteg 2015

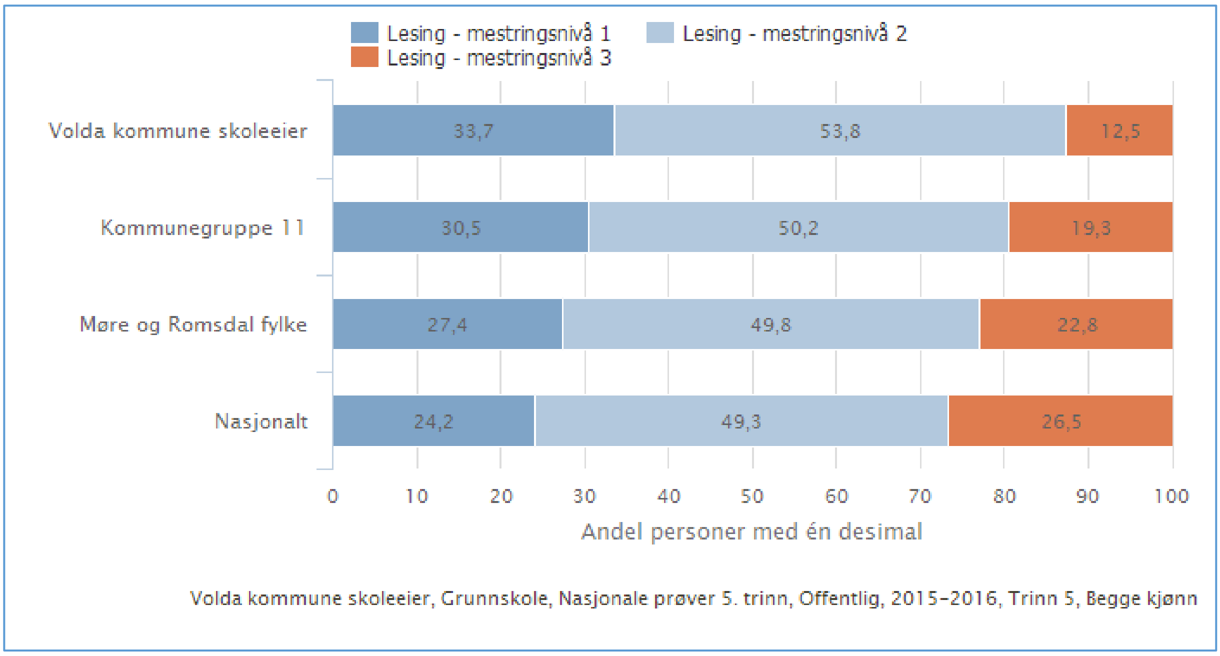

Vi er ikkje nøgde med resultatet i lesing på 5. årssteg. Det er altfor mange elevar som er på meistringsnivå 1, og for få som er på nivå 3. Ein kan lese meir om kva tiltak vi set inn i kapittel 4.

Resultat lesing 8. årssteg 2015

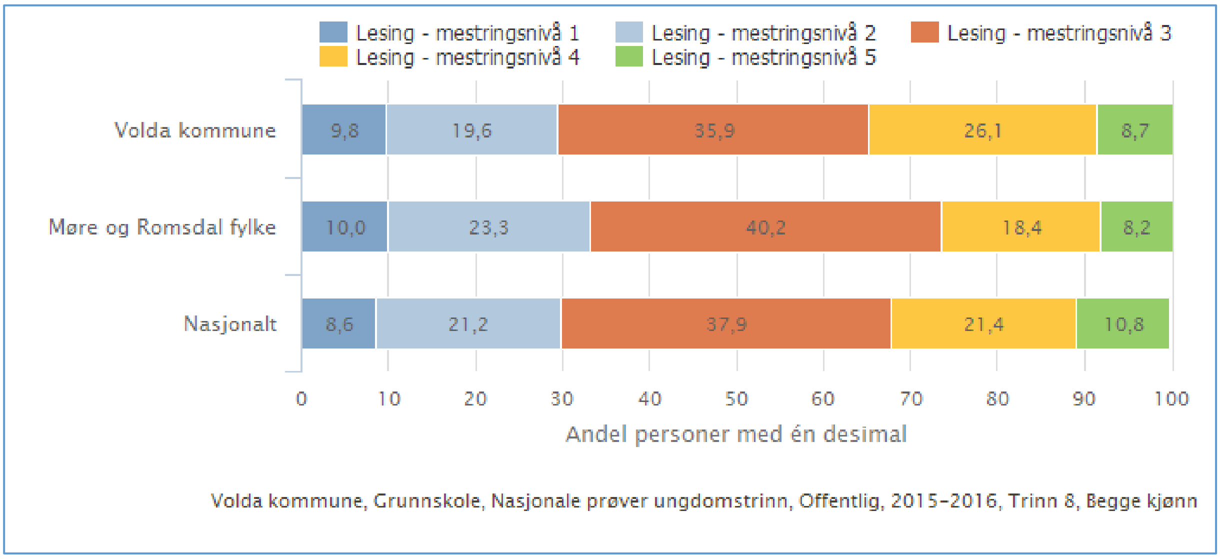

29,4 % av 8. klassingane i Volda er på dei to lavaste meistringsnivåa i lesing. Samanlikna med fylket kan vi vere fornøgde, men vi meiner likevel at nærare 30 % på dei to lågaste meistringsnivåa er for dårleg. Det er fleire av elevane våre på dei to høgste meistringsnivåa enn både på fylket og nasjonalt, noko vi kan vere stolte av.

Resultat lesing 9. årssteg 2015

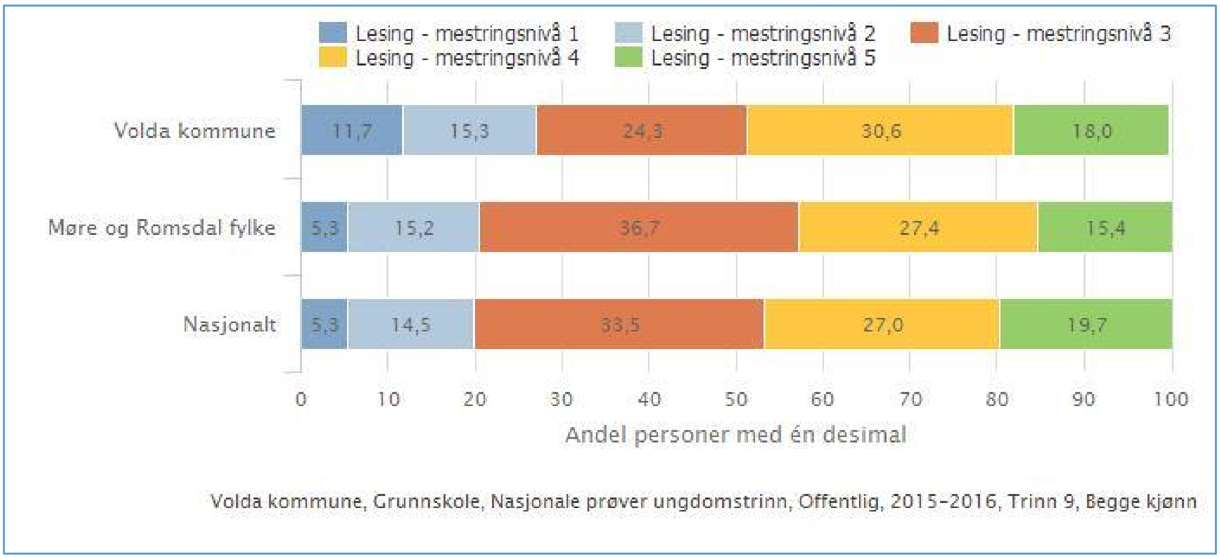

Volda kommune har mange gode lesarar på 9. årssteg. Nesten halvparten av 9. klassingane er på dei to høgaste meistringsnivåa i lesing, og har som på 8. årssteg markert fleire «toppelevar» enn fylket og landet. Den same elevgruppa hadde i fjor 35,2 % på nivå 4 og 5, noko som viser ein tydeleg positiv framgang på eit år. Samstundes viser resultatet at ein ikkje kan vere nøgde med talet på elevar på dei lågaste meistringsnivåa.

3.2.2 Nasjonale prøver i engelsk

Engelsk er ikkje ein del av dei grunnleggjande ferdigheitene som er integrerte i kompetansemål i læreplanane i alle fag i LK06. Prøvene tek utgangspunkt i kompetansemål i eitt fag – engelsk.

Oppgåvene på 5. årssteg er knytte til desse ferdigheitene:

- finne informasjon
- forstå hovudinnhaldet i enkle tekstar
- forstå vanlege ord og uttrykk knytta til daglegliv og fritid
- forstå kva ord og uttrykk tyder ut frå samanhengen dei er brukte i
- bruke vanlege grammatiske strukturar, småord og enkle setningsmønster

Oppgåvene for ungdomssteget er knytte til desse ferdigheitene:

- finne informasjon
- forstå og reflektere over innhaldet i tekstar av ulik lengd og forskjellige sjangrar
- rå over eit ordforråd som dekkjer daglegdagse situasjonar
- forstå kva ord og uttrykk tyder ut frå samanhengen dei er brukte i
- forstå bruken av grunnleggjande reglar og mønster for grammatikk og setningstypar

Resultat engelsk 5. årssteg 2015

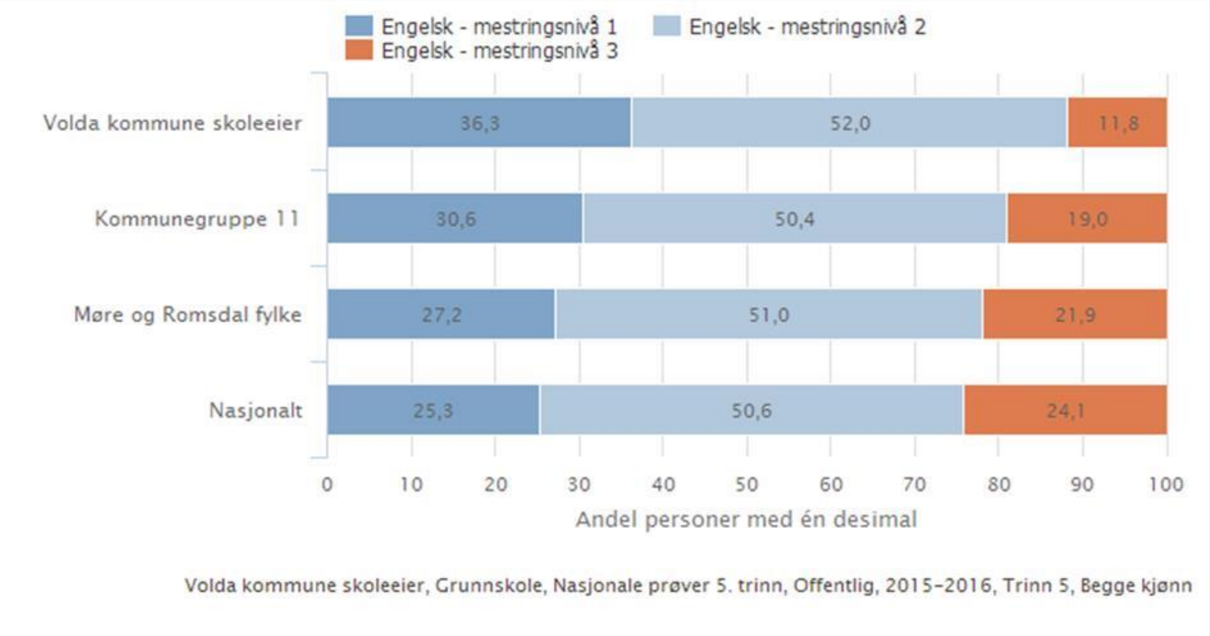

Resultatet på 5. årssteg gir grunn til uro. Blant anna desse tiltaka er sett inn på engelskundervisninga på barnesteget:

- Jobbe planmessig med nasjonale prøver i kollegiet og sikre at elevane kjenner prøveforma godt og er trygge på oppgåvetypane.
- Lese meir engelske bøker allereie på 3. årssteg
- Ekstra lærarressurs brukt til lesetrening og arbeid med tekstar
- Sikre at lærar har god kompetanse i faget

Resultat engelsk 8. årssteg 2015

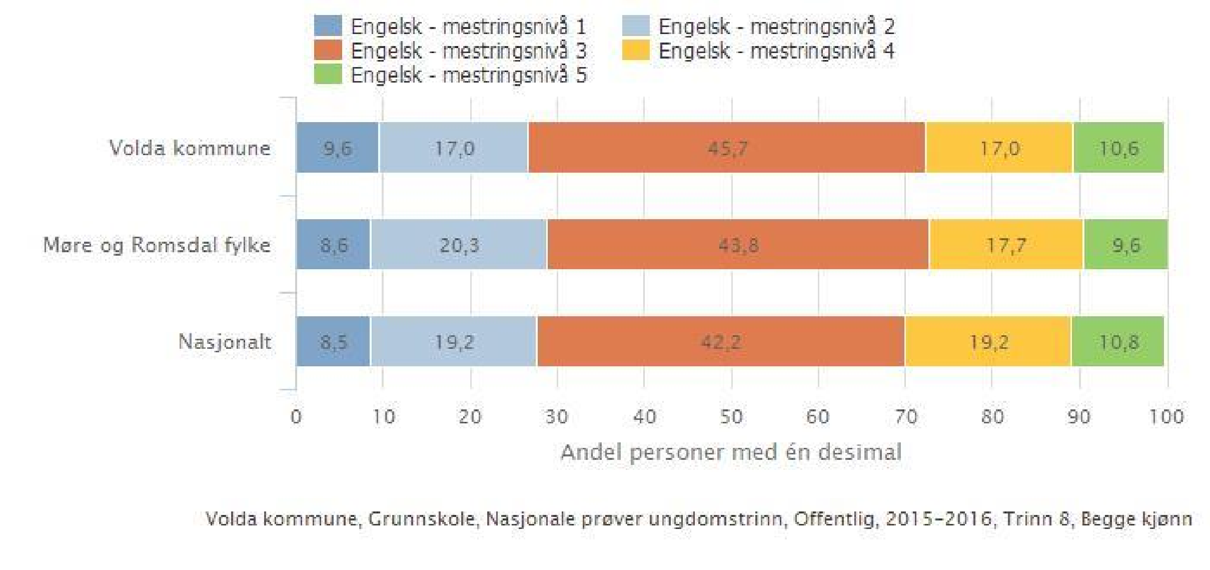

Samla sett kan ein seie seg nøgd med resultatet til denne elevgruppa. Volda har nokre fleire elevar på lågaste meistringsnivå, men færre enn både landet og fylket på dei to lågaste meistringsnivåa samanlagt.

3.2.3 Nasjonale prøver i rekning

Nasjonale prøver i rekning kartlegg i kva grad ferdigheitene til elevane er i samsvar med mål for den grunnleggjande ferdigheita rekning, slik ho er integrert i kompetansemål i læreplanar for fag i LK06. Dette inneber at nasjonale prøver i rekning ikkje er ei prøve i matematikk som fag. Dei nasjonale prøvene i rekning dekkjer tre innhaldsområde:

- tal
- måling
- statistikk

Prøvene i rekning tek utgangspunkt i korleis elevane bruker rekning i faglege og daglegdagse samanhengar. Dette inneber at dei:

- forstår og kan reflektere over korleis dei best kan løyse ei gitt utfordring
- kan løyse problemet ved hjelp av rekneoperasjonar
- kan vurdere om svara dei får er rimelege
- kan vise effektive strategiar for enkel talrekning

Resultat rekning 5. årssteg 2015

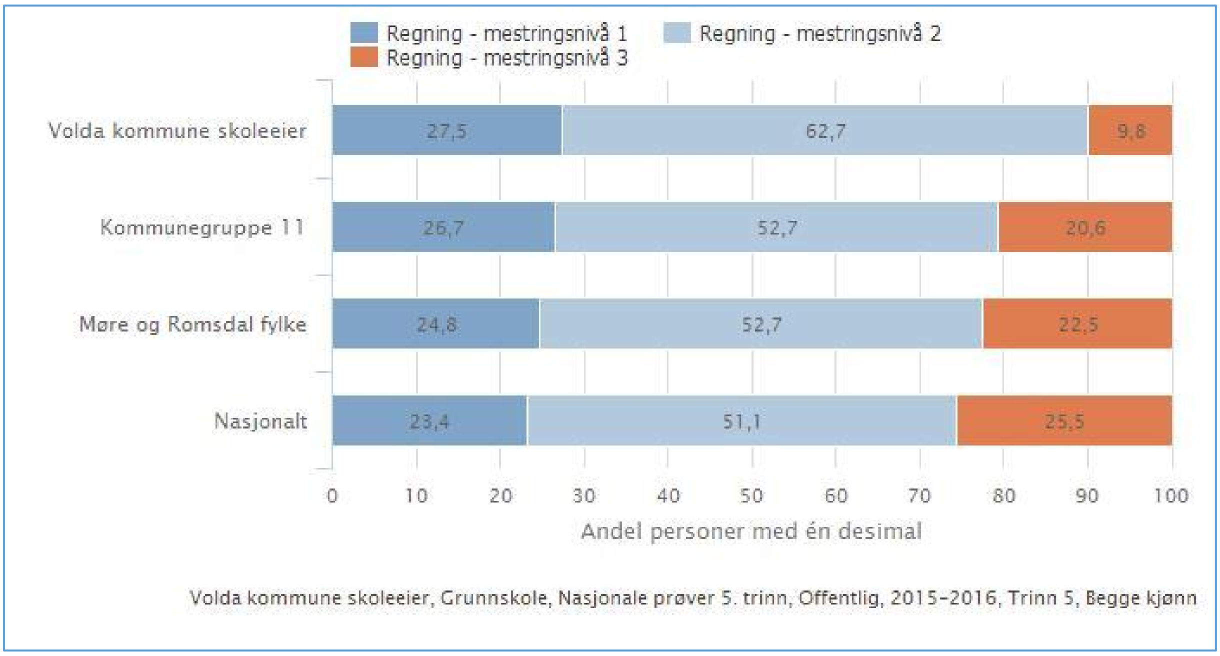

Heller ikkje resultata i rekning på 5. årssteg kan vi slå oss til ro med. For mange av elevane er på lågaste meistringsnivå, og for få er på det høgaste.

Resultat rekning 8. årssteg 2015

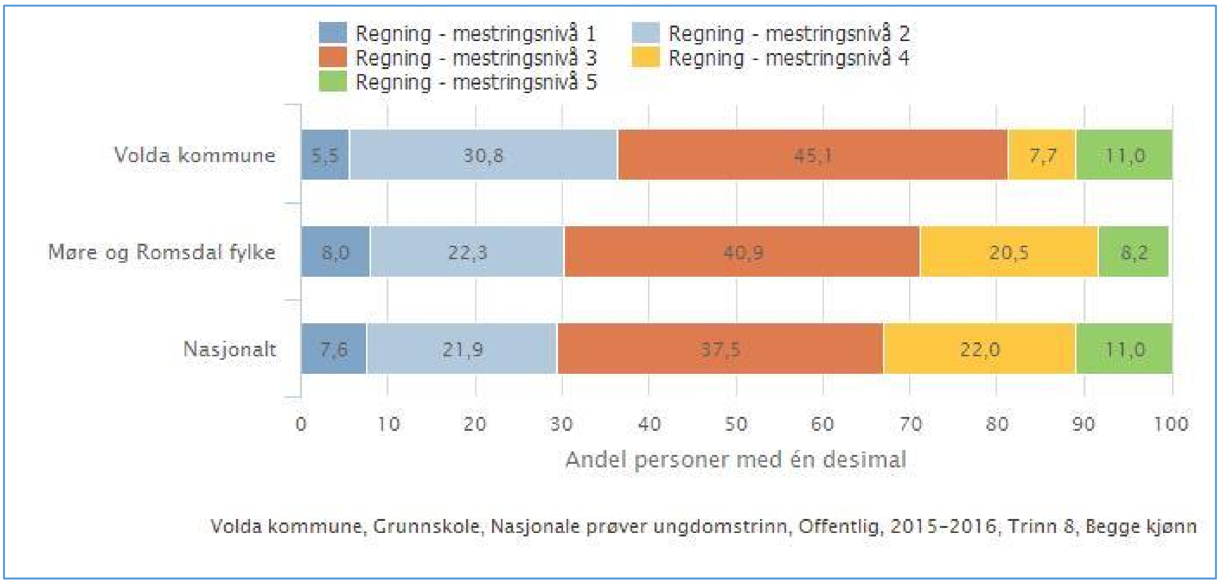

Volda kommune har færre åttandeklassingar på lågaste meistringsnivå enn både landet elles og fylket, men dessverre også færre på dei to høgaste meistringsnivåa. På 5. årssteg hadde den same elevgruppa 1,7 i snitt på nasjonale prøver i rekning, medan nasjonalt snitt var på 2,0 og fylkessnittet på 1,9. Dette viser at det har vore ei svak elevgruppe i rekning gjennom heile grunnskulen.

Resultat rekning 9. årssteg 2015

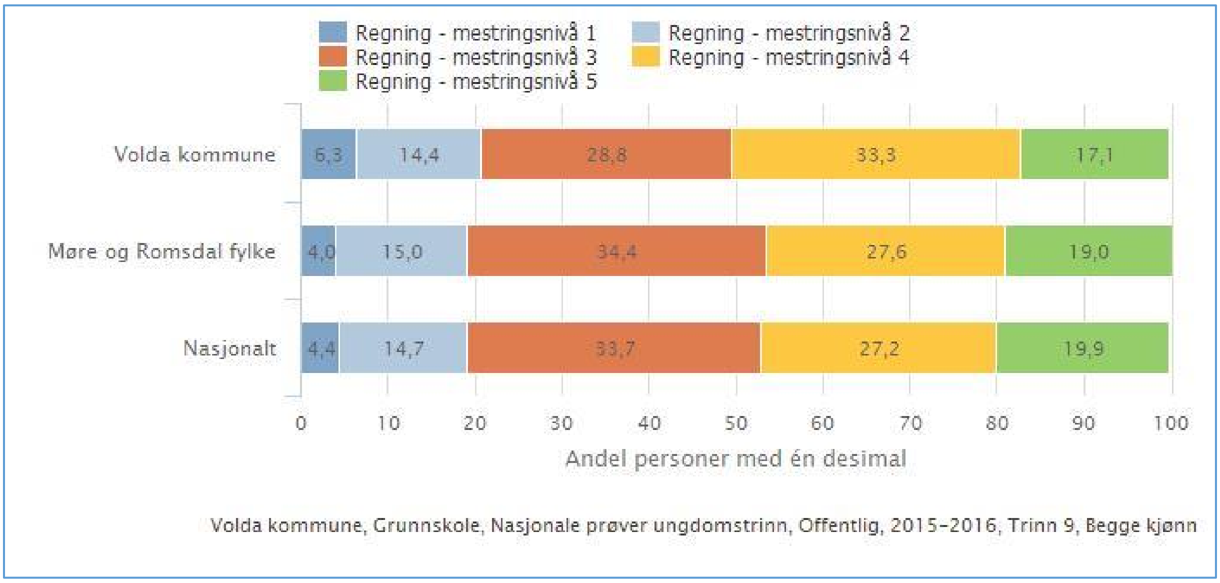

20,7 % av elevane i denne elevgruppa er på dei to lågaste meistringsnivåa. Då dei gjekk i 8. klasse var 33,3 % av dei på dei to lågaste nivåa. I 8. klasse var berre 9 % på høgaste meistringsnivå, mot 17,1 % i 9. klasse. Denne elevgruppa har altså hatt stor framgang i løpet av eit år på ungdomsskulen – noko vi kan glede oss over sjølv om resultata ikkje er gode nok i forhold til lands- og fylkessnittet.

3.3 Grunnskulepoeng 2015

Grunnskulepoeng er gjennomsnittet av alle avsluttande karakterar multiplisert med ti. Poenga er elevane sitt konkurransegrunnlag ved opptak i vidaregåande skule. Grunnskulepoenga fortel i kva grad elevane har nådd kompetansemåla etter fullført grunnskule.

Indikator og nøkkeltal		2012-2013	2013-2014	2014-2015
Grunnskulepoeng, gjennomsnitt	Volda kommune	41	41,7	41,6
	Møre og Romsdal	40,1	40,4	40,7
	Nasjonalt	40,1	40,4	40,8

Volda har god måloppnåing og dermed gode resultat på sluttresultatet målt i grunnskulepoeng.

3.4 Eksamen 2015

Indikator og nøkkeltal	Volda kommune	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Engelsk skriftleg eksamen	3,7	3,8	3,7
Engelsk munnleg eksamen	4,9	4,5	4,4
Matematikk skriftleg eksamen	3,2	2,8	2,9
Matematikk munnleg eksamen	3,9	4,0	4,1
Naturfag munnleg eksamen	4,4	4,1	4,2
Norsk hovudmål skriftleg eksamen	3,4	3,3	3,4
Norsk munnleg eksamen	3,9	4,4	4,4
Norsk sidemål skriftleg eksamen	3,4	3,2	3,1
Religion, livssyn og etikk munnleg eksamen	4,3	4,4	4,3
Samfunnsfag munnleg eksamen	4,5	4,4	4,4

Eksamensresultata er jamt over høgre enn gjennomsnittet nasjonalt og i fylket, noko som viser seg år etter år. Særleg kan ein merke seg resultatet på skriftleg eksamen i matematikk og munnleg eksamen i engelsk der snittet er markert høgre. Resultata i norsk munnleg eksamen var dessverre våren 2015 dårlege i høve nasjonalt og i fylket.

Elevstemme om læringsmiljø og læringsresultat

«Eg lærer best ved å lese og skrive. Timane startar ofte med ein lærarpresentasjon der elevane lyttar og noterer. Vi har mykje eigenvurdering på arbeid vi gjer, det kan vere nyttig av og til, men eg er svært sjølvkritisk, så eg synest det blir stressande med mykje eigenvurdering. Eg likar godt teori, men det er synd at mange av dei praktiske faga som mat & helse, kunst & handverk, musikk og kroppsøving har så mykje teori med vurdering/karakter.

Jente 10. klasse

3.5 Elevundersøkinga 2015

Elevar har ulike erfaringar og føresetnader for å fungere både fagleg og sosialt på skulen. Det er som regel stor bevisstheit om at ulike skulefaglege læreføresetnader krev tilpassa opplæring, men elevar har ulikt utgangspunkt også når det gjeld åtferd og kjensler og treng tilpassa opplæring på bakgrunn av det.

Ingen elevar er like. Dei har til dømes ulikt humør. Medan nokre alltid er glade, blir andre lett engstelege eller triste. Det er også stor variasjon i kor opne eller inneslutta barna er. Dei har ulikt temperament, evne til å regulere åtferd eller evne til å konsentrere seg over tid. Desse forholda kan ha like stor betyding for læring og utvikling som dei kognitive læreføresetnadane. Derfor må ein ta omsyn til dette når ein utformer læringsmiljøet.

Ulikskapar i åtferds- og kjenslemessige disposisjonar har ulike årsakar. Blant anna speler arv ei rolle. Temperament og anlegg for å reagere med angst eller tristheit har til dømes ein relativt sterk arvemessig komponent.

Vidare vil føresette sin oppdragarstil og andre høve ved kvaliteten på den omsorga som eleven har møtt, påverke evna til å regulere åtferd og kjensler.

Positive og negative hendingar i eleven sitt liv vil også påverke åtferds- og kjenslemessige disposisjonar som vil kunne gi ulike utslag i skulesamanheng. Ein tendens til å reagere med angst eller tristheit vil til dømes kunne vise seg ved at eleven har ein auka tendens til å unngå ulike typar utfordringar, manglar energi til å oppretthalde arbeidsinnsats eller har problem med å konsentrere seg om læringsoppgåvene.

Eit læringsmiljø med fokus på motivasjon og meistring, samt støttande lærarar som har klare forventningar til elevane, vil skape tryggheit, føreseielegheit og struktur som gjer elevane i stand til å møte utfordringar i skulen.

Elevundersøkinga har til hensikt å gi elevane muligheit til å seie kva dei meiner om forhold som er viktige for at dei skal lære og trivast på skulen og gir skulen viktig informasjon om læringsmiljøet.

Det er obligatorisk for skuleeigarar å gjennomføre Elevundersøkinga for elevar på 7. og 10. årssteg. Ein del av spørsmåla i Elevundersøkinga er sett saman til indeksar som blir viste i Skoleporten. Resultata for alle spørsmåla i Elevundersøkinga blir viste i ein eigen rapportportal. I tilstandsrapporten er desse læringsmiljøindeksane obligatoriske:

- **Støtte frå lærarane:** Indeksen viser korleis elevane opplever emosjonell og fagleg støtte frå lærarane.
- **Vurdering for læring:** Indeksen kartlegg elevane si oppleving av dei fire prinsippa i vurdering for læring.
- **Læringskultur:** Indeksen viser om elevane opplever at skolearbeidet er viktig for klassen, og om det er rom for å gjere feil i læringsarbeidet.
- **Meistring:** Indeksen viser elevane si oppleving av meistring i samband med undervisning, lekser og arbeid på skolen.

- **Elevdemokrati og medverknad:** Indeksen viser elevane si oppleving av om det er mogleg å medverke i arbeidet med faga, og om dei får vere med og avgjere klassereglar og delta i elevrådsarbeid.
- **Mobbing på skulen:** Gjennomsnittsverdien for indikatoren Mobbing på skolen er berekna ut frå kor mange som opplever at dei blir mobba, og kor ofte dei blir mobba. Verdien viser ikkje talet på elevar som i snitt blir mobba. Ein og same verdi kan anten indikere at mange kryssar av at dei blir mobba sjeldan, eller at færre kryssar av at dei blir mobba hyppig. I Skoleporten tyder eit gjennomsnitt ned mot verdien 1 på lite mobbing i skolen.

Skalaen går frå 1 til 5 der høg verdi vil seie positivt resultat. Unnataka er mobbing på skulen der låg verdi er positivt.

Nedanfor viser vi tabellar på dei obligatoriske læringsmiljøindeksane før vi lar skulane kome med kommentarar på eigne resultat.

3.5.1 Resultat 7. årssteg

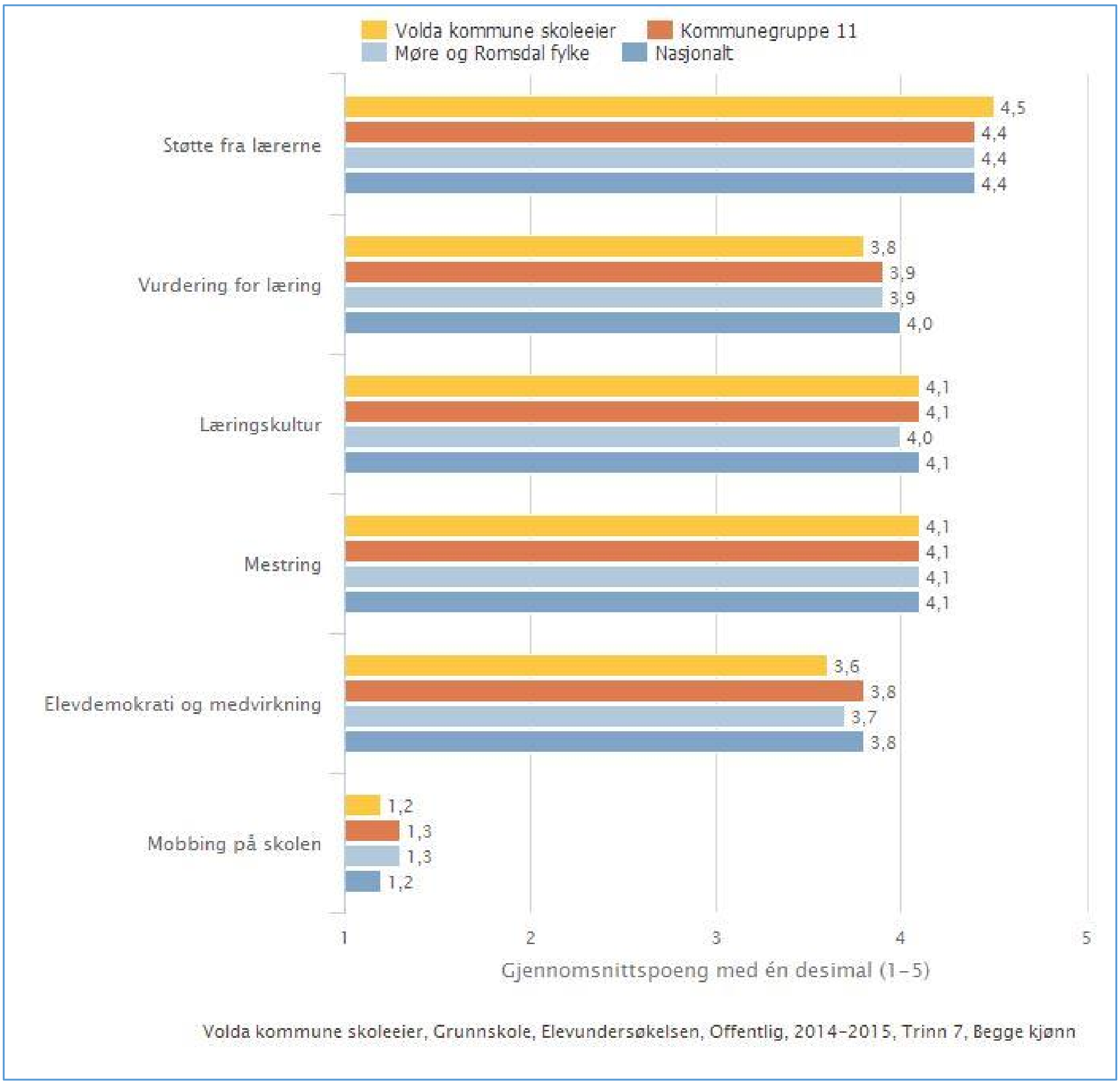

3.5.2 Resultat 10. årssteg

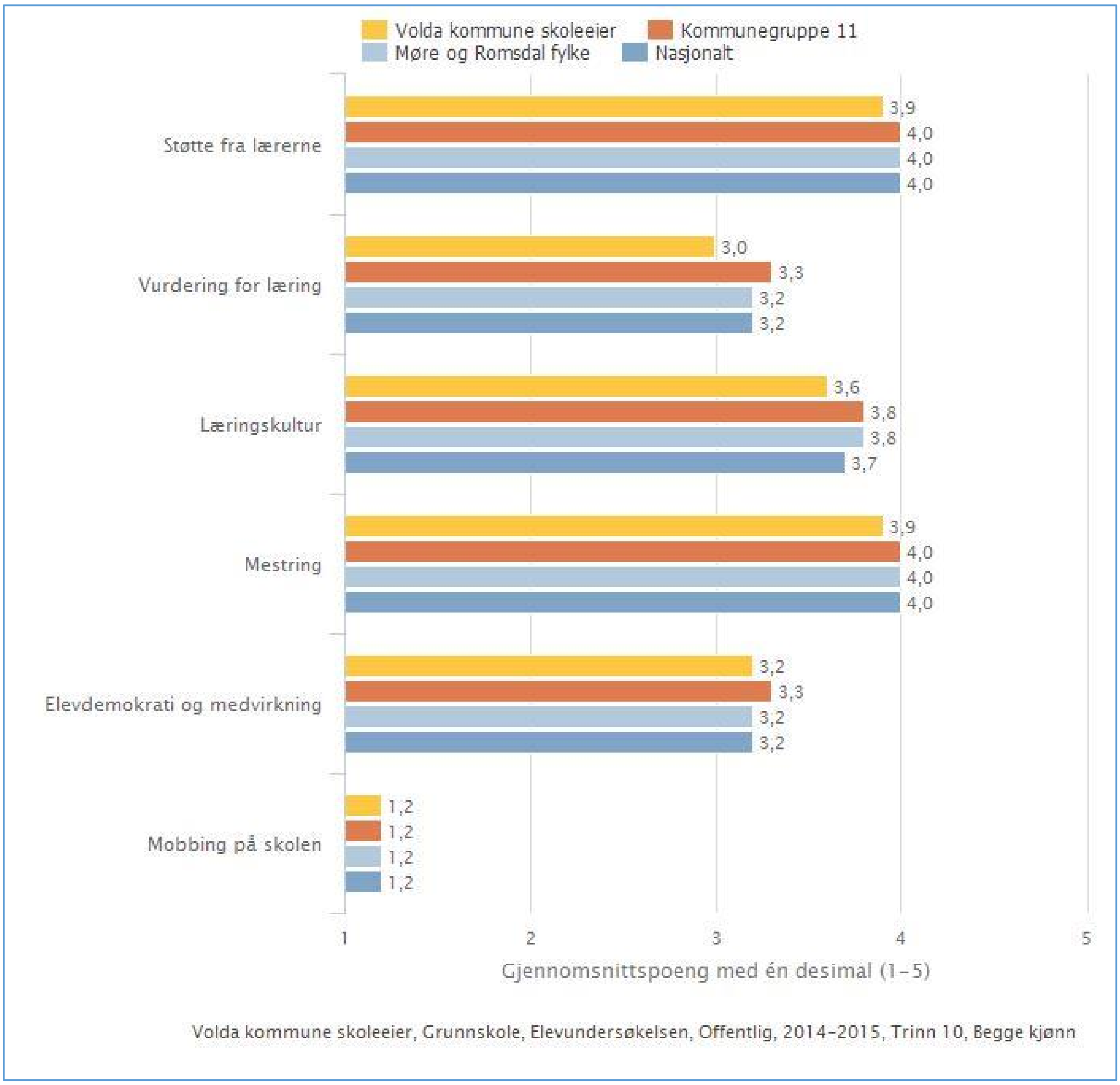

Med slagordet "Vi kan i lag" er det trygt og godt å vere elev og føresett ved Dalsfjord skule. Det er i stor grad eit gjensidig samarbeid mellom tilsette og heim, der eleven og miljøet sitt beste er i fokus. Dette gjev utslag i ein variert og god skulekvardag gjennom fire årstider.

Dalsfjord skule er den nyaste skulen i Volda kommune per dags dato. Her har vi badebasseng, gymsal, amfi, mediatek, eit godt skulekjøken, og gode undervisningsrom for naturfag, musikk, kunst og handverk, med meir. Uteområdet har kunstgrasbane, stor sandkasse, leikeapparat, basketbane, skulehage, musikkbinge, friluftsområde, og fjord, skog og fjell i umiddelbar nærleik. Folket, næringsliv, kulturhus og organisasjonar i fjorden samarbeider i stor grad med den kommunale skulen. Dette gjev oss eit unikt og rikt læringssenter, fagleg og sosialt.

Dei tilsette ber preg av brei fagleg og sosial kompetanse og røynsle. Det er ei jamn fordeling mellom tilsette menn og kvinner, og i ulik altersspreiing og geografi. Elevar ved Dalsfjord skule kjenner dei tilsette godt, og har mange gode vaksenpersonar som førebilete, og til omsorg og læring gjennom ein skuledag.

Dalsfjord skule har nulltoleranse mot mobbing. Dei tilsette har eit kvalitetssikra apparat i ryggen og vidopne auger mot mobbing. Borna lærer konflikthandtering, og mange kjenner at vegen er kort til ein vaksen dersom ein opplever at noko er ugreitt. Eit anti mobbetiltak som gjev fysisk fostring er TL - TrivselsLeiarar.

Dalsfjord skule legg stor vekt på dei praktiske- og estetiske faga og friluftsliv. Dei tilsette har brei fagkompetanse innanfor desse felta, og dei ser moglegheiter og kreativitet i omgjevnadane og elevmassen. Skulen arrangerer kulturkafear, kulturarrangement ved høgtider og årstider. Borna vert tidleg vant med å formidle frå ei scene til eit publikum. Og det er tydleg at dette er noko elevane trivs med og meistrar.

Her ser vi song, samspel, dans, musikkteknologi, teater, film, mat og helse, og produkt frå kunst- og handverk. Naturen vert nytta til å hauste av. Dette er gjort i eit berekraftig perspektiv. Miljøarbeid stend naturleg og høgt ved Dalsfjord skule. Naturen vert også brukt for å formidle god fysisk og psykisk helse, rekreasjon og til å sjå seg sjølv som ein del av jorda vår.

Eit godt samarbeid mellom heim og skule er den viktigaste faktoren for god læring. Dette har Dalsfjord skule lukkast med i stor grad. Mange foreldre ser nytta ved å framsnakke og bidra for eit positivt skulemiljø. FAU, klassekontakter og foreldre er aktive i å ta opp nyttige saker, og arrangerer haustfestar, klassefestar, diskotek, juleball, karneval og påskeparty meir og mindre i samarbeid med borna.

Vi er glade i og stolte av skulen vår.

Føresett, Dalsfjord skule.

3.5.3 Skulane sine kommentarar til eigne resultat i elevundersøkinga

Austefjord skule

Tre område får best score blant elevane på Austefjord skule: *Fagleg utfordring*, *felles reglar* og *utdanning og yrkesrettleiing*. Vi hadde kanskje forventa at resultatet var høgare på *vurdering for læring* og *motivasjon*. Dette er område vi skal prioritere framover.

Talet på området *mobbing* seier oss at vi må gi dette ekstra merksemd i tida framover. Av det førebyggande arbeidet for eit godt læringsmiljø på Austefjord skule ønskjer vi å trekke fram følgjande: Skulen har implementert programmet Zippy i 1.-3.klasse på timeplanen. Vi registrerer at elevane brukar omgrep og løysingsforslag frå programmet i skulekvardagen, og meiner at elevane vert betre rusta til å møte utfordringar og konfliktar i sosiale samanhengar.

Trivselsleiarordninga på barnesteget er også eit viktig tiltak i førebygginga for eit godt læringsmiljø. To elevar per halvår er på leikekurs og har ansvar for å organisere leik/aktivitet for alle elevane på barnesteget to matfriminutt per.veke. Det er stor deltaking på aktivitetane.

Skulen har bygd to gapahukar dei siste par åra. Den eine er plassert i ein skog på skuleområdet, og bygd i samarbeid med Styrk arbeid i Volda kommune. Den andre er plassert i skogen, ca 10 min. gange frå skulen, og bygd av elevar og lærar på ungdomsskulen. Dette er basar som skaper hygge og er eit godt utgangspunkt for undervisning i friluft.

Bratteberg skule

Resultata frå elevundersøkinga er jamt over positive. Elevane trivst på skulen og krenkande ord og handlingar er eit lite problem. Elevane får god støtte frå lærarane, både til skulefag og sosial fungering. Sidan elevundersøkinga er anonym, er nytteverdien avgrensa med tanke på utvikling av læringsmiljø og ivaretaking av kvar einskild elev. I tillegg er enkelte spørsmål litt vanskelege å forstå /lette å mistforstå, grunna noko uheldig språkbruk. Vi lyt såleis supplere med elev-/foreldresamtalar og vi vil framover truleg ta i bruk ikkje-anonym spørjegransking (t.d. "Spekter").

Resultata viser at dei aller fleste elevane trivst godt på skulen. Lærarane er kjende med nokre få elevar som ikkje trivst så godt. Dei fleste av desse får ekstra oppfølging i samarbeid med heimen og skulehelsetenesta. Vidare viser resultata at elevane er interesserte i å lære og gler seg til å gå på skulen. Likevel melder mange om at dei ikkje likar skulearbeidet så godt.

Tala seier at foreldra viser interesse for skulearbeidet, hjelper til og oppmuntrar elevane. Svært mange melder at foreldra forventar at eleven gjer så godt han kan. Dette er gledeleg. Å verte stilt overfor realistiske og klare forventningar er svært viktig for å nå ønska utvikling

Elevane melder om at lærarane har tru på dei og at dei vert behandla med respekt. Vidare at dei får god hjelp av lærarane til vidare arbeid. Dessverre melder dei også om ein del uro i timane. Trass dette er der tydelegvis ein god kultur i klasserommet der det «er lov å gjere feil». Lærarane stiller tilpassa utfordringar og gir lekser og arbeidsoppgåver som elevane meistrar.

Elevane seier at dei er i nokon grad med på å bestemme korleis det skal arbeidast med faga. Det er lagt til rette for elev- og klasseråd og stundom høyrer skulen på forslaga.

Dei aller fleste elevane melder at lærarane forklarar kva som er måla i dei ulike faga, og at dei får forklart kva som skal vurderast i faga. Vidare forklarar lærarane kva som er bra med arbeidet og kva eleven bør gjere for å bli betre.

Det store fleirtalet av elevane våre veit kva reglar som gjeld på skulen, og dei vaksne hjelper til så reglane blir følgt. Likevel er der ein del som opplever at dei vaksne reagerer ulikt viss nokon bryt reglane.

Elevane melder om svært lite erting/plaging/trugsmål eller mobbing. Litt kommentarar på utsjånad har det vore. I den grad der har vore krenkande åtferd, er det nesten berre frå medelevar i klassen. Dei fleste meiner dei vaksne reagerer når nokon seier eller gjer noko som er ubehageleg for andre. Som før nemnt har lærarane særskild tett oppfølging av nokre få einskildelevar, også med tanke på at dei skal kjenne seg trygge og trivast. Dei aller fleste er fornøgde eller svært fornøgde med skulehelsetenesta.

I tillegg til informasjonen frå den årlege Elevundersøkinga skaffar skulen seg oversikt over elevane sin trivsel og evt. mobbing i klassen gjennom utviklingssamtalar to gonger pr. år. I tillegg opplever vi at andre elevar, lærarar, assistentar, reinhaldarar, naboar og føresette har ein lav terskel for å melde frå om episodar dei finn urovekkande. Vi føler likevel at vi kan bli betre på å avdekke mistrivsel og evt. mobbing. Vi vil såleis sjå på betre verkty til dette føremålet, t.d. «Spekter» utarbeidd av Erling Roland ved Senter for atferdsforskning.

Av tiltak for å skape trivsel og godt elevmiljø nemner vi:

- Trivselsleiar (TL, 5.-7.kl.). Dette er eit svært godt tiltak som betrar trivsel og truleg hindrar mykje uønskt åtferd.
- Elevråd: Elevrådet arrangerer ballbinge-turnering, «20-turmål» og andre tiltak for skulen.
- Det store leselotteriet: Etter stort ønske frå elevar og foreldre arrangerte vi også dette året «Det store leselotteriet». FAU hadde ei sentral rolle i ordninga, og sytte for svært mange fine premiar. Det er særleg kjekt å sjå at dette tiltaket når ein del elevar som elles sjeldan hevdar seg i konkurransar.
- FysAk: Elevane på mellomsteget har fysisk aktivitet (FysAk) ein gong i veka, i tillegg til kroppsøvingstimane. Vi gjentek suksessen frå i fjor med auka elevmedverknad og får svært positive tilbakemeldingar frå elevane.

- Leirskule /skuletur: Vi har laga eit fast opplegg der 7.klasse dreg til Lid grendahus på overnattingstur. Opplegget femner om skulefaglege, sosiale og fysiske utfordringar og er svært godt likt av elevar, føresette og tilsette.
- Zippys venner / Psykologisk førstehjelp /Smart oppvekst: Skulen køyrer opplegget Zippys venner fast for 1.-4.klasse, og brukar dessutan mykje av språket og metodikken vidare på mellomsteget. I 5.klasse vert dei dessutan introdusert for «Psykologisk førstehjelp»; eit opplegg for å handtere vanskelege situasjonar og trasige tankar. I år prøver vi dessutan ut deler av opplegget til «Smart oppvekst»; eit verkty for betre sosial omgang og sjølvkontroll.
- «Tett på»: Skuleleiinga er «tett på» einskildelevar og grupper/klasser som treng ekstra oppfølging. Dette gjeld t.d. alle tilfelle av mobbing /mistanke om mobbing, skulevegring, forseintkoming, utagering, dårleg klassemiljø mm.
- Systemarbeid: Alle tilsette er kjende med opplæringslova §9a, og arbeider i samsvar med utarbeidd prosedyre. Skulen har utvikla og teke i bruk nytt kartleggingsverkty til bruk i skulevegringssaker. Skulen samarbeider med PPT om tiltak for einskildelevar, klassen og lærarteamet.

Dalsfjord skule

Dalsfjord skule har gjennom utviklingsplanen og handlingsplan mot mobbing fått inn ein del rutinar som er med på å skape eit fysisk og psykisk godt skulemiljø for elevane. Vi har gode arbeidsplanar, styrka tilsyn om morgonen, og vi har arbeidd mykje med læringsleiing og klassereglar.

Det fysiske miljøet er godt med nytt skulebygg med både gymsal, basseng, og eigen skulehage med gapahuk og steinomn. Dessutan har vi open musikkbinge og scene for ungdomsskulelevane.

Resultata frå Elevundersøkinga viser at elevane trivast godt ved skulen og alle elevane har nokon å vere saman med i friminutta.

Motivasjonen for å lære varierer litt. Det syner seg at ingen elevar er motivert for læring i alle fag. Høgaste snittet er at elevane er motiverte for å lære i nokon fag. Dette må vi heilt klart arbeide meir med frametter. Dei fleste elevane seier at dei likar skulearbeidet godt, noko som er veldig positivt.

Undersøkinga syner at dei føresette som oftast er interesserte i det borna lærer på skulen. Vidare seier elevundersøkinga at dei føresette nesten alltid hjelper elevane med leksene, og dei forventar at elevane gjer sitt beste på skulen.

Elevane meiner at dei fleste lærarane gir dei god støtte, at lærarane bryr seg om dei og har tru på dei.

Når det gjeld vurdering for læring seier elevane at lærarane forklarar læringsmåla og kva som vert vektlagt i vurderinga i dei fleste faga. Elevane meiner at skulen legg til rette for elevmedverknad og at elevrådet fungerer. Elevane ynskjer meir medverknad når ein kvar haust lagar klassereglar.

Tala i undersøkinga syner at elevane opplever miljøet ved skulen som trygt og at det er lite mobbing.

Elevane er særs fornøgde med skulehelsetenesta.

Felles aktivitetar ved skulen er med på å styrke heim - skule samarbeidet og trivselen ved skulen. Døme på slike aktivitetar er overnattingsturar, kulturkafe, uteveke, fjellturar, skidag, julefest og vårfest.

TL-programmet har ein positiv effekt på trivselen til elevane og er med på å førebygge uønska åtferd, som erting, mobbing og utestenging.

Folkestad skule

Resultata for Folkestad skule er jamt positive med eit gjennomsnitt på 4,1 der 5 er høgste skåre.

Vi ser at elevane trivst godt på skulen, og at dei får god hjelp og støtte heime.

Vi har eit klart forbetringspotensiale på nokre område innanfor indeksen *vurdering for læring* der skåren er noko lågare og ligg ned mot 3-talet. Her ser vi at skulen samla sett må bli betre på desse spørsmåla (sitat):

«I kor mange fag legg lærarane til rette for at eg kan bruke praktiske arbeidsmåtar?»

«Kor ofte får du tilbakemeldingar frå lærarane som du kan bruke til å bli betre i faga?»

«Får du vere med å foreslå kva det skal leggast vekt på når arbeidet ditt skal vurderast?»

Får du vere med og vurdere skulearbeidet ditt?»

«Får du hjelp av lærarane til å tenke gjennom korleis du utviklar deg i faget?»

Mork skule

Mork skule scorar generelt bra på Elevundersøkinga. Utifrå resultata kan ein sjå at elevane har høg trivsel. Vi er stolte over at vi scorar lågt på spørsmål rundt mobbing (1,1). Dette tyder ikkje at det ikkje må jobbast med og mot mobbing i klasserommet og på leikeplassen.

Det kjem fram at elevane opplever at dei får støtte både frå lærarane og heimen i arbeidet dei gjer. Vi jobbar heile tida med å oppretthalde eit godt samarbeid heim - skule. Lærarane ser vinning i å bruke tida på ein liten samtale eller sms for å oppklare enkelte situasjonar. Det er viktig at elevane føler at lærarane bryr seg om dei, likeeins at føresette er trygge på at læraren har omsorg for barnet deira.

Vi har dei siste åra jobba spesielt med skulemiljøet. Vi meiner at vi ser positive resultat av både Zippy og Trivselsleiarprogrammet. Vi har tre vakter ute i kvart friminutt. Desse prøver å vere i forkant av eventuelle konfliktar. Personalet snakkar seg i mellom om konfliktar som kan oppstå. Vi ansvarleggjer elevane gjennom at dei må ringe heim og fortelje kva som har skjedd dersom ei større konflikt har oppstått.

Vi har fokusert mykje på klassemiljø, og jobba inn godt fungerande klasseromsreglar, tilpassa dei ulike årsstega. Lærarane snakkar seg imellom når det gjeld episodar rundt enkeltelevar, og samarbeider med å finne gode løysingar som kan forhindre at det skjer att. Vidare prøver lærarane å vere flinke til å informere heimen om kva som skjer med eleven. Dette tydeleggjer ovanfor elevane at heim og skule samarbeider.

Vikebygda skule

Vi opplever at vi har eit trygt og inkluderande skulemiljø, Grunna elevane sin alder, er ikkje skulen pålagt å gjennomføre dei nasjonale elevundersøkingane. Vi er likevel oppteken av at elevane skal oppleve at dei har det trygt og godt på skulen. Vi jobbar mellom anna mykje med aldersblanda aktivitetar ved skulen som kulturkveld, matematikkens dag, samt ulike turar i nærmiljøet. Vi har og ei fadderordning for 1. klasse.

Vi er opptekne av at vi er ein «vi -skule», med «våre elevar», det vil seie at alle tilsette har ansvar for alle elvane ilag. Vi legg difor stor vekt på at elevane **i det daglege** skal møte vaksne som legg vekt på:

- ✓ tryggleik og likeverd for kvar einskild
- ✓ at læringa er basert på positive tilbakemeldingar framfor å fokusere på det elevane ikkje meistrar
- ✓ alle faglege krav som kvar einskild elev må arbeide systematisk og grundig med for å kunne oppnå

"Zippys venner" blir brukt i alle klassene, og dette er også ein reiskap som SFO kjenner til og bruker. Dette er eit program som skal hjelpe elevane å identifisere og snakke om kjensler, meistre dagleglivet sine utfordringar og støtte andre som har det vanskeleg.

Vi bruker også leikevennar i nokre periodar, der lærarane bestemmer kven som skal leike i lag i friminutta. Dei yngste klassene har også vore med på vennegrupper i år, der små grupper elevar besøker kvarandre privat og på den måten knyter sosiale band.

Volda ungdomsskule

Lærarane har brukt både teamtid, årsstegstid og fellestid til arbeidet med å tolke resultata frå elevundersøkinga og reflektere rundt årsaker og satsingsområde i høve forbetring og utvikling. I år var det første gong alle klassene deltok i elevundersøkinga, dette meiner vi er positivt og vi vil halde fram med dette.

Vi har brukt mykje tid til etterarbeid med felles refleksjon i kollegiet. Vi meiner også det er viktig at alle lærarane er med på å tolke resultata og formulere utviklingsmål for skulen på bakgrunn av resultata.

Oppsummering av resultat frå elevundersøkinga:

Dette er vi gode på ☺	Dette kan vi bli betre på ☹
- Høg trivsel, lite mobbing - Godt, trygt læringsmiljø - Felles reglar - Trivsel - God støtte heimanfrå - Samhandling/ kontakt lærar-elev - Høg trivsel og godt klassemiljø	- Vurdering for læring, spes. tilbakemeldingar - Praktisk og variert undervisning - Meir IKT i undervisninga - Samtale/ diskusjon i fag - Yrkesrettleiing - Praktisk arbeid - Elevmedverknad, progresjon 8.-10. - Motivasjon - Fysisk miljø - Elevmedverknad - Variasjon

Skulen gjennomfører ei anonym mobbegransking ein gong pr. halvår og i systemboka vår har vi utarbeidd rutinar for kva vi gjer dersom mobbing blir oppdaga. I systemboka vår ligg det også retningslinjer til saker som fell under opplæringslova §9A. Resultata samsvarar med resultatet frå elevundersøkinga som viser at vi har lite mobbing og god trivsel. Det betyr ikkje at skulen er

mobbefri, vi har nokre elevar som opplever å bli krenka og mobba og dette er viktig å ta på alvor. Vi nyttar fellestid til å gå jobbe med å utvikle det haldningsskapande klasse- og skulemiljøarbeidet. Ved skulestart kvart år har vi ei eiga miljøveke med fokus på nettvett, psykisk helse, klasse- og skulemiljøarbeid. Vi utarbeider miljøtenesteplan for skuleåret der alle klasser er med etter turnus.

Målet med miljøtenesteplanen er:

- Skape større trivsel for elevar og tilsette
- Aktivisere elevane i miljøskapande arbeid
- Styrke fellesskapet og vise omsorg for kvarandre (Jf. skulen sin visjon)
- Arbeide for at alle skal kjenne seg trygge i skulemiljøet

I tillegg har vi tur- og ekskursjonsplanen der målet er å fremje læring, trivsel og sosial utvikling. Turane og ekskursjonane skal planleggast i samarbeid med elevar og lærarar gjennom grundig førearbeid og det skal setjast opp faglege og sosiale mål. Fleire skulemiljøtiltak er Bli-kjend-kveld tidleg på hausten som er obligatorisk for alle elevane, juleball, Grand prix-veka og til sist, men ikkje minst, det daglege, systematiske arbeid med klasse- og læringsmiljø i den enkelte klasse.

Øyra skule

Resultata frå elevundersøkinga blir noko ulik frå år til år fordi det kan vere stor ulikskap mellom kulla. Samstundes ser vi ein trend dei siste tre åra der vi ligg rundt fire i snitt. Det vi skorar dårlegast på i år er elevdemokrati og medverknad (3,4) og det undersøkinga viser at vi er best på, er støtte frå lærarar (4,5).

Det er tredje året på rad at Øyra skule har lite tilfredsstillande resultat på indeksen *Elevdemokrati og medverknad.* Vi trur dette har mykje med elevrådsarbeidet på skulen å gjere, og vil komande skuleår organisere dette annleis.

Også indeksen *Vurdering for læring* har dårlegare resultat enn vi ønskjer (3,6 mot 3,9 i fjor). Og vi ser at her er stort potensiale for forbetring. Vi forventar at storsatsinga *Vurdering for læring* i Voldaskulen vil vise igjen i resultat på dette området.

I tillegg til Elevundersøkinga, har vi kvar haust ei trivselsundersøking ved Øyra skule. Her kartlegg vi korleis elevane har det på skulen, både i klasserommet og ute i friminuttet, samt på skulevegen. Her kan vi fange opp om det er nokon som blir utestengde, blir erta eller mobba eller kjenner seg utrygge på anna vis. Resultatet frå undersøkinga blir kvart år arbeidd med i kollegiet, og lærarane bruker kunnskapen om resultat frå eigen klasse som utgangspunkt for arbeid med det sosiale miljøet i klassen.

4 Tiltak for å betre læringsresultata i Voldaskulen

Å meistre grunnleggande ferdigheiter er ein føresetnad for kompetanse i alle fag. Vi veit at mange elevar på lågaste meistringsnivå på dei nasjonale prøvene vil ha vanskar med å tileigne seg nytt lærestoff, og ligg i faresona for større og utvida vanskar seinare i utdanningsløpet. Resultata på dei nasjonale prøvene kan derfor vere eit frampeik på korleis måloppnåinga i fag vil verte for den enkelte elev ved avslutta grunnskule.

Voldaskulen har lågare resultat på dei nasjonale prøvene på barnesteget enn vi ønskjer å ha. Samtidig ser vi svært positiv utvikling mellom resultata som er tekne tidleg på 8. årssteg og 9. årssteg – altså i løpet av eit år på ungdomsskulen klarer vi å heve nivået. Vi har også høge snitt på grunnskulepoeng og eksamensresultat. Kva vil skje om vi klarer å heve nivået tidleg på barneskulen – vil resultata på dei nasjonale prøvene på 9. årssteg bli tilsvarande mykje høgre/betre? Og vil grunnskulepoenga og eksamensresultata også bli høgre/betre?

I verbaldelen til budsjettet for 2016 lyder eit av opplæring og oppvekst sine mål slik: *«Talet på elevar som på dei nasjonale prøvene presterer på meistringsnivå 1 i 5. klasse og meistringsnivå 1 og 2 i 8. og 9. klasse skal reduserast med 15 % samanlikna med sist skuleår.»* Vi har sett oss eit konkret mål for å kunne måle kvaliteten i skulane våre. Resultata på dei nasjonale prøvene hausten 2016 vil gi oss svar på om vi har nådd målsetjinga.

For å gi ei felles retning for nasjonale og lokale prioriteringar i arbeidet med kvalitet i grunnopplæringa har nasjonale myndigheiter definert tre overordna utdanningspolitiske mål for heile grunnopplæringa (St.meld 18, 2007-08). Sektormåla bygger på og speglar heilskapen i Kunnskapsløftet. Dei tre måla heng nært saman og handlar om grunnleggande ferdigheiter, gjennomføring og læringsmiljø, der meistring er eit sentralt omgrep :

- Alle elevar skal inkluderast og oppleve meistring
- Alle elevar skal meistre grunnleggande ferdigheiter
- Alle elevar skal gjennomføre vidaregåande opplæring

I punkt 3.5 skriv vi at eit læringsmiljø med fokus på motivasjon og meistring, samt støttande lærarar som har klare forventningar til elevane, vil skape tryggheit, føreseielegheit og struktur som gjer elevane i stand til å møte utfordringar i skulen.

Dei tre sektormåla gir oss klare føringar for kva vi må jobbe mot. Voldaskulen skal vere ein skule der alle elevar føler seg inkludert og opplever meistring, dessutan skal dei meistre dei grunnleggande ferdigheitene på eit slikt nivå at dei klarer å gjennomføre vidaregåande opplæring. På bakgrunn av desse måla har vi for tida følgjande satsingar og tiltak i Voldaskulen:

4.1 Ungdomssteg i utvikling – motivasjon og meistring

Dei nasjonale sektormåla er bakgrunnen for den nasjonale satsinga *Ungdomssteg i utvikling* som dei fire ungdomsskulane i Volda har delteke i dei tre siste åra. Her har alle skulane valt klasse-/læringsleiing som overordna satsing, med ulike vinklingar. Vi er opptekne av at kvar elev skal

oppleve meistring kvar dag, i kvar læringsøkt. God klasseleiing er avgjerande for at kvar enkelt elev får oppleve meistring. Vi veit at ein god lærar

- er medviten om og skjøner sitt leiaransvar
- har innsikt i klassa som sosialt system
- har ein positiv støttande relasjon til kvar enkelt elev
- er medviten om å etablere ein god læringskultur
- er medviten om å etablere god struktur og rutinar
- har tydelege forventningar og motiverer alle elevane

Dersom elevane skal realisere læringspotensialet sitt, er det avgjerande at læraren har tydelege forventningar til elevane og kan motivere dei til arbeidsinnsats. Ved å tydeleggjere formålet med læringsaktivitetane og samtidig klargjere forventningane, får elevane ein metarefleksjon på eiga læring.

Forventningane til elevane må vere både høge og realistiske, og læringsaktivitetane må vere prega av utfordringar og driv. Læraren må ikkje berre ha forventningar til elevane, men også stille krav og ha forventningar til seg sjølv som leiar og lærar.

Ungdomssteg i utvikling utfordra lærarar til å betre eigen undervisningspraksis ved å gjere han meir motiverande, praktisk og variert. Refleksjonen, utprøvinga og erfaringsdelinga fokuserte på elevane si meistring.

Skulane vil vidareføringa satsinga og halde fram med å jobbe med læringsleiing for å skape motivasjon og meistring hos elevane.

Ein kan lese meir om Ungdomssteg i utvikling her: http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/

4.2 Vurdering for læring

For at vurderingsarbeidet i skulen skal vere motiverande og fremje læring og utvikling er det nokre enkeltfaktorar som er avgjerande. Desse er viktige for elevane sin motivasjon, si forståing av og eigarskap til eiga læring.

Basert på internasjonal forsking har Noreg valt å legge vekt på følgjande fire prinsipp for god undervegsvurdering:

- *Elevane skal forstå kva dei skal lære og kva som er forventa av dei. Då er mål, kriterier og kjenneteikn for måloppnåing viktig.*
- *Elevane skal få tilbakemeldingar som fortel dei om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen.*
- *Elevane skal få råd om korleis dei kan bli betre.*
- *Elevane skal vere involvert i eige læringsarbeid ved blant anna å vurdere eige arbeid og utvikling.*

Både eit godt læringsmiljø og god læringsleiing er føresetnader for godt vurderingsarbeid. Vurdering for læring er dessutan ein god reiskap for tilpassa opplæring.

Resultata i Elevundersøkinga fortel oss at skulane i Volda kommune har utviklingspotensiale. Voldaskulen skal frå hausten 2016 ta del i den nasjonale satsinga på *Vurdering for læring* som vi håper skal gjere oss i stand til å skape enda betre læring for elevane i Voldaskulen.

Ein kan lese meir om Vurdering for læring her: http://www.udir.no/Vurdering-for-laring/

4.3 Tidleg innsats

Opplæring og oppvekst ønskjer å vere ei førebyggande og helsefremjande teneste der ein har fokus på tidleg innsats på alle område.

Med *tidleg innsats* meiner vi at barn, unge og familiane deira skal få rett hjelp til rett tid, på rett stad, og så tidleg som mogleg. Med det meiner vi så tidleg som mogleg i barnet si utvikling, men også så tidleg som mogleg når hendingar og/eller vanskar oppstår, uavhengig av alder.

Tidleg innsats inneber førebyggande arbeid i tenestetilboda, og at adekvat hjelp vert gitt før vanskar vert komplekse og fastlåste.

Opplæring og oppvekst har slik strategi for tidleg innsats:

- Universalførebyggande tiltak for ***alle*** barn og føresette for å hindre at vanskar oppstår.
- Selektive tiltak for barn og føresette med risiko for å utvikle vanskar.
- Indikative tiltak for barn og føresette med behov for særskilte tiltak.

Av universalførebyggande tiltak har vi bl.a. desse i Voldaskulen:

- *Zippys vener* (barnesteg)
- *Alle har ei psykisk helse* (ungdomssteg).
- Trivselsleiarprogram (barnesteg)
- Særleg høg lærartettleik på 1. til 4. årssteg retta mot elevar med svak ferdigheit i lesing og rekning.

4.4 Tilpassa opplæring

Prinsippet om tilpassa opplæring gjeld all opplæring i grunnskule og vaksenopplæring. Tilpassa opplæring inneber blant anna variasjon i val av metodar, lærestoff og organisering for å sikre god og forsvarleg opplæring ut frå den enkelte elev sine evner og føresetnader. Tilpassa opplæring inneber ikkje at all opplæring vert individualisert, men at alle sider av læringsmiljøet tek omsyn til variasjonar i elevgruppa. Gjennom god tilpassing av den ordinære opplæringa skal skulen så langt råd er gi alle elevar eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa. Dermed kan skulen vere med å førebygge lære- og åtferdsvanskar og avhjelpe slike vanskar når dei oppstår.

Spesialundervisning er ein rett som skal sikre ei tilpassa og likeverdig opplæring for elevar som ikkje har eller ikkje kan få tilfredsstillande utbytte av den ordinære opplæringa. Spesialundervisning oppstår dermed i skjeringspunktet mellom tilpassa opplæring i den ordinære opplæringa og eleven sitt funksjonsnivå. Skulen sitt høve til å tilpasse opplæringa til den enkelte elev er blant anna avhengig av omfanget av eleven sine lærevanskar, kompetanse hos leiinga og lærarane, organisering av opplæringa, samt skulen sin tilgang på støttetenester og kompetansehevingstiltak.

Voldaskulen ønskjer å vere ein skule som i alle ledd har kompetanse til å drive god tilpassa opplæring og slik skape trygge læringsarenaer der elevane får oppleve meistring. For å klare dette må vi legge til rette for at skulane kan jobbe med tema omkring læring, til dømes læringsleiing (meir om læringsleiing i punkt 4.1) og forholdet mellom systemperspektiv og individperspektiv i høve tilpassa opplæring og spesialundervisning. Vi må også ha tett kontakt med PPT og nyttiggjere oss av rettleiing for å hjelpe skulen i arbeidet.

4.5 Spesialundervisning

Elevar som ikkje har tilfredsstillande utbyte av ordinær tilpassa undervisning, har etter opplæringslova rett til spesialundervisning. I vurderinga av skjeringspunktet mellom skulen sitt tilpassa opplæringstilbod og retten til spesialundervisning legg ein faglege vurderingar til grunn, i tillegg til ein grad av skjøn. Med bakgrunn i sakkunnig uttale frå PPT, fattar rektor ved den enkelte skule enkeltvedtak om spesialundervisning.

4.5.1 Elevar i grunnskulen som får spesialundervisning – i prosent

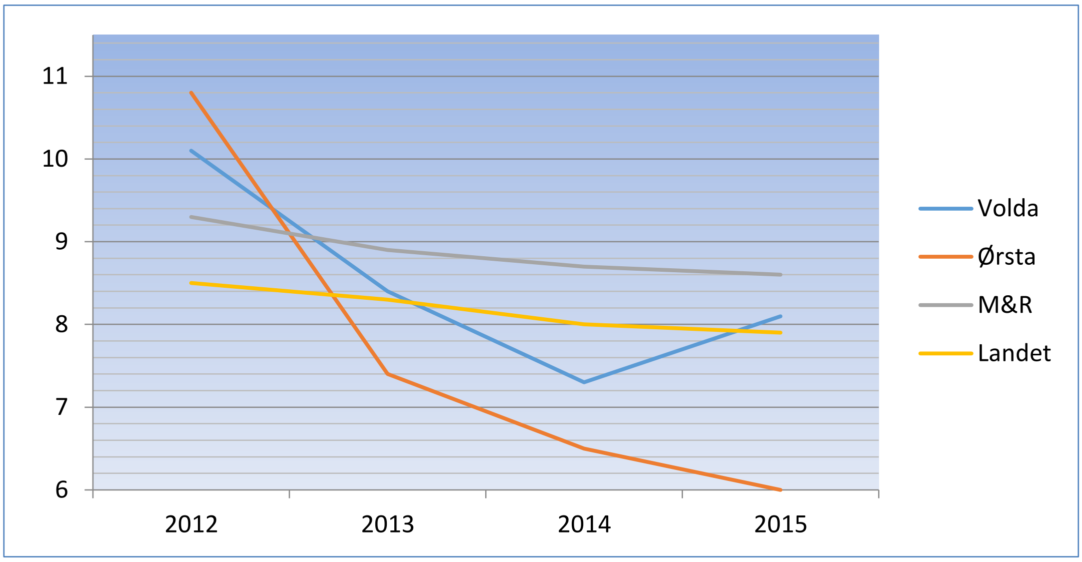

Talet på elevar som har rett til spesialundervisning har gått opp sidan 2014. Det tyder at færre av elevane får utbyte av den ordinære undervisninga. Vi ønskjer at den ordinære undervisninga skal femne om flest mogleg av elevane våre, og vil halde fram med å utvikle kompetansen i skulane for å kunne drive god tilpassa opplæring slik at færre elevar treng spesialundervisning.

4.5.2 Timar til spesialundervisning av lærartimar totalt – i prosent

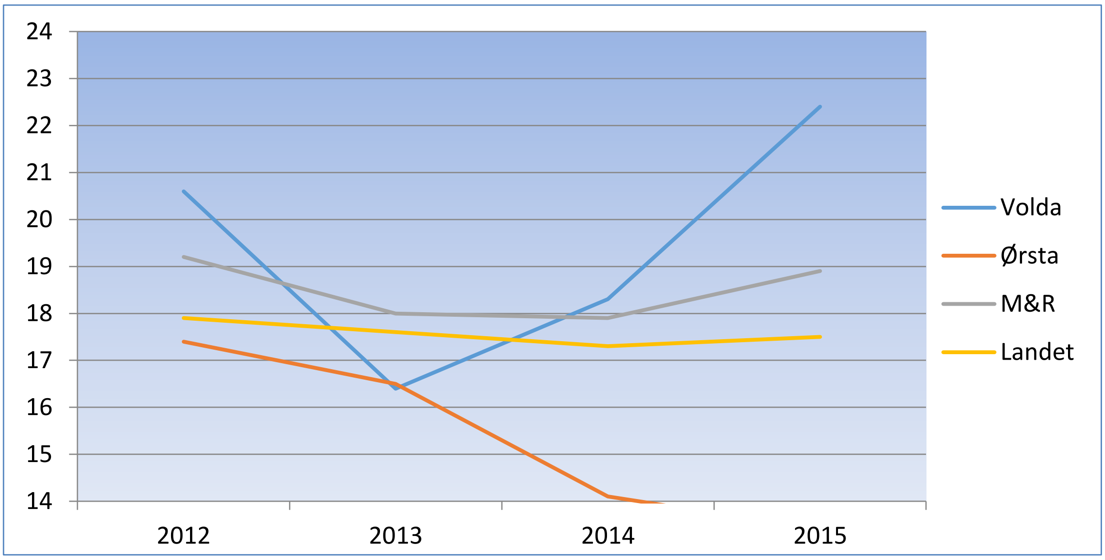

Talet på rammetimar som går til spesialundervisning har auka siste året. Sidan auka i talet på elevar som får spesialundervisning ikkje har auka i like stor grad, tyder dette at omfanget av spesialundervisninga til dei som har rett til det har auka. Vi har fleire elevar i Voldaskulen med ulike og samansette behov, og dette set krav til kompetansen til dei tilsette og dei fysiske rammevilkåra.

Voldaskulen ønskjer å vere ein skule som i alle ledd har kompetanse til å drive god tilpassa opplæring og slik skape trygge læringsarenaer der elevane får oppleve meistring og motivasjon for læring.

4.6 Heilskapleg arbeid med læringsmiljøet

Alle elevar har ein individuell rett til eit fysisk og psykososialt læringsmiljø som fremjar helse, trivsel og læring, som vi veit går hand i hand. For å sikre elevane sine rettar, må skulane utvikle og oppretthalde gode og inkluderande læringsmiljø, sjå meir om dette i punkt *3.5 Elevundersøkinga*.

I punkt 3.5 og 4 skriv vi at eit læringsmiljø med fokus på motivasjon og meistring, samt støttande lærarar som har klare forventningar til elevane, vil skape tryggheit, føreseielegheit og struktur som gjer elevane i stand til å møte utfordringar i skulen. Vidare viser forsking at fem forhold er grunnleggande når ein arbeider med å utvikle og oppretthalde gode læringsmiljø:

- Læraren si evne til å leie klasser og undervisningsforløp
- Læraren si evne til å utvikle positive relasjonar med kvar enkelt elev
- Positive relasjonar og kultur for læring blant elevane
- Godt samarbeid mellom skule og heim
- God leiing, organisasjon og kultur for læring på skulen

Vi ser at mange av elevane i Voldaskulen slit med si psykiske helse og ønskjer derfor meir kunnskap om og kompetanse på fremjing av god psykisk helse hos barn og unge. Vi ønskjer å skape opne og trygge miljø der barn og unge tør å snakke om psykisk helse og kjensler.

Vi vil at elevane i Voldaskulen skal få hjelp til å

- meistre utfordringar og problem i dagleglivet
- støtte andre som har det vanskeleg
- identifisere og snakke om kjensler

Voldaskulen jobbar for å få breiare kompetanse blant tilsette på heilskapleg arbeid med læringsmiljøet, spesielt innafor læringsleiing (sjå meir om dette under punkt 4.1 og 4.2) og psykisk helse (sjå også punkt 4.3).

Elevstemmer om læringsmiljø og læringsresultat

«Vi har det veldig trygt og godt i klassene og lærarane snakkar ofte om korleis vi har det, og minner oss om klassereglane og sånn. Vi likar oss veldig godt på ungdomsskulen, og spesielt etter Grand Prix-veka. Vi hadde gru-gledd oss til Grand Prix, men det var både meir slitsom og kjekkare enn vi hadde trudd. Det var ei travel veke med mykje øving, som var viktig fordi då vart det ikkje så skummelt å stå på scena. Det er vanskeleg å beskrive denne veka med ord, fordi det var så fantastisk kjekt, men på same tid veldig krevande. Vi merkar godt no etterpå at klassene har blitt meir samansveisa, ikkje så grupperte som tidlegare. Vi gler oss allereie til neste års Grand Prix!!»

To jenter, 8. klasse

4.7 Tiltak på tvers av satsingsområda

Dei utdanningspolitiske måla for heile grunnopplæringa er våre overordna mål, der vårt fokus er at alle elevar skal inkluderast og oppleve meistring. Alle satsingsområda våre heng saman og tiltaka går på tvers av satsingsområda. Her ramsar vi opp mange av dei tiltaka som er i gang i Voldaskulen i dag og som vi kjem til å vidareføre eller vidareutvikle:

- Voldaprosjektet der personalet i barnehagane i Volda kommune aukar kunnskapen sin om psykisk helse hos barn i førskulealder og dermed kan identifisere vanskar tidleg.
- Godt samarbeid mellom skulane og mellom barnehage og skule, særleg ved overgangar.
- Høgare lærartettleik på 1.-4. årssteg, brukt til dømes til tolærarsystem, deling, leseverkstad, rekneverkstad.
- Jobbe bevisst med Trivselsleiarprogrammet for å oppnå ein positiv effekt på trivselen til elevane og førebygge uønska åtferd som erting, mobbing og utestenging

---

Trivselsprogrammet sine mål er å:

● fremje auka og meir variert leik/aktivitet i matfriminutta

● legge til rette for at elevar skal kunne bygge gode venskapsrelasjonar

● redusere konfliktar blant elevar

● fremje verdiar som inkludering, venlegheit og respekt

To elevar i 6. klasse fortel kva dei synest om programmet og ansvaret som trivselsleiarar (TL) ved Austefjord skule:

«Det er ganske mykje arbeid å vere TL. Det var kjekt å vere med på TL-kurs og lære nye leikar.

Det viktigaste vi gjer er å passe på at alle har det bra. Det er viktig at vi skryt av kvarandre. Det kjekkaste er at vi har felles leikar, og at dei som vil kan vere med.»

Austefjord skule

- Deltaking i *Vurdering for læring*, sjå punkt 4.2.
- Vidare jobbing med læringsleiing der vi spesielt vektlegg:
  - Relasjonsbygging mellom elev- elev, og lærar- elev. Dei vaksne skal vere rettleiarar og gode rollemodellar for elevane.
  - Reglar og rutinar som alle lærarane er lojale mot og som gjer at elevane føler at dei vaksne dreg i same retning
  - Klare forventningar og læringsmål som drivkraft og motivasjon for all aktivitet.
  - Variert, praktisk og motiverande undervisning

Klasseleiing

Vi har i fleire år jobba med utvikling av klasseleiing. Men sjølv i klasser med flinke klasseleiarar såg vi utfordringar. Vi merka at det ikkje var nok at lærar A og lærar B var flinke og og hadde ei lik handheving av reglar; dei laut òg ha ei lik handtering av dei meir alminnelege rutinane (korleis gir vi beskjedar, signal for arbeidsro, dogåing, hente bøker i hylla, oppstart av timen, korrigering av åtferd osb.). Vi har såleis sett i gang eit prosjekt der nettopp desse tinga vert sett på dagsordenen. Lærarteamet arbeider med dette emnet kvar veke, dessutan er PPT inne og observerer og rettleier lærarteamet. Med ein enno meir lik praksis vert kvardagen meir føreseieleg, det er meir ro i klasserommet og færre konfliktar mellom elevane. Lærarane er også nøgde, auka meistring er ein god motivator for både små og store!

Bratteberg skule

- Mengdetrening og spesifikk trening innanfor dei grunnleggande ferdigheitene.
- Heve kvaliteten på leseopplæringa ved å innføre ny metode med raskare bokstavinnlæring, dessutan leselekse kvar dag frå 1. klasse, med tett oppfølging på skulen, til dømes med "leseassistent" som høyrer elevane i leseleksa kvar dag.
- Utfordre elevane til å auke sine faglege mål.
- Vidare satsing på SOL, som er både eit verkty for å fastslå kvar elevane er i leseutviklinga si og for å følgje kvar elev i leseutviklinga si gjennom alle 10 åra, eit program for kompetanseheving for lærarar, og eit verkty for tilbakemelding til elevar og føresette.
- Betre utnytting av heim-skule-samarbeidet, både sosialt og fagleg.

Samarbeid heim-skule

Ved Vikebygda skule har vi ei positiv og engasjert foreldregruppe. Vi har mellom anna lange tradisjonar for eit svært godt samarbeid når det gjeld skulen sin årlege kulturkveld. Her tek foreldra/FAU alt ansvar for den praktiske tilrettelegginga og gjennomføringa av denne kvelden. Lærarane og elevane har ansvaret for framføringa, resten syter foreldra for. I tillegg er det ikkje vanskeleg å få foreldra med på dugnad på skulen, og her spelar FAU ei viktig rolle. Dei kallar inn, organiserer og legg gode rammer for effektive og kjekke dugnadar. Vi gjennomfører omlag ein dugnad pr. år, men det kan variere frå år til år.

Vi har ved Vikebygda skule innført vennegrupper i dei ulike klassene. Her er det foreldra som, i samarbeid med skulen, deler klassa inn i ulike grupper på 4-6 elevar. Desse gruppene skal i løpet av ein avtalt periode besøke kvarandre privat for å bli betre kjent og knyte sosiale band. Gruppene vert endra etter ei runde, slik at elevane gradvis vert betre kjende med alle i klassa. Vår erfaring er at dei aller fleste, både elevar og foreldre, opplever dette som noko positivt og dette er tiltak som skulen ynskjer skal halde fram.

Vikebygda skule

- Erfaringsdeling på skulane og mellom skulane
- Bruke faldaren *Skulevegring – ein rettleiar for skule og heim* aktivt på skulane

- Vidareføring av *Ungdomsstegssatsinga* der ein spesielt ser på motivasjon og meistring, sjå punkt 4.1.

Klasseleiing

Endra praksis etter ungdomsstegsatsinga Ungdomstrinn i utvikling (UiU)

• Meir variert og motiverande undervisning, variasjon i læringsstrategiar

• Meir elevmedverknad

• Kompetansemåla meir til grunn for vurdering, i mindre grad læreboka

• Betra vurderingspraksis i høve undervegsvurdering, vurdering for læring og det å vise elevane kva dei skal kunne og kva som må til for å verte god

• Meir bevisst på kva ein gjer og kvifor, mindre redde for å prøve ut nytt

Vegen vidare etter UiU:

• Vurdering for læring, andre måtar å vurdere på som fremjar læring og det å nytte kjenneteikn på måloppnåing. Vi må heile tida ha i tankane kva som er målet med undervegsvurdering.

• Halde fram med å utfordre/utvikle oss og lære av kvarandre for å verte betre i klasserommet.

• Revidere læreplanar i høve til kompetansemål og vurdering. Kompetansemåla i fag skal liggje til grunn for vurdering og målet med vurdering er utvikling og vidare læring - ingen vert betre av å verte målt.

Volda ungdomsskule

- Arbeide med å gjere sjølve gjennomføringa av dei nasjonale prøvene betre ved at elevar og lærarar er betre budde, bl.a. er kommunale retningslinjer for gjennomføring av nasjonale prøver nyleg utarbeidd.

- Betre utnytting av moglegheitene det nye analyseverktyet for dei nasjonale prøvene gir for konkrete tiltak for å fremje vidare læring. Lærarane har gjennom ei evaluering av gjennomføring av dei nasjonale prøvene sagt at dei ser at analysevertøyet er viktig for eleven sitt utbytte av prøva, noko som er eit godt utgangspunkt for at Voldaskulen kan arbeide meir målretta i høve dette verktøyet. Måler er å i enda større grad nytte resultata i dei nasjonale prøvene til vidare målsetting for satsing på både individ- og skulenivå.

- Tverrfagleg samarbeid på kommunalt nivå.

- Kompetanseheving i matematikk. Inneverande skuleår tek 5 lærarar vidareutdanning i matematikk.

- Vidareutvikle bruken av læringsstrategiar, organisering og metodebruk i undervisninga.

Døme på korleis vi arbeider for å betre læringsresultata

Vi kan dagleg lese om kor krevjande det er å vere lærar, når elevane helst vil surfe på internett, chatte, sende meldingar eller spele dataspel. Men no er det då eingong slik at denne teknologien er komen, og dei eldste elevane våre er kanskje meir orienterte om IKT enn mange trauste lærarar. Det er forresten ikkje berre på skulen at dette kan bli problemfylt; kven vil lese til geografiprøve når «World of warcraft» ventar berre eit tastetrykk unna?

Med dette som bakteppe sette nokre av lærarane seg ned og tenkte. «Kan vi spele på lag med elevane? Kan spel-teknologien brukast i opplæringa?» Svaret var så absolutt ja, nettbrett har vi, og «Kahoot» må vel kunne brukast til læringsmålprøve? Og det er unekteleg ei eiga stemning i klasserommet når fredagen nærmar seg og det snart er tid for «Kahoot» igjen; «Denne gongen skal eg bli best!» «Nei, eg!» At det eigenleg er ei geografiprøve er det visst ingen som ansar...

Bratteberg skule

«Når vi jobber med Kahoot har eg det veldig kjekt fordi det er så gøy å ha litt variering i timane, det er ikkje so gøy og sitte og skrive heile dagen. Det kan òg hjelpe dei som ikkje er så gode til og skrive eller lese, fordi da treng dei kun og trykke på eit av fire svaralternativ og da kan dei vise kva dei kan. Men vi kan ikkje holde på med Kahoot heile tida fordi sann som å skrive i bøker -ein kan bli litt lei av det. Det går også an å gjere prøver på Kahoot fordi du kan basere quizane på omtrent kva du vil. Det er bra med Kahoot fordi elevar kan vise ulike sider av kva dei kan.»lærarteamet. Med ein enno meir lik praksis vert kvardagen meir føreseieleg, det er meir ro i klasserommet og færre konfliktar mellom elevane. Lærarane er også nøgde, auka meistring er ein god motivator for både små og store!

Elev 7.kl. Bratteberg skule

- Leksetid på slutten av barnesteget og på ungdomssteget der elevar får noko rettleia leksetid.
- Vidare utvikling av dei lokale læreplanane.

Arbeid med lokale læreplanar

Den lokale læreplanen skal vere eit verkty for planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæringa slik at elevane får eit godt læringsutbytte. Dei skal syne ein tydeleg progresjon der dei grunnleggjande ferdigheitene er ein del av opplæringa i alle fag og på alle årssteg. Dei lokale læreplanane bryt ned kompetansemål til fleire små og store læremål som elevane skal verte kjende med. Tydelege læremål gjer at lærarane kan fri seg frå lærebøkene i større grad og gi elevane endå betre tilpassing utifrå eleven sin ståstad. Dei lokale læreplanane for Voldaskulen skal òg gje rom for lokale tilpassingar for kvar skule og samstundes trygge kvar enkelt lærar på at dei har jobba med dei læremåla som er lagt på kvart enkelt årssteg.

For ein nyutdanna lærar kan dette vere ei hjelpande hand, medan det for ein erfaren lærar kan vere ein inspirasjon til vidare arbeid.

Framover håper ein å kunne synleggjere arbeidet med vurdering for læring i dei lokale læreplanane gjennom å vise kva som skal vurderast, korleis det skal vurderast og vise om det er hensiktsmessig å utarbeide kjenneteikn for måloppnåing.

Mork skule

- Bruke nettstaden http://www.udir.no/Laringsmiljo aktivt på skulane

- Kurs og samarbeid med fagmiljø om læringsmiljø, læringsleiing, vurdering for læring og dei universalførebyggande programma våre.

Læring og motivasjon

Vi veit at læringsmiljøet er ein avgjerande faktor for fagleg og sosial læring, og for elevane sitt utdanningsnivå. Eit godt læringsmiljø motiverer elevane til å lære både fagleg og sosialt. For å skape eit godt læringsmiljø bør ein søke å utvikle skulen i positiv lei som fremjar helse og trivsel - dette gir læringsresultat. Det skal vere fokus på fagleg læring. Det overordna målet et at elevane tileignar seg allmenn- og fagleg kunnskap.

Læreplanen set klare mål for kva elevane skal kunne etter kvart årssteg i dei ulike faga. Gjennom arbeidet med faga vert også dei grunnleggjande ferdigheitene vektlagt. Desse måla er forpliktande for elevane og lærarane.

• Eit godt læringsmiljø er prega av variert og motiverande undervisning

• Læraren si evne til å leie klassa og undervisninga

• Læraren si evne til å utvikle positive relasjonar med kvar einskild elev

• Positive relasjonar og kultur for læring mellom elevane

• Godt samarbeid mellom heim og skule

• God leiing, organisasjon og kultur for læring på skulen

Dalsfjord skule

- Vidare arbeid med å utvikle og innarbeide gode rutinar rundt elevar med særlege behov.

- Kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge til rette opplæringa for alle elevar.

Tilpassa opplæring i praksis

Når ein som lærar ofte er åleine med ei større gruppe elevar eller har elevar frå fleire klassesteg samla, kjenner ein dagleg på ansvaret for å gi tilpassa undervisning til alle. Å finne tid og rom til å skreddarsy individuelle opplegg for den einskilde elev er ofte uråd å få til i kvardagen og er heller ikkje det som vanlegvis gir den beste læringa. I tråd med seinare klasseromsforsking finn ein eit viktig svar i god kollektiv undervisning.

Det som verkar godt på dei svakaste elevane også verkar godt på dei sterkare elevane. Direkte undervisning er eit av dei viktigaste grepa å gjere. Med direkte undervisning meiner ein at læraren grundig forklarer, modellerer og viser framgangsmåtar som elevane steg for steg tek etter, korleis ein skal øve, og at ein gjerne øver i fellesskap. Å lese høgt i kor eller øve høgt i lag på ting som skal lærast, vert trekt fram som god tilpassa opplæring.

Dette er jo ikkje mykje nytt, vil mange hevde, slik har jo gode lærarar undervist til alle tider! Ja, det er sikkert rett, men det som er verdt å merke seg, er at god kollektiv undervisning faktisk er god tilpassa undervisning for svært mange elevar. Dette hevdar også professor Peder Haug i sine foredrag frå seinare klasseromsforsking.

God kollektiv undervisning kan også vere eit viktig bidrag til betra læringsmiljø. Å oppleve meistring er det viktigaste for alle elevar. Når ein arbeider godt kollektivt, vil elevane oppleve kollektiv meistring ved sida av auka individuell meistring. Dei svake elevane har støtte i fellesskapet gjennom gode øvestrukturar og god modellering, og dei sterkare elevane overlærer fagstoff og er med på å trekkje fellesskapet opp. Sagt på ein annan måte: God kollektiv undervisning = meir meistring = større trivsel = rolegare og meir fornøgde elevar.

Folkestad skule

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Vibeke Berge	Arkivsak nr.:	2016/845
		Arkivkode:	A20

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
29/16	Driftsstyret	01.06.2016
85/16	Kommunestyret	16.06.2016

FRAMLEGG TIL TILTAK FOR Å BETRE RESULTATA I BASISFAGA NORSK, MATEMATIKK OG ENGELSK PÅ UNGDOMSSKULESTEGET

Samrøysta vedtak i Driftsstyret - 01.06.2016

Framlegg til tiltak for å betre resultata i norsk, matematikk og engelsk på ungdomsskulesteget vert teken til vitende.

Administrasjonen si tilråding:

Framlegg til tiltak for å betre resultata i norsk, matematikk og engelsk på ungdomsskulesteget vert teken til vitende.

Vedleggsliste:
Tilstandsrapport Voldaskulen 2015-2016

Samandrag av saka:
I behandlinga av årsbudsjett 2016, PS 152/15, gjorde kommunestyret i punkt 38 slikt vedtak:

«Administrasjonen skal innan 1.6.2016 legge fram ei sak med framlegg til tiltak for å betre resultata i basisfaga, norsk, matematikk og engelsk på ungdomsskuletrinnet.»

Saksopplysningar:
Grunnskulepoenga og eksamensresultata i Voldaskulen har i mange år baketter vore betre enn både fylkes- og landssnittet (sjå vedlegg s. 13) og det har dermed ikkje hatt høg prioritet

for skuleadministrasjonen å betre desse resultata spesielt. Derimot har der vore ein tendens til dårlegare resultat på nasjonale prøver på barnesteget enn Voldaskulen sine målsetningar har vore. Tilstandsrapport Voldaskulen 2015-2016 går nærare inn på dette.

Dei tiltaka som vert sett inn på alle steg i Voldaskulen, skildra i kapittel 4 i Tilstandsrapport Voldaskulen 2015-2016, er tenkt å styrke resultata på alle steg, også ungdomssteget. Voldaskulen har god fagkompetanse og erfarne faglærarar. Resultata frå Elevundersøkinga viser at utviklingspotensialet for Voldaskulen ligg i det som har med læringsleiing, vurdering og motivering å gjere. Sjølv om skulane i Volda ikkje er så annleis enn lands- og fylkessnittet på desse punkta (ungdomssteget scorar gjennomsnittleg litt betre enn nasjonalt snitt), ønskjer vi å score høgare. Elevane sin motivasjon, si forståing av og eigarskap til eiga læring er vesentleg for at vurderingsarbeidet i skulen skal fremje læring og utvikling. Saman med eit godt læringsmiljø med tilpassa opplæring og god læringsleiing er eit godt vurderingsarbeid nødvendige føresetnader for læring.

I tråd med dette er det svært ønskjeleg at elevane i Voldaskulen gir enda høgare score på dei spørsmåla som har med meistringskjensle, faglege tilbakemeldingar, eigenvurdering og målforståing å gjere. Ved at skulane jobbar målretta og strukturert med dette, meiner vi at dei faglege resultata vil verte enda betre.

Nedanfor er nokre av dei spørsmåla elevane har svara på, der vi gjerne skulle hatt høgare score. Skalaen går frå 1 til 5 der høg verdi vil seie positivt resultat.

Spørsmål	Volda k 7. årssteg	Nasjonalt 7. årssteg	Volda k 10. årssteg	Nasjonalt 10. årssteg
Er de elevar med på å foreslå korleis de skal arbeide med faga?	3,3	3,4	3,1	2,9
Tenk på når du får arbeidsoppgåver på skulen som du skal gjere på eiga hand. Kor ofte klarer du oppgåvene aleine?	4,1	4,0	4,0	3,9
Tenk på når lærarane går gjennom og forklarer nytt stoff på skulen. Kor ofte forstår du det som lærarane gjennomgår og forklarer?	3,9	4,0	3,7	3,8
Lærarane hjelper meg slik at eg forstår det eg skal lære	4,7	4,5	4,0	4,0
Når eg har problem med å forstå arbeidsoppgåver på skulen, får eg god hjelp av lærarane	4,7	4,5	4,0	4,0
Får du vere med og foreslå kva det skal leggast vekt på når arbeidet ditt skal vurderast?	3,2	3,5	2,7	2,6
Får du vere med og vurdere skulearbeidet ditt?	3,1	3,5	3,2	2,5
Forklarer lærarane godt nok kva det leggast vekt på når skulearbeidet ditt vurderast?	4,0	4,3	3,8	3,8
Forklarer lærarane kva som er måla i dei ulike faga slik at du forstår dei?	4,2	4,4	3,8	3,8
Fortel lærarane deg kva som er bra med arbeidet du gjer?	3,9	4,2	3,8	3,6
Kor ofte får du tilbakemeldingar frå lærarane som du	3,6	3,8	3,4	3,1

kan bruke til å bli betre i faga?				
Eg får hjelp av lærarane til å tenke gjennom korleis eg utviklar meg i faget.	3,6	3,9	3,3	3,1
Snakkar lærarane med deg om kva du bør gjere for å bli betre i faga?	3,9	4,0	3,6	3,5

På bakgrunn av dette skal Voldaskulen ha følgjande satsingsområde i tida framover:

- Læringsleiing
- Vurdering for læring
- Tidleg innsats
- Tilpassa opplæring
- Heilskapleg arbeid med læringsmiljøet.

Alle desse tema heng saman og handlar om det som er overskrifta for utviklingsarbeidet *Ungdomssteg i utvikling*; motivasjon og meistring. Sjå meir om satsingane i kapittel 4 vedlegget og om denne satsinga spesielt s 25-26.

Ved å jobbe etter aksjonsmodellen frå *Ungdomssteg i utvikling* med alle desse satsingsområda vil ein betre kvaliteten på undervisninga på alle steg og på ungdomssteget spesielt, og slik også betre resultata i norsk, matematikk og engelsk.

Vurdering og konklusjon:
Tilrådinga bør vedtakast.

Helse og miljøkonsekvensar:
Ingen.

Økonomiske konsekvensar:
Ingen.

Beredskapsmessige konsekvensar:
Ingen.

Rune Sjurgard
Rådmann

Per Ivar Kongsvik
oppvekstsjef

Utskrift av endeleg vedtak:

Volda kommune
Opplæring og oppvekst

TILSTANDSRAPPORT VOLDASKULEN 2015-2016

Innhald

1 Innleiing 2
2 Voldaskulen 2015-2016 i tal 2
2.1 Elevtal i kommunen sine grunnskular 2
2.2 Prognose for elevtal i 1. klasse 4
2.3 Talet på elevar, skular, lærarar og lærarårsverk 4
2.4 Utgifter til grunnskuledrift 4
2.5 Overgang til vidaregåande opplæring 4
2.6 Gjennomføring vidaregåande skule 5
3 Læringsresultat 5
3.1 Kartleggingar og karakter- og læringsstøttande prøver 6
3.2 Nasjonale prøver 7
3.2.1 Nasjonale prøver i lesing 8
3.2.2 Nasjonale prøver i engelsk 9
3.2.3 Nasjonale prøver i rekning 11
3.3 Grunnskulepoeng 2015 13
3.4 Eksamen 2015 13
3.5 Elevundersøkinga 2015 14
3.5.1 Resultat 7. årssteg 15
3.5.2 Resultat 10. årssteg 16
3.5.3 Skulane sine kommentarar til eigne resultat i elevundersøkinga 18
4 Tiltak for å betre læringsresultata i Voldaskulen 25
4.1 Ungdomssteg i utvikling – motivasjon og meistring 25
4.2 Vurdering for læring 26
4.3 Tidleg innsats 27
4.4 Tilpassa opplæring 27
4.5 Spesialundervisning 28
4.5.1 Elevar i grunnskulen som får spesialundervisning – i prosent 28
4.5.2 Timar til spesialundervisning av lærartimar totalt – i prosent 29
4.6 Heilskapleg arbeid med læringsmiljøet 29
4.7 Tiltak på tvers av satsingsområda 31

1 Innleiing

Målet med denne rapporten er å gje kommunestyret som skuleeigar og andre betre forståing for, innsikt i og oversikt over sentrale område i det arbeidet som går føre seg i Voldaskulen.

Jf. opplæringslova § 13-10, skal skuleeigar årleg utarbeide ein rapport om tilstanden i grunnskuleopplæringa.

I St.meld. nr 31 2007-2008 *Kvalitet i skolen* punkt 4.5.3 *Krav til årlig tilstandsrapport* heiter det innleiingsvis:

> *«Det er viktig at de øverste styringsorganene i kommuner og fylkeskommuner har et bevisst og kunnskapsbasert forhold til den delen av grunnopplæringen som de er ansvarlig for, slik at de har mulighet til å følge opp utviklingen i denne sektoren på en god måte.»*

Tilstandsrapporten skal omhandle læringsresultat, fråfall og læringsmiljø, og han skal vere eit sentralt element i høve det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. I tillegg kan rapporten verte utvida med fagområde som skuleeigar meiner er formålstenleg ut i frå lokale behov. Rapporten skal handsamast av skuleeigar, dvs kommunestyret. Rapporten bygger på opplysningar frå www.skoleporten.no, og andre faktaopplysningar.

Vi gjer merksam på at det vert nemnd lite tiltak i gjennomgangen av resultata på dei nasjonale prøvene og Elevundersøkinga då vi har valt å lage eit eige kapittel om tiltak.

2 Voldaskulen 2015-2016 i tal

2.1 Elevtal i kommunen sine grunnskular

Austefjord skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 34 elevar** 1. kl: 2 (1 frå Ørsta kommune) 2. kl: 2 3. kl: 4 4. kl: 3 (2 frå Ørsta kommune) 5. kl: 1 6. kl: 6 (1 frå Ørsta kommune) 7. kl: 2 8. kl: 1 (1 frå Ørsta kommune) 9. kl: 4 10. kl: 9 (1 frå Ørsta kommune)
Bratteberg skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 209 elevar** 1. kl: 22 2. kl: 25 3. kl: 26 4. kl: 20 5. kl: 40 6. kl: 37 7. kl: 39

Dalsfjord skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 54 elevar** 1. kl: 4 2. kl: 4 3. kl: 4 4. kl: 8 5. kl: 10 6. kl: 5 7. kl: 5 8. kl: 6 9. kl: 5 10. kl: 3
Folkestad skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 72 elevar** 1. kl: 5 2. kl: 9 3. kl: 4 4. kl: 5 5. kl: 5 6. kl: 8 7. kl: 5 8. kl: 9 9. kl: 9 10. kl: 13
Mork skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 74 elevar** 1. kl: 14 2. kl: 11 3. kl: 14 4. kl: 8 5. kl: 6 6. kl: 12 7. kl: 9
Vikebygda skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 66 elevar** 1. kl: 18 2. kl: 15 3. kl: 14 4. kl: 19
Volda ungdomsskule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 269 elevar** 8. kl: 81 9. kl: 103 10. kl: 85
Øyra skule 	**Tal elevar pr 01.10.15: 350 elevar** 1. kl: 39 2. kl: 56 3. kl: 46 4. kl: 49 5. kl: 47 6. kl: 49 7. kl: 54

Bjørkedal nærskule har 12 elevar heimehøyrande i Volda kommune.
Ulvestad barneskule har 15 elevar heimehøyrande i Volda kommune.
Møre barne- og ungdomsskule har 1 elev heimehøyrande i Volda kommune.

2.2 Prognose for elevtal i 1. klasse

Skule	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Mork	12	11	10	11	10	8
Øyra	46	79	69	75	60	68
Bratteberg	26					
Vikebygda	16					
Austefjord	3	0	4	3+2	1	2
Folkestad	5	4	2	6	3	6
Dalsfjord	6	2	1	5	4	4

Prognosane for Dalsfjord er usikre, sidan ein ikkje har oversikt over kor mange som vil velje privatskule.

2.3 Talet på elevar, skular, lærarar og lærarårsverk

	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16
Talet på elevar	1156	1126	1093	1113	1128
Talet på skular	9	9	8	8	8
Talet på kontaktlærarar	91	87	81	82	70
Talet på lærarar	143	142	128	133	133
Talet på lærarårsverk	121,5	124,1	113,8	116,2	114,3

Kjelde: GSI

2.4 Utgifter til grunnskuledrift

	2014			2015		
	Volda	Kommunegr11	Nasjonalt	Volda	Kommunegr11	Nasjonalt
Driftsutg pr elev (funksjon 202)	84347	87929	80841	85363	89282	82077
Innbu/utstyr pr elev	942	760	931	821	802	973
Undervisningsmateriell pr elev	1499	1586	1395	1616	1684	1428

Kjelde: KOSTRA

Samanlikna med kommunegruppe 11 har Volda kommune lågare utgifter til grunnskuledrift. Det er likevel store ulikskapar mellom elevane i kommunen. Utgifter pr. elev på dei minste skulane er vesentleg høgare enn på dei største skulane.

2.5 Overgang til vidaregåande opplæring

Elevar (16 år)som er registrert i vidaregåande opplæring same år som avslutta grunnskule	2012	2013	2014	2015
VOLDA	99,2	96,3	99,1	99
KOMMUNEGR 11	98,6	98,2	98,3	98,7
NASJONALT	97,8	97,9	98	98

Kjelde: GSI

2.6 Gjennomføring vidaregåande skule

Elevar som starta vidaregåande skule grunnkurs i 2009. Status etter fem år.

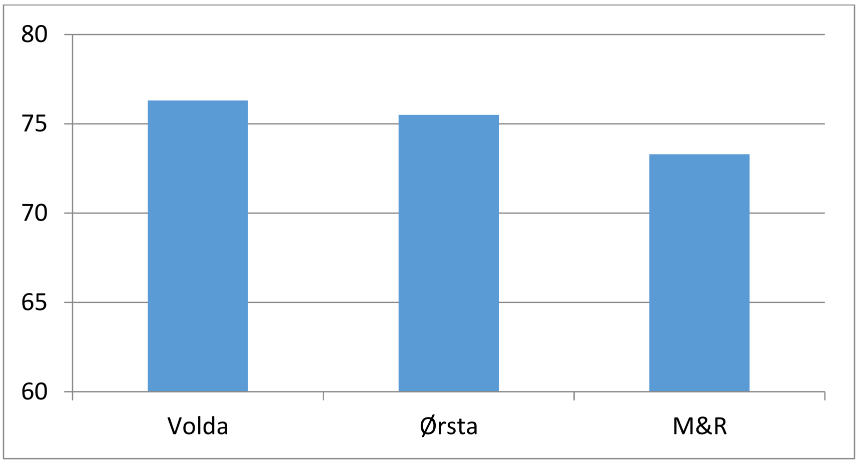

Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune pr 10.09.2015

Samanlikna med Ørsta og snittet i fylket er det fleire elevar frå Volda som fullfører vidaregåande skule.

3 Læringsresultat

Ulike vurderingsformer har ulike formål som på kvar sin måte bidrar til at skulen, ut frå eit variert vurderingsgrunnlag, kan gjere nødvendige tilpassingar i opplæringa for den enkelte elev og på skulenivået. Dei ulike elementa i vurderingssystemet har som formål å dekke ulike behov for informasjon på forskjellige nivå. Samla opnar mangfaldet av vurderingsformer for å sjå samanhengar som gir meir informasjon om opplæringa enn ei enkelt vurderingsform kan bidra med aleine.

Undervegsvurdering i grunnskulen er all vurdering frå 1. steg og fram til sluttvurdering på 10. steg. Undervegsvurdering skal brukast som ein reiskap i læreprosessen og som grunnlag for tilpassa opplæring.

Sluttvurdering skal gi informasjon om eleven si måloppnåing ved avslutninga av opplæringa i faget.

Eit viktig prinsipp for all undervegsvurdering er at ho skal fremje læring og utvikling, og dessutan legge til rette for tilpassa opplæring. Dette kan ein lese meir om i punkt 4.2. Som ein del av undervegsvurderinga, til hjelp for skulen og lærarane til å drive den kontinuerlege vurderinga for læring, har Utdanningsdirektoratet utarbeidd kartleggingsmateriell, karakter- og læringsstøttande prøver og nasjonale prøver.

Kartleggingsmateriellet skal hjelpe å avdekke behov for individuell oppfølging og tilrettelegging på individ- og skulenivå. Karakter- og læringsstøttande prøver skal undersøke kva eleven kan innanfor sentrale område av faget, og ut frå denne dokumentasjonen bestemme kvar kreftene må settast inn for at eleven skal meistre faget betre. Resultata på kartleggingar og karakter- og læringsstøttande prøver skal ikkje rapporterast til Utdanningsdirektoratet.

Nasjonale prøver skal kartlegge i kva grad elevane sine grunnleggande ferdigheiter er i samsvar med kompetansemåla i læreplanen. Dei gir informasjon til elevar, lærarar, føresette, skuleleiarar,

skuleeigarar, dei regionale myndigheitene og det nasjonale nivået som grunnlag for forbetrings- og utviklingsarbeid.

I Kunnskapsløftet er det definert fem ferdigheiter som utgjer grunnleggande føresetnader for læring og utvikling i skule, arbeid og samfunnsliv. Ferdigheitene er avgjerande reiskapar for læring og utvikling i alle fag i skulen og er derfor inkluderte i kompetansemåla i alle fag.

Dei grunnleggande ferdigheitene, slik dei er definerte i Kunnskapsløftet:

- å kunne skrive
- å kunne lese
- å kunne rekne
- munnlege ferdigheiter
- digitale ferdigheiter

I kvar læreplan for fag er det skildra korleis dei fem grunnleggande ferdigheitene skal bidra til å utvikle elevane sin kompetanse i faget, og korleis desse ferdigheitene er ein del av denne kompetansen.

Dei nasjonale prøvene skal kartlegge i kva grad elevane sine ferdigheiter er i samsvar med læreplanen sine mål for dei grunnleggande ferdigheitene rekning og lesing på norsk og engelsk, slik dei er integrert i kompetansemål for fag i LK06 etter 4. og 7. årstrinn.

Elevundersøkinga skal kartlegge elevane sine meiningar om forhold som er viktige for læring og trivsel i skulen. Undersøkinga er obligatorisk på 7. og 10. årssteg kvar haust. Elevane svarar på spørsmål om trivsel og læringsmiljø, men også om læring, motivasjon, støtte frå heimen, støtte frå lærarane. Undersøkinga gir lærarar og rektorar viktig informasjon som skal følgjast opp med rette tiltak for å gjere skulekvardagen betre.

Resultata frå Elevundersøkinga vert lagra og nyttast av skular, skuleeigarar og den statlege utdanningsadministrasjonen som ei hjelp til å analysere og utvikle læringsmiljøet.

3.1 Kartleggingar og karakter- og læringsstøttande prøver

Voldaskulen gjennomfører årleg nasjonale lese- og reknekartleggingar på 2. og 3. årssteg. Desse prøvene er laga for å kunne identifisere elevar med særskilde utfordringar, slik at skulen tidleg kan setje inn eigna tiltak.

Skulane i Volda nyttar læringsstøttande prøver i matematikk for 5. - 7. årssteg og for 8. - 10. årssteg. Formålet med læringsstøttande prøver er å gi læraren grunnlag for læringsfremjande tilbakemeldingar til eleven på alle prestasjonsnivå. Ein tilrår også bruk av læringsstøttande prøver i lesing for 5.-7. årssteg.

I løpet av 2016 vil Utdanningsdirektoratet også legge ut læringsstøttande prøver i lesing og rekning på 6. årssteg, i digitale ferdigheiter på 8. årssteg og i skriving på 5.- 8. årssteg.

Nokre av skulane nyttar også karakterstøttande prøver i samfunnsfag og naturfag på ungdomssteget. Prøvene gir informasjon om kva elevene meistrar og kva dei må arbeide meir med. Prøvene kan brukast til å gi tilbakemeldingar undervegs og som grunnlag for tilpassa opplæring på individ - og gruppenivå. Prøvene kan danne grunnlag for diskusjonar i kollegiet for eventuelt å justere opplæringa underveis. På 10. årssteg kan karakterstøttande prøver, saman med anna informasjon, danne grunnlag for standpunktvurdering i faget. Prøvene gir høve til å samanlikne gruppa sine resultat med nasjonalt nivå, og dei kan bidra til ei meir rettferdig standpunktvurdering.

VOKAL, som er eit nettbasert system, vert nytta til å samle og samanstille vurderingar og kartleggingar, slik at lærarane kan gje tilpassa undervisning og betre oppfølging av den einskilde eleven.

3.2 Nasjonale prøver

Formålet med nasjonale prøver er å vurdere i kva grad skulen har klart å utvikle ferdigheitene til elevane i lesing og rekning og delar av faget engelsk.

Verdien av gjennomføringa av dei nasjonale prøvene er avhengig av i kor stor grad det fører til utvikling og læring hos eleven. Kva som vert gjort med resultata er grunnleggande for å motivere til auka læring hos alle. På den enkelte skule skal resultata først og fremst brukast til å tilpasse opplæringa. Det er utarbeidd rettleiingsmateriell til lærarar som skildrar korleis dei kan følgje opp resultata. Ved å analysere resultata frå nasjonale prøver, får lærarane god informasjon om kva klassen og den enkelte eleven bør arbeide med for å få betre grunnleggande ferdigheiter. Dette gir læraren innspel til planlegging og gjennomføring av undervisning.

Resultata frå dei nasjonale prøvene er i tillegg eit godt grunnlag i foreldresamarbeidet. Diskusjon rundt meistring og utfordringar er sentralt i utviklingssamtalar og anna foreldresamarbeid.

Frå 2014 er det mogleg å måle elevane sine resultat og utvikling over tid på dei nasjonale prøvene i engelsk og rekning. Dei nasjonale prøvene i lesing vert digitaliserte frå hausten 2016 og det vil då vere mogleg å samanlikne resultata direkte mellom år og følgje den einskilde eleven sine resultat over tid også i lesing.

I løpet av hausthalvåret vert det gjennomført nasjonale prøver i lesing, rekning og engelsk på 5. og 8. årssteg, medan 9. årssteg gjennomfører nasjonale prøver i lesing og rekning.

Resultata er offentleg tilgjengeleg på www.skoleporten.no. Unnataket er resultat for små elevgrupper.

Resultata på 5. årssteg er delte inn i tre meistringsnivå. Elevar på nivå 1 har svake grunnleggande ferdigheiter, medan elevar på nivå 3 har gode grunnleggande ferdigheiter. På ungdomssteget er prøvene delte inn i fem meistringsnivå, der nivå 5 er høgast.

Vi har valt å ha eit eige kapittel om tiltak for å betre resultata i Voldaskulen og seier derfor lite om tiltak i gjennomgangen av resultata i dette kapitlet.

3.2.1 Nasjonale prøver i lesing

Nasjonale prøver i lesing kartlegg i kva grad ferdigheitene til elevane er i samsvar med mål for den grunnleggande ferdigheita lesing, slik ho er integrert i kompetansemål i læreplanar for fag i LK06. Dette inneber at nasjonale prøver i lesing ikkje er ei prøve i norskfaget. Dei nasjonale prøvene i lesing omfattar tre aspekt. Elevane viser at dei kan:

- finne informasjon
- forstå og tolke
- reflektere over og vurdere form og innhald i teksten

Resultat lesing 5. årssteg 2015

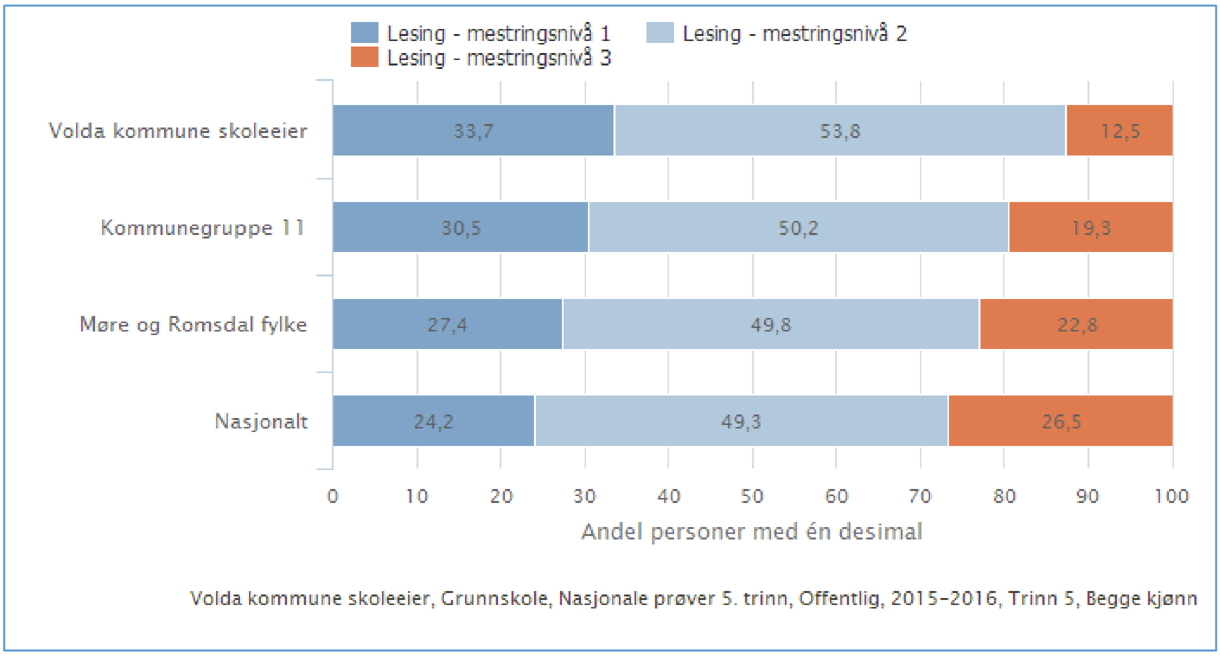

Vi er ikkje nøgde med resultatet i lesing på 5. årssteg. Det er altfor mange elevar som er på meistringsnivå 1, og for få som er på nivå 3. Ein kan lese meir om kva tiltak vi set inn i kapittel 4.

Resultat lesing 8. årssteg 2015

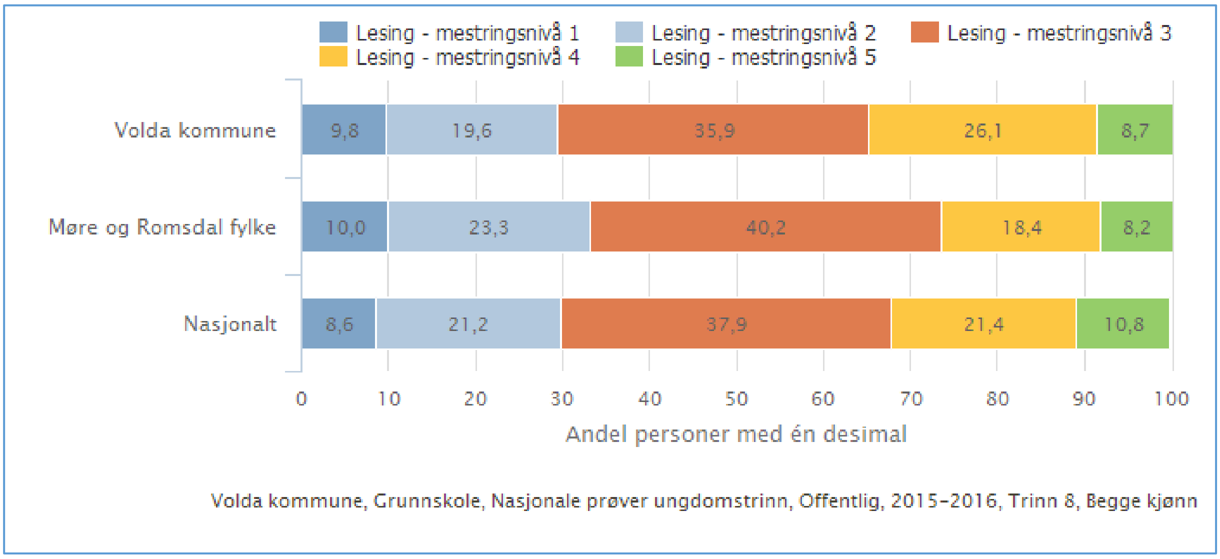

29,4 % av 8. klassingane i Volda er på dei to lavaste meistringsnivåa i lesing. Samanlikna med fylket kan vi vere fornøgde, men vi meiner likevel at nærare 30 % på dei to lågaste meistringsnivåa er for dårleg. Det er fleire av elevane våre på dei to høgste meistringsnivåa enn både på fylket og nasjonalt, noko vi kan vere stolte av.

Resultat lesing 9. årssteg 2015

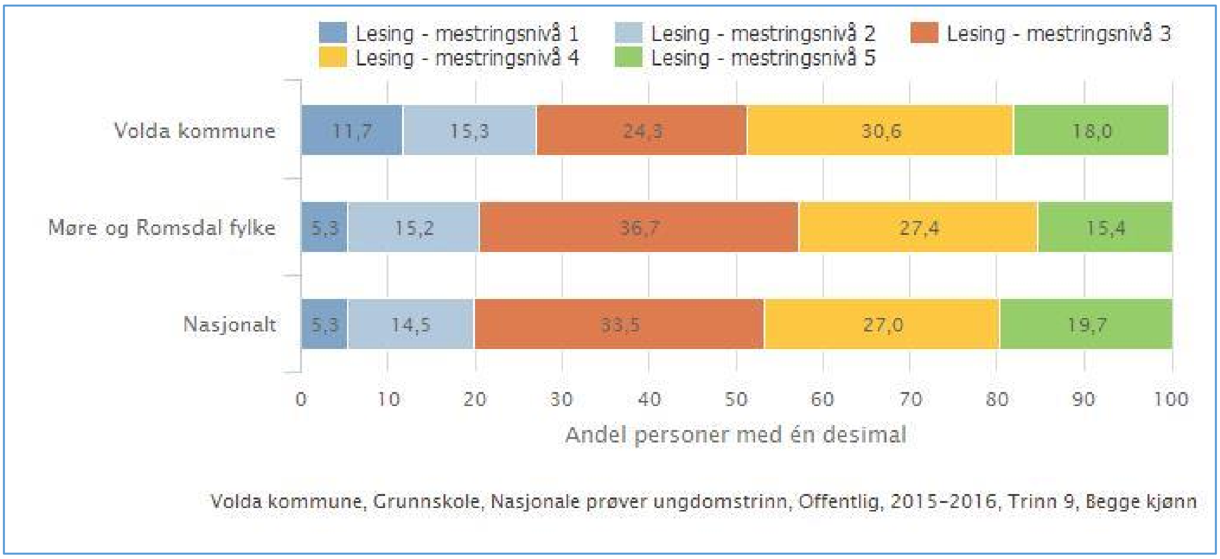

Volda kommune har mange gode lesarar på 9. årssteg. Nesten halvparten av 9. klassingane er på dei to høgaste meistringsnivåa i lesing, og har som på 8. årssteg markert fleire «toppelevar» enn fylket og landet. Den same elevgruppa hadde i fjor 35,2 % på nivå 4 og 5, noko som viser ein tydeleg positiv framgang på eit år. Samstundes viser resultatet at ein ikkje kan vere nøgde med talet på elevar på dei lågaste meistringsnivåa.

3.2.2 Nasjonale prøver i engelsk

Engelsk er ikkje ein del av dei grunnleggjande ferdigheitene som er integrerte i kompetansemål i læreplanane i alle fag i LK06. Prøvene tek utgangspunkt i kompetansemål i eitt fag – engelsk.

Oppgåvene på 5. årssteg er knytte til desse ferdigheitene:

- finne informasjon
- forstå hovudinnhaldet i enkle tekstar
- forstå vanlege ord og uttrykk knytta til daglegliv og fritid
- forstå kva ord og uttrykk tyder ut frå samanhengen dei er brukte i
- bruke vanlege grammatiske strukturar, småord og enkle setningsmønster

Oppgåvene for ungdomssteget er knytte til desse ferdigheitene:

- finne informasjon
- forstå og reflektere over innhaldet i tekstar av ulik lengd og forskjellige sjangrar
- rå over eit ordforråd som dekkjer daglegdagse situasjonar
- forstå kva ord og uttrykk tyder ut frå samanhengen dei er brukte i
- forstå bruken av grunnleggjande reglar og mønster for grammatikk og setningstypar

Resultat engelsk 5. årssteg 2015

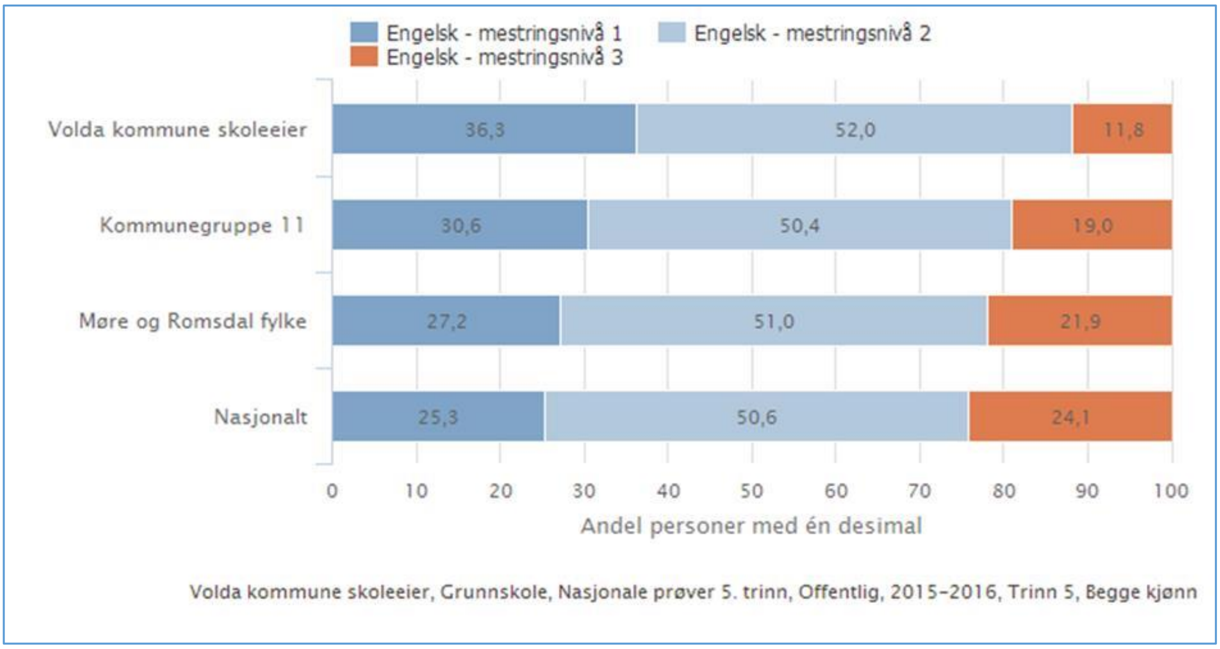

Resultatet på 5. årssteg gir grunn til uro. Blant anna desse tiltaka er sett inn på engelskundervisninga på barnesteget:

- Jobbe planmessig med nasjonale prøver i kollegiet og sikre at elevane kjenner prøveforma godt og er trygge på oppgåvetypane.
- Lese meir engelske bøker allereie på 3. årssteg
- Ekstra lærarressurs brukt til lesetrening og arbeid med tekstar
- Sikre at lærar har god kompetanse i faget

Resultat engelsk 8. årssteg 2015

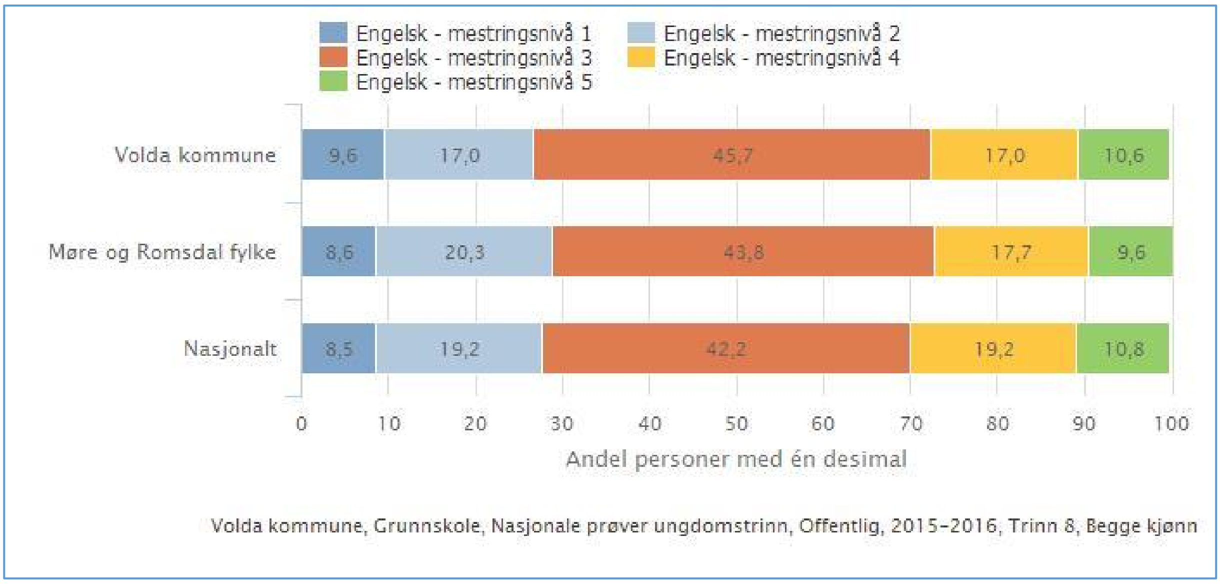

Samla sett kan ein seie seg nøgd med resultatet til denne elevgruppa. Volda har nokre fleire elevar på lågaste meistringsnivå, men færre enn både landet og fylket på dei to lågaste meistringsnivåa samanlagt.

3.2.3 Nasjonale prøver i rekning

Nasjonale prøver i rekning kartlegg i kva grad ferdigheitene til elevane er i samsvar med mål for den grunnleggjande ferdigheita rekning, slik ho er integrert i kompetansemål i læreplanar for fag i LK06. Dette inneber at nasjonale prøver i rekning ikkje er ei prøve i matematikk som fag. Dei nasjonale prøvene i rekning dekkjer tre innhaldsområde:

- tal
- måling
- statistikk

Prøvene i rekning tek utgangspunkt i korleis elevane bruker rekning i faglege og daglegdagse samanhengar. Dette inneber at dei:

- forstår og kan reflektere over korleis dei best kan løyse ei gitt utfordring
- kan løyse problemet ved hjelp av rekneoperasjonar
- kan vurdere om svara dei får er rimelege
- kan vise effektive strategiar for enkel talrekning

Resultat rekning 5. årssteg 2015

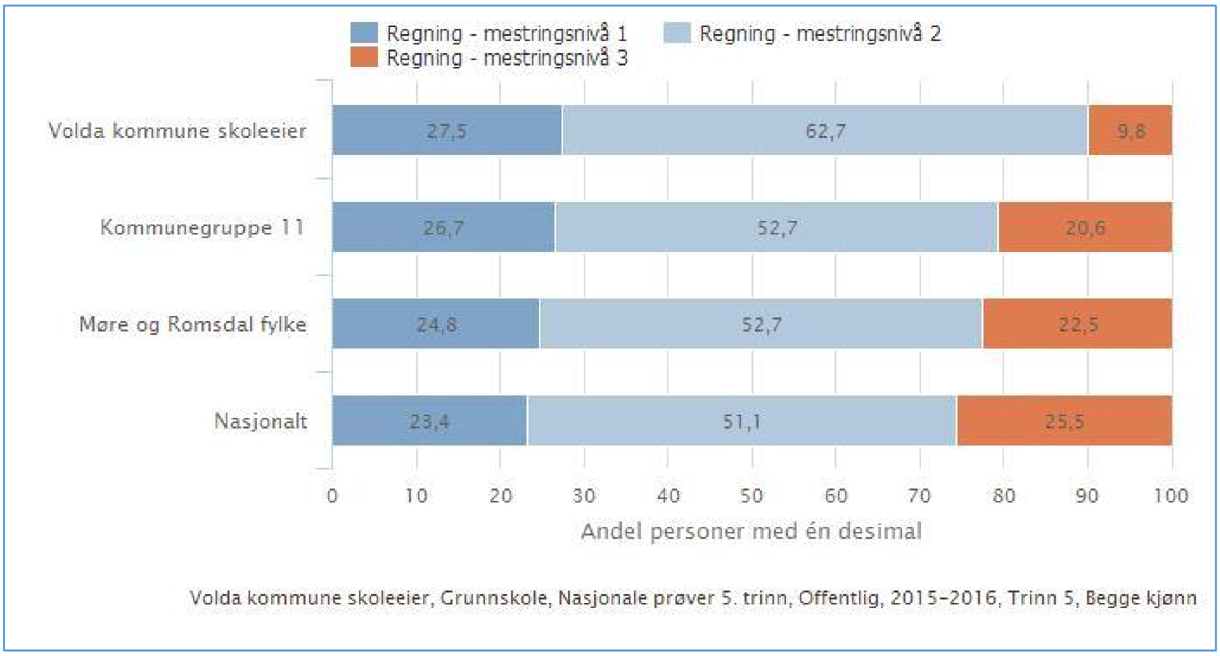

Heller ikkje resultata i rekning på 5. årssteg kan vi slå oss til ro med. For mange av elevane er på lågaste meistringsnivå, og for få er på det høgaste.

Resultat rekning 8. årssteg 2015

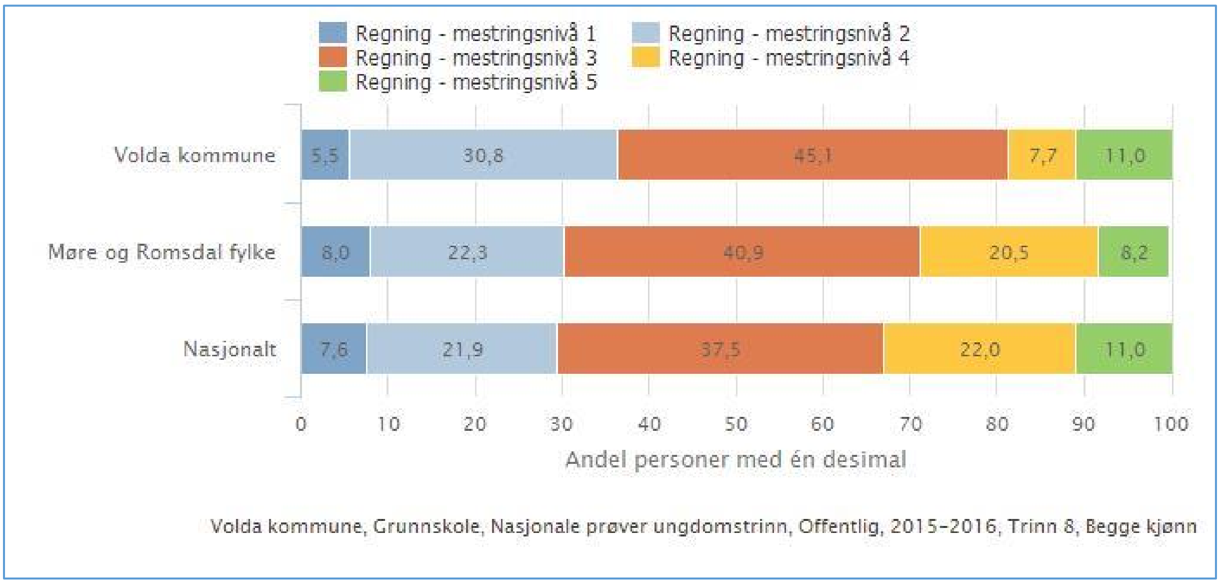

Volda kommune har færre åttandeklassingar på lågaste meistringsnivå enn både landet elles og fylket, men dessverre også færre på dei to høgaste meistringsnivåa. På 5. årssteg hadde den same elevgruppa 1,7 i snitt på nasjonale prøver i rekning, medan nasjonalt snitt var på 2,0 og fylkessnittet på 1,9. Dette viser at det har vore ei svak elevgruppe i rekning gjennom heile grunnskulen.

Resultat rekning 9. årssteg 2015

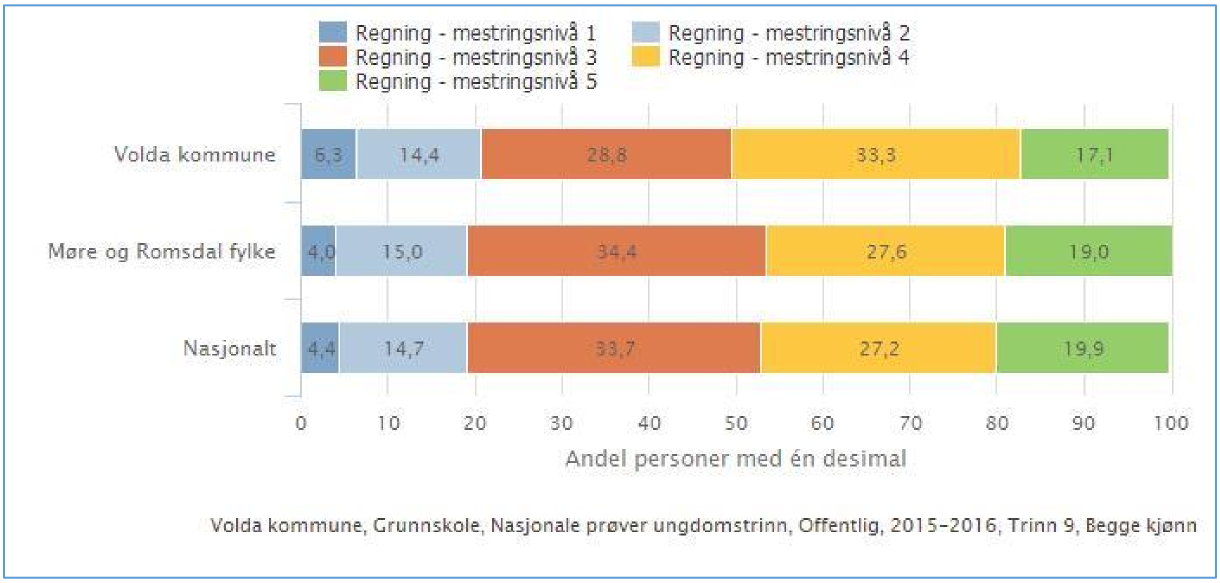

20,7 % av elevane i denne elevgruppa er på dei to lågaste meistringsnivåa. Då dei gjekk i 8. klasse var 33,3 % av dei på dei to lågaste nivåa. I 8. klasse var berre 9 % på høgaste meistringsnivå, mot 17,1 % i 9. klasse. Denne elevgruppa har altså hatt stor framgang i løpet av eit år på ungdomsskulen – noko vi kan glede oss over sjølv om resultata ikkje er gode nok i forhold til lands- og fylkessnittet.

3.3 Grunnskulepoeng 2015

Grunnskulepoeng er gjennomsnittet av alle avsluttande karakterar multiplisert med ti. Poenga er elevane sitt konkurransegrunnlag ved opptak i vidaregåande skule. Grunnskulepoenga fortel i kva grad elevane har nådd kompetansemåla etter fullført grunnskule.

Indikator og nøkkeltal		2012-2013	2013-2014	2014-2015
Grunnskulepoeng, gjennomsnitt	Volda kommune	41	41,7	41,6
	Møre og Romsdal	40,1	40,4	40,7
	Nasjonalt	40,1	40,4	40,8

Volda har god måloppnåing og dermed gode resultat på sluttresultatet målt i grunnskulepoeng.

3.4 Eksamen 2015

Indikator og nøkkeltal	Volda kommune	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Engelsk skriftleg eksamen	3,7	3,8	3,7
Engelsk munnleg eksamen	4,9	4,5	4,4
Matematikk skriftleg eksamen	3,2	2,8	2,9
Matematikk munnleg eksamen	3,9	4,0	4,1
Naturfag munnleg eksamen	4,4	4,1	4,2
Norsk hovudmål skriftleg eksamen	3,4	3,3	3,4
Norsk munnleg eksamen	3,9	4,4	4,4
Norsk sidemål skriftleg eksamen	3,4	3,2	3,1
Religion, livssyn og etikk munnleg eksamen	4,3	4,4	4,3
Samfunnsfag munnleg eksamen	4,5	4,4	4,4

Eksamensresultata er jamt over høgre enn gjennomsnittet nasjonalt og i fylket, noko som viser seg år etter år. Særleg kan ein merke seg resultatet på skriftleg eksamen i matematikk og munnleg eksamen i engelsk der snittet er markert høgre. Resultata i norsk munnleg eksamen var dessverre våren 2015 dårlege i høve nasjonalt og i fylket.

Elevstemme om læringsmiljø og læringsresultat

«Eg lærer best ved å lese og skrive. Timane startar ofte med ein lærarpresentasjon der elevane lyttar og noterer. Vi har mykje eigenvurdering på arbeid vi gjer, det kan vere nyttig av og til, men eg er svært sjølvkritisk, så eg synest det blir stressande med mykje eigenvurdering. Eg likar godt teori, men det er synd at mange av dei praktiske faga som mat & helse, kunst & handverk, musikk og kroppsøving har så mykje teori med vurdering/karakter.

Jente 10. klasse

3.5 Elevundersøkinga 2015

Elevar har ulike erfaringar og føresetnader for å fungere både fagleg og sosialt på skulen. Det er som regel stor bevisstheit om at ulike skulefaglege læreføresetnader krev tilpassa opplæring, men elevar har ulikt utgangspunkt også når det gjeld åtferd og kjensler og treng tilpassa opplæring på bakgrunn av det.

Ingen elevar er like. Dei har til dømes ulikt humør. Medan nokre alltid er glade, blir andre lett engstelege eller triste. Det er også stor variasjon i kor opne eller inneslutta barna er. Dei har ulikt temperament, evne til å regulere åtferd eller evne til å konsentrere seg over tid. Desse forholda kan ha like stor betyding for læring og utvikling som dei kognitive læreføresetnadane. Derfor må ein ta omsyn til dette når ein utformer læringsmiljøet.

Ulikskapar i åtferds- og kjenslemessige disposisjonar har ulike årsakar. Blant anna speler arv ei rolle. Temperament og anlegg for å reagere med angst eller tristheit har til dømes ein relativt sterk arvemessig komponent.

Vidare vil føresette sin oppdragarstil og andre høve ved kvaliteten på den omsorga som eleven har møtt, påverke evna til å regulere åtferd og kjensler.

Positive og negative hendingar i eleven sitt liv vil også påverke åtferds- og kjenslemessige disposisjonar som vil kunne gi ulike utslag i skulesamanheng. Ein tendens til å reagere med angst eller tristheit vil til dømes kunne vise seg ved at eleven har ein auka tendens til å unngå ulike typar utfordringar, manglar energi til å oppretthalde arbeidsinnsats eller har problem med å konsentrere seg om læringsoppgåvene.

Eit læringsmiljø med fokus på motivasjon og meistring, samt støttande lærarar som har klare forventningar til elevane, vil skape tryggheit, føreseielegheit og struktur som gjer elevane i stand til å møte utfordringar i skulen.

Elevundersøkinga har til hensikt å gi elevane muligheit til å seie kva dei meiner om forhold som er viktige for at dei skal lære og trivast på skulen og gir skulen viktig informasjon om læringsmiljøet.

Det er obligatorisk for skuleeigarar å gjennomføre Elevundersøkinga for elevar på 7. og 10. årssteg. Ein del av spørsmåla i Elevundersøkinga er sett saman til indeksar som blir viste i Skoleporten. Resultata for alle spørsmåla i Elevundersøkinga blir viste i ein eigen rapportportal. I tilstandsrapporten er desse læringsmiljøindeksane obligatoriske:

- **Støtte frå lærarane:** Indeksen viser korleis elevane opplever emosjonell og fagleg støtte frå lærarane.
- **Vurdering for læring:** Indeksen kartlegg elevane si oppleving av dei fire prinsippa i vurdering for læring.
- **Læringskultur:** Indeksen viser om elevane opplever at skolearbeidet er viktig for klassen, og om det er rom for å gjere feil i læringsarbeidet.
- **Meistring:** Indeksen viser elevane si oppleving av meistring i samband med undervisning, lekser og arbeid på skolen.

- **Elevdemokrati og medverknad:** Indeksen viser elevane si oppleving av om det er mogleg å medverke i arbeidet med faga, og om dei får vere med og avgjere klassereglar og delta i elevrådsarbeid.
- **Mobbing på skulen:** Gjennomsnittsverdien for indikatoren Mobbing på skolen er berekna ut frå kor mange som opplever at dei blir mobba, og kor ofte dei blir mobba. Verdien viser ikkje talet på elevar som i snitt blir mobba. Ein og same verdi kan anten indikere at mange kryssar av at dei blir mobba sjeldan, eller at færre kryssar av at dei blir mobba hyppig. I Skoleporten tyder eit gjennomsnitt ned mot verdien 1 på lite mobbing i skolen.

Skalaen går frå 1 til 5 der høg verdi vil seie positivt resultat. Unnataka er mobbing på skulen der låg verdi er positivt.

Nedanfor viser vi tabellar på dei obligatoriske læringsmiljøindeksane før vi lar skulane kome med kommentarar på eigne resultat.

3.5.1 Resultat 7. årssteg

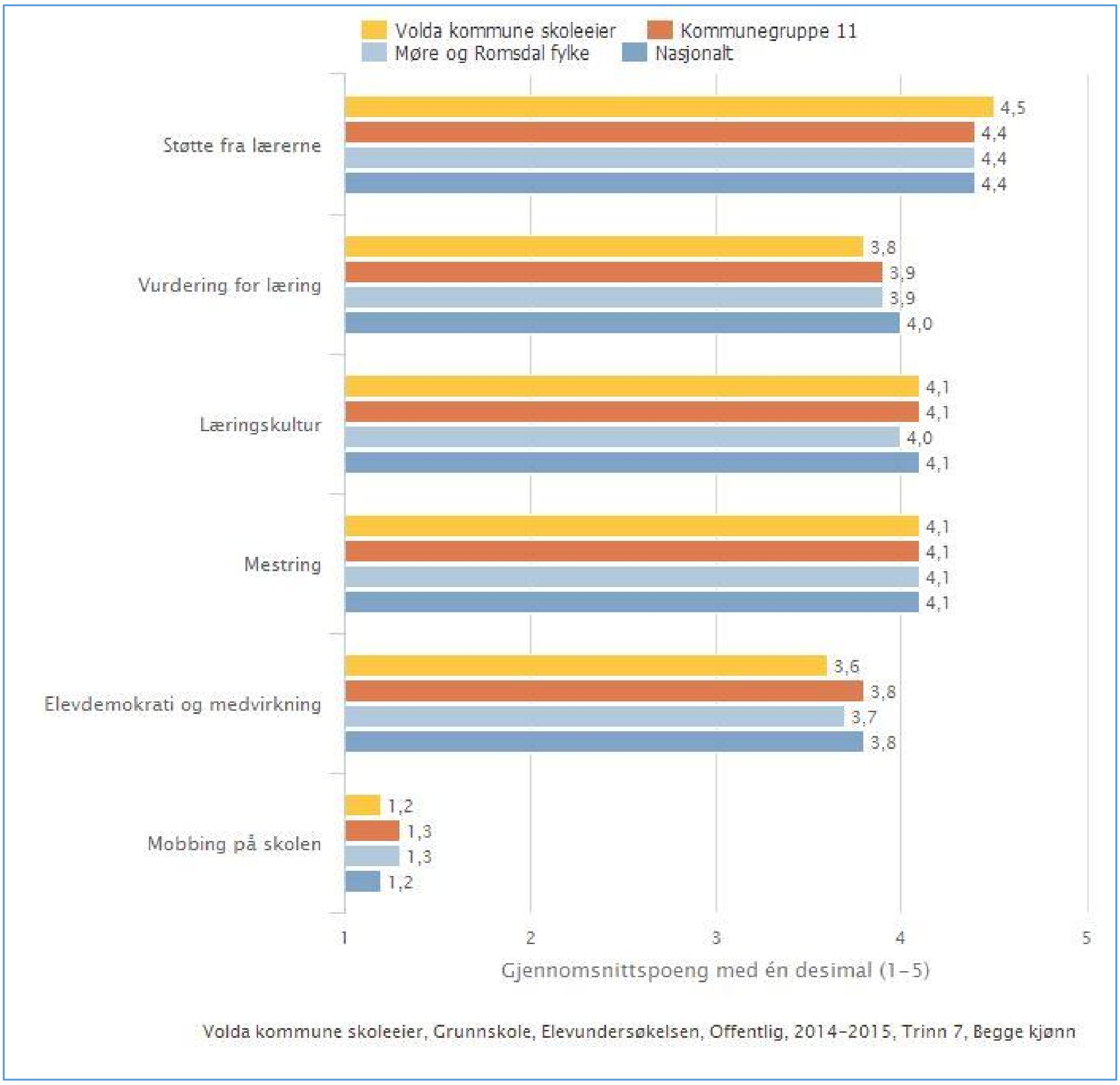

3.5.2 Resultat 10. årssteg

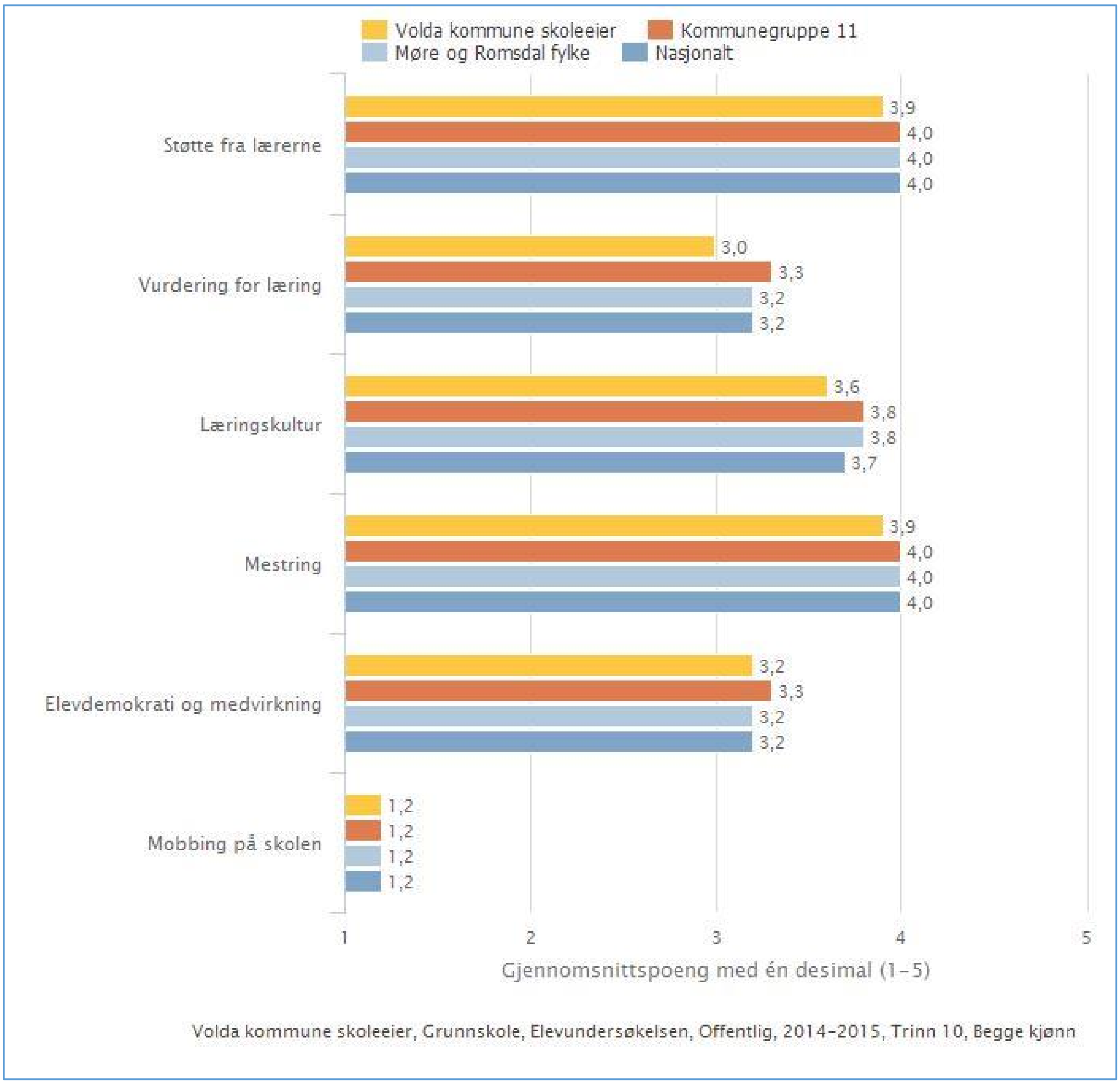

Med slagordet "Vi kan i lag" er det trygt og godt å vere elev og føresett ved Dalsfjord skule. Det er i stor grad eit gjensidig samarbeid mellom tilsette og heim, der eleven og miljøet sitt beste er i fokus. Dette gjev utslag i ein variert og god skulekvardag gjennom fire årstider.

Dalsfjord skule er den nyaste skulen i Volda kommune per dags dato. Her har vi badebasseng, gymsal, amfi, mediatek, eit godt skulekjøken, og gode undervisningsrom for naturfag, musikk, kunst og handverk, med meir. Uteområdet har kunstgrasbane, stor sandkasse, leikeapparat, basketbane, skulehage, musikkbinge, friluftsområde, og fjord, skog og fjell i umiddelbar nærleik. Folket, næringsliv, kulturhus og organisasjonar i fjorden samarbeider i stor grad med den kommunale skulen. Dette gjev oss eit unikt og rikt læringssenter, fagleg og sosialt.

Dei tilsette ber preg av brei fagleg og sosial kompetanse og røynsle. Det er ei jamn fordeling mellom tilsette menn og kvinner, og i ulik aldersspreiing og geografi. Elevar ved Dalsfjord skule kjenner dei tilsette godt, og har mange gode vaksenpersonar som førebilete, og til omsorg og læring gjennom ein skuledag.

Dalsfjord skule har nulltoleranse mot mobbing. Dei tilsette har eit kvalitetssikra apparat i ryggen og vidopne auger mot mobbing. Borna lærer konflikthandtering, og mange kjenner at vegen er kort til ein vaksen dersom ein opplever at noko er ugreitt. Eit anti mobbetiltak som gjev fysisk fostring er TL - TrivselsLeiarar.

Dalsfjord skule legg stor vekt på dei praktiske- og estetiske faga og friluftsliv. Dei tilsette har brei fagkompetanse innanfor desse felta, og dei ser moglegheiter og kreativitet i omgjevnadane og elevmassen. Skulen arrangerer kulturkafear, kulturarrangement ved høgtider og årstider. Borna vert tidleg vant med å formidle frå ei scene til eit publikum. Og det er tydleg at dette er noko elevane trivs med og meistrar.

Her ser vi song, samspel, dans, musikkteknologi, teater, film, mat og helse, og produkt frå kunst- og handverk. Naturen vert nytta til å hauste av. Dette er gjort i eit berekraftig perspektiv. Miljøarbeid stend naturleg og høgt ved Dalsfjord skule. Naturen vert også brukt for å formidle god fysisk og psykisk helse, rekreasjon og til å sjå seg sjølv som ein del av jorda vår.

Eit godt samarbeid mellom heim og skule er den viktigaste faktoren for god læring. Dette har Dalsfjord skule lukkast med i stor grad. Mange foreldre ser nytta ved å framsnakke og bidra for eit positivt skulemiljø. FAU, klassekontakter og foreldre er aktive i å ta opp nyttige saker, og arrangerer haustfestar, klassefestar, diskotek, juleball, karneval og påskeparty meir og mindre i samarbeid med borna.

Vi er glade i og stolte av skulen vår.

Føresett, Dalsfjord skule.

3.5.3 Skulane sine kommentarar til eigne resultat i elevundersøkinga

Austefjord skule

Tre område får best score blant elevane på Austefjord skule: *Fagleg utfordring*, *felles reglar* og *utdanning og yrkesrettleiing*. Vi hadde kanskje forventa at resultatet var høgare på *vurdering for læring* og *motivasjon*. Dette er område vi skal prioritere framover.

Talet på området *mobbing* seier oss at vi må gi dette ekstra merksemd i tida framover. Av det førebyggande arbeidet for eit godt læringsmiljø på Austefjord skule ønskjer vi å trekke fram følgjande: Skulen har implementert programmet Zippy i 1.-3.klasse på timeplanen. Vi registrerer at elevane brukar omgrep og løysingsforslag frå programmet i skulekvardagen, og meiner at elevane vert betre rusta til å møte utfordringar og konfliktar i sosiale samanhengar.

Trivselsleiarordninga på barnesteget er også eit viktig tiltak i førebygginga for eit godt læringsmiljø. To elevar per halvår er på leikekurs og har ansvar for å organisere leik/aktivitet for alle elevane på barnesteget to matfriminutt per.veke. Det er stor deltaking på aktivitetane.

Skulen har bygd to gapahukar dei siste par åra. Den eine er plassert i ein skog på skuleområdet, og bygd i samarbeid med Styrk arbeid i Volda kommune. Den andre er plassert i skogen, ca 10 min. gange frå skulen, og bygd av elevar og lærar på ungdomsskulen. Dette er basar som skaper hygge og er eit godt utgangspunkt for undervisning i friluft.

Bratteberg skule

Resultata frå elevundersøkinga er jamt over positive. Elevane trivst på skulen og krenkande ord og handlingar er eit lite problem. Elevane får god støtte frå lærarane, både til skulefag og sosial fungering. Sidan elevundersøkinga er anonym, er nytteverdien avgrensa med tanke på utvikling av læringsmiljø og ivaretaking av kvar einskild elev. I tillegg er enkelte spørsmål litt vanskelege å forstå /lette å mistforstå, grunna noko uheldig språkbruk. Vi lyt såleis supplere med elev-/foreldresamtalar og vi vil framover truleg ta i bruk ikkje-anonym spørjegransking (t.d. "Spekter").

Resultata viser at dei aller fleste elevane trivst godt på skulen. Lærarane er kjende med nokre få elevar som ikkje trivst så godt. Dei fleste av desse får ekstra oppfølging i samarbeid med heimen og skulehelsetenesta. Vidare viser resultata at elevane er interesserte i å lære og gler seg til å gå på skulen. Likevel melder mange om at dei ikkje likar skulearbeidet så godt.

Tala seier at foreldra viser interesse for skulearbeidet, hjelper til og oppmuntrar elevane. Svært mange melder at foreldra forventar at eleven gjer så godt han kan. Dette er gledeleg. Å verte stilt overfor realistiske og klare forventningar er svært viktig for å nå ønska utvikling

Elevane melder om at lærarane har tru på dei og at dei vert behandla med respekt. Vidare at dei får god hjelp av lærarane til vidare arbeid. Dessverre melder dei også om ein del uro i timane. Trass dette er der tydelegvis ein god kultur i klasserommet der det «er lov å gjere feil». Lærarane stiller tilpassa utfordringar og gir lekser og arbeidsoppgåver som elevane meistrar.

Elevane seier at dei er i nokon grad med på å bestemme korleis det skal arbeidast med faga. Det er lagt til rette for elev- og klasseråd og stundom høyrer skulen på forslaga.

Dei aller fleste elevane melder at lærarane forklarar kva som er måla i dei ulike faga, og at dei får forklart kva som skal vurderast i faga. Vidare forklarar lærarane kva som er bra med arbeidet og kva eleven bør gjere for å bli betre.

Det store fleirtalet av elevane våre veit kva reglar som gjeld på skulen, og dei vaksne hjelper til så reglane blir følgt. Likevel er der ein del som opplever at dei vaksne reagerer ulikt viss nokon bryt reglane.

Elevane melder om svært lite erting/plaging/trugsmål eller mobbing. Litt kommentarar på utsjånad har det vore. I den grad der har vore krenkande åtferd, er det nesten berre frå medelevar i klassen. Dei fleste meiner dei vaksne reagerer når nokon seier eller gjer noko som er ubehageleg for andre. Som før nemnt har lærarane særskild tett oppfølging av nokre få einskildelevar, også med tanke på at dei skal kjenne seg trygge og trivast. Dei aller fleste er fornøgde eller svært fornøgde med skulehelsetenesta.

I tillegg til informasjonen frå den årlege Elevundersøkinga skaffar skulen seg oversikt over elevane sin trivsel og evt. mobbing i klassen gjennom utviklingssamtalar to gonger pr. år. I tillegg opplever vi at andre elevar, lærarar, assistentar, reinhaldarar, naboar og føresette har ein lav terskel for å melde frå om episodar dei finn urovekkande. Vi føler likevel at vi kan bli betre på å avdekke mistrivsel og evt. mobbing. Vi vil såleis sjå på betre verkty til dette føremålet, t.d. «Spekter» utarbeidd av Erling Roland ved Senter for atferdsforskning.

Av tiltak for å skape trivsel og godt elevmiljø nemner vi:

- Trivselsleiar (TL, 5.-7.kl.). Dette er eit svært godt tiltak som betrar trivsel og truleg hindrar mykje uønskt åtferd.
- Elevråd: Elevrådet arrangerer ballbinge-turnering, «20-turmål» og andre tiltak for skulen.
- Det store leselotteriet: Etter stort ønske frå elevar og foreldre arrangerte vi også dette året «Det store leselotteriet». FAU hadde ei sentral rolle i ordninga, og sytte for svært mange fine premiar. Det er særleg kjekt å sjå at dette tiltaket når ein del elevar som elles sjeldan hevdar seg i konkurransar.
- FysAk: Elevane på mellomsteget har fysisk aktivitet (FysAk) ein gong i veka, i tillegg til kroppsøvingstimane. Vi gjentek suksessen frå i fjor med auka elevmedverknad og får svært positive tilbakemeldingar frå elevane.

- Leirskule /skuletur: Vi har laga eit fast opplegg der 7.klasse dreg til Lid grendahus på overnattingstur. Opplegget femner om skulefaglege, sosiale og fysiske utfordringar og er svært godt likt av elevar, føresette og tilsette.
- Zippys venner / Psykologisk førstehjelp /Smart oppvekst: Skulen køyrer opplegget Zippys venner fast for 1.-4.klasse, og brukar dessutan mykje av språket og metodikken vidare på mellomsteget. I 5.klasse vert dei dessutan introdusert for «Psykologisk førstehjelp»; eit opplegg for å handtere vanskelege situasjonar og trasige tankar. I år prøver vi dessutan ut deler av opplegget til «Smart oppvekst»; eit verkty for betre sosial omgang og sjølvkontroll.
- «Tett på»: Skuleleiinga er «tett på» einskildelevar og grupper/klasser som treng ekstra oppfølging. Dette gjeld t.d. alle tilfelle av mobbing /mistanke om mobbing, skulevegring, forseintkoming, utagering, dårleg klassemiljø mm.
- Systemarbeid: Alle tilsette er kjende med opplæringslova §9a, og arbeider i samsvar med utarbeidd prosedyre. Skulen har utvikla og teke i bruk nytt kartleggingsverkty til bruk i skulevegringssaker. Skulen samarbeider med PPT om tiltak for einskildelevar, klassen og lærarteamet.

Dalsfjord skule

Dalsfjord skule har gjennom utviklingsplanen og handlingsplan mot mobbing fått inn ein del rutinar som er med på å skape eit fysisk og psykisk godt skulemiljø for elevane. Vi har gode arbeidsplanar, styrka tilsyn om morgonen, og vi har arbeidd mykje med læringsleiing og klassereglar.

Det fysiske miljøet er godt med nytt skulebygg med både gymsal, basseng, og eigen skulehage med gapahuk og steinomn. Dessutan har vi open musikkbinge og scene for ungdomsskulelevane.

Resultata frå Elevundersøkinga viser at elevane trivast godt ved skulen og alle elevane har nokon å vere saman med i friminutta.

Motivasjonen for å lære varierer litt. Det syner seg at ingen elevar er motivert for læring i alle fag. Høgaste snittet er at elevane er motiverte for å lære i nokon fag. Dette må vi heilt klart arbeide meir med frametter. Dei fleste elevane seier at dei likar skulearbeidet godt, noko som er veldig positivt.

Undersøkinga syner at dei føresette som oftast er interesserte i det borna lærer på skulen. Vidare seier elevundersøkinga at dei føresette nesten alltid hjelper elevane med leksene, og dei forventar at elevane gjer sitt beste på skulen.

Elevane meiner at dei fleste lærarane gir dei god støtte, at lærarane bryr seg om dei og har tru på dei.

Når det gjeld vurdering for læring seier elevane at lærarane forklarar læringsmåla og kva som vert vektlagt i vurderinga i dei fleste faga. Elevane meiner at skulen legg til rette for elevmedverknad og at elevrådet fungerer. Elevane ynskjer meir medverknad når ein kvar haust lagar klassereglar.

Tala i undersøkinga syner at elevane opplever miljøet ved skulen som trygt og at det er lite mobbing.

Elevane er særs fornøgde med skulehelsetenesta.

Felles aktivitetar ved skulen er med på å styrke heim - skule samarbeidet og trivselen ved skulen. Døme på slike aktivitetar er overnattingsturar, kulturkafe, uteveke, fjellturar, skidag, julefest og vårfest.

TL-programmet har ein positiv effekt på trivselen til elevane og er med på å førebygge uønska åtferd, som erting, mobbing og utestenging.

Folkestad skule

Resultata for Folkestad skule er jamt positive med eit gjennomsnitt på 4,1 der 5 er høgste skåre.

Vi ser at elevane trivst godt på skulen, og at dei får god hjelp og støtte heime.

Vi har eit klart forbetringspotensiale på nokre område innanfor indeksen *vurdering for læring* der skåren er noko lågare og ligg ned mot 3-talet. Her ser vi at skulen samla sett må bli betre på desse spørsmåla (sitat):

«I kor mange fag legg lærarane til rette for at eg kan bruke praktiske arbeidsmåtar?»

«Kor ofte får du tilbakemeldingar frå lærarane som du kan bruke til å bli betre i faga?»

«Får du vere med å foreslå kva det skal leggast vekt på når arbeidet ditt skal vurderast?»

Får du vere med og vurdere skulearbeidet ditt?»

«Får du hjelp av lærarane til å tenke gjennom korleis du utviklar deg i faget?»

Mork skule

Mork skule scorar generelt bra på Elevundersøkinga. Utifrå resultata kan ein sjå at elevane har høg trivsel. Vi er stolte over at vi scorar lågt på spørsmål rundt mobbing (1,1). Dette tyder ikkje at det ikkje må jobbast med og mot mobbing i klasseromet og på leikeplassen.

Det kjem fram at elevane opplever at dei får støtte både frå lærarane og heimen i arbeidet dei gjer. Vi jobbar heile tida med å oppretthalde eit godt samarbeid heim - skule. Lærarane ser vinning i å bruke tida på ein liten samtale eller sms for å oppklare enkelte situasjonar. Det er viktig at elevane føler at lærarane bryr seg om dei, likeeins at føresette er trygge på at læraren har omsorg for barnet deira.

Vi har dei siste åra jobba spesielt med skulemiljøet. Vi meiner at vi ser positive resultat av både Zippy og Trivselsleiarprogrammet. Vi har tre vakter ute i kvart friminutt. Desse prøver å vere i forkant av eventuelle konfliktar. Personalet snakkar seg i mellom om konfliktar som kan oppstå. Vi ansvarleggjer elevane gjennom at dei må ringe heim og fortelje kva som har skjedd dersom ei større konflikt har oppstått.

Vi har fokusert mykje på klassemiljø, og jobba inn godt fungerande klasseromsreglar, tilpassa dei ulike årsstega. Lærarane snakkar seg imellom når det gjeld episodar rundt enkeltelevar, og samarbeider med å finne gode løysingar som kan forhindre at det skjer att. Vidare prøver lærarane å vere flinke til å informere heimen om kva som skjer med eleven. Dette tydeleggjer ovanfor elevane at heim og skule samarbeider.

Vikebygda skule

Vi opplever at vi har eit trygt og inkluderande skulemiljø, Grunna elevane sin alder, er ikkje skulen pålagt å gjennomføre dei nasjonale elevundersøkingane. Vi er likevel oppteken av at elevane skal oppleve at dei har det trygt og godt på skulen. Vi jobbar mellom anna mykje med aldersblanda aktivitetar ved skulen som kulturkveld, matematikkens dag, samt ulike turar i nærmiljøet. Vi har og ei fadderordning for 1. klasse.

Vi er opptekne av at vi er ein «vi -skule», med «våre elevar», det vil seie at alle tilsette har ansvar for alle elvane ilag. Vi legg difor stor vekt på at elevane **i det daglege** skal møte vaksne som legg vekt på:

- ✓ tryggleik og likeverd for kvar einskild
- ✓ at læringa er basert på positive tilbakemeldingar framfor å fokusere på det elevane ikkje meistrar
- ✓ alle faglege krav som kvar einskild elev må arbeide systematisk og grundig med for å kunne oppnå

"Zippys venner" blir brukt i alle klassene, og dette er også ein reiskap som SFO kjenner til og bruker. Dette er eit program som skal hjelpe elevane å identifisere og snakke om kjensler, meistre dagleglivet sine utfordringar og støtte andre som har det vanskeleg.

Vi bruker også leikevennar i nokre periodar, der lærarane bestemmer kven som skal leike i lag i friminutta. Dei yngste klassene har også vore med på vennegrupper i år, der små grupper elevar besøker kvarandre privat og på den måten knyter sosiale band.

Volda ungdomsskule

Lærarane har brukt både teamtid, årsstegstid og fellestid til arbeidet med å tolke resultata frå elevundersøkinga og reflektere rundt årsaker og satsingsområde i høve forbetring og utvikling. I år var det første gong alle klassene deltok i elevundersøkinga, dette meiner vi er positivt og vi vil halde fram med dette.

Vi har brukt mykje tid til etterarbeid med felles refleksjon i kollegiet. Vi meiner også det er viktig at alle lærarane er med på å tolke resultata og formulere utviklingsmål for skulen på bakgrunn av resultata.

Oppsummering av resultat frå elevundersøkinga:

Dette er vi gode på ☺	Dette kan vi bli betre på ☹
- Høg trivsel, lite mobbing - Godt, trygt læringsmiljø - Felles reglar - Trivsel - God støtte heimanfrå - Samhandling/ kontakt lærar-elev - Høg trivsel og godt klassemiljø	- Vurdering for læring, spes. tilbakemeldingar - Praktisk og variert undervisning - Meir IKT i undervisninga - Samtale/ diskusjon i fag - Yrkesrettleiing - Praktisk arbeid - Elevmedverknad, progresjon 8.-10. - Motivasjon - Fysisk miljø - Elevmedverknad - Variasjon

Skulen gjennomfører ei anonym mobbegransking ein gong pr. halvår og i systemboka vår har vi utarbeidd rutinar for kva vi gjer dersom mobbing blir oppdaga. I systemboka vår ligg det også retningslinjer til saker som fell under opplæringslova §9A. Resultata samsvarar med resultatet frå elevundersøkinga som viser at vi har lite mobbing og god trivsel. Det betyr ikkje at skulen er

mobbefri, vi har nokre elevar som opplever å bli krenka og mobba og dette er viktig å ta på alvor. Vi nyttar fellestid til å gå jobbe med å utvikle det haldningsskapande klasse- og skulemiljøarbeidet. Ved skulestart kvart år har vi ei eiga miljøveke med fokus på nettvett, psykisk helse, klasse- og skulemiljøarbeid. Vi utarbeider miljøtenesteplan for skuleåret der alle klasser er med etter turnus.

Målet med miljøtenesteplanen er:

- Skape større trivsel for elevar og tilsette
- Aktivisere elevane i miljøskapande arbeid
- Styrke fellesskapet og vise omsorg for kvarandre (Jf. skulen sin visjon)
- Arbeide for at alle skal kjenne seg trygge i skulemiljøet

I tillegg har vi tur- og ekskursjonsplanen der målet er å fremje læring, trivsel og sosial utvikling. Turane og ekskursjonane skal planleggast i samarbeid med elevar og lærarar gjennom grundig førearbeid og det skal setjast opp faglege og sosiale mål. Fleire skulemiljøtiltak er Bli-kjend-kveld tidleg på hausten som er obligatorisk for alle elevane, juleball, Grand prix-veka og til sist, men ikkje minst, det daglege, systematiske arbeid med klasse- og læringsmiljø i den enkelte klasse.

Øyra skule

Resultata frå elevundersøkinga blir noko ulik frå år til år fordi det kan vere stor ulikskap mellom kulla. Samstundes ser vi ein trend dei siste tre åra der vi ligg rundt fire i snitt. Det vi skorar dårlegast på i år er elevdemokrati og medverknad (3,4) og det undersøkinga viser at vi er best på, er støtte frå lærarar (4,5).

Det er tredje året på rad at Øyra skule har lite tilfredsstillande resultat på indeksen *Elevdemokrati og medverknad.* Vi trur dette har mykje med elevrådsarbeidet på skulen å gjere, og vil komande skuleår organisere dette annleis.

Også indeksen *Vurdering for læring* har dårlegare resultat enn vi ønskjer (3,6 mot 3,9 i fjor). Og vi ser at her er stort potensiale for forbetring. Vi forventar at storsatsinga *Vurdering for læring* i Voldaskulen vil vise igjen i resultat på dette området.

I tillegg til Elevundersøkinga, har vi kvar haust ei trivselsundersøking ved Øyra skule. Her kartlegg vi korleis elevane har det på skulen, både i klasserommet og ute i friminuttet, samt på skulevegen. Her kan vi fange opp om det er nokon som blir utestengde, blir erta eller mobba eller kjenner seg utrygge på anna vis. Resultatet frå undersøkinga blir kvart år arbeidd med i kollegiet, og lærarane bruker kunnskapen om resultat frå eigen klasse som utgangspunkt for arbeid med det sosiale miljøet i klassen.

4 Tiltak for å betre læringsresultata i Voldaskulen

Å meistre grunnleggande ferdigheiter er ein føresetnad for kompetanse i alle fag. Vi veit at mange elevar på lågaste meistringsnivå på dei nasjonale prøvene vil ha vanskar med å tileigne seg nytt lærestoff, og ligg i faresona for større og utvida vanskar seinare i utdanningsløpet. Resultata på dei nasjonale prøvene kan derfor vere eit frampeik på korleis måloppnåinga i fag vil verte for den enkelte elev ved avslutta grunnskule.

Voldaskulen har lågare resultat på dei nasjonale prøvene på barnesteget enn vi ønskjer å ha. Samtidig ser vi svært positiv utvikling mellom resultata som er tekne tidleg på 8. årssteg og 9. årssteg – altså i løpet av eit år på ungdomsskulen klarer vi å heve nivået. Vi har også høge snitt på grunnskulepoeng og eksamensresultat. Kva vil skje om vi klarer å heve nivået tidleg på barneskulen – vil resultata på dei nasjonale prøvene på 9. årssteg bli tilsvarande mykje høgre/betre? Og vil grunnskulepoenga og eksamensresultata også bli høgre/betre?

I verbaldelen til budsjettet for 2016 lyder eit av opplæring og oppvekst sine mål slik: *«Talet på elevar som på dei nasjonale prøvene presterer på meistringsnivå 1 i 5. klasse og meistringsnivå 1 og 2 i 8. og 9. klasse skal reduserast med 15 % samanlikna med sist skuleår.»* Vi har sett oss eit konkret mål for å kunne måle kvaliteten i skulane våre. Resultata på dei nasjonale prøvene hausten 2016 vil gi oss svar på om vi har nådd målsetjinga.

For å gi ei felles retning for nasjonale og lokale prioriteringar i arbeidet med kvalitet i grunnopplæringa har nasjonale myndigheiter definert tre overordna utdanningspolitiske mål for heile grunnopplæringa (St.meld 18, 2007-08). Sektormåla bygger på og speglar heilskapen i Kunnskapsløftet. Dei tre måla heng nært saman og handlar om grunnleggande ferdigheiter, gjennomføring og læringsmiljø, der meistring er eit sentralt omgrep :

- Alle elevar skal inkluderast og oppleve meistring
- Alle elevar skal meistre grunnleggande ferdigheiter
- Alle elevar skal gjennomføre vidaregåande opplæring

I punkt 3.5 skriv vi at eit læringsmiljø med fokus på motivasjon og meistring, samt støttande lærarar som har klare forventningar til elevane, vil skape tryggheit, føreseielegheit og struktur som gjer elevane i stand til å møte utfordringar i skulen.

Dei tre sektormåla gir oss klare føringar for kva vi må jobbe mot. Voldaskulen skal vere ein skule der alle elevar føler seg inkludert og opplever meistring, dessutan skal dei meistre dei grunnleggande ferdigheitene på eit slikt nivå at dei klarer å gjennomføre vidaregåande opplæring. På bakgrunn av desse måla har vi for tida følgjande satsingar og tiltak i Voldaskulen:

4.1 Ungdomssteg i utvikling – motivasjon og meistring

Dei nasjonale sektormåla er bakgrunnen for den nasjonale satsinga *Ungdomssteg i utvikling* som dei fire ungdomsskulane i Volda har delteke i dei tre siste åra. Her har alle skulane valt klasse-/læringsleiing som overordna satsing, med ulike vinklingar. Vi er opptekne av at kvar elev skal

oppleve meistring kvar dag, i kvar læringsøkt. God klasseleiing er avgjerande for at kvar enkelt elev får oppleve meistring. Vi veit at ein god lærar

- er medviten om og skjøner sitt leiaransvar
- har innsikt i klassa som sosialt system
- har ein positiv støttande relasjon til kvar enkelt elev
- er medviten om å etablere ein god læringskultur
- er medviten om å etablere god struktur og rutinar
- har tydelege forventningar og motiverer alle elevane

Dersom elevane skal realisere læringspotensialet sitt, er det avgjerande at læraren har tydelege forventningar til elevane og kan motivere dei til arbeidsinnsats. Ved å tydeleggjere formålet med læringsaktivitetane og samtidig klargjere forventningane, får elevane ein metarefleksjon på eiga læring.

Forventningane til elevane må vere både høge og realistiske, og læringsaktivitetane må vere prega av utfordringar og driv. Læraren må ikkje berre ha forventningar til elevane, men også stille krav og ha forventningar til seg sjølv som leiar og lærar.

Ungdomssteg i utvikling utfordra lærarar til å betre eigen undervisningspraksis ved å gjere han meir motiverande, praktisk og variert. Refleksjonen, utprøvinga og erfaringsdelinga fokuserte på elevane si meistring.

Skulane vil vidareføringa satsinga og halde fram med å jobbe med læringsleiing for å skape motivasjon og meistring hos elevane.

Ein kan lese meir om Ungdomssteg i utvikling her: http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/

4.2 Vurdering for læring

For at vurderingsarbeidet i skulen skal vere motiverande og fremje læring og utvikling er det nokre enkeltfaktorar som er avgjerande. Desse er viktige for elevane sin motivasjon, si forståing av og eigarskap til eiga læring.

Basert på internasjonal forsking har Noreg valt å legge vekt på følgjande fire prinsipp for god undervegsvurdering:

- *Elevane skal forstå kva dei skal lære og kva som er forventa av dei. Då er mål, kriterier og kjenneteikn for måloppnåing viktig.*
- *Elevane skal få tilbakemeldingar som fortel dei om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen.*
- *Elevane skal få råd om korleis dei kan bli betre.*
- *Elevane skal vere involvert i eige læringsarbeid ved blant anna å vurdere eige arbeid og utvikling.*

Både eit godt læringsmiljø og god læringsleiing er føresetnader for godt vurderingsarbeid. Vurdering for læring er dessutan ein god reiskap for tilpassa opplæring.

Resultata i Elevundersøkinga fortel oss at skulane i Volda kommune har utviklingspotensiale. Voldaskulen skal frå hausten 2016 ta del i den nasjonale satsinga på *Vurdering for læring* som vi håper skal gjere oss i stand til å skape enda betre læring for elevane i Voldaskulen.

Ein kan lese meir om Vurdering for læring her: http://www.udir.no/Vurdering-for-laring/

4.3 Tidleg innsats

Opplæring og oppvekst ønskjer å vere ei førebyggande og helsefremjande teneste der ein har fokus på tidleg innsats på alle område.

Med *tidleg innsats* meiner vi at barn, unge og familiane deira skal få rett hjelp til rett tid, på rett stad, og så tidleg som mogleg. Med det meiner vi så tidleg som mogleg i barnet si utvikling, men også så tidleg som mogleg når hendingar og/eller vanskar oppstår, uavhengig av alder.

Tidleg innsats inneber førebyggande arbeid i tenestetilboda, og at adekvat hjelp vert gitt før vanskar vert komplekse og fastlåste.

Opplæring og oppvekst har slik strategi for tidleg innsats:

- Universalførebyggande tiltak for ***alle*** barn og føresette for å hindre at vanskar oppstår.
- Selektive tiltak for barn og føresette med risiko for å utvikle vanskar.
- Indikative tiltak for barn og føresette med behov for særskilte tiltak.

Av universalførebyggande tiltak har vi bl.a. desse i Voldaskulen:

- *Zippys vener* (barnesteg)
- *Alle har ei psykisk helse* (ungdomssteg).
- Trivselsleiarprogram (barnesteg)
- Særleg høg lærartettleik på 1. til 4. årssteg retta mot elevar med svak ferdigheit i lesing og rekning.

4.4 Tilpassa opplæring

Prinsippet om tilpassa opplæring gjeld all opplæring i grunnskule og vaksenopplæring. Tilpassa opplæring inneber blant anna variasjon i val av metodar, lærestoff og organisering for å sikre god og forsvarleg opplæring ut frå den enkelte elev sine evner og føresetnader. Tilpassa opplæring inneber ikkje at all opplæring vert individualisert, men at alle sider av læringsmiljøet tek omsyn til variasjonar i elevgruppa. Gjennom god tilpassing av den ordinære opplæringa skal skulen så langt råd er gi alle elevar eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa. Dermed kan skulen vere med å førebygge lære- og åtferdsvanskar og avhjelpe slike vanskar når dei oppstår.

Spesialundervisning er ein rett som skal sikre ei tilpassa og likeverdig opplæring for elevar som ikkje har eller ikkje kan få tilfredsstillande utbytte av den ordinære opplæringa. Spesialundervisning oppstår dermed i skjeringspunktet mellom tilpassa opplæring i den ordinære opplæringa og eleven sitt funksjonsnivå. Skulen sitt høve til å tilpasse opplæringa til den enkelte elev er blant anna avhengig av omfanget av eleven sine lærevanskar, kompetanse hos leiinga og lærarane, organisering av opplæringa, samt skulen sin tilgang på støttetenester og kompetansehevingstiltak.

Voldaskulen ønskjer å vere ein skule som i alle ledd har kompetanse til å drive god tilpassa opplæring og slik skape trygge læringsarenaer der elevane får oppleve meistring. For å klare dette må vi legge til rette for at skulane kan jobbe med tema omkring læring, til dømes læringsleiing (meir om læringsleiing i punkt 4.1) og forholdet mellom systemperspektiv og individperspektiv i høve tilpassa opplæring og spesialundervisning. Vi må også ha tett kontakt med PPT og nyttiggjere oss av rettleiing for å hjelpe skulen i arbeidet.

4.5 Spesialundervisning

Elevar som ikkje har tilfredsstillande utbyte av ordinær tilpassa undervisning, har etter opplæringslova rett til spesialundervisning. I vurderinga av skjeringspunktet mellom skulen sitt tilpassa opplæringstilbod og retten til spesialundervisning legg ein faglege vurderingar til grunn, i tillegg til ein grad av skjøn. Med bakgrunn i sakkunnig uttale frå PPT, fattar rektor ved den enkelte skule enkeltvedtak om spesialundervisning.

4.5.1 Elevar i grunnskulen som får spesialundervisning – i prosent

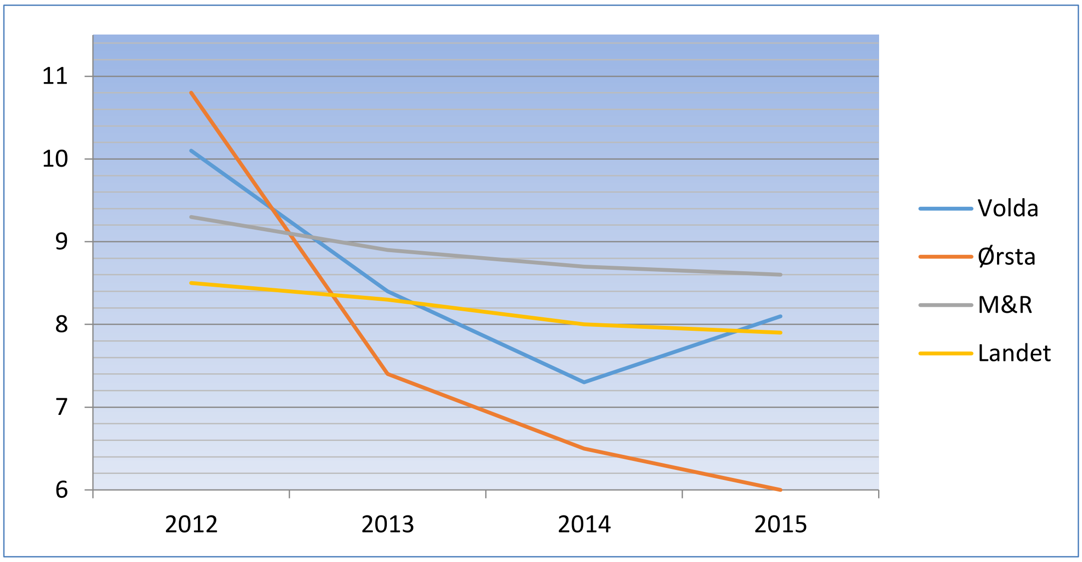

Talet på elevar som har rett til spesialundervisning har gått opp sidan 2014. Det tyder at færre av elevane får utbyte av den ordinære undervisninga. Vi ønskjer at den ordinære undervisninga skal femne om flest mogleg av elevane våre, og vil halde fram med å utvikle kompetansen i skulane for å kunne drive god tilpassa opplæring slik at færre elevar treng spesialundervisning.

4.5.2 Timar til spesialundervisning av lærartimar totalt – i prosent

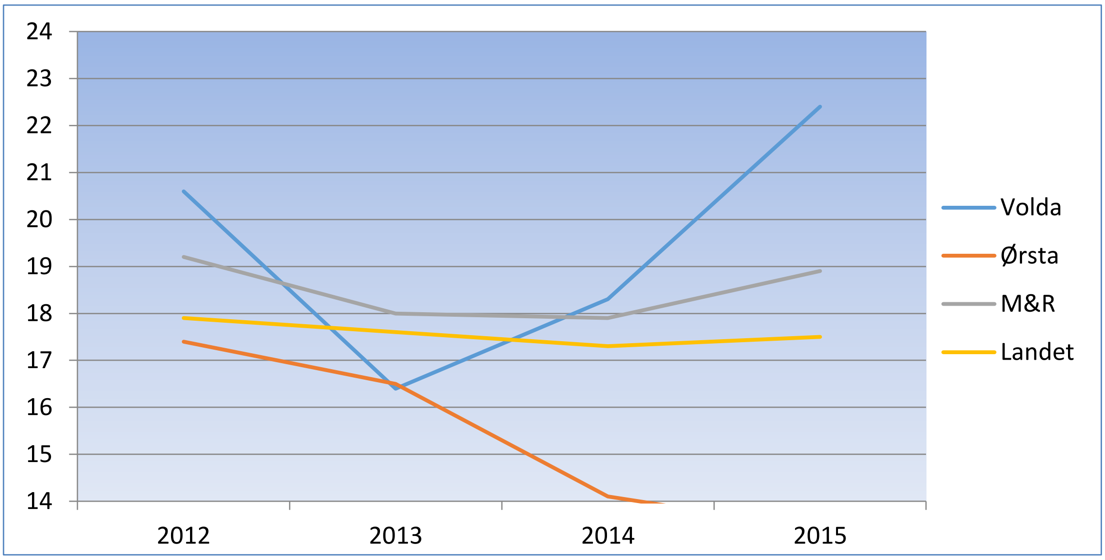

Talet på rammetimar som går til spesialundervisning har auka siste året. Sidan auka i talet på elevar som får spesialundervisning ikkje har auka i like stor grad, tyder dette at omfanget av spesialundervisninga til dei som har rett til det har auka. Vi har fleire elevar i Voldaskulen med ulike og samansette behov, og dette set krav til kompetansen til dei tilsette og dei fysiske rammevilkåra.

Voldaskulen ønskjer å vere ein skule som i alle ledd har kompetanse til å drive god tilpassa opplæring og slik skape trygge læringsarenaer der elevane får oppleve meistring og motivasjon for læring.

4.6 Heilskapleg arbeid med læringsmiljøet

Alle elevar har ein individuell rett til eit fysisk og psykososialt læringsmiljø som fremjar helse, trivsel og læring, som vi veit går hand i hand. For å sikre elevane sine rettar, må skulane utvikle og oppretthalde gode og inkluderande læringsmiljø, sjå meir om dette i punkt *3.5 Elevundersøkinga*.

I punkt 3.5 og 4 skriv vi at eit læringsmiljø med fokus på motivasjon og meistring, samt støttande lærarar som har klare forventningar til elevane, vil skape tryggheit, føreseielegheit og struktur som gjer elevane i stand til å møte utfordringar i skulen. Vidare viser forsking at fem forhold er grunnleggande når ein arbeider med å utvikle og oppretthalde gode læringsmiljø:

- Læraren si evne til å leie klasser og undervisningsforløp
- Læraren si evne til å utvikle positive relasjonar med kvar enkelt elev
- Positive relasjonar og kultur for læring blant elevane
- Godt samarbeid mellom skule og heim
- God leiing, organisasjon og kultur for læring på skulen

Vi ser at mange av elevane i Voldaskulen slit med si psykiske helse og ønskjer derfor meir kunnskap om og kompetanse på fremjing av god psykisk helse hos barn og unge. Vi ønskjer å skape opne og trygge miljø der barn og unge tør å snakke om psykisk helse og kjensler.

Vi vil at elevane i Voldaskulen skal få hjelp til å

- meistre utfordringar og problem i daglegl ivet
- støtte andre som har det vanskeleg
- identifisere og snakke om kjensler

Voldaskulen jobbar for å få breiare kompetanse blant tilsette på heilskapleg arbeid med læringsmiljøet, spesielt innafor læringsleiing (sjå meir om dette under punkt 4.1 og 4.2) og psykisk helse (sjå også punkt 4.3).

Elevstemmer om læringsmiljø og læringsresultat

«Vi har det veldig trygt og godt i klassene og lærarane snakkar ofte om korleis vi har det, og minner oss om klassereglane og sånn. Vi likar oss veldig godt på ungdomsskulen, og spesielt etter Grand Prix-veka. Vi hadde gru-gledd oss til Grand Prix, men det var både meir slitsom og kjekkare enn vi hadde trudd. Det var ei travel veke med mykje øving, som var viktig fordi då vart det ikkje så skummelt å stå på scena. Det er vanskeleg å beskrive denne veka med ord, fordi det var så fantastisk kjekt, men på same tid veldig krevande. Vi merkar godt no etterpå at klassene har blitt meir samansveisa, ikkje så grupperte som tidlegare. Vi gler oss allereie til neste års Grand Prix!!»

To jenter, 8. klasse

4.7 Tiltak på tvers av satsingsområda

Dei utdanningspolitiske måla for heile grunnopplæringa er våre overordna mål, der vårt fokus er at alle elevar skal inkluderast og oppleve meistring. Alle satsingsområda våre heng saman og tiltaka går på tvers av satsingsområda. Her ramsar vi opp mange av dei tiltaka som er i gang i Voldaskulen i dag og som vi kjem til å vidareføre eller vidareutvikle:

- Voldaprosjektet der personalet i barnehagane i Volda kommune aukar kunnskapen sin om psykisk helse hos barn i førskulealder og dermed kan identifisere vanskar tidleg.

- Godt samarbeid mellom skulane og mellom barnehage og skule, særleg ved overgangar.

- Høgare lærartettleik på 1.-4. årssteg, brukt til dømes til tolærarsystem, deling, leseverkstad, rekneverkstad.

- Jobbe bevisst med Trivselsleiarprogrammet for å oppnå ein positiv effekt på trivselen til elevane og førebygge uønska åtferd som erting, mobbing og utestenging

---

Trivselsprogrammet sine mål er å:

● fremje auka og meir variert leik/aktivitet i matfriminutta

● legge til rette for at elevar skal kunne bygge gode venskapsrelasjonar

● redusere konfliktar blant elevar

● fremje verdiar som inkludering, venlegheit og respekt

To elevar i 6. klasse fortel kva dei synest om programmet og ansvaret som trivselsleiarar (TL) ved Austefjord skule:

«Det er ganske mykje arbeid å vere TL. Det var kjekt å vere med på TL-kurs og lære nye leikar.

Det viktigaste vi gjer er å passe på at alle har det bra. Det er viktig at vi skryt av kvarandre. Det kjekkaste er at vi har felles leikar, og at dei som vil kan vere med.»

Austefjord skule

- Deltaking i *Vurdering for læring*, sjå punkt 4.2.

- Vidare jobbing med læringsleiing der vi spesielt vektlegg:
  - Relasjonsbygging mellom elev- elev, og lærar- elev. Dei vaksne skal vere rettleiarar og gode rollemodellar for elevane.
  - Reglar og rutinar som alle lærarane er lojale mot og som gjer at elevane føler at dei vaksne dreg i same retning
  - Klare forventningar og læringsmål som drivkraft og motivasjon for all aktivitet.
  - Variert, praktisk og motiverande undervisning

Klasseleiing

Vi har i fleire år jobba med utvikling av klasseleiing. Men sjølv i klasser med flinke klasseleiarar såg vi utfordringar. Vi merka at det ikkje var nok at lærar A og lærar B var flinke og og hadde ei lik handheving av reglar; dei laut òg ha ei lik handtering av dei meir alminnelege rutinane (korleis gir vi beskjedar, signal for arbeidsro, dogåing, hente bøker i hylla, oppstart av timen, korrigering av åtferd osb.). Vi har såleis sett i gang eit prosjekt der nettopp desse tinga vert sett på dagsordenen. Lærarteamet arbeider med dette emnet kvar veke, dessutan er PPT inne og observerer og rettleier lærarteamet. Med ein enno meir lik praksis vert kvardagen meir føreseieleg, det er meir ro i klasserommet og færre konfliktar mellom elevane. Lærarane er også nøgde, auka meistring er ein god motivator for både små og store!

Bratteberg skule

- Mengdetrening og spesifikk trening innanfor dei grunnleggande ferdigheitene.
- Heve kvaliteten på leseopplæringa ved å innføre ny metode med raskare bokstavinnlæring, dessutan leselekse kvar dag frå 1. klasse, med tett oppfølging på skulen, til dømes med "leseassistent" som høyrer elevane i leseleksa kvar dag.
- Utfordre elevane til å auke sine faglege mål.
- Vidare satsing på SOL, som er både eit verkty for å fastslå kvar elevane er i leseutviklinga si og for å følgje kvar elev i leseutviklinga si gjennom alle 10 åra, eit program for kompetanseheving for lærarar, og eit verkty for tilbakemelding til elevar og føresette.
- Betre utnytting av heim-skule-samarbeidet, både sosialt og fagleg.

Samarbeid heim-skule

Ved Vikebygda skule har vi ei positiv og engasjert foreldregruppe. Vi har mellom anna lange tradisjonar for eit svært godt samarbeid når det gjeld skulen sin årlege kulturkveld. Her tek foreldra/FAU alt ansvar for den praktiske tilrettelegginga og gjennomføringa av denne kvelden. Lærarane og elevane har ansvaret for framføringa, resten syter foreldra for. I tillegg er det ikkje vanskeleg å få foreldra med på dugnad på skulen, og her spelar FAU ei viktig rolle. Dei kallar inn, organiserer og legg gode rammer for effektive og kjekke dugnadar. Vi gjennomfører omlag ein dugnad pr. år, men det kan variere frå år til år.

Vi har ved Vikebygda skule innført vennegrupper i dei ulike klassene. Her er det foreldra som, i samarbeid med skulen, deler klassa inn i ulike grupper på 4-6 elevar. Desse gruppene skal i løpet av ein avtalt periode besøke kvarandre privat for å bli betre kjent og knyte sosiale band. Gruppene vert endra etter ei runde, slik at elevane gradvis vert betre kjende med alle i klassa. Vår erfaring er at dei aller fleste, både elevar og foreldre, opplever dette som noko positivt og dette er tiltak som skulen ynskjer skal halde fram.

Vikebygda skule

- Erfaringsdeling på skulane og mellom skulane
- Bruke faldaren *Skulevegring – ein rettleiar for skule og heim* aktivt på skulane

- Vidareføring av *Ungdomsstegssatsinga* der ein spesielt ser på motivasjon og meistring, sjå punkt 4.1.

Klasseleiing

Endra praksis etter ungdomsstegsatsinga Ungdomstrinn i utvikling (UiU)

• Meir variert og motiverande undervisning, variasjon i læringsstrategiar

• Meir elevmedverknad

• Kompetansemåla meir til grunn for vurdering, i mindre grad læreboka

• Betra vurderingspraksis i høve undervegsvurdering, vurdering for læring og det å vise elevane kva dei skal kunne og kva som må til for å verte god

• Meir bevisst på kva ein gjer og kvifor, mindre redde for å prøve ut nytt

Vegen vidare etter UiU:

• Vurdering for læring, andre måtar å vurdere på som fremjar læring og det å nytte kjenneteikn på måloppnåing. Vi må heile tida ha i tankane kva som er målet med undervegsvurdering.

• Halde fram med å utfordre/utvikle oss og lære av kvarandre for å verte betre i klasserommet.

• Revidere læreplanar i høve til kompetansemål og vurdering. Kompetansemåla i fag skal liggje til grunn for vurdering og målet med vurdering er utvikling og vidare læring - ingen vert betre av å verte målt.

Volda ungdomsskule

- Arbeide med å gjere sjølve gjennomføringa av dei nasjonale prøvene betre ved at elevar og lærarar er betre budde, bl.a. er kommunale retningslinjer for gjennomføring av nasjonale prøver nyleg utarbeidd.

- Betre utnytting av moglegheitene det nye analyseverktyet for dei nasjonale prøvene gir for konkrete tiltak for å fremje vidare læring. Lærarane har gjennom ei evaluering av gjennomføring av dei nasjonale prøvene sagt at dei ser at analysevertøyet er viktig for eleven sitt utbytte av prøva, noko som er eit godt utgangspunkt for at Voldaskulen kan arbeide meir målretta i høve dette verktøyet. Måler er å i enda større grad nytte resultata i dei nasjonale prøvene til vidare målsetting for satsing på både individ- og skulenivå.

- Tverrfagleg samarbeid på kommunalt nivå.

- Kompetanseheving i matematikk. Inneverande skuleår tek 5 lærarar vidareutdanning i matematikk.

- Vidareutvikle bruken av læringsstrategiar, organisering og metodebruk i undervisninga.

Døme på korleis vi arbeider for å betre læringsresultata

Vi kan dagleg lese om kor krevjande det er å vere lærar, når elevane helst vil surfe på internett, chatte, sende meldingar eller spele dataspel. Men no er det då eingong slik at denne teknologien er komen, og dei eldste elevane våre er kanskje meir orienterte om IKT enn mange trauste lærarar. Det er forresten ikkje berre på skulen at dette kan bli problemfylt; kven vil lese til geografiprøve når «World of warcraft» ventar berre eit tastetrykk unna?

Med dette som bakteppe sette nokre av lærarane seg ned og tenkte. «Kan vi spele på lag med elevane? Kan spel-teknologien brukast i opplæringa?» Svaret var så absolutt ja, nettbrett har vi, og «Kahoot» må vel kunne brukast til læringsmålprøve? Og det er unekteleg ei eiga stemning i klasserommet når fredagen nærmar seg og det snart er tid for «Kahoot» igjen; «Denne gongen skal eg bli best!» «Nei, eg!» At det eigenleg er ei geografiprøve er det visst ingen som ansar...

Bratteberg skule

«Når vi jobber med Kahoot har eg det veldig kjekt fordi det er så gøy å ha litt variering i timane, det er ikkje so gøy og sitte og skrive heile dagen. Det kan òg hjelpe dei som ikkje er så gode til og skrive eller lese, fordi da treng dei kun og trykke på eit av fire svaralternativ og da kan dei vise kva dei kan. Men vi kan ikkje holde på med Kahoot heile tida fordi sann som å skrive i bøker -ein kan bli litt lei av det. Det går også an å gjere prøver på Kahoot fordi du kan basere quizane på omtrent kva du vil. Det er bra med Kahoot fordi elevar kan vise ulike sider av kva dei kan.»lærarteamet. Med ein enno meir lik praksis vert kvardagen meir føreseieleg, det er meir ro i klasserommet og færre konfliktar mellom elevane. Lærarane er også nøgde, auka meistring er ein god motivator for både små og store!

Elev 7.kl. Bratteberg skule

- Leksetid på slutten av barnesteget og på ungdomssteget der elevar får noko rettleia leksetid.
- Vidare utvikling av dei lokale læreplanane.

Arbeid med lokale læreplanar

Den lokale læreplanen skal vere eit verkty for planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæringa slik at elevane får eit godt læringsutbytte. Dei skal syne ein tydeleg progresjon der dei grunnleggjande ferdigheitene er ein del av opplæringa i alle fag og på alle årssteg. Dei lokale læreplanane bryt ned kompetansemål til fleire små og store læremål som elevane skal verte kjende med. Tydelege læremål gjer at lærarane kan fri seg frå lærebøkene i større grad og gi elevane endå betre tilpassing utifrå eleven sin ståstad. Dei lokale læreplanane for Voldaskulen skal òg gje rom for lokale tilpassingar for kvar skule og samstundes trygge kvar enkelt lærar på at dei har jobba med dei læremåla som er lagt på kvart enkelt årssteg.

For ein nyutdanna lærar kan dette vere ei hjelpande hand, medan det for ein erfaren lærar kan vere ein inspirasjon til vidare arbeid.

Framover håper ein å kunne synleggjere arbeidet med vurdering for læring i dei lokale læreplanane gjennom å vise kva som skal vurderast, korleis det skal vurderast og vise om det er hensiktsmessig å utarbeide kjenneteikn for måloppnåing.

Mork skule

- Bruke nettstaden http://www.udir.no/Laringsmiljo aktivt på skulane

- Kurs og samarbeid med fagmiljø om læringsmiljø, læringsleiing, vurdering for læring og dei universalførebyggande programma våre.

Læring og motivasjon

Vi veit at læringsmiljøet er ein avgjerande faktor for fagleg og sosial læring, og for elevane sitt utdanningsnivå. Eit godt læringsmiljø motiverer elevane til å lære både fagleg og sosialt. For å skape eit godt læringsmiljø bør ein søke å utvikle skulen i positiv lei som fremjar helse og trivsel - dette gir læringsresultat. Det skal vere fokus på fagleg læring. Det overordna målet et at elevane tileignar seg allmenn- og fagleg kunnskap.

Læreplanen set klare mål for kva elevane skal kunne etter kvart årssteg i dei ulike faga. Gjennom arbeidet med faga vert også dei grunnleggjande ferdigheitene vektlagt. Desse måla er forpliktande for elevane og lærarane.

• Eit godt læringsmiljø er prega av variert og motiverande undervisning

• Læraren si evne til å leie klassa og undervisninga

• Læraren si evne til å utvikle positive relasjonar med kvar einskild elev

• Positive relasjonar og kultur for læring mellom elevane

• Godt samarbeid mellom heim og skule

• God leiing, organisasjon og kultur for læring på skulen

Dalsfjord skule

- Vidare arbeid med å utvikle og innarbeide gode rutinar rundt elevar med særlege behov.

- Kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge til rette opplæringa for alle elevar.

Tilpassa opplæring i praksis

Når ein som lærar ofte er åleine med ei større gruppe elevar eller har elevar frå fleire klassesteg samla, kjenner ein dagleg på ansvaret for å gi tilpassa undervisning til alle. Å finne tid og rom til å skreddarsy individuelle opplegg for den einskilde elev er ofte uråd å få til i kvardagen og er heller ikkje det som vanlegvis gir den beste læringa. I tråd med seinare klasseromsforsking finn ein eit viktig svar i god kollektiv undervisning.

Det som verkar godt på dei svakaste elevane også verkar godt på dei sterkare elevane. Direkte undervisning er eit av dei viktigaste grepa å gjere. Med direkte undervisning meiner ein at læraren grundig forklarer, modellerer og viser framgangsmåtar som elevane steg for steg tek etter, korleis ein skal øve, og at ein gjerne øver i fellesskap. Å lese høgt i kor eller øve høgt i lag på ting som skal lærast, vert trekt fram som god tilpassa opplæring.

Dette er jo ikkje mykje nytt, vil mange hevde, slik har jo gode lærarar undervist til alle tider! Ja, det er sikkert rett, men det som er verdt å merke seg, er at god kollektiv undervisning faktisk er god tilpassa undervisning for svært mange elevar. Dette hevdar også professor Peder Haug i sine foredrag frå seinare klasseromsforsking.

God kollektiv undervisning kan også vere eit viktig bidrag til betra læringsmiljø. Å oppleve meistring er det viktigaste for alle elevar. Når ein arbeider godt kollektivt, vil elevane oppleve kollektiv meistring ved sida av auka individuell meistring. Dei svake elevane har støtte i fellesskapet gjennom gode øvestrukturar og god modellering, og dei sterkare elevane overlærer fagstoff og er med på å trekkje fellesskapet opp. Sagt på ein annan måte: God kollektiv undervisning = meir meistring = større trivsel = rolegare og meir fornøgde elevar.

Folkestad skule

VOLDA KOMMUNE

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar:	Sonja Håvik	Arkivsak nr.:	2015/2353
		Arkivkode:	033

Utvalsaksnr	**Utval**	**Møtedato**
7/16	Valnemnda	19.05.2016
9/16	Valnemnda	26.05.2016
66/16	Kommunestyret	26.05.2016
	Valnemnda	
86/16	Kommunestyret	16.06.2016

VAL AV FORLIKSRÅD FOR PERIODEN 1. JANUAR 2017 TIL 31. DESEMBER 2020

Handsaming:

Valnemnda hadde eit kort møte i pausen på kommunestyremøtet.
Leiar Hild Våge refererte ny tilråding frå valnemnda:
Saka vert utsett til neste møte.

Røysting:
Tilrådinga frå valnemnda vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Kommunestyret - 26.05.2016

Saka vert utsett til neste møte.

Handsaming:

Leiar Hild Våge kom med fylgjande framlegg:
Saka vert utsett til neste møte.

Røysting:
Framlegget frå leiaren vart samrøystes vedteke.

Tilråding i Valnemnda - 26.05.2016 til kommunestyret:

Saka vert utsett til neste møte.

Handsaming:

Hild Våge kom med slikt framlegg:

Faste medlemer:

1. Magnar Sunde og som formann
2. Torill Rødven Eide

Sølvi Dimmen kom med slikt framlegg:

3. Håvard Strand

Hild Våge reiste spørsmål om Magnar Sunde var ugild, jf. fvl. § 6, 1.ledd, a. Magnar Sunde tok ikkje del i handsaminga og røystinga over spørsmålet om gildskap.

Røysting gildskap:
Magnar Sunde vart samrøystes kjend ugild.

Åshild Vik fekk permisjon, kl 13:45.

Valnemnda drøfta saka og kom med slikt framlegg til varamedlemer:

1. Petter Espe
2. Gudrun Solstad Tokle
3. Rebecca Riise Bjerknes

Røysting:

Administrasjonen si tilråding, med framlegga frå valnemnda, vart samrøystes vedteken.

Tilråding i valnemnda - 19.05.2016 til kommunestyret:

Følgjande vert valt som medlem/varamedlem i forliksrådet for perioden 01.01.17-31.12.2020.

1. ***Medlem:***
   1. Magnar Sunde
   2.Torill Rødven Eide
   3.Håvard Strand

   Varamedlem:
   1. Petter Espe
   2. Gudrun Solstad Tokle
   3. Rebecca Riise Bjerknes

2. ***Magnar Sunde vert valt til formann.***

Magnar Sunde tok sete.

Administrasjonen si tilråding:
Følgjande vert valt som medlem/varamedlem i forliksrådet for perioden 01.01.17-31.12.2020.

1. ***Medlem:***
   1.
   2.
   3.

   Varamedlem:
   1.
   2.
   3.

2. ***……….. vert valt til formann.***

Vedleggsliste:
Justis- og beredskapsdepartementet: *Val av forliksrådsmedlemmer og skjønnsmedlemmer 2017,* datert 21.12.2015.

Samandrag av saka:
Etter domstollova § 27 skal det vere eit forliksråd i kvar kommune. Forliksrådet skal ha tre medlemer og like mange varamedlemer. Det skal veljast både kvinner og menn både som medlemer og varamedlemer. Varamedlemene skal innkallast i den rekkefølgja oppnemninga viser. Kommunestyret vel eitt av medlemene til formann.

Forliksrådsmedlemene må vere norske statsborgarar som er vederheftige og ikkje er frådømde røysterett.

§ 56 i domstollova stiller følgjande vilkår til den som kan veljast:
- Norsk statsborgar som ikkje er frådømt røysteretten
- Vedkomande må ha fylt 25 år.
- Vedkomande må vere under 70 år ved valperioden sin start
- Det skal veljast personar som er særskilt egna til oppgåva, og som beherskar norsk skriftleg og munnleg godt.
- Den som ikkje bur i kommunen kan nekte å ta i mot val.

Utelukka frå val på grunn av stilling er:

- Stortinget sine representantar og vararepresentantar
- statsrådet sine medlemar, statssekretærar, statsråden sine personlege politiske rådgjevarar og tilsette ved Statsministeren sitt kontor
- fylkesmenn og assisterande fylkesmenn
- utnemnde og konstituerte dommarar og tilsette ved domstolane,
- tilsett ved påtalemynde, i politiet og kriminalomsorga og personar som er tildelt avgrensa politimynde

- tilsett i Justisdepartementet, Politidirektoratet og Domstoladministrasjonen og den sitt styre,
- tilsett og studentar ved Politihøgskolen og Fengselsskolen,
- praktiserande advokatar og advokatfullmektigar,
- kommunen sin administrasjonssjef (medlemane av kommunerådet i kommunar med et parlamentarisk styringssystem) og andre kommunale tenestemenn som tek direkte del i førebuing eller gjennomføring av valet.

Utelukka frå val på grunn av vandel er:
- den som er idømt ubetinga fengselsstraff i meir enn eitt år,
- den som er idømt forvaring eller særreaksjonar etter straffeloven § 40 eller §§ 62 til 65,
- den som er idømt ubetinga fengselsstraff i eitt år eller mindre, og det ved valperioden sin start er mindre enn 15 år sida dommen var rettskraftig,
- den som er idømt betinga fengselsstraff, og det ved valperioden sin start er mindre enn 10 år sida dommen var rettskraftig,
- den som er idømt eller har vedteke bøtestraff for eit forhold som etter loven kan medføre fengsel i meir enn eitt år, og det ved valperioden sin start er mindre enn 10 år sida dommen var rettskraftig eller vedteken,
- den som har fått betinga påtaleunnlating eller domsutsetting for eit forhold som etter loven kan medføre fengsel i meir enn eitt år, og det ved valperioden sin start er mindre enn 10 år sida avgjersla var rettskraftig.
- Dom på samfunnsstraff medfører utelukking etter første ledd nr. 1 eller 3, avhengig av lengda av den subsidiære fengselsstraffa. Ved delvis betinga fengselsstraff vert kvar del vurdert for seg etter fyrste ledd.

Etter § 74 kan ein person krevje seg fritatt frå val dersom helsetilstand eller andre særlege grunnar tilseier det, eller vedkomande har vore medlem av forliksrådet i to periodar tidlegare. Departementet understrekar bl.a. at ein ved valet tek omsyn til personlege føresetnader og eigenskapar hjå dei som blir valde. Vidare er det viktig å bevare kontinuiteten i forliksrådet, og at kommunestyret bør vere tilbakehalden må å skifte ut heile rådet på ein gong.

Val av forliksrådsmedlemer må gjerast av kommunestyret, og funksjonstida er fire år gjeldande frå 1. januar 2017.

Valet må skje som avtaleval. Når kommunestyret har valt forliksrådet, skal det sendast melding om dette til fylkesmannen. Dersom han finn valet lovleg, utstedar han oppnemning for dei valde etter den rekkefølgja som er fastsett i valet. Dersom valet ikkje vert godkjent, må valet gjerast om.

Forliksrådet har i inneverande periode slik samansetning. (Vedkomande som er markert med uheva skrift har sagt ja til å halde fram i forliksrådet):

Medlem: Oddbjørn Røys (leiar), Elin Vatne Høydal og Petter Espe.
Varamedlem: **Torill Rødven Eide**, Knut K. Krumsvik og Svein Arnesen.

Helse og miljøkonsekvensar:
Ingen

Økonomiske konsekvensar:
Ingen

Beredskapsmessige konsekvensar:
Ingen

Naturmangfaldlova:
Ingen

Rune Sjurgard
Rådmann

Inger-Johanne Johnsen
sektorsjef kultur og service

Utskrift av endeleg vedtak:
Servicekontoret for vidare arbeid

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kommunene, fylkeskommunene, fylkesmennene

Deres ref.	Vår ref.	Dato
	15/8031 - TEI	21.12.2015

Valg av forliksrådsmedlemmer og skjønnsmedlemmer 2017

Etter høstens kommunevalg skal det avholdes valg av lagrettemedlemmer, meddommere, skjønnsmedlemmer og jordskiftemeddommere. Valget skal foregå innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg, og gjelder fra 1. januar det påfølgende året.

Domstoladministrasjonen forestår utsendelse av informasjon om valg av lagrettemedlemmer, lekdommere og jordskiftemedlemmer.

Vedlagt følger en redegjørelse for reglene om valg av forliksrådsmedlemmer og skjønnsmedlemmer, og nærmere om oppgavene til kommunene, fylkeskommunene og fylkesmennene i den forbindelse.

En oversikt over domstolenes ønsker med hensyn til antall skjønnsmedlemmer for kommende periode er innhentet av Domstoladministrasjonen (DA), og departementet har på bakgrunn av innspill fastsatt antall skjønnsmedlemmer, se vedlagt oversikt.

Vi gjør oppmerksom på at flere domstoler overfor DA har uttrykt at de i liten grad har bruk for skjønnsmedlemmer med alminnelig kompetanse. De samme domstolene gir uttrykk for at det er viktigere med skjønnsmedlemmer med kompetanse knyttet til ulike sider av bruk og drift av fast eiendom. Et annet felt som er spilt inn, og som anses som viktig, er kompetanse innenfor regnskap.

Ved oversendelse bes angitt hvilket fag det enkelte skjønnsmedlemmet er kyndig i.

Postadresse	Kontoradresse	Telefon - sentralbord	Sivilavdelingen	Saksbehandler
Postboks 8005 Dep	Gullhaug Torg 4a	22 24 90 90	Telefaks	Trude Sørby Einersen
0030 Oslo	0484 Oslo	Org.nr.: 972 417 831	22 24 27 22	22 24 55 67
				trude.einersen@jd.dep.no

Med vennlig hilsen

Jostein Haug Solberg
avdelingsdirektør

Trude Sørby Einersen
seniorrådgiver

Kopi:
Forliksrådene, Politidirektoratet, Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn, Domstoladministrasjonen, Kommunal- og moderniseringsdepartementet

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. VALG AV FORLIKSRÅDSMEDLEMMER 3

1.1 Forliksrådets sammensetning mm 3

1.2 Vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem 3

1.3 Fremgangsmåten ved valget 6

1.3.1 Om valg av forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer etter kommunestyrevalget i 2011. 6

1.3.2 Valg av formann – rekkefølgen for de valgte medlemmer 7

1.4 Fylkesmannens oppnevning av de valgte forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer 8

1.5 Suppleringsvalg av forliksrådsmedlemmer og midlertidig oppnevning 9

2. VALG AV SKJØNNSMEDLEMMER 10

2.1 Oppnevning til skjønnsmedlemsutvalgene 10

2.1.1 Innledning – skjønnsprosessloven § 14 10

2.1.2 Vilkår for å kunne velges 10

2.1.3 Innledende behandling – domstolenes og kommunenes oppgaver 11

2.1.4 Fylkestingets oppnevning av utvalgene 11

2.2 Ajourføring og sletting i valgperioden – ny oppnevning 12

2.3 Vandelskontroll 12

1. VALG AV FORLIKSRÅDSMEDLEMMER

1.1 Forliksrådets sammensetning mm

Om sammensetningen av forliksrådene bestemmer domstolloven § 27 første til syvende ledd:

"I hver kommune skal det være et forliksråd.

Forliksrådet skal ha tre medlemmer og like mange varamedlemmer. Blant medlemmene og blant varamedlemmene skal det være både kvinner og menn. Varamedlemmene tilkalles i den rekkefølge oppnevnelsen viser.

Kommunestyret velger et av medlemmene til formann. Har denne forfall, trer den av de andre som er nevnt først i oppnevnelsen og som kan gjøre tjeneste, i dennes sted.

Med samtykke fra departementet kan kommunestyret fastsette at forliksrådet skal ha to eller flere avdelinger. Hver avdeling velges etter annet og tredje ledd. Den ene formannen velges som leder for domstolen. Den andre formannen, eller de andre formennene i den rekkefølge kommunen har fastsatt, er lederens stedfortreder som leder for domstolen.

Arbeids-, skyss- og kostgodtgjørelse til medlemmene og varamedlemmene fastsettes i samsvar med forskrift gitt av Kongen. For bestemte kommuner kan departementet fastsette at formannen og i tilfelle også de øvrige medlemmene skal ha et midlertidig tilsettingsforhold etter tjenestemannsloven.

I lensmannsdistrikter er lensmannen sekretariat for forliksrådet. I namsfogddistrikter er namsfogden sekretariat. I politistasjonsdistrikter med sivile rettspleieoppgaver er politistasjonen sekretariat. Kongen kan ved forskrift gi regler om forholdet mellom forliksrådet og sekretariatet.

Kommuner som har samme sekretariat for forliksrådet og dessuten ligger i samme domssogn, kan med tilslutning av minst 2/3 av hver av kommunestyrenes medlemmer beslutte å ha felles forliksråd dersom kommunene samtidig er enige om hvor mange medlemmer og varamedlemmer hver kommune skal velge, og om hvordan det skal sikres at det blant både medlemmene og varamedlemmene er både kvinner og menn. Felles forliksråd kan opprettes uavhengig av funksjonsperioden etter § 57."

1.2 Vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem

Forliksrådsmedlemmer er dommere, og domstolloven § 53 gjelder derfor også for dem: forliksrådsmedlemmer må være norske statsborgere – menn eller kvinner – som er vederheftige og som ikke er fradømt stemmerett i offentlige anliggender.

I tillegg oppstiller domstolloven § 56 visse vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem:

- Vedkommende må ha fylt 25 år
- Vedkommende må være under 70 år ved valgperiodens start, jf. § 70 nr. 1
- Som forliksrådsmedlemmer skal bare velges personer som anses særskilt egnet til oppgaven, og som behersker norsk skriftlig og muntlig godt

Den som ikke bor i kommunen kan nekte å ta i mot valg.

Etter domstolloven § 56 første ledd annet punktum gjelder domstolloven § 71 til § 74 tilsvarende for forliksrådsmedlemmer. Dette innebærer at de som er utelukket til valg som lekdommere, heller ikke kan velges som medlemmer av forliksrådet.

Domstolloven § 71 lyder:

"Utelukket på grunn av stilling er:

1. Stortingets representanter og vararepresentanter

2. statsrådets medlemmer, statssekretærer, statsrådenes personlige politiske rådgivere og ansatte ved Statsministerens kontor

3. fylkesmenn og assisterende fylkesmenn

4. utnevnte og konstituerte dommere og ansatte ved domstolene

5. ansatte ved påtalemyndigheten, i politiet, kriminalomsorgen og personer som er tildelt begrenset politimyndighet

6. ansatte i Justisdepartementet, Politidirektoratet og Domstoladministrasjonen og dens styre

7. ansatte og studenter ved Politihøgskolen og Fengselsskolen

8. praktiserende advokater og advokatfullmektiger

9. kommunens administrasjonssjef (medlemmene av kommunerådet i kommuner med et parlamentarisk styringssystem) og andre kommunale tjenestemenn som tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget."

Merknad:

§ 71 nr. 9 utelukker fra valg i den kommunen vedkommende er ansatt i, ikke fra tilsvarende valg i andre kommuner. Uttrykket "tar direkte del i" gjelder alle typer arbeid, også utførelse av teknisk pregede oppgaver.

Regler for hvem som er utelukket på grunn av vandel, går frem av domstolloven § 72:

"Utelukket fra valg på grunn av vandel er:

1. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i mer enn ett år

2. den som er idømt forvaring eller særreaksjoner etter straffeloven §§ 39 - 39c

3. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mindre, og det ved valgperiodens start er mindre enn 15 år siden dommen var rettskraftig

4. den som er idømt betinget fengselsstraff, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig

5. den som er idømt eller har vedtatt bøtestraff for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig eller vedtakelsen

6. den som har fått betinget påtaleunnlatelse eller domsutsettelse for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden avgjørelsen var rettskraftig

Dom på samfunnsstraff medfører utelukkelse etter første ledd nr. 1 eller 3, avhengig av lengden av den subsidiære fengselsstraffen. Ved delvis betinget fengselsstraff vurderes hver del for seg etter første ledd."

Merknad:

Bestemmelsen innebærer at ikke bare straffens art, men også straffens lengde er av betydning for hvor lenge en person er utelukket fra valg som forliksrådsmedlem.

Etter domstolloven § 73 er det kommunen som skal kontrollere at ingen velges i strid med § 71 og § 72. I praksis vil den nødvendige informasjonen måtte innhentes dels gjennom kontakt med den enkelte kandidat og dels ved forespørsel til strafferegisteret eller politiet. Ved henvendelser om vandel bør kommunene legge vekt på at det ikke skal innhentes mer informasjon enn det som er nødvendig for å avklare om personen er valgbar etter § 72.

Etter § 74 kan en person kreve seg fritatt fra valg dersom helsetilstand eller andre særlige grunner tilsier det, eller vedkommende har vært medlem av forliksrådet i to perioder tidligere.

For øvrig er det ingen formelle begrensninger for hvem som kan velges som forliksrådsmedlem. Det er således adgang til å velge jurister utover de begrensningene som følger av § 71. Ansatte ved kommuneadministrasjonen som ikke tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget kan også velges.

Departementet vil fremheve at forliksrådene i vår rettergangsordning har en viktig og krevende oppgave. For at de skal kunne løse oppgaven, er det derfor nødvendig at det som forliksrådsmedlemmer bare velges personer som i ethvert henseende er skikket for vervet. Kommunen bør oppfordre de valgte til å delta på kurs som arrangeres for forliksrådsmedlemmer. Dette vil gjøre dem bedre i stand til å ivareta forliksrådets oppgaver på en god måte. Slike kurs arrangeres årlig av Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn.

Departementet understreker at valg av forliksråd ikke er et valg av politisk råd eller utvalg, og at en ved valget tar hensyn til personlige forutsetninger og egenskaper hos dem som blir valgt. Videre er det viktig å bevare kontinuiteten i forliksrådet. Kommunestyret bør være tilbakeholden med å skifte ut hele forliksrådet på en gang.

1.3 Fremgangsmåten ved valget

1.3.1 Om valg av forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer etter kommunestyrevalget i 2011

Etter domstolloven § 57 første ledd skal valget av forliksrådsmedlemmer foregå innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg, og gjelde fra 1. januar det påfølgende år. Paragraf 57 lyder:

"Forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer velges av kommunestyret selv. Valget foregår innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg og gjelder for fire år fra 1. januar det påfølgende år.

For valget gjelder bestemmelsene i kommuneloven kapittel 6 med de avvik som følger av paragrafen her og av § 27.

Ved flertallsvalg skal rekkefølgen både for medlemmene og for varamedlemmene bestemmes etter deres stemmetall, eller ved loddtrekning når stemmetallet står likt, med mindre kommunestyret enstemmig fastsetter rekkefølgen.

Dersom det ved forholdsvalg er nødvendig for å oppfylle kravet i § 27 om at det blant medlemmene skal være både kvinner og menn, og opprykk etter kommuneloven § 37 nr. 3 innen den enkelte liste er utelukket, skal kandidater fra det underrepresenterte kjønn rykke opp på den listen som har fått færrest stemmer. Det samme gjelder dersom det er nødvendig for å oppfylle kravet om at det også blant varamedlemmene skal være både

kvinner og menn. Dersom det har vært opprykk etter første punktum på den listen som har fått færrest stemmer, skjer opprykket for varamedlemmene på den listen som har fått nest færrest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres det ved loddtrekning på hvilken liste opprykk skal skje."

Etter kommuneloven kapittel 6 er det fastsatt generelle bestemmelser for valg til kommunale nemnder mv. Disse reglene gjelder også for valg av forliksråd, med de avvik som følger av domstolloven §§ 27 og 57. Valget skal således holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, og ellers som avtalevalg. Bestemmelsen i kommuneloven § 37 nr. 4 om antall varamedlemmer kommer imidlertid ikke til anvendelse, fordi domstolloven § 27 uttrykkelig bestemmer at det skal være tre varamedlemmer.

Særregelen i domstolloven § 57 tredje ledd om at kommunestyret enstemmig kan fastsette rekkefølgen for forliksrådsmedlemmer, har bakgrunn i at forliksrådet til tider gjenvelges uten at en ønsker å endre rekkefølgen. Rekkefølgen har betydning ved forfall til forliksrådets møter.

Ved avtalevalg gir kommuneloven § 38 nr. 3 tilfredsstillende svar på hvordan en valgteknisk skal oppfylle kravet i domstolloven § 27 om at det både blant medlemmene og blant varamedlemmene skal være både kvinner og menn. Ved forholdsvalg gir imidlertid kommuneloven ingen valgteknisk løsning på hvordan kravet om kjønnsfordeling skal oppfylles dersom tre grupperinger i kommunestyret velger hvert sitt medlem og disse er av samme kjønn. Særregler om dette er derfor inntatt i domstolloven § 57.

1.3.2 Valg av formann – rekkefølgen for de valgte medlemmer

Om valg av formann i forliksrådet bestemmer domstolloven § 27 at kommunestyret velger én av forliksrådsmedlemmene til formann. Denne bestemmelsen er slik å forstå at kommunestyret først velger tre forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer, uten at det avgjøres hvem som skal være formann. Deretter foretas særskilt valg av formann blant de tre forliksrådsmedlemmer som er valgt. Ved valget må en gå frem etter de alminnelige regler i kommuneloven kapittel 6.

Valget av forliksrådsmedlemmer avgjør den innbyrdes rekkefølgen av de valgte medlemmer og varamedlemmer. Rekkefølgen har betydning for hvem som skal fungere ved formannens eller andre medlemmers fravær, jf. domstolloven § 27 tredje ledd. Den vil bestemmes noe forskjellig etter som de er valgt ved forholdstallsvalg eller ved avtalevalg.

Er valget holdt som forholdstallsvalg bestemmes rekkefølgen i henhold til kommuneloven § 37.

Avtalevalg følger reglene i kommuneloven § 38 a.

1.4 Fylkesmannens oppnevning av de valgte forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer

Når valget på forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer er holdt og den innbyrdes rekkefølgen fastslått, sendes innberetning om valget til fylkesmannen.

Om fylkesmannens oppnevning av forliksrådet og tilsyn med dette, er det bestemt i domstolloven § 58:

"Valget innberettes til fylkesmannen. Finner han valget lovlig, utferdiger han oppnevnelse for de valgte etter den rekkefølge som er fastsatt ved valget. Ellers påbyr han at det i fornøden utstrekning skal holdes nytt valg.

Fylkesmannen fører tilsyn med forliksrådets virksomhet."

Merknad:

Finner fylkesmannen at valget er foretatt korrekt etter reglene i domstolloven og kommuneloven, utferdiger han oppnevnelse for de som er valgt, etter den rekkefølge som ble bestemt ved valget.

1.5 Suppleringsvalg av forliksrådsmedlemmer og midlertidig oppnevning

I visse tilfelle er det adgang til å foreta suppleringsvalg av forliksrådsmedlemmer. Reglene om dette er fastsatt i domstolloven § 59:

"Når et forliksrådsmedlem eller varamedlem dør eller flytter fra kommunen, eller når det opplyses at vedkommende mangler noen av de betingelser som er nevnt i §§ 53 eller 56 første ledd, eller vedkommende ellers blir varig forhindret fra å gjøre tjeneste, foretar kommunestyret nytt valg av medlem eller varamedlem for den tid som er igjen. Valget foretas som flertallsvalg.

Kommunestyret kan tillate et medlem eller varamedlem å fratre sin stilling før tiden og foretar i så fall nytt valg etter reglene i første ledd.

Har noen forfall så forliksrådet ikke kan holde beslutningsdyktig møte, kan fylkesmannen oppnevne stedfortredere for den enkelte sak eller for inntil tre måneder. Er det ikke tid til å innhente fylkesmannens bestemmelse, kan to forrettende forliksrådsmedlemmer midlertidig tilkalle en stedfortreder når partene samtykker.

Den som oppnevnes som medlem eller varamedlem etter denne paragraf, kommer i rekkefølge etter dem som er oppnevnt tidligere. Dersom det holdes valg på nytt medlem fordi formannen har fratrådt e.l., kan kommunestyret velge ny formann uavhengig av første punktum."

Merknad:

Det er ikke gitt nærmere bestemmelser om hvordan stedfortredere skal velges. Behovet for stedfortredere oppstår ofte i hastesituasjoner, og da kan det være lite hensiktsmessig at kommunestyret foretar valget. I slike situasjoner vil fylkesmannen kunne oppnevne stedfortredere etter forslag fra de gjenværende medlemmer i forliksrådet. I praksis kan det gjerne skje ved en telefonhenvendelse til fylkesmannen. Forutsetningen er at den eller de stedfortredere som oppnevnes er valgbare, dvs. at de oppfyller vilkårene i domstolloven §§ 53 og 56.

Begrunnelsen for § 59 fjerde ledd er at flere fylkesmenn og kommuner har påpekt at det ved suppleringsvalg bør være anledning til å velge formann uavhengig av den rekkefølge som medlemmene er oppnevnt i. Domstolloven § 27 forstås slik at kommunestyret ved det ordinære valg av forliksråd skal velge formann uten hensyn til den rekkefølge som ellers ville gjelde, jf. foran under pkt. 1.3.2. Det samme bør også gjelde ved suppleringsvalg, slik at en lettere finner løsninger som både forliksrådet og det enkelte medlem er tjent med. Formannen har ofte en større arbeidsbyrde og et større ansvar enn de øvrige medlemmer, og formannens evne til å lede forliks- og domsforhandlinger er dessuten av stor betydning. Kommunestyret bør innhente forliksrådets syn før forslag fremsettes.

2. VALG AV SKJØNNSMEDLEMMER

2.1 Oppnevning til skjønnsmedlemsutvalgene

2.1.1 Innledning – skjønnsprosessloven § 14

Om oppnevning av skjønnsmedlemmer (tidligere kalt skjønnsmenn) er det gitt bestemmelser i lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker (skjønnsprosessloven) § 14, som lyder:

"I hvert fylke skal det være et utvalg av skjønnsmedlemmer som oppnevnes av fylkestinget etter forslag fra tingrettene og fra kommunestyrene. Oppnevningen foretas innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg, og gjelder for fire år fra 1. januar det påfølgende år. Utvalget skal ha så mange medlemmer fra hvert domssogn som departementet fastsetter. Ved fastsettingen av antallet tas hensyn til hvor mange skjønnssaker det vanligvis er i domssognet.

Ved oppnevningen skal det tas sikte på at utvalget får en allsidig sammensetning, og at de som oppnevnes har kyndighet på et eller flere områder som vanligvis berøres ved skjønn. Reglene i domstolsloven § 70, unntatt annet ledd nr. 1 om øvre aldersgrense, og §§ 71-74 gjelder tilsvarende. Det samme gjelder retten til fritak på grunn av utført tjeneste etter domstolloven § 90 første ledd annet punktum.

Fylkesrådmannen skal innen 1. november året etter hvert kommunestyrevalg sende oppgave over alle skjønnsmedlemmer i det fylkesvise utvalg til tingrettene og jordskifterettene i fylket og til vedkommende lagmannsrett. Oppgaven skal inneholde fullt navn, adresse, fødselsnummer, eventuell telefon til arbeidssted og privat, stilling og yrke, samt angivelse av hva vedkommende er særlig kyndig i."

Merknad:

Det er fortsatt fylkestinget som skal velge skjønnsmedlemmer. Fylkestingets kompetanse til å oppnevne skjønnsmedlemmer etter skjønnsprosessloven § 14 kan delegeres til fylkesutvalget. Kompetansen kan imidlertid ikke delegeres til kommunene. Fortegnelsen fylkesrådmannen skal sende tingrettene, skal inneholde de samme opplysninger om de valgte medlemmene som en har bedt om i forbindelse med forslagene. Kravet om angivelse av hva vedkommende er særlig kyndig i, peker for det første på en mer generell inndeling innen utvalgene, dernest på vedkommendes særskilte kvalifikasjoner dersom dette ikke fremgår tilstrekkelig av yrkesbetegnelsen. For eksempel kan opplysning om spesiell fagutdanning være nyttig.

2.1.2 Vilkår for å kunne velges

Henvisningene i skjønnsprosessloven § 14 annet ledd innebærer at det, i tillegg til de krav til faglige kvalifikasjoner som følger av skjønnsprosessloven, i hovedsak skal gjelde de samme krav til personlige forutsetninger og formelle forhold for skjønnsmedlemmer som for lagrettemedlemmer og meddommere. Den øvre aldersgrensen etter domstolloven § 70 annet ledd nr. 1 skal imidlertid ikke gjelde for skjønnsmedlemmer. Siden det er fylkeskommunene som oppnevner de fylkesvise utvalgene av skjønnsmedlemmer, skal henvisninger til "kommunen", "kommunestyret og liknende forstås som henvisninger til de tilsvarende instanser i fylkeskommunen.

Det understrekes at det skal tas sikte på en allsidig sammensetning av utvalget. Det må særlig påses at det i utvalget kommer med et tilstrekkelig antall personer med innsikt i bygningsvesen og i jord- og skogbruk. Domstolene er i sin virksomhet avhengig av erfarne og velkvalifiserte skjønnsmedlemmer, og dette hensyn bør tillegges betydelig vekt ved valget.

2.1.3 Innledende behandling – domstolenes og kommunenes oppgaver

~~Oppgave over antall skjønnsmedlemmer i de forskjellige fylker og domssogn følger~~ vedlagt.

Tingrettene må i god tid sende sitt forslag til fylkeskommunen, med gjenpart til kommunene i domssognet. Fordelingen av antall skjønnsmedlemmer på den enkelte kommune i domssognet bestemmes etter folketallet i kommunene. Det har vært noe usikkerhet om domstolen selv skal utarbeide denne fordelingen. Departementet mener det mest praktiske er at fylkeskommunen, som i siste omgang er ansvarlig for valget, på forhånd fastsetter denne, og gir domstolene og kommunene meddelelse. (Som legges til grunn i den grad det ikke, etter forslag fra enkelte domstoler, har vært aktuelt med justeringer av antallet fra departementets side).

Kommunestyret bør avgi forslag om kandidater i god tid, slik at det igjen kan behandles av fylkestinget i henhold til de frister som gjelder, jf. pkt. 2.1.4.

Det samlete forslag bør inneholde ca 20 % flere navn enn det antall som skal velges. Om ønskelig kan forslagene begrunnes. Det gjelder ellers ingen særskilte regler for uttakingen av kommunestyrene (det er intet til hinder for at dette skjer ved forholdsvalg dersom det kreves).

Fortegnelsene over skjønnsmedlemmer skal inneholde opplysninger om de foreslåttes navn, adresse, fødselsnummer, yrke og stilling, eventuelt telefonnummer til arbeidsted og privat, samt angivelse av hva vedkommende er særlig kyndig i, i den grad dette ikke dekkes av yrkesbetegnelsen, jf. pkt. 2.1.1.

2.1.4 Fylkestingets oppnevning av utvalgene

Det mest hensiktsmessige vil være at valget foretas samtidig med valg av lagrettemedlemmer, meddommere og forliksrådsmedlemmer. Valget vil i så fall foretas av det nye fylkestinget. Fylkesrådmannen bør sette frist overfor domstolene og kommunene for innberetning av forslagene.

Ved oppnevningen i fylkestinget henvises til de alminnelige saksbehandlings- og avstemmingsregler som gjelder for fylkestinget forøvrig.

Ellers bør det som er sagt i brevet her gjelde så langt det passer.

2.2 Ajourføring og sletting i valgperioden – ny oppnevning

Dette er omhandlet i skjønnsprosessloven § 15, som lyder:

"Sletting av skjønnsmedlemmer fra utvalget, jf. § 14, foretas av fylkesrådmannen når et skjønnsmedlem flytter fra fylket eller for øvrig vilkårene for sletting foreligger etter reglene i domstolsloven § 81. Før avgjørelse treffes, skal vedkommende skjønnsmedlem så vidt mulig få høve til å uttale seg, og han skal om mulig gis meddelelse om resultatet. Reglene i domstolsloven § 82 om klage over urettelig føring mm i fortegnelsen gjelder tilsvarende. Klagen går til lagmannsretten. Istedenfor et skjønnsmedlem som er slettet, oppnevner fylkesrådmannen en annen.

Beslutning om endringer i skjønnsmedlemsutvalget meddeles tingrettene og jordskifterettene i fylket og vedkommende lagmannsrett."

Merknad:

Av hensyn til at medlemmene av skjønnsmedlemsutvalget ofte kan være aktuelle for oppnevning ved flere domstoler, bør melding om adresseendringer og slettelsesgrunner fra vedkommende (eller fra pårørende) som regel gis direkte til fylkesrådmannen. Dersom vedkommende domstol har mottatt opplysning om flytting eller slettelsesgrunner, bør det straks videreformidles til fylkesrådmannen.

Fylkesrådmannen skal informere de som velges om at de skal gi melding om alle endringer av betydning.

2.3 Vandelskontroll

Om vandelskontroll for valg av skjønnsmedlemmer gjelder de samme lovregler som for valg av meddommere og forliksrådsmedlemmer. Vi viser derfor til pkt. 1.2 ovenfor.

Det vil da være fylkeskommunen som bør foreta undersøkelse av foreslåtte kandidater eller valgte medlemmer av utvalget mot strafferegisteret.

Fylke	Domstol	Antall medl nå	Ønsket ant medl	Antall fastsatt
Østfold	Fredrikstad tingrett	72	72	72
Østfold	Halden tingrett	22		22
Østfold	Heggen og Frøland tingrett	43		43
Østfold	Moss tingrett	58		58
Østfold	Sarpsborg tingrett	64	64	64
Akershus	Asker og Bærum tingrett	58		58
Akershus	Follo tingrett	60	60	60
Akershus	Nedre Romerike tingrett	55	55	55
Akershus	Øvre Romerike tingrett	60		60
Oslo	Oslo tingrett	66		66
Hedmark	Glåmdal tingrett	59		59
Hedmark	Hedmarken tingrett	58	58	58
Hedmark	Nord-Østerdal tingrett	41	20	20
Hedmark	Sør-Østerdal tingrett	61		61
Oppland	Gjøvik tingrett	71	71	71
Oppland	Nord-Gudbrandsdal tingrett	28		28
Oppland	Sør-Gudbrandsdal tingrett	31	31	31
Oppland	Valdres tingrett	38	38	38
Buskerud	Drammen tingrett	54		54
Buskerud	Eiker, Modum og Sigdal tingrett	28		28
Buskerud	Hallingdal tingrett	69	69	69
Buskerud	Kongsberg tingrett	41		41
Buskerud	Ringerike tingrett	36	36	36
Vestfold	Larvik tingrett	22		22
Vestfold	Nordre Vestfold tingrett	33		33
Vestfold	Sandefjord tingrett	37	37	37
Vestfold	Tønsberg tingrett	32		32
Telemark	Aust-Telemark tingrett	57		57
Telemark	Nedre Telemark tingrett	90	90	90
Telemark	Vest-Telemark tingrett	33	32	32
Aust-Agder	Aust-Agder tingrett	119	60	60
Vest-Agder	Kristiansand tingrett	128	103	103
Vest-Agder	Lister tingrett	53	53	53
Rogaland	Dalane tingrett	33		33
Rogaland	Haugaland tingrett	125		125
Rogaland	Jæren tingrett	88		88
Rogaland	Stavanger tingrett	75	75	75
Hordaland	Bergen tingrett	48	48	48
Hordaland	Hardanger tingrett	44		44
Hordaland	Nordhordland tingrett	140	140	140
Hordaland	Sunnhordland tingrett	54		54
Sogn og Fjordane	Fjordane tingrett	148		148
Sogn og Fjordane	Sogn tingrett	52		52
Møre og Romsdal	Nordmøre tingrett	77	77	77
Møre og Romsdal	Romsdal tingrett	81		81
Møre og Romsdal	Sunnmøre tingrett	119		119
Møre og Romsdal	Søre Sunnmøre tingrett	70		70
Sør-Trøndelag	Fosen tingrett	43	43	43
Sør-Trøndelag	Sør-Trøndelag tingrett	150	150	150
Nord-Trøndelag	Inntrøndelag tingrett	103	50-60	60
Nord-Trøndelag	Namdal tingrett	36		36
Nordland	Alstadhaug tingrett	41		41
Nordland	Brønnøy tingrett	21	21	21
Nordland	Lofoten tingrett	17		17
Nordland	Ofoten tingrett	56		56
Nordland	Rana tingrett	33		33
Nordland	Salten tingrett	65		65
Nordland	Vesterålen tingrett	30	30	30
Troms	Nord-Troms tingrett	44	44	44
Troms	Senja tingrett	37	37	37
Troms	Trondenes tingrett	42	42	42
Finnmark	Alta tingrett	27		27
Finnmark	Hammerfest tingrett	19		19
Finnmark	Indre Finnmark tingrett	23		23
Finnmark	Øst-Finnmark tingrett	38	38	38
		3756		3607

PS 87/16 Orienteringssaker

Orienteringssaker

Orienteringssaker

Søknad

Søknadsnr.	2016-0125	**Søknadsår**	2016	**Arkivsak**
Støtteordning	Regionale utviklingsmidlar for Møre og Romsdal			
Prosjektnavn	Forprosjekt Volda Kunnskapspark			

Kort beskrivelse
Gjennom forprosjektet ynskjer vi å få klarlagt moglegheitene for etablering av ein kunnskapspark som skal kommersialisere kunnskap som veks fram mellom tilsette og studentar ved Høgskulen i Volda. Vidare ynskjer ein å klarlagt potensialet for ein inkubator som kan utvikle nye kunnskapsintensive bedrifter med nasjonalt og internasjonalt potensiale innan tverrfagleg innovasjon basert på dei ulike utdanningane ved Høgskulen i Volda og høgskulen sine nasjonale og internasjonale partnarar.

Prosjektbeskrivelse
Gjennom ei 24 månadar lang forprosjektperiode skal ein kartlegge:
- kommersialiseringspotensialet i dei ulike fagmiljøa ved Høgskulen i Volda (HVO)
- entreprenørskaps- og kommersialiseringspotensialet mellom studentane på dei ulike fagavdelingane moglegheitene for regionale, nasjonale og internasjonale FoI prosjekt med utspring i fagmiljøa og og studentmassen
- interessentar som kan være aksjonærar i Volda kunnskapspark
- finansiering av inkubatoren
- interessentar som kan delta i fagråd for inkubatoren
- HVO og Studentsamskipnaden si rolle i kunnskapsparken
- moglegheitene for samarbeid med kunnskapsparkane i Ålesund og Molde
- kartlegging av potensielle leigetakarar i kunnskapsparken som kan bidra til optimalt FoI miljø

Lista over er ikkje uttømande, og kan bli utvida innanfor forprosjektet. Eit overordna mål i forprosjektet er å ta utgangspunkt i brukarane/interessentane sitt potensiale og eksisterande nettverk for å skape eit miljø for utvikling, knutepunktsutvikling og innovasjon. I forprosjektet skal ein kartlegge moglegheitene for auka aktivitet innan nasjonale og internasjonale tverrfaglege prosjekt, gjennom til dømes Erasmus+ programmet som Høgskulen i Volda allereie i dag har erfaring med. Vi vil og gjennom HVO sitt faglege nettverk sjå på moglegheitene for at Volda kunnskapspark kan bli eit knutepunkt for entreprenørskap for samarbeidspartnarar i inn- og utland.

Gjennom ein forstudie har vi sett på erfaringane som andre kunnskapsparkar i Norge har gjort seg, og forankring i høgskulen sitt fagmiljø er ein kritisk faktor. Vi ser det difor som føremålsteneleg å bruke god tid på denne forankringa på grunn av at HVO er ein stor høgskule med meir enn 300 fagtilsette og 4000 studentar.

Forprosjektet må og gi svar på innovasjonsselskapet Sunnmøre Kulturnæringshage AS si rolle i høve Volda Kunnskapspark, og klargjere SIVA og Møre og Romsdal fylkeskommune sitt syn på ein ny kunnskapspark, og eventuelle samarbeidsformer med eksisterande kunnskapsparkar, inkubatorar,

Arena- og NCE program. Vidare må eigarskap og driftskostnadar definerast i høve bygg, og potensielle leigetakarar må kartleggast.

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Sunnmøre Kulturnæringshage AS Org.nr:997676262	Storgata 8 6100 VOLDA	92224165
Kontakt-person	Martin Foldal	Storgata 8 6100 VOLDA	92224165
Prosjekt-leder	Martin Foldal	Storgata 8 6100 VOLDA	92224165

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja
Sunnmøre Kulturnæringshage AS (SKNH) er eit innovasjonsselskap i SIVA (Selskapet for industrivekst SF) næringshageprogrammet, og mottek i dette programmet tilskot frå SIVA og Møre og Romsdal fylkeskommune. SKNH mottek og støtte frå Fylkeskommunen til prosjektet Kreativfylket som arrangerer nettverksbyggande møteplassar for dei kreative næringane i Møre og Romsdal.

Spesifikasjon

Bakgrunn
Høgskulen i Volda (HVO) er den største høgskulen i Møre og Romsdal og har lang tradisjon for å levere kompetanse til kommunal og offentleg sektor. Nasjonalt er HVO kjend for utdanninga innan mediefag, og høgskulen har landets største fagmiljø innan dette feltet. Høgskulen i Volda er den einaste tradisjonelle høgskulen i Norge som ikkje har ein kunnskapspark. Noko av årsaka til dette ligg truleg i at ein stor del av fagutdanningane er retta mot sektorar der det hittil har vore lite fokus på innovasjon. Vi veit at det i framtida vil være eit aukande behov for innovasjon i offentleg sektor, og vi ser potensiale i tverrfagleg kompetanse og entreprenørskap for etablering av kunnskapsintensive bedrifter som kan bidra til ein meir komplementær arbeidsmarknad i den felles BAS regionen Volda er ein del av.

Prosjektmål
Gjennom forprosjektet ynskjer vi å kartlegge potensialet for kommersialisering av kompetanse som blir utvikla gjennom FoU prosessane i dei ulike avdelingane ved HVO. Vidare vil vi kartlegge potensialet for entreprenørskap og tverrfagleg samarbeid mellom studentane ved HVO. Vi vil og studere eksempel på samlokaliseringar som lykkast med å odle fram nyskaping, entreprenørskap og tverrfagleg samarbeid på universitet og høgskular i Europa, og sjå om viktige element frå desse eksempla kan implementerast i Volda Kunnskapspark. Vidare vil vi undersøke finansiering av laboratorier og moglegheitene for driftstilskot frå privat og offentleg sektor, samt avklare om ein kan samarbeide med andre kunnskapsparkar og NCE miljø i høve inkubatordrift. Vi vil og kartlegge potensielle leigetakarar som kan tilføre miljøet kreativitet, nettverk og innovasjonskraft. Vi vil undersøke korleis Møre og Romsdal fylkeskommune si entreprenørskapssatsing hoppid.no og Ungt Entreprenørskap kan bli ein naturleg del av ei komplett entreprenørskapsløype som har knutepunkt i kunnskapsparken, og om vi kan kople saman entreprenøskap og integrasjon gjennom eit utvida samarbeid med Volda Læringssenter og ulike frivillige organisasjonar.

Forankring
Prosjektet er forankra gjennom avtale mellom Høgskulen i Volda (HVO) og Sunnmøre Kulturnæringshage AS (SKNH) om samarbeid for realisering av Volda kunnskapspark. Prosjektet er forankra i SKNH sine aktivitetsplanar som er godkjende av fylkeskommunen og SIVA. Det er og forankra gjennom campusprosjektet ved Høgskulen i Volda som vart sluttført våren 2015 der etablering av Volda Kunnskapspark vart trekt fram som eig godt virkemiddel for auka entreprenørskap og koblingspunkt mot regionalt næringsliv. Prosjektet er vidare forankra i Møre og Romsdal fylkeskommune sin handlingsplan for verdiskaping på fleire punkt som:
tilretteleggande næringsutviklingstiltak som støttar samarbeid mellom utviklingsaktørar - program am for verdiskaping og FoI strategi.
- å fremje deltaking i EU/EØS prosjekt
- bygge langsiktig kompetanse i kunnskapsmiljøa i fylket
kompetanse og nettverkstiltak som tilfører gründerane kompetanse og bidreg til raskare avklaring og og vekst
- entreprenørskap i utdanninga
Prosjektet er og forankra i Møre og Romsdal fylkeskommune sin FoU strategi for perioden 2012 - 2016 i høve auka forskingsbasert innovasjon i næringsliv og arbeidsliv i regionen og styrking av nettverksbasert samarbeid mellom FoU-aktørane.

Prosjektorganisering
Prosjektet vil bli organisert med ei styringsgruppe der Høgskulen i Volda, Volda kommune, Sunnmøre Kulturnæringshage og regionalt næringsliv er representert.

Sunnmøre Kulturnæringshage AS ved Martin Foldal er prosjektleiar.

Det vil bli nedsett arbeidsgrupper som skal sjå på moglegheitene for koplingar mot større nasjonale og internasjonale miljø, tverrfaglege FoI prosjekt i kommunesektoren, og innan dei kreative næringane som Høgskulen i Volda har utdanning innan.

Samarbeidspartnere
Prosjektet vil samarbeide med næringsforeiningane i omlandet til Høgskulen i Volda. Det vil og være naturleg å sjå på korleis ein ny Kunnskapspark i Møre og Romsdal kan samarbeide med- og komplementere dei eksisterande innovasjonsselskapa innanfor og utanfor SIVA sine program. Prosjektet vil samarbeide med Høgskulen i Volda, Volda kommune, Møre og Romsdal fylkeskommune, KS og NHO i fylket.

Aktiviteter
Nettbasert granskingar retta mot HVO sine studentar og fagtilsette (inklusive vikarar og professor II) av behov og interesse for Volda Kunnskapspark. Kvalitative intervju av fagtilsette. Studieturar til norske og utanlandske kunnskapsparkar som har gode resultat å vise til i høve tverrfagleg innovasjon og entreprenørskap. Workshops med dei ulike aktørane og interessentane. Utarbeiding av arkitektskisser for ombygging av Ivar Aasen bygget på campus. Kartlegging av laboratoriebehov som komplementerer laboratorier som skal opprettast i høgskulen sitt nye mediebygg. Utarbeiding av modellar for drift av ulike laboratorium, aktivitetar og nettverksfunsjonar særleg kopla til internasjonalisering. Kartlegging av finansiørar, investorar, potensielle mentorar og eksterne fagressursar.

Målgrupper

Fagtilsette ved HVO, studentar ved HVO, bedrifter i regionen, bedrifter i fylket, relevante nasjonale organisasjonar og foretak. Utanlandske samarbeidspartar. Målgruppene skal involverast gjennom kvantitative og kvalitative granskingar, workshops, informasjonsmøter og open idéformidling og idéfangst.

Resultat

Gjennom kvantitative og kvalitative granskingar retta mot studentar og fagtilsette vil vi undersøke innovasjonsklimaet på HVO og potensialet for kommersialisering av viten mellom studentar og tilsette. Avklaring av aksjonærsamansetting og finansiering av drift av kunnskapspark og inkubator. Modell for samarbeid med HVO. Avklaring i høve påbygg av ei tredje etasje for opplæring av busette flyktningar, og avklaring av mogleg modell for eit samspel mellom integrasjon og innovasjon.

Effekter

Auka fokus under studiet på entreprenørskap for studentar ved HVO. Auka kunnskap om entreprenørskap for fagtilsette ved HVO og moglegheitene for kommersialisering gjennom bruk av inkubator og forretningsutvikling i ein kunnskapspark. Innhenting av all informasjon nødvendig for gjennomføring av hovedprosjekt.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Juni 2016 - desember 2016: Analyser, intervju og gruppearbeid
September 2016 - desember 2016: Møter med fagavdelingar HVO og eksternt
Januar 2017 - mai 2017: Studieturar
Juni 2017 - september 2017: arkitektskisser og ombyggingsforslag
September 2017 - desember 2017: kartlegging leigetakarar og driftsnivå
September 2017 - desember 2017: kartlegging investorar og finansiering
September 2017 - desember 2017: kartlegging samarbeid SIVA aktørar
Desember 2017: intansjonsavtalar
Januar 2018: kartlegging samarbeid virkemiddelapparat
Januar 2018 - mars 2018: gruppearbeid/workshops
April 2018: detaljplanlegging med byggeigar
April 2018 - mai 2018: rapportering og presentasjonar
Juni 2018: Sluttrapport og konklusjon mht hovedprosjekt

Kostnadsplan

Tittel	2016	2017	2018	2019	2020	SUM
Profesjonelle tenester	20 000	60 000	70 000			150 000
Prosjektlleiing og prosjektarbeid	100 000	200 000	70 000			370 000
Reisekostnader	90 000	60 000				150 000
Workshops/møtekostnader	40 000	80 000	10 000			130 000
Sum kostnad	**250 000**	**400 000**	**150 000**			**800 000**

Profesjonelle tenester inkluderer for eksempel arkitekthonorar, rekneskap og revisjon.

Finansieringsplan

Tittel	2016	2017	2018	2019	2020	SUM
Høgskulen i Volda	25 000	50 000	25 000			100 000
Møre og Romsdal fylkeskommune	100 000	200 000	100 000			400 000
Sunnmøre Kulturnæringshage	25 000	50 000	25 000			100 000
Volda kommune	100 000	100 000				200 000
Sum finansiering	**250 000**	**400 000**	**150 000**			**800 000**

Sunnmøre Kulturnærinngshage AS sin innsats er eigeninnsats budsjettert med kr.600,- time.

Geografi

1500-Møre og Romsdal

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
Desginbrief mail VKP.pdf	1 266 966	24.05.2016
VKP forstudie.pdf	6 414 759	24.05.2016

Referat

møte i styringsgruppa for MBV

Dato: **onsdag 25 mai 2016**
Tid: **kl 14:30 - 16:07**
Stad: **Storgata 8, Volda**

Tilstades:
Odd A Folkestad, Gunnar Strøm, Fride Sortehaug, Gunnar Strøm, Kirsti Gjørvad, Frank Vatne, Anders Egil Straume, Stefan N. Halck, Torgeir Stensø

1. **Val av ordstyrar og referent**
   Til ordstyrar vart vald: Fride Sortehaug
   Til referent vart vald: Torgeir Stensø

2. **Godkjenning av sakliste og innkalling**
   Sakliste og innkalling vart samrøystes godkjent.

3. **Status, munnleg orientering frå prosjektleiar**
   Prosjektleiar viste til utsendt statusrapport datert 18.04.2016 og gjennomgjekk dei mest sentrale momenta i rapporten. Statusrapporten er såleis teke til vitande av styringsgruppa.
   Dei avvika som gjeld etterslep på søknadar til Møre og Romsdal fylkeskommune vil kome på plass og vert sendt snarast mogleg, slik at dei kan kome med i fylkesutvalet si handsaming i september 2016.

   Det skal setjast opp møteplan for styringsgruppa samt etablerast kontinuerleg rapportering til overordna nivå om status i prosjektarbeidet.

4. **Prioritering av tiltak**
   Som vedlegg til saklista var det utsendt eit eige dokument der prosjektleiinga har sett opp framlegg til vedtak vedrørande kva tiltak som bør gjennomførast i MBV framover.
   Det kom fram at Volda næringsforum har gjort vedtak om at dei vil dekkje næringslivet sin 3-del (jf partnarskapsavtalen) for det som gjeld kostnadar med planlegging/prosjektering av dei tiltaka som er lista opp (gjeld pkt 1 og 2 i tiltaksplanen).

   Styringsgruppa poengterer at kvart einskild prosjekt må halde seg til den 3-delte finansieringa som ligg til grunn for partnarskapsavtalen.

Framlegg, tiltaksplan for MBV:

1. **Planlegging og prosjektering turveg/gangbru mellom sentrum og Presteholmen i Elvadalen**
   Styringsgruppa gir prosjektleiinga i oppdrag å utarbeide detaljplan/anbodsdokument
2. **Utarbeiding av detaljplan for strekninga frå krysset Sjøgata/Hamnegata – Snippa**
   Styringsgruppa gir prosjektleiinga i oppdrag å vidareutvikle eksisterande detaljplan for Hamnekvartalet slik at dette inkluderer alt areal mellom bygningane og kaikanten
3. **Gjennomføre tiltak på møteplass Halkjelsgate/"Gamletorget"**
   Innkjøp og utplassering av parktre i store plantekassar/urner samt benkar og bord jf idèskisse i Utviklingsplanen
   Styringsgruppa gir prosjektleiinga i oppdrag å gjennomføre tiltaka.
4. **Fergekaia/Vikeneset (samarbeid med mellom anna Statens Vegvesen)**
   Styringsgruppa gir prosjektleiinga mandat til å representere MBV inn mot Statens vegvesen sine utviklingsplanar ved fergekaia (Vikeneset)
5. **Fyrlykt, Volda hamn (moloen)**
   Styringsgruppa gir prosjektleiinga i oppdrag å gjennomføre tiltaket montering av fyrlykt på moloen i Voldahamna. Fyrlykta er ei gåve frå Dalsfjord fyrmuseum
6. **Destinasjon Volda, fase 1**
   Styringsgruppa gir prosjektledelsen i oppdrag å gjennomføre fase 1 av prosjektet Destinasjon Volda

Vedtak i styringsgruppa: samrøystes etter tilrådinga

5. **Framlegg til budsjett for mobilisering 2016 (del A)**
   jf vedlegg til saklista:

Mobilisering	Her & No	Handlingsplan for handel	Diverse, inkl. kommunikasjon/markedsf.	Totalsummar
360.000	130.000	5.000	50.000	675.000
			Andel, Volda kommune	337.500
			Andel, Møre og Romsdal fylkeskommune	337.500

Framlegg til budsjett for del B (byggjesteg 2016 – delar av 2017)
jf vedlegg til saklista:

Delprosjekt	Totalkostnad	Andel, privat	Andel, Volda kommune (sentrumsutvikling)	Andel, Møre og Romsdal fylkeskommune
Elvadalen, detaljplan	300.000	100.000	100.000	100.000
Detaljplan for strekningen fra krysset Sjøgata/Hamnegata – Snippa	400.000	133.000	133.000	133.000
Møteplass "Gamletorget"	105.000	35.000	35.000	35.000
Fyrlykt, moloen Volda hamn	70.000	23.300	23.300	23.300
Destinasjon Volda	750.000	250.000	250.000	250.000
Totalt	**1.625.000**	**541.300**	**541.300**	**541.300**

(NOK, alt inkl. mva)

Totalbudsjett for perioden 2016:

Mobilisering (del A): NOK 675.000,- inkl. mva. (50% Volda kommune og 50% Møre og Romsdal fylkeskommune)

Byggetrinn (del B): NOK 1.625.000,- inkl. mva. (1/3 private, 1/3 Volda kommune og 1/3 Møre og Romsdal fylkeskommune)

Totalt: NOK 2.300.000,- inkl. mva.

Vedtak i styringsgruppa: samrøystes etter tilrådinga

6. **Eventuelt**
   Styringsgruppa ønskjer at alle saker vert framlagt med konkrete framlegg til vedtak.

Volda 27.05.2016

Torgeir Stensø
referent

VOLDA KOMMUNE
Rådmann

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Postboks 2520

6404 MOLDE

Arkivsak nr.	*Løpenr.*	*Arkivkode*	*Avd/Sakshandsamar*	*Dato*
2014/137	6558/2016	020	ADM/ RUNSJU	02.06.2016

SØKNAD OM UTSETT FRIST TIL Å TA STILLING TIL KOMMUNESAMANSLÅING SOM KRYSSAR FYLKESGRENSA

Vi syner til premissane for kommunereforma og frist for kommunestyra til å gjere vedtak innan 1. juli d.å.

Som De er kjent med så har Volda kommunestyre vedteke intensjonsavtalar i høve til to konstellasjonar:

Volda og Ørsta
Volda, Hornindal og Stryn

Det er halde folkerøysting for Volda/Ørsta-alternativet, og kommunestyret vil ta stilling til dette alternativet i møte 16. juni. Når det gjeld alternativet Volda, Hornindal og Stryn, så har kommunestyret den 26. mai gjort slikt vedtak om vidare prosess, jfr K-sak 71/16:

1. Volda kommunestyre vedtek Intensjonsavtalen med Hornindal og Stryn kommune, datert 11. april 2016. Kommunestyret finn at avtalen også kan leggast til grunn dersom vidare prosess medfører at Volda og Hornindal kan verte eit sjølvstendig alternativ.

2. Kommunestyret vedtek at det før vedtak i juni om kommunesamanslåing skal gjennomførast ei lokalinnbyggjarundersøking der Volda, Hornindal og Stryn er invitert til å delta. Dette for å kartlegge innbyggjarane sitt syn på aktuelle alternativ og som eit supplement til intensjonsavtalane og folkerøystinga om samanslåing mellom Volda og Ørsta kommune.

Finansiering av undersøkinga er tildelte midlar frå Fylkesmannen tiltenkt arbeidet med kommunereforma.

3. Volda kommune ber om at det vert søkt om forlenga frist for endelig vedtak om eventuell kommunesammenslåing.

Innbyggjarundersøkinga er igangsett i alle tre kommunane Hornindal, Stryn og Volda, og vi er lovd ei førebels oppsummering den 13. juni. Stryn skal også ha folkerøysting 13. juni. I kommunestyret 16. juni er det på grunnlag av innbyggjarundersøkinga mogleg å ta stilling til

Postadresse:	postmottak@volda.kommune.no	www.volda.kommune.no	
Stormyra 2	Telefon:	Org. nr:	Bankgiro:
6100 Volda	70058702	939 760 946	3991.07.81727

ev vidare prosess med Hornindal og Stryn, ev berre med Hornindal. I så fall vil det vere ein føresetnad at ein får utvida frist til å sluttføre førebuingane og gjere endeleg vedtak i kommunestyret. Volda kommunestyre har vedteke at det skal vere folkerøysting også dersom ein skal gå vidare med kommunane Hornindal og Stryn. Volda kommune ber derfor om maksimal utsetting av fristen, så får det verte opp til fylkesmannen kor langt ein har høve til å strekke seg.

Med helsing

Rune Sjurgard
Rådmann

Kopi:
Kommunestyret, her
Hornindal kommune
Stryn kommune
Ørsta kommune
KS Møre og Romsdal
Sunnmøre regionråd

24.05.2016 – Arbeidsmøte Ørsta

Prosess med å etablere ein "vegpakke" for Volda og Ørsta kommunar, knytt m.a. til bompengar er starta.

21.04.2016 - Volda kommunestyre, vedtak

1. Kommunestyret ser framdrift og prioritering av dei overordna veglinene med tilhøyrande infrastruktur som avgjerande for utviklinga i regionen Volda Ørsta, og minner om at dette er eit samfunn som må sjåast på line med dei tre byane Kristiansund, Molde og Ålesund.

2. Kommunestyret godkjenner at prosess på utarbeiding av grunnlag for felles samferdselspakke for Volda og Ørsta vert sett i gang.

3. Programnotatet skal definere konkrete tiltak og sjå gjennomføring i fasar ut frå realisme knytt til målsetting for samferdselspakkeprogrammet, tilgjengelege ressursar og gjennomførbarheit.

4. Kommunestyret ber ordførar og rådmann ta kontakt med Statens Vegvesen, region Midt, Møre og Romsdal fylkeskommune og Ørsta kommune for å få etablert ei styringsgruppe til å styre og gjennomføre utgreiinga. Styringsgruppa fastset framdriftsplan, set ned ev arbeidsgrupper og rapporterer til kommunestyret. Ordførar og rådmann representerer styringsgruppa frå Volda kommune.

5. I det vidare arbeidet med felles samferdselspakke for Volda og Ørsta skal omsynet til måla i gjeldande klimaplanar ileggast stor vekt.

Administrativt arbeid

- Statens vegvesen: Cathrine Helle-Tautra.
- Møre og Romsdal fylkeskommune: ? ?
- Volda: Asbjørn Moltudal / Per Heltne
- Ørsta: Eldar Øye / Rolf Magnus Sundgot.

Frå e-post AM 06.05.16:

«I samband med Regionalt samferdselsmøte i Ålesund (Volda kommune sitt møte med SSV og Fylket) kom det fram at når dei to kommunestyra no har gjort vedtaket om oppstart, bør faggruppa snarast kome saman for å utarbeide eit grunnlag for eit første styringsgruppemøte. Det var ynskjeleg frå partane at om mogleg å få til eit slikt styringsgruppemøte før ferien.»

Styringsgruppemøte

Innkalla til første møte av Cathrine Helle-Tautra

- Ørsta.
- Tysdag 28. juni kl. 11:30 – 13:30.

Fristar:

Torsdag 14. april 2016. Skriftleg innspel.

Nye NTP- innspel regionalt: MR fylkeskommune.

Fredag 20. mai 2016. Skriftleg innspel.

Oppstartsvarsel E39 Volda-Furene: SvvMidt

Onsdag 25. mai 2016. Skriftlege innspel.

Nye eller endra utfordringar: MR fylkeskommune.
https://mrfylke.no/Tenesteomraade/Samferdsel/Nyheiter/Regionale-moeter

----

Fredag 01. juli 2016. Elektronisk innspel.

NTP 2018-2029 plangrunnlag med vedlegg. Regjeringa/SD

https://svar.regjeringen.no/nb/registrer_horingsuttalelse/H2477490/

14.04.2016 Uttale frå Sunnmøre Regionråd

«Byutvikling i Ørsta og Volda: Voldatunnelen på E39 mellom Volda og Furene. Prosjektet ligg inne i forslaget til ny NTP 2018-2029. Tunnelen frå Volda sentrum til Furene vil korte ned reisetida på E39 mellom Ålesund og Bergen og samtidig redusere trafikken gjennom Volda sentrum i vesentleg grad. Kommunedelplan for Voldatunnelen er vedteken og reguleringsarbeidet starta. Prosess med å etablere ein "vegpakke" for Volda og Ørsta sentrum knytt m.a. til bompengar er starta. Prosjektet kan truleg vere klar til gjennomføring om finansiering frå 2018.»

Bompengereform.

Innstilling til Fylkestinget.

- Møre og Romsdal fylkeskommune godkjenner utkast til aksjonæravtale og vedtekter for bompengeselskap for fylka Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal slik dei går fram av vedlegg til denne saka. Fylkesrådmannen får mynde til å peike ut medlem til valkomiteen i selskapet og innstille på medlemmer til styret.

Vedtektene er sist endret i generalforsamling den 20.06.2016.

§1 Selskapets foretaksnavn er Vegamot AS.

§2 Selskapets forretningskontor er i Trondheim kommune.

§3 Selskapets formål er i samarbeid med eierne gjennom bompengeavtaler med Statens Vegvesen å sørge for finansiering og drift av bompengeprosjekter i fylkene Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal.

Osv .. §4-10.

Vegdirektoratet 2014
Faglig innhold 2014

Statens vegvesen

Bompengeprosjekter

VEILEDNING

Håndbok V718

Figur 2 viser en oversikt over delprosesser, aktører og ansvarlige i en bompengeprosess.

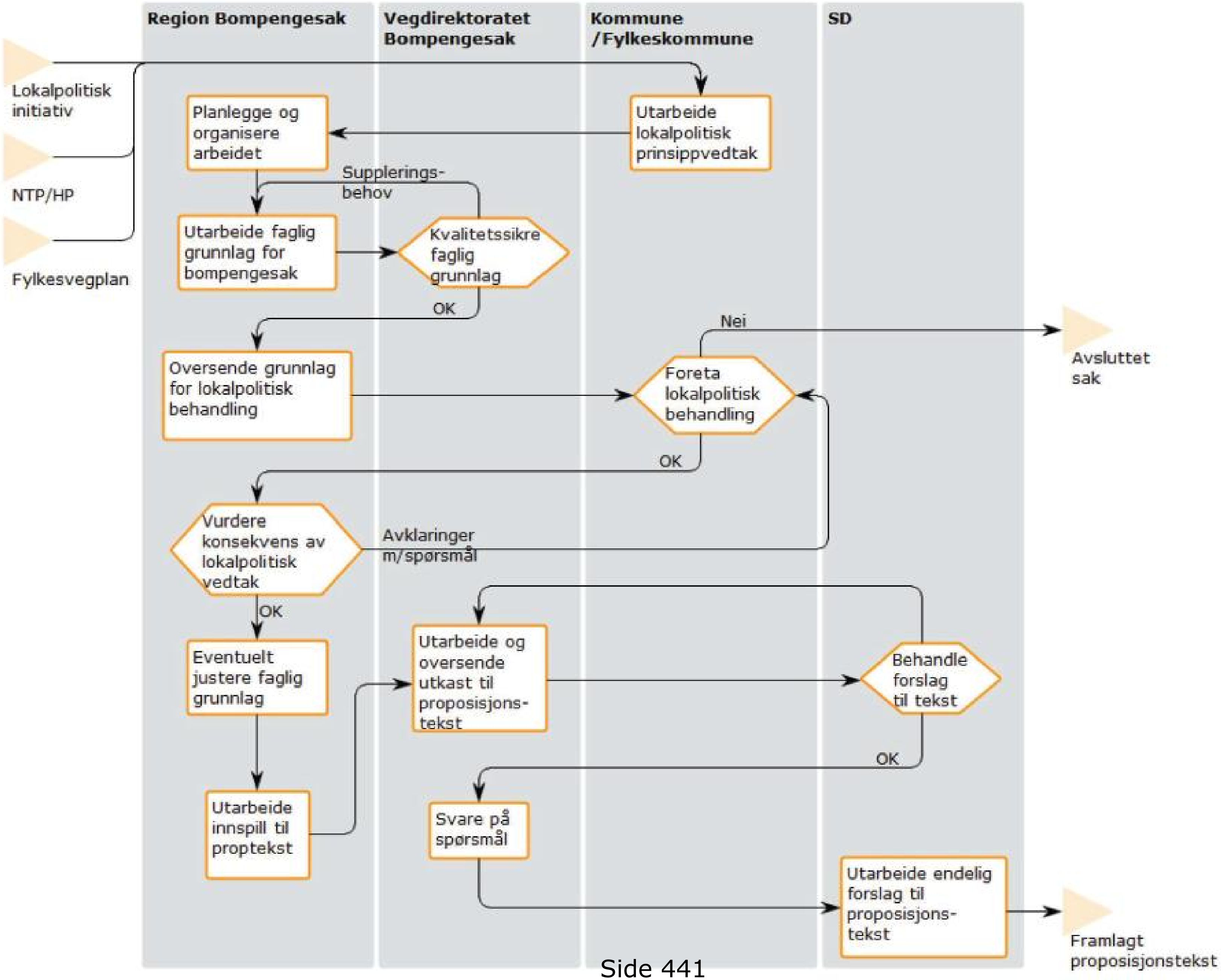

Vegdirektoratet 2014
Faglig innhold 2000

Statens vegvesen

Oversiktsplanlegging

Veg- og transportplanlegging etter plan- og bygningsloven

VEILEDNING

Håndbok V710

Arbeidet i praksis: Sammenfatning av planprosess

Fase	Arbeidsoppgaver og resultat/produkt av arbeidet	Formell prosess (milepæler)	
		plan etter PBL	KU
1 **Situasjonsvurdering**	• Beskrive situasjonen og kjente problem-stillinger; sammenfattes i notat. • Vurdere planbehov • Etablere samarbeid, (intern) beslutning om å starte planarbeidet		
2 **Problemer, visjoner, mål**	• Få fram problemforståelse og visjoner hos sentrale aktører • Formulere ønsker/mål • Utvikle mulige løsningsprinsipper. • Avgrense planen geografisk og tematisk, velge plantype • Evt politisk behandling av rammer og for-utsetninger	• Evt varsle opp-start av plan-arbeidet	
3 **Planprogram**	• Planlegge og organisere planarbeid og prosess • Utarbeide plan- og evt utredningsprogram, samt informasjonsplan • Aksept på plan- og evt utredningsprogram og organisering	• Varsle oppstart av planarbeidet	• Melding med for-slag til utrednings-program • Høring • Godkjent utred-ningsprogram
4 **Registrering, analyse**	• Innsamling og systematisering av foreligg-gende grunnlagsdata • Aktuelle registreringer og analyser (steds-/landskapsanalyse, trafikk- og transport-undersøkelser/-analyser)		
5 **Idéer og alternativer**	• Utvikle idéer og løsninger • Sile og velge ut mest aktuelle alternativer; sammenfattes i silingsrapport • Evt politiske prinsippavklaringer		
6 **Planutkast**	• Bearbeide utvalgte alternativer • Utarbeide planforslag med konsekvens-analyse • Evt konsekvensutredning		
7 **Sluttbehandling**	• Legge plan og evt KU fram til sluttbe-handling • Godkjent KU (sluttdokument) • Vedtatt plan	• Høring • Offentlig møte • Vedtak plan • Kunngjøring	• Høring(er) • Offentlig møte • Godkjenning KU • Sluttdokument
Oppfølging	• Oppfølging av planvedtak • Evaluering • Miljøprogram	• (Evt som vilkår i planvedtak)	

Samferdslepakke Volda Ørsta

Delprosjekt E39 Voldatunnelen: 3,1 km

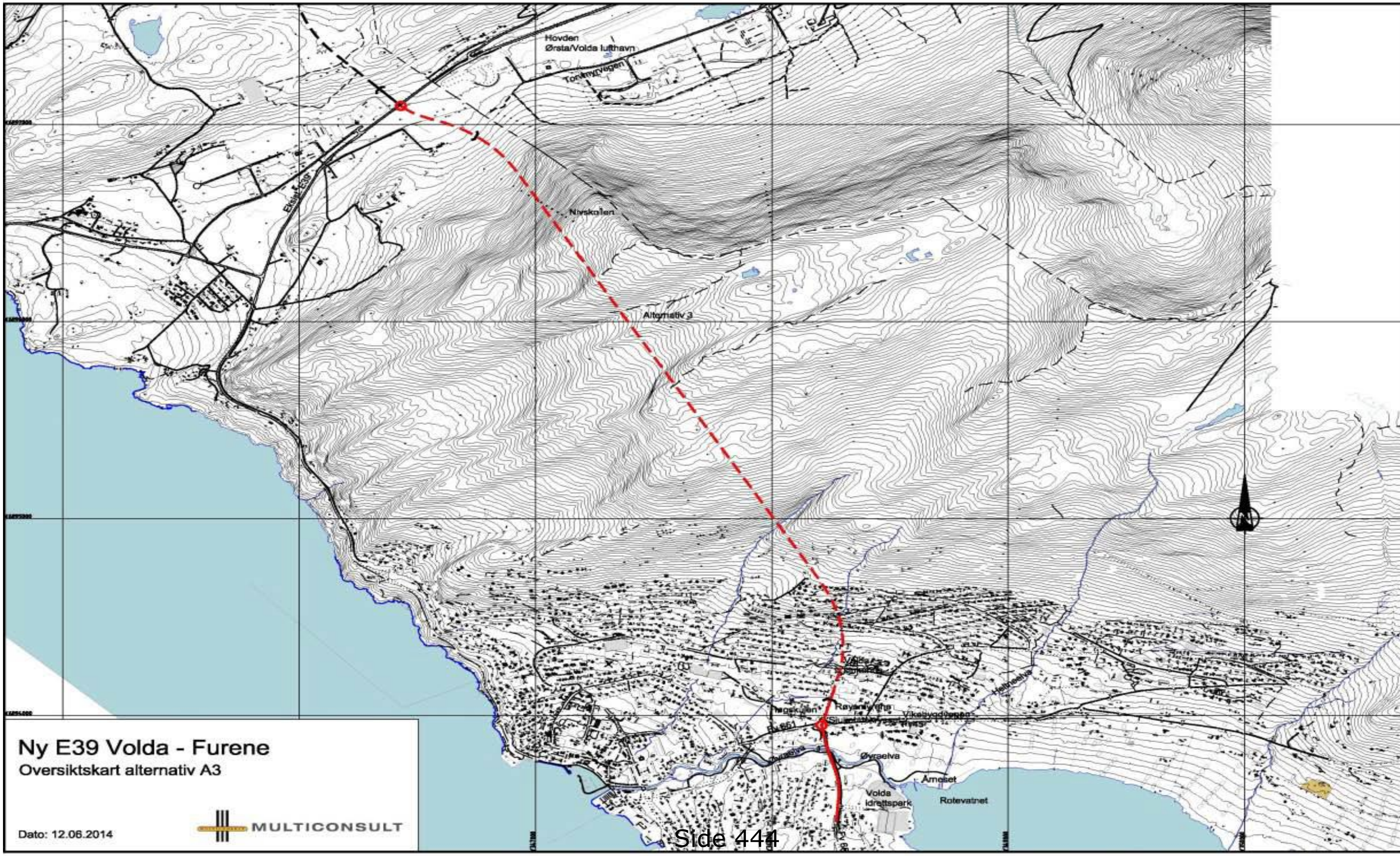

Samferdselpakke Volda Ørsta:
Delprosjekt Ørstafjordkryssing

Statens vegvesen

E39 Sulafjorden

Forprosjekt for kryssing Sulafjorden

28.05.2015

Vegpakke Volda-Ørsta, innspel organisering

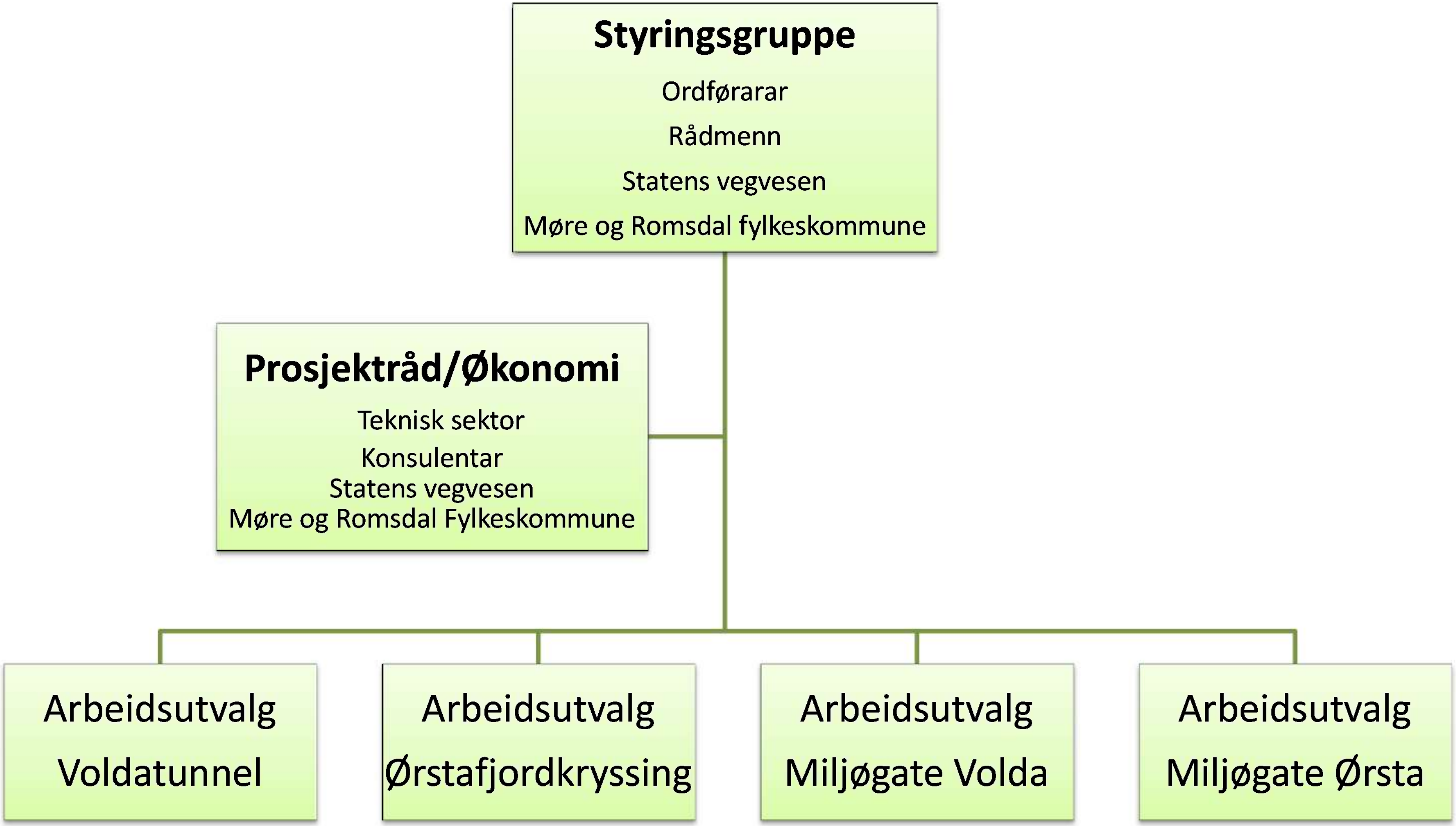

Fylkeskommunale politiske møter

Samferdselsutvalet: <u>Onsdag 01. juni.</u>
(Molde, rom 700)

Fylkesutvalet: ? ? ? (neste møte 27. juni)

Fylkestinget: <u>Måndag 13. og tysdag 14. juni.</u>
(Ålesund)

Oppfølging politisk nivå ?

Set saka på Asbjørn.

E-posten og vedlegget skal førast opp som referatsak for formannskap og kommunestyre.

Mvh

Rune

-----Opprinnelig melding-----
Fra: Svein Sunde [mailto:sveinsunde@godevegar.no]
Sendt: 24. mai 2016 17:08
Til: Stein Aam; Fride Sortehaug; Wenche Solheim; Rune Sjurgard; Eldar Øye; Rolf-Magnus Sundgot; Per Heltne; Odd Magne Vinjevoll
Kopi: Jørgen Amdam; Karen Høydal; Asbjørn Moltudal; Stefan Halck
Emne: Samferdselpakke Volda Ørsta

Hei.

Vedlagt presentasjonen frå møtet i dag.

Som avtalt vert det drøftingsmøte iht. politisk oppfølging mellom ordførarane og underteikna i Ørsta den 27.05. ca kl. 15:00 (etter møtet i Regionrådet)

Faggruppa/styringsgruppa arbeider iht. kommunestyrevedtaka.

mvh
Svein

SØRE SUNNMØRE KOMMUNEREVISJON IKS

Volda kommune
v/ Rådmannen

Ulsteinvik, 31. juni 2016

6065 ULSTEINVIK

FORVALTNINGSREVISJON – ORIENTERING OM NYTT PROSJEKT

Revisjonen har som ei av sine oppgåver å utføre forvaltningsrevisjon jf. Kommunelovens § 78 nr. 2 og forskrift om revisjon § 7.

Vi vil med dette orientere om at kontrollutvalet i høve behandling av revisjonsplan for 2015 gjorde vedtak om eit forvaltningsprosjekt innan barnevern, og prosjektplanen er no godkjent i alle kommunane. Prosjektet skal gjennomførast i alle kommunane innan vårt revisjonsdistrikt. Prosjektet er avgrensa til å gjelde iverksetting av tiltak før og etter omsorgsovertaking, og tilsynsførarordninga.

Det vert gjennomført eit forvaltningsprosjekt for kvar kommune, og prosjektansvarleg vert oppdragsansvarlege kommunerevisorar Halldis Moltu og Bodill Skeide. Det er planlagt gjennomføring av prosjektet/a juni 2016.

Vi ber om tilbakemelding på evt kontaktperson i kommunen, og vi vil legge vekt på samarbeid med kommuneadministrasjonen for å lage ein best mulig rapport.

Vennleg helsing

Bodill Skeide

Kopi: Rådmannen i Ørsta
Rådmannen i Ulstein
Rådmannen i Hareid

Postadresse: Bjørndalsveien 10
6065 ULSTEINVIK
E-postadresse: bodill.skeide@sskrevisjon.no
Telefon: 70 01 75 52
Mobil: 90 18 17 60
Org.nr: 974 789 280 MVA

For journalføring. Set saka på barnevernssjefen.

Brevet vert også å føre opp som orienteringssak for formannskap og kommunestyre.

Mvh

Rune

-----Opprinnelig melding-----
Fra: Bodill Skeide
Sendt: 31. mai 2016 16:51
Til: Rune Sjurgard; Brynhild Solvang
Kopi: Einar Vik Arset; Bent Arild Grytten; Wenche Solheim
Emne: Forvatningsrevisjon - barnevern

Hei :-)

Eg vil med dette orientere om vedtak i kontrollutval og oppstart av forvaltningsprosjekt, sjå vedlegg Skulle det vere spørsmål så ta kontakt,

mvh Bodill

tlf 90 18 17 60(See attached file: FR Barnevern -oppstartsbrev.pdf)

Gode medlem i LNK.

Noregs Mållag har bedd oss om å senda ut to fråsegner som vart vedtekne på landsmøtet deira i april. Fråsegene ligg ved (sjå under).

Med helsing
Vidar Høviskeland
dagleg leiar i LNK

Landssamanslutninga av nynorskkommunar (LNK)
E-post: post@LNK.no
tlf.: 0047 90 50 66 17
Postadresse: Pb 7044 St.Olavs plass, 0130 OSLO
Kontoradresse: Pilestredet 8, OSLO
www.LNK.no
Org. nr. 9743 39943

Til nynorskkommunane

Frå landsmøtet i Noregs Mållag, april 2016

På landsmøtet i Noregs Mållag i Bergen vedtok utsendingane to oppmodingar til nynorskkommunane i Noreg.

NYNORSK FOR VAKSNE INNVANDRARAR
Noregs Mållag sette hausten 2015 i gang kampanjen «NyNorsk – kampanje for nynorskopplæring for vaksne innvandrarar». Ikkje lenge etter gjorde fem kommunar vedtak om dette: Voss, Ullensvang, Hjelmeland, Årdal og Flora. Det er no 42 kommunar med nynorskopplæring for vaksne innvandrarar.

Folkeveksten i landet vårt kjem i dag av innvandring. Innvandrarar er viktige tilflyttarar for heile Distrikts-Noreg. Det er viktig at dei som buset seg i nynorskkommunar, lærer seg det lokale språket. Nynorskopplæring av innvandrarar vil setja dei betre i stand til å forstå norske dialektar og såleis verka til betre integrering.

Noregs Mållag oppmodar alle nynorskkommunane om å gje nynorskopplæring til vaksne innvandrarar.

NYNORSK I OFFENTLEGE ANBOD
Kommunar med nynorsk som tenestespråk sikrar lik og føreseieleg bruk av språk for innbuarane.

Men når tenester vert lagde ut på anbod og private verksemder tek over kommunale oppgåver, fell bruken av nynorsk ofte ut.

Private verksemder har ikkje plikt til å føre ei språklinje eller ein språkpolitikk. Då er språkbruken ofte tilfeldig, eller vert lagd opp etter overordna føringar eller vanar. Som regel endar mange opp med bokmål i det som eigentleg er eit nynorskområde. Dette kan gjelde til dømes private barnehagar, kollektivtilbod, ferjesamband, energiselskap, reinhaldsverk, helseteneste eller IKT-tenester.

Landsmøtet i Noregs Mållag oppmodar nynorskkommunar til å krevje at dei som leverer anbod og tenester, brukar nynorsk.

Problemet har vorte synleg mellom anna der private barnehagekjeder tek over drifta av kommunale barnehageplassar i nynorskkommunar. Der er mange døme på at dei private verksemdene nyttar bokmål. Ofte er dette eit av dei tidlegaste møta både foreldre og born har med ei offentleg teneste.

Når private verksemder får ansvar for bruk av språk frå barnehage til ungdomsskule, må kommunane som slepp dei til, passe på at dei tek vare på nynorsken.

PS 88/16 Delegerte saker frå avdelingane

Delegasjonssaker frå avdelingane

DS 97/16 Løyve til tiltak, garasje Gbr 6/35

DS 98/16 Løyve til tiltak, bustad med integrert garasje Gbr 20/375

DS 99/16 Ferdigattest Gbr 20/594

DS 100/16 Ferdigattest, hytte Gbr 135/4

DS 101/16 Løyve til tiltak, garasje Gbr 30/202

DS 102/16 Ferdigattest, altan/påbygg Gbr 17/61

DS 103/16 Løyve til tiltak, tilbygg og fasadeendring Gbr 34/2

DS 104/16 Løyve til tiltak, gjerde Gbr 20/380

DS 105/16 Løyve til tiltak, ombygging Gbr 144/2

DS 106/16 Ferdigattest, endring av skilt/reklame Gbr 30/231

DS 107/16 Ferdigattest, bustad Gbr 21/154

DS 108/16 mellombels bruksløyve, nyebygget Gbr 30/194

DS 109/16 Løyve til tiltak, redskapshus Gbr 25/2

DS 110/16 Dispensasjon frå krav i TEK10